בית המשפט העליון **בג"ץ 9037-08-24**
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק **בג"ץ 37361-08-24**
בג"ץ 46277-09-24
בג"ץ 52917-09-24
קבוע לדיון: 24.3.26

גלעד הכהן
טלפון: 050-7213636 דוא"ל: atira.law@gmail.com **העותר בבג"ץ 9037-08-24**

מיכל הדס ו-34 אח'
ע"י ב"כ עו"ד נאוה פינצ'וק- אלכסנדר, מירי גרוס-הורן, מורן סבוראי
טלפון: 054-4334945; דוא"ל: miri.gross-horn@npa-law.co.il **העותרות בבג"ץ 37361-08-24**

אורני פטרושקה ו-5 אח'
ע"י ב"כ עו"ד גלעד ברנע
טל. 03-6135135; פקס. 03-6135135 דוא"ל: gilad_b@netvision.net.il **העותרים בבג"ץ 46277-09-24**

גדעון אביטל-אפשטיין ו-47 אח'
ע"י ב"כ ממשרד עורכי הדין דניאל חקלאי
טלפון: 077-6935508; פקס: 03-7311356; נייד: 050-7426859
דוא"ל: hacklai@smile.net.il, hacklai10@gmail.com **העותרים בבג"ץ 52917-09-24**

נ ג ד

1. חה"כ בנימין נתניהו, ראש הממשלה
על-ידי עו"ד מיכאל ראבילו
טלפון: 02-64906491; פקס. 02-6490659
2. חה"כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי
על-ידי ב"כ עו"ד דוד פטר
טלפון: 02-6333795, 053-7526811 דוא"ל: office@dvdptr.com
3. היועצת המשפטית לממשלה
על-ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011 **המשיבים בבג"ץ 9037-08-24**

1. ראש הממשלה, ח"כ בנימין נתניהו
2. ממשלת ישראל
על-ידי עו"ד מיכאל ראבילו
3. השר לביטחון לאומי, ח"כ איתמר בן גביר
4. היועצת המשפטית לממשלה **המשיבים בבג"ץ 37361-08-24**

1. ח"כ בנימין נתניהו, ראש הממשלה
2. ח"כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי
3. היועצת המשפטית לממשלה **המשיבים בבג"ץ 46277-09-24**

1. ראש הממשלה, בנימין נתניהו
2. השר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר
3. היועצת המשפטית לממשלה **המשיבים בבג"ץ 52917-09-24**

כתב תשובה מטעם היועצת המשפטית לממשלה

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 4.2.26, מתכבדת המשיבה 3 בבג"ץ 9037-08-24, בבג"ץ 46277-09-24 ובבג"ץ 52917-09-24, והמשיבה 4 בבג"ץ 37631-08-24, להגיש כתב תשובה מטעמה לעתירות שבכותרת, כדלקמן.

תוכן עניינים

פתח דבר 2

א. רקע מן המינוי ועד הלום 8

א.1. מינויו של בן גביר לשר לביטחון לאומי ופסק הדין בעניין פטרושקה 9

א.2. העתירות בעניין התיקון לפקודת המשטרה והבקשות למתן צווי ביניים במסגרתן 11

א.3. השתלשלות העניינים למן הגשת העתירות ועד גיבוש "מסמך העקרונות" 13

א.4. מסמך העקרונות והפרתו 15

א.5 הגשת התגובות המקדמיות מטעם כלל המשיבים והצו על-תנאי שניתן 21

ב. משטרת ישראל – סמכויותיה, עצמאותה ואופייה הממלכתי והא-פוליטי 23

ג. התשתית הרלוונטית לבחינת המינוי 30

ג.1. התערבות אופרטיבית בהפגנות מחאה נגד הממשלה 31

ג.2. התערבות אופרטיבית באירועים קונקרטיים בהקשרים נוספים 41

ג.3. התבטאויות בעניין חקירות פליליות קונקרטיות והחלטות שיפוטיות 43

ג.4. דה לגיטימציה להחלטות שיפוטיות ולמערכת בתי המשפט 50

ג.5. הנחיות באירועים קונקרטיים לערוך מעצרי חשודים או לנקוט צעדים כנגד שוטרים 50

ג.6. החלטות על מינויים וסיום כהונה והשפעתן על שיקול הדעת המקצועי של המשטרה 51

ג.7. מבט על מכלול התשתית – פגיעה קשה בעקרונות יסוד משטריים 61

ג.8. העבר הפלילי, התבטאויות גזעניות 64

ד. בחינת החלטת ראש הממשלה 66

ד.1. שיקול הדעת הנתון לראש הממשלה במינוי שרים ובהעברה מתפקידם 66

ד.2 השלכות הפגיעה בעצמאות המשטרה על כהונת השר 69

סיכום 83

פתח דבר

1. כתב התשובה לעתירות שבכותרת, אשר הכנתו נשלמה בעיקרה טרם פרוץ מבצע "שאגת הארי", מוגש כעת בשים לב למועד הדיון הקרב (23.4.26).

2. במוקד העתירות שבכותרת עומדת בקשת העותרים כי ראש הממשלה יפעיל את סמכותו לפי סעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, ויורה על העברתו של המשיב 2, חבר הכנסת איתמר בן גביר (להלן: **חה"כ בן גביר** או **השר בן גביר** או **השר**), מתפקידו כשר לביטחון לאומי.

3. ביום 4.2.26, לאחר הגשת התגובות המקדמיות מטעם כלל המשיבים לעתירה שבכותרת, הוציא מלפניו בית המשפט הנכבד (כב' הנשיא י' עמית; כב' המשנה לנשיא נ' סולברג; כב' השופטת ד' ברק ארז; כב' השופטת י' וילנר וכב' השופט ע' גרוסקופף), צו-על-תנאי כדלקמן:

> **"בהמשך להחלטה מיום 13.1.2026 ולאחר שעיינו בכתבי הטענות מטעם הצדדים, בשל העדר התייחסות לגופו של עניין מטעם המשיב 1 בבג"ץ 9037-**

08-24 שהחלטתו היא העומדת במוקד העתירות (להלן: ראש הממשלה) – מצאנו להורות על מתן צו על-תנאי המופנה לראש הממשלה, המורה לו לבוא וליתן טעם מדוע לא יורה על העברתו של המשיב 2 בבג"ץ 08-9037-24 (להלן: השר) מתפקידו כשר לביטחון לאומי. זאת, בשים לב, ומבלי למצות, לטענות הנוגעות לפעולות השר בתחום החקירות והמינויים."

כן הורה בית המשפט הנכבד על הרחבה נוספת של ההרכב שידון בעתירות לתשעה שופטים **"בשים לב לטיבן ולכובד משקלן של הסוגיות העומדות להכרעה".**

4. הנושא בו עוסקת העתירה שבנדון הוא ייחודי, חשוב במיוחד במדינה דמוקרטית ויורד לשורש ההגנה על זכויות האדם במדינה.

5. משטרת ישראל היא הגוף המדינתי המרכזי שבידיו הופקדו סמכויות להפעלת כוח כופה כלפי אזרחים לשמירת הסדר הציבורי ולמניעת עבירות. מדובר בסמכויות נרחבות, כבדות משקל, אשר הפעלתן כרוכה לעתים בפגיעה ממשית בזכויות אדם כגון הזכות לחירות, חופש התנועה, חופש הביטוי, כבוד ועוד. החיכוך בין המשטרה לבין אזרחי המדינה הוא יום-יומי. בשל אופי פעילותה השוטפת, המיידית ורחבת ההיקף של המשטרה, פעמים רבות לא ניתן לזהות בדיעבד, לתקן או לבחון פגיעות שלא כדין בזכויות האדם, כולל פגיעות קשות.

על כן, במדינה דמוקרטית, בליבת הסמכות המשטרתית ובליבת הלגיטימציה להפעלת הכוח הכופה כלפי אזרחי המדינה, ניצב עקרון היסוד של שוויון בפני החוק. מתוך כך, נגזר עקרון היסוד הנוסף של עצמאות המשטרה בהפעלת כוחה: המשטרה חייבת להפעיל את כוחה באופן מקצועי, ממלכתי א-פוליטי, ללא כל השפעה או חלחול של שיקולים זרים, כך בכלל וכך בפרט בכל הנוגע לתחום החקירות והמחאות.

עקרון עצמאות הפעלת הכוח המשטרתי הוא אבן יסוד במשטר הדמוקרטי של מדינת ישראל, ומימושו בפועל חיוני לשמירה על זכויות האדם ועל זהותה הדמוקרטית של המדינה.

בית המשפט שב והבהיר את הדברים לאחרונה בפסק הדין בעניין **תיקון פקודת המשטרה** (בג"ץ 8987/22 **התנועה למען איכות השלטון נ' הכנסת** (2.1.25) (להלן: **עניין תיקון פקודת המשטרה**). כלל השופטים, הן שופטי הרוב הן שופטי המיעוט, קבעו כי עצמאות המשטרה במישור האופרטיבי, והצורך למנוע התערבות פוליטית בשיקול דעתה המקצועי, הם עקרונות יסוד במבנה המשטרי הישראלי הדמוקרטי.

6. לעומת זאת, ההסדר החקיקתי המסדיר את עבודת המשטרה בישראל מבוסס, בתיקונים שונים, על חקיקה מנדטורית מיושנת. בשיטת המשפט הישראלית לא קיימות ערובות מובנות מספקות להגנת עצמאות המשטרה וזכויות האדם, ולמניעת השפעה פוליטית פסולה על פעילותה של המשטרה. במסגרת מצב דברים זה, פועל השר בן גביר בשיטתיות לערער את עצמאותה של המשטרה במגוון דרכים ואמצעים, תוך ניצול לרעה של הכוח הרב שנתון בידו, והשפעה פסולה - ישירה ועקיפה - על הפעלת הכוח והחלטות אופרטיביות באירועים קונקרטיים, כולל בעניינים רגישים במיוחד, כגון חקירות פליליות קונקרטיות ומחאות נגד השלטון; וגם תוך התנהלותו בשטח באופן המציג את עצמו כמעין "מפכ"ל על".

7. בהקשר זה חשוב לזכור עד כמה גדול פוטנציאל ההשפעה של השר הממונה על המשטרה ושוטרי משטרת ישראל. במצב החוקי הקיים, לשר לביטחון לאומי נתונה סמכות רחבה וחריגה ביחס למינויים ופיטורים, החל מקידום מדרגת רפ"ק לדרגת סנ"צ, כך שסבב מינויים עשוי להגיע למאות מינויים. לשר נתונה השפעה ישירה על עתידו המקצועי של כל קצין משטרה **מדרגת רפ"ק** המבקש להתקדם, וכן השפעה ישירה על יכולת התפקוד של הארגון כמכלול, שבו - מטבעו כארגון היררכי - סבבי מינויים הם חלק משגרת התנהלותו ותפקודו התקין, ומעין "חמצן ארגוני" הדרוש לקיומו.

כפי שעמד על כך בית המשפט הנכבד בעניין **תיקון פקודת המשטרה**, סמכות המינויים והפיטורים הנתונה לשר רחבה במיוחד בהשוואה לארגונים אחרים, ומעניקה לו כוח והשפעה רבה על המשטרה ויש בה פוטנציאל מובנה לניצול לרעה. בשים לב לכך שכל קציני המשטרה בדרגת רב פקד ומעלה מודעים לכך שקידומם תלוי בשר, וכי קידומם המקצועי עלול "להיתקע" ככל שהשר יחפוץ בכך, ברי כי גילויי דעתו בדרך ישירה או עקיפה, באופן שיש בהם להשפיע בדרך פסולה על פעילותה של המשטרה - לרבות בהפגנות, בחקירות ובפעולות מול מגזרים שונים - מחלחלים בשדרות המשטרה. יש בהם כדי להכווין שוטרים לפעולה שמשרתת אינטרסים פוליטיים ואישיים של השר, ליצור אפקט מצנן על שוטרים וחוקרים המבקשים לבצע את עבודתם למען הציבור גם מקום שהיא אינה עולה בקנה אחד עם אינטרסים פוליטיים או אישיים של השר ולפגוע באפשרות להבטיח כי המשטרה תפעל מתוך נאמנות לציבור ולא לדרג הפוליטי.

8. כפי שיפורט בהמשך, בחלוף כשלוש שנים מאז החלה כהונתו של השר בן גביר בתפקיד (בניכוי תקופה קצרה של כחודשיים בהם התפטר מהתפקיד ושב אליו), הביטויים הרבים של התערבות פסולה מצדו בעבודת המשטרה, לרבות תוך הפרת דין והחלטות מפורשות של בית המשפט בהקשר זה, מציירים תמונה ברורה, קשה מאוד וחסרת תקדים של פגיעות חוזרות ונשנות בעקרון עצמאות המשטרה.

9. **משמעות ההתערבות השיטתית בעבודת המשטרה; ההשפעה הפוליטית הפסולה על הפעלת כוחה; ולא פחות חשוב מכך, יצירת תודעה בקרב שוטרי משטרת ישראל כי קידומם תלוי בכך שפעולותיהם יעלו בקנה אחד עם אינטרסים פוליטיים ואחרים של השר ושאם לא כן קידומם ייפגע - פוגעת בעצמאות במשטרה ובעקרונות היסוד הגרעיניים המעצבים את זהותה הדמוקרטית של המדינה.**

10. עוד כפי שיפורט בהמשך, לממשלה **ולראש הממשלה בפרט** אחריות מוגברת להבטיח את פעולתה החוקית והעצמאית של המשטרה כגוף ממלכתי וא-פוליטי ולמנוע התערבות פסולה בעבודתה, בשים לב להוראת סעיף 8ב לפקודת המשטרה. ואולם, מהודעת ראש הממשלה מיום 25.9.25, ומן התגובה המקדמית שהוגשה מטעמו ביום 14.12.25, עולה כי ראש הממשלה כופר הלכה למעשה בעצם הטענה כי השר פוגע בעצמאות המשטרה או מפר את העקרונות שגובשו עמו והוגשו לבית המשפט בהסכמתו ובהסכמת ראש הממשלה, כדי לצמצם את הפגיעה בעצמאות המשטרה. בהודעות אלה לא נמסר אודות פעולות שנעשו על-ידי ראש הממשלה, או שבכוונתו לבצע מול השר, לטיפול בסוגיה. ההיפך הוא הנכון. עולה מהן כי ראש הממשלה קיבל החלטה שלא לפעול מול השר ולא להעביר את השר מכהונתו. הודעה זו, בצד השתיקה הממושכת מצד הממשלה וראש הממשלה לאורך זמן, וחוסר המעש אל מול התנהלות השר עד כה, נותנים **רוח גבית** להתנהלות השר לביטחון לאומי ולגיטימציה להמשך הפגיעה הקשה ביסודות המשטריים.

11. השאלה הניצבת לפתחו של בית המשפט הנכבד היא אפוא מהי משמעותה של האחריות המיוחדת המוטלת על הממשלה וראש הממשלה ביחס למשטרת ישראל, מהי משמעותו של המחדל לפעול להפסקת הפגיעה בעקרונות המשטריים הגרעיניים ובזכויות האדם, וכיצד הם משפיעים על סמכותו של ראש הממשלה להעביר את השר מכהונתו ועל חובתו לפעול במצב הדברים הקיים.

חובה זו מקיימת זיקה הדוקה למאפיינים הדמוקרטיים של המדינה. עוד בעניין **דרעי**, עמד בית המשפט הנכבד על הזיקה שבין סמכות ראש הממשלה להעביר שר מתפקידו לערכי היסוד החוקתיים. בעניין זה הודגש כי סמכותו של ראש הממשלה תהפוך לסמכות חובה כאשר: "**הנסיבות העובדתיות הן כאלה שערכי היסוד של השיטה החוקתית והמשפטית שלנו הופכים את אי-הפעלתה של הסמכות לבלתי סבירה באופן היורד לשורשו של עניין.**" (בג"ץ 3094/93 **התנועה למען איכות השלטון נ' ממשלת ישראל**, פ"ד מז(5) 404, בעמ' 422 (1993) (להלן: עניין **דרעי**)). קרי, השיקול הפוליטי בקביעת הרכב הממשלה, אף כי אין חולק בדבר חשיבותו בהפעלת סמכות זו, עשוי לסגת כאשר מדובר בפגיעה בערכי היסוד החוקתיים. בוודאי כאשר מדובר בפגיעה שיטתית בנושא שלא ניתן להפריז בחשיבותו ובהשפעה הישירה שלו על זכויות האדם בישראל.

12. ויובהר כבר כאן: **המקרה דנן המצב חמור מהמצבים שנדונו בפסיקה, ומחייב התייחסות נפרדת.** במוקד העניין לא עומד כעת "רק" עברו הפלילי של שר, הממקד אותנו בפגם מתחום טוהר המידות ואמון הציבור במערכות השלטון; גם אין ענייננו במידת שביעות הרצון מתפקודו כשר, במחדל מקצועי או בחוסר יכולת של השר לנהל את תחום אחריותו.

מדובר במקרה קיצוני בהרבה מהמקרים שעד כה הוחלה לגביהם "הלכת דרעי פנחסי", בשל חומרתו והיקף השפעתו השלילית. העניין דנן עוסק בהפסקת פגיעה בערכי היסוד הגרעיניים של הדמוקרטיה הישראלית ובזכויות אדם והגנה עליהם מפני שימוש אקטיבי, מכוון ומתמשך בסמכויות המוקנות לשר, תוך ניצול כלי המינויים כאמצעי השפעה והפעלת לחץ על המשטרה, ומתן הנחיות ישירות ועקיפות לפעילות אופרטיבית. כל זאת באופן שעומד בניגוד לעקרונות יסוד של הדמוקרטיה הישראלית אשר היו ברורים לאורך השנים והוסכמו על ידי כל השופטים בפסיקת בית משפט נכבד זה ובפסק הדין בעניין תיקון פקודת המשטרה, בפרט עקרון עצמאות המשטרה במישור האופרטיבי, ובמיוחד בכל הנוגע לנושא החקירות, אכיפת החוק השוויונית, המחאות והמינויים.

13. בהקשר זה יש לתת את הדעת לארבע נקודות חשובות:

<u>האחת</u>, היקף ועומק ההתערבות הפסולה. ההתערבות הפסולה של השר מתפרשת על פני מגוון תחומים הנוגעים לסמכויות המשטרה, ואינה מוגבלת למישור אחד. זוהי מערכת מתמשכת (מתוחכמת לעיתים ואף נסתרת מהעין) של לחצים פסולים על שוטרי משטרת ישראל והפיקוד, וכתוצאה מכך על המשטרה כמוסד. מדובר בדפוס פעולה חוזר ונשנה של הפרת דין וזלזול בשלטון החוק ולא באירועים מבודדים. המכלול המתקבל הוא התערבות או השפעה של דרג פוליטי על התנהלותו האופרטיבית של גוף אכיפת חוק, הפועל בתחומים רגישים ביותר ומפעיל שורת סמכויות המגבילות את זכויות היסוד של האזרחים. **התמונה העולה היא של דחיית עקרון עצמאות המשטרה מעיקרו, קודם כל על-ידי השר, אך גם על ידי ראש הממשלה והממשלה, הנותנים כאמור "רוח גבית" להתנהלותו האמורה של השר.**

<u>השנייה</u>, הפרת החלטות שיפוטיות והתחייבויות מפורשות. חומרת הדברים מתעצמת נוכח העובדה שהשר פועל בניגוד לדין, ובניגוד להחלטות מפורשות שניתנו בעניינו על ידי בית המשפט. כמו כן, השר פועל בניגוד לעקרונות מפורשים שהתחייב בפני בית המשפט לקיים. כפי שיפורט בהמשך, על מנת למצות את הכלים שבידי ראש הממשלה והייעוץ המשפטי לממשלה ולנסות להעמיד ערובות והגנות לפעולתה העצמאית המקצועית והממלכתית של המשטרה, התקיים בין נציגי היועצת המשפטית לממשלה לבין נציגי השר שיח מאומץ ומפורט, שבסופו גובש מסמך עקרונות, אשר קבע גדרות וסייגים בממשק בין השר לביטחון לאומי לבין משטרת ישראל (להלן: **מסמך העקרונות**). מסמך העקרונות הוגש לבית המשפט והשר התחייב לפעול לפיו.

אולם, העקרונות המוסכמים והעבודה על הנהלים לחוד והמציאות לחוד. במקביל לעבודת צוותים מטעם משרד המשפטים, המשטרה והשר, על הטמעת העקרונות בנהלים לטווח הארוך, פעל השר בניגוד להתחייבויותיו המפורשות, הסייגים והגדרות שלהם הסכים. **כך שבפועל, נותרנו בלא ערובות אפקטיביות שיש בכוחן להגביל התערבויות פוליטיות פסולות בעבודת המשטרה ולהבטיח את שמירתם של ערכים דמוקרטיים יסודיים.**

<u>השלישית</u>, התפרקות הבסיס שעליו נשען פסק הדין שמלכתחילה אישר את המינוי. השר מונה לראשונה לתפקידו בחודש דצמבר 2022. עתירה שהוגשה ערב המינוי נדחתה על-ידי בית המשפט הנכבד שקבע, כי עברו הפלילי של השר והתבטאויותיו מעוררים קושי, אך המינוי אינו עולה כדי אי סבירות קיצונית.

בית המשפט סמך את פסק דינו על כמה אדנים מרכזיים: הצהרתו של חה"כ בן גביר כי **שינה את אורחותיו** בחלוף הזמן מן העבירות בהן הורשע וההתבטאויות הגזעניות שהשמיע; **וההנחה כי עצמאותה המקצועית של המשטרה תישמר וכי השר לא ישמש כ"מפכ"ל על"**. בית המשפט אף הדגיש, כי **"בחינת סבירות המינוי נעשתה על פי מצב הדברים שעמד בפנינו בעת הגשת העתירה"** ובלא התייחסות להתנהלות השר במהלך כהונתו (בג"ץ 8910/22 **פטרושקה נ' ח"כ בנימין נתניהו** (21.2.24); להלן: **עניין פטרושקה**).

לא בכדי הבהיר בית המשפט הנכבד כי פסק דינו מתבסס על ההנחה שעצמאות המשטרה תישמר, ועל כך שהשר אכן ישנה אורחותיו ויתנהל באופן ממלכתי ותוך כיבוד שלטון החוק. נוכח העבר הפלילי המכביד של השר והתבטאויותיו, ובשים לב לכך שמדובר בתפקיד השר לביטחון לאומי, המופקד על משטרת ישראל וגופים נוספים במערך האכיפה של ישראל, יוחס משקל כבד, עת אושר המינוי, ל**"חיץ" שאמור היה להישמר** בין סמכויות השר לבין הפעילות האופרטיבית המקצועית של המשטרה. זאת, נוכח החשש להמשך הפגיעה בדין ובשלטון החוק מצדו של השר הממונה.

אדנים אלה שעליהם נשען פסק הדין, נפלו. נדרשת בחינה מחודשת של התשתית העובדתית כולה, עובר למינוי ולאחריו, לרבות המשמעות של עברו הפלילי המכביד של השר והתבטאויותיו הגזעניות. זאת, בראי תמונת המציאות העדכנית, שלא עמדה בפני בית המשפט, והנחות המוצא שעליהם התבסס פסק הדין שלא עמדו באותה עת במבחן המציאות.

<u>הרביעית</u>, חשש מובנה לשיקולים זרים. התערבות פוליטית פסולה ושיטתית בעבודת המשטרה, כמו גם יצירת אפקט מצנן פסול כלפי שוטרי משטרת ישראל, המאפשרים לשר הממונה על המשטרה, ולמעשה באמצעותו לממשלה, לכוון את פעילותה של המשטרה באופן פסול, פותחת פתח רחב ביותר לניצול לרעה (חלילה) של ארגון אכיפת החוק על-ידי הממשלה לטובת האינטרסים הפוליטיים שלה ואינטרסים פרטיים.

כך בכלל וכך במיוחד מקום שבו ראש הממשלה עומד למשפט פלילי וחברי ממשלה שונים ומקורביהם נתונים לחקירות פליליות; בתקופה שבה מתקיימות מחאות רחבות היקף נגד השלטון; ובהתקרב תקופת הבחירות, בהינתן חשיבותה העצומה של פעילותה המקצועית והממלכתית של המשטרה לשמירה על הוגנות הבחירות וטוהר הבחירות.

מצב שבו הפגיעה הקשה בעצמאות עבודת המשטרה נמשכת ללא התערבות, מעורר, כמו מאליו, חשש לפיו המחדל אינו נובע אך ורק משיקולים פוליטיים קואליציוניים של שימור הממשלה, אלא גם כרוך - חלילה - בשיקול זר, בדמות שימור עצם האפשרות להשפעה פוליטית על גוף אכיפת החוק המרכזי במדינה.

ברי, כי המצב התקין הוא, כי חרף השיקולים הפוליטיים-קואליציוניים, וחרף היתרונות הגלומים בשימור האפשרות להשפעה פוליטית על הפעלת כוחה של המשטרה בעניינים רגישים ביותר כמו חקירות ומחאות, על ראש הממשלה והממשלה לפעול למניעת פגיעות פסולות בעצמאותה.

14. ויובהר: אין חולק כי נקודת המוצא לדיון היא רוחב שיקול דעתו של ראש הממשלה בהחלטות הקשורות למבנה הממשלה ולהרכבה. זו גם הייתה נקודת המוצא כאשר נבחן המינוי בעניין **פטרושקה**, שם הגנה היועצת המשפטית לממשלה על עמדת ראש הממשלה ובית המשפט הנכבד מצא שלא להתערב בהחלטה, על אף הקשיים שנמצאו במינוי. לכן, מובן כי חיוב ראש הממשלה לפעול להעברתו של שר מכהונתו בתפקיד המסוים של השר לביטחון לאומי, מהווה סעד חוקתי-משטרי חריג.

15. **מטעם זה נעשו, כאמור, ניסיונות חוזרים ונשנים למצות את כלל האמצעים החלופיים לשמירת עצמאותה של המשטרה ולמניעת התערבות פוליטית ויצירת אפקט מצנן בלתי הפיך, מבלי להידרש להכרעה שיפוטית. ההכרעה השיפוטית, בעיני כלל המעורבים בדבר מצד המערכת המשפטית, נתפסה כמוצא אחרון בהחלט, בלית ברירה.** אולם, אמצעים אלה שננקטו בניסיון להגן על עבודת משטרת ישראל, כשלו מהשגת מטרתם, תוך שהשר הפר הן את הדין, הן החלטות שיפוטיות בעניינו, והן התחייבויות מפורשות שלקח על עצמו, שמלכתחילה נועדו כדי להימנע מבירור העניין במסגרת כתלי בית המשפט.

מקום שבו המשך כהונת השר צפוי להוסיף ולפגוע בעבודת המשטרה כגוף עצמאי וממלכתי באופן קשה וחסר תקדים, דומה כי הפעלתה של הסמכות הנתונה בידי ראש הממשלה להעברתו מכהונה, בנסיבות העובדתיות החריגות כל כך, על רקע התנהלות השר וחוסר מעש מצד הממשלה וראש הממשלה, וכל עוד נתונה לשר סמכות השליטה הרחבה כל כך במינויים במשטרה, מהווה אמצעי אחרון לשמירת ערכים דמוקרטיים גרעיניים ולהפסקת הפגיעה בזכויות אדם. מדובר בנסיבות חריגות וקשות אשר לעמדת היועצת המשפטית לממשלה יורדות לשורש **"הערכים שעליהם בנויה שיטתנו השלטונית והחוקית"**, כלשון הפסיקה (**שם**, בעמ' 423).

16. ויודגש, ההתערבות בהחלטות ראש הממשלה בדבר מינויי שרים אכן שמורה לפי הפסיקה למקרים חריגים וחמורים ביותר, אלא שהמקרה דנן הוא חריג וחמור באופן קיצוני, כפי שיוסבר בהרחבה להלן. הסכנה לערכי הדמוקרטיה וליכולתה של המשטרה להוסיף ולתפקד כגוף ממלכתי היא קרובה, ממשית, חסרת תקדים ומתרחשת לנגד עינינו בעת הזו.

17. **לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, בשלב זה אין מנוס מן המסקנה כי לא ניתן להגן על הציבור מפני ההתנהלות השיטתית של השר לפגיעה בעצמאות המשטרה**, אשר כפי שצוין מסכנת את אופייה כגוף ממלכתי וא-פוליטי, על המשתמע מכך לעניין ההגנה על זכויות האדם ועל שלטון החוק. מצב דברים זה מביא לפגיעה קשה ומתמשכת בערכי יסוד דמוקרטיים.

18. **<u>אשר לסעד</u> - כתב תשובה זה מוגש טרם שהתקבלה התייחסות משיבי הממשלה לגוף העניין. ככל שלא יחול שינוי משמעותי ביותר בתשתית הרלוונטית עם הגשת תגובת ראש הממשלה, וראש הממשלה לא יעמוד בנטל שהוטל עליו, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי יש להוציא צו מוחלט בעתירות, במובן זה שייקבע שהשר בן גביר אינו יכול לשמש בתפקיד השר הממונה על משטרת ישראל, גוף אכיפת החוק המרכזי במדינה.**

19. ודוק, המוקד בעמדתנו הוא בפגיעה המשטרית הנובעת מהתנהלותו של חה"כ בן גביר **בתפקיד השר לביטחון לאומי**, לנוכח מאפייניו המיוחדים של תפקיד זה, כשר הממונה על גוף אכיפה מרכזי במדינה המפעיל סמכויות כלפי אזרחי המדינה. זאת, נוכח התשתית הנוגעת להתנהלות השר במילוי התפקיד עד כה ויחסו כלפי הדין, החלטות בית המשפט ושלטון החוק.

20. יובהר, כי לשם הנוחות, יביא כתב תשובה זה לפני בית המשפט הנכבד את מכלול עמדתה של היועצת המשפטית לממשלה, ובכלל זאת האמור בתגובתה המקדמית ובהודעות עדכון קודמות, בצירוף התייחסות לאירועים עדכניים ולתגובות יתר המשיבים לעתירות.

21. זה יהיה הילוכנו בתגובה זו: **<u>בפרק א'</u>** יוצג הרקע הדרוש לעניין, החל מן המינוי ובחינתו על-ידי בית המשפט הנכבד בעניין **פטרושקה**, המשך בהתנהלות השר במהלך כהונתו ועד לגיבוש מסמך העקרונות, וכן התנהלותו לאחריו ועד להוצאת הצו-על-תנאי על ידי בית המשפט הנכבד; **<u>בפרק ב'</u>** יוצג, כנקודת מוצא לדיון, הרקע הנוגע לסמכויות משטרת ישראל, עקרונות היסוד בדבר עצמאותה, ואופייה הממלכתי והא-פוליטי, והתייחסות לממשק העבודה בין השר למשטרה בכל הנוגע להגנה על עקרונות יסוד אלה; **<u>בפרק ג'</u>** תוצג התשתית הרלוונטית לבחינת החלטת ראש הממשלה בדבר המינוי והותרתו על כנו; **<u>בפרק ד'</u>** יוצג הדין באשר לשיקול דעתו של ראש הממשלה בעניין מינוי שרים והעברתם מכהונה, ותוצג העמדה באשר להחלטת ראש הממשלה בשים לב לתשתית שלפניו.

כלל ההדגשות במסמך אינן במקור ונוספו על ידי הח"מ, אלא אם נאמר אחרת.

<u>א. רקע מן המינוי ועד הלום</u>

22. נעמוד תחילה על הרקע הנוגע למינוי השר ולהתנהלותו אחר מינויו, ואגב כך תוצג התשתית המינהלית שקדמה למינוי, והתשתית הנוגעת לשתי התקופות בהן כיהן בתפקיד – לרבות במהלך התנהלות ההליכים בעניין תיקון פקודת המשטרה, ובתקופה שלאחר גיבוש "מסמך העקרונות" ועד להוצאת הצו על-תנאי על ידי בית המשפט הנכבד והגשת כתב תשובה זה.

א.1. מינויו של בן גביר לשר לביטחון לאומי ופסק הדין בעניין פטרושקה

23. ביום 29.12.22 כוננה ממשלת ישראל ה-37, והשר בן גביר מונה לשר לביטחון פנים. הרכב הממשלה אושר על-ידי הכנסת. בהמשך החליטה הממשלה לשנות את שם המשרד בראשו הוא עומד ל"משרד לביטחון לאומי". עובר להקמת הממשלה הושלם בכנסת התיקון לפקודת המשטרה, בהליך חקיקתי מהיר שהחל לאחר השבעת הכנסת.

24. נגד המינוי הוגשה עתירה (**עניין פטרושקה**) בה נטען כי המינוי בלתי סביר באופן קיצוני, בפרט משמדובר במינוי לתפקיד השר לביטחון לאומי, הממונה על משטרת ישראל, וזאת לנוכח העדר ניסיון רלוונטי לתפקיד, ולנוכח עברו הפלילי של חה"כ בן גביר והתבטאויותיו הגזעניות לאורך השנים, המשקפים אי כיבוד לשלטון החוק והסדר הציבורי באופן שיטתי. כן נטען, כי הצהרת השר כי שינה דרכיו נמסרה למראית עין.

25. בתגובת ראש הממשלה והיועצת המשפטית לממשלה לעתירה, הוצגו עברו הפלילי של השר והתבטאויותיו הקשות כלפי הציבור הערבי.

לעניין העבר הפלילי צוין, כי על פי הרישום הפלילי, הוגשו נגד בן גביר **15 כתבי אישום, מתוכם הורשע ב-13 הליכים באופן מלא או חלקי, ובשניים נקבע כי ביצע את העבירות ללא הרשעה**. המדובר ב**הרשעות מתחום הסדר הציבורי, הטרור והגזענות**: החזקת חומר תעמולה לטובת ארגון טרור, וגילוי הזדהות עם ארגון טרוריסטי (סעיפים 4(ג) ו-4(ז) לפקודה למניעת טרור); פרסום הסתה לגזענות, השתתפות בהתקהלות אסורה, השתתפות בהתפרעות, השחתת פני מקרקעין, התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, הפרת הוראה חוקית, העלבת עובד ציבור (סעיפים 144ב(א), 151, 152, 196, 216(א)(4), 275, 287(א), 288 לחוק העונשין). בגין ההרשעות האמורות נגזרו על בן גביר מגוון עונשים – שירות לתועלת הציבור, קנס, מאסר על תנאי ומאסר בעבודות שירות.

כן צוין, כי משנת 2007 ועד היום לא הועמד בן גביר לדין ולא נצברו לחובתו הרשעות נוספות, וכי פרטי הרישום הפלילי האמור התיישנו כולם בין השנים 1993-2014 ונמחקו ביום 7.1.21 לפי הוראות חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט-2019 (להלן: **חוק המידע הפלילי**).

אשר להתבטאויות צוין, כי יש ליתן משקל להתבטאויות הקשות שהשמיע בן גביר כלפי הציבור הערבי באזכרות מאיר כהנא ובהזדמנויות נוספות בין השנים 2008-2011, המבטאות את הזדהותו עם משנתו הגזענית של כהנא, כמו גם אמירות שהשמיע כלפי קהילת הלהט"ב. כן נזכרו תשתית המעשים וההתבטאויות הנרחבת יותר שהוצגה בבקשות לפסילת מועמדותו של בן גביר בעילה של הסתה לגזענות לפי סעיף 7א(א)(2) לחוק-יסוד: הכנסת. בקשות הפסילה אמנם נדחו על-ידי ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 ולכנסת ה-22 (פ"מ 5/21, פ"מ 2/22 בהתאמה), ואף הערעורים שהוגשו על החלטות אלה נדחו, בנימוק שהתשתית לא עלתה כדי המסה הקריטית המאפשרת פסילת מועמד בבחירות לכנסת. אולם כבוד הנשיאה חיות קבעה, כי **"התבטאויותיו שם <u>בהחלט קשות ומטרידות ביותר</u> ויש טעם בעמדת היועץ המשפטי לממשלה אשר ציין כי הן <u>מתקרבות קרבה מסוכנת לקו האסור שהחוצה אותו מנוע מלהתמודד בבחירות לכנסת</u>"**, ובערעור שנידון לפני הבחירות לכנסת ה-22 ציינה כבוד הנשיאה חיות כי הראיות שהתווספו הן **"משמעותיות ומטרידות ביותר"** [א"ב 1806/19 **ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 נ' כסיף** (18.7.19); ע"ב 5487/19 **סגל נ' בן גביר** (25.8.19), בהתאמה].

תגובת משיבי הממשלה לעתירת **פטרושקה** מצורפת ומסומנת **<u>מש/1</u>**.

26. עמדת ראש הממשלה והיועצת המשפטית לממשלה אשר הוצגה לבית המשפט הייתה, כי עברו הפלילי של השר בן גביר והתבטאויותיו מעוררים קושי רב, אך המינוי אינו חוצה את הרף של אי סבירות קיצוני. זאת, במיוחד לנוכח שיקול הדעת הרחב הנתון לראש הממשלה בהקשר זה; הליך הבחינה שערך עובר למינוי, במסגרתו שקל את עברו הפלילי והתבטאויותיו של השר; חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות; הצהרתו של השר כי שינה דרכיו; וכן בשים לב לעקרון היסוד בדבר עצמאותה של המשטרה בהפעלת סמכויותיה.

27. בית המשפט הנכבד בחן את התשתית העובדתית נכון למועד מינויו של השר, וקבע כי המינוי אכן מעורר קושי, ו"אף עשוי לפגוע במידת מה באמון הציבור", אולם המינוי אינו בלתי סביר באופן **קיצוני** (עניין **פטרושקה**, פסקה 30 לחוות דעתו של כבוד הנשיא עמית).

פסק הדין סקר את עברו הפלילי של השר, תוך ציון כי **ישנו "חוט מקשר בין העבירות השונות שבהן הורשע השר בן גביר לאורך השנים, באשר רובן ככולן קשורות במישרין ובעקיפין להפרת הסדר הציבורי, ואילו השר לביטחון לאומי הוא הדמות שאמונה על שמירת שלטון החוק והסדר הציבורי" (שם**, פסקה 19). אך נקבע שיש לתת לעבר הפלילי משקל נמוך בין כלל השיקולים, נוכח חלוף השנים מאז בוצעו העבירות, וכן בהתחשב בכך שהעבירות בוצעו בגיל צעיר ולפני שמונה לתפקיד ציבורי.

כן סקר בית המשפט מעשים והתבטאויות של השר כלפי ערבים וקהילת הלהט"ב, בהן אמירות חמורות המשקפות גזענות ותמיכה בעמדותיו של כהנא כממשיך דרכו, אירוע העברת לשכתו לשכונת שיח' ג'ראח במהלך מבצע "שומר חומות" ועוד. נקבע כי התבטאויותיו של השר בן גביר הן תשתית רלוונטית לבחינת מועמדותו לתפקיד השר, וכי מדובר ב**"צבר אירועים לא מועט"**, הכולל **"אמירות קשות שאינן צריכות להישמע מפי נבחר ציבור, והתנהלות שאינה הולמת שר בישראל"**. כן צוין, כי בערעורים בעניינו של בן גביר נקבע כי התבטאויותיו הגיעו כדי **"קרבה מסוכנת לקו האסור שהחוצה אותו מנוע מלהתמודד בבחירות לכנסת" (שם**, פסקאות 3, 25-26). ואולם, נקבע כי הצהרתו של השר בן גביר כי שינה את דרכיו ואורחותיו, וכן הבחינה המחודשת שערך ראש הממשלה בעניין, מפחיתים מהמשקל שיש ליתן להתבטאויות אלה.

לאור האמור נקבע, כי המינוי אינו לוקה באי סבירות **קיצונית**. לצד זאת הודגש מספר פעמים כי **"בחינת סבירות המינוי נעשתה על פי מצב הדברים והתשתית שעמד בפנינו בעת הגשת העתירה", קרי עובר למינוי השר בן גביר לתפקידו בסוף שנת 2022**, ובלא לבחון אירועים שאירעו לאחר הגשת העתירה ועד למתן פסק הדין. כן הודגש, כי **הכרעה זו מתבססת גם על ההנחה כי תישמר עצמאותה של המשטרה וגופים נוספים הכפופים למשרד לביטחון לאומי**. כבוד הנשיא עמית (כתוארו אז) קבע כדלקמן:

> **"31. יובהר, כי קביעתי בעניין זה, כמו גם עמדתה של היועצת המשפטית לממשלה, מתבססות, בין יתר השיקולים, על יסוד עצמאותה של המשטרה. השר לביטחון לאומי רשאי לקבוע את מדיניותה הכללית של המשטרה, אך אין הוא משמש כ"מפכ"ל על". המשטרה היא גוף עצמאי אשר הפעלת סמכויותיו נעשית בנפרד למגרש הפוליטי, ויחסי הכוחות בין המשרד לביטחון לאומי ובין המשטרה הם כאלה השומרים על האיזון הנאות בין עצמאות המשטרה לבין הפיקוח על פעולותיה [...] שיקול זה, <u>וההנחה כי תישמר עצמאות המשטרה וגופים נוספים הכפופים למשרד לביטחון לאומי</u> – יש בהם כדי להקהות את החשש ואת הפגיעה באמון הציבור, וגם מן הטעם הזה לא מצאתי כי מינויו של השר בן גביר הינו בלתי סביר באופן קיצוני" (שם, פסקה 31).**

א.2. העתירות בעניין התיקון לפקודת המשטרה והבקשות למתן צווי ביניים במסגרתן

28. במקביל להליכי הרכבת הממשלה, ביום 12.12.22, הונחה על שולחן הכנסת לדיון מוקדם הצעת החוק לתיקון פקודת המשטרה, שהגיש חה"כ בן גביר עוד קודם למינויו, אשר אושרה בחלקה ביום 27.12.22 בקריאה השנייה והשלישית במליאת הכנסת – פקודת המשטרה (תיקון מס' 37), התשפ"ג-2022 (להלן: **התיקון לפקודת המשטרה**).

29. לבית המשפט הנכבד הוגשו חמש עתירות לביטול התיקון האמור לפקודת המשטרה, בהן נטען כי גלומים בו קשיים חוקתיים מהותיים, משניתן לפרשו ככזה המאפשר לשר לביטחון לאומי להתערב באופן פסול בשיקול הדעת המקצועי של המשטרה (בג"ץ 8987/22 **התנועה למען איכות השלטון נ' הכנסת**; בג"ץ 99/23 **לוי נ' השר לביטחון הפנים**; בג"ץ 179/23 **סיעת העבודה בראשות מירב מיכאלי נ' מדינת ישראל**; בג"ץ 532/23 **האגודה לזכויות האזרח נ' הכנסת**; ובג"ץ 2985/22 **ועדת המעקב העליונה לענייני אזרחים ערבים נ' הכנסת**). (להלן: **עניין התיקון לפקודת המשטרה**).

30. בית המשפט הנכבד דחה את בקשת העותרים למתן צו ביניים שימנע את כניסתו של התיקון לתוקף עד להכרעה בעתירה. אולם בהמשך הוגשו לבית המשפט הנכבד בקשות נוספות למתן צווי ביניים, אשר נסבו על אירועים בהם, לטענת העותרים, ניכרה התערבות השר בשיקול דעתה המקצועי של המשטרה, ובפרט בהפעלת סמכויות אופרטיבית בהפגנות ובמחאות נגד הרפורמה המשפטית שקידמה הממשלה.

31. בתוך כך, ביום 5.3.23 הוגשו בקשות למתן צו ביניים במסגרתן נטען כי השר בן גביר התערב בפעילות האופרטיבית של המשטרה והחמיר את האכיפה כלפי מפגינים שמחו נגד הממשלה, וזאת בכסות של סמכותו לקבוע מדיניות. בכלל זאת, נטען להגברת השימוש במכת"זיות ובפרשים, וכן ליידוי רימוני הלם לעבר ריכוזי מפגינים ללא הצדקה מבצעית-מקצועית. כן נטען, כי השר הנחה למנוע חסימת צירים מרכזיים, תוך התייחסות למקרים קונקרטיים וכבישים ספציפיים.

בתגובה מטעם היועצת המשפטית לממשלה נמסר כי בחינת האירועים אכן מעלה חשש ממשי כי בחלקם "נחצה קו הגבול", וכי השר חרג מסמכותו כאשר הנחה בזמן אמת את גורמי המשטרה בשטח. הובהר כי על השר להימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה (באופן ישיר או עקיף), וכי מדיניות כללית אינה מתגבשת אגב אירוע ספציפי ובמהלכו, אלא נקבעת בשגרה על יסוד תשתית עובדתית ומקצועית, ולאחר שמיעת הדרג המקצועי בנושא ושיח עם המפכ"ל. לתגובה צורפה עמדת השר, שהבהיר שהפרסומים אליהם התייחסו המבקשים משקפים את מדיניותו, אך לצד זאת ציין כי גם לשיטתו שיקול הדעת ביחס לאופן הפעלת הכוח בשטח מסור לכוחות המשטרה.

בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 19.3.23, נקבע כי ישנה הסכמה בין משיבי הממשלה כי השר רשאי להתוות מדיניות כללית, אך אינו רשאי להתערב בפרטי הביצוע האופרטיבי של המדיניות שהתווה (להלן: **ההחלטה מיום 19.3.23**). בית המשפט הנכבד הבהיר בהחלטתו:

> **"[...] מכאן, שאין השר רשאי ליתן הנחיות מבצעיות בדבר הדרכים ליישום מדיניותו, אופן השימוש בכוח באירוע כזה או אחר, דרכי השימוש בכוח, האמצעים לפיזור הפגנות, התנאים הנוגעים לזמן, למקום ולאופן עריכת האירוע וכיו"ב. על מנת למנוע מחלוקות בעתיד, הרי שגם 'אזכור' של המדיניות במהלך אירוע מבצעי קונקרטי שעה שזה עודנו מתנהל, עלול להתפרש כהנחיה אופרטיבית.**

ובקיצור, מהאמור לעיל עולה כי על השר להימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, בין במישרין ובין בעקיפין, והדברים נכונים במיוחד לגבי מחאות והפגנות כנגד השלטון.

משהובהרו והוסכמו העקרונות, חזקה כי כך ינהגו כלל המעורבים, וממילא לא נדרשת הוצאתם של צווי ביניים".

32. ביום 10.3.23 הוגשה בקשה נוספת למתן צו ביניים, בעקבות החלטת השר בן גביר והמפכ"ל דאז להדיח מתפקידו את מפקד מחוז תל אביב במשטרה דאז, ניצב עמיחי אשד, ולהעבירו לתפקיד ראש אגף ההדרכה. החלטת השר פורסמה במהלך קיומן של מחאות נגד הממשלה ברחבי הארץ, בין היתר בעיר תל אביב, לאחר שבשעות שקדמו לפרסום הביע השר בן גביר ביקורת על תפקוד המשטרה בהתנהלות בהפגנות, ועל פעולות קונקרטיות שנעשו בעיר תל אביב, תחת פיקודו של מפקד המחוז. בית המשפט התבקש למנוע את הדחת מפקד המחוז, ולאסור על השר להתערב בהפעלת כוח משטרתי ובמינוי בכירי המשטרה ביחס למחאה הציבורית.

עוד באותו יום הנחתה היועצת המשפטית לממשלה את המפכ"ל להקפיא את ההחלטה, נוכח החשש שהתעורר ביחס לחוקיותה. בעקבות כך, למחרת היום עדכן המפכ"ל כי החליט על הקפאת ההחלטה. בהמשך לאמור, ולאחר בחינת הנושא על ידי המשנים ליועצת המשפטית לממשלה, נמצא כי קיים חשש לקשר סיבתי בין חוסר שביעות רצונו של השר בן גביר מהתנהלות מחוז תל אביב במסגרת המחאות נגד הממשלה, לבין ההחלטה על העברתו מתפקידו של מפקד המחוז, או לכל הפחות – מראית עין של קשר סיבתי כזה. לאור זאת, הובהר לשר כי עליו לקבל החלטה חדשה בעניין, בהתאם לנוהג המקובל, על יסוד תשתית עובדתית ושיקולים רלוונטיים, ולאחר שישמע את טענותיו של ניצב אשד.

בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 27.4.23 נקבע כי הבקשה למנוע את העברת ניצב אשד מתפקידו התייתרה, נוכח הקפאת ההחלטה. ביחס לבקשה למנוע מהשר להתערב במינויים עתידיים של המשטרה, נקבע כי מדובר בסעד כוללני, ומשכך דינה להידחות. לצד זאת, בהחלטה צוין:

"רשמנו לפנינו את האמור בתגובת היועצת המשפטית לממשלה, כי מינוי בכירים במשטרת ישראל והעברתם מתפקידם "צריך להיעשות בתיאום בין המפכ"ל והשר, בהתאם לנוהג ולסדר הדברים הרגיל והמקובל [...] [ו]אינו יכול לשמש כלי להתערבות אופרטיבית עקיפה בפעולות המשטרה, בין היתר תוך העברת מסרים בעלי 'אפקט מצנן' לשדרת הפיקוד."

33. ביום 27.11.23 הוגשה בקשה נוספת למתן צו ביניים, במסגרתה נטען כי מהתנהלות השר בן גביר, גם לאחר מתן ההחלטה מיום 19.3.23, עולה כי אין די בהסכמתו כדי למנוע התערבות בהחלטות אופרטיביות. משכך, חזרו וביקשו העותרים כי בית המשפט יורה לשר להימנע ממתן הוראות בעניינים שנוגעים למימוש זכות המחאה. הבקשה התייחסה להתבטאות השר ביחס להפגנה שאורגנה על ידי מפלגת חד"ש. המבקשים טענו כי פרסום זה מלמד כי השר ממשיך לתת הנחיות אופרטיביות למשטרה בעניין מניעת הפגנות בהתאם לתוכנן.

34. ביום 10.1.24 הורה בית המשפט הנכבד (כבוד ממלא מקום הנשיא פוגלמן וכבוד השופטים עמית וכשר) על מתן צו ביניים. בהחלטה נקבע:

"כעולה מהחומרים שלפנינו, התייחסות השר להפגנה נושא הבקשה אינה עולה בקנה אחד עם האמור בהחלטת בית משפט זה (השופט י' עמית) מחודש מרץ 2023.

נוכח האמור לעיל, **מצאנו ליתן צו ביניים שלפיו השר יימנע מלתת הנחיות והוראות אופרטיביות למשטרה בדבר יישום מדיניותו בכל הנוגע למימוש זכות ההפגנה וחופש המחאה**. בכלל זאת, **יימנע השר מכל התייחסות לאירוע מבצעי קונקרטי באופן שעשוי לעלות כדי מתן הוראה אופרטיבית למשטרה כיצד עליה להפעיל סמכותה באותו אירוע – במישרין או בעקיפין, מראש או למפרע.** כן יימנע השר מלהתייחס – בין היתר – לאופן השימוש בכוח באירוע כזה או אחר, דרכי השימוש בכוח, האמצעים לפיזור הפגנות, התנאים שנוגעים לזמן, למקום ולאופן עריכת האירוע ולעצם מתן אישור לקיום האירוע."

35. ביום 2.1.25 ניתן פסק דין המקבל את העתירות באופן חלקי. בית המשפט הנכבד (בדעת רוב) הורה על בטלותו של סעיף 8ד לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: **פקודת המשטרה**), שנגע להגדרת סמכויות השר לביטחון לאומי בתחום החקירות. פסק הדין דן באופן נרחב ותקדימי בסמכויות השר לביטחון לאומי ביחס למשטרת ישראל ובגבולותיהן על מנת להבטיח את עצמאות המשטרה. בין היתר, נדונה ההבחנה בין קביעת מדיניות כללית לבין התערבות בשיקול דעתה המקצועי של המשטרה, ובתוך כך נדונה מעורבות השר בהפעלת כוח באירועים קונקרטיים, והתערבות בעניינים הנוגעים לחופש ההפגנה והמחאה.

קביעות פסק הדין נוגעות לדיון בעניינו, ויפורטו בהרחבה בהמשך העמדה.

<u>א.3. השתלשלות העניינים למן הגשת העתירות ועד גיבוש "מסמך העקרונות"</u>

36. העתירות דנן הוגשו במהלך החודשים אוגוסט וספטמבר 2024 ובהן מבקשים העותרים, בתמצית, כי ראש הממשלה יפעיל את סמכותו לפי סעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, ויורה על העברתו של השר בן גביר מתפקידו כשר לביטחון לאומי, בגין התנהלותו למן מינויו.

37. תחילה הורה בית המשפט הנכבד למשיבים 1 ו-3 לעדכן באשר למתן מענה לפניות העותרים שקדמו לעתירות. בהודעת העדכון מיום 14.11.24 נמסר אודות פניית היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה, בה צוין כי מאז שניתן פסק הדין בעניין **פטרושקה** חל לכאורה שינוי בתשתית העובדתית, המצריך לבחון מחדש את העמדה שהוצגה לבית המשפט ולקבל עמדה עדכנית מטעם ראש הממשלה בנושא.

בפנייה פורט **צבר אירועים רחב**, שהתרחש בפרק זמן קצר באופן יחסי, ומשקף, על פני הדברים, פגיעה בעקרון היסוד לפיו על המשטרה לפעול באופן עצמאי, ממלכתי וא-פוליטי. להלן נתייחס בפירוט לאירועים שהובאו במכתב, אולם נציין כבר כעת בתמצית, כי בפנייה פורטו אירועים בהם השר בן גביר השפיע והתערב לכאורה בהחלטות האופרטיביות של המשטרה, ובניגוד להחלטות שיפוטיות, לרבות בהקשר הרגיש של הפגנות מחאה והקשרים אופרטיביים נוספים; התבטאויות באשר לחקירות ולהליכים שיפוטיים באופן שיש בו כדי להרתיע גורמי אכיפת חוק ממילוי תפקידם, ליצור דה-לגיטימציה לחקירת אנשי המשטרה על ידי מח"ש ולהביא לזלזול שוטרים בפעולתה, כמו גם לזלזול בהחלטות שיפוטיות; כן נזכרו מספר החלטות הנוגעות להפסקת כהונה או מינויים, המעוררות חשש לכניסתם של שיקולים פוליטיים למשטרה.

בפנייה צוין כי התערבויות השר בעבודת המשטרה, כעולה על פני הדברים מהתשתית המובאת בה, הן בעלות פוטנציאל נזק גדול במיוחד לתקינות עבודת המשטרה ועצמאותה. בפנייה הובהר, כי נוכח המשקל שניתן בעניין **פטרושקה** להצהרתו של השר לפיה שינה את דרכיו ואורחותיו, ולחלוף הזמן מאז האירועים שעמדו בבסיס העתירה שם, נדרשת בחינה מחודשת של העמדה בשים לב לתשתית האירועים מן העת העדכנית. כן הובהר, כי **הממשלה נושאת באחריות קולקטיבית להבטיח את פעילותה החוקית של המשטרה כגוף ממלכתי וא-פוליטי ולמנוע התערבות פסולה בעבודתה**. זאת, נוכח הוראת סעיף 8(ב)(א) לפקודת המשטרה, לפיה המשטרה נתונה למרות הממשלה. נאמר, כי ישנו חשש ששתיקת הממשלה בנושא תתפרש כגיבוי בפועל להתנהלות השר, וכי לראש הממשלה נתונה אחריות לפעול מול השר להפסקת התנהלותו הפסולה.

בית המשפט הנכבד מופנה לנספח **<u>מש/2</u>**, לשם התרשמות **מהיקף צבר האירועים,** המהווה פגיעה קשה ועמוקה בעקרון עצמאות המשטרה.

מכתב היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה מיום 14.11.24 בצירוף נספח האירועים (להלן: **מכתב היועצת מיום 14.11.24** ו-**נספח האירועים**, בהתאמה), מצורף ומסומן **<u>מש/2</u>.**

38. בהמשך לאמור, התקבלה אצל היועצת המשפטית לממשלה התייחסות קצרה מטעם ראש הממשלה, באמצעות מזכיר הממשלה, אליה צורפה התייחסות מטעם השר בן גביר לאירועים באמצעות בא כוחו המייצג אותו בהליכים כאן (להלן: **מכתב השר**). יצוין, כי בפניית המזכיר צוין כי הדוא"ל מטעם המזכיר והתייחסות השר חסויים, אולם מאז ניתן להם פומבי וניתן אישור לצרפם.

הודעת דוא"ל מאת מזכיר הממשלה מיום 23.12.24, בצירוף מכתבו של בא כוח השר לביטחון לאומי, מצורפים ומסומנים **<u>מש/3</u>.**

39. בסמוך לאותו מועד, ביום 2.1.25, ניתן פסק הדין בעתירות **בעניין תיקון פקודת המשטרה**, אשר דן, כאמור, באופן נרחב בסמכויות השר לביטחון לאומי ובגבולותיהן על מנת להבטיח את עצמאות המשטרה. משכך, התבקשה ארכה להגשת תגובת המשיבים לעתירה, לצורך לימוד פסק הדין והנגזר ממנו לענייננו והמשך השיח מול ראש הממשלה בנושא. ביום 12.1.25 הורה בית המשפט כי העתירות ייקבעו לדיון בפני הרכב בהקדם, וכי התגובה המקדמית לעתירות תוגש עד 14 יום לפני מועד הדיון.

40. אך עוד טרם שהושלם השיח עם ראש הממשלה, ביום 19.1.25 הודיע השר בן גביר על התפטרותו מהממשלה. ביום 21.1.25 נכנסה ההתפטרות לתוקף. נוכח האמור, פנתה היועצת המשפטית לממשלה לראש הממשלה ביום 30.1.25, ועדכנה אותו בדבר כוונתה להגיש בקשה למחיקת העתירות נוכח ההתפטרות. היועצת המשפטית לממשלה הבהירה לראש הממשלה, כי **ככל שישקול בעתיד למנות את בן גביר כחבר בממשלה, תתחייב בחינה מחודשת של התשתית העדכנית, בראי כללי המשפט המינהלי ובשים לב לכך שמדובר יהיה במינוי חדש.** הבקשה למחיקת העתירות הוגשה ביום 6.2.25, ותגובות העותרים המתנגדות לה הוגשו בימים 20.2.25 ו-24.2.25.

מכתב היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה מיום 30.1.25 מצורף ומסומן **<u>מש/4</u>.**

41. ביום 18.3.25 הודיע ראש הממשלה ליועצת על כוונתו לשוב ולמנות את חה"כ בן גביר כחבר בממשלתו. ראש הממשלה ציין כי יש דחיפות במינוי נוכח סיום הפסקת האש והחזרה לפעילות צבאית, וכי המינוי דרוש לשמירה על יציבות פוליטית החיונית לעבודת הממשלה בעת הזו. היועצת המשפטית לממשלה מסרה לראש הממשלה, כי לעמדתה, נכון לאותה עת, ניתן היה בנסיבות למנות את חה"כ בן גביר לתפקיד שר בממשלה אולם לא לתפקיד השר לביטחון לאומי, גם מן הטעם שהליך הבחינה האמור לא הושלם. על אף האמור, עוד באותו יום אישרה ממשלת ישראל את מינויו של חה"כ בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי. למחרת היום, 19.3.25, אישרה מליאת הכנסת את המינוי וחה"כ בן גביר הושבע לתפקיד.

הצעת ההחלטה בדבר צירוף שרים לממשלה מצורפת ומסומנת **<u>מש/5</u>**.

42. בהמשך להתפתחות זו, הוגשו בבג"ץ 46277-09-24 ובבג"ץ 52917-09-24 בקשות למתן צו ביניים למניעת המינוי עד להכרעה בעתירות. בקשה למתן צו ארעי נדחתה בהחלטת בית המשפט הנכבד (כבוד השופטת ברק-ארז) מיום 18.3.25, ובית המשפט הורה להגיב לבקשות למתן צו ביניים במסגרת התגובה המקדמית לעתירות.

כן הורה בית המשפט הנכבד להתייחס בתגובה המקדמית לעתירה לבקשות שהוגשו באשר להגשת מסמכים: בקשת העותרות בבג"ץ 37631-08-24 מיום 24.3.25, להורות למשיבים להעביר לעותרות ולתיק בית המשפט, ולחלופין לעיני בית המשפט בלבד במעטפה סגורה, את "**מלוא התכתובות והמסמכים שהוחלפו בין המשיב 1 למשיבה 4 ובין המשיב 1 לראש השב"כ בעניינו של בן גביר ואת תוצאות החקירה שהתנהלה על פי הפרסומים בעניין**"; וכן בקשת השר מיום 27.3.25, להורות ליועצת המשפטית לממשלה להגיש לתיק בית המשפט את כלל המסמכים הנוגעים ל-"**מבצע איסוף**" אשר לפי פרסומים, נטען, ערך שירות הביטחון הכללי כנגדו וכנגד גופי ביטחון נוספים, לרבות המסמכים המנקים את שמו.

ההתייחסות לבקשות אלו הובאה בתגובה המקדמית מטעם היועצת המשפטית לממשלה מיום 1.1.26, בעמ' 67-69. ככל שבית המשפט הנכבד יורה על כך, יתייצב לדיון נציג השירות להציג מסמכים לבית המשפט הנכבד להשלמת האמור בתגובה, אם יסבור בית המשפט כי הדבר נדרש.

<u>א.4. מסמך העקרונות והפרתו</u>

43. לקראת מועד הגשת התגובה המקדמית לעתירות, לאחר שיח מפורט ומאומץ בין לשכת היועצת המשפטית לממשלה לבין לשכת השר, גובש מסמך עקרונות שתכליתו להעמיד ערובות, הגנות ומנגנונים, אשר יהא בהם להבטיח, ככל הניתן, את פעילותה העצמאית, המקצועית והממלכתית של המשטרה תחת כהונתו של השר בן גביר, ולמנוע את המשך הפגיעה בשלטון החוק ובזכויות יסוד. גיבוש מסמך העקרונות נועד, בין היתר, לגבש פתרון לפגיעה בעקרונות היסוד הדמוקרטיים מחוץ לכתלי בית המשפט, תוך צמצום הצורך להידרשות שיפוטית לשאלת סבירות החלטתו של ראש הממשלה שלא להעביר את השר מכהונתו כממונה על משטרת ישראל וגופים נוספים.

44. **מסמך העקרונות, אשר גובש בהסכמת השר ואף ראש הממשלה מסר הסכמתו לו, קובע גדרות וסייגים בנוגע למעורבות השר בנושא חקירות; טיפול המשטרה במחאות ובהפגנות ובקבלת החלטות אופרטיביות בכלל; התקשורת הישירה בין השר לבין גורמי הפיקוד במשטרה; והליכי המינויים במשטרה.** כל זאת, באופן שעולה בקנה אחד עם עקרון עצמאות שיקול הדעת המקצועי של המשטרה ולקביעות בפסיקה בכלל ובפסק הדין בעניין **פקודת המשטרה** לעניין ההגנה עליו.

מסמך העקרונות מצורף ומסומן **<u>מש/6</u>**.

45. ביום 29.4.25 הוגשה תגובה מקדמית לעתירות, אליה צורף מסמך העקרונות. בתגובה צוין, בין היתר, כי התנהלות השר במהלך כהונתו מלמדת על התערבות פוליטית פסולה, חוזרת ונשנית, בעבודת המשטרה ובקבלת החלטות אופרטיביות-מבצעיות בסיטואציות בעלות רגישות מיוחדת, תוך פגיעה בשלטון החוק ובאופייה הממלכתי והא-פוליטי של המשטרה. עוד נטען, כי לכך הצטרפו התבטאויותיו נגד החלטות שופטים וגורמי אכיפת החוק, אשר יש בהן להוביל לזילות החלטותיהם ולפגיעה בעצמאותם.

בתגובה הוסבר, כי להתערבות הפוליטית בעבודת המשטרה השפעה שלילית מצטברת כבדת משקל וארוכת טווח על המשטרה, נוכח המסר המחלחל לכל שדרת הפיקוד, עד לדרג השוטרים הזוטר, ובשים לב לכך שכל הקצינים בדרגת רב-פקד ומעלה מודעים לכך שקידומם המקצועי תלוי בשר, ובמידה בה תפקודם באירועים קונקרטיים – בהפגנה או בחקירה וכדומה, יתאם את רצונו.

היועצת המשפטית לממשלה הבהירה, כי לעמדתה, במצב דברים זה היה מקום להוצאת צו על-תנאי ולבירור העתירות תוך העברת נטל השכנוע. אולם, נעשה ניסיון למצות תחילה את הכלים שבידי ראש הממשלה והייעוץ המשפטי לממשלה להביא לשיפור מצב הדברים, בטווח המיידי ולטווח הארוך, טרם הכרעה שיפוטית בעניין סבירות המינוי, ובמסגרת זו גובש מסמך העקרונות.

כן צוין, כי לעקרונות שגובשו יש פוטנציאל ממשי לשינוי מצב הדברים, בכפוף ליישום קפדני של העקרונות והערובות על-ידי הדרג הפוליטי ומי מטעמו וגורמי משטרת ישראל. בצד זאת צוין, כי ישנו קושי לקבוע ערובות אפקטיביות נוכח התנהלות השר עד כה, וכי הפיקוח על יישום הערובות אינו פשוט כלל ועיקר במישור המעשי. לטווח הארוך, מעבר להתחייבותו של השר לקיים את העקרונות באופן מיידי, נדרש לעגן את הערובות באופן סדור בנהלי המשרד לביטחון לאומי ונהלי ופקודות המשטרה, ולבחון את יישומן בפועל על-ידי הנוגעים בדבר.

כן הודגש במסמך העקרונות ובתגובה המקדמית, כי העקרונות יחולו באופן מיידי, וכי עבודת הצוות להטמעת העקרונות בנהלים לא תגרע ממיידיות תחולתם.

46. בתגובה התבקש בית המשפט לאשר מתווה דיוני לפיו יינתן למסמך העקרונות תוקף של החלטה שיפוטית, תינתן לצדדים שהות להטמיע את העקרונות בנהלי המשרד לביטחון לאומי ובנהליה ופקודותיה של משטרת ישראל, ולכשתושלם הטמעתם יבקשו הצדדים למחוק את העתירות.

47. בהמשך לכך, ובהתאם להחלטת בית המשפט מיום 30.4.25, הוגשה תגובה מקדמית מטעם השר, והתייחסויות מטעם העותרים לתגובת היועצת המשפטית לממשלה.

48. בהחלטתו מיום 5.5.25 רשם לפניו בית המשפט הנכבד את מתווה העקרונות ואת הסכמת השר למתווה, והמתווה אף צורף להחלטה כנספח, הדיון בעתירה בוטל ובית המשפט הנכבד הורה להגיש הודעת עדכון באשר ליישום המתווה:

> **"רשמנו לפנינו את מתווה העקרונות שהגישה היועצת המשפטית לממשלה בתגובתה המקדמית, שכותרתו 'עקרונות ביחס לממשק בין השאר [צ"ל השר] לביטחון לאומי ומשטרת ישראל', וכן את הסכמתו של השר לביטחון לאומי. המתווה מצורף כנספח א'.**
>
> **בנסיבות אלה, ומבלי שנעלמו מעינינו עמדות העותרים, הדיון הקבוע למחר, יום 6.5.2025 – מבוטל.**
>
> **לא מצאנו ליתן צו ביניים בנקודת זמן זו.**
>
> **המשיבים יגישו עד ליום 15.7.2025 הודעת עדכון באשר ליישום המתווה. לאחר הגשת הודעת העדכון, יוחלט על המשך הטיפול בעתירות."**

49. בהודעת העדכון שהוגשה ביום 20.7.25 נמסר, כי ימים ספורים לאחר שניתנה החלטת בית המשפט הנכבד הוקם צוות בראשות המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (מינהלי-ציבורי), ד"ר גיל לימון, בו חברים נציגים מטעם השר לביטחון לאומי, הייעוץ המשפטי לממשלה, הייעוץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי והלשכה המשפטית במשטרת ישראל. כפי שנמסר, הצוות התכנס באופן סדור, וקיים חמש ישיבות בחודשים מאי-יולי לשם גיבוש נהלים ליישום העקרונות שנקבעו.

בצד זאת עדכן הייעוץ המשפטי לממשלה, כי על רקע אירועים שונים מהעת האחרונה, בפרט בקשר למינויים וחקירות, נדרש לבחון אם בכלל ניתן להשלים את המלאכה כך שהערובות שנכללו במתווה יוטמעו בפועל, באופן שיבטיח את עצמאותה המקצועית של המשטרה וממלכתיותה, ואשר יהיה אפקטיבי ובר-אכיפה בשטח. המשיבים ביקשו זמן נוסף להשלמת המלאכה והגשת הודעת עדכון נוספת לבית המשפט הנכבד, ובית המשפט הורה כי הודעת עדכון נוספת תוגש עד ליום 5.9.25.

50. ביום 6.8.25 הגישו העותרים בבג"ץ 52917-09-24 בקשה לקביעת מועד דיון קרוב בעתירה, וטענו כי השר מפר את המתווה באופן שמחמיר את הפגיעה בעצמאותה המקצועית של משטרת ישראל. העותרים הפנו, בין היתר, להודעה פומבית של השר בה התייחס באופן שלילי לחקירת מח"ש והעניק גיבוי מוחלט למפקד תחנת משטרת חדרה, סגן ניצב עמית פולק, אשר נחשד בתקיפת מפגינים נגד ראש הממשלה וכן בשיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה (השלכת טלפון נייד). כן צירפו שני מכתבים מטעם מנהל מערך ייעוץ וחקיקה והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה (מנהלי-ציבורי) (להלן: **המשנים ליועצת**) אל השר, בעניין עיכוב קידומה של רפ"ק רינת סבן לדרגת סנ"צ משיקולים פוליטיים הנוגעים לעדותה בתיק ראש הממשלה ומעורבותה בחקירת יועציו.

ביום 7.8.25 הורה בית המשפט הנכבד כי "**כאמור בהחלטותינו מיום 5.5.2025 ומיום 18.6.2025, לאחר הגשת הודעת העדכון יוחלט על המשך הטיפול בעתירות.**"

51. ביום 9.9.25 הוגשה הודעת עדכון נוספת מטעם היועצת המשפטית לממשלה, תוך שצוין בפתח הדברים כי ראש הממשלה ביקש ייצוג נפרד וכי הדבר אושר לו.

בהודעה נאמר כי השר פועל, לכאורה, בניגוד לדין ולעקרונות אשר התחייב לקיים, ואשר תחולתם מיידית אף טרם הטמעתם בנהלים כקבוע במסמך העקרונות, וכי השר מתנהל באופן שיש בו לפגוע קשות בפעילותה התקינה של המשטרה, בעצמאותה המקצועית ובממלכתיותה.

בהודעה הובאו דוגמאות לאמור, וביניהן מקרים בהם השר מוסיף להתייחס באופן פומבי לחקירות קונקרטיות של שוטרים, ליצור דה לגיטימציה לחקירות וליתן הכשר להתנהלות השוטר החשוד; עוד צוין עיכוב קידומה של רפ"ק רינת סבן לדרגת סנ"צ על בסיס נימוקים הנוגעים לעדותה בתיק הפלילי המתנהל נגד ראש הממשלה ובהליך הנוגע ליועצו יונתן אוריך, באופן שמעורר חשש כי העיכוב בקידומה נובע משיקולים פוליטיים זרים למינוי, ויש בכך להרתיע קצינים ושוטרים מלמלא תפקידם נאמנה, בפרט בחקירות ובעדויות במשפטים נגד חברי הממשלה ומקורביהם.

עוד הובאה בהודעה התייחסות להימשכות ההשפעה הפסולה בהקשרה של זכות המחאה וחופש הביטוי. בהקשר זה התייחסה ההודעה למסמך "מדיניות בנושא הפגנות" אשר פרסם השר באמצעי התקשורת, במקביל להליך היוועצות וטרם קבלת התשתית הנדרשת מן המשטרה, תוך ציון כי זוהי מדיניות השר אשר תיכנס לתוקף תוך ימים ספורים. בהודעה צוין כי על פני הדברים, הוראות המסמך אינן עולות בקנה אחד עם הדין ופסיקת בית המשפט הנכבד, עם התייחסות המפכ"ל שהועברה לשר ועם הנחיות גורמי האכיפה בנושא, ומתייחסות להיבטים שאינם בתחום שלגביו מוסמך השר לקבוע מדיניות. עוד צוין כי יש בפרסומו כדי להעמיד מסר לשוטרים בדבר ציפיות השר ולהשפיע על התנהלותם בהפגנות ובמחאות, טרם שאושרה המדיניות, אף שהיא חורגת מן הדין והסמכות כאמור לעיל, ובתקופה שבה מתקיימות מחאות נגד השלטון.

לאור כל האמור ביקשה היועצת המשפטית לממשלה, כי בית המשפט הנכבד יורה על קביעת דיון דחוף בעתירות, ועל הגשת תגובה מפורטת לגוף הסעדים שהתבקשו בעתירות, במסגרתה יובא אף עדכון באשר להתנהלות השר ולהמשך קידום הנהלים ותוצג עמדה משפטית עדכנית בעניינם של הסעדים שהתבקשו בעתירות, לאחר מיצוי השיח עם ראש הממשלה אודות מצב הדברים העדכני.

52. ביום 25.9.25 הוגשה מטעם ממשלת ישראל וראש הממשלה "הודעה ותגובה מקדמית ראשונית לעניין דחייה על הסף" (להלן: **הודעת ראש הממשלה מיום 25.9.25**), במסגרתה נטען, בין היתר, כי השר אינו מפר את מתווה העקרונות וכי אין מקום לקבוע דיון בעתירות ויש לדחות אותן על הסף, שכן הסמכות ושיקול הדעת להעביר שר מתפקידו נתונים לראש הממשלה, כמו גם האחריות כלפי הכנסת והציבור.

עוד נטען בהודעת ראש הממשלה, כי היה על היועצת המשפטית לממשלה להקדים ולפנות אליו בעניין הפרת מסמך העקרונות טרם העברת טיוטת הודעת העדכון האמורה לבית המשפט הנכבד, וכי עניין זה לא נזכר בהודעת העדכון מיום 20.7.25.

כאן יובהר, כי בהודעה מיום 20.7.25, אשר נוסחה הועבר למזכיר הממשלה טרם הגשתה, צוין כי נוכח אירועים שונים מהעת האחרונה בפרט בקשר למינויים וחקירות, נדרש לבחון אם הערובות שגובשו יוכלו להבטיח את עצמאותה המקצועית של המשטרה וממלכתיותה באופן אפקטיבי ובר אכיפה בשטח. בהמשך לכך, בעת גיבוש נוסח ההודעה מיום 9.9.25 הוברר כי נדרש לשקף את הפרת מסמך העקרונות לבית המשפט ולצדדים. טיוטת ההודעה הועברה להערות ראש הממשלה טרם הגשתה, וממזכיר הממשלה נמסר כי ראש הממשלה סבור כי השר אינו מפר את העקרונות, בלא התייחסות פרטנית להפרות הנטענות, והתבקש ייצוג נפרד והגשת הודעה נפרדת מטעם ראש הממשלה במועד מאוחר יותר. היתר לייצוג נפרד ניתן, וההודעה הוגשה ובה עדכון אודות הפרות מסמך העקרונות, ובקשה להורות על הגשת עמדה מפורטת ודיון, לקראתה ימוצה השיח עם ראש הממשלה אודות מצב הדברים העדכני.

53. ביום 23.10.25 הורה בית המשפט הנכבד למשיבים להגיש תגובות מקדמיות מפורטות, וכי לאחר מכן יוחלט על המשך הטיפול.

54. לאחר הגשת הודעת העדכון, המשיכה היועצת המשפטית לממשלה לפעול למיצוי השיח עם ראש הממשלה טרם הגשת עמדתה לבית המשפט הנכבד. ביום 2.12.25 נשלח אל ראש הממשלה מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה (להלן: **מכתב היועצת מיום 2.12.25**), בו פורט כי על אף גיבוש מסמך העקרונות בניסיון למצות את הכלים שבידי ראש הממשלה והייעוץ המשפטי לממשלה על מנת לשמור על עצמאות המשטרה מפני התערבות פוליטית פסולה, השר מוסיף להפר את הדין, החלטות בית המשפט, ואף העקרונות אליהם התחייב במפורש.

במכתב פורטו אירועים המדגימים את התנהלות השר בניגוד לדין ולמסמך העקרונות בהקשר מחאות והפגנות, חקירות פליליות ומינויים. בתוך כך פורטה התייחסות לפרסום הפומבי של מסמך "מדיניות בנושא הפגנות" ולאי קידומה של רפ"ק רינת סבן, אשר נזכרו לעיל.

כן הובאו במכתב ובנספח המצורף לו דוגמאות לכך שהשר מפר תדיר את הדין והעקרונות בדבר אי התערבות או השפעה על חקירות פליליות, במישרין או בעקיפין, הן לעניין חקירות שוטרים הן חקירות אזרחים ובעלי תפקידים אחרים, בדרך של תקיפת רשויות אכיפת החוק והענקת גיבוי אוטומטי מלא לחשוד בעבירות חמורות או תמיכה באי התייצבות לחקירה, וזאת במקרים בהם הוא תומך בחשוד או שהדבר תואם עמדה פוליטית שלו, ובאופן שיש בו כדי להעביר לגורמי אכיפת החוק מסר בדבר ההתנהלות הרצויה לשיטתו.

כן נזכרו מקרים של הצטרפות השר לפעילות אופרטיבית של המשטרה בשטח מול אזרחים ובחיכוך עמם, וכן עירוב שנעשה בפרסומיו בין פעילותה האופרטיבית של המשטרה לבין פעילותו הפוליטית. מדובר בהתנהלות שיש בה כדי להציג את השר כמעין "מפכ"ל על", וליצור קשר בין פעולות האכיפה שמבצעת המשטרה מול האזרחים לבין פעילותו הפוליטית.

מכלול זה, כך נכתב בפנייה לראש הממשלה, מהווה פגיעה שיטתית של השר בתקינות עבודת המשטרה ועצמאותה המקצועית, בהתייחס לעניינים הנוגעים לליבת זכויות האדם במדינה: התערבות פסולה בטיפול המשטרה במחאות, שימוש פסול בסמכות המינויים; התערבות והשפעה על חקירות של שוטרים ואזרחים ומעורבות אקטיבית בפעילות האופרטיבית של המשטרה. מהדברים עולה תמונה של הפרת הדין, הפרה מתמדת של עקרון עצמאות המשטרה והפרת מתווה העקרונות בכללותו (במובחן מהפרות נקודתיות).

בכך השתנתה באופן מהותי התשתית עליה נסמך בית המשפט בפסק הדין בעניין **פטרושקה** שאישר את המינוי, והיסודות עליהן נשענה הכרעת בית המשפט התערערו. משכשל הניסיון למנוע התערבות פוליטית של השר בעבודת המשטרה באמצעות ערובות בהסכמתו, לא ניתן עוד להגן על עצמאות המשטרה מפני ההתערבות בה, ומפני הפגיעה בשלטון החוק ובזכויות האדם.

בסיכום המכתב התבקשה התייחסותו של ראש הממשלה לאמור במכתב, בצירוף התשתית טרם המינוי ולמן המינוי בשתי תקופות הכהונה, טרם גיבוש העמדה במענה לעתירות. כן צוין, כי ניתן כמובן לקיים פגישת עבודה בנושא.

מכתב היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה מיום 2.12.25 מצורף ומסומן **<u>מש/7</u>.**

55. ביום 10.12.25 התקבל מכתב מאת מזכיר הממשלה, בו ציין כי נדרשת התייחסות מאת היועצת המשפטית לממשלה לאמור בהודעת ראש הממשלה אשר הוגשה לבית המשפט הנכבד ביום 25.9.25, שעל בסיסה ניתן יהיה בהמשך לכך לקיים פגישה עם ראש הממשלה והשר לביטחון לאומי בנושא.

במענה לכך, השיב המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) למזכיר הממשלה ביום 14.12.25, כי לפני ראש הממשלה הונחו כל העמדות לצורך קבלת החלטתו, אותה נדרש לקבל בהקדם בשים לב למועד הדיון שנקבע ליום 15.1.26, וכי היועצת המשפטית לממשלה שבה ומציעה לקיים עם ראש הממשלה פגישת עבודה בנושא, בה יינתן מענה לשאלות קונקרטיות לגביהן מבקש ראש הממשלה תשובה לצורך החלטתו.

ביום 16.12.25 השיב מזכיר הממשלה למכתב המשנה ליועצת, בו ציין, בין היתר, כי לא ברור איזו החלטה מינהלית חדשה נדרש ראש הממשלה לקבל, שכן החלטתו למנות מחדש את חה"כ בן גביר לשר לביטחון לאומי התקבלה פה אחד בממשלה, ואושרה אף בכנסת, ולא קיים הליך מינהלי לאשרור כהונתם של שרים.

כן צוין, אחר טענות שונות, כי דלתו של ראש הממשלה פתוחה לקיום פגישה, בכפוף ללו"ז הצפוף של ראש הממשלה. בעניין זה יצוין, כי ניסיון לקבוע פגישת עבודה עם ראש הממשלה בהמשך להתכתבות זו טרם צלח, על אף פניות שנעשו מטעמה של לשכת היועצת המשפטית לממשלה לצורך תיאום הפגישה.

מכתבו של מזכיר הממשלה אל היועצת המשפטית לממשלה מיום 10.12.25 מצורף ומסומן **מש/8**.
מכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-מינהלי) אל מזכיר הממשלה מיום 14.12.25 מצורף ומסומן **מש/9**.
מכתבו של מזכיר הממשלה אל המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-מינהלי) מיום 16.12.25 מצורף ומסומן **מש/10**.

56. לאור האמור, בשלב זה לא התקבלה מאת ראש הממשלה החלטה בבקשת העותרים להעביר את השר לביטחון לאומי מכהונתו, תוך פירוט שיקוליו. עם זאת, עמדתו של ראש הממשלה הובאה במסגרת הודעתו מיום 25.9.25, וכן בתגובתו המקדמית מיום 14.12.25, אליה נִדרש מיד, ממנה עולה ברורות כי ראש הממשלה אינו סבור כי השר מפר את הדין ואת העקרונות, וממילא מינויו ייוותר על כנו. לפיכך נתייחס להלן לאמור בתגובות אלה.

57. אשר להטמעת העקרונות בנהלים יצוין, כי לאחר סדרת הישיבות שקיים הצוות בנושא, ביום 31.10.25 העביר המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) גרסה עדכנית של הנהלים בהמשך לדיוני הצוות, וביום 10.12.25 התקבלו הערות בעניינם מאת היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי, וכן הערות מאת לשכת השר לביטחון לאומי. מהערות לשכת השר עולים פערים מהותיים, שלא ניתן לגשר עליהם, שמשמעם הותרת מסמך העקרונות כמס שפתיים שלא עומד מאחוריו דבר, והעדר נכונות לערוך קונקרטיזציה של העקרונות ולפרוט אותם בנהלים כנדרש על מנת להבטיח כי מסמך העקרונות ישיג את היעד של שמירה על עצמאות המשטרה ומניעת התערבות פוליטית פסולה בעבודתה.

היועצת המשפטית לממשלה נכונה להציג לבית המשפט הנכבד את נוסחי הנהלים שגובשו בעקבות ישיבות הצוות כמו גם את ההערות שהתקבלו להם, ככל שתינתן הסכמת השר לכך.

א.5 הגשת התגובות המקדמיות מטעם כלל המשיבים והצו על-תנאי שניתן

58. כאמור לעיל, ביום 4.12.25, הגיש ראש הממשלה את תגובתו המקדמית לעתירות שבכותרת. בתמצית, בתגובת ראש הממשלה נטען, בין היתר, כי דין העתירות להידחות על הסף, ולחלופין בלבד לגופו של עניין. זאת, בהעדר כל עילה משפטית להתערבות בהרכבה של הממשלה. על פי הנטען, העתירות "**אינן אלא ניסיון בלתי חוקתי להדיח שר בממשלה ודינן להידחות על הסף**", שכן, אין אפשרות בשיטת המשפט החוקתי בישראל להדיח שר בשל תוכן תפקידו והדרך בה הוא פועל במשרדו, ובשל הפעולות המיוחסות לו. בהקשר זה נטען, כי התקדים שנקבע בהלכת **דרעי-פנחסי**, קשור בקשר הדוק בלעדיו אין, לקיומו של הליך פלילי נגד שר, וכי אין תקדים למניעת כהונתו של שר בשל דרך מילוי תפקידו ומהפסיקה אף עולה עמדה הפוכה בעניין זה.

עוד נטען, כי אין בסיס לקביעה לפיה כהונת השר בן גביר כרוכה בהחלטות או בפעולות מינהליות המובילות לפגיעה בעצמאות המשטרה, וכי ההחלטות המינהליות שמקבל השר, כפופות לביקורת שיפוטית ביחס לכל אחת מהן בנפרד ובאופן עצמאי. כמו כן, נטען כי לא מוצה ההליך המינהלי אל מול ראש הממשלה בטרם הוגשה עמדת המשיבה 3 לבית המשפט הנכבד ; וכי נפל פגם באי-צירוף הכנסת כמשיבה לעתירה ובהימנעות ממחיקת העתירה לאחר מינויו המחודש של השר לתפקידו.

לבסוף, תגובת ראש הממשלה כללה התייחסות קצרה, מבלי להידרש לתוכן האירועים הנטענים, באשר לדוגמאות המבססות את הפרת מתווה העקרונות, שהובאו במכתב היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה. אשר לעניין מינויה של הקצינה רינת סבן, צוין כי ראש הממשלה מנוע מלעסוק בנושא זה בשל חשש לניגוד עניינים, ועל כן אינו מביע עמדה כלשהי בעניין. לצד זאת, צוין כי גם אם נעשו פעולות המצדיקות התערבות שיפוטית, אין בכך כדי להביא להדחת שר מתפקידו, והמענה להן הוא בהעמדתן לבחינה שיפוטית פרטנית. אשר להתייחסות השר לחקירות קונקרטיות של שוטרים, בניגוד למסמך העקרונות, נטען כי "**על פני הדברים נראה כי השר הביע תמיכה כללית באותם שוטרים שלטעמו הינם שוטרים מוערכים, לא הכשיר כל מעשה לא חוקי ולא התייחס לחקירות עצמן, ובוודאי שלא התווה מדיניות ביחס לחקירות או נקט פעולה אופרטיבית כזו או אחרת ביחס לחקירות**". משכך, נטען כי אין בדברים שהובאו כדי לבסס הפרה של המתווה. בדומה, נטען כי מסמך המדיניות בנושא הפגנות שפרסם השר, אף הוא אינו מהווה כל הפרה של מתווה העקרונות.

59. ביום 1.1.26 הוגשה התגובה המקדמית מטעם היועצת המשפטית לממשלה. כאמור לעיל, לשם הנוחות כתב התשובה מציג את מכלול עמדתה של היועצת המשפטית לממשלה, לרבות האמור בתגובתה המקדמית ובהודעות עדכון קודמות, בצירוף התייחסות לאירועים עדכניים ולתגובות המקדמיות של יתר המשיבים לעתירות.

60. ביום 12.1.26 הגיש השר לביטחון לאומי את תגובתו המקדמית לעתירה. בתמצית, בתגובת השר נטען, בין היתר, כי דין העתירות להידחות על הסף ולגופן, בשל היעדר עילה, היעדר סמכות ואי-שפיטות. נטען, כי בית המשפט הנכבד אינו מוסמך להוציא מלפניו את הצווים המבוקשים, וכי לא קמה עילה במשפט בישראל להורות על העברתו של השר מכהונתו בנסיבות ענייננו. עוד נטען, כי היועצת המשפטית לממשלה מצויה בניגוד עניינים ובמניעות ויש להוציא את עמדתה מתיק בית המשפט הנכבד. לצד זאת, התייחס השר בתגובתו לגוף האירועים שפורטו בתגובת היועצת המשפטית לממשלה, וכן טען כי לא ניתן לברר אירועים אלו בערכאה זו, וכי אין בהם כדי להצדיק את העברת השר מכהונתו.

61. ביום 13.1.26 הורה בית המשפט הנכבד על ביטול הדיון שהיה קבוע ליום 15.1.26 בשים לב לכך שתגובת משיבי הממשלה לא כללה התייחסות מפורטת לתשתית העובדתית, ועל הרחבת ההרכב לחמישה שופטים. בהחלטה צוין כי: "**נתנו דעתנו, בין היתר, לכך שהתגובה המקדמית מטעם המשיב 1 בבג"ץ 9037-08-24 והמשיבה 2 בבג"ץ 37361-08-24 (להלן יחד: משיבי הממשלה), נסמכה בעיקרה על "עמדתם העקרונית של הממשלה וראש הממשלה ביחס לעתירות דנן** שאינה מושפעת בהכרח מאירוע כזה או אחר שנטען כנגד השר בן גביר" **(פסקה 37 שם; ההדגשה הוספה), וכי תגובתם אינה כוללת התייחסות מפורטת לתשתית העובדתית שהוצגה בכתבי הטענות מטעם יתר הצדדים (ראו גם בפסקה 121 שם, שבה צוין כי ככל שהעתירות לא יידחו על הסף, משיבי הממשלה "שומרים על זכותם לפרט את טענותיהם המלאות, אף לגופו של עניין")**".

משכך, נקבע כי: "**בנסיבות אלו, ובהיעדר התייחסות לגופו של עניין מטעם ראש הממשלה (שהחלטתו היא שעומדת במוקד העתירות) – איננו רואים טעם מעשי בקיום הדיון שנקבע ליום 15.1.2026. כמו כן, בהמשך לבקשת המשיב 2 בבג"ץ 9037-08-24, ובהינתן כובד משקלן של הטענות שהועלו בהליכים דנן, מצאנו להורות כבר בשלב זה על הרחבת ההרכב שידון בעתירות, בהתאם לסעיף 26 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. המשך הטיפול בהליך ייעשה אפוא בהרכב מורחב של 5 שופטים**". עוד צוין, כי "**בשים לב לאמור בפסקאות 1-2 לעיל, ההרכב המורחב ישקול הוצאת צו על תנאי וייתן החלטתו בתחילת חודש פברואר 2026**". בית המשפט הנכבד הוסיף וציין כי לא נמצא מקום להורות על צירוף הכנסת כמשיבה, שכן העתירות עוסקות בהחלטתו המינהלית של ראש הממשלה; וכי ככל שהכנסת סבורה כי היא משיבה רלוונטית לעתירות, ביכולתה להגיש בקשה מתאימה.

62. ביום 28.1.26 קבע כב' הנשיא י' עמית כי המותב יכלול, נוסף אליו, את כב' המשנה לנשיא נ' סולברג; כב' השופטת ד' ברק ארז; כב' השופטת י' וילנר וכב' השופט ע' גרוסקופף. כמפורט לעיל, ביום 4.2.26, בשל היעדר התייחסות לגופו של עניין מטעם ראש הממשלה, הוציא מלפניו בית המשפט הנכבד צו על-תנאי, המורה לראש הממשלה ליתן טעם מדוע לא יורה על העברתו של השר לביטחון לאומי מתפקידו.

עוד נקבע, כי בשים לב לטיבן ולכובד משקלן של הסוגיות העומדות להכרעה, יורחב ההרכב לתשעה שופטים. להרכב נוספו כב' השופט א' שטיין, כב' השופטת ג' כנפי-שטייניץ, כב' השופט ח' כבוב, וכב' השופט י' כשר.

63. לבסוף נציין, כי ביום 7.1.26, סמוך לפני הדיון שהיה קבוע ליום 15.1.26, הגיש השר בקשה לפסלות שופט בעניינה של כב' השופטת ד' ברק ארז, ולאחר הרחבת ההרכב לתשעה שופטים הגיש בקשת פסלות אף בעניינו של כב' השופט ח' כבוב. בקשות אלו נדחו בהחלטות מיום 9.1.26 ומיום 15.2.26, בהתאמה, מבלי שהתבקשה עמדת יתר הצדדים להליך בעניינן.

ב. משטרת ישראל – סמכויותיה, עצמאותה ואופייה הממלכתי והא-פוליטי

64. נקודת המוצא היא כי **עצמאות המשטרה במישור האופרטיבי, והצורך למנוע התערבות בשיקול דעתה המקצועי, הם עקרונות יסוד במבנה המשטרי הישראלי, חלק מזהותה של ישראל כמדינה דמוקרטית, והם תנאי הכרחי לתפקודה התקין של המשטרה באופן ממלכתי, מקצועי וא-פוליטי.**

בפסק הדין **בעניין תיקון פקודת המשטרה** הדגישו כל השופטים, הן שופטי הרוב, הן שופטי המיעוט, כי עצמאות המשטרה במישור האופרטיבי היא **עיקרון יסודי בשיטתנו**. חשוב להבהיר: המחלוקת בין השופטים בפסק הדין לא נסבה על עצם עקרון עצמאות המשטרה ומרכזיותו. כפי שציינה כב' השופטת **וילנר** (שהיתה אחת משופטי הרוב):

> **"סלע המחלוקת בין הצדדים לעתירה שלפנינו נשען, כך נראה, על קרקע של הסכמה רחבה למדי באשר לנקודת המוצא. עקרונות היסוד, שדומה כי אין עליהם מחלוקת של ממש, הם אלו: מחד גיסא, המשטרה, בדומה לכלל זרועות הביטחון, כפופה עקרונית לדרג המדיני הנבחר; מאידך גיסא, היא נהנית מעצמאות בכל הנוגע לביצוע השוטף של תפקידיה" (שם, פסקה 5).**

65. סעיף 3 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: **פקודת המשטרה**), מגדיר את תפקידיה של משטרת ישראל, כדלקמן: "משטרת ישראל תעסוק במניעת עבירות ובגילוין, בתפיסת עבריינים ובתביעתם לדין, בשמירתם הבטוחה של אסירים, ובקיום הסדר הציבורי ובטחון הנפש והרכוש".

66. נוכח חשיבות הדברים לענייננו, נדגיש בתמצית מספר היבטים מרכזיים המחדדים את חומרת ההשלכות הנובעות מפגיעה בעצמאות המשטרה.

67. **<u>ראשית</u>**, כפי שצוין לעיל, למשטרה כאמור נתון מקום ייחודי בחברה דמוקרטית, בשים לב לסמכויות הנרחבות להפעלת כוח הנתונות לה. המשטרה מוסמכת, כחלק שוטף ויומיומי מתפקידה, לפגוע בזכויות אדם גרעיניות. בתוך כך, למשטרה נתונות סמכויות מעצר שכרוכות בפגיעה בחירות; סמכויות שימוש בכוח כלפי הפרט; סמכויות חיפוש במקום, על הגוף ובגוף, הפוגעות בפרטיות; סמכויות שיש בהן קבלת מידע אודות אדם, דוגמת נתוני תקשורת והאזנת סתר, תוך פגיעה בזכות לפרטיות; וסמכויות להטיל הגבלות על הפגנות ומחאות, הקשורות בטבורן לחופש הביטוי הפוליטי. בנוסף, המשטרה, בהיותה הגוף האמון על שמירת הסדר הציבורי ועל מניעת אלימות ופשע, היא גם הגוף המרכזי האמון על מניעת פגיעה בזכויות אדם של פרטים על-ידי פרטים או קבוצות אחרים.

בפסק הדין האמור בעניין **תיקון פקודת המשטרה**, עמד כב' ממלא מקום הנשיא ע' פוגלמן על עיקר הסמכויות הנתונות למשטרה:

> **"80. ואכן, לצורך מימוש תפקידיה, נתונות למשטרה שורה ארוכה של סמכויות שלטוניות ייחודיות אשר עומדות "בגרעין המזוקק ביותר של הפונקציות השלטוניות הנובעות מן הריבונות" (עניין המרכז האקדמי, בעמ' 643), ואשר כרוכות בפגיעה ממשית בגרעין הקשה של זכויותיו החוקתיות של הפרט. מטבע הדברים, לא נפרוט להלן את כלל הסמכויות המגוונות אשר מצויות בידי המשטרה, ואולם לצורך ההמחשה ונוכח חשיבות הדברים לענייננו, אתייחס למספר דוגמאות. כפי שיורחב בהמשך, המשטרה אמונה על שלב <u>החקירה ואיסוף הראיות בהליך הפלילי</u>, ובהקשר זה יוחד לה**

"תפקיד ראשון במעלה" (בג"ץ 8192/04 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש-הממשלה, פ"ד נט(3) 145, 174 (2004); כן ראו: בג"ץ 6972/96 התנועה למען איכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד נא(2) 757, 768 (1997)). בהתאם, ניתנו למשטרה, בין היתר, <u>סמכויות מעצר ועיכוב חשודים. סמכויות אלה כוללות פגיעה בזכות לחירות ובזכות לחופש תנועה</u>, שכן הן מגבילות את יכולתו של אדם לנוע באופן חופשי (רע"פ 3829/15 קסאי נ' מדינת ישראל, פסקה 3 לפסק דיני [פורסם בנבו] (20.12.2018)). במצבים מסוימים, <u>המשטרה רשאית להפעיל כוח פיזי כלפי הפרט, שאף עשוי לעלות כדי כוח קטלני שיש בו לפגוע בשלמות הגוף ואף בזכות לחיים</u>. כמו כן, לצורך איסוף ראיות נתונות למשטרה <u>סמכויות חיפוש מגוונות, שכרוכות בפגיעה בזכות לפרטיות</u>. בנוסף לאמור, למשטרה <u>תפקיד חיוני בשמירה על הסדר הציבורי בהפגנות ומחאות</u>, אירועים שיש בהם "משום מימוש החירויות הפוליטיות היסודיות" שעניינן בזכות לחופש ביטוי (בג"ץ 2557/05 מטה הרוב נ' משטרת ישראל, פ"ד סב(1) 200, 220 (2006) (להלן: עניין מטה הרוב)). אכן, פעילותה של המשטרה היא רחבת היקף ומגוונת, ובהתאם היא נוגעת מעצם טיבה ומהותה למגוון רב של זכויות חוקתיות שמוקנות לפרט. מהאמור נובע כי למשטרה מסור תפקיד מכריע בחברה דמוקרטית".

למדינה נתון מונופול להפעלת הסמכויות האמורות, הכרוכות בהפעלת כוח והגבלת חירותם של אזרחים. הפעלתן בכוח מאורגן המופעל בידי המדינה, תוך כפיפות לדינים ולנורמות החלים על מי שפועל במסגרת גופי המדינה, יש בה להפחית משמעותית את הסכנה לשימוש לרעה בכוח זה, ומכאן **הלגיטימציה הדמוקרטית להפעלת הכוח והסמכויות** כלפי האזרחים (בג"ץ 2605/05 **המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' שר האוצר** (19.11.09) (להלן: **עניין המרכז האקדמי**), בפסקה 26 לפסק דינה של כב' הנשיאה ד' בינייש).

68. **<u>שנית</u>**, מימד נוסף וייחודי נעוץ בתפקידה המרכזי של המשטרה באכיפת הדין הפלילי. רבות מהסמכויות שנתונות למשטרה הן סמכויות בתחום אכיפת הדין, "שבמרכזן יישום והפעלתו של החוק הפלילי לפי תכליותיו. במובן זה, השוטרים שואבים את סמכויותיהם "ישירות מהחוק" (משפט ושיטור, בעמ' 100)." (עניין **פקודת המשטרה**, פסקה 112 לפסק דינו של ממלא מקום הנשיא בדימוס, ע' פוגלמן). משמעות הדבר היא שהפעלת הסמכויות הפוגעניות האלו כלפי הפרט צריכה להיות מעוגנת בשיקול דעת מקצועי ובלתי תלוי בלבד, ולא בשיקולים פוליטיים או אידיאולוגיים. הסכנות הכרוכות בפוליטיזציה של אכיפת הדין ברורות: שימוש בכלי החקירה והאכיפה הפליליים נגד יריבים פוליטיים, אכיפה סלקטיבית או אכיפת יתר כלפי קבוצות מסוימות על בסיס השתייכותן הלאומית, האתנית או הדתית, ומצד שני – מתן פטור מפני אכיפה פלילית לגורמי שלטון ומקורבים להם או כלפי קבוצות מסוימות באוכלוסייה – כל אלה חותרים תחת יסודות שלטון החוק ופוגעים קשות באפשרות של מערכת המשפט ואכיפת החוק לבצע תפקידן ובאמון הציבור בהן.

כלומר, פוליטיזציה של המשטרה עלולה להוביל לא רק **לאכיפת יתר** ולשימוש לא מידתי בכוח כלפי קבוצות או אנשים על רקע שיוכם הפוליטי, הלאומי או האתני; היא עלולה להוביל **גם להימנעות מאכיפת החוק** כלפי קבוצות או אנשים בשל שיוכם הפוליטי או האידיאולוגי, וזאת גם כאשר מעשיהם פוגעים באופן ממשי בסדר הציבורי. בשני המקרים, פוליטיזציה של המשטרה חותרת תחת שלטון החוק: במקרה הראשון – באמצעות שימוש בסמכויות האכיפה כנגד קבוצות או אנשים שלא לצורך; במקרה השני – באמצעות הפיכת המשטרה לגוף שאינו אוכף את החוק באופן אחיד

ושוויוני, ובכך מערער את עצם היסוד של שוויון בפני החוק ואת אמון הציבור ביכולת המדינה לשמור על הסדר הציבורי ועל ביטחון אזרחיה.

הפעלת יתר או חסר של המשטרה בהתאם לאינטרסים פוליטיים מעוררת סיכונים חמורים במיוחד לערכים דמוקרטיים **בתקופת בחירות לכנסת**. בין בפעילות משטרתית בהפגנות, מחאות ועצרות בחירות בתקופה שלקראת יום הבחירות; או בכל הנוגע לשמירה על טוהר הבחירות ביום הבחירות עצמו.

69. על רקע תפקידה הייחודי האמור של משטרת ישראל וסמכויותיה החריגות, עמד בית המשפט הנכבד בפסיקתו על **חיוניות עצמאותה של המשטרה ואי-תלותה בדרג הפוליטי, ועל כך שהפעלת סמכויותיה בתחומים הנתונים לה, תיעשה על בסיס מקצועי ובהתחשב באינטרס הציבורי בלבד, באופן שוויוני, נקי משיקולים פוליטיים-מפלגתיים או אישיים, וללא משוא פנים**.

יפים לעניין זה דברי כב' הנשיא עמית ב**עניין תיקון פקודת המשטרה**:

> **"על שלושה דברים המשטרה עומדת – על המקצועיות, על העצמאות ועל הממלכתיות. הממלכתיות מתבטאת, בין היתר, בכך שהפעלת סמכויות המשטרה תיעשה על בסיס מקצועי, באופן שוויוני וללא משוא פנים" (שם, בפסקה 17 לפסק דינו).**

ראו גם דבריה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה באשר לעצמאות המשטרה ב**עניין המרכז האקדמי**:

> **"16. השמירה על גבולות הכח השלטוני המופעל על הפרט בהליך הפלילי על כל שלביו מחייבת עוד כי הפעלתו תהא מנותקת כליל מכל חשש לניגוד עניינים מכל סוג שהוא. עירובו של שיקול זר ובלתי ענייני בהפעלת כח-המרות השלטוני בהליך הפלילי יוצר פוטנציאל סיכון ממשי לעיוות האיזון הנדרש בין צורכי השימוש בכח להשגת תכלית שבאינטרס ציבורי, לבין ההגנה על זכויות היסוד של הפרט. שילובו של שיקול זר באיזון המתחייב בין הצורך הציבורי בשמירת הסדר החברתי וציות לחוק, לבין זכויותיו של אדם לחירות ולכבוד אישי עלול לערער את שיווי המשקל הראוי בין הכוחות השונים הפועלים בענין זה, ולהביא לפגיעה לא ראויה בפרט. הפעלת הכח השלטוני כלפי הפרט במסגרת ההליך הפלילי אמורה להיות מנותקת כליל משיקולים זרים, ועליה להיעשות תוך מחוייבות מלאה לכללי הריסון בשימוש בכח, אשר בכיבודם תלוי גורלו של האדם הנתון למרותו של השלטון".**

70. בדומה, ב**עניין תיקון פקודת המשטרה**, הוסיף ועמד כב' ממלא מקום הנשיא ע' פוגלמן על עקרון עצמאות המשטרה ועל הצורך לתחום את גבולות התערבות השר בעבודת המשטרה לשם מניעת פוליטיזציה במשטרה. בשל חשיבות הדברים לענייננו נביא אותם בהרחבה:

> **"110. כפי שצוין לעיל, המשטרה היא חלק ממערכת אכיפת החוק הפלילי; היא אמונה על שמירת הסדר וביטחון הציבור; היא באה במגע יום יומי עם אזרחי המדינה; ונתונה לה סמכות ייחודית להפעלת כוח כלפי הפרט, לצד שורה של סמכויות נוספות שכרוכות בפגיעה משמעותית בגרעין זכויות האדם. מקומה הייחודי של המשטרה בחברה הדמוקרטית, עליו עמדנו לעיל, מחייב שוני מסוים באופן התווית מערכת היחסים שבין הממשלה והשר הממונה עליה לבין המשטרה, בהשוואה ליחסים בין שרים אחרים למשרדים עליהם הם ממונים. הקניית כוח שטומן בחובו פגיעה פוטנציאלית כה קשה ועוצמתית, מחייבת – כחלק מהלגיטימיות לעצם הקנייתן של סמכויות אלה**

– ערבויות לכך שמימושן ייעשה באופן ענייני ומקצועי, לשם מימוש אינטרס ציבורי ובמידה המתחייבת הנדרשת לשם כך. ערבויות אלו כוללות מערכת של "איזונים ובלמים" שמורכבת משני פנים: מצד אחד, השר מוסמך להתוות מדיניות כללית ועקרונית ולפקח על עבודת המשטרה; ומן העבר השני, לא נתונה לו סמכות להתערב בשיקול הדעת המקצועי של המשטרה או באירועים אופרטיביים [...].

111. הצורך המיוחד לתחום את גבולות התערבותו של השר בעבודת המשטרה בשעה שהיא מפעילה את שיקול דעתה במקרים אופרטיביים-פרטניים, נובע, בין היתר, מכך שרבות מהסמכויות שנתונות למשטרה הן סמכויות בתחום אכיפת הדין, ובפרט אכיפת הדין הפלילי. [...] במובן זה, השוטרים שואבים את סמכויותיהם "ישירות מהחוק" (משפט ושיטור, בעמ' 100). בהתאם, הפעלת הסמכות כלפי הפרט היא במידה רבה עניין לשיקול דעת מקצועי ובלתי תלוי, ולא עניין לשיקולים שנטועים בהשקפת עולם כזו או אחרת [...]

112. בנוסף לאמור, הצורך בקיומן של ערובות שתוחמות את גבולות התערבותו של השר, נובע גם מהחשש המיוחד מחדירת שיקולים פוליטיים לאופן שבו תפעיל המשטרה את סמכויותיה. אמנם, האיסור על שקילת שיקולים פוליטיים הוא איסור כללי, אשר חל באופן רוחבי על שרים בתפקידם המינהלי. ואולם, הסכנה מגיוס הכוח המשטרתי לטובת אינטרסים פוליטיים, היא חמורה ועוצמתית במידה ניכרת בהשוואה לגופים אחרים ברשות המבצעת. בראש ובראשונה, שימוש פוליטי בסמכויותיה של המשטרה פוגע פגיעה קשה ומשמעותית בשלטון החוק, ובעיקרון שלפיו כל הפרטים שווים לפני החוק. כך למשל, פוליטיזציה של המשטרה עשויה להוביל לשימוש בסמכויות האכיפה הפליליות לשם קידום אינטרסים מפלגתיים או לאכיפת יתר כלפי קבוצה שמתנגדת לשלטון; היא עשויה להוביל לשיטור יתר או לשיטור חסר כלפי קבוצות בהתאם להשתייכותם הדתית, הלאומית או האתנית; היא עשויה להוביל לשימוש בכלי החקירה הפלילית, על השלכותיו הפוגעניות, נגד יריבים פוליטיים. ברי כי סכנה זו חותרת תחת היסודות הבסיסיים ביותר של הדמוקרטיה, והיא מערערת את עצם היסודות של "האמנה החברתית" שבמסגרתה הפרט מפקיד בידי השלטון כוח שיש בו אפשרות לפגיעה קשה בו, בין היתר מתוך מטרה שהשלטון יקנה לו הגנה שוויונית. בכך טמונה גם פגיעה קשה בזכויות האדם.

113. בנוסף לאמור, במסגרת תפקידיה, עשויה המשטרה להידרש גם לחקירתם של חברי הממשלה עצמה (ראו: בג"ץ 911/21, פסקה 19; עניין פלונית, בעמ' 757) ושל חברי כנסת – הן מן הקואליציה, הן מן האופוזיציה. החשש מחדירתם של שיקולים פוליטיים למרחב הטיפול בשחיתות השלטונית מגלם סכנה ליסודותיו של המשטר הדמוקרטי. בהקשר זה, החשש הוא כפול: הן במניעת חקירות מסוימות לטובת מי שהשלטון חפץ ביקרו; הן בקידום חקירות (וחקירות סרק) נגד פוליטיקאים שמתנגדים לו. שיקול זה אף הוא מחייב להבטיח קיומו של חיץ בין שיקולים פוליטיים לבין סמכויות הביצוע של המשטרה.

114. זאת ועוד, מניעת פוליטיזציה של המשטרה קשורה קשר הדוק לאמון הציבור בה, שהוא רכיב חיוני לפעילותה. לא אחת הודגש בפסיקתנו כי אמון הציבור במשטרה מותנה בתפיסה כי היא פועלת ביושר, בענייניות, בשוויון ובסבירות. [...] פעילותה התקינה של המשטרה – ובפרט שיתוף הפעולה של הציבור עמה – תלוי במידה רבה בתפיסה בדבר טיב השיקולים שהמשטרה שוקלת בעת הפעלת סמכויותיה. מכאן שלא רק פוליטיזציה של פעולות המשטרה בפועל היא מסוכנת, אלא גם עצם התפיסה ששיקולים פוליטיים

מנחים את המשטרה – מערער את האמון הציבורי בפעולות המשטרה. תחושת הציבור כי הכוח המשטרתי מופעל בהתאם להשתייכות הפרט לקבוצה מסוימת, שאינה נושאת חן בעיני השלטון, ולא באופן אובייקטיבי וניטרלי, סותרת באופן חזיתי את יכולתו של הציבור ליתן בה אמון. משמעותה היא כי מדובר במשטרה "מטעם" ולא במשטרה שאמונה על שלטון החוק – משטרה של הממשלה, ולא משטרה של המדינה".

71. הנה כי כן, הפעלת הסמכויות של המשטרה מחייבת עמידה קפדנית בעקרונות היסוד המנחים את פעולתה. ערכי היסוד הדמוקרטיים מחייבים כי המשטרה תפעיל את סמכויותיה באופן מקצועי ועצמאי, במנותק משיקולים זרים ופוליטיים. כמו כן, המשטרה נדרשת לפעול באופן ממלכתי, תוך שמירה על האתוס של השירות הציבורי-ממלכתי.

72. לצד כל האמור בעניין עצמאותה של המשטרה וחובתה להפעיל את סמכויותיה במנותק משיקולים זרים ופוליטיים ולפעול באופן ממלכתי ולטובת האינטרס הציבורי בלבד, סמכויותיה הרבות של המשטרה מחייבות גם פיקוח מיניסטריאלי על פעולותיה. בכלל זאת, בסמכות השר לביטחון לאומי, הממונה על המשטרה, לקבוע מדיניות כללית ועקרונות כלליים לפעילות המשטרה. על העקרונות בדבר האיזון העדין בין הפיקוח הממשלתי על המשטרה לבין עצמאותה וסמכויותיה המקצועיות, עמד בית המשפט הנכבד בהרחבה בעניין **תיקון פקודת המשטרה**.

73. פיקוח השר על פעילות המשטרה והתווית המדיניות הכללית לפעילותה אינם יכולים להיעשות באופן שעלול לערער את הערובות החוקתיות לשמירת זכויות האדם בפעולת המשטרה, תוך פגיעה בעצמאותה וחציית קו הגבול לעבר התערבות בשיקול הדעת המבצעי-מקצועי של הדרג הפיקודי. כך, גם יש למנוע מצב בו סמכות הדרג המדיני ביחס למשטרה תשמש חלילה לתכלית של רתימת המשטרה לקידום אינטרסים פוליטיים או מפלגתיים, שכן פוליטיזציה של הפעלת הכוח המשטרתי חותרת תחת עקרון שלטון החוק במדינה דמוקרטית. על כן, נדרש שיהיה חיץ ברור בין שיקולים אישיים, פוליטיים ומפלגתיים לבין הפעלת הכוח המשטרתי ויתר סמכויות המשטרה (ראו למשל: עניין **תיקון פקודת המשטרה**, בפסקאות 110-119 לפסק דינו של כב' ממלא מקום הנשיא ע' פוגלמן; פסקאות 3-4 לפסק דינו של כב' השופט ע' גרוסקופף).

74. כעולה מפסק הדין בעניין **תיקון פקודת המשטרה**, עצמאותה של המשטרה אל מול הדרג הפוליטי בהפעלת סמכויותיה האופרטיביות עומדת על נדבכים שונים, שמחייבים קיומם של מנגנונים שיגנו עליה מפני פוליטיזציה ויאפשרו למפקדים ולשוטרים להפעיל את סמכויותיהם בשוויון ובסבירות ומשיקולים ענייניים.

ראו דבריו של כבוד השופט סולברג (כתוארו אז), באשר לעצמאות המשטרה והגבול בין סמכות השר להתוות מדיניות כללית לבין התערבות בשיקול דעתה בהפעלת סמכויותיה האופרטיביות במקרים קונקרטיים:

2. [...] בכל הנוגע לפעילות המשטרה, מקובל במדינות הדמוקרטיות כי כפיפות זו מוגבלת, כך שלמשטרה נתונה, ככלל, עצמאות בהפעלת סמכויותיה. הטעם לכך, הוא הרצון להבטיח כי בביצוע תפקידיה העיקריים – קרי, שמירה על הסדר הציבורי ואכיפת החוק – תפעל המשטרה כשלנגד עיניה ניצב הדין, והוא בלבד; ומן הצד השני, להבטיח כי במסגרת הפעלת סמכויותיה, בדגש על הפעלת הכוח כלפי אזרחי המדינה, לא יתערבו שיקולים שאינם ממין העניין, ובפרט – שיקולים פוליטיים.

3. [...] נקודת האיזון שנקבעה במרבית הדמוקרטיות המודרניות, היא כזו שבגדרה נתונה לשר הרלבנטי סמכות לקבוע למשטרה הנחיות כלליות, ולשרטט את המדיניות שלאורה תפעל (למצער בתחומים מסוימים); ובה בעת, מובטחת במסגרתה עצמאות המשטרה בפעילותה האופרטיבית, כך שאותו שר אינו רשאי להתערב במקרים פרטניים [...] במחוזותינו – חרף העובדה שככלל, היחסים בין השר לבין המשטרה לא הוסדרו בחקיקה – נקבעה נקודת איזון דומה. כך, המקובל היה שהשר רשאי לקבוע מדיניות כללית למשטרה ולפקח על פעולותיה, אולם הוא אינו בגדר 'מפכ"ל על', ואל לו לפגוע בעצמאות המשטרה ולהתערב בשיקול דעתה המקצועי, בפרט בכל הנוגע להפעלת סמכויותיה האופרטיביות במקרים קונקרטיים."

75. **יש להבחין בין קביעת מדיניות על-ידי השר לבין התערבות באופן יישומה בהפעלת הסמכויות בשטח**. בפסק הדין בעניין **תיקון פקודת המשטרה** הוצגו על-ידי שופטי ההרכב אמות מידה לאבחנה בין קביעת מדיניות על-ידי השר לבין קביעת הנחיות לפעולות אופרטיביות קונקרטיות, בהן מנוע השר מלעסוק. ראו למשל אמות המידה שפרט כבוד השופט סולברג (כתוארו אז) להבחנה בין התוויית מדיניות כללית לבין התערבות פסולה של השר במקרים פרטניים תחת כסות של התוויית מדיניות, כדלקמן:

"(-) היקף התחולה: מדיניות מתייחסת לסט עקרונות רחב, שיש בו כדי ליתן הכוונה ומסגרת עקבית שבגדרה יתקבלו החלטות ספציפיות בקטגוריה מסוימת של מקרים. כך, המדיניות חלה, מעצם טבעה, על קבוצה של מקרים ומכווינה את הטיפול בהם. לעומת זאת, אם אין עסקינן בהחלטה שתשפיע על קטגוריה או קבוצה של מקרים, אלא על אירוע אחד או כמה אירועים בודדים – מתקרבים אנו לקוטב של החלטה פרטנית.

(-) רמת ההפשטה: מדיניות מנוסחת, ככלל, ברמת הפשטה גבוהה, אינה נוגעת ב'פרטים הקטנים', ואינה מתייחסת להקשר קונקרטי. לעומת זאת, ככל שמדובר בהחלטה הנוגעת למצב דברים או לנסיבות ספציפיים, ואשר ניכרת בה ירידה לפרטים, הנטייה תהיה לקבוע כי אין מדובר במדיניות, אלא בהחלטה פרטנית.

(-) טווח הזמן: מדיניות מטבעה צופה פני עתיד, כאשר 'העתיד' אינו נוגע בנקודת זמן קונקרטית, כי אם בתקופה שבמהלכה מבקשת הרשות לעמוד במטרות מסוימות, או לפעול בדרך פלונית. לעומת זאת, מקום שבו מדובר בהחלטה שעניינה באירוע הנמצא בעיצומו, או שעתיד להתרחש במועד ספציפי; ולחלופין, שתחומה היא לפרק זמן קצר, ניטה לקבוע כי לא במדיניות עסקינן, אלא בהחלטה פרטנית.

(-) הנחיה מול הוראה: מטרת המדיניות היא לשרטט קווים מנחים שלאורם יתקבלו החלטות פרטניות; זאת, מבלי לשלול את האפשרות להפעיל שיקול דעת עצמאי בכל מקרה ומקרה, בהתאם לנסיבות הרלבנטיות. כך, מדיניות נועדה להנחות, אך לא להורות לרשות באופן מדויק כיצד לפעול במקרה מסוים, מבלי להותיר לה מתחם שיקול דעת. לשון אחר, יש להקפיד על ההבחנה בין המדיניות עצמה, לבין אופן היישום שלה, שהוא עניין ששיקול הדעת לגביו נתון לרשות הפועלת לאור המדיניות." (שם, פסקה 42 לחוות דעתו של כבוד השופט סולברג (כתוארו אז))

76. כן נקבע כי **למשטרה כפיפות למדיניות הממשלה והשר, אך אין מדובר בכפיפות פיקודית.** המשטרה פועלת **בעצמאות תפקודית, והשוטרים כפופים פיקודית להוראות המפקדים במשטרה**:

> **"חייבים כל שוטרת ושוטר לפעול על פי מיטב הכרתם המקצועית בהפעלת הסמכויות שהוקנו להם בחוק, ובהתאם להוראות המחייבות שניתנו להם על ידי המפקדים המוסמכים [...] כפיפות המשטרה לממשלה, ולשר המופקד מטעמה, משמיעה כי המשטרה פועלת כחלק מהרשות המבצעת, בהתאם למדיניות הממשלה והשר, ובפיקוחם; אין היא משמיעה כי למשטרה אין עצמאות תפקודית, ואין היא יוצרת כפיפות פיקודית של המשטרה לממשלה או לשר." (שם, פסקה 4 לחוות דעתו של כבוד השופט ע' גרוסקופף).**

77. **בתחום החקירות נקבע, כי מתחייבת הפרדה מוחלטת בין הדרג הפוליטי לחקירות המשטרה**:

> **"אפתח ואומר באופן הנחרץ ביותר את דעתי בעניין זה – השר אינו רשאי, לא במפורש, לא במשתמע ולא בכל צורה אחרת להתערב בהחלטות המשטרה ביחס לחקירה קונקרטית. חל עליו איסור מוחלט לעשות כן. חקירה פלילית צריכה וחייבת להתבצע על פי קריטריונים מקצועיים בלבד, על ידי חוקרי משטרת ישראל, ללא כל שיקול זר כזה או אחר." (שם, פסקה 18 לחוות דעתו של כבוד השופט י' אלרון)**

78. **אשר להפגנות -** חשיבות חופש הביטוי והמחאה במשטר דמוקרטי מחייבת קביעת גדרות למעורבות של השר בנושא הפגנות, ובפרט הפגנות נגד השלטון. כפי שנקבע, קביעת מדיניות באשר להפגנות חייבת להיעשות על-פי עקרונות כלליים, המותירים בידי גורמי אכיפת החוק שיקול דעת מקצועי לפעול בהתאם לנסיבות בשטח:

> **"קביעת מדיניות על ידי השר בנוגע להפגנות ומחאות, יש בה כדי להשליך באופן ישיר על חופש הביטוי של המפגינים והמוחים בנושא שכרוך בליבת המשטר הדמוקרטי. שהרי לשר, כדמות פוליטית, אינטרס פוליטי- מפלגתי- אלקטורלי-אישי מובהק. כפי שהזדמן לי לציין בעניין אחר: "דווקא עת עסקינן במחאות נגד השלטון, חשובה ההקפדה היתרה על שיקול דעת עצמאי ורחב של רשויות האכיפה, על מנת שלא ישמשו ככלי בידי השלטון לדיכוי מחאות נגדו", ו"יש להותיר בידי המשטרה וגורמי אכיפת החוק שבשטח שיקול דעת נקודתי להחליט כיצד לפעול בנסיבות כל מקרה ומקרה, בהתאם לצורך העולה מן השטח" (בג"ץ 5936/23 וסרלאוף נ' היועצת המשפטית לממשלה, פסקאות 6 ו-11 בהתאמה, (30.5.2024))" (שם, פסקה 31 לפסק דינו של כבוד הנשיא עמית).**

עוד הודגש, כי **קביעת מדיניות השר בנוגע למחאות והפגנות מוגבלת לדין ולהנחיות החלות על גורמי האכיפה, וטעונה תיאום עם הייעוץ המשפטי**:

> **"חובתה של המשטרה לפעול לפי מדיניות השר מוגבלת לתחומי הדין וכפופה לעיקרון שלטון החוק. השר אינו יכול להורות למשטרה בגדר "מדיניות" לפעול באופן החורג מסמכויותיה על פי חוק; השר אינו יכול להורות למשטרה בגדר "מדיניות" לעשות בסמכויותיה שימוש בניגוד להוראות הדין; השר אינו יכול להורות למשטרה בגדר "מדיניות" לפעול באופן שאינו ממלכתי ושוויוני; השר אינו יכול להורות למשטרה בגדר "מדיניות" להימנע מאכיפת הדין. על מנת להבטיח כי מדיניות השר לא תחרוג ממגבלות הדין עליה להינתן לאחר היוועצות בגורמים הרלוונטיים בייעוץ המשפטי, ובנושאים רגישים, בהם קיימות הנחיות יועמ"ש, כדוגמת נושא ההפגנות, תוך תיאום עם היועץ המשפטי לממשלה על מנת להבטיח הלימה להן. ויובהר, הנחייה הניתנת למשטרה לפעול בניגוד לדין או תוך**

הפרה של עיקרון שלטון החוק, בין אם תסווג כ"מדיניות" ובין אם לאו, היא הנחיה בלתי חוקית, אף אם היא יוצאת מלשכת השר. להנחיה בלתי חוקית שכזו אסור לציית, וחזקה על משטרת ישראל שלא תציית לה." (שם, פסקה 24 לחוות דעתו של כבוד השופט ע' גרוסקופף).

79. כפי שנפרט להלן בהרחבה, יש לבחון את התנהלותו של השר לביטחון לאומי בראי האמור לעיל בדבר עקרונות היסוד לפעילותה של המשטרה כגוף עצמאי, ממלכתי וא-פוליטי; בראי הסמכויות הרחבות והחריגות הנתונות לה; ואף בשים לב לסמכות המשמעותית הנתונה לשר בכל הנוגע למינוי קצינים במשטרה – סמכות אשר, על רקע כלל האמור, יש למנוע את ניצולה לרעה לשם השפעה פסולה על עבודת המשטרה.

ג. התשתית הרלוונטית לבחינת המינוי

80. נציג תחילה את התשתית הרלוונטית לבחינת החלטת ראש הממשלה להותיר את מינוי השר על כנו. לעניין זה רלוונטית התשתית הנוגעת להתנהלות השר במהלך שתי תקופות כהונתו, וכן התשתית שנבחנה ערב המינוי הנוגעת לעברו הפלילי של השר ולהתבטאויותיו הגזעניות, בשים לב לכך שהאדנים עליהם נסמך פסק הדין בעניין **פטרושקה** אינם עומדים עוד.

81. מסכת האירועים שפורטו בעתירות ובמכתבי היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה מיום 14.11.25 ומיום 2.12.25, כוללת שורת התבטאויות ופעולות המשקפות התערבות בהפעלת סמכויות המשטרה או השפעה עליה באירועים קונקרטיים של הפגנות נגד הממשלה ובהקשרים אופרטיביים נוספים; התבטאויות שיוצרות דה לגיטימציה לחקירות פליליות ולהחלטות שיפוטיות; ופעולות והחלטות בעניין מינויים ופיטורים של מפקדים בכירים, או הימנעות מביצוע מינויים, אשר יש חשש כבד כי יסודן בשיקול פוליטי זר, ואשר המסר המחלחל בעקבותיהן בשדרות המשטרה, ובפרט בקרב שוטרים בדרגת רפ"ק ומעלה, הוא כי קידומם תלוי בשביעות רצונו של השר מאופן תפקודם באירועי מחאה, חקירה, מעצר וכיוצא בזה.

82. ויודגש, כי בין האירועים אף כאלה שנעשו בניגוד להחלטות הביניים ולפסק דינו של בית המשפט הנכבד בעתירות בעניין **תיקון פקודת המשטרה**; בניגוד להצהרת השר כי שינה אורחותיו, שעליה, בין היתר, נסמכה ההכרעה להותיר את מינויו לשר על כנו בפסק הדין ב**עניין פטרושקה**; ובניגוד למסמך העקרונות אשר התחייב השר לקיים, אשר הוגש בהסכמתו, ואף בהסכמת ראש הממשלה, לבית המשפט הנכבד, אשר רשם לפניו את האמור במסמך. **ממכלול האירועים שיוצגו, ובפרט מהצטברותם, עולה חשש ממשי לפגיעה ארוכת טווח (ואולי בלתי הפיכה) בתקינות עבודת משטרת ישראל ובעצמאות שיקול הדעת האופרטיבי בהפעלת סמכויותיה הרגישות, על פוטנציאל הפגיעה בזכויות אדם הנגזר מכך; לשינוי דמותה ואופייה של משטרת ישראל כגוף ממלכתי, מקצועי וא-פוליטי; וכן לכרסום בשלטון החוק ובאמון הציבור במערכת אכיפת החוק.**

83. יצוין, כי **תשתית זו אינה ממצה**. במכתבים הובאו בשלב זה אירועים עיקריים, שכן בשים לב לריבוי האירועים טרם נשלמה בדיקת כולם כהלכה. בנוסף, מטבע הדברים, רבים מהאירועים הקשורים בהשפעת השר על המשטרה אינם ידועים לייעוץ המשפטי לממשלה, זאת, בין היתר, לנוכח העובדה שחובת התיעוד של שיחות בין השר לבין שוטרים, שנקבעה במסמך העקרונות, אינה מקוימת; ואירועים אלו ככלל אף אינם מתפרסמים ברבים. על כן, יש להניח כי התשתית שתפורט להלן היא תשתית חלקית ביותר, הגם שיש בה כדי לבסס מבחינה ראייתית את השפעתו הפסולה של השר על עצמאות המשטרה ואת הפגיעה העקבית בעבודתה.

84. בניגוד לטענת השר, התשתית אינה **"הדהוד של טענות שמקורן בפרסומים עיתונאיים"**, כי אם **דברים שנאמרו מפי השר עצמו**, בחשבונותיו ברשתות החברתיות או בראיונות מצולמים וסרטונים, אליהם מתווספים מכתבי גורמים מוסמכים רלוונטיים וכתבי טענות בהליכים משפטיים, בפרט ההליכים בעניין תיקון פקודת המשטרה והליכים נוספים. היינו, מדובר בתשתית בעלת משקל ראייתי גבוה.

<u>ג.1. התערבות אופרטיבית בהפגנות מחאה נגד הממשלה</u>

85. בשורת אירועים התערב השר בהפעלת סמכויות המשטרה בהפגנות קונקרטיות נגד הממשלה, ונתן לדרגי הפיקוד והשטח, בעיצומן של מחאות קונקרטיות, הנחייה במישרין לעניין אופן הפעלת שיקול הדעת המקצועי של גורמי המשטרה המטפלים בהפגנות בשטח. זאת, לרבות הנחייה גורפת שלא לאפשר כלל חסימות צירים ספציפיים, בלא להותיר כל שיקול דעת, ועל אף שההנחיה אינה מתיישבת עם פסיקת בית המשפט הנכבד בנושא מימוש חופש ההפגנה. ההנחיה הוצגה כ"מדיניות", הגם שלא התקיים כל הליך סדור לקביעת מדיניות, במסגרתו יציגו המפכ"ל ודרגים בכירים במשטרה לשר את עמדתם ואת התשתית הרלוונטית, והייעוץ המשפטי יציג את הדין ויידרש לשאלת התאמת ההנחיה לפסיקה ולהנחיות גורמי האכיפה המיישמים אותה.

86. כך, במהלך אירועי מחאה בירושלים ביום 9.2.23, הציג השר בפומבי את חוסר שביעות רצונו מאופן התנהלות המשטרה באירוע, והודיע כי יזמין את מפקד מחוז ירושלים לבירור בעניין (אירוע 2, מכתב היועצת מיום 14.11.24, **<u>מש/11</u>** המצ"ב). בכך התערב השר בטיפול בהפגנה קונקרטית, בעקיפין דרך הבעת אי שביעות רצונו משיקול דעתו של מפקד המחוז, תוך העמדת מסר פומבי למפקדי מחוזות אחרים ולשוטרים המטפלים בהפגנות בשטח.

87. ודוק, בניגוד לנטען על-ידי השר, לא כך נראה תהליך בקרת יישום מדיניות, שעה שהשר משמיע כי הטיפול בהפגנה קונקרטית אינו לרוחו, ומבקר את המפקד בשטח על הפעלת שיקול דעתו בהפגנה הקונקרטית ואף מודיע כי יזמין אותו לבירור, ועושה כן באופן פומבי כך שציפייתו מגיעה גם אל השוטרים המטפלים בהפגנות בשטח ולציבור, על האפקט המצנן שכרוך בכך. וכל זאת אף טרם שנקבעה מדיניות סדורה על-ידי השר, בפרט בשים לב לפסיקה בנושא הפגנות ולאיזונים שנקבעו בה, וליישום הדין בנהלים שקבעו גורמי האכיפה הבכירים. עוד יובהר, כי הודעת המפכ"ל כי יקיים תחקיר פנימי לא משקפת הסכמה עם ביקורתו של השר, כנרמז בתגובתו, אלא נועדה לחצוץ כמתבקש בין הדרג הפוליטי לדרג המקצועי, נוכח התנהלות השר.

ביום 1.3.23 פרסם השר בחשבונו ברשת X, לאחר הערכות מצב שקיים עם מפכ"ל המשטרה, ממ"ז ירושלים וסממ"ז תל אביב, כך: "**הנחיתי את המשטרה שלא לאפשר חסימת צירים מרכזיים, ולפתוח את כל חסימות האנרכיסטים. בהנחייתי הבוקר נפתחו החסימות בכביש 1 ובמחלף השלום, ואני בדרכי לחפ"ק בתל אביב על מנת לוודא שהסדר יישמר**". כן פרסם בהמשך היום תמונה מהחפ"ק בציינו: **"הגעתי לחפ"ק המשטרתי בל אביב ואמרתי לשוטרים שיש לגלות אפס סובלנות כלפי אנרכיסטים...."** (אירוע 3, מכתב היועצת מיום 14.11.24 **<u>מש/11</u>**). בכך מסר השר לדרג הפיקודי ולשוטרים הכפופים להם במישרין, בעיצומן של הפגנות קונקרטיות נגד השלטון, הנחייה גורפת לעניין הטיפול בחסימות צירים, בלא להותיר להם שיקול דעת בהפעלת סמכויותיהם, ובהתעלם מן האיזונים שנקבעו בפסיקת בית המשפט הנכבד הרלוונטיים לטיפול בחסימות כבישים.

יומיים לאחר מכן, ביום 3.3.23, פנה השר למפכ"ל במכתב בו ביקש ממנו לזמן את מפקד מחוז תל אביב ולחדד בפניו את מדיניותו לפיה **"אין לאפשר חסימת צירי תחבורה מרכזיים"**. השר אמנם ציין כי **"לכל מפקד בשטח שיקול דעת כיצד לממש את המדיניות"** אולם נתן הנחייה גורפת שאינה מותירה שיקול דעת לעניין חסימות צירים קונקרטיים (אירוע 4, מכתב היועצת מיום 14.11.24, **<u>מש/11</u>** המצ"ב). יום למחרת, ב-4.3.23, נתן השר הצהרה לכלי התקשורת מחפ"ק המשטרה בתל אביב, אשר פורסמה אף ב-Youtube ובדף הפייסבוק של השר, בה תיאר בין היתר, כי הנחה במישרין את מפקד המחוז ואת דרגי השטח בעיצומה של מחאה קונקרטית, תוך שהוא נוכח בשטח: "**אני מגיע כאן לממש את המדיניות שלי...זו הציפייה שלי כאן מכל אחד ואחד. דיברתי כאן עם מפקד המחוז הנכבד ואני אמרתי לו את זה בצורה מפורשת... זו המדיניות לא לאפשר חסימת עורקי תחבורה ראשיים"** (אירוע 6, מכתב היועצת מיום 14.11.24, **<u>מש/11</u>** המצ"ב).[1]

דוגמאות לאירועי התערבות אופרטיבית בהפגנות מצורפות ומסומנות **<u>מש/11.</u>**

88. ויודגש, להנחייתו זו של השר לא קדם תהליך גיבוש מדיניות סדור, לא התקיימה היוועצות עם המפכ"ל, ובכירי המשטרה לא התבקשו להציג תשתית רלוונטית ולהשמיע עמדתם בנושא. חרף האמור, ניתנה הנחייה גורפת בדבר הפעלת סמכות השוטרים, מבלי להותיר כל שיקול דעת לגורמי המשטרה בשטח, ותוך התערבות באופן הפעלת שיקול דעתם בשטח במהלך או לאחר ההפגנה, באופן שנועד להעמיד מסר באשר לאופן הפעלת שיקול הדעת בהפגנות הבאות, והכל באופן פומבי, במסרים העוברים למפקדים ולשוטרים בשטח וכן לציבור, על האפקט המצנן הכרוך בכך. בנסיבות אלו, הנוכחות בחפ"ק לא נועדה אף היא לבקרת יישום מדיניות, שכאמור כלל לא נקבעה ולא פורסמה באופן סדור, כי אם לצורך הפיקוח על מימוש ההנחיה האופרטיבית שנתן השר באירוע מחאה קונקרטי נגד השלטון.

ההנחיה הנזכרת, אף אינה מתיישבת עם פסיקת בית המשפט הנכבד לפיה זכות ההפגנה היא **"מאבני היסוד של כל חברה דמוקרטית, ועל כן לא כל פגיעה בסדר הציבורי או בביטחון תצדיק את הגבלתן"** (עע"מ 1775/20 **התנועה למען איכות השלטון נ' עירית ירושלים**, פסקה 1 לחוות דעתו של כבוד השופט אלרון (24.9.20), וכי מימוש הזכות לחופש ההפגנה **"עלול לפגוע בחיי השגרה של האדם, בנגישותו ממקום למקום, בתכניות ארועים או עבודה שתיכנן מבעוד יום"**, והפרעה זו עשויה להיות **"מחיר שנדרש לשלמו כדי לזכות בחיים בחברה דמוקרטית"** (בג"ץ 5346/07 **ברדנשטיין נ' משטרת ישראל**, בפסקאות 8-9 (19.6.2007); בג"ץ 5078/20 **פדידה נ' משטרת ישראל**, פסקה 26 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן (19.8.2020)). ממילא ההנחיה אינה מתיישבת אף עם הנחיות גורמי האכיפה לדרגי השטח באשר לאיזונים שיש לערוך לפי נסיבות ההפגנה הקונקרטית, בהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד.

משלא התקיים הליך סדור לקביעת המדיניות, וההנחיה נמסרה למפקדים ולדרגי השטח במישרין, בעיצומן של הפגנות קונקרטיות, גם לא נמנעה ההתערבות בהן על אף הקשיים המהותיים בהנחיה.

---

[1] הצהרת השר לביטחון לאומי, כפי שפורסמה ב-YouTube (החל מדקה 30:1):
https://www.youtube.com/watch?v=jcZRfjKw9Pk

89. בהמשך התגובה נתייחס להעברת מפקד מחוז תל אביב מתפקידו ביום 9.3.23, אולם בשלב זה יוזכר כי פרסום הודעת הדוברות בדבר העברתו מתפקידו לתפקיד ראש אגף ההדרכה, בעיצומן של הפגנות בתל אביב וברחבי הארץ, מספר שעות לאחר שהשר השמיע ביקורת על שיקול הדעת שהפעילה המשטרה בטיפולה במחאות בתל אביב, הקים חשש לקשר סיבתי בין טיפולו בהפגנות לבין העברתו מתפקיד. על רקע זה, להחלטה זו של השר פוטנציאל להשפעה משמעותית, אפשר שמשמעותית מכל יתר הפעולות, על התנהלותם של מפקדי מחוזות, ואף הדרגים הכפופים להם, בטיפולם במחאות. זאת, על יסוד ההבנה ששביעות רצון השר מתפקודם תשליך על קידומם במשטרה, ואי שביעות הרצון מתפקודם עלולה להביא להעברתם מתפקיד, והדברים ברורים.

90. האירועים הללו הובאו לפני בית המשפט הנכבד, בבקשות ביניים שהוגשו בהליכים בעניין **תיקון פקודת המשטרה**. בהחלטתו מיום 19.3.23 ציין בית המשפט, כי משיבי הממשלה והשר מסכימים כי השר רשאי להתוות מדיניות ועקרונות כלליים עבור משטרת ישראל, לרבות ביחס להפגנות ולחסימה ופינוי של צירי תנועה, אולם השר אינו רשאי להתערב בביצוע האופרטיבי של המדיניות וליתן הנחיות קונקרטיות אגב אירועי מחאה קונקרטיים:

> **"[...] ברי כי השר אינו רשאי להתערב בפרטי הביצוע האופרטיבי של המדיניות האמורה, ואינו רשאי ליתן הנחיות קונקרטיות אגב התרחשותם של אירועים פרטניים. עניינים ופרטים אלה נתונים לשיקול הדעת המבצעי-האופרטיבי של הדרגים המקצועיים של המשטרה והמפקדים בשטח, על פי הנסיבות המשתנות והתנאים בשטח.**
>
> **מכאן, שאין השר רשאי ליתן הנחיות מבצעיות בדבר הדרכים ליישום מדיניותו, אופן השימוש בכוח באירוע כזה או אחר, דרכי השימוש בכוח, האמצעים לפיזור הפגנות, התנאים הנוגעים לזמן, למקום ולאופן עריכת האירוע וכיו"ב. על מנת למנוע מחלוקות בעתיד, הרי שגם 'אזכור' של המדיניות במהלך אירוע מבצעי קונקרטי שעה שזה עודנו מתנהל, עלול להתפרש כהנחיה אופרטיבית.**
>
> **ובקיצור, מהאמור לעיל עולה כי על השר להימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, בין במישרין ובין בעקיפין, והדברים נכונים במיוחד לגבי מחאות והפגנות כנגד השלטון.**
>
> **3. משהובהרו והוסכמו העקרונות, חזקה כי כך ינהגו כלל המעורבים, וממילא לא נדרשת הוצאתם של צווי ביניים."**

91. במכתב השר נטען כי ההחלטה אך הבהירה את הדין הנוהג ולא יצרה מצב משפטי חדש (סעיף 34 למכתב השר, נספח **<u>מש/3</u>**). משכך, ניתן היה לצפות כי לא יארעו האירועים שפורטו לעיל. אולם, התנהלות השר עד למתן ההחלטה לא תאמה את הדין באשר ליחסי השר והמשטרה בשים לב לעצמאות המשטרה וכללי המשפט המינהלי, והצריכה מתן החלטה שיפוטית כאמור.

92. יתרה מזאת, אף **לאחר** החלטתו זו של בית המשפט הנכבד, אירעו אירועים נוספים **בהם התערב** השר בהפגנות, **עד שבית המשפט נדרש ליתן צו ביניים למניעת אירועים אלה**, כפי שיפורט להלן.

93. ביום 11.7.23 שוחח השר עם מפקד מחוז מרכז דאז, ניצב אבי ביטון, וטען ל"**אפליה באכיפה בין מפגיני ימין ומפגיני שמאל, ומדוע שוטר שלף אקדח טייזר אל מול מפגין ימין בודד, בעוד דבר כזה לא קרה מול אלפי מפגיני שמאל מהבוקר. מפקד המחוז הודיע לשר בעקבות פניית השר, כי ינחה על טיפול משמעתי לשוטר**" (אירוע 8, מכתב היועצת מיום 14.11.24). ימים ספורים לאחר מכן, ב-16.7.23, התייחס בריאיון לטענת האפליה האמורה, וציין כי "**הניצב הפוליטי עמי אשד הלך**

הביתה", וכי כעת המשטרה לא מאפשרת למפגיני "השמאל" לחסום כביש ומפעילה פחות אמצעים בהפגנות החרדים, וכי **מדיניותו "מחלחלת לאט לאט".** בריאיון נוסף מיום 18.7.23 לכיכר השבת מסר כי "**המדיניות ברוך השם מחלחלת"** (אירוע 9, מכתב היועצת מיום 14.11.24).[2]

בכך הוסיף השר להתערב באופן הטיפול האופרטיבי בהנחיות בהפגנות קונקרטיות במובחן מקידום מדיניות כללית אחר הליך סדור, ולדברי השר עצמו מדיניותו מחלחלת אל דרגי השטח לאט לאט, והתערבותו באירוע קונקרטי אף הביאה את מפקד המחוז לנקוט צעדים משמעתיים נגד שוטר אשר השר לא היה שבע רצון מהתנהלותו. חלחול "המדיניות" עליו מדבר השר עניינו בהקשחת צעדי השוטרים כלפי קבוצת מפגינים א' והפחתת אמצעים בהפגנות לקבוצת מפגינים ב', הגם שלא קדם לכך הליך סדור בהתייחס לטענת האפליה ובהתייחס לרצון השר למנוע כליל חסימת כבישים בצירים מסוימים וכו'. ואף אם היה מקום ההליך, מתחייב היה להותיר למפקדים את מלאכת "חלחול" והטמעת המדיניות שהיתה מתגבשת במסגרתו לדרגי השטח, תוך הותרת שיקול דעת לשוטרים ליישמה בשטח לפי נסיבות העניין.

אשר לטענה בדבר אפליה בהפגנות בין קבוצות מפגינים שונות - אין חולק על כך שדרגי השטח נדרשים לפעול באופן אחיד ושוויוני, אלא שזהו הדין וכך הם מונחים לפעול ביישום הנחיות גורמי האכיפה, ואין צורך בקביעת מדיניות לכך, המהווה הכרזה על המובן מאליו. עוד ברי, כי עצם השימוש במכת"זית בהפגנה אחת או משך הזמן עד להסרת חסימת כביש בהפגנה אחרת אינם מלמדים כשלעצמם על טיפול בלתי שוויוני בהפגנות, שכן הפעלת הסמכויות נגזרת ממאפייניה של כל הפגנה ומיישום הנחיות גורמי האכיפה בנסיבות הקונקרטיות בשטח, לרבות בשים לב למספר המפגינים, האם נקטו אלימות, האם נעשה שימוש באמצעים מסוכנים, האם ניתן להביא לפתיחת הציר בהידברות והסכמה ועוד. לכן היה על השר להביא את הנושא לפני המפכ"ל לבחינתו ולשיקולו אם נדרשת הנחייתו לדרגי השטח, ולא להציג באופן פומבי ולדרגי השטח במישרין, הנחיות הנובעות מטענות שלא נבחנו באופן סדור, המשמיעות להם באופן מעשי כי הם מצופים להקל באכיפה בהפגנות מסוימות ולהחמיר באחרות, באופן התואם את עמדתו הפוליטית של השר.

94. ויודגש, כי לדברים משנה תוקף וחומרה בשים לב לחשש המובנה להתערבות השלטון בהפגנות נגדו מטעמים פוליטיים. ראו דבריו של כבוד הנשיא עמית **בעניין תיקון פקודת המשטרה** (פסקה 31 לחוות דעתו):

> **"הגברת המעורבות של השר רגישה במיוחד בהקשרי חופש הביטוי, המחאה וההפגנות, "ציפור הנפש" של הדמוקרטיה. קביעת מדיניות על ידי השר בנוגע להפגנות ומחאות, יש בה כדי להשליך באופן ישיר על חופש הביטוי של המפגינים והמוחים בנושא שכרוך בליבת המשטר הדמוקרטי. שהרי לשר, כדמות פוליטית, אינטרס פוליטי-מפלגתי-אלקטורלי-אישי מובהק. כפי שהזדמן לי לציין בעניין אחר: "דווקא עת עסקינן במחאות נגד השלטון, חשובה ההקפדה היתרה על שיקול דעת עצמאי ורחב של רשויות האכיפה, על מנת שלא ישמשו ככלי בידי השלטון לדיכוי מחאות נגדו", ו"יש להותיר בידי המשטרה וגורמי אכיפת החוק שבשטח שיקול דעת נקודתי להחליט כיצד לפעול בנסיבות כל מקרה ומקרה, בהתאם לצורך העולה מן השטח" (בג"ץ 5936/23 וסרלאוף נ' היועצת המשפטית לממשלה, פסקאות 6 ו-11 בהתאמה (30.5.2024))."**

---

[2] הריאיון בערוץ 7 (החל מדקה 40:8): https://www.youtube.com/watch?v=xye4w5GU1xg
הריאיון בכיכר השבת (החל מדקה 50:13): https://www.youtube.com/watch?v=YYiwtbSKrE4

וראו גם דבריו של כבוד השופט כשר באותו עניין (פסקה 27 לחוות דעתו):

> **"הסמכת השר להתוות מדיניות כללית בתחום זה טומנת בחובה מורכבות ייחודית. זאת בראש ובראשונה כיוון שהפגנות ומחאות מטבען מופנות כלפי השלטון ונוגעות לעניינים שבמחלוקת פוליטית ולשאיפה להביא לשינוי במדיניות השר והממשלה. על כן, לכל ממשלה, יש אינטרס מסוים בהגבלה של חלק מהותי מההפגנות והמחאות, ומשכך מתעורר חשש מוגבר להתערבות מטעמים פוליטיים."**

95. מאירוע נוסף ביום 17.11.23 עלה חשש להגבלה לא חוקית של הזכות להפגין. בתגובה לפרסום של ח"כ שמחה רוטמן ברשת X בו ביקר את משטרת ישראל על אישור הפגנה בה קראו להפסקת אש, שחרור החטופים וקידום שלום, השיב השר: **"בהתאם להנחייתי, משטרת ישראל מנעה עד כה קיום מפגני הזדהות עם הנאצים מהחמאס",** וכי ההפגנה אליה מתייחס ח"כ רוטמן אושרה עקב התערבות גורמים משפטיים (אירוע מס' 17).

הנחיית השר למשטרה שלא לאשר הפגנות בהתאם לעמדה שישמיעו המפגינים היא התערבות אופרטיבית של ממש בהפעלת סמכותה הרגישה של המשטרה לאשר הפגנות, ופגיעה קשה בחופש הביטוי וההפגנה, פגיעה אשר אירעה זה מכבר, לדבריו של השר עצמו, בהפגנות קודמות אשר לא הוגש בעניינן הליך משפטי, כפי העולה מן הדברים. ההחלטות בעניין אישור הפגנות קונקרטיות (ככל שנדרש אישור) או אישור תנאים לקיומן מסורות למשטרה בלבד, והדרג הפוליטי מנוע מכל עיסוק בכך, ודאי מנוע מלהנחות את המשטרה שלא לאשר הפגנות בשל העמדה שתושמע בהן.

בסעיף 312 לתגובתו טוען השר כי אך הסביר לח"כ רוטמן "כי ההפגנה אושרה על אף דעתו האישית". ראוי לדייק: המענה המדויק לחה"כ רוטמן היה: "בהתאם **להנחייתי, משטרת ישראל מנעה עד כה** קיום מפגני הזדהות עם הנאצים מחמאס". לא דעה אישית שנותרה בלשכתו, כי אם הנחיה שנתן השר למשטרה, אשר גם מנעה לדבריו הפגנות בפועל. השר טוען כי אין מדובר במדיניות שמבחינה בין תכנים של הפגנות כי אם ב-"מדיניות לפיה אין להעלים עין מהפגנות שתוכנן הוא עבירה על החוק", אלא שקריאה בהפגנה להפסקת אש ושחרור החטופים אינה עבירה על החוק, ו"מדיניות" שאוסרת הפגנות כאלה נוגדת את הדין.

פרסום השר מיום 17.11.23 בעניין התערבות אופרטיבית בהפגנות מצורף ומסומן **<u>מש/12</u>.**

96. בעקבות בקשה נוספת לצו ביניים, ומשנמצא כי התנהלות השר אינה עולה בקנה אחד עם ההחלטה מיום 19.3.23, הוציא בית המשפט הנכבד ביום 10.1.24 צו ביניים **בו הורה לשר להימנע ממתן הנחיות אופרטיביות למשטרה בדבר יישום מדיניותו בכל הנוגע למימוש זכות ההפגנה והמחאה:**

> **"1. לאחר שעיינו בבקשה, בתגובות לה ובתשובת המשיב 2, השר לביטחון לאומי (להלן: השר), ראינו להיעתר לבקשה בחלקה. כעולה מהחומרים שלפנינו, התייחסות השר להפגנה נושא הבקשה אינה עולה בקנה אחד עם האמור בהחלטת בית משפט זה (השופט י' עמית) מחודש מרץ 2023.**
>
> **2. נוכח האמור לעיל מצאנו ליתן צו ביניים שלפיו השר יימנע מלתת הנחיות והוראות אופרטיביות למשטרה בדבר יישום מדיניותו בכל הנוגע למימוש זכות ההפגנה וחופש המחאה. בכלל זאת, יימנע השר מכל התייחסות לאירוע מבצעי קונקרטי באופן שעשוי לעלות כדי מתן הוראה אופרטיבית למשטרה כיצד עליה להפעיל סמכותה באותו אירוע – במישרין או בעקיפין, מראש או למפרע. כן יימנע השר מלהתייחס – בין היתר – לאופן השימוש בכוח באירוע כזה או אחר, דרכי השימוש בכוח, האמצעים לפיזור הפגנות, התנאים שנוגעים לזמן, למקום ולאופן עריכת האירוע ולעצם מתן אישור לקיום האירוע. [...]".**

97. ביום 2.1.25 ניתן פסק הדין בעניין **תיקון פקודת המשטרה**. בפסק הדין התייחס בית המשפט לאירועים הללו. כבוד השופט סולברג (כתוארו אז), קבע כי לפחות חלק מפעולות השר אשר לגביהן הוגשו בקשות לצווי ביניים אינן בגדר "החלטות מדיניות", אף לא בקירוב:

> **"יִשּׁוּם אמות המידה על פעולות שביצע השר בפרק הזמן שחלף מאז הגשת העתירות – ואשר לגביהן הוגשו בקשות לצווי ביניים – מלמד בבירור כי למצער בחלק מאותם מקרים, חרג השר מסמכותו, שכן לא ניתן לראות אותן פעולות כהחלטות מדיניות; אף לא בקירוב. דוגמא לכך היא שפרסום הוראות אופרטיביות הנוגעות להתנהלות המצופה מן המשטרה באירועים ספציפיים (בין אם הדברים נוסחו באופן כללי, בין אם לאו) - למשל, לגבי חסימת צירים מסוימים, אופן הפעלת הכוח במקרה פלוני, או חקירה ספציפית שנפתחה – אינו בגדר מדיניות כללית." (עניין תיקון פקודת המשטרה, פסקה 43 לחוות דעתו של כבוד השופט סולברג (כתוארו אז)).**

98. ראו גם דבריו של כבוד הנשיא עמית, אשר הביא את האירועים הללו כדוגמאות לכך, שעמימות האבחנה בין קביעת מדיניות לבין מתן הנחיה אופרטיבית בתיקון לפקודה גורמת להרחבת התערבותו של השר בפעולות האופרטיביות של המשטרה תחת כסות של "מדיניות", באופן שיש בו להוביל להשפעה גוברת של השר על פעילות המשטרה באופן המנוגד לעצמאותה ולממלכתיותה:

> **"15. [...] כאשר השר בן גביר מבקש להעביר מתפקידו את מפקד מחוז תל אביב על רקע אי שביעות רצונו מאופן פעולתה של משטרת המחוז בקשר לאירועי המחאה כנגד הממשלה – זוהי מדיניות? כאשר השר מבקש לקרוא לבירור את מפקד מחוז ירושלים מאחר שלטעמו הוא לא התמודד כראוי בהפגנה אל מול מעון ראש הממשלה – זו מדיניות? כאשר השר מצייץ כי הנחה את המשטרה למנוע הפגנות מסוימות אבל לצערו "פרקליטות המדינה כפתה על משטרת ישראל להסכים להפגנה הזו" – זו מדיניות או הנחיה? האם "השר יכול לקבוע מדיניות שיש הפגנות בלפור שאפשר לפזר, ויש הפגנות במקום אחר שאי אפשר לפזר" כפי שטען יושב ראש הוועדה לביטחון לאומי, חבר הכנסת צביקה פוגל? (כפי שצוטט בסעיף 47 לעתירה בבג"ץ 179/23). בדוגמאות אלה יש כדי להמחיש את העמימות הכרוכה בהבחנה בין קביעת מדיניות ובין מתן הנחיות אופרטיביות. עמימות התיקון מרחיבה את סמכויות השר, ומאפשרת את התערבותו בשיקול דעתה המקצועי ובפעולותיה האופרטיביות של המשטרה. כל זאת, באופן הפוגע בזכויות אדם, ללא הסמכה מפורטת ומפורשת, ובכסות של מדיניות-הנחיות-עקרונות-הוראות.**
>
> **למעשה, איננו צריכים להרחיק עדותנו לגבי הקושי להבחין מהי מדיניות ומהי הנחיה אופרטיבית על פי התיקון. השר בן גביר נכשל לכאורה בהבחנה זו לא אחת, מה שהצריך את היועצת להפנות תשומת ליבו כי חצה את קו הגבול בין מדיניות כללית לבין הנחיה אופרטיבית, ומה שהצריך את בית משפט זה לסמן לשר קו גבול בדמות צו ביניים. מבלי להביע עמדה לגופם של המקרים הקונקרטיים שפורטו לפנינו, בעצם קיומם יש כדי להמחיש את הטענה כי האופן שבו הוגדרה סמכות השר בפקודה הוא כה רחב, שיש בו כדי להוביל להשפעה גוברת של השר על פעילות המשטרה באופן שמנוגד לעצמאותה ולממלכתיותה."**

99. כל השופטים עמדו על סמכותו של השר לקביעת מדיניות כללית, אולם **"אין הוא רשאי, במישרין או בעקיפין, ליתן הנחיות פרטניות לגבי יישומה של המדיניות במקרה כזה או אחר או בדבר פעולה אופרטיבית כלשהי של המשטרה. עניינים פרטניים אלה מסורים לשיקול דעתם של הדרגים השונים במשטרה, ולא לשר."** (פסקה 55 לחוות דעתו של כבוד השופט שטיין).

100. מחוות הדעת של השופטים עולה, גם אם בהבדלים ביניהם, כי השר מוסמך לקבוע מדיניות כללית צופה פני עתיד, שתתייחס לקטגוריית מקרים, ותציג כללים מנחים בלא הוראות לביצועם ויישומם באירוע קונקרטי. על השר לגבשה בהליך סדור, אחר איסוף התשתית הרלוונטית והיוועצות עם הגורמים הרלוונטיים, ובראשם מפכ"ל המשטרה, ולו מכח כללי המשפט המינהלי ובהמשך להמלצת ועדת צדוק, וכן הגורמים המשפטיים, ועליו לפרסמה מראש. זאת בשים לב לכך שמדובר בגיבוש מדיניות למשטרה, ובפרט בנושא הרגיש של הפגנות (**עניין פקודת המשטרה**, פסקה 144 לחוות דעתו של כבוד ממלא מקום הנשיא ע' פוגלמן, פסקאות 37-42 לחוות דעתו של כבוד השופט סולברג (כתוארו אז); פסקאות 25-27 לחוות דעתו של כבוד השופט כשר).

קיום ההליך הסדור לקביעת מדיניות בכוחו למנוע חציית הגבול בין מדיניות להתערבות אופרטיבית: **"שמיעת עמדת הגורמים המקצועיים עוד בטרם הפעלת הסמכות עשויה להוות מנגנון בקרה חשוב לשם בחינת עצם השאלה האם מדובר בהתערבות באירוע אופרטיבי."** (עניין **תיקון פקודת המשטרה**, פסקה 138 לחוות דעתו של כבוד ממלא מקום הנשיא ע' פוגלמן). מניעה מראש אינה אפשרית גם כאשר ההנחיה נחשפת במהלך אירוע מחאה: "כאשר המדיניות נחשפת רק במהלך קיומו של אירוע ובעת שהוא "מתגלגל" בשטח, קיים קושי משמעותי בקיום הליך ביקורת סדור על חוקיות המדיניות שהשר התווה, ובמניעה מראש של חציית קו הגבול בין התווית מדיניות לבין התערבות אופרטיבית" (**עניין פקודת המשטרה**, פסקה 142 לחוות דעתו של כבוד מ"מ הנשיא ע' פוגלמן). בהמשך לקביעות בית המשפט הנכבד **בעניין תיקון פקודת המשטרה**, נקבעו במסמך העקרונות הוראות לעניין עיסוק השר בהפגנות:

> **"ב. חופש ביטוי, מחאות והפגנות**
>
> - **מדיניות השר, בעניינים בעלי השפעה על הזכות לחופש הביטוי, מחאות והפגנות, תפורסם מראש, לאחר היוועצות עם המפכ"ל והייעוץ המשפטי לממשלה. המדיניות תהא צופה פני עתיד, פומבית, כללית, שוויונית, ולא תיקבע, תפורסם או תשונה אגב אירועי מחאה קונקרטיים, כנדרש ככלל בקביעת מדיניות על-ידי השר.**
> - **השר לא יעסוק, במישרין או בעקיפין, בנושאי מחאה והפגנה נגד השלטון.**
> - **השר לא יהיה מעורב, במישרין או בעקיפין, בהיערכות המשטרה לטיפול באירועי מחאה והפגנה, לרבות קביעת תנאים לקיום הפגנה, בהקצאת סדר הכוחות או בטיפול בהם בפועל. אין באמור כדי לגרוע מאפשרותו של השר לקבל עדכונים באשר לאירועים חריגים שיש בהם סכנה ממשית לביטחון הציבור.**
> - **השר לא יתייחס, במישרין או בעקיפין, לאירועי מחאה קונקרטיים ולאופן טיפול המשטרה בהם, לרבות האישורים וההנחיות שניתנו, גם לא בדיעבד או בדרך של אזכור מדיניותו באופן שעלול להשפיע על הטיפול באירוע קונקרטי."**

101. על אף התחייבות השר בפני בית המשפט הנכבד לקיום הוראות אלה, ביום 28.8.25 פרסם השר בפומבי ובאמצעי התקשורת מסמך 'מדיניות בנושא הפגנות', הכולל הוראות הנוגעות לליבת מימוש חופש הביטוי במדינת ישראל. זאת, בתקופה בה מתנהלות מחאות נגד השלטון. השר אמנם פנה להיוועצות במשטרה ובייעוץ המשפטי לממשלה בענייננו, אך כפי שעולה מחילופי מכתבים בין השר, מפכ"ל המשטרה והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), השר פרסם את

המדיניות בפומבי עוד בטרם התקבלה תשתית מקצועית ומשפטית מהמשטרה ובטרם קיים באופן מהותי את חובת ההיוועצות עם הייעוץ המשפטי לממשלה (לחיוניות ההיוועצות וקבלת התשתית מן המשטרה והייעוץ המשפטי, ולו מכח כללי המשפט המינהלי, ראו עניין **תיקון פקודת המשטרה,** פסקה 84 לחוות דעתו של כב' השופט פוגלמן; פסקה 38 לחוות דעתו של כבוד השופט סולברג (כתוארו אז); פסקה 26 לחוות דעתו של כב' השופט כשר).

102. ייאמר בתמצית, כי על פני הדברים, הוראות מסמך המדיניות אינן עולות בקנה אחד עם הדין ועם פסיקת בית המשפט הנכבד בנושא הזכות להפגין, אינן עולות בקנה אחד עם התייחסות המפכ"ל שהועברה לשר ואף לא עם הנחיות גורמי האכיפה בנושא, ואף מתייחסות להיבטים שאינם בתחום לגביו מוסמך השר לקבוע מדיניות בהתאם לדין. די שנצביע על כך שה'מדיניות' נוסחה באופן גורף שאינו מותיר שיקול דעת לגורם המבצעי בכל הנוגע לחסימת כבישים וצירים, וזאת בניגוד לפסיקת בית המשפט הנכבד בדבר האיזון שיש לערוך, ותוך דריסת סמכותם ושיקול דעתם של המפכ"ל ודרגי הפיקוד במשטרה.

ראו מכתבה של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) אל השר מיום 25.9.25 בו הובאו הערות נוספות הנוגעות להתערבות עקיפה של השר בתוכן ההפגנות, ולכך שבמסמך תיאורים משפטיים הלוקים בחסר ועלולים להטעות ועוד. משהוחל בהליך היוועצות נוצר מצג של קיום הליך תקין לכאורה, אולם בפועל **הנזק כבר נגרם** עם פרסומה הפומבי הרחב של המדיניות, תוך שהשר מציין בפומבי כי זוהי מדיניותו וכי היא תיכנס לתוקף בתוך זמן קצר. העובדה שהמדיניות לא פורסמה באופן פורמלי עד למועד זה אין בה כדי להקהות את הפגיעה הכרוכה בפרסומו של המסמך בפומבי בדרכים חלופיות, בשים לב למסרים הבעייתיים העולים ממנו.

פרסום המדיניות כאמור, אגב אירועי מחאה, יש בו כדי להבהיר לשוטרים מהן ציפיות השר מהם, ובכך להשפיע, למצער בעקיפין, על התנהלות המשטרה בהפגנות ובמחאות. זאת, בניגוד לדין, בניגוד להחלטות בית המשפט בעניינו של השר, בניגוד להתחייבותו במסמך העקרונות, ובאופן שמרוקן מתוכן, הלכה למעשה, את הערובות שנקבעו ושאותן קיבל השר על עצמו.

ההתכתבות שבידינו בעניין "מסמך המדיניות" מצורף **<u>מש/13</u>.**
דוגמאות לפרסום המדיניות בתקשורת בצירוף קובץ המדיניות עצמו מצורף ומסומן **<u>מש/14</u>.**

103. אשר לטענות השר באשר ללוח הזמנים יובהר, כי השר אכן פנה להיוועצות ב-12.6.25, אולם המשנה ליועצת המשפטית לממשלה פנה וביקש לקבל את התייחסותם הכתובה של המפכ"ל והיועץ המשפטי למשטרה, ומשמסמך העקרונות כלל הוראות ספציפיות בעניין קביעת מדיניות השר בנושא הפגנות, נמסר לו כי יש להשלים תחילה את עבודת הצוות ורק אז ניתן יהיה לבחון את מסמך המדיניות הספציפי בהתאם לנהלים המעודכנים שייקבעו בנושא (מכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) מיום 29.6.25). בהמשך, הטמיע השר עדכון קל בעקבות הערות המפכ"ל למסמך, העביר ביום 28.8.25 את המסמך העדכני וציין כי בכוונתו לפרסם את המדיניות בתוך חמישה ימים, וביום 1.9.25 הודיע כי יפרסמה בתוך 24 שעות.

אלא שבמקביל להעברת הטיוטה העדכנית, עוד ביום 28.8.25 פרסם השר את 'מסמך המדיניות' עצמו באופן פומבי ברשת, תוך ציון שהמדיניות תיכנס לתוקף בתוך ימים ספורים. לפיכך, הפרסום כבר נעשה בפועל, כאמור לעיל. כך נעשה הגם שמדובר במסמך מדיניות המשליך על הזכות להפגנה ולמחאה נגד השלטון, אשר כולל הוראות שאינן תואמות את הדין בנושא רגיש זה, מציג תיאורים

משפטיים לוקים בחסר ועלולים להטעות, חורג בכך שאינו מותיר שיקול דעת לדרג המבצעי, גולש אל התערבות בתוכן ההפגנות ועוד, והכל בעיצומן של הפגנות מחאה נגד השלטון. יצוין, כי לאחר פרסום המסמך ברשת התקיים שיח נוסף עם המפכ"ל, אשר ביקש להציג את עבודת המטה שערך בנושא, ובתגובת השר מצוין כי התקיימה ישיבה עמו ביום 17.9.25, וביום 25.9.25 נשלח מכתב המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) הנזכר לעיל ובו הערות לגוף המסמך, אשר לעניינן לא התקבלה התייחסות.

104. אשר לטענה כי חיי אזרחים רבים נפגעים בשל **"מדיניות אי האכיפה אותה מובילה היועצת המשפטית לממשלה"** (סעיף 28 להודעת ראש הממשלה מיום 25.9.25), ראוי להעמיד דברים על דיוקם ולהזכיר, כי גורמי המשטרה מפעילים סמכויותיהם בהפגנות בהתאם להנחיות ולנהלים הרלוונטיים של משטרת ישראל, היועצת המשפטית לממשלה ופרקליט המדינה, **אשר נקבעו לפני כהונתה של היועצת המשפטית לממשלה**, ומשקפים את הדין ופסיקת בית המשפט הנכבד בעניין הפגנות ואת האיזונים שנקבעו בה.

105. במענה לטענת השר לפיה לא נמצאה כל התערבות אופרטיבית לאחר מועד צו הביניים שניתן ביום 10.1.24 בעתירות בעניין **תיקון פקודת המשטרה**, נשיב כדלקמן:

<u>ראשית</u>, לא ברור מדוע נותן השר משקל אך לצו הביניים, ומתעלם מן האירועים שנעשו בניגוד להחלטת בית המשפט מיום 19.3.23 בעתירות בעניין **תיקון פקודת המשטרה**. כבר בהחלטה זו נקבע כי על השר להימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, במישרין או בעקיפין, ובפרט לעניין מחאות והפגנות נגד השלטון, ובכל זאת נודע על שיח ישיר שקיים השר עם מפקד המחוז לאחריה אודות הפגנות קונקרטיות, אשר אף הביא לנקיטת צעדים משמעתיים נגד שוטר, והנחייה למנוע הפגנה עקב תוכן ההפגנה, מעשים המנוגדים חזיתית להחלטת בית המשפט.

יתרה מזאת, יש להביט אף על האירועים טרם ההחלטה מיום 19.3.23, שכן החלטה זו אך שיקפה את הדין הנוהג, כפי שסבר אף השר עצמו, ובכל זאת נדרש מתן החלטה בעקבות אירועי התערבות אופרטיבית בהפגנות. בכל האמור יש ליתן משקל לא רק לאירועים עצמם, כי אם גם לפעולה בניגוד לדין ולהחלטות שיפוטיות, וזאת לאורך זמן.

<u>שנית</u>, לאחר צו הביניים אירע אירוע מהותי בהיבט ההתערבות בהפגנות, והוא הפרסום הנרחב של מסמך המדיניות אף שטרם הושלם ההליך לגביו, ועל אף שהוא כולל הוראות המעוררות קושי, ובין היתר, למשל, ההוראות הנוגעות לחסימת צירים שאינן עולות בקנה אחד עם הדין והאיזון שנקבע בפסיקה בנוגע לחסימת כבישים, ומנוסחות באופן גורף שאינו מותיר שיקול דעת לגורם המבצעי בשטח. לכך מצטרפים אירועים נוספים של התערבות אופרטיבית שאירעו אף הם לאחר צו הביניים, ולמשל האירועים שיפורטו להלן בתת פרק ג.2.

<u>שלישית</u>, אין לנתק בין ההתערבויות בהקשרים השונים, כדוגמת ההתערבות במישור המינויים והחקירות, שכן ישנו היזון חוזר ביניהן, וכולן יחד קשורות במישרין להתערבות באמצעות סמכות המינויים הייחודית שיש לשר. נוכח המסר הכללי לפיו מי שיעמוד בהנחיות השר יקודם, הרי משהעביר השר מסר פלוני או הציג הנחיה אין עוד צורך בחזרה עליהם שוב ושוב. כך, ציפיות השר בנושא ההפגנות הוצגו באירועים הרבים שאירעו בהקשר זה טרם צו הביניים ולא היה צורך בחזרה עליהן. הקושי הוא בכך שבכל עת עומדת על הפרק התערבות בהקשר משתנה. על כן יש להביט בציר הזמן בכללותו ובכלל ההקשרים, בלא לבודד אירוע או הקשר.

106. **"מעמדה הרם של הזכות החוקתית להפגין, שהיא נגזרת של הזכות החוקתית לחופש הביטוי, הוא בבחינת מושכלות יסוד בפסיקתנו ... משתייכת "לאותן חירויות המעצבות את אופיו של המשטר בישראל כמשטר דמוקרטי"** (עניין **תיקון פקודת המשטרה**, פסקה 151 לחוות דעתו של ממלא מקום הנשיא ע' פוגלמן).

התערבות בשיקול הדעת האופרטיבי של גורמי המשטרה בהפעלת סמכויותיהם בהפגנה, בפרט מטעמים פוליטיים, עלולה לגרום לפגיעה קשה בזכויות חוקתיות ובהן: הזכות לחופש הביטוי, הזכות לחירות, חופש התנועה, ושלמות הגוף; כמו גם בלגיטימציה לפגיעה בזכויות במקרים המצדיקים זאת. ההתערבות האמורה עלולה להוביל להקשחת התנהלות השוטרים בהפגנה משיקולים זרים, תוך יצירת אפקט מצנן על מפגינים, והרתעתם מלהגיע להפגנות פן יופעל עליהם כח או ייעצרו ללא הצדקה לכך:

> **"הסרת המנגנונים המבטיחים את עצמאות המשטרה והגדלת המעורבות הבלתי מבוקרת של הדרג המיניסטריאלי פוגעת בלגיטימיות של הפגיעה בזכויות אדם שמושפעות מסמכויות המשטרה" (שם, פסקה 201).**
>
> **"אין חולק על כך שהפעלת סמכויות המשטרה – בדגש על הפעלת כוח כלפי אזרחי המדינה – בהתבסס על שיקולים זרים, בלתי ענייניים, ובכלל זאת – פוליטיים, עשויה לגרום פגיעה קשה מאוד בזכויות חוקתיות" (פסקה 17 לחוות דעתו של כבוד השופט סולברג (כתוארו אז)).**

107. אשר לנטען בסעיף 344 לתגובה המקדמית מטעם השר מיום 12.1.26, לפיו **"כל השרים בעבר, אשר היו אמונים על המשטרה, התבטאו בדיוק באותם האופנים שהובילו את בית המשפט בבג"ץ פקודת המשטרה להוצאת צווי ביניים כנגד השר לביטחון לאומי המכהן".**

לעניין זה יובהר, כי חלק מן הציטוטים בסעיף זה הובאו באופן חלקי ובלא ההקשר בו עסקו. מקריאת נוסחם המלא תוך שחזור הקשרם של הדברים עד כמה שהדבר ניתן בחלוף שנים, עולה כי נכללו בסעיפים אלה אמירות שאינן דומות לענייננו, נוכח תוכנן ובשים לב להקשר בו נאמרו, וכי ודאי שאין לפנינו דמיון להצטברות האמירות ולעוצמת ההתערבות האופרטיבית העולה מאמירות השר שהובאו לעיל. בקליפת אגוז נציין, כי בתגובת השר הובאו אמירות שעניינן בצורך בתגבור הכוחות נוכח התגברות הצורך במענה בהקשר פלוני (הטילים מעזה, פורעי החוק בדרום, אירועים אלימים במזרח ירושלים), ולא התערבות בשיקול הדעת האופרטיבי בניהול אירוע קונקרטי; האמירה שעניינה צמצום סגירת צירי תנועה מתייחסת ללוויית הנשיא שמעון פרס ז"ל ולא להפגנות; כן שונה ההתייחסות לרגישות הכרוכה באכיפת הנחיות הקורונה במהלך אירועים באולמי שמחות, מן האירועים המפורטים בכתב תשובה זה.

אף הגברת נוכחות משטרתית בגשרים כדי להגן על מפגינים נוכח מקרי אלימות שאירעו בהפגנות קודמות אינה התערבות בשיקול הדעת האופרטיבי של הכוחות בהקשר הגבלות על הפגנה, וראוי להביא את דברי השר בר לב בהמשך השרשור בעניין זה, אשר לא צוטטו בתגובת השר: **"כשר הממונה, אסור לי להתערב בעבודת המשטרה ובשיקוליה. וכפי שלא הסכמנו לקבל התערבות פוליטית של השר הקודם אמיר אוחנה בעבודת המשטרה כלפי מפגיני בלפור ואף ביקרנו אותה ונלחמנו בה, עמדתי ברורה גם היום – אין מקום להכניס התערבות פוליטית מכל סוג שהוא בעבודת המשטרה"** (סעיף 344(ד)).

ג.2. התערבות אופרטיבית באירועים קונקרטיים בהקשרים נוספים

108. בין האירועים בלטה התערבותו החוזרת של השר בליווי המשטרתי למשאיות הסיוע לרצועת עזה בניגוד להחלטת הקבינט המדיני בטחוני, עד שהמפכ"ל דאז פנה בעניינה אל היועצת המשפטית לממשלה במכתב מיום 27.5.24. כאמור במכתב, השר הנחה כי בהתאם למדיניותו אין מקום לכך שהמשטרה תסייע באבטחת משאיות סיוע לרצועת עזה מהטעם שהדבר מצוי באחריות צה"ל, וזאת על אף החלטת הקבינט המדיני ביטחוני בנושא והנחיות ראש הממשלה (סעיף 3 למכתב המפכ"ל **<u>מש/15</u>** המצ"ב). מספר חודשים לאחר מכן, פנה השר במישרין לכוחות בשטח בבצעם משימת ליווי כאמור והבהיר להם כי הוא מתנגד לפעילותם זו (אירוע מס' 23, מכתב היועצת מיום 14.11.25).

מכתב מפכ"ל המשטרה יעקב שבתאי אל היועצת המשפטית לממשלה מיום 27.5.24 מצורף ומסומן **<u>מש/15</u>.**

109. מדובר בהתערבות אופרטיבית המוצגת תחת כסות של קביעת "מדיניות", על אף שמדובר בביצוע משימה מבצעית, אשר הפקודות וההוראות לביצועה נקבעו על יסוד החלטת הקבינט המדיני-בטחוני (בניגוד לנטען בסעיף 220(ב) לתגובת השר). **התערבות השר גם נעשתה במישרין מול הכוחות בשטח.**

ויודגש: השר מוסמך לדון בהסטת כח אדם משטרתי למשימה המוטלת, לשיטתו, על צה"ל, אולם חלוקת תחומי האחריות בין גופי הביטחון מקומה להיפתר באפיקים המקצועיים המתאימים, ולא בהנחיה ישירה של השר לכוחות בשטח לפעול בדרך מסוימת, לא כל שכן בדרך המנוגדת להחלטת הקבינט המדיני-ביטחוני בעת מלחמה ובניגוד לפקודה שקיבלו ממפקדם במשטרה, תוך העמדתם בתווך בין הנחיית הקבינט ומפקדיהם לבין ההנחיה האופרטיבית של השר.

ראו את דבריו של הנשיא עמית **בעניין תיקון פקודת המשטרה** בהקשר אירוע זה:

> **"26. העצמת כוחה של "מדיניות" השר בתיקון, עלולה להביא לתקלות לא רק במישור היחסים של השר והמשטרה אלא גם ביחסי השר מול הממשלה, מה שעלול לעורר קשיים בדרגי השטח. [...]**
>
> **דוגמה נוספת ניתן למצוא בנושא הסיוע ההומניטרי לעזה. מפגינים פעלו לחסום את שיירות האספקה ההומניטרית, בניגוד מוחלט למדיניותה המוצהרת של הממשלה לאפשר לסיוע הומניטרי להיכנס לעזה. ברם, כפי שעולה ממכתבו של מפכ"ל המשטרה דאז, השר התערב בפעולות המשטרה, לכאורה באופן שלא עולה בקנה אחד עם הנחיות הקבינט המדיני-ביטחוני.[...]"**

110. עוד בהקשר הפעולות בעלות ההשלכה על תחום הביטחון, נתייחס להתנהלות השר בהקשר הרגיש של הר הבית.

יובהר, כי ההתייחסות שהובאה לגבי התבטאויות השר בעניין זה נגעה בעיקר לחוסר הבהירות שיצרו באשר למדיניות שעל הדרג המקצועי במשטרה ליישם בנושא רגיש זה (אירוע מס' 31 במכתב היועצת מיום 14.11.25, סעיף 91 לתגובה המקדמית מיום 1.1.26). בשים לב לרגישות הנושא לא נרחיב מעבר לכך, אולם נשוב ונפנה לדברי כבוד הנשיא עמית **בעניין תיקון פקודת המשטרה**:

"26. [...] דוגמה לכך ניתן למצוא במדיניות המשטרה ביחס להר הבית. כהערה מקדמית אציין כי לנוכח הרגישות המיוחדת הכרוכה בהר הבית, וההשלכות של הנעשה בהר על יחסי החוץ והביטחון, ניתן עקרונית להכיר במעורבות רבה יותר של הדרג הפוליטי בנושא זה, ואף של הדרג הפוליטי הרחב יותר מהשר עצמו, כמו ראש הממשלה או הקבינט המדיני-ביטחוני. אלא שבפועל, בניגוד למדיניות הממשלה ביחס לתפילות בהר הבית, הכריז השר בן גביר בריש גלי כי "אני זה הדרג המדיני, והדרג המדיני מתיר תפילת יהודים בהר הבית". על כך הגיב ראש הממשלה כי "המדיניות של ישראל לשמור על הסטטוס-קוו בהר הבית לא השתנתה ולא תשתנה". דברי השר ודברי ראש הממשלה – דברי מי שומעים? דברי השר והחלטות ממשלה – למי מצייתים? אפיזודה זו, שבמסגרתה השר פועל (או לפחות מצהיר) בניגוד למדיניות הממשלה, ממחישה את הדילמה של המפכ"ל, ובעיקר של השוטרים בשטח בשאלה תחת איזו "מדיניות" עליהם לפעול." כן נציין, כי אף ראש השירות התייחס לכך ולנושאים נוספים במכתבו מיום 14.8.24 אל מזכירו הצבאי של ראש הממשלה. נוכח היות המכתב מסווג, לא יפורט כאן תוכנו. המשיבה נכונה להציג את המכתב לפני בית המשפט הנכבד, לעיונו בלבד (אירוע מס' 32).

דוגמאות להתנהלות השר בעניין הר הבית מצורפות ומסומנות **<u>מש/16</u>**.

111. כן נפנה לכך שבעקבות פרסום בעיתון "הארץ" מיום 22.12.24, לפיו השר פנה למנהל היחידה הממונה על אכיפת עבירות בניה ופעל למנוע ביצוע צווי הריסה נגד עשרות בתי כנסת בבני ברק **שיש בהם סכנה בטיחותית מיידית**, נמסר בתגובת השר לפרסום כך: "ראש רשות האכיפה מעולם לא אמר לשר בן גביר שהוא אינו יכול להתערב במדיניות האכיפה, וזאת מהסיבה הברורה שהשר רשאי להתוות מדיניות, במיוחד כל עוד דרישתו היא לשוויון בפני החוק. במשמרת של השר בן גביר לא תהיה אכיפה בררנית. השר תומך באכיפת החוק באופן שווה, ולא יהיה מצב שבו מסגדים מוגנים ובתי כנסת נהרסים. דין אחד לכולם."[3]

מן הדברים עולה שלשכת השר לא הכחישה את הפניה למנהל היחידה, אלא שוב טענה כי מדובר בהתוויית מדיניות להבטחת שוויון בפני החוק נוכח אכיפה בררנית כלפי יישובים ערבים. אולם טענה זו הוכחשה על-ידי מנהל היחידה, אשר התייחס לאכיפת צווי הריסה ביישובים ערביים, מה גם ששוב מדובר בטענה להתוויית מדיניות המשמשת כסות להתערבות באכיפת צווים קונקרטיים.

112. על רקע אירועי ההתערבות או ההשפעה על פעולותיה האופרטיביות של המשטרה, נכללה במסמך העקרונות הוראה לפיה "השר לא ייתן הנחיות או יתערב בדרך אחרת בקבלת החלטות אופרטיביות, ובשיקול הדעת המבצעי של המשטרה, לרבות בדרך של מתן הנחיות או השפעה בעקיפין" (סעיף ג' למסמך העקרונות).

113. על אף האמור, במכתבה של היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה מיום 2.11.25 נזכרו מקרים בהם גם לאחר גיבוש מסמך העקרונות, הצטרף השר לפעילות אופרטיבית של המשטרה מול אזרחים תוך חיכוך עמם, וכן עירב בפרסומיו בין פעילותה האופרטיבית של המשטרה לבין פעילותו הפוליטית.[4] בהתנהלות זו של השר יש כדי להציג את עצמו כמעין "מפכ"ל על", כביכול, תוך יצירת קשר סיבתי בין פעולות האכיפה שמבצעת המשטרה מול האזרחים לבין פעילותו הפוליטית.

---

[3] https://www.haaretz.co.il/news/law/2024-12-22/ty-article/.premium/00000193-eeb6-d905-a9bf-fef78e890000

[4] ראו סרטונים שפורסמו בחשבונו של השר ברשת X:
https://www.facebook.com/share/v/1Yx8LwE7Uu/?mibextid=wwXIfr
https://x.com/itamarbengvir/status/1964630515786596561?s=20
https://x.com/itamarbengvir/status/1988660369213247503?s=20

ויודגש - הפסול בהתנהלות השר אינו טמון בכך שהוא עורך ביקורים ביחידות משטרה, לא בכך שנותן "רוח גבית" לפעילות מבצעית חשובה ואף לא בעצם הגעתו לחפ"ק של מבצע להתרשמות וכדומה. למיטב הידיעה, השר מצטרף במקרים רבים לפעילות אופרטיבית בשטח, לא אחת גם בלא המפכ"ל, לעיתים תוך חיכוך עם אזרחים במהלך הפעילות המבצעית. זוהי התנהלות מובהקת של מי שמציג את עצמו כמעין "מפכ"ל על" כביכול, בניגוד לקביעות בפסק דין פטרושקה.

יתרה מכך: בפסק הדין בעניין פטרושקה הניח בית המשפט כי "המשטרה היא גוף עצמאי אשר הפעלת סמכויותיו נעשית בנפרד למגרש הפוליטי". בפועל, התנהלותו זו של השר משקפת מצב הפוך – בשל התנהלות השר הפעלת הסמכויות האופרטיביות על ידי המשטרה מול אזרחים נחזית כמתמזגת עם הפעילות הפוליטית מפלגתית של השר.

דוגמא מפרסום של השר בעניין מעורבותו בפעילות המבצעית המשטרתית לאחרונה מצורפת ומסומנת **<u>מש/17</u>.**

<u>ג.3. התבטאויות בעניין חקירות פליליות קונקרטיות והחלטות שיפוטיות</u>

114. השר פועל באופן שיש בו להשפיע על חקירות קונקרטיות תוך התייחסות בפומבי לחקירות פליליות שנפתחו נגד אזרחים בגין אירועי ירי או תקיפה, ולחקירות נגד שוטרים ומפקדים על-ידי מח"ש בגין חשד לשימוש מופרז בכוח או באמצעי פיזור בהפגנות קונקרטיות. בהתייחסויותיו אלו, המתיישבות עם עמדתו הפוליטית של השר, השמיע השר תמיכה בלתי מסויגת בחשודים מסוימים תוך העברת מסרי דה-לגיטימציה חריפים לחקירה ולעוסקים במלאכת החקירה, ולעתים אף תוך מתן הכשר למעשיו של הנחקר או השמעת צידוקים דוגמת הגנה עצמית, טרם שנחקרו הדברים.

115. כפי שיעלה מן האירועים שיפורטו, בחלקם ניתנה הצהרת השר לפני שוטרים רבים, באחרים פורסמה התייחסותו ברשתות החברתיות, ואף בהגעת השר למשרדי מח"ש ליתן גיבוי לחשוד בהיכנסו לחקירה או בקיום מפגש בין השר לחשוד ופרסום תיעוד מתוכו ברשת.

116. בפרסומי השר נטען שמח"ש 'מהלכת אימים' על שוטרים מסורים שאך מבצעים את עבודתם נאמנה ושפתח בחקירה לתכלית של הרתעת השוטרים שפעלו בנחישות ולא נפל רבב בהתנהלותם, אף שטרם נחקרו הדברים. בכך ניתנה תהודה רחבה לפגיעה באמון במח"ש ובתוקפה של החקירה שהוא מקיים כגוף המוסמך לכך לפי חוק. כן ניתנה תהודה להכשרת המעשה הנחקר, באופן שמעמיד מסר שעלול להשפיע על התנהלות חוקרים באירועים אלה ועתידיים, וכן מסר לשוטרים בדבר ההתנהלות המצופה בהפעלת סמכויותיהם, השפעה שהחשש להתממשותה גובר בפרט נוכח רצונם של השוטרים בקידום, התלוי באישור השר. המכלול סופו לפגוע אף בשלטון החוק.

דוגמאות להתבטאויות השר בעניין חקירות פליליות קונקרטיות מצורפות ומסומנות **<u>מש/18</u>.**

117. להלן פירוט הדוגמאות:

בדברים שנשא השר לפני קבוצת שוטרים בחפ"ק תל אביב ביום 4.3.23, לאחר שאמר כי מדיניותו היא שאין לאפשר חסימת צירים מרכזיים, דיבר על חקירת לוחם בידי מח"ש בגין פעולתו בהפגנה, ואמר כי **"חקירת מח"ש נועדה להרתיע את השוטרים, להפחיד את השוטרים, לגרום להם לא לעשות את העבודה שלהם, ולכן אני מגבה את השוטרים, אני עומד מאחוריהם... החקירות האלה הבדיקות האלה של מח"ש לא יצליחו...** אני השר לביטחון לאומי, אני מחזק אתכם ותמשיכו במשימה החשובה" (אירוע 5 בנספח למכתב מיום 14.11.25).[5] מעבר לפסול בהצגה לפיה החקירה נפתחה לתכלית של הפחדת שוטרים והרתעתם במילוי תפקידם, ישנו קושי בגיבוי הפומבי לחשוד, בצד הצגת מדיניות לגבי התנהלות בהפגנה וחסימות צירים, שלא נקבעה בהליך סדור, אינה עולה בקנה אחד עם הפסיקה בנושא, ואינה מותירה שיקול דעת לשוטרים.

ביום 27.7.23 התייחס השר בחשבונו ברשת X לחקירה שנפתחה במח"ש נגד מפקד יס"מ תל אביב, סנ"צ יאיר חנונה, בחשד לשימוש מופרז בכוח שלא לצורך נגד מפגין בהפגנות וציין: **"מח"ש מנסה כעת להלך אימים על מפקד יחידת היס"מ של מחוז תל אביב, קצין מצטיין. רק משום שפעל לאכיפת החוק בנחישות והגן על חבריו השוטרים שנפגעו ונפצעו על ידי פורעי חוק. אני מגבה את הקצין יאיר חנונה המסור, את מפקד המחוז ואת כל שוטרי משטרת תל אביב בעבודתם החשובה למנוע את השיבוש המתמשך של הסדר הציבורי אותו מנסים מחוללי החסימות ליזום" (אירוע 10).**

בנוסף, ביום 2.8.23, קיים השר מפגש עם לוחמי יס"מ תל אביב במקביל לחקירה. בחלקו הגלוי לתקשורת, התייחס גם להפגנות וציין: "**אני לא מגבה אלימות של שוטרים, לפעמים יש אלימות, לפעמים קצת חורקים, קצת חורגים. אבל מהסרטונים שאני ראיתי, ראיתי שימוש בכוח סביר. ראיתי איך מנסים להרתיע אתכם, איך מנסים להלך עליכם אימים וזה לא יעזור. זה לא יעזור לאף אחד. אני אומר למחלקה לחקירת שוטרים, שאני מבין שמפקד היס"מ עדיין נמצא שם עכשיו, ממש עכשיו, שההתנהלות לא ברורה, מה רוצים? שרחובות תל אביב יהיו הפקר**?". כן הוסיף כי "**ההתנהלות של מח"ש תמוהה, חמורה מאוד בעיני [...] לא ראיתי התנהגות, כל כך מהר לקחת אנשים לחקירות שעות על גבי שעות, ואני אומר מח"ש לא תרתיע אתכם מלהמשיך לעשות את העבודה שלכם**" (אירוע 10).[6]

אשר לחקירת שני חשודים במח"ש בגין אירוע בו נהרג פלסטיני בן כ-19 שנים בכפר בורקה שבשומרון ביום 4.8.23, פרסם השר בחשבונו ברשת X: "יהודי שמגן על עצמו ועל אחרים מפני רצח פלסטינים, **הוא לא חשוד ברצח, אלא גיבור שיקבל ממני גיבוי מלא** [....] תמיד בצד של העם שלי, בוודאי כשסכנת חיים מרחפת מעל ראשו של יהודי שנדרש להגיב בנחישות ובגבורה". בגין דבריו אלה הוגשו תלונות, בהן נטען כנגד קביעת השר כי מדובר בהגנה עצמית עוד טרם שנחקרו הדברים, תוך הפרעה לחקירה וניסיון להטותה לטובת החשודים (אירוע 11). לטענת השר בסעיף 307 לתגובתו, כי אך חזר על עמדתו העקרונית מזה שנים לפיה אדם שפועל מתוך הגנה עצמית אינו רוצח, נשיב כי הפרסום אינו מציג עמדה כללית כי אם טענה כי החשוד הספציפי פעל מתוך הגנה עצמית, וכי הדין הכללי לגבי הגנה זו ידוע לרשויות החוקרות, אלא שהשאלה היא האם היורה הקונקרטי פעל מתוך הגנה עצמית והאם התקיימו התנאים להגנה, ולשם כך מתקיימת חקירה במקרים המתאימים.

---

[5] הצהרת השר לביטחון לאומי, כפי שפורסמה ב-YouTube (החל מדקה 30:2):
https://www.youtube.com/watch?v=jcZRfjKw9Pk

[6] סרטון דברי השר בחלק הגלוי של הפגישה מיום 2.8.23, מתוך פרסום באתר Ynet:
https://www.ynet.co.il/news/article/sjiiyrds2

ביום 16.12.23, בעקבות החלטת מפקד מג״ב להשעות קצין ושוטר מג״ב נוסף לאחר שתועדו מכים בנשק ובועטים בצלם עיתונות, ופתיחת חקירה במח״ש, פרסם השר בעמוד שלו ברשת X: **״שוחחתי הערב עם לוחם מג״ב, קצין מצטיין אשר חשוד בתקיפת צלם תומך חמאס במזרח ירושלים ביום שישי האחרון. חיזקתי את ידו והודעתי לו כי אפעל להחזרתו לפעילות מבצעית מיד כשיסתיימו תשעת ימי ההשעיה שמח״ש קבעה. אסור לנו לשפוט לוחמים 'בתנאי מעבדה'!״** (אירוע 20).

ביום 13.3.24 הגיע השר לביטחון לאומי למשרדי מח״ש לפני חקירתו של לוחם מג״ב ומסר הצהרה לכלי התקשורת. בתחילה ציין כי הוא ״**לא מתערב בחקירה של מח״ש**״, אך בהמשך אמר: ״[...] **בעיניי זה מזעזע שהמחלקה לחקירת שוטרים בכלל העזה להזמין את הלוחם הזה כאן לחקירה, זו בושה וחרפה. [...] זו שעורייה הכי גדולה שמזמינים אותו לכאן ומביאים אותו לחקירה. מח״ש הורסת את ההרתעה של ישראל, ממש פוגעת בלוחמים שלנו, אני הייתי בטוח שאחרי 7.10 ילמדו, יבינו [...] אנחנו לא נפקיר את הלוחמים האלה אנחנו ניתן להם גב. אני לא אתן שיפגעו, אתם יודעים שבמהלך השנה האחרונה אני החזרתי לא מעט לוחמים, גם כאלה שמח״ש השעתה** [...]״ (אירוע 21).[7]

עוד באותו יום נשלח אל השר מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה, במסגרתו נאמר כי ״**חקירות פליליות, גם של שוטרים, מתנהלות בעצמאות מוחלטת של גורמי החקירה, לרבות מח״ש**״ ובהמשך ״**כל התערבות מטעמך בחקירות, בדרך ישירה או עקיפה, מפרה את החוק, פוגעת פגיעה קשה בשלטון החוק ומהווה פוליטיזציה של מערכת אכיפת החוק והשפעה אסורה עליהן**״ (אירוע 21).

ביום 18.7.24 פרסם השר ברשת X התייחסות להחלטת מח״ש להגיש כתב אישום נגד רפ״ק סוויסה בגין רשלנות בהשלכת רימוני הלם לעבר מפגינים בניגוד לנהלי המשטרה ופציעת מפגינה: ״**החלטת מח״ש להגיש כתב אישום נגד רפ״ק מאיר סוויסה ושוטרים נוספים נגועה במניעים פוליטיים ולחץ פוליטי - מח״ש, בהנחיית היועמ״שית ופרקליט המדינה, דבקה בעיקרון של אכיפה בררנית ומספקת הגנה למפרי חוק וחוסמי כבישים מצד אחד של המפה הפוליטית תוך ניסיון להרתיע שוטרים מלאכוף את החוק נגדם**״ (אירוע 29).

ביום 7.8.24, בעקבות החלטת מח״ש מאותו יום לפתוח בחקירה נגד סנ״צ עמית פולק בחשד לביצוע עבירות של שימוש לרעה בכוח, תקיפה ושיבוש מהלכי משפט, פרסם השר: ״**מגבה גיבוי מלא את מפקד תחנת חדרה סנ״צ עמית פולק שכל חטאו היה לשמור על הסדר והחוק, ומאז חייו וחיי משפחתו הפכו לגיהנום על ידי מפגינים וכעת גם על ידי מח״ש שערכו חיפוש בביתו ליד ילדיו הקטנים בשעות מאוחרות כאילו מדובר באחרון העבריינים. שוחחתי איתו הערב וחיזקתי אותו ואת רעייתו-מח״ש לא יהלכו אימים על שוטרים**״ (אירוע 30).

למחרת היום הזמין השר את החשוד ללשכתו, פרסם תמונה עמו ברשת X ובצדה הדברים הבאים: ״**[...] מדובר בקצין מצטיין כמו מפקד תחנת חדרה, סנ״צ עמית פולק, שכל חטאו היה שאכף את החוק והסדר באופן נחוש. נפגשתי איתו היום ועם רעייתו שלומית והדגשתי בפניהם כי אני מעניק לסנ״צ פולק את מלוא הגיבוי, ומחזק אותם ואת ילדיהם אל מול קמפיין השיימינג שהם עוברים - הכולל יחס מחפיר גם ממח״ש**״ (אירוע 30).

---

[7] פרסום הסרטון ב-YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=HPWunaAMZKY.

118. השר טוען במכתב בא כוחו, כי אין מדובר אלא בגיבוי מערכתי מינימלי וסולידריות ארגונית, ובאמירות כלליות כי שוטרי ישראל עושים מלאכתם נאמנה.

אולם, ברי כי שיחה ישירה של השר ללוחם מג"ב בה הציג לו מסר הפוך מזה שהוצג לו על-ידי **מפקד מג"ב,** אשר השעה אותו בגין אלימות שהפעיל אשר אינה הולמת לשיטתו את ערכי מג"ב, חורגת מ**"סולידריות ארגונית"** ומ**"גיבוי מערכתי מינימלי"**, כטענת השר. זאת, אף אם השר חולק על מפקד מג"ב באשר לנסיבות האירוע ולהתנהלות הלוחמים בו (סעיף 60 למכתב השר). גם הזמנת חשוד ללשכת השר יום למחרת הפתיחה בחקירה נגדו, ופרסום תמונה מן המפגש תוך הצגת מסר של דה-לגיטימציה לחקירה והכשרת מעשיו של החשוד אשר **"כל חטאו היה שאכף את החוק והסדר באופן נחוש"**, חורגת מ**"גיבוי עקרוני, כעניין של סולידריות ארגונית"** עקב מורכבות תפקידו של השוטר (סעיף 70 למכתב השר).

אף דברי השר לפני קבוצת שוטרים כי חקירות מח"ש תכליתן להרתיע ולהפחיד את השוטרים שביצעו תפקידם בנחישות אינם בגדר **"אמירות כלליות על כך ששוטרי משטרת ישראל עושים מלאכתם נאמנה"** כטענת ב"כ השר (סעיף 46 למכתב השר). גם האמירה כי **"מח"ש מנסה כעת להלך אימים"** על הקצין הנחקר **"רק משום שפעל לאכיפת החוק בנחישות"** בהפגנה פלונית, או האמירה כי **"מח"ש התאהבה ברדיפת לוחמים"** אינן ביקורת עניינית על התנהלות מח"ש (סעיפים 51, 53 למכתב השר). מדובר בדה-לגיטימציה לחקירות שמבצע הגוף המוסמך על-פי דין, תוך הכשרת הפעלת הכוח או הירי המצויים בחקירה. בהישמע דברים אלה מפי השר הממונה על גופי אכיפת חוק בשורת חקירות, הדברים מעמידים מסר לשוטרים ולציבור העלול להשליך על אופן פעולתם בביצוע תפקידם ולכרסם בשלטון החוק. טענת השר כי דבריו אינם משליכים אופרטיבית על מח"ש, טענה אשר חזרה מספר פעמים במכתבו, אין בה מענה להשלכות ונזקים אלה.

119. אין צריך לומר, כי לכל פתוחה הדרך להשמיע ביקורת כלפי החלטות רשויות אכיפת החוק, ובכלל זה מח"ש. אולם, התייחסות השר למקרי חקירה קונקרטיים, במקרים מסוימים כשהדבר תואם את תפיסת העולם הפוליטית שלו, במקביל לפתיחת החקירה, תוך תמיכה בלתי מסויגת בחשודים, בפרט שהיא נשמעת מפי השר האמון על שלטון החוק, פעם אחר פעם במעין גיבוי אוטומטי אף שמדובר בחשד לעבירה פלילית, ונוכח התוכן והעוצמה בה נאמרו הדברים, משמיעה לשוטרים מסר בדבר כשרות פעולתם של החשודים, וזאת אף מבלי שפרטי הראיות מצויים לפני השר. וחמור מכך, הדברים עשויים להשמיע לשוטרים הכוונה של השר באשר להפעלת הכוח המצופה משוטרים במחאות המתנהלות נגד הממשלה או באירועים אחרים בהם הם נדרשים להפעלת כוח על הציבור. אף לריבוי המקרים משקל מצטבר בהשלכת פרסומים אלה בפועל.

אשר לטענות השר כנגד מח"ש בסעיף 306(ב) לתגובתו – השר מציג רשימת אפשרויות לטענות כנגד התנהלות מח"ש, אשר לא הראה בתגובתו כל בסיס להן, לא בכלל, ובמיוחד לא בחקירות הקונקרטיות בהן גיבה באופן אוטומטי את השוטר החשוד, ובפרט שעשה כן לא אחת סמוך ממש לפתיחת החקירה ובלא שיש לפניו את תמונת הראיות.

120. יובהר כי אף במישור העקרוני, כשר בממשלת ישראל, ובפרט השר האמון על שלטון החוק, יוצא באופן שיטתי, עקרוני ומיידי כנגד פעילות מערכת אכיפת החוק, לעיתים תוך כדי התרחשותה, כשפעילות זאת אינה תואמת את עמדתו הפוליטית של השר, יש בכך פגיעה משמעותית בעקרון שלטון החוק והשוויון בפני החוק. בפרט, כשמדובר בהתייחסות להתנהלות שוטרים חשודים בהקשר הפעלת הכוח, הדבר סותר את ההפרדה הדרושה בין הפעלת הכוח המשטרתי לבין שיקולים פוליטיים – היא העומדת בבסיס הלגיטימיות של הפעלת הכוח המשטרתי במדינה דמוקרטית.

121. התנהלות חוזרת זו ביחס לחקירות מסוימות מעוררת קושי, בפרט שהגיבוי ודברי התמיכה ניתנים בהקשרים מסוימים, בהתאם לעמדתו של השר באשר להפעלת כוח ולשימוש באמצעים באירועים אלה. ראו לעניין זה את דברי כבוד הנשיא עמית **בעניין תיקון פקודת המשטרה** (פסקה 25 לחוות דעתו):

> **"לשם המחשה בלבד, ניתן לעמוד על הנחיות שהשר בן גביר העביר למשטרה ואשר מקימות חשש להבחנה בין קבוצות שונות בעת הפעלת סמכויותיה. כך, לדוגמה, השר בן גביר עצמו התאונן על אפליה באכיפה בין מפגיני ימין ומפגיני שמאל באופן שממנו משתמע כי יש להגביר את האכיפה אך כלפי מפגיני שמאל; השר גיבה אל מול מח"ש שוטרים שהפעילו אלימות כלפי מפגינים שהפגינו נגד הממשלה, ומהעבר השני דרש השעייה מיידית של שוטרים שפעלו לדעתו באלימות כנגד חרדים בהילולת ל"ג בעומר במירון (סעיף 27 למכתבו ליועצת המשפטית מיום 17.6.2024); השר גיבה אל מול מח"ש לוחם מג"ב שירה בילד בן 12 בשועפט, תוך שהוא מביע זעזוע על כך שמח"ש העזה להזמין את היורה לחקירה."**

122. עוד יובהר, כי אמירות שהוסיף השר בחלק מהאירועים, לפיהן אין הוא מתערב בחקירת מח"ש או כי הוא מודע לכך שישנם מקרים בהם השוטרים אלימים, אין בהן לרכך את החריגה ולמנוע את הנזק ביתרת דבריו. כך, האמירה בפתח דברי השר כי הוא אינו מתערב בחקירת מח"ש, אינה מפחיתה מן הקושי הטמון בדבריו בהמשך כי **"בעיני זה מזעזע שהמחלקה לחקירת שוטרים בכלל העזה להזמין את הלוחם הזה כאן לחקירה. זו בושה וחרפה... בא לוחם ועושה בדיוק מה שאנחנו מצפים ממנו ופשוט זו שערוריה הכי גדולה שמזמינים אותו לכאן ומביאים אותו לחקירה"** – אמירה שיש בה דה לגיטימציה ברורה לחקירה בידי הגוף המוסמך לפתוח בחקירה, והכשרה ברורה של פעולה אשר יתכן שייקבע כי היא עולה כדי עבירה פלילית בנסיבות העניין. לקשיים אלה בהצהרת השר לא ניתנה התייחסות במענה שנמסר מטעמו (סעיף 61 למכתב השר).

123. לכך נוסיף, כי העובדה שבסופו של דבר הוחלט בתום החקירה לסגור את התיק כנגד אותו שוטר, אין בה להכשיר בדיעבד את דברי השר כנגד החקירה. אין צריך לומר כי סגירת תיק חקירה עשויה לנבוע מטעמים שונים, שאינם מעידים על פגם בעצם הפתיחה בחקירה, ואינם מכשירים בהכרח את המעשה בגינו נפתחה חקירה.

124. בפסק הדין בעניין **תיקון פקודת המשטרה** דן בית המשפט בסמכות השר לקבוע מדיניות בענייני חקירות, דיון אשר הביא לביטול סעיף 8ד לתיקון, ואגב כך עמד בית המשפט הנכבד על האבחנה בין קביעת מדיניות כללית בענייני חקירות, הנסובה על סדרי עדיפויות, אופן תיעוד החקירה וכדומה, לבין מעורבות כלשהי, במפורש או במשתמע, בחקירה קונקרטית. ראו לעניין זה דברי כבוד השופט אלרון (פסקה 18 לחוות דעתו): **"אפתח ואומר באופן הנחרץ ביותר את דעתי בעניין זה – השר אינו רשאי, לא במפורש, לא במשתמע ולא בכל צורה אחרת להתערב בהחלטות המשטרה ביחס לחקירה קונקרטית. חל עליו איסור מוחלט לעשות כן".**

125. על רקע האירועים לעיל, ובהמשך לאמור בפסק הדין **בעניין תיקון פקודת המשטרה**, נכללו במסמך העקרונות הוראות המעגנות את הדין האוסר כל התערבות או השפעה של השר על חקירות פליליות:

"ד. חקירות

- **השר אינו מוסמך לקבוע מדיניות בנושא חקירות, להבדיל מסמכותו להתוות מדיניות ועקרונות כלליים כקבוע בסעיף 8ג(א) לפקודת המשטרה.**
- **השר לא יתערב או ישפיע בכל אופן שהוא, במישרין או בעקיפין, בענייני חקירות**
- **השר לא יתייחס, במישרין או בעקיפין, לחקירות המתנהלות נגד שוטרים"**

126. **אולם אף לאחר קביעת הוראות מפורשות אלה במסמך העקרונות לו התחייב השר לפני בית המשפט הנכבד, נשנו מקרים דומים** (נספח **<u>מש/18</u>** המצ"ב)**.** במכתב מיום 2.12.25 ובנספח לו הובאו דוגמאות לפרסומים שפרסם השר בניגוד לאיסור להתייחס בפומבי לחקירות מתנהלות. בפרסומיו הופכת חקירת חשדות חמורים ל'רדיפה', החשודים זוכים לגיבוי מלא ואף **להבטחה כי יישארו בתפקידם, אי התייצבות לחקירה זוכה לברכתו של השר ועוד**. דברים אלה משמיע השר לעניין נחקרים והקשרים מסוימים, לגביהם יש לו עניין אישי או פוליטי, ובאופן שיש בו כדי להעביר לגורמי אכיפת החוק מסר בדבר עמדתו באשר להתנהלות הרצויה בהקשרים אופרטיביים מסוימים אלה, וכן יש בו לפגוע בשלטון החוק.

כך, ביום 25.5.25 הוגש כתב אישום נגד סנ"צ עמית פולק, מפקד תחנת המשטרה בחדרה, בגין תקיפת אזרח בהפגנה ושיבוש מהלכי משפט. בו ביום, פרסם השר בחשבונו ברשת X כי **"סנ"צ עמית פולק הוא קצין משטרה איכותי וראוי, וככל שזה תלוי בי, הוא יישאר קצין במשטרת ישראל"**.

כן ראו התייחסותו של השר להודעה בדבר חזרתו של נצ"מ אבישי מועלם לשירות, לאחר שהוצא לחופשה כפויה על רקע חקירתו בחשד למתן שוחד, מרמה והפרת אמונים ושימוש לרעה בכוח המשרה, בכך שהתעלם במכוון ממידע מודיעיני הנוגע לפעילי ימין קיצוניים ולאירועי טרור יהודי ונמנע, לפי החשד, ממעצרם על מנת לרצות את השר ולקבל קידום במשטרה. בדברים שפרסם השר בחשבונו ברשת הטלגרם ביום 9.6.25 כתב: **"נצ"מ מועלם סבל מרדיפה מצד שירות הביטחון הכללי. אני מאמין בחפותו, ובטוח שעוד יקודם בדרגתו - כפי שראוי לאדם שפעל ביושר ובמסירות".** יצוין, כי לפרסום זה קדמו פרסומים נוספים של השר בעניין חקירה זו קודם להתחייבות השר למסמך העקרונות (ראו הנספח למכתב היועצת המשפטית לממשלה מיום 2.12.25).

דברים דומים נאמרו על ידי השר בנוגע לנציב שירות בתי הסוהר, רב-גונדר קובי יעקובי, שנחקר באזהרה במסגרת אותה פרשה, וכן בחשד שגילה למועלם כי מתנהלת נגדו חקירה. כך כתב השר בחשבון הטלגרם שלו ביום 13.7.25: **"אני מודיע באופן ברור ונחרץ: אני מעניק גיבוי מלא לרב-גונדר קובי יעקובי, שכמובן יישאר בתפקידו, וימשיך לבצעו כפי שהוא ביצע אותו עד עכשיו - בנחישות, במקצועיות, ללא משוא פנים, וכמובן ללא שום שיקולים זרים, למורת רוחה של היועצת המשפטית לממשלה והתנהגותה העבריינית"**. בנוסף, ביום 21.1.26, עת נחקר יעקובי בפעם השלישית, פרסם בחשבונו ברשת ה-X: "רב גונדר קובי יעקובי. לוחם. אמיץ. נחוש. מקצוען. נציב שב"ס הטוב ביותר לדורות מדינת ישראל. גאה בך ומגבה אותך אל מול רדיפת הדיפ סטייט בראשות התופרת המשפטית."

בהמשך לכך, לאחר שפורסם כי המחלקה לחקירת שוטרים הודיעה ליעקובי כי היועצת המשפטית לממשלה ופרקליט המדינה שוקלים להעמידו לדין פלילי בכפוף לשימוע, בחשד לעבירות מתחום טוהר המידות, העלה השר בחשבונו ברשת X ביום 12.2.26, תמונה של יעקובי לצד תמונה של היועצת המשפטית לממשלה, וכתב כך: "**מימין – קצין מצטיין שלא דבק בו רבב, וימשיך לכהן בתפקידו. משמאל – עבריינית, תופרת תיקים, פקידה מפוטרת. יום יבוא וכל מעשיה הפליליים יחשפו, היא תעמוד לדין ותשב בכלא. קובי, אנחנו איתך!**". מעבר לקושי בהשמעת עמדה באשר להמשך כהונת החשוד טרם שהסתיימה החקירה, בכך מעביר השר מסר מרתיע לגורמי אכיפת החוק בביצוע תפקידם כחוקרים.

כן נזכיר, כי במכתב היועצת המשפטית לממשלה מיום 2.12.25 הוזכר פרסום בחשבון הטלגרם של השר ביום 10.7.25, בו הביע תמיכתו בסירובה של חברת הכנסת גוטליב להתייצב לחקירה בעניינה, תוך תקיפת ההחלטה לזמנה לחקירה.

127. ויודגש, כי בניגוד לטענת ראש הממשלה בסעיף 27 להודעתו מיום 25.9.25, אין לפנינו אך תמיכה כללית בשוטרים, כי אם דה-לגיטימציה לחקירות קונקרטיות שננקטו, כשהדבר משרת את האינטרסים האישיים והפוליטיים של השר, לרבות בעניינם של אזרחים ואף של חברת כנסת, ותמיכה המשמיעה הכשרת מעשים אשר עשויים להימצא כבלתי חוקיים והצהרה בדבר הותרת מבצעיהם בתפקידם הבכיר תהא אשר תהא תוצאת ההליך הפלילי (מבלי להיכנס לתוקפה של הצהרה כזו), על כל ההשלכות הכרוכות בכך הן לעניין ההשפעה על הפעלת סמכויות השוטרים, הן לעניין שלטון החוק ואמון הציבור במשטרה.

128. אשר לדברי גיבוי מפי השר לביטחון פנים הקודם, השר עמר בר לב, שהובאו בסעיפים 344-345 לתגובה המקדמית מטעם השר מיום 12.1.26, ראוי להבחין כי מדובר בדברי גיבוי כללי לשוטרים בהתמודדותם עם אלימות כלפיהם, ככלל מבלי להתייחס לבדיקה או חקירה שנפתחה במח"ש, ככל שנפתחה (וכלל לא ברור אם במקרים שהובאו נפתחה חקירה). שונה הדבר מדברים שאומר השר לביטחון לאומי בהתייחסו במישרין לחקירות קונקרטיות בהן פתחה מח"ש באירועי הפעלת כוח שוטרים בהפגנות או באירועי ירי.

אל מול האמירות שהובאו בסעיפים 344-345 לתגובה המקדמית מטעם השר, ראו אמירותיו שהובאו לעיל, ולמשל "חקירת מח"ש נועדה להרתיע את השוטרים, להפחיד את השוטרים, לגרום להם לא לעשות את העבודה שלהם... הבדיקות האלה של מח"ש לא יצליחו"; "מח"ש מנסה כעת להלך אימים על מפקד יחידת היס"מ של מחוז תל אביב"; "ראיתי איך מנסים להרתיע אתכם, איך מנסים להלך עליכם אימים וזה לא יעזור [...] ההתנהלות של מח"ש תמוהה, חמורה מאוד בעיני..."; "הוא לא חשוד ברצח, אלא גיבור שיקבל ממני גיבוי מלא"; "חיזקתי את ידו והודעתי לו כי אפעל להחזרתו לפעילות מבצעית מיד כשיסתיימו תשעת ימי ההשעיה שמח"ש קבעה"; "**בעיניי זה מזעזע שהמחלקה לחקירת שוטרים בכלל העזה להזמין את הלוחם הזה כאן לחקירה, זו בושה וחרפה. [...] זו שערורייה הכי גדולה שמזמינים אותו לכאן ומביאים אותו לחקירה. מח"ש הורסת את ההרתעה של ישראל, ממש פוגעת בלוחמים שלנו [..] אתם יודעים שבמהלך השנה האחרונה אני החזרתי לא מעט לוחמים, גם כאלה שמח"ש השעתה** [...]" ועוד ועוד.

ומכל מקום, מסת האירועים ותוכנם שונה במהותה, ובהתאם שונות אף ההשלכות על החוקרים בחקירות קונקרטיות, על התנהלות שוטרים במצבים דומים ועל שלטון החוק, כמפורט לעיל.

ג.4. דה לגיטימציה להחלטות שיפוטיות ולמערכת בתי המשפט

129. השר אף תקף שופטים באופן שיש בו לפגוע בשלטון החוק ואף להעביר מסר פסול לשדרות המשטרה בכל הנוגע לכיבוד ערכאות שיפוטיות. כך, בהתייחסו להחלטות שחרור ממעצר, ציין השר כי השופטים ערפאת טאהא ואחסן כנעאן הם "**אויבים מבית**" (אירועים מס' 15, 16 במכתב מיום 14.11.24). כינוי שופטים ממוצא ערבי כ"**אויבים מבית**" איננו בגדר ביקורת ענייינית על החלטה שיפוטית, והשר אף אינו דק בקושי בהשמעת כינוי כזה מפי השר לביטחון לאומי (סעיף 56 למכתב השר). אמירות כאלה, אשר יש בהן כדי להשמיע גם מימד גזעני, שמעלה ספק בשאלה האם השר שינה את אורחותיו כפי שהצהיר טרם מינויו; וכאמור – להעביר מסר החותר תחת שלטון החוק לשוטרי משטרת ישראל.

ג.5. הנחיות באירועים קונקרטיים לערוך מעצרי חשודים או לנקוט צעדים כנגד שוטרים

130. השר פרסם כי נתן הנחייה למשטרה (בפרסומי השר לא צוינה זהות הגורם) לעצור חשודים באירוע קונקרטי של אלימות בני נוער, וכן באירוע בו סבר כי מפגין דחף אדם רק משום שהתפלל ברחוב (אירועים מס' 13, 14 בנספח למכתב היועצת המשפטית לממשלה מיום 14.11.23). אירועים אלה משקפים התערבויות נוספות באירועים קונקרטיים, הפעם באשר **לסמכות הרגישה של מעצר חשודים ושלילת חירותם**, המחייבת פעולה עצמאית של גורמי האכיפה, בהתאם לסדרי בדיקת החשד ובלא התערבות דרג פוליטי. ודוק: אין מדובר בדרישה של השר **"לטיפול משטרתי מקצועי בעניין"** כטענת השר, כי אם בהנחיה מאת השר לעצור חשודים מסוימים (סעיף 54 למכתב השר).

דוגמאות להנחיות השר באירועי מעצר קונקרטיים מצורפות ומסומנות **<u>מש/19</u>**.

131. לנוכח אירועים אלה, נביא את דבריו של כבוד ממלא מקום הנשיא פוגלמן בעניין תיקון פקודת המשטרה כדלקמן:

> **"פגיעה בעצמאות המשטרה תוך פתיחת פתח להשפעה של שיקולים פוליטיים לא ענייניים על האופן שבו מופעלות סמכויותיה, מעבירה מסר שלפיו הסמכויות הפוגעניות של המשטרה עלולות לשמש לא רק לשם הגשמת האינטרס ציבורי ובמידה המתחייבת לכך, אלא גם לקידום מטרות חיצוניות. כתוצאה מכך, פרט, שעליו מפעילה המשטרה את סמכויותיה (שמטבען, עשויות להיות פוגעניות), עשוי לחוש כי הוא משמש אמצעי להשגת תכליות זרות. למשל, <u>כאשר אדם חושש שההחלטה על מעצרו מושפעת מהשתייכותו הקבוצתית או הפוליטית, ולא רק מהתנהגותו האישית, נוצר ממד משפיל נוסף ונפרד להחלטת המעצר</u>. הפגיעה בזכויותיו של אדם מסיבות שעשויות לא להיות קשורות אך במעשיו, מהווה פגיעה נוספת ומשמעותית בכבודו. יודגש: גם במצב דברים שבו המשטרה לא שקלה בפועל שיקולים פוליטיים, <u>עצם האפשרות לחדירתם של שיקולים אלה, עלולה להטיל צל כבד על כל פעולותיה</u> – ובהתאם נפגע גם כבוד האדם." (שם, פסקה 121)**

132. באירוע אחר פרסם השר כי שוחח עם מפקד מחוז צפון ומפקד מג"ב, וסיכם עמם על השעיית שוטרים שהפעילו כוח על באי הר מירון, ולמפכ"ל נודע הדבר לאחר מכן (אירוע 24 במכתב מיום 14.11.24,מכתב המפכ"ל אל היועצת המשפטית לממשלה, נספח **<u>מש/15</u>**).

133. בניגוד לנטען בסעיף 319 לתגובה המקדמית מטעם השר לפיו "השר עודכן בדבר הכוונה להשעות כמה שוטרים", השר פרסם סרטון בו מסר בקולו: "**התקשרתי למפקד מג"ב ניצב בריק יצחק וביחד סיכמנו להשעות את שלושת השוטרים**".[8] עיסוקו של השר בנקיטת צעדי משמעת כלפי שוטרים באירוע קונקרטי חורג מסמכותו, והשיח הישיר שקיים בעניין זה עם מפקד מחוז צפון ומפקד מג"ב לוקה אף הוא, בשים לב להחלטות הביניים ופסק הדין **בעניין תיקון פקודת המשטרה**. ויובהר, כי יש להבחין בין סמכות השר הוא עצמו להשעות שוטר, לבין הנחיית השר למפקדו של שוטר להשעותו. עוד נוסיף, כי טענת השר כי המפכ"ל לא נכח בחפ"ק במירון אינה מצדיקה שיח ישיר עם המפקדים אודות צעדים משמעתיים שינקטו כלפי פקודיהם, והשר אינו ממלא את תפקיד המפכ"ל בעניין זה בהיעדרו (סעיף 64 למכתב השר).

ג.6. <u>החלטות על מינויים וסיום כהונה והשפעתן על שיקול הדעת המקצועי של המשטרה</u>

134. קבלת החלטות בנושא מינויים ופיטורים בשירות הציבורי במנותק משיקולים פוליטיים, היא הבסיס לקיומו של שירות ציבורי מקצועי ועצמאי. ראו פסק דינו של כבוד הנשיא י' עמית בעניין **עילת הסבירות**:

> **"92. [...] מדוע נושא המינויים הוא כל כך חשוב?**
>
> **עובדי הציבור, שבשנים האחרונות מכונים לעתים "פקידים", הם עמוד השדרה של השירות הציבורי. בלעדי אותם "פקידים" לא ניתן לקיים שירות ציבורי תקין ברמה ההולמת מדינה מודרנית, ולמעשה, "חיי הפרט והכלל בישראל תלויים בשירות הציבורי, ברמתו ובדרך תפקודו" (עניין מנכ"ל משרד המדע, בפסקה 13). בלעדי אותם "פקידים", בלעדי אותם משרתי ציבור (civil servants), לא היה בלם בפני החלטות בעלות אופי פוליטי-סקטוריאלי שאינן מיטיבות עם כלל הציבור. [...]**
>
> **עובד הציבור נדרש להיות נקי כפיים ובר-לבב, ממלכתי, מקצועי, א-פוליטי, שנתוניו האישיים, השכלתו וניסיונו המקצועי מתאימים לתפקיד שאותו הוא ממלא במערכת. [...]**
>
> **94. [...] לא פחות חשוב מנושא המינויים הוא נושא הפיטורים. ניתן רק לשער איך ייראה השירות הציבורי אם הפקידים ידעו כי כל החלטה עצמאית שלהם, שאינה נושאת חן בעיני השר, עלולה להביא לפיטוריהם. ואם בעת מינוי תיתכן האפשרות להוכיח קיומו של שיקול זר, הרי שבהחלטה על פיטורים הדבר מורכב בהרבה, שכן שר המחליט על פיטוריו של פקיד לא יצהיר כי הדבר נעשה משיקולים זרים, ויעשה מאמץ לתלות את החלטתו בכשלים נטענים כאלו ואחרים שנפלו בעבודת הפקיד."**

135. לשר לביטחון לאומי סמכות נרחבת וחריגה בתחום המינויים והפיטורים במשטרה. סעיף 7 לפקודת המשטרה קובע, כי "**השר רשאי למנות שוטר או אדם אחר למלא כל תפקיד מתפקידיו של קצין משטרה בכיר או להשתמש בכל סמכות מסמכויותיו, הכל בכפוף לתנאים שנקבעו**". קצין משטרה בכיר מוגדר בסעיף 1 לפקודה כ"**קצין בדרגת סגן-ניצב ומעלה**". סעיף 21 לפקודה מוסיף וקובע כי "**שום דבר האמור בפקודה זו או בחוק המשטרה אינו בא לגרוע מסמכות השר להרחיק שוטר בכל עת שירצה**". מדובר בסמכות חריגה שמסורה לשר לביטחון לאומי גם למינויים שאינם בדרגי הפיקוד הבכיר. משמעות הדבר היא, כי לשר לביטחון לאומי סמכות למנות שורה רחבה ביותר של קצינים, לרבות בדרגים הביצועיים בשטח, ולא רק בדרגי הפיקוד הבכירים. במצב דברים זה, להתנהלותו של השר בענייני מינויים ופיטורים במשטרה, נודעת השפעה רחבה ביתר שאת.

---

[8] הסרטון הוא בסימוכין המפורטים באירוע 24 למכתב היועצת מיום 14.11.24, ולהלן הקישור אליו: https://www.youtube.com/watch?v=mJLK058D870

136. שאלת הפרדת המינויים והפיטורים משיקולים פוליטיים עומדת בשורש עצמאות המשטרה בהפעלת סמכויותיה האופרטיביות. משמעותה של סמכות השר לאשר מינויים של סגני ניצבים ומעלה, היא שכל הקצינים בדרגת רב פקד ומעלה תלויים בשר לצורך קידומם. מסרים שמפרסם השר בדבר ההתנהלות המצופה בהקשרים שונים, יש בכוחם להשפיע על התנהלות השדרה שמבקשת להתקדם, ולפגוע בעצמאות הפעלת שיקול הדעת בהתאם לנהלים ולפקודות במשטרה.

137. בפסק הדין **בעניין תיקון פקודת המשטרה** התייחסו כמה משופטי ההרכב לסכנה לחדירת שיקולים פוליטיים לעבודת המשטרה נוכח סמכויות השר בתחום המינויים והפיטורים, ולצורך בהסדרת עניין זה, תוך אזכור המלצת הוועדה הציבורית לחוק משטרה חדש (להלן: **ועדת צדוק**) לפיה סמכות השר להעביר שוטרים מתפקידם ולמנות את כל קציני המשטרה מדרגת סגן-ניצב ומעלה תופקד בידי המפכ"ל, ובידי השר תיוותר הסמכות לאשר מינויים של קצינים בדרגת ניצב. ראו דברי השופטים בעניין **תיקון פקודת המשטרה**:

> **"הערה טרם סיום: החשש העיקרי המרחף מעל העתירות, כמו גם מחוות הדעת של חברי, מ"מ הנשיא (בדימ')**, **נוגע לחדירת שיקולים פוליטיים לעבודת המשטרה, בתחומי פעילותה השונים. [...] הרי שנדמה כי חשש זה מתעורר ביתר שאת, דווקא כתוצאה מסמכות שהוקנתה לשר ללא קשר לתיקון מושא העתירות – סמכותו הרחבה בתחום המינויים (סעיף 7 לפקודה). סמכות זו מקנה לשר, בעקיפין, "שליטה רבה על המשטרה", ובפרט, <u>"כוח רב למנות אנשים לפי טעמו והשקפתו, ולהרחיק כאלה שאינם מקובלים עליו"</u> (ביין, עמודים 150-151). מצב דברים זה מקים, למרבה הצער, קושי גדול בהרבה מזה שיוצר התיקון דנן, בכל הנוגע לחשש מפני השפעה פוליטית על שיקול הדעת שמפעילים גורמי המשטרה במסגרת הפעלת סמכויותיהם. לא בכדי אפוא המליצה ועדת צדוק לצמצם סמכות זו של השר למינוי קצינים בדרגת ניצב בלבד (ראו שם, עמוד 51). גם בסוגיה זו נדרש להרהר. מובן כי איני מביע עמדה, אולם טוב יעשו הגורמים הרלבנטיים אם ישקלו את הדברים ביום מן הימים במבט רחב."** (**שם**, פסקה 72 לחוות דעתו של כבוד השופט סולברג **(כתוארו אז)**)

> **"הסמכויות שהוקנו לשר לא מצויות בחלל ריק, והן מתווספות לסמכויות הנרחבות שנתונות לו בתחום המינויים והפיטורים, שלא צומצמו במסגרת התיקון, על אף המלצותיה של ועדת צדוק. סמכויות אלה מקנות מלכתחילה לשר כוח בלתי מבוטל, מאחר שהן יוצרות תלות וזיקה בין קידומם והמשך כהונתם של השוטרים בשטח לבין השר. זיקה זו עשויה אף היא להשפיע על השיקולים שהגורמים הרלוונטיים במשטרה ישקלו" (שם, פסקה 123 לחוות דעתו של כבוד ממלא מקום הנשיא פוגלמן)**

> **"המלצה חשובה נוספת של ועדת צדוק, אשר משום מה לא אומצה בתיקון לפקודה, הייתה שהשר לא יהיה מעורב במינוי וקידום של קצינים בדרגה נמוכה מדרגת ניצב, ובידיו תיוותר הסמכות לאשר את מינויים של קצינים בדרגת ניצב בלבד (עמ' 51 לדו"ח). למותר לציין כי הסמכות למינויים ולפיטורים של קצינים בכירים מעניקה לשר כוח והשפעה רבה על המשטרה, ויש בה פוטנציאל להשפעה פסולה". (שם, פסקה 12 לחוות דעתו של כבוד הנשיא עמית)**

> **"כאן גם המקום לומר בקול רם, ברור וצלול, ולמען הסרת כל ספק, כי קידום אנשי משטרה בתוך הארגון לפי מבחן "נאמנות" הוא פסול ואין לקבלו. כך היה עד התיקון לחוק, וכך גם לפי המצב המשפטי הנוכחי." (שם, פסקה 11 לחוות דעתו של כבוד השופט אלרון)**

138. והנה, **בהזדמנויות שונות הציג השר בפומבי עמדתו כי מי שיקיים את מדיניותו יקודם.**

כך, בריאיון ל"כיכר השבת" ביום 18.7.23 אמר השר: "**אחד ההישגים זה שאנחנו פחות רוצים ניצבים פוליטיים במשטרת ישראל** [...] **ואני בהחלט "קונה" ניצבים שרוצים לקיים את המדיניות של השר**" (הקישור לראיון מצוי באירוע 9, בנספח למכתב היועצת מיום 14.11.25).[9]

בדומה, ביום 8.8.25 התראיין ניצב עמי אשד לאחר פרישתו מהמשטרה, בראיון אמר כי "**אם אתה ממלא את המדיניות, אז אתה מתקדם**". בהמשך לכך, פרסם השר בחשבונו ברשת X ביום 9.8.25 את צילום המסך בה מופיעה אמירתו זו של הניצב, בתוספת כיתוב מטעמו: "**ככה זה עובד בכל מקום אחר בעולם, שמח להיות חתום על זה גם פה**".

פרסום השר מיום 9.8.25 בעניין מינויים במשטרה מצורף ומסומן **<u>מש/20</u>.**

139. בפועל, ממספר מקרים של מינויים והעברה מכהונה שערך השר או הימנעות מביצוע מינויים, בשילוב עם הוראותיו לפעול כהנחייתו בהקשרים של הפגנות והקשרים אופרטיביים נוספים שנזכרו לעיל, או התבטאויותיו בעניין חקירות מהן הסתייג בהקשרים דומים, עולה **חשש כבד ולמעלה מכך, כי שיקולים פוליטיים חדרו זה מכבר למשטרה דרך מנגנון המינויים**.

ודוק: **הקושי אינו נעוץ אך במקרים הקונקרטיים של מינויים והעברות מכהונה שיפורטו מיד, אלא במסר הכולל והברור שהם מעבירים לקצינים אחרים המעוניינים להמשיך בתפקידם או להתקדם, ומבינים מן המקרים הללו כי לשם כך עליהם למלא אחר ציפיות השר, זאת בהקשר הפגנות ובהקשרים נוספים, ואף בהקשר של חקירות הנוגעות לאנשי שלטון או מקורביהם.** זהו פתח רחב וברור להרתעת שוטרים ממילוי תפקידם כדין, לכניסת שיקולים זרים להפעלת הסמכות, על הסכנה לפגיעה בזכויות יסוד הכרוכה בכך, וליצירת אפקט מצנן לעניין הטיפול בתיקי שחיתות שלטונית ותיקי חקירה בעניינם של אנשי שלטון ומקורביהם.

נפנה להצגת המקרים.

140. **העברת מפקד מחוז תל אביב מתפקידו** – ביום 9.3.23, בעיצומן של הפגנות נגד הממשלה בתל אביב וברחבי הארץ, מספר שעות לאחר שהשר השמיע ביקורת על שיקול הדעת שהפעילה המשטרה בטיפולה במחאות בתל אביב, פורסמה הודעת תקשורת מטעם דוברות המשטרה ודוברות המשרד לביטחון לאומי כי בכוונת השר והמפכ"ל להעביר את מפקד מחוז תל אביב, ניצב עמי אשד, מתפקידו ולשבצו בתפקיד ראש אגף ההדרכה. בעקבות בירור ראשוני, הוקפאה ההחלטה בהנחיית היועצת המשפטית לממשלה, ומפכ"ל המשטרה הודה כי הגם שהשיבוץ לתפקיד אחר היה על דעתו, עיתוי ההודעה נקבע על-ידי לשכת השר (אירוע 7 בנספח למכתב היועצת מיום 14.11.24).

נוכח הקדמת עיתוי ההודעה, והסמיכות לביקורת על ההתנהלות באירועי המחאה להודעת ההעברה מתפקיד, קם חשש לקשר סיבתי בין השניים. חשש זה הוצג לבית המשפט הנכבד במסגרת התגובה לבקשה לצו ביניים בעתירות **בעניין תיקון פקודת המשטרה**. בהחלטת בית המשפט מיום 27.4.23 ציין בית המשפט את דבר החלטת המפכ"ל להקפיא את ההעברה, והוסיף: "[...] רשמנו לפנינו את האמור בתגובת היועצת המשפטית לממשלה, כי **מינוי בכירים במשטרת ישראל והעברתם מתפקידם**

[9] <u>https://www.youtube.com/watch?v=YYiwtbSKrE4</u>

'צריך להיעשות בתיאום בין המפכ"ל והשר, בהתאם לנוהג ולסדר הדברים הרגיל והמקובל [...] [ו]**אינו יכול לשמש כלי להתערבות אופרטיבית עקיפה בפעולות המשטרה, בין היתר תוך העברת מסרים בעלי 'אפקט מצנן' לשדרת הפיקוד**'."

141. בהתייחס לאירוע זה טוען השר, כי **"כלל אין זה ברור מה הטענה בהקשר זה"** וכי **"אין ולו צל צלו של מום בהחלטה זו"** (סעיף 303 לתגובת השר). משכך יוסבר, כי העברת מפקד מחוז מתפקידו תוך כדי אירוע מחאה נגד הממשלה, סמוך לאחר שנודע כי השר השמיע הסתייגותו מאופן הטיפול בהפגנות, מעמידה, או לכל הפחות עלולה להעמיד, מסר למפקדים אחרים כי קידומם או המשך העסקתם תלוי בציות להנחיותיו ולציפיותיו של השר בעניין טיפול בהפגנות.

ויצוין, כי בריאיון אודות הטיפול בהפגנות ביום 16.7.23, כינה השר את ניצב אשד "ניצב פוליטי" (אירוע 9),[10] באופן המזהה מפקד הפועל בהפגנות תוך הפעלת שיקול דעת פרטני בהתאם לנהלי המשטרה הנגזרים מהפסיקה, ולא בהתאם להוראת השר שלא לאפשר כלל חסימות צירים מרכזיים שאינה מתיישבת עם הדין והנהלים, כמי שפועל כך מטעמים פוליטיים ויש להעבירו מתפקידו. משמעות הדבר היא כי השר יקדם רק את מי שימלא אחר מדיניותו, אפילו לא אושרה בהליך סדור, וכאשר זו סוטה מהפסיקה והנהלים, וייתכן שנגועה בשיקולים פוליטיים ולא מותירה שיקול דעת למפקד בשטח.

מסר זה עלול, מטבע הדברים, להשפיע על שיקול דעתם של מפקדים אחרים בהפעלת סמכויותיהם באירועים אלה, ולהביאם לסטות מן ההנחיות והנהלים שנקבעו בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון בנושא והאיזונים שנקבעו בה, על מנת שהשר לא יעבירם מתפקידם או על מנת שיאשר את קידומם. **פוטנציאל השפעה זה על התנהלות מפקדים בהפעלת סמכויותיהם האופרטיביות, בפרט אלה הכרוכות בהפעלת כוח ובפגיעה בזכויות יסוד, היא היא הפוליטיזציה וההתערבות בהפעלת סמכויות המשטרה אותה יש למנוע.**

142. **<u>הניסיון להקדים את סיום כהונת המפכ"ל שבתאי</u>** – ביום 27.5.24, פנה המפכ"ל הקודם, יעקב שבתאי, ליועצת המשפטית לממשלה באשר להתערבות השר באירועים אופרטיביים פרטניים. בסמוך למועד זה, פעל השר להקדים את סיום כהונתו בנימוק שהדבר נובע מדו"ח ועדת החקירה הממלכתית בעניין אסון מירון אשר פורסם כשלושה חודשים קודם לכן. אף הליך הפסקת כהונה זה נעצר לאחר התערבות היועצת המשפטית לממשלה בגין הקשיים שהתעוררו בו (אירוע 25 לנספח למכתב היועצת מיום 14.11.24). במכתבה אל השר למחרת היום ציינה היועצת: "**השבוע הודיע המפכ"ל, כי פנה אליי ודיווח כי אתה שב וחורג מסמכותך כלפי משטרת ישראל. סמוך לאחר מכן הודעת למפכ"ל, כי אתה מזמנו לשימוע**. ... **סמיכות הזמנים מעוררת חשש כבד, כי במסווה של טענות עקרוניות כביכול נגד המפכ"ל אתה מבקש 'להענישו' על כך שביקש למנוע ממך להתערב באופן פסול בעבודת המשטרה, וכל זאת שעה שאתה פועל לכאורה בניגוד להחלטה מפורשת של בג"ץ. כן מתעורר חשש כבד שאתה מבקש להעביר מסר לכל שרשרת הפיקוד במשטרה, למען ייראו וייראו**."

[10] הריאיון בכיכר השבת (החל מדקה 45:16): <u>https://www.youtube.com/watch?v=YYiwtbSKrE4</u>

בהמשך לכך, הודיע השר לבית המשפט, בתגובה לבקשה למתן צו ארעי שהוגשה במסגרת העתירות **בעניין תיקון פקודת המשטרה**, כי בכוונתו לבטל את השימוע לאור עמדת היועצת המשפטית לממשלה כי אינו חוקי. לצד זאת הודיע כי בכוונתו להביא לדיון בממשלה את סיום כהונת המפכ"ל בתוך 10 ימים, בהמשך לדו"ח ועדת החקירה לחקר אסון מירון, אולם בפועל לא עשה כן.

מכתבי השר והיועצת המשפטית לממשלה בענין זימון המפכ"ל שבתאי לשימוע מצורפים ומסומנים **<u>מש/21</u>.**

143. **<u>קידום רפ"ק סוויסה על אף קשיים משפטיים שהובהרו</u> -** השר פעל לקדם את רפ"ק סוויסה לתפקיד מפקד תחנת דרום תל אביב במחטף, בכך שהעניק לו דרגות בטקס סיום קורס פו"ם, אף שגורמי משרד המשפטים כבר הבהירו במסגרת עתירה שהוגשה בנושא (ונדחתה בהיותה מוקדמת), כי נדרשת בדיקה משפטית טרם המינוי. זאת, בשים לב לכתב האישום שהוגש נגדו בגין השלכת רימוני הלם לעבר מפגינים תוך פגיעה במפגינה (וזאת מאוחר להמלצת הספ"כ שניתנה שעה שהחקירה היתה תלויה ועומדת), וכן בשים לב לכך שבתפקיד המפכ"ל כיהן אותה עת ממלא מקום. לעניין זה שצוין במכתב מיום 14.11.25, לא ניתנה התייחסות מטעם השר (אירוע 33 בנספח למכתב היועצת מיום 14.11.24 ; סעיף 73 למכתב השר).

יצוין, כי נגד החלטת השר בעניין זה הוגשה עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים (עת"מ 67496-08-24 **אשכנזי ואח' נ' השר לביטחון לאומי**). ביום 26.6.25 ניתן פסק הדין המקבל את העתירה, לאחר שמשיבי המדינה הביעו את עמדתם לפיה יש לקבל את העתירה, ואילו רפ"ק סוויסה הודיע לבית המשפט כי אין לו עניין בעתירה וכי יקבל כל תוצאה שתיפסק.

לשלמות התמונה יצוין עוד, כי עתירת השר בן גביר כנגד החלטת היועצת המשפטית לממשלה שלא לאפשר לו ייצוג נפרד בעתירה בעניין מינויו של רפ"ק סוויסה נדחתה על-ידי בית המשפט הנכבד (בג"ץ 31238-09-24 **השר לביטחון לאומי נ' היועצת המשפטית לממשלה** (9.3.25)).

תגובת היועצת המשפטית לממשלה לעתירה בעניין רפ"ק סוויסה מצורפת ומסומנת **<u>מש/22</u>.** פסק הדין בעתירת רב פקד סוויסה מצורף ומסומן **<u>מש/23</u>**.

144. **<u>עיכוב קידומה של הקצינה רינת סבן באגף החקירות</u>, המעורר חשש כבד ואף למעלה מכך כי הדבר נעשה משיקולים זרים למינוי, באופן שירתיע קצינים באגף החקירות מפני נטילת חלק בחקירות אישי ציבור ושחיתות שלטונית**.

השר מעכב מזה חודשים את קידומה של רפ"ק רינת סבן, המשמשת עוזרת לראש אח"מ, לדרגת סנ"צ. מינויה של הקצינה לתפקיד כבר אושר על-ידי השר וביום 29.12.24 חתם השר על כתב מינוי, והקצינה אף החלה למלא בפועל את תפקיד עוזרת ראש אח"ם ואף יצאה לקורס פו"מ. אולם אף שהשלימה את הקורס בהצלחה עוד ביום 28.4.25, עיכב השר את חתימתו על הענקת הדרגה וזאת בלא שנמסר לה הסבר.

הסוגייה המרכזית שהעלה השר כעילה לפסילת קידום הקצינה, וזאת רק ביום 15.7.25, לאחר פניות גורמי המשטרה לרבות המפכ"ל ואחר מכתב המשנים ליועצת מיום 13.7.25, נוגעת לעדות שמסרה בתיק הפלילי המתנהל נגד ראש הממשלה במקביל לימי קורס פו"מ, ועדות נוספות שמסרה בהליך הנוגע ליועצי ראש הממשלה בשנת 2019, ובפרט להערות בית המשפט אודות עדותה בהליכים אלה.

עמדות המפכ"ל וגורמי המקצוע במשטרה, כמו גם הייעוץ המשפטי לממשלה, סברו כולם כי אין בדברים שהעלה השר בעניין זה, כמו גם בטענות נוספות שהעלה, בסיס לאי מתן הדרגה (ראו ההתכתבות בנספח **<u>מש/23</u>**).

בתמצית, השר התייחס להערות בית המשפט בדבר פגם בכך שלא הוסברה ליועצים האפשרות לסרב לחיפוש בהסכמה במכשיר הנייד ולמספר הפעמים בהם העדה השיבה כי אינה זוכרת. הגורמים הסבירו כי מדובר בחקירות שנערכו לפני שנים לא מעטות, והקצינה היתה אז זוטרה ופעלה בהתאם להנחיות הדרג הממונה על החקירה ובאישורו. בהתייחסויות שהועברו לשר אף צוין, כי לא היו לעדויות אלה השלכות כלפי הקצינה במישור המשמעתי או הפיקודי המחייבות לפי נהלי המשרד דיווח לצורך בחינת קידומה, וכי הקצינה אף קודמה לדרגת רב פקד בשנת 2020, לאחר העדות בהליך שנגע ליועצי ראש הממשלה.

גורמי המקצוע שללו אף את הטענות האחרות שהועלו: הציון שקיבלה הקצינה במרכז ההערכה אינו חריג לעומת קצינים אחרים שמונו לדרגת סנ"צ, ובפרט שיתר נתוניה "גבוהים במיוחד, הרבה מעל הממוצע" ושהיא "קצינה מצטיינת", ושציונה במרכז ההערכה הונח לפני השר טרם שחתם על המינוי; הגורמים הבהירו כי עברה את קורס פו"מ בשב"ס כיוון שלא נפתח אותה עת קורס משטרתי, כי ממילא מתכונתם של הקורסים דומה, וכי שני קצינים נוספים עברו עמה את אותו קורס, לאחד מהם כבר חתם השר על מינוי ודרגה, והשני מיועד לקידום; אין מדובר בכפל תפקידים, כי אם בעוזר אישי ועוזר לענייני משפט, וכי לראש אח"ם שני עוזרים מזה שנים רבות.

145. למעשה, מנסיבות העניין, ובפרט העובדה שהשר אישר את המינוי לכתחילה ורק לאחר עדות הקצינה בתיק 4000 שינה מעמדתו והעלה בדיעבד אף טענות שהתייחסו להיבטים שהיו לפניו עוד קודם לאישור המינוי, כמו גם הבהרת גורמי המקצוע במשטרה כי אופן עיסוקו של השר בעניינה של קצינה זו הוא חריג וחסר תקדים בהליכי המינויים במשטרה, מתעורר חשש כבד ולמעלה מכך, כי עיכוב הקידום נובע אך משיקולים פוליטיים זרים למינוי.

השר ביקש כי הספ"כ (סגל פיקודי כללי), אשר המליץ לקדם את המועמדת, ידון בשנית בקידומה לאור נימוקיו. אף לאחר שנמסרה לו הבהרה כי נימוקים אלה אינם מצדיקים אי מתן הדרגה ועל כן לא ידון הספ"כ במינוי מחדש, הוסיף השר לעכב את הענקת הדרגה משך חודשים ואף בלא מתן החלטה כלשהי.

התנהלות זו, לא רק שפוגעת בקצינה בלא עילה לכך, אלא **יש בה כדי להרתיע קצינים ושוטרים בכלל מלמלא תפקידם נאמנה, ובפרט בחקירות ובעדויות במשפטים נגד חברי הממשלה או גורמים שהשלטון חפץ ביקרם. בכך יש כדי לפגוע פגיעה קשה ביותר בתקינותם של הליכים פליליים ובשלטון החוק, ולהכניס שיקולים זרים להתנהלותם המקצועית של קציני משטרה וקציני חקירה בפרט, על כל המשתמע מכך.**

ההתכתבות בעניין העיכוב בקידום דרגתה של הקצינה רינת סבן מצורפת ומסומנת **<u>מש/24</u>**.

146. נגד החלטת השר הוגשה ביום 21.9.25 עתירה לבית המשפט לענייניים מינהליים (עת"מ 60933-09-25 **סבן נ' השר לביטחון לאומי ואח'** (להלן: **עניין רינת סבן**); יצוין כי העתירה הוגשה תחילה לבית משפט נכבד זה ונדחתה מחמת קיומו של סעד חלופי – בג"ץ 50195-09-25 **סבן נ' השר לבל"מ ואח'**).

ביום 9.2.26 ניתן פסק דינו של בית המשפט לעניינים מינהליים (כב' השופט ד' גדעוני) בעניין **רינת סבן**. בפתח פסק דינו עמד בית המשפט על סמכות המינויים הנתונה לשר, בציינו כי "סמכות רחבה זו בתחום המינויים מעלה – כפי שנפסק לא אחת - חשש להשפעה פוליטית על עבודה המשטרה ולחדירת שיקולים פוליטיים לתחומי פעילותה השונים תוך פגיעה בעיקרון החשוב של עצמאות המשטרה." בהקשר זה נזכרה הפסיקה לפיה "השר אינו מפכ"ל על", וכי "ככלל על השר לקבל את המלצות מפכ"ל המשטרה ביחס לקידום קציני משטרה וכי דחיית מועמד של המפכ"ל מחייבת **<u>נימוקים כבדי משקל</u>**", וכי הלכה זו קיבלה ביטוי אף במסמך העקרונות.

בהמשך לכך קבע בית המשפט כי בנסיבות העניין, משהשר מסרב למעשה לקבל החלטה בעניינה של העותרת פעם אחר פעם, גם לאחר שהונחה לפניו תשתית מלאה ומענה מקצועי מפורט, וכן הנמקה לאי קיום דיון מחודש בספ"כ, אשר לא זכתה להתייחסות ממשית מצדו - יש לראותו כמי שסירב להעלות את העותרת בדרגה. לגופה של ההחלטה, נקבע כי זו לוקה בחוסר סבירות קיצוני; וכי בנסיבות המקרה מתקיים "ספק וחשש ממשי שמא עסקינן בשיקולים בלתי עניינים שהועלו באורח חריג ואך ורק ביחס לעותרת".

בית המשפט ציין כי השר מתעלם מעמדת גורמי המקצוע במשטרה, אינו נדרש אליה באופן ממשי ואינו מתמודד עמה לגופם של דברים. על יסוד המכלול שלפניו, קבע בית המשפט כי "**התנהלות השר מעלה בנסיבות העניין גם חשש סביר וממשי בדבר קיומם של שיקולים זרים ובלתי-ענייניים,** העומדים ביסוד ההימנעות מקידומה של העותרת. חשש זה עולה מהשתלשלות הדברים בענייננו **נוכח מעורבות של העותרת בחקירות ראש הממשלה ויועציו, כמו גם מעמדת גורמי המקצוע – שלא בא לה מענה של ממש – שלפיה כלל הסוגיות שהעלה השר בדיעבד כטעמים לבירור ולעיכוב הקידום הועלו אך בעניינה של העותרת בלא שהועלו במקרים זהים קודמים. חשש זה גורר עמו גם חשש לפגיעה בעצמאות המשטרה ובגורמי החקירה בה".** לסיכום, קבע בית המשפט כדלקמן:

> **"73. בנסיבות העניין יש בכל מה שהובא לפני בית המשפט משום צבר של אינדיקציות שדי בו כדי ליצור ספק מהותי וממשי הנסמך על חשד סביר וממשי לכך שביסוד ההימנעות מקידומה של העותרת בדרגה עומדים שיקולים זרים ובלתי ענייניים נוכח מעורבותה בחקירות ראש הממשלה ויועציו. עמדנו לעיל על החשיבות של שמירת עצמאות המשטרה ועצמאות גורמי החקירה. ההחלטה ביחס לקידום קצין משטרה הנגועה בפגמים והמעלה חשש לשיקולים זרים עלולה לפגוע בעצמאות המשטרה ולהרתיע את חוקריה בכלל ואת אלה האמונים על חקירות אנשי ציבור בפרט.**
>
> **74. כאמור לעיל, מקום בו קם ספק ממשי ביחס לשיקולי הרשות יעבור הנטל לכתפי הרשות להראות כי לא שקלה אלא שיקולים ענייניים. בענייננו וכאמור לעיל, הונחה תשתית ראייתית שיש בה כדי ליצור ספק מהותי וממשי ביחס לשיקולים שביסוד ההתנהלות וההימנעות מקידומה של העותרת בדרגה. בראי עילת השיקולים הזרים די במה שהובא כדי להצדיק את העברת נטל הראיה אל השר. אלא שמצד השר לא באו הסברים של ממש לדברים, לא לכתחילה ואף לא בדיעבד ובמסגרת התשובה לעתירה או בדיון לפניי. גם בכך יש כדי להצדיק את קבלת העתירה והתערבות."**

לאור כל האמור, קיבל בית המשפט את העתירה וקבע כי על השר לאשר את קידום העותרת לדרגת סגן ניצב, וכי קידום זה יהיה בתוקף החל מיום 28.4.25, מועד סיום קורס הפו"מ על ידי העותרת.

147. לשלמות התמונה בעניין זה יצוין, כי ביום 10.2.26 הגיש השר בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין, והודיע כי בכוונתו לערער עליו לבית המשפט הנכבד. בהחלטתו מיום 23.2.26 דחה בית המשפט המחוזי את בקשת השר לעיכוב ביצוע מטעמי מאזן הנוחות, נוכח עיכוב דרגתה של הקצינה מזה למעלה מעשרה חודשים, ומש**עיכוב ביצוע "עלול להעצים את החשש לפגיעה באינטרס הציבורי שבעצמאות המשטרה ואת החשש ליצירת אפקט מרתיע על גורמי החקירה"** בעוד שמתן הדרגה לא ייצור מעשה עשוי. אשר לסיכויי הערעור נקבע, כי השר לא הראה כי סיכויי הערעור טובים, שכן לא התמודד באופן ממשי עם קביעות פסק הדין. אשר לניסיון השר לצרף לטיעוניו לעיכוב ביצוע את הבקשה שהגישו יועצי ראש הממשלה במסגרת ההליך הפלילי שמנוהל נגדם ציין בית המשפט, כי מדובר בראיות שלא הוגשו במסגרת העתירה ואף לא נזכרו במכתבי השר בעניין אי קידומה של הקצינה ולא הוברר הבסיס להגשתם בשלב הערעור, וכי מדובר בבקשה שטרם ניתנה בה החלטה שיפוטית.

פסק הדין בעניין **רינת סבן** מצורף ומסומן **<u>מש/25.</u>**
החלטת בית המשפט המחוזי בבקשה לעיכוב ביצוע מצורפת ומסומנת **<u>מש/26.</u>**

148. לאמור נוסיף, כי אף כעת, כעשרה חודשים לאחר המועד בו ניתן היה להעניק לקצינה את הדרגה, טרם הסתיים ההליך, והקצינה טרם קודמה בדרגה נכון למועד הגשת התשובה על אף דחיית הבקשה לעיכוב ביצוע. להתמשכות תהליך זה השלכות כבדות משקל על העותרת ועל קצינים אחרים, ולמשל בהיבט הקושי ליזום ולנהל הליך כזה, ובעיקר בהיבט הרתעתם ממילוי תפקידם בתיקים מסוימים מלכתחילה. לפיכך, **אף שבית המשפט קבע כי יש להעניק לקצינה את הדרגה, הרי שהנזק למשטרה, לרבות המסר המצנן שעובר בשרשרת הפיקוד לאורך ולרוחב המשטרה, ובכלל זאת כלפי חוקרים האמורים לחקור נבחרי ציבור ומקורבים להם ללא מורא, הוא כבד וכנראה בלתי ניתן לתיקון מלא. כלל חוקרי משטרת ישראל רואים ולמדים מעניינה של רפ"ק סבן, כי לחקירת נבחרי ציבור ומקורביהם עשויות להיות השלכות שליליות בלתי מוצדקות על מסלול קידומם וכי יידרש ניהול הליך ארוך לתיקון, על כל המשתמע מכך.**

ראו דברים שאמרה הקצינה סבן בדיון שהתקיים בעתירתה:

> **"העותרת: שנה שלמה לא דיברתי כי כקצינה בארגון אני לא יכולה להגיב. אני 25 שנים כמעט משרתת בארגון, ומי שמכיר אותי ועבד איתי והמפקדים והעמיתים שלי יודעים שאני דוגלת בעבודה קשה. לא נתפס מבחינתי שאני צריכה לעמוד פה בבית המשפט ולהסביר למה אני ראויה לקידום. אני שומעת את השר מתייחס לתיקים שחקרתי בהם, ולפחות בעוד תיק אחד שאני אמורה להעיד בו – ואני שואל איזה מסר אני אמורה לקבל וקצינים אמורים לקבל כשמדובר בתיקים פתוחים. האם יש פה איום אדוני השר? יש פה מימוש של איום – <u>דעו לכם שאם תתעסקו בתיקים מסוימים זה המחיר שתאלצו לשלם, ויש פה מחיר אישי קשה מאוד שאני משלמת. לחוקרים אסור לחשוש מלבצע את עבודתם</u>. אנחנו מנרמלים סיטואציה של חוסר צדק. אני מקווה שאף קצין לא ייאלץ לעבור את מה שאני עוברת."**

פרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי מיום 25.1.26 מצורף ומסומן **<u>מש/27.</u>**

149. **<u>עיכוב קידומה של הקצינה רותי האוסליך לתפקיד ראש מחלקת חקירות באגף החקירות והמודיעין</u>, המעורר חשש כבד כי עיכוב המינוי הרגיש נובע משיקולים שאינם ענייניים, תוך העברת מסר לשוטרים ולקצינים כי השר מתנה את קידומם בצייתנות אליו לפני ציות למפקדיהם במשטרה.**

ביום 26.10.25 פנו המשנים ליועצת המשפטית לממשלה אל היועצים המשפטיים של המשרד לביטחון לאומי ושל משטרת ישראל, וביקשו לברר את הטענות לעיכוב קידומה של הקצינה רותי האוסליך עם השר. משלא נתקבל באמצעותם הסבר השר לעיכוב במינוי, ואף תזכורות לא הועילו, ביום 8.1.26 פנו המשנים ליועצת המשפטית לממשלה אל השר לביטחון לאומי, בנוגע ל"**חשש להתערבות פוליטית פסולה בקידומם של קצינים במשטרת ישראל**". בין היתר, צוין עיכוב קידומה של הקצינה רותי האוסליך לתפקיד ראש מחלקת חקירות באגף החקירות והמודיעין. זאת, למרות המלצת המפכ"ל והספ"כ לקדמה שניתנה כבר לפני כחצי שנה; חרף העדר טעמים ענייניים לעיכוב קידומה; ולמרות שקצינים נוספים שלגביהם ניתנו המלצות קידום באותו סבב שיבוצים – קודמו, ומבלי שנמסר כל נימוק רשמי להחלטה שלא לאשר את הענקת הדרגה.

בתשובתו מיום 13.1.26 מסר השר כי מדובר בקצינה "**הפועלת באופן ממשי ומתמשך להציג מצגי שווא, להטעות גורמים חיצוניים למשטרה, לשקר ביודעין, לפעול בניגוד לחוק וליטול לעצמה סמכויות של דרג נבחר**". בין היתר, נטען כי הקצינה הוציאה מכתב מענה למנכ"ל חברת החשמל, ועליו חתמה בתור "מ"מ רמ"ח חקירות" עוד בטרם קיבל השר החלטה בעניין קידומה. עוד נטען, כי בדיונים בוועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת בנושא טיפול מערכת אכיפת החוק בהסתה לטרור, הקצינה "**הביעה שוב ושוב עמדות בניגוד לכללים, לעמדת הממשלה, למדיניות השר ולמדיניות המפכ"ל, וכן הצהירה הצהרות שווא לוועדה ולחברי הכנסת והסתירה מהם עובדות חשובות**".

ביום 8.2.26 השיבו המשנים ליועצת המשפטית לממשלה לשר וציינו, כי קם **חשש כבד לשיקולים זרים בעיכוב המינוי הרגיש**. על אף שהמלצת הספ"כ בעניינה הועברה לשר כבר בחודש יולי 2025, ולמרות שגורמי המקצוע והדרג הבכיר במשטרה לא הצביעו על טעם כלשהו שיש בו כדי להצדיק, ולו בקירוב, את עיכוב קידומה של הקצינה, כבש השר עד כה את טעמיו הנטענים לאי-קידומה והמינוי מעוכב מזה חודשים. עוד צוין, כי למיטב הידיעה, בתקופה זו לא נערכה כל פנייה מטעם השר למפכ"ל המשטרה בעניין האירועים המצדיקים לטענת השר את עיכוב המינוי. **השר אינו "מפכ"ל על" ואינו מפקדם של קציני המשטרה**. הובהר, כי עמדות מקצועיות שמוצגות על ידי קציני משטרה בפני מוסדות המדינה והכנסת, צריכות להיקבע בשיח מקצועי ופיקודי בתוך המשטרה, וכי ככל שיש לשר תלונה באשר לדברים שהציגו קציני משטרה בכנסת, עליו לפנות למפכ"ל לבירור העניין על ידו. כן הודגש, כי **השר אינו מוסמך "להעניש" קציני משטרה בשל עבודתם המקצועית רק משום שהיא אינה לרוחו, בדרך של הקפאת קידומם בניגוד להמלצת הספ"כ**. במכתב אף הועלתה תהייה מדוע השר בחר להעניק משקל מכריע לאירועים הנזכרים והנטענים במכתבו, שכלל לא פנה למשטרה בעניינם, ובה בעת הוא בוחר לקדם ולמנות קצינים אחרים, אשר להם עבר משמעתי או פלילי או שמתקיים בעניינם הליך תלוי ועומד.

המשנים הוסיפו, כי אגף החקירות והמודיעין הוא אגף רגיש במשטרה, וכי בית המשפט הנכבד כבר קבע כי אסור לשר להשפיע במישרין או בעקיפין על חקירות, ואף אסור לו לקבוע מדיניות בתחום זה. משכך, צוין כי ניצול לרעה של סמכות המינויים המסורה בידי השר מהווה מעקף בוטה ופסול של פסיקת בית המשפט וחריגה מסמכות. לסיכום, ציינו המשנים כך:

> **"ממכלול הדברים עולה כי המשקל שניתן על ידך לאירועים נטענים מסוימים בהחלטות על קידום קצינים במשטרה תלוי בטעמים פוליטיים ובאינטרסים שאינם ממן העניין, שהם שיקולים זרים להליך זה. בכך, למעשה אתה מסמן לשוטרים, בכלל זאת לקציני חקירה שעוסקים בתחומים רגישים ביותר כגון עבירות שחיתות שלטונית ועבירות ביטוי והתבטאויות**

ברשת, כי אם יפעלו באופן שתואם את רצונותיו הפוליטיים של השר – יקודמו, גם אם הדבר כרוך בהליך משמעתי או פלילי; ולעומת זאת, אם יפעלו באופן שלא תואם את רצונותיו הפוליטיים של השר – קידומם יעוכב, גם אם לא נפל פגם בהתנהלותם, וגם אם עמדת שרשרת הפיקוד, כולל עמדתו של המפכ"ל, הפוכה".

ביום 9.2.26 הודיע השר, כי החליט שלא למנות את האוסליך על יסוד הדברים שפירט במכתבו לעיל, תוך ציון כי ביצעה "**פעילות בניגוד לחוק ופקודות המשטרה וביצוע שורה של עבירות משמעת**", התחזתה לבעל סמכות אחרת והציגה עמדות מנוגדות למדיניות המשרד.

150. לשלמות התמונה יצוין, כי ביום 11.2.26 פנו באי כוחה של האוסליך לשר לביטחון לאומי בעניין החלטתו שלא לקדמה. בפנייה נטען כי הקצינה חתמה בתואר מ"מ רמ"ח בהוראת מפקדה ועל מנת למנוע ואקום מוסדי, וכי לישיבות בכנסת קדמה היערכות מקצועית אינטנסיבית ותיאום עמדה מראש באישור ראש אח"ם, והיא אף עדכנה את מפקדיה לאחר הדיון. לכך הוסיפו כי אילו היה בדברים ממש היה השר פונה לגורמים המוסמכים במשטרת ישראל לבחון נקיטת צעדים בענין, וכזאת לא ננקט לא בזמן אמת ואף לא לאחר מכתב השר למשנים. כן צוין כי בכוונת הקצינה להעמיד את התנהלות השר והחלטתו לביקורת שיפוטית, והשר התבקש לראות בפנייה כמיצוי הליכים ולהעביר התייחסותו לאמור בה.

ביום 22.2.26 הגישה האוסליך עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים (עת"מ 68576-02-26 **רותי לייזר האוסליך נ' המשרד לביטחון פנים ואח'**). בהחלטתו מיום 24.2.26 הורה בית המשפט המחוזי (כב' השופטת תמר בר-אשר) כי כתב תשובה יוגש עד ליום 24.3.26, וכי הדיון יתקיים ביום 16.4.26.

ההתכתבות בעניין קידומה של הקצינה רותי האוסליך, מצורפת ומסומנת **<u>מש/28</u>.**
עתירתה של רפ"ק רותי האוסליך מצורפת ומסומנת **<u>מש/29</u>.**

151. ושוב, יודגש: השפעתו השלילית של אירוע כמו בעניינה של רינת סבן או של רותי האוסליך חורג בהרבה מהמקרה הפרטי והשפעתו רחבה וארוכת טווח. כלל חוקרי משטרת ישראל, מטבעם של דברים, מתבוננים בסיטואציה ומפנימים את משמעויותיה. לדאבון הלב, הפתרון הנקודתי במישור המנהלי, בדמות סעד קונקרטי שיינתן לקצינות, אינו משנה מן העובדה כי עליהן לעבור דרך קשה עד לקבלת הדרגה ואינו מרפא את המסר המצנן לכלל חוקרי משטרת ישראל.

152. ואחר הצגת הדוגמאות להתערבות השר בעבודת המשטרה דרך אופן הפעלתו את סמכות המינויים, נחדד כי המסר כי מי שיקיים את מדיניות השר יקודם הוא מטעה ומניפולטיבי, ומדגים את האופן שבו השר בן גביר עושה שימוש מטעה במונחים, על מנת להשפיע באופן בלתי לגיטימי על פעולתה של המשטרה. הדבר נובע מפרסומי השר ומסריו המוצגים כביכול כמדיניות, אולם למעשה אינם בגדר מדיניות סדורה אלא הנחיות אופרטיביות, לרבות בהקשרים מסוימים ההולמים את עמדתו הפוליטית של השר. לתמונה זו מוסיף המקרה של רינת סבן **הרתעת קצינים באגף החקירות מפני נטילת חלק בחקירות אישי ציבור ושחיתות שלטונית**, והמקרה של רותי האוסליך מוסיף לתמונה זו מסר לשוטרים ולקצינים כי **השר מתנה את קידומם בצייתנות אליו לפני ציות למפקדיהם במשטרה**, וכי עליהם להציג את עמדת השר, ולא עמדת המשטרה ומפקדיהם, אחרת ייפגע קידומם.

אין צריך לומר, כי למסרים אלה שמעביר השר לשוטרי וקציני משטרת ישראל פוטנציאל של ממש להשליך על התנהלות השוטרים המעוניינים בקידום, ונזכיר כי לשר מעורבות בקידומם של קצינים מדרגת רפ"ק ומעלה, וכי היקף המינויים עשוי לעלות כדי מאות בכל סבב מינויים.

153. נותר עוד להתייחס לטענת ראש הממשלה בהודעתו מיום 25.9.25, כי די בעצם קיומה של אפשרות לקצין לעתור לבית המשפט כנגד החלטת השר לעניין אי מינויו או הפסקת כהונתו. כאן יובהר, כי פתרון עניינו של השוטר הקונקרטי אין בו ליתן מענה לחשש מפני פוליטיזציה של המשטרה בראייה הכוללת של הדברים, שכן המסר למפקדים אחרים כי קידומם או המשך העסקתם תלוי בציות להנחיותיו ולציפיותיו של השר באירועים אופרטיביים דוגמת הפגנה, חקירה וכדומה, עלול להביא לאפקט מצנן משמעותי ולכניסת שיקולים פוליטיים להפעלת סמכויות המפקדים והשוטרים, הכרוכות בפגיעה בזכויות אדם או בהפעלת כוח. השלכות הדבר חורגות, אם כן, הרבה מעבר לענייננו הפרטני של קצין פלוני שלא קודם.

לכך יש להוסיף, כי לא כל קצין הרואה עצמו נפגע יפנה לברר עניינו בהליך פרטני, נוכח כל הכרוך בניהול הליך כזה, מה גם שישנו קושי בהוכחת השיקולים העומדים בבסיס החלטה כזו במסגרת ההליך המינהלי.

עוד נזכיר כי בעניינה הקונקרטי של הקצינה רינת סבן, לגביו הוגשה כאמור עתירה מנהלית, נערך דיון בוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, שבראשה עומד ח"כ צביקה פוגל ממפלגתו של השר בן-גביר, תחת הכותרת: "**הייצוג המשפטי שקיבלה הקצינה רפ"ק רינת סבן מהתנועה לאיכות השלטון, וכן בכלל בעניין ייעוץ וייצוג משפטי שמעניקות עמותות שונות לקצינים מכהנים**". בכך נעשה שימוש בסמכות הפיקוח של הכנסת, על מנת להרתיע קציני משטרה מלנקוט הליכים משפטיים נגד החלטות פסולות של השר.

עצם העובדה שקצינת משטרה בדרגת רפ"ק נאלצת לנהל הליך שיפוטי נגד השר הממונה עליה כרוכה במשאבים רבים ובתעצומות נפש, ויש להניח כי הרוב יירתעו מאפשרות זו. מדובר באפקט מצנן כלפי קצינים רבים, החוזים בשר הממונה מגיע בעצמו לאולם בית המשפט, קוראים את הודעותיו לתקשורת התוקפות את השופט שפסק לטובת הקצינה, ורואים כיצד חברי מפלגתו של השר בכנסת נרתמים לקיים דיונים התוקפים את הקצינה על פנייתה לערכאות שיפוטיות. בנסיבות אלו, הטענה כי אל מול התערבות חוזרת ונשנית של השר לביטחון לאומי בקידומם של קצינים שפועלים באופן שאיננו תואם את האינטרסים האישיים או הפוליטיים שלו, המענה הוא בפנייה לערכאות שיפוטיות – היא לכל הפחות מיתממת.

<u>ג.7. מבט על מכלול התשתית – פגיעה קשה בעקרונות יסוד משטריים</u>

154. אחר העיון הפרטני באירועים, יש להביט על המכלול. משקלם המצטבר של הדברים עולה כדי פגיעה קשה בעצמאות המשטרה בהפעלת שיקול דעתה המקצועי בהקשרים בהם התערב השר, באופייה הממלכתי והא-פוליטי, ולמעשה דחייה דה פקטו של עקרון עצמאות המשטרה.

155. מבט אל מכלול התשתית מחדד כי לפנינו תהליך מואץ ורחב היקף של שינוי האיזון המוסדי-משטרי ביחסים בין המשטרה לדרג הפוליטי. משך כל שנות קיומה של המדינה הוגדרה המשטרה כעצמאית וכממלכתית וכפופה למרות הדין בלבד **"כדי לנתק אותה מהלך הרוח של פוליטיקאי ספציפי או של ממשלה ספציפית, כדי למנוע מצב שבו המשטרה היא של הממשלה ולא של המדינה"** (עניין תיקון פקודת המשטרה, פסקה 28 לפסק דינו של כבוד הנשיא עמית). באיזון זה, שנשמר בהקפדה משך שנים, חל שבר, המתבטא בהקשרים בהם התערב או השפיע השר.

156. וראוי להדגיש, כפי שהדגישו מספר שופטים בפסק דינם בעניין תיקון פקודת המשטרה, כי בהתאם לפסיקה **"בכובעו כשר הממונה על המשטרה, השר אינו מוסמך לפעול כגורם פוליטי – עליו לפעול כגורם מינהלי תוך שמירה על ממלכתיות"** (עניין תיקון פקודת המשטרה, פסקה 35 לפסק דינו של כבוד השופט שטיין), וכפי שנפסק, עקרון ממלכתיות המשטרה חל אף בלא שנקבע בתיקון לפקודה. בפועל, התערבות השר בהפגנות מסוימות, מינויים מסוימים וחקירות מסוימות, עשויה לשקף שיקולים פוליטיים שאין מקומם להיכנס למשטרה תוך שחיקה של עקרון הממלכתיות. ראו דברי כבוד הנשיא עמית בעניין תיקון פקודת המשטרה:

> **"25. לשם המחשה בלבד, ניתן לעמוד על הנחיות שהשר בן גביר העביר למשטרה ואשר מקימות חשש להבחנה בין קבוצות שונות בעת הפעלת סמכויותיה. כך, לדוגמה, השר בן גביר עצמו התאונן על אפליה באכיפה בין מפגיני ימין ומפגיני שמאל באופן שממנו משתמע כי יש להגביר את האכיפה אך כלפי מפגיני שמאל; השר גיבה אל מול מח"ש שוטרים שהפעילו אלימות כלפי מפגינים שהפגינו נגד הממשלה, ומהעבר השני דרש השעייה מיידית של שוטרים שפעלו לדעתו באלימות כנגד חרדים בהילולת ל"ג בעומר במירון (סעיף 27 למכתבו ליועצת המשפטית מיום 17.6.2024); השר גיבה אל מול מח"ש לוחם מג"ב שירה בילד בן 12 בשועפט, תוך שהוא מביע זעזוע על כך שמח"ש העזה להזמין את היורה לחקירה."**

157. **כוחם המצטבר של הפעולות והדברים שנאמרו על ידי השר בן גביר בהקשרים השונים, תוכנם ועוצמתם, הם בבחינת שלם הגדול מסך חלקיו, נוכח המסר המצטבר המועבר לשוטרים ולמפקדים, שיש בו להשפיע על אופן התנהלותם והפעלת סמכויותיהם. השפעתה השלילית המצטברת של התערבות פוליטית בעבודת המשטרה היא כבדת משקל וארוכת טווח, נוכח המסרים המחלחלים בכל שדרת הפיקוד במשטרה, עד לדרג השוטרים הזוטר.** זאת בפרט ובמיוחד, נוכח סמכות השר לאשר מינויים מדרגת סגן ניצב ומעלה, ואפשרות השפעתה על השוטרים המבקשים להמשיך בתפקידם ולהתקדם, ומודעים לכך שקידומם המקצועי תלוי בשביעות רצונו של השר מאופן תפקודם באירוע אופרטיבי כגון מחאה, חקירה, מעצר וכיוצא בזה.

158. לכך יש להוסיף כי מבט כולל על האירועים אף מלמד על מקרים רבים של שיח ישיר של השר עם דרגים הכפופים למפכ"ל ברמות שונות אודות אירועים קונקרטיים. לא אחת נעשה הדבר בשטח במהלך טיפול מבצעי בהפגנה, בהובלת סיוע לעזה או במבצע אכיפה בדרום, ואף תוך מתן הנחיות והוראות לביצוע, לרבות הנחיות להשעיית שוטרים, ולרוב תוך תיעוד ופרסום בחשבונותיו הפוליטיים של השר. **התנהלות זו יש בה משום הצגת השר כמעין "מפכ"ל על" ויש בה גם טשטוש מכוון בין הממלכתי לפוליטי.**

159. כאן נפנה למכתבו של מפכ"ל משטרת ישראל הקודם מיום 18.6.24, אשר הוגש לבית המשפט הנכבד במסגרת ההליכים בעניין **תיקון פקודת המשטרה**, בו ציין כדלקמן:

> **"מאז שנחקק החוק אנו עדים לתהליך התערערות עקרונות בסיסיים מאוד של עבודת המשטרה – משטרה מקצועית, ממלכתית, א-פוליטית, אשר פועלת אך ורק על בסיס שיקולים מקצועיים".**

עמדת מפכ"ל המשטרה הקודם, יעקב שבתאי, מיום 18.6.24, שהוגשה במסגרת עתירות תיקון פקודת המשטרה מצורפת ומסומנת **<u>מש/30</u>**.

160. ראו גם דברי כבוד הנשיא י' עמית, במבט על מכלול האירועים שהובאו לפניו בעניין **תיקון פקודת המשטרה**, אף ששם הונחה תשתית חלקית לעומת זו העומדת בפני בית המשפט דהיום:

> **"27. [...] הדוגמאות לעיל, וצו הביניים שניתן במסגרת העתירות שלפנינו, כל אלה נותנים תשובה נחרצת לשאלה שהעלה חברי – התיקון לא עשוי להוביל להתערבות השר, התיקון כבר עשה זאת ועושה זאת מדי יום ביומו. [...]**
>
> **33. בשנתיים שחלפו מאז כניסת התיקון לתוקף דומה כי התנהלות השר בן גביר ממחישה את הסכנות הטמונות בו עקב הסטת נקודת האיזון לכיוון "מדיניות" השר. התיקון שלפי הנטען רק עיגן את המצב שהיה קיים עוד קודם לכן, הביא בפועל לשינוי משטרי של אופן הפעלת סמכויות המשטרה, תוך חיזוק מעמדו של השר ללא כל בלמים ואיזונים מן הצד השני; משמעותו של התיקון היא פוליטיזציה של המשטרה; ותוצאתו פגיעה חמורה בזכויות אדם. והכל, בהליך חקיקה נמהר וחלקי ביותר."**

161. עוד נציין, כי עיון מקרוב בהתייחסות הפרטנית לאירועים המובאת בתגובת השר מעלה, כי האירועים מוצגים באופן חלקי ביותר, מבלי להתייחס לעיקר הקושי המתעורר בכל אחד מהם, ותוך הקלת ראש בהם במתכונת הצגתם החלקית. כך למשל, השר מתאר בתגובתו שיחה עם קצונה בכירה באירוע מירון, מבלי להתייחס לכך שהנחה את הקציו להשעות שוטרים הכפופים לו, ומשתומם כי קשה להאמין כי שיח של השר מול הקצונה הבכירה מהווה שיקול להדחת שר. בדומה, השר מתאר כוונה להדיח את המפכ"ל, מבלי להתייחס לכך שזימן אותו לשימוע בו ביום בו שלח המפכ"ל ליועצת המשפטית לממשלה מכתב על התערבות השר באירועים קונקרטיים וכו', ומשתומם כי קשה להאמין שכוונת שר להדיח מפכ"ל שלא התממשה מהווה שיקול להדחת השר (סעיף 220 לתגובת השר מיום 12.1.25).

162. ולכך נוסיף, כאמור לעיל, כי **יש להביט אל המכלול ולא על אירוע בודד.** הצטברות האירועים מעוררת קושי ממשי, מטשטשת את ההבדל בין קביעת מדיניות לבין שיקול הדעת האופרטיבי, מצטברת להצגת השר כמעין "מפכ"ל על", מעבירה מסר לשוטרים בדבר הנחיות השר תוך טשטוש בין הפוליטי לממלכתי, וגורמת באופן מצטבר לאפקט מצנן משמעותי שיש בו להסיט שוטרים המבקשים להתקדם לעבר עשייה בדרך ריצוי השר חלף פעולה למען הציבור, תוך פגיעה בעצמאות המשטרה וכניסת שיקולים פוליטיים להפעלת סמכויותיה.

163. השילוב בין התנהלותו של השר באירועים שפורטו, השפעתו הישירה על הקידום של שדרת הפיקוד במשטרה, היעדרן של ערובות מובָנות למניעת ניצול לרעה של הכוח השלטוני בהקשר זה, והימנעות ראש הממשלה והממשלה מנקיטת פעולה בעניין – מוביל **לקושי ממשי להבטיח כי המשטרה תפעל מתוך נאמנות לציבור ולא לדרג הפוליטי.**

164. סיבה נוספת לקושי הממשי האמור היא התעלמותו הגורפת של השר לביטחון לאומי מחוות הדעת של הייעוץ המשפטי לממשלה. בהתאם לפסיקתו העקבית של בית המשפט העליון, כולל פסק דינו מהעת האחרונה בהרכב מורחב של תשעה שופטים, חוות הדעת של הייעוץ המשפטי לממשלה משקפות את הדין, כל עוד בית המשפט לא פסק אחרת (בג"ץ 6198/23 **התנועה למען איכות השלטון בישראל ואח' נ' שר הביטחון ואח'**, פסקה 84 (25.6.24)). מצב דברים זה, מהווה ערובה פנים-ממשלתית לפעולה של השר בהתאם לדין. פעם אחר פעם, הייעוץ המשפטי לממשלה התריע בפני השר לביטחון לאומי על החלטות ופעולות בלתי חוקיות. אולם, השר באופן שיטתי מתעלם מההנחיות המשפטיות של הייעוץ המשפטי לממשלה, כפי שהוא מתעלם מהחלטות שיפוטיות. במצב דברים זה, אין כל מנגנון מאזן פנימי שיש בו כדי למנוע פגיעה בעצמאותה של המשטרה.

ג.8. העבר הפלילי, התבטאויות גזעניות

165. לתשתית שנפרשה לעיל הנוגעת להתנהלות השר למין מינויו, מתווספת התשתית שקדמה למינוי – עברו הפלילי של השר וצבר התבטאויותיו הגזעניות.

166. **ההתנהלות לפני המינוי ואחריה מהווה מכלול שלם של הפרת חוק, דין, זלזול בשלטון החוק ופריעת הסדר הציבורי – והכל על-ידי מי שממונה מטעם הממשלה על משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר.**

167. נקדים ונאמר, כי האדנים עליהם נסמכה החלטת בית המשפט לדחות את העתירה בפסק הדין בעניין **פטרושקה**, אליהם נִדרש מיד, אינם עומדים עוד. ומשכך, לתשתית העדכנית שפורטה בהרחבה לעיל, מתווספת התשתית שקדמה למינוי, אשר לא היה די בה באותה עת כדי להביא למסקנה כי מינוי של בן גביר לתפקיד אינו סביר באופן קיצוני ומקים הצדקה להתערבות שיפוטית. עם זאת, כעת, משנפלו האדנים שעליהם נסמך פסק הדין הנ"ל, יש להביא בחשבון אף את התשתית שקדמה למינויו של בן גביר לתפקיד, במסגרת בחינת שאלת המשך כהונתו בתפקידו.

168. נעמוד עתה על הדברים בהרחבה: בפסק הדין בעניין **פטרושקה**, בו נבחן המינוי לראשונה, קבע בית המשפט הנכבד כי מינוי השר אינו חף מקשיים, אולם ההחלטה למנותו אינה לוקה באי סבירות קיצונית. מסקנתו זו של בית המשפט הנכבד נסמכה על האדנים הבאים:

ראשית, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות וההתבטאויות, והעובדה שבוצעו לפני שהשר שימש בתפקיד ציבורי, תוך הדגשה חוזרת כי **"בחינת סבירות המינוי נעשתה על פי מצב הדברים שעמד בפנינו בעת הגשת העתירה"**, היינו התשתית שקדמה למינוי בלבד.

שנית, הצהרתו של השר כי שינה את דרכו ואורחותיו;

שלישית, ההנחה כי עצמאותה של המשטרה תישמר. כבוד הנשיא י' עמית הדגיש, כי **"השר לביטחון לאומי רשאי לקבוע את מדיניותה הכללית של המשטרה, אך אין הוא משמש כ"מפכ"ל על". המשטרה היא גוף עצמאי אשר הפעלת סמכויותיו נעשית בנפרד למגרש הפוליטי, ויחסי הכוחות בין המשרד לביטחון לאומי ובין המשטרה הם כאלה השומרים על האיזון הנאות בין עצמאות המשטרה לבין הפיקוח על פעולותיה"**. כן הוסיף הנשיא והבהיר, כי ההנחה כי תישמר עצמאות המשטרה יש בה להקהות את החשש והפגיעה באמון הציבור (**עניין פטרושקה**, פסקה 30).

169. בחינת פעולות השר למן המינוי עד כה מלמדת, כי אדנים אלה שעליהם נסמכה הותרת המינוי על כנו, אינם עומדים עוד:

ראשית, לתשתית העבירות וההתבטאויות שבוצעו טרם ששימש השר בתפקיד ציבורי, מצטרפת תשתית מינהלית נרחבת מאוד למן המינוי, הנוגעת להתבטאויות ופעולות שביצע השר, הפעם במילוי תפקידו הציבורי.

שנית, מתשתית עדכנית זו עולה, כי התנהלות השר למן מינויו אינה מתיישבת עם הצהרתו בדבר שינוי אורחותיו. הפעולות שביצע השר לאחר מינויו משקפות פגיעה בשלטון החוק ופריעת הסדר הציבורי, וכוללות התבטאויות העושות דה-לגיטימציה לחקירות פליליות קונקרטיות, תמיכה באי התייצבות לחקירה, ופעולות בניגוד להחלטות בית המשפט הנכבד בעניין מניעת התערבות בהפגנות

בעניין תיקון פקודת המשטרה. יתרה מזאת, מאז ההצהרות שניתנו בהליכים קודמים ניתנה בינתיים התחייבות נוספת מטעם השר, היא התחייבותו לפעול בהתאם למסמך העקרונות שגובש בהסכמתו, ואף היא הופרה, כאמור לעיל וכפי שנפרט אף להלן.

שלישית, מן התשתית העדכנית עולה כי התנהלותו של השר טומנת בחובה גם פגיעה בעצמאותה המקצועית של המשטרה ובאמון הציבור בה. התנהלות השר בענייני מינויים, הפגנות, חקירות ועוד, יש בה לפגוע בעצמאות המשטרה, כפי שיפורט להלן. לפיכך, הנחת פסק הדין כי הקשיים העולים מעברו הפלילי של השר והתבטאויותיו לא ישפיעו על התנהלות המשטרה וכי תישמר עצמאותה, נתבדתה במציאות. **עם נפילת אדנים אלה, קביעת בית המשפט הנכבד כי החלטת המינוי אינה לוקה באי סבירות קיצונית אינה עומדת עוד, וההחלטה למנות את השר ולהותירו בתפקידו עומדת לבחינה מחודשת**.

במסגרת בחינה זו יש להידרש למכלול התשתית המינהלית הרלוונטית: הן זו שנבחנה ערב המינוי, הנוגעת לעברו הפלילי של השר והתבטאויותיו הגזעניות, הן התשתית הנוגעת להתנהלות השר במהלך שתי תקופות כהונתו.

170. נזכיר, כי מדובר בשורת התבטאויות קשות שהשמיע בן גביר כלפי הציבור הערבי באזכרות מאיר כהנא ובהזדמנויות נוספות בין השנים 2011-2018, המבטאות את הזדהותו עם משנתו הגזענית של כהנא, כמו גם אמירות שהשמיע כלפי קהילת הלהט"ב. בית המשפט הנכבד קבע, כי התבטאויותיו של השר לאורך השנים מהוות **"צבר אירועים לא מועט"**, הכולל "**אמירות קשות שאינן צריכות להישמע מפי נבחר ציבור, והתנהלות שאינה הולמת שר בישראל**". כן צוין, כי בערעורי הבחירות בעניינו של בן גביר נקבע כי התבטאויותיו הגיעו כדי **"קרבה מסוכנת לקו האסור שהחוצה אותו מנוע מלהתמודד בבחירות לכנסת"** (שם, פסקאות 3, 25-26).

171. אשר לעבר הפלילי, מדובר בהרשעות מתחום הסדר הציבורי, הטרור והגזענות ב-13 הליכים (ראו הפירוט בפרק א.1. לעיל), אשר אמנם נמחקו נוכח חלוף הזמן, אולם גם הרשעות שנמחקו יש להביא בחשבון בגדר התשתית הרלוונטית לבחינת מינויו של שר, כאמור לעיל (ענין **שיינפלד**, סעיף 8 לחוות דעתו של כבוד ממלא מקום הנשיא פוגלמן). **בית המשפט הנכבד ציין בפסק דינו בעניין פטרושקה, כי ישנו "חוט מקשר בין העבירות השונות שבהן הורשע השר בן גביר לאורך השנים, באשר** רובן ככולן קשורות במישרין ובעקיפין להפרת הסדר הציבורי, ואילו השר לביטחון לאומי הוא הדמות שאמונה על שמירת שלטון החוק והסדר הציבורי**"** (שם, פסקה 19).

"מינוי אדם שחטא בהתנהגות בלתי-תקינה, בוודאי התנהגות פלילית, לתפקיד ציבורי, עלול לחתור תחת אינטרסים חיוניים של השירות הציבורי. "הוא פוגע בביצוע הראוי של התפקיד. הוא פוגע בסמכותו המוסרית והאישית של בעל התפקיד ובכוחו לשכנע ולהנהיג. הוא פוגע באמון שהציבור הרחב רוחש לרשויות השלטון"" (עניין **הנגבי 2006**, פסקה 9). לדברים אלה משנה תוקף מקום שמדובר במינוי לתפקיד השר לביטחון לאומי.

ד. בחינת החלטת ראש הממשלה

ד.1. שיקול הדעת הנתון לראש הממשלה במינוי שרים ובהעברה מתפקידם

172. סמכותו של ראש הממשלה להעביר שר מכהונתו מעוגנת בסעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, הקובע בזו הלשון:

> **"הפסקת כהונתו של שר**
>
> **22(ב) ראש הממשלה רשאי, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן, להעביר שר מכהונתו; כהונתו של שר נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שכתב ההעברה מכהונה נמסר לידיו, זולת אם חזר בו ראש הממשלה קודם לכן; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכול כפי שייקבע בחוק."**

173. עיקרון מרכזי בבחינת התאמת אדם לתפקיד ציבורי, הוא העיקרון שלפיו "כשירות לחוד ושיקול דעת לחוד", אשר יושם תחילה ביחס לעובדי ציבור, והורחב במסגרת הלכת **דרעי-פנחסי** גם ביחס לשרים ולסגני שרים. לפי עיקרון זה, הגם שמועמד עומד בתנאי הכשירות הפורמליים לכהונה ציבורית, עדיין חלה חובה על הגורם הממנה להפעיל שיקול דעתו באשר לסבירות המינוי (עניין **דרעי**; בג"ץ 4267/93 **אמיתי - אזרחים למען מינהל תקין וטוהר המידות נ' ראש ממשלת ישראל**, פ"ד מז(5) 441, 463 (1993); להלן: עניין **פנחסי**; וביחד: הלכת **דרעי-פנחסי**). הטעם לכך הוא ש"**תכנו שיקולים נוספים פרט לתנאי הכשירות אשר יוליכו אל המסקנה שהמינוי אינו מתיישב עם ההגינות ועם טוהר המידות הנדרשים מן השירות הציבורי והוא עלול לפגוע באמון הציבור ברשויות השלטון**" (בג"ץ 3095/15 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל**, פסקה 22 (10.11.2015) (להלן: עניין **דרעי 2015**)).

174. לאורך השנים הודגש בפסיקת בית המשפט הנכבד, כי שיקול דעתו של ראש הממשלה בהפעלת סמכותו לפי סעיף 22(ב) לחוק היסוד הוא רחב ביותר. הדבר נובע מאופייה של הסמכות שהיא סמכות פוליטית במהותה, ומזהות בעל הסמכות ומעמדו הייחודי של ראש הממשלה בנוגע לקביעת הרכב הממשלה. רוחב שיקול הדעת מבטא גם את תכליתה של הסמכות, שנועדה "**לאפשר לו להגשים את המנדט שנתן לו הציבור ולהרכיב ממשלה שתפעל באופן אפקטיבי ותוציא לפועל את מדיניותה**" (בג"ץ 8948/22 **שיינפלד נ' הכנסת**, פסקה 8 לפסק דינה של השופטת **ברון** (18.1.23) (להלן: עניין **שיינפלד**); **שם**, פסקה 52 לפסק דינה של הנשיאה חיות; בג"ץ 11205-11-24 **משמר הדמוקרטיה הישראלית נ' ראש הממשלה מר בנימין נתניהו**, פסקה 16 (7.11.24); עניין **דרעי 2015**, פסקה 22). אף האישור הפרלמנטרי הניתן להחלטה בדבר מינוי שרים משפיע על מרחב שיקול הדעת הרחב הנתון לראש הממשלה (עניין **שיינפלד**, פסקה 15 לפסק דינו של הנשיא עמית; עניין **פטרושקה**, פסקה 15).

175. בהתאם לכך, בגדר השיקולים הרלוונטיים להחלטה נכללים גם שיקולים פוליטיים ופרלמנטריים, ובפרט שיקולים קואליציוניים, אף ששיקולים אלה עשויים להיחשב כפסולים בהקשרים אחרים (עניין פנחסי, פסקה 30; בג"ץ 5853/07 **אמונה תנועת האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה** פסקה 18 (6.12.07) (להלן: **עניין רמון**)).

176. מרוחב שיקול הדעת כאמור נגזר גם היקפה המצומצם של הביקורת השיפוטית על החלטת ראש הממשלה, המוגבלת למקרים שבהם החלטתו של ראש הממשלה להפעיל את סמכותו להעביר שר מכהונתו היא בלתי סבירה באופן קיצוני, שכן "**כרוחב הסמכות כן רוחבו של מיתחם הסבירות**" [בג"ץ 1993/03 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ'** ראש הממשלה, מר אריאל שרון פ"ד נז(6) 817, בעמ' 916 (2003)].

177. ואולם, שיקול הדעת הנתון לראש הממשלה, על אף היותו שיקול דעת רחב, אינו בלתי מוגבל. החלטת ראש הממשלה בהקשרי מינויים ופיטורים, ככל החלטה מינהלית, כפופה לכל כללי המשפט המינהלי, ובפרט לחובתו של הגורם הממנה להפעיל שיקול דעת סביר בעת המינוי. על כך שבה וחזרה הפסיקה פעמים רבות: "**ראש הממשלה הוא חלק מן הרשות המנהלית והעקרונות החלים על הרשות המנהלית ועובדיה חלים גם על ראש הממשלה. מכאן שככל איש ציבור, שיקול דעתו אינו מוחלט. עליו לפעול בסבירות ובמידתיות; עליו לשקול שיקולים ענייניים בלבד; עליו לנהוג ללא משוא פנים או שרירות; עליו לפעול בתום לב ובשוויון**" (בג"ץ 5261/04 **פוקס נ' ראש-ממשלת ישראל, אריאל שרון**, פ"ד נט(2) 446, 461 (2004); עניין **פטרושקה**, פסקה 13; עניין **שיינפלד**, פסקה 53 לפסק דינה של הנשיאה **חיות**).

178. בית המשפט הוסיף וקבע כי בנסיבות מסוימות, הסמכות שנתונה לראש הממשלה בחוק-יסוד: הממשלה להעביר שר מתפקידו **תהפוך מסמכות שבשיקול דעת לסמכות שקמה חובה להפעילה**. כפי שנקבע בעניין זה, סמכות זאת תקום כאשר "**<u>הנסיבות העובדתיות הן כאלה שערכי היסוד של השיטה החוקתית והמשפטית שלנו הופכים את אי-הפעלתה של הסמכות לבלתי סבירה באופן היורד לשורשו של עניין</u>**" (**דרעי 1993**, פסקה 17 לפסק דינו של כבוד הנשיא שמגר). בנסיבות אותו עניין, נקבע כי כתב האישום אשר הוגש נגד שר הפנים דאז, אריה דרעי, "**מכיל טענות בדבר מעשי שחיתות שהם מפליגים בחומרתם**", וכי בנסיבות אלה, "**אם יכהן בממשלה שר שהוגש נגדו כתב-אישום המאשימו בלקיחת שוחד במאות אלפי שקלים ובשימוש לרעה, באופנים אחרים, במשרות שלטוניות, תהיה לכך השלכה מרחיקת לכת על דמות השלטון בישראל, על תום-לבו ועל הגינותו**" (**שם**, בעמ' 419, 423).

עוד הודגש בהתייחס לתכלית סעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה כי "**הוראת החוק האמורה נועדה גם כדי לאפשר תגובה, בצורת העברה מן התפקיד, בשל אירוע חמור שבו מעורב חבר הממשלה, כאשר האירוע, יהיה זה מעשה או מחדל, משליך על מעמדה של הממשלה, על מראית פניה בעיני הציבור, יכולתה להנהיג ולשמש דוגמה, כשירותה להשריש אורחות התנהגות נאותות**, ועיקר העיקרים, כאשר הדבר משליך על אמון הציבור בשיטת הממשל והשלטון שלנו, **בערכים שעליהם בנויה שיטתנו השלטונית והחוקית ובחובות של האזרח מן השורה הקמות ועולות מכך**" (שם), ובמקום אחר: "**המשפט יתערב מקום שמינוי כזה עלול לפגוע במעמדם של מוסדות השלטון ובאמון הציבור בהם, בפגיעה שחומרתה כה קשה עד כדי הפיכת מעשה המינוי לבלתי סביר באופן קיצוני**" (עניין **רמון**, פסקה 23).

179. עד כה נקבע בפסיקה, כי ככלל עשויה לקום חובה לראש הממשלה להעביר שר מכהונתו בנסיבות שבהן התגבשה תשתית של ראיות מינהליות לכך שנפל דופי חמור בטוהר מידותיו של שר, אגב חשדות לביצוע מעשים פליליים או הרשעה בעבירות פליליות (עניין **דרעי**, בעמ' 422; עניין **פנחסי**; עניין **דרעי 2023**). נפסק, כי הגשת כתב אישום נגד שר בעבירה חמורה עשויה להקים, ככלל, חובה על ראש הממשלה להעבירו מכהונתו. בצד זאת הובהר, כי ייתכנו מצבים שבהם על אף שהוגש כתב-אישום נגד שר, לא יהיה ראש הממשלה חייב להעבירו מכהונתו, ומצבים שתתחייב העברת השר מכהונה גם לפני שהוגש נגדו כתב-אישום (עניין **פנחסי**, בעמ' 474).

במספר עתירות שהוגשו בעניין השר צחי הנגבי, לא מצא בית המשפט הנכבד לקבוע כי קמה חובה להעבירו מכהונה לאחר שהחקירות שנפתחו נגדו הסתיימו בלא הגשת כתב אישום, אולם בית המשפט הבהיר כי "כיוון שהמבחן הוא מהותי, ולא מכני [...] **אין לשלול את האפשרות שהתנהגות של שר או סגן שר במקרה מסוים, אף אם אינה מגיעה כדי עבירה פלילית, תהיה חמורה במידה קיצונית כל כך, עד שיהיה זה בלתי סביר באופן קיצוני לאפשר לו להמשיך בכהונה**" (בג"ץ 2533/97 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל ואח'** פ"ד נא(3) 46, בעמ' 63-64 (1997) (להלן: עניין **הנגבי 1997**); בג"ץ 1993/03 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה**, פ"ד נז(6) 817, בעמ' 855 (2003) (להלן: עניין **הנגבי 2003**); בג"ץ 1400/06 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממלא מקום ראש הממשלה**, פסקה 16 (6.3.06) (להלן: עניין **הנגבי 2006**)).

180. בהקשר אחר, בית המשפט הנכבד לא ראה להתערב בהחלטת ראש הממשלה שלא להעביר שני שרים מתפקידם נוכח דו"ח מבקר המדינה בנושא אסון הכרמל, אשר הצביע על מחדלים מקצועיים בתפקודם (בג"ץ 9223/10 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה**, פסקה 29 לפסק דינו של השופט פוגלמן (19.11.12) (להלן: בג"ץ **9223/10**)).

181. אשר לתשתית המינהלית הרלוונטית להחלטה, הרי בפסיקת בית המשפט הנכבד נקבע כי "**בעת בחינת מינויו של אדם – לא כל שכן מינויו למשרה רמה כשר בממשלה – על הרשות הממנה לבחון את מלוא התשתית הראייתית המינהלית שניצבת לפניה בדבר התאמתו של אותו אדם למשרה. בנסיבות מעין אלו רשאית הרשות ואף מחויבת היא להידרש גם לעבירות פליליות שבהן הורשע (אף אם אלו נמחקו) ובידה להתייחס גם למעשים שבסופו של יום לא הולידו הרשעה פלילית**" (עניין **שיינפלד**, סעיף 8 לחוות דעתו של ממלא מקום הנשיא פוגלמן; וראו הניתוח בפסקאות 59-60 לפסק דינה של הנשיאה חיות).

בנוסף, בבוחנו את התשתית ערב מינויו של השר דנן קבע בית המשפט הנכבד כי התשתית "אינה תחומה רק לכתבי אישום והרשעות, שהרי **גם מעשים והתבטאויות שאינם עולים כדי עבירה פלילית** מהווים ראיה מנהלית (וראו דברי המשנה לנשיאה השופט ע' פוגלמן בעניין שיינפלד, פסקה 8 והאסמכתאות שם)" (עניין **פטרושקה**, פסקה 21 לפסק דינו של הנשיא עמית). בית המשפט הנכבד הבהיר, כי קודם לפסק הדין נבחנו התבטאויות מועמד לעניין תפקידים שאינם תפקיד שר, תוך ציון כי במקרה אחד נפסלה המועמדות ובאחר לא נפסלה [בג"ץ 4646/08 **לביא נ' ראש הממשלה**, פסקה 14 לפסק דינה של הנשיאה בינייש (12.10.2008); בג"ץ 5562/07 **שוסהיים נ' השר לביטחון פנים** (23.7.2007)]. אולם, כב' הנשיא עמית קבע, כי **"אין משמעו של דבר שלא ניתן לבחון את סבירות מינויו של נבחר הציבור על בסיס התבטאויותיו**, ודאי כאלו העולות כדי ביטויי גזענות והפליה", תוך הפניה לדברי הנשיא ברק בעניין **פנחסי** לפיהם "דווקא עובדת היותו של אדם נבחר ציבור מחייבת אותו ברמת התנהגות קפדנית יותר, אתית יותר, מעובד ציבור 'רגיל'. מי שנבחר על-ידי העם צריך לשמש מופת לעם, נאמן לעם וראוי לאמון שהעם נתן בו" (עניין **פנחסי**, פסקה 38).

182. עוד יודגש, כי משקלה של התשתית לעניין החלטת ראש הממשלה נגזר גם ממאפייני משרת השר המסוימת בה מדובר. **תתכן מסקנה כי עברו הפלילי, מעשיו והתבטאויותיו של מועמד מחייבים פסילתו למשרת שר מסוימת, ואינם פוסלים אותו למשרת שר אחרת.** הקישו לעניין זה לקביעה כי "**בהתקיים זיקה ברורה וישירה בין מעשה העבירה לבין תפקידו של נבחר הציבור, תיתכן המסקנה כי עברו הפלילי פוסל אותו מלכהן <u>במשרה ציבורית מסוימת</u>**" [בג"ץ 232/16 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל**, פסקה 33 לפסק דינו של השופט ג'ובראן (8.5.16); וראו גם בג"ץ 4668/01 **שריד נ' ראש הממשלה** פ"ד נו(2) 265, 280 (2001); בג"ץ 6163/92 **אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון** פ"ד מז(2) 229, 262-263 (1993)].

183. לסיכום התשתית הנורמטיבית הרלוונטית לענייננו, ניתן לומר כי לראש הממשלה שיקול דעת רחב ביותר בענייני מינוי שרים והעברתם מכהונה – שיקול דעת המושפע, בין היתר, משיקולים פוליטיים, פרלמנטריים וקואליציוניים – אך אין מדובר בשיקול דעת בלתי מוגבל או חסין מפני ביקורת שיפוטית. ראש הממשלה, כחלק מהרשות המנהלית, כפוף לכללי המשפט המינהלי ולחובה להפעיל את סמכותו בסבירות. בנסיבות חריגות, כאשר "**ערכי היסוד של השיטה החוקתית והמשפטית**" מחייבים זאת, למשל כאשר אופן ביצוע תפקידו של השר חותר באופן ישיר, קשה וייתכן בלתי הפיך, תחת היסודות המשטריים שעליהם הוא ממונה, הסמכות להעביר שר מתפקידו הופכת מסמכות שבשיקול דעת לחובה מינהלית.

ד.2 השלכות הפגיעה בעצמאות המשטרה על כהונת השר

184. כפי שצוין לעיל, בפסק הדין **בעניין תיקון פקודת המשטרה** הדגישו כל השופטים, הן שופטי הרוב הן שופטי המיעוט, כי עצמאות המשטרה במישור האופרטיבי, והצורך למנוע התערבות בשיקול דעתה המקצועי, הם עקרונות יסוד במבנה המשטרי הישראלי, והם תנאי הכרחי לתפקודה התקין של המשטרה באופן ממלכתי, מקצועי וא-פוליטי. כאמור, המחלוקת בין השופטים בפסק הדין לא נסבה על עצם עקרון העצמאות ומרכזיותו, אלא על השאלה האם תיקון מס' 37 לפקודה יש בו כדי לפגוע בעקרון זה. אף השופטים אשר מצאו כי יש לדחות את העתירה, קבעו כי התיקון אינו מסיט את נקודת האיזון שנהגה קודם לחקיקתו: השר מתווה מדיניות כללית, ואילו שיקול הדעת של המשטרה בהפעלת סמכויותיה במקרים פרטניים נותר עצמאי ובלתי-תלוי.

185. כפי שהוסבר לעיל, על אף מעמדה המיוחד של המשטרה, לשר יכולת השפעה משמעותית עליה. זאת, בשים לב לסמכויות הנרחבות שנתונות לו בתחום המינויים והפיטורים, בהתאם לסעיף 7 לפקודה. משמעות הדבר היא שהשר מחזיק בכלי השפעה ישיר ועוצמתי על אופייה של המשטרה ועל שדרת הפיקוד שלה. באמצעות סמכות המינויים, השר יכול לעצב את הרכב המשטרה, למנות שוטרים שתפיסתם עולה בקנה אחד עם תפיסתו, להרחיק או למנוע קידום של שוטרים שאינם פועלים בהתאם לציפיותיו, ולא פחות חשוב מכך – לפגוע קשות בתפקוד השוטף של המשטרה התלוי בין היתר בסבבי המינויים. יכולת זו יוצרת מערכת תמריצים ולחצים חזקה במיוחד על שוטרים, שיודעים כי קידומם תלוי ברצון השר. וראו את דבריו של כבוד השופט סולברג (כתוארו אז) **בעניין תיקון פקודת המשטרה**:

> **"החשש העיקרי המרחף מעל העתירות, כמו גם מחוות הדעת של חברי, מ"מ הנשיא (בדימ')**, **נוגע לחדירת שיקולים פוליטיים לעבודת המשטרה, בתחומי פעילותה השונים. אין חולק, כי פוליטיזציה של גוף דוגמת המשטרה, שלה סמכויות נרחבות להפעלת כוח על אזרחי המדינה – עלולה להיות הרת-אסון, ולפגוע בשורש הלגיטימציה שמכוחה ניתנו לה אותן סמכויות. יחד עם זאת, סבורני כי העתירות דנן אינן בהכרח האכסניה המדויקת להתמודדות עם חשש זה. לבד מן העובדה, כפי שהבהרתי בהרחבה לעיל, כי התיקון דנן אינו מאפשר חדירה של שיקולים פוליטיים ובלתי ענייניים לפעילותה האופרטיבית של המשטרה, הרי שנדמה כי חשש זה מתעורר ביתר שאת, דווקא כתוצאה מסמכות שהוקנתה לשר ללא קשר לתיקון מושא העתירות – סמכותו הרחבה בתחום המינויים (סעיף 7 לפקודה). סמכות זו מקנה לשר, בעקיפין, "שליטה רבה על המשטרה", ובפרט, "כוח רב למנות אנשים לפי טעמו והשקפתו, ולהרחיק כאלה שאינם מקובלים עליו" (ביין, עמודים 150-151). מצב דברים זה מקים, למרבה הצער, קושי גדול בהרבה מזה שיוצר התיקון דנן, בכל הנוגע לחשש מפני השפעה פוליטית על שיקול הדעת שמפעילים גורמי המשטרה במסגרת הפעלת**

סמכויותיהם. לא בכדי אפוא המליצה ועדת צדוק לצמצם סמכות זו של השר למינוי קצינים בדרגת ניצב בלבד (ראו שם, עמוד 51). גם בסוגיה זו נדרש להרהר. מובן כי איני מביע עמדה, אולם טוב יעשו הגורמים הרלבנטיים אם ישקלו את הדברים ביום מן הימים במבט רחב" (שם, פסקה 72 לפסק דינו; כן ראו: פסקה 123 לפסק דינו של ממלא מקום הנשיא פוגלמן; פסקה 12 לפסק דינו של הנשיא עמית).

186. הנה כי כן, בית המשפט העליון כבר עמד על הקושי והסכנה הטמונים במצב הדברים הקיים, שבו לשר לביטחון הלאומי נתונה סמכות נרחבת למינויים במשטרה בפסק הדין **בעניין תיקון פקודת המשטרה**. לא בכדי אפוא המליצה ועדת צדוק – כבר לפני עשרות שנים – לצמצם באופן משמעותי את סמכות המינויים של השר, כך שתוגבל למינוי קצינים בדרגת ניצב בלבד. לא בכדי ביקש גם מסמך העקרונות לצמצם את מידת מעורבותו של השר בנושאי מינויים, בעיקר בדרגות הנמוכות יותר וכן בתפקידים רגישים (תפקידי אח"ם, ייעוץ משפטי ותביעות), ולחייב את השר לפעול בהתאם להמלצות של גורמי המשטרה בדבר קידומם של קצינים. כזכור, השר בן גביר נתן את הסכמתו למסמך זה, אשר הוגש לבית המשפט גם על דעת ראש הממשלה.

187. המכלול האמור – תפקידה המיוחד של המשטרה בשמירה על התנהלותה התקינה של החברה תוך הגנה על עקרונות יסוד של שלטון החוק ושמירה על הסדר הציבורי; הסמכויות הנרחבות והרגישות הנתונות למשטרה, אשר נוגעות בעוצמה רבה בזכויות יסוד של הפרט, ואשר פוליטיזציה שלהן תהיה, בלשון בית המשפט, "הרת-אסון"; והסמכות הרחבה של השר בתחום המינויים, המאפשרת לו שליטה ניכרת על המשטרה ומניפה "חרב" מעל ראשי המפקדים והשוטרים – מוליך למסקנה כי **פגיעה בעצמאותה של המשטרה מהווה פגיעה קשה בזכויות האדם, בעקרונות יסוד גרעיניים של המשטר הדמוקרטי**: כרסום בשלטון החוק, פגיעה בלגיטימיות שמכוחה ניתנו למשטרה סמכויותיה לפגוע בזכויות אדם, ופגיעה באמון הציבור במערכת אכיפת החוק ובממלכתיות המשטרה.

במישור המעשי, מדובר בסכנה של ממש לערכי יסוד דמוקרטיים גרעיניים של שוויון בפני החוק והגנה על זכויות אדם. בהקשר זה, למשטרת ישראל תפקיד מרכזי וחשוב גם בהבטחת טוהר הבחירות במדינת ישראל, וזאת הן באשר לקיומן של חקירות כל אימת שמתעורר חשד לעבירות פליליות בנוגע לפגיעה בטוהר הבחירות; והן באשר להגנה פיסית על תקינות הליך הבחירות, שמירה של הסדר הציבורי והביטחון במוקדי ההצבעה, וכיוצא באלה משימות שיטור שתכליתן מניעת התערבות פסולה בקיומן של בחירות חופשיות והוגנות.

188. כפי שפורט לעיל, התשתית העובדתית העדכנית, שפורטה בהרחבה בפרקים הקודמים, מצביעה על דפוס פעולה עקבי ומתמשך של התערבות של השר בעבודת המשטרה ובעצמאותה, לטובת קידום האינטרסים האישיים והפוליטיים של השר בן גביר. התערבות זו מתבטאת במספר מישורים מרכזיים:

<u>ראשית</u>, **התערבות ישירה בפעילות המשטרה בשטח**, באמצעות מתן הנחיות ישירות לדרגי הפיקוד והשטח באירועים מבצעיים קונקרטיים, ובכלל זה במהלך **הפגנות נגד הממשלה**. התערבות זו כללה מתן הנחיות בעיצומו של האירוע עצמו, כגון הנחיות באשר לטיפול בהפגנה מסוימת, אשר העמידו לדרגי השטח הנחייה אף לאירועים עתידיים. הנחיות אלה נוגעות לאופן הביצוע האופרטיבי בשטח ולא רק לקביעת מדיניות כללית, ונועדו למעשה להחליף את שיקול הדעת המקצועי של גורמי המשטרה האמונים על הטיפול בשטח.

שנית, **התערבות בהליכים פליליים פרטניים**, ובפרט חקירות של שוטרים ביחס לאירועים שהתרחשו במסגרת מילוי תפקידם, כמו גם הליכים שיפוטיים. המסר המשתמע מפעולותיו של השר בהקשר זה הוא כי השר יפעל להגן על שוטרים אשר פועלים בהתאם להשקפתו בעניין האופן הראוי להפעלת הסמכות במקרה מסוים, גם כאשר פעולתם עומדת במוקד חקירה פלילית. קרי, השר קובע, עובר לסיום החקירה והבירור המשטרתי והמשפטי, מהי דרך הפעולה הנכונה לשיטתו, ומעביר מסר שהוא יגן על מי שפעלו בהתאם לתפיסה זו – ללא קשר לשאלה האם הפעולה הייתה כדין או שמא חרגה מגבולות הסמכות והחוק.

שלישית, **התערבות פסולה באמצעות החלטות מינוי או אי מינוי של שוטרים, או העברתם מתפקידם**. ביחס להחלטות אלה מתעורר חשש כבד כי מקורן בשיקולים הנוגעים לתוכן החלטותיהם המקצועיות במקרים קונקרטיים – כגון אופן טיפולם בהפגנות מסוימות או בחקירות מסוימות – ולא בשיקולים מקצועיים ענייניים בלבד. גם התערבות זו משמעה ניסיון להשפיע על שיקול הדעת המקצועי-אופרטיבי של המשטרה, הפעם באמצעות יצירת מערכת תמריצים ולחצים על שוטרים ומפקדים המבקשים להתקדם, ואף כאלה המבקשים להמשיך בתפקידם. קרי, ההתערבות בהקשר זה היא בדמות קביעת "תג מחיר" – חיובי או שלילי – ביחס לפעולה מסוימת בהתאם לשאלה האם היא נושאת חן בעיני השר או לא, ללא קשר לשאלה האם הפעולה הייתה כדין ובהתאם לשיקולים מקצועיים.

189. כל אחד משלושת המישורים האמורים חמור כשלעצמו, והצטברותם מקימה תמונת מצב חמורה במיוחד. חומרת הדברים מתעצמת נוכח העובדה שחלק מהאירועים שפורטו לעיל התרחשו לאחר שבית המשפט הוציא תחת ידו החלטות פרטניות בענייננו של השר, וכן הבהיר בפסק דין מפורט את גבולות ההבחנה שבין התווית מדיניות עקרונית לבין התערבות אופרטיבית פסולה. בנוסף, אין מדובר באירועים נקודתיים ספורים או מבודדים שניתן לייחס לפרשנות שגויה או חד פעמית או להסבירם בנסיבות פרטניות, אלא בדפוס פעולה חוזר ונשנה לאורך תקופה ממושכת. זאת ועוד, ההתערבות האמורה מתפרשת על פני מגוון תחומים הנוגעים לסמכויות המשטרה, ואינה מוגבלת למישור אחד, דבר היוצר מערכת מתמשכת של לחצים על כלל השוטרים, וכתוצאה מכך על המשטרה כמוסד.

190. ויודגש: **אין לבחון את מעשיו של השר באופן מבודד ופרטני; יש להשקיף על התמונה המצטברת בכללותה**, על הכרסום המתמשך והעקבי בעצמאות המשטרה, ועל המסר המשולב המועבר לשוטרים בשטח. ואכן, המשמעות המצטברת של רצף הפעולות והאמירות חורגת הרבה מעבר לבחינת פרטנית של כל אחת מהן לבדה. ודוק: התשתית המוצגת לעיל היא רחבה אמנם, אך חלקית, שכן מלוא דרכי ההשפעה של השר על פעולת המשטרה סמוי מן העין, בהעדר תיעוד מסודר של שיחותיו עם שוטרים וקציני משטרה, כפי שנדרש לפי מסמך העקרונות.

191. מפירוט התשתית העובדתית גם עולה ברורות, כי אין יסוד לטענת ראש הממשלה כי העברת השר מתפקידו נבחנת בגין עמדותיו הפוליטיות, הרטוריקה שלו או המדיניות שהוא מבקש לקבוע (סעיפים 4, 7 לתגובת ראש הממשלה מיום 14.12.25). בפרק התשתית העובדתית פורטו אירועי התערבות בפעולות אופרטיביות במישרין או בעקיפין, והעברת מסרים, אגב גיבוי לשוטר שנחקר או מינוי או מניעת מינוי, המסמנים לשוטרים להפעיל סמכויותיהם בהתאם לרצון השר בהקשרים מסוימים על מנת לקבל הגנתו ואישורו לקידום. אלה אינם מקרים של קביעת מדיניות ולא של רטוריקה בלבד והשמעת דעה פוליטית, כטענת ראש הממשלה, ואף לא גיבוי תמים לשוטר שנחקר

כטענת השר. מדובר בהתערבות נמשכת ושיטתית בעבודת המשטרה, והכוונת עבודתה בהתאם לעמדתו הפוליטית של השר בהקשרים מסוימים, חלף הפעלת שיקול הדעת האופרטיבי על ידי שוטרי משטרת ישראל בהתאם לפקודות ולהנחיות החלות עליהם, בלא הטיה.

192. גם בפסק הדין **בעניין תיקון פקודת המשטרה**, אף שלא התמקד בפעולותיו של השר במישור המינהלי, התייחסו מספר שופטים במפורש לכך שהתנהלות השר עולה **כדי התערבות אופרטיבית אסורה**, תוך קביעה שלא ניתן לראות את הפעולות כהחלטות מדיניות, אף לא בקירוב. וראו בהקשר זה את קביעתו של כבוד השופט **סולברג** (כתוארו אז):

> **"יְשׂוּם אמות המידה על פעולות שביצע השר בפרק הזמן שחלף מאז הגשת העתירות – ואשר לגביהן הוגשו בקשות לצווי ביניים – מלמד בבירור כי למצער בחלק מאותם מקרים, חרג השר מסמכותו, שכן לא ניתן לראות אותן פעולות כהחלטות מדיניות; אף לא בקירוב. דוגמא לכך היא שפרסום הוראות אופרטיביות הנוגעות להתנהלות המצופה מן המשטרה באירועים ספציפיים (בין אם הדברים נוסחו באופן כללי, בין אם לאו) – למשל, לגבי חסימת צירים מסוימים, אופן הפעלת הכוח במקרה פלוני, או חקירה ספציפית שנפתחה – אינו בגדר מדיניות כללית" (שם, פסקה 43 לפסק דינו).**

כן ראו קביעותיו של כב' הנשיא עמית:

> **"למעשה, איננו צריכים להרחיק עדותנו לגבי הקושי להבחין מהי מדיניות ומהי הנחיה אופרטיבית על פי התיקון. השר בן גביר נכשל לכאורה בהבחנה זו לא אחת, מה שהצריך את היועצת להפנות תשומת ליבו כי חצה את קו הגבול בין מדיניות כללית לבין הנחיה אופרטיבית, ומה שהצריך את בית משפט זה לסמן לשר קו גבול בדמות צו ביניים. מבלי להביע עמדה לגופם של המקרים הקונקרטיים שפורטו לפנינו, בעצם קיומם יש כדי להמחיש את הטענה כי האופן שבו הוגדרה סמכות השר בפקודה הוא כה רחב, שיש בו כדי להוביל להשפעה גוברת של השר על פעילות המשטרה באופן שמנוגד לעצמאותה ולממלכתיותה." (שם, פסקה 15 לפסק דינו)**

193. אמירות אלה ונוספות – שנאמרו על רקע תשתית חלקית יותר מזו שניצבת לפנינו – **נכונות ביתר שאת במצב הדברים הנוכחי**, לנוכח המכלול שהוצג בפירוט עד כה.

194. **בעת הנוכחית, לא יכול להיות חולק כי משמעות מכלול הפעולות האמורות של השר היא כי אין בנמצא כלים פנים-ממשלתיים אפקטיביים להפסקת ההתערבויות הפסולות בעבודת המשטרה, אשר משמעותן החמורה וסתירתן לערכי יסוד דמוקרטיים פורטה לעיל.**

195. **יש להדגיש את ייחודיותה של המשטרה בהקשר דנן**: אף כי משרדי ממשלה רבים מקבלים החלטות החשובות לציבור, המשטרה היא הגוף היחיד שמוסמך, כחלק שוטף ויומיומי מעבודתו, אגב החיכוך היומיומי האינטנסיבי שהוא מקיים עם אזרחי המדינה, להפעיל כוח כלפי כל הפרטים במדינה ואף לפגוע באופן מידי, מוחשי ומשמעותי ביותר בזכויות יסוד: לשלול את חירותו של אדם במעצר, לפגוע בגופו בהפעלת כוח, לחדור לפרטיותו בחיפוש, ולהגביל את חופש הביטוי הפוליטי שלו בהגבלת הפגנות ומחאות. מן הצד השני, היעדרות של המשטרה מזירות מסוימות והימנעותה מהפעלת סמכויותיה בהן מאפשרת מציאות של הפרת חוק ממוסדת על-ידי פרטים, בחזקת "איש הישר בעיניו יעשה", והסרת ההגנה של המדינה מקורבנותיה של אותה פעילות בלתי חוקית.

196. בשונה מהחלטות מנהליות רגילות, שביטולן יכול גם לאיין את השפעתן, כאשר מדובר בפעילות משטרתית אל מול האוכלוסייה האזרחית, לרוב ההשפעה על הציבור אינה הפיכה, ודאי במישור המסר העובר אל האזרח, האפקט המצנן שהוא יוצר על האזרחים, והשלכתו על אמון הציבור במשטרה. אין צריך להכביר מילים על חשיבות האמון במשטרה בחברה דמוקרטית, שכן המשטרה יונקת את הבסיס לסמכויותיה הפוגעניות מן הלגיטימציה הציבורית לקיומן.

197. לייחודיות זו מצטרפת סמכותו החריגה של השר בתחום המינויים, החל מדרגת רפ"ק, המאפשרת לו להשפיע באופן משמעותי ביותר על ביצוע השוטרים את תפקידם, נוכח תלותם בו לעניין קידומם, ולקדם או למנוע קידום שוטרים שפועלים או אינם פועלים בהתאם לציפיותיו. כלי השפעה זה יוצר כר לפוליטיזציה של גוף האכיפה המרכזי, האוחז בסמכויות דרמטיות להגבלת זכויות אזרחי המדינה. ייחודיות זו של המשטרה מחייבת נוסחת איזון שונה ורגישה יותר מזו החלה בין כל שר לבין הגוף המקצועי ברשות המבצעת שעליו הוא ממונה. נוכח האמור, ציין ממלא מקום הנשיא עמית **בעניין תיקון פקודת המשטרה** כי: "מדובר בנוסחת איזון רגישה ועדינה, **יותר מכל מערכת יחסים מיניסטריאלית-מקצועית אחרת** הקיימת בין כל שר ובין הגוף המקצועי ברשות המבצעת שעליו הוא ממונה" (**שם**, פסקה 8 לפסק דינו). **כמובן, שזהו נתון מרכזי שעל ראש הממשלה לשקול, עת הוא מקבל החלטה בעניין איוש התפקיד או שוקל העברה מכהונה.**

198. כאמור, מורכבותו וחשיבותו של מארג היחסים שבין הדרג המיניסטריאלי לבין המשטרה – ובפרט חשיבות השמירה על עצמאותה של המשטרה במישור האופרטיבי – הובילו לדיון בהרכב מורחב בעניין חוקתיות תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה. מכאן ניתן לומר, כי אם פגיעה בעצמאות המשטרה עשויה להוות לשיטת חלק מן השופטים עילה **לביקורת חוקתית** על תיקון חקיקה, הפרת עקרון זה מהווה לכל הפחות גם עילה להתערבות בית המשפט **במישור המינהלי**. וראו בהקשר זה את דבריו של כבוד השופט סולברג (כתוארו אז):

> "תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה ביקש להסדיר סוגיה בעלת חשיבות ורגישות ממדרגה ראשונה – סמכויות השר ביחס למשטרה. אין לכחד. מוטב היה אילו החוק הנדון היה מכיל אי-אלו מנגנוני איזון נוספים. חששות קיימים; חלקם לא בלתי מוצדקים. עם זאת, סבורני כי פרשנות נכונה של סעיפי התיקון – אשר לא שינה באופן מהותי מן המצב שנהג לפניו – לצד עמידה על כללי המשפט המינהלי, מאפשרים להפיג את מרבית החששות, ומכל מקום מוליכים למסקנה כי לא נמצא פגם במישור החוקתי, שיש בו כדי להצדיק את ביטול התיקון; אף לא את חלקו. הלכה למעשה, אף לא נראה כי התערבות במישור החוקתי, תביא לתוצאה טובה יותר, או להתמודדות אפקטיבית עם הקשיים שעלו בעתירות. **לגבי חששות שעוד נותרו – לא אלמן ישראל. ההתמודדות עם חלק מהקשיים שמעורר התיקון, יכולה להיעשות במישור המינהלי. דלתות בית המשפט נותרות אפוא פתוחות, ככל שיהיה בכך צורך, ובאם תקום עילה מתחום המשפט המינהלי להתערבותנו**" (**שם**, פסקה 73 לפסק דינו; כן ראו: פסקה 23 לפסק דינו של כב' השופט שטיין; פסקה 3 לפסק דינו של כב' השופט אלרון).

199. מכלול פעולותיו של השר לביטחון לאומי פוגע פגיעה ממשית ומתמשכת בעצמאות המשטרה – עצמאות המהווה ערך יסוד מרכזי בדמוקרטיה. על רקע זה, ובהינתן חומרת הפגיעה והשלכותיה המוסדיות והמשטריות, נדרש לבחון את משמעותן של פעולות אלה ואת ההשלכות הנובעות מהן ביחס להמשך כהונתו כשר לביטחון לאומי.

200. תחילה נקטה היועצת המשפטית לממשלה **שורה של מהלכים במישור המינהלי שנועדו למנוע את התנהלותו הפסולה של השר,** אשר יש בה לפגוע באופן קשה בעצמאות המשטרה וכפועל יוצא מזה בעקרונות יסוד במשטר דמוקרטי. ואולם, כפי שפורט לעיל, **אף מהלך לא צלח.**

201. במסגרת מאמצים אלו, בין היתר (אך לא רק) נשלחו לשר מכתבים כפי שפורט לעיל, ואף הובהר לו במסגרת תגובות של המדינה לבית המשפט בעניין **פקודת המשטרה** כי פעולות מסוימות בהן נקט אינן חוקיות, ועמדות אלה אושרו על-ידי בית המשפט הנכבד בהחלטותיו. בנוסף, גובש מסמך העקרונות עם השר מיום 29.4.25 ביחס להפגנות ומחאות, חקירות, קבלת החלטות אופרטיביות-מבצעיות, מינויים, הוראות לעניין שיח ישיר בין השר לשוטרים, ותחולת ההוראות על לשכת השר. השר, אשר שיתף פעולה בקיום השיח לגיבוש העקרונות, והתחייב בפני בג"ץ לקיים עקרונות אלה, מלין כעת על עצם קביעתם, וזאת הגם שהעקרונות נועדו לשקף את הדין, ואף השר סבר כך. ברמה המעשית, הפגין השר פעם אחר פעם – במעשה ובכתב – את העדר מחויבותו להנחיות של הייעוץ המשפטי לממשלה ולהחלטות של בית המשפט הנכבד.

202. בהמשך לכך, כפי שצוין לעיל, הוקם צוות בראשות המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) ובהשתתפות גורמים מהמשרד לביטחון לאומי וממשטרת ישראל, שתפקידו היה לגבש נהלים מפורטים להטמעת העקרונות שהוסכמו. הצוות קיים חמש ישיבות, הועברו נוסחי ארבעה נהלים, והתקבלו הערות הן מהייעוץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי והן מלשכת השר. כאן יצוין, במענה לטענת השר, כי אכן נדרש פרק זמן לליבון כל אשר עלה בדיוני הצוות וגיבוש נוסח הנהלים, בשים לב למהות הדברים. אשר לטענה, כי הנהלים הועברו בגרסת PDF, נציין כי משהתבקשה העברתם בפורמט WORD נשלחו הקבצים בפורמט זה. מכל מקום, ובכך עיקר, מהערות לשכת השר לנוסחי הנהלים שהעביר הייעוץ המשפטי לממשלה עלו כאמור **פערים מהותיים** ביחס לפרשנות העקרונות ולהיקפם – פערים שלא ניתן לגשר עליהם. כאמור, בעוד שהצדדים הסכימו על נוסח עקרוני, התגלו **חילוקי דעות משמעותיים** בעת ניסיון תרגום העקרונות לכללים מעשיים וקונקרטיים שיש בהם להבטיח את עצמאותה של המשטרה. מהערות לשכת השר עולה כי לא קיימת נכונות אמיתית לקיים את העקרונות, באמצעות עריכת קונקרטיזציה והטמעה בנהלים, אלא מדובר בניסיון ליצור עמימות מכוונת שתאפשר המשך השפעה פסולה של השר על המשטרה. בהיעדר פירוט קונקרטי ומחייב, העקרונות שסוכמו ייוותרו כ"ניירי ריק" – הצהרות עקרוניות שאין בהן ממש מעשי ושלא יספקו מענה למצב הבעייתי הקיים.

הצגת הפער המהותי כאמור אף מקבלת חיזוק מתגובת השר לעתירה. השר טוען כי "**אין כל מניעה להמשיך את המלאכה, בתנאי שהייעוץ המשפטי לממשלה לא יחרוג ממסגרת ההסדר הדיוני ולא ינסה לשלול מהשר סמכויות הנתונות בידיו כדין ללא כל בסיס חוקי**". זהו בדיוק הקושי – הנהלים נועדו לשקף את הדין כמובן, אולם נדרש ליצוק להם תוכן ממשי שיבטיח את קיומם. לשם כך, נדרש לפרוט את העקרונות לכללים מעשיים וקונקרטיים, על מנת שיתנו מענה ממשי שתוחם מראש את "גבולות הגזרה" הרלוונטיים בין התוויית מדיניות מצד אחד לבין התערבות פסולה במישור האופרטיבי.

כאמור לעיל, היועצת המשפטית לממשלה נכונה להציג לבית המשפט הנכבד את נוסחי הנהלים שגובשו בעקבות ישיבות הצוות כמו גם את ההערות שהתקבלו להם, ככל שתינתן הסכמת השר לכך.

203. זאת ועוד, וחמור מכך: במקביל לתהליך גיבוש הנהלים, ואף לאחר שהתחייב לפני בית המשפט לקיים את העקרונות, פעל השר בניגוד לעקרונות אלה, כפי שפורט בהרחבה במסגרת התשתית העובדתית ובמכתבי היועצת המשפטית לממשלה. משכך, כאמור, הניסיונות למצוא "דרכי ביניים" שיבססו ערובות מספקות למניעת התערבותו החוזרת והנשנית של השר בעבודת המשטרה לא צלחו.

204. היועצת המשפטית לממשלה פעלה אף מול ראש הממשלה, ופרשה לפניו, ולא פעם אחת, תשתית רלוונטית בדבר התנהלות השר, ופירטה את משמעויותיה ותוצאותיה. כן הבהירה כי ככל שיישקל מינויו של השר מחדש יש להשלים את הליך הבחינה שנעצר עם התפטרותו. אולם הדבר לא הניע פעולה של ראש הממשלה לשינוי ההתנהלות - בתגובות ראש הממשלה לא צוין כי פעל מול השר לשינוי ההתנהלות כך שלמעשה גיבה אותו בשתיקתו לאורך הזמן, ומהתגובות אף עולה כי ראש הממשלה כופר בעצם הטענה כי השר פוגע בעצמאות המשטרה או מפר את מסמך העקרונות.

205. משהניסיונות האמורים כשלו, מתעוררת השאלה האם ניתן למצוא מענה אפקטיבי לפגיעה בעצמאות המשטרה באמצעות ביקורת שיפוטית בדיעבד על החלטות קונקרטיות של השר. התשובה לכך היא שלילית, וזאת מכמה טעמים.

הדבר נובע, בראש ובראשונה, מכך שאופי הפגיעה הוא **מערכתי ומצטבר**. כאמור, אין מדובר בהפרה נקודתית או במחלוקת ממוקדת שעניינה בהפעלת סמכות פרטנית – כגון החלטות אחדות שנויות במחלוקת – אלא בדפוס שיטתי ומתמשך של התערבות בעבודת המשטרה, החוזר על עצמו בהקשרים שונים ובתחומים מגוונים. **ביקורת שיפוטית על החלטה מסוימת אינה יכולה להתמודד עם דפוס כולל שכזה, ועם האפקט המצנן הנוצר כלפי שוטרי משטרת ישראל.**

לכך יש להוסיף כי מלכתחילה, ההיקף הרחב של הפעילות המשטרתית ומאפייניה הייחודיים – החלטות המתקבלות בפרקי זמן קצרים, לעיתים בשטח ובזמן אמת (כגון טיפול בהפגנה, החלטה על מעצר, או הפעלת כוח באירוע מתפתח) – מקשים על עריכת בירור שיפוטי מקדמי ואפקטיבי ביחס לשאלה האם מדובר בהתערבות פסולה או התווית מדיניות. נוכח ריבוי האירועים, גם אין זה מעשי להניח שבכל ענין ייזום גורם פרטני הליך מתאים, ועל כן באופן מובנה עלולים להיוותר אירועים שפוגעים בזכויות אדם ללא ביקורת ומענה. וראו בהקשר זה את דבריו של ממלא מקום הנשיא **עמית בעניין תיקון פקודת המשטרה**: "**ההנחה כי ניתן, בחיי המעשה, לפנות לבית המשפט בבקשה לקבלת סעד מתאים באופן שירפא את הפגיעה בכל מקרה ומקרה של חריגה מסמכות, אינה הולמת את המאטריה שבה עסקינן, שכאמור נוגעת לסמכויותיה של המשטרה ולפגיעה האינהרנטית בזכויות אדם חוקתיות בעת הפעלת כוחה. החיכוך בין המשטרה לבין האזרח הוא תכוף ומתמשך, ומצריך קיומו של הסדר משפטי ברור ומוגדר**" (**שם**, פסקה 5).

מעבר לאמור יש לזכור כי עצם הפנייה של קצין משטרה להליך משפטי נגד השר כרוכה בקשיים רבים עבור אותו קצין, שנדרש למעשה להציב עצמו אל מול השר הממונה, המחזיק בכוח רב כלפיו וכלפי הממונים עליו. כפי שתואר לעיל, מעבר לסמכויות המיניסטריאליות הנתונות לשר, קיימות דרכים נוספות להרתיע קציני משטרה מנקיטת הליכים משפטיים נגד השר, כדוגמת הדיון שנערך בכנסת בעניינה של רפ"ק רינת סבן בעיצומו של ההליך המשפטי בו נקטה נגד השר.

לבסוף, המידע המגיע לידיעת הציבור, כמו גם לידיעת הייעוץ המשפטי לממשלה עצמו, אודות היקף ההתערבות של השר לביטחון לאומי בעבודת המשטרה הוא מטבעו חלקי, שכן רבות מדרכי ההתערבות הן סמויות מן העין. ההתחייבות של השר במסמך העקרונות לתעד את שיחותיו עם

קצינים – אינה מקוימת, ומטעם זה גם למפכ"ל המשטרה אין יכולת לקיים בקרה על מלוא ההשפעה של השר על עבודת המשטרה.

206. יש להדגיש כי ניתן ללמוד כי ביקורת שיפוטית על החלטות קונקרטיות של השר אינה מהווה מענה מספק להתנהלות השר אף מהשתלשלות העניינים **בעניין תיקון פקודת המשטרה**.

כאמור, תחילה לא נעתר בית המשפט לבקשות העותרים לצווי ביניים, תוך שהבהיר בהחלטתו את הקווים הכלליים להבחנה בין מדיניות כללית לבין התערבות אופרטיבית (וראו: החלטת הנשיא עמית מיום 19.3.23 בעתירות בענין **תיקון פקודת המשטרה**). ואולם, לאחר שבית המשפט מצא כי גם לאחר אותה החלטה "התנהלות השר לא עולה בקנה אחד עם החלטת בית המשפט", **ניתן ביום 10.1.24 באופן חריג צו ביניים צופה פני עתיד** המורה לשר להימנע מהתערבות אופרטיבית בעבודת המשטרה. צו הביניים המפורט קבע כי על השר להימנע "מכל התייחסות לאירוע מבצעי קונקרטי באופן שעשוי לעלות כדי מתן הוראה אופרטיבית למשטרה כיצד עליה להפעיל סמכותה באותו אירוע – במישרין או בעקיפין, מראש או למפרע. כן יימנע השר מלהתייחס – בין היתר – לאופן השימוש בכוח באירוע כזה או אחר, דרכי השימוש בכוח, האמצעים לפיזור הפגנות, התנאים שנוגעים לזמן, למקום ולאופן עריכת האירוע ולעצם מתן אישור לקיום האירוע". ואולם, נראה שגם בצו הביניים לא היה כדי ליתן מענה הולם בנסיבות. כך למשל, לאחר צו זה פרסם השר באופן פומבי את מסמך המדיניות שנזכר לעיל, על אף כל הקשיים שפורטו. עובדות אלה מלמדות כי הביקורת השיפוטית על החלטות קונקרטיות, על אף חשיבותה, אינה מספקת מענה יעיל למצב שבו שר ממשיך לפגוע בעצמאות המשטרה.

207. **המסקנה המתבקשת היא כי המצב הקיים, שבו עצמאות המשטרה נפגעת באופן מתמשך ושיטתי, אינו יכול להימשך.** משניסיונותיה המרובים של היועצת המשפטית לממשלה למצוא פתרונות במישור המינהלי – שיאפשרו את המשך כהונתו של השר מצד אחד, אך יבטיחו את עצמאותה של המשטרה מהצד השני – לא צלחו, ומשלא ניתן להסתפק בביקורת שיפוטית לאחר מעשה כמפורט לעיל, נפנה לבחון האם קמה עילה להתערבות ממין אחר – העברת השר מתפקידו בהתאם לסמכות ראש הממשלה לפי סעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה.

208. לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, בשים לב לכך שפוליטיזציה של המשטרה היא, בלשון בית המשפט, "הרת-אסון"; ושהיא מובילה לפגיעה חמורה הן בזכויות הפרט, באמצעות שימוש פוליטי בסמכויות הפוגעניות הרחבות של המשטרה; הן באמון הציבור במערכת אכיפת החוק ובממלכתיות השלטון, הן בערכים דמוקרטיים יסודיים, **ומקימה חשש לשיקולים זרים, הרי שהפרה מתמשכת ושיטתית של עקרון עצמאות המשטרה (ולמעשה דחייתו מיסודו) יכולה בנסיבות מסוימות להקים חובה על ראש הממשלה להעביר מתפקידו את השר הפוגע באופן שיטתי בארגון שעליו הוא מופקד ובערכי היסוד שעליהם הוא מופקד.**

זאת, בפרט, בנסיבות שבהן ניסיונות חוזרים ונשנים למצוא פתרונות חלופיים שימנעו התערבות בשיקול דעתו של ראש הממשלה, **לרבות התרעות של היועצת המשפטית לממשלה, הבהרות בהחלטות בית המשפט, ואף מתן צו ביניים חריג צופה פני עתיד**, לא נותנים מענה לפגיעה המתמשכת בעצמאותה של המשטרה. לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, מצב דברים זה עונה על קביעת בית המשפט בעניין **דרעי**: מצב שבו "**ערכי היסוד של השיטה החוקתית והמשפטית שלנו הופכים את אי-הפעלתה של הסמכות לבלתי סבירה באופן היורד לשורשו של עניין**" (**שם**, בעמ' 422).

209. ברקע הדברים יש להדגיש נקודה נוספת וחשובה: אף קודם לתשתית הנוגעת לפגיעתו המתמשכת של השר בעבודת הממשלה, וכפי שפורט לעיל, **מינויו של השר בן גביר למשרד לביטחון לאומי עורר מלכתחילה קושי משפטי**, כפי שנקבע בעניין **פטרושקה**. קביעה זו התבססה על התשתית העובדתית שעמדה לפני בית המשפט באותה עת, והתמקדה בעברו הפלילי של השר בן גביר, בהתנהגותו ובהתבטאויותיו הקשות אשר הובאו בעתירה, כמו גם בהליכים בהם התבקשה פסילת מועמדותו לכנסת. המסקנה כי המינוי אינו חורג באופן קיצוני ממתחם הסבירות נעשתה במפורש על יסוד ההנחה כי עצמאות המשטרה תישמר, וכי השר בן גביר לא ישמש כ"מפכ"ל-על". בית המשפט הנכבד מצא שיש בהפרדה בין תפקיד השר כמתווה מדיניות לבין עצמאות המשטרה בביצוע האופרטיבי כדי להקהות את החשש ואת הפגיעה באמון הציבור הנובעים מעברו הפלילי ומהתבטאויותיו של השר.

210. נתון זה משפיע בשני אופנים על המצב הנוכחי:

<u>ראשית</u>, התנהלותו של השר, אשר כבר פוגעת בעצמאותה של המשטרה באופן מתמשך ושיטתי, יש בה כדי להטות את הכף שכבר הייתה מעורערת מלכתחילה. כאמור, התנהלותו הנוכחית של השר אינה מצויה ב"חלל ריק", אלא מתווספת לרקע של עבר פלילי והתבטאויות קשות שהקימו קושי משפטי כבר בשעת המינוי. התנהלותו הנוכחית של השר מוסיפה למצב שעורר קושי מלכתחילה, ומחמירה אותו באופן ניכר.

<u>שנית</u>, בחינת בית המשפט את מידת הפגיעה באמון הציבור כתוצאה מעברו הפלילי ומהתבטאויותיו של השר בן גביר נעשתה תחת הנחה מפורשת כי המשטרה תישאר עצמאית, וכי השר לא יתערב באופן אופרטיבי בעבודתה. קרי, עצמאות המשטרה שימשה משקל נגדי שאיזן את הפגיעה באמון הציבור. כעת, כאשר עצמאות המשטרה נפגעת, והשר בהתנהלותו (להבדיל מאמירה) דוחה את עקרון עצמאות המשטרה, אותו איזון משתנה מיסודו: המשקל הנגדי שאיזן את העבר הפלילי וההתבטאויות – שמירת עצמאות המשטרה – התאיין, ובכך מתחזקת הפגיעה שהמינוי גורם לה.

211. לצד האמור, יש להכיר בכך שמקרה זה מעורר שאלות שטרם נדונו בפסיקה הקיימת. כפי שפורט לעיל, עד כה, נעשתה התערבותו של בית המשפט הנכבד בהימנעותו של ראש ממשלה להעביר שר מתפקידו בנסיבות ספציפיות, שבהן התגבשה תשתית של ראיות מינהליות לכך שנפל דופי חמור בטוהר מידותיו של שר, אגב חשדות לביצוע מעשים פליליים או הרשעה בעבירות פליליות. הפסיקה הבהירה כי במקרים כאלה, שמירה על טוהר המידות ועל אמון הציבור במוסדות השלטון מחייבת הפעלת הסמכות להעברה מתפקיד.

212. עוד יש לציין כי בפסק הדין בבג"ץ 9223/10 הובע ספק אם יש מקום להתערבות שיפוטית בשיקול דעתו של ראש הממשלה שלא להעביר שר מתפקידו במצב שבו הוא נושא באחריות למחדלים בתחום המקצועי של הפעלת סמכותו.

אולם, במקרה דנן, **אין** מדובר במחדלים בתחום המקצועי ולא ב"טענות בדבר תוכן עבודתו" (סעיף 90 לתגובת ראש הממשלה מיום 14.12.26), אלא בהתנהלות שיטתית החותרת תחת הרעיון המסדר של פעולת משטרה במדינה דמוקרטית ותחת הערכים שעליהם אמון המשרד לביטחון לאומי.

213. מכל מקום, ובכך עיקר, במקרה דנן המצב שונה מן היסוד מהמצבים שנדונו בפסיקה, ומחייב התייחסות נפרדת. במוקד העניין לא עומד כעת עברו הפלילי של השר, הממקד אותנו אך בפגם בתחום טוהר המידות; הטיעון גם אינו עוסק במידת שביעות הרצון מתפקודו כשר, מחדל מקצועי, או בחוסר יכולת של השר לנהל את תחום אחריותו.

214. **מדובר במקרה חמור בהרבה וקיצוני בהרבה מהמקרים שעד כה הוחלו לגביהם "הלכת דרעי פנחסי" עד כה. במקרה דנן מדובר בהפסקת פגיעה בערכי היסוד הגרעיניים של הדמוקרטיה הישראלית ובזכויות אדם, והגנה עליהם מפני שימוש אקטיבי, מכוון ומתמשך בסמכויות המוקנות לשר, תוך ניצול כלי המינויים כאמצעי השפעה והפעלת לחץ על המשטרה, ומתן הנחיות ישירות ועקיפות לפעילות אופרטיבית** – כל זאת באופן שעומד בניגוד לעקרונות יסוד אשר הוסכמו על ידי כל השופטים בפסק הדין בעניין תיקון פקודת המשטרה, ובפרט עקרון עצמאות המשטרה במישור האופרטיבי.

215. לפיכך, על אף משנה הזהירות שיש לנקוט בהקשר זה, מצב דברים זה חמור במיוחד נוכח הפגיעה בערכי יסוד גרעיניים של הדמוקרטיה הישראלית לטווח הארוך, מוביל לפגיעה בזכויות אדם, ועשוי להקים חובה על ראש הממשלה להעביר את השר מתפקידו כשר לביטחון לאומי, לאחר שנמנע מלפעול עד כה.

216. כאן יש לחדד: **הדיון בהליך דנן נסוב על שאלת החלת העקרון שנקבע בהלכת דרעי-פנחסי על נסיבות** נוספות, חמורות יותר, מעבר לאלה **שנמצא עד כה כי קמה בהן חובה להעביר מכהונה.**

העקרון שנקבע בעניין **דרעי-פנחסי**, על סמך כללי המשפט המינהלי, הוא כי שיקול דעתו של ראש הממשלה האם להעביר שר מן הכהונה נתון לביקורת שיפוטית, וכי ייתכנו נסיבות בהן תהפוך סמכותו זו לחובה, בשים לב לחומרת המעשה ופגיעתו באמון הציבור בשיטה ובערכי היסוד עליהם היא מבוססת.

עד כה יושם עקרון זה בנסיבות הקונקרטיות של מעשה חמור מתחום טוהר המידות, הנתמך בתשתית מנהלית העומדת ברף הראייתי הנדרש לכתב אישום (ובמקרים חריגים בחומרתם גם בלא כתב אישום, כפי שנקבע), ואשר נמצא כי ישליך על אמון הציבור וערכי השיטה עד כי לא ניתן להותיר את המינוי על כנו.

בצד זאת, מובן כי ייתכנו גם מעשים חמורים שאינם במישור הפלילי או מתחום טוהר המידות, הנתמכים בתשתית ראייתית הולמת, שפגיעתם ונזקיהם לערכי השיטה עשויים להקים אף הם את החובה להפעיל את הסמכות להעברה מכהונה.

למעשה, ייתכנו נסיבות בהן יהא מדובר במעשים שחומרתם רבה יותר מאישום פלוני קונקרטי, נזקיהם קשים יותר, רחבים יותר וארוכי טווח יותר, והם נתמכים בתשתית מוצקה יותר, באופן שעשוי להקים את החובה להפעלת הסמכות בעוצמה רבה יותר.

כזה הוא המקרה דנן - אין לפנינו אישום באירוע נקודתי פסול מתחום טוהר המידות, כי אם תשתית משמעותית של שורת פעולות ודברים שפרסם השר או אמר בקולו, הפוגעים פגיעה ממושכת, חוזרת ונשנית, בעצמאות המשטרה. בנוסף, **אין מדובר אך בהשלכה על אמון הציבור בשיטה ובכך שהמשרד יפעל תחת השר לפי ערכי היסוד, אלא בפגיעה בשיטה עצמה ובתפקוד**

המשטרה לפי ערכי היסוד עצמם – פגיעה בעצמאותה של המשטרה, במעמדה ובשורש הלגיטימציה הציבורית להפעלת סמכויותיה הפוגעניות, ופגיעה בזכויות האדם של אזרחי המדינה. לנסיבות אלה חומרה רבה, אשר עשויה לעלות על חומרתו והשלכותיו של אישום פלוני. ונחדד עוד, כי בעניין דנן, בשונה מאישום באירוע נקודתי שהסתיים, מדובר בהתנהלות שיטתית ומתמשכת, אשר כעולה מתגובת השר, הוא אינו רואה בה כל פגם ואף בהתחייבותו להימנע ממנה במסגרת מסמך העקרונות לא עמד, ואינו עומד בה אף כעת.

217. **גם אלמלא קיומה של הלכת דרעי פנחסי בדין הישראלי, במצב הדברים הקיים, שבו התנהלות השר פוגעת פגיעה אנושה בעקרונות דמוקרטיים בסיסיים, וכל מאמץ שנעשה להפסיק זאת נכשל, השר מקבל "דה פקטו" רוח גבית מראש הממשלה והממשלה ושלטון החוק עומד בפני "שוקת שבורה" - נדרש להביא את נושא כהונתו של השר לבחינתו של בית המשפט. זאת, שכן לא נותרו כלים משפטיים אחרים לשם הפסקת הפגיעה הקשה (וייתכן שבלתי הפיכה) בעבודת המשטרה ובזכויות האדם בישראל, כפי שמשתקף מן העתירות ומכלל התשתית העובדתית שהוצגה.**

218. ומן הכלל אל הפרט:

לפי פקודת המשטרה, **"משטרת ישראל נתונה למרות הממשלה"**, והשר לביטחון לאומי ממונה על משטרת ישראל **"מטעם הממשלה"** (סעיף 28 לפקודת המשטרה). סעיף 4 לחוק-יסוד: הממשלה מורה כי "**שר אחראי בפני <u>ראש הממשלה</u> לתפקידים שעליהם ממונה השר**."

כפיפות המשטרה למרותה של הממשלה היא חלק מתפיסת היסוד בשיטתנו, לפיה על המדינה מוטלת האחריות להבטחת הביטחון והסדר הציבורי ולאכיפת החוק הפלילי, ומכוח אחריות זו, כפופות זרועות הביטחון, בהן המשטרה, למרות הממשלה:

> **"בהתאם לעקרונות המשטר האמורים ועל פי תפיסות היסוד החברתיות והמדיניות של שיטת המשטר בישראל, המדינה - באמצעות הממשלה והגופים הכפופים לה – נתפסת כגורם שעליו מוטלת האחריות להבטחת הביטחון והסדר הציבורי ולאכיפת החוק הפלילי. זרועות הביטחון השונות מדינה – ובהן צה"ל, המשטרה, שירות בתי הסוהר ושירות הביטחון הכללי – כפופות למרות הממשלה, וככלל ראשיהן ממונים על ידה (ראו: סעיפים 2 ו-3 לחוק יסוד: הצבא, סעיף 8 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971, סעיף 78 לפקודת בתי הסוהר וסעיפים 3 ו-4 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002). כאשר זרועות אלה, המהוות כולן חלק מן הרשות המבצעת של המדינה, מפעילות את סמכויותיהן הן פועלות בשם המדינה ככוח מאורגן תחת מרות הממשלה. אכן, כפיפות זרועות הביטחון השונות למרותה של הממשלה הנבחרת הייתה מאז ומתמיד אחד ממאפייניה הבולטים של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית מודרנית, וזהו אחד מעקרונות היסוד החוקתיים העומדים בבסיס שיטת המשטר בישראל." (בג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' שר האוצר, פסקה 24 (19.11.09)).**

219. בהתאם לאמור, **לראש הממשלה ולממשלה אחריות מוגברת להבטיח את פעולתה החוקית של המשטרה כגוף ממלכתי וא-פוליטי ולמנוע התערבות פסולה בעבודתה. מדובר במקרה פרטי בעל מאפיינים מיוחדים בהתייחס לסמכות הרחבה של ראש הממשלה לפטר או למנות שרים**. בידי ראש הממשלה יש מנעד של אפשרויות לטיפול בפעולות של שר הפוגעות בעצמאות המשטרה

ולשמירה על עקרונות היסוד של השיטה. ואולם, מתגובותיו לבית המשפט עולה, כי לא ננקטו על-ידו צעדים כלשהם בסוגיה (למעט הבעת נכונות בפני היועצת המשפטית לממשלה לחידוד נהלים מול השר, בדוא"ל ששלח מזכיר הממשלה ביום 23.12.24 במענה למכתב היועצת המשפטית לממשלה מיום 14.11.24), וקל וחומר פיטוריו של השר לביטחון לאומי, שכן הוא אינו סבור שהוכח בפניו כי השר לביטחון לאומי פוגע בעצמאות המשטרה.

220. כפי שפורט לעיל, היועצת המשפטית לממשלה פרשה לפני ראש הממשלה את עיקרי התשתית הנחוצה להחלטתו במכתביה מהימים 14.11.25 ו-2.12.25, וכן הועברו אליו התייחסות מאת בא-כוחו של השר, ודברים שטען בא-כוחו מכח ההיתר שניתן לו לייצוג נפרד בהודעה שהוגשה לבית המשפט. בידו של ראש הממשלה לקבל החלטה על יסוד כל אשר הוצג לפניו. היועצת הציעה אף במכתב מיום 2.12.25, כבעבר, לקיים פגישת עבודה לליבון שאלות נדרשות. מלשכת היועצת המשפטית לממשלה נמסר, כי נוכח פניית מזכיר הממשלה מיום 10.12.25 נעשה ניסיון לתאם מועד לפגישת עבודה כזו אולם הדבר טרם צלח.

בהקשר זה יוזכר עוד, כי לאחר התפטרותו של השר מתפקידו, הבהירה היועצת המשפטית לממשלה לראש הממשלה כי ככל שישקול למנות את השר מחדש כחבר בממשלה, יידרש להשלים את הליך הבחינה בו הוחל בתקופת כהונתו הראשונה של השר, בשים לב לתשתית הראייתית העדכנית. אולם, חרף האמור, משהחליט השר לשוב לחיים הפוליטיים, ועל אף עמדת היועצת המשפטית לממשלה כי לא ניתן למנותו לתפקיד השר לביטחון לאומי טרם השלמת הליך הבחינה האמור, החליט ראש הממשלה בו ביום למנות את השר לתפקיד זה והביא את המינוי לאישור הממשלה, בלא למצות ולהשלים את הליך הבחינה באופן שיניח לפניו את כל התשתית הדרושה להחלטתו. לפיכך, מינוי השר מחדש נעשה בלא שהושלם הליך בחינת התשתית העובדתית, ובלא שפורטו שיקולי ראש הממשלה למנותו, באופן שיאפשר לבחון האם נשקלו כל השיקולים הרלוונטיים והאם נערך איזון הולם ביניהם.

221. מכל מקום, אף שהיועצת המשפטית לממשלה פרשה את התשתית הדרושה לראש הממשלה להחלטתו כאמור, ושבה על הצעתה לקיים פגישת עבודה עם ראש הממשלה לליבון השאלות הנדרשות, מעמדת ראש הממשלה לעתירות עולה כי השיח בעניין זה מוצה, ואין מנוס מהכרעה שיפוטית בסוגיה.

222. מהודעת ראש הממשלה מיום 25.9.25, ומן התגובה המקדמית שהוגשה מטעמו ביום 14.12.25, עולה כי ראש הממשלה קיבל החלטה שלא להעביר את השר מכהונתו, וכי הלכה למעשה הוא כופר בעצם הטענה כי השר פוגע בעצמאות המשטרה או מפר את מסמך העקרונות.

זאת ועוד, בתגובה צוין כי **"השיקול המכריע, העיקרי, וזה שבלעדיו אין, הוא השיקול הפוליטי-ציבורי"** (סעיף 49 לתגובה המקדמית מטעם ראש הממשלה מיום 14.12.25). בכך הובהר, כי בהחלטת ראש הממשלה ניתן **משקל מכריע לשיקול הפוליטי בלבד**, ולא ניתן כל משקל **לעיקרון של עצמאות המשטרה ולערכים הדמוקרטיים הקשורים בכך, כמו גם להתנהלותו של השר הפוגעת בהם**, אשר ראש הממשלה סבור, כאמור, כי אינה התנהלות הפוגעת במשטרה או מפרה את מסמך העקרונות.

223. בהקשר זה נוסיף, כי בניגוד לטענת ראש הממשלה (סעיף 43 לתגובתו מיום 14.12.25), ההחלטה הנתקפת אינה החלטת המינוי מחדש מיום 19.3.25 כי אם ההחלטה שלא להעביר מכהונה. הסעד שהתבקש בעתירות ובפניות שקדמו להן, עניינו בהפעלת הסמכות לפי סעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, והתשתית הרלוונטית נוגעת להתנהלות השר בשתי תקופות כהונתו בתפקיד, למן מינויו לראשונה ואף למן המינוי מחדש. מתגובת ראש הממשלה עולה ברורות, כאמור, כי ראש הממשלה החליט להותיר את השר בתפקידו על אף כל הנטען והעולה מהתשתית המינהלית שלפניו, וכי בהחלטתו זו נתן לשיקול הפוליטי לבדו משקל מכריע.

כך או כך, בהתאם לפסיקה חלה חובה להשיב לפניות להפעיל את הסמכות להעביר שר מכהונה, והימנעות מהפעלת סמכות זו עומדת אף היא לביקורת שיפוטית, ו"ניתן לבחון האם ההימנעות משימוש בסמכות נבעה משיקולים סבירים או שמא חייב מכלול הנסיבות את הפעלת הסמכות" (עניין **דרעי 1993**, פסקה 14 לפסק דינו של כבוד הנשיא שמגר).

224. אשר לטענה בדבר פגיעה בזכות לבחור ולהיבחר, הפסיקה הבחינה באופן עקבי בין הזכות לכהן כחבר כנסת לבין כהונה כשר בממשלה. ראו דברי כב' השופט א' גולדברג בעניין **דרעי**:

> **"[...] ככל שמדובר בנבחר הציבור גובר העיקרון הדמוקרטי על אינטרס ציבורי אחר, על-אף העובדה שחבר כנסת גם הוא ממלא שירות ציבורי, וכשהכנסת היא אחת מרשויות המדינה.**
>
> **כיוון ששר וסגן שר ממלאים, כאמור, תפקיד פוליטי, האם אין לומר גם במקרה שבו גובש נגד מי מהם כתב אישום בעבירה שיש עמה קלון, כי זה "מחיר הדמוקרטיה", וכי הביקורת על מינוי אשר כזה מסורה לכנסת, אשר בידה להצביע אי-אמון בממשלה בשל מינוי שלדעתה אינו תקין? ויתרה מזו, האם אין בהתערבותנו בכגון דא משום התערבות בית המשפט ב"מעשה המרכבה" של הממשלה ומשום הפרת האיזון שבין הרשויות?**
>
> אכן, **אין לכחד כי קיים היבט פוליטי בסוגיה שאנו דנים בה. אולם מאידך גיסא אין לראות היבט זה במנותק מן המינהל הציבורי. סבורני כי בהתנגשות זו שבין שני ההיבטים אין בידינו לומר כי הנורמה שבמינהל הציבורי, אותה קבענו כחלה על עובד ציבור** (ראה בג"צ 6163/92, 6177[16]), **לא תחול כלל, אך ורק משום שנושא המשרה הוא שר או סגן שר**. תוצאה כזאת יש בה לא רק "מוסר כפול", אלא גם החלתן של נורמות משפטיות כפולות ונוגדות: האחת, אשר חלה על עובד מן השורה, והאחרת על פוליטיקאי הממלא תפקיד, תוך פגיעה בעקרון השוויון בפני החוק.
>
> **ההתנגשות שבין שני ההיבטים אינה מחייבת כי היבט אחד ידחק את האחר, וכל שמתחייב הוא כי ייעשה איזון ביניהם. האיזון מחייב כי התערבותו של בית-משפט זה בשיקול-דעתו של מי שהוסמך בחוק להעביר שר או סגן שר מתפקידם תהא במשורה ותצטמצם למקרים שבהם חומרת הנסיבות של העבירה המיוחסת אינה יכולה להתיישב עם המשך התפקיד."**

כן ראו דברי כב' השופטת ברק-ארז בעניין **שיינפלד**:

> **"שונים הם פני הדברים בכל הנוגע לכהונה בממשלה. היבחרות לכנסת אינה שקולה באופן אוטומטי לכהונה בממשלה. הדבר נכון אף במקרים הנוגעים לחברי כנסת שלהם מעמד פוליטי נכבד במפלגותיהם. בהקשר זה יש לציין כי עוד לפני כשלושים שנה, בעת שעניינו של דרעי הגיע לראשונה לפתחו של בית משפט זה, ולצדו עניינו של רפאל פנחסי, חבר כנסת נוסף מסיעת ש"ס באותה עת, פסיקתו של בית משפט זה באשר להפסקת כהונתם**

בממשלה (כשר וכסגן שר בהתאמה) לא נגעה בכל אופן שהוא לכהונתם בכנסת. פנחסי אף מונה לימים כיושב ראש ועדת הכנסת, הגם שלא יכול היה לכהן כסגן שר, ובית משפט זה הבחין הבחן היטב בין היקף ההתערבות בכהונה פרלמנטרית, לבין היקף ההתערבות בכהונה בממשלה (ראו: בג"ץ 7367/97 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נב(4) 547, 555-559 (1998); עניין הטלת המנדט, בפסקה 15 לפסק דינה של הנשיאה חיות)"

225. ונחדד: אין עניינו של דיוננו בזכות לבחור ולהיבחר, ואף לא בהתערבות בקביעת הרכב הממשלה על-ידי ראש הממשלה, אלא הדיון עניינו בבחינת השלכת התנהלות השר באופן שפוגע בעצמאות המשטרה בהקשרים רגישים שפורטו לעיל ובזכויות אדם, ומחדלו של ראש הממשלה מלפעול מול התנהלות זו על השלכותיה הקשות. לא מוכרת זכות לבחור שר, או להתמנות לשר או למנות שר, אשר יוכל לפעול ללא כל מגבלות, ויהא רשאי לפגוע בעצמאות המשטרה ובערכי היסוד של השיטה. יתר על כן, העתירה עוסקת אך בכהונתו של השר בן גביר בתפקיד השר לביטחון לאומי. בשונה מהאמור בפרשת **דרעי-פנחסי** (שלעמדתנו עסקה במקרים שחומרתם פחותה בהרבה), בנסיבות המקרה דנן, קיימים פתרונות נוספים פרט לפיטורי השר מהממשלה, באמצעות מינויו לתפקיד מיניסטריאלי אחר שאיננו כרוך בהפעלת סמכויות כלפי משטרת ישראל בהיותה גוף אכיפה מרכזי ובפגיעה בערכי יסוד גרעיניים המעצבים את זהותה של ישראל כמדינה דמוקרטית.

226. סיכומו של דבר:

על רקע מכלול התשתית העובדתית והנורמטיבית שנפרשה לעיל, המסקנה המתבקשת היא כי המצב הקיים, שבו כהונת השר חותרת באופן מתמשך ושיטתי תחת עקרון ממלכתיות וא-פוליטיות המשטרה, כתוצאה מפעולותיו, אינו יכול להימשך נוכח הנזקים המצטברים, חסרי התקדים וייתכן שאף בלתי הפיכים למשטרה. הסכנות הגלומות במצב זה, על כלל היבטיו, הולכות ומתגברות ככל שעובר הזמן, שכן מהלכי השר להתערבות בעבודת המשטרה הופכת לנורמה ולהרגל, ולמציאות שאותה מכירים שוטרי משטרת ישראל, והחשש מפני השפעותיה השליליות איננו תיאורטי אלא מוחשי, וייתכן שאף יהיה בלתי ניתן לתיקון מלא. הסכנה הדמוקרטית הנשקפת מחומרת המצב אף הולכת ומתגברת עם התקרבות תקופת הבחירות לכנסת, נוכח תפקידה הייחודי של המשטרה בתקופה זו, והכרח לפעולתה בלא כל צל של חשש מהשפעה פוליטית.

227. בהעדר טיפול בסוגיה על ידי ראש הממשלה עד-כה, ומשתגובתו לא כללה כל התייחסות לגוף הבעיה, הוציא בית המשפט הנכבד מלפניו צו על תנאי המעביר אליו את הנטל לנמק ולשכנע מדוע לא יורה על העברתו של השר מתפקידו כשר לביטחון לאומי, זאת בשים לב, ומבלי למצות, לטענות הנוגעות לפעולות השר בתחום החקירות והמינויים.

228. כתב התשובה מוגש טרם שהתקבלה התייחסות ראש הממשלה לגוף העניין. ככל שלא יחול שינוי משמעותי מאוד בתשתית הרלוונטית לאחר הגשת תגובת ראש הממשלה, ושראש הממשלה לא יעמוד בנטל שהוטל עליו לשכנע מדוע במצב הקיצוני שנוצר, שבו חרף הפגיעה הקשה במשטרה, בציבור ובערכים דמוקרטיים גרעיניים, הוא אינו מעביר את השר מתפקידו, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי יש להוציא צו מוחלט בעתירות, במובן זה שייקבע שהשר בן גביר אינו יכול לשמש בתפקיד השר הממונה על משטרת ישראל, גוף אכיפת החוק המרכזי במדינה.

סיכום

229. לאור כל האמור, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי במצב הדברים הנוכחי, נוכח התשתית העובדתית המשמעותית בדבר התנהלות השר למן מינויו, בצירוף התשתית טרם המינוי הראשון, אשר טרם הוגשה מטעם ראש הממשלה התייחסותה לגופה בעניינה, ובהיעדר ערובות ומנגנונים להבטחת פעילותה התקינה, הממלכתית והשוויונית של משטרת ישראל, בפרט משראש הממשלה לא פעל מול השר לשם כך, הרי **שאלמלא יחול שינוי משמעותי מאוד בתשתית וככל שלא יעמוד ראש הממשלה בנטל שהוטל עליו לנמק מדוע לא יורה על העברתו של המשיב מס' 2 מתפקידו כשר לביטחון לאומי, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי יש להוציא צו מוחלט בעתירות.**

היום, ט"ו אדר תשפ"ו
04 מרץ 2026

שוש שמואלי, עו"ד
סגנית מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

מתניה רוזין, עו"ד
סגן במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
מש/1	תגובת משיבי הממשלה לעתירת פטרושקה	**88**
מש/2	מכתב היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה מיום 14.11.24 בצירוף נספח האירועים	**118**
מש/3	הודעת דוא"ל מאת מזכיר הממשלה מיום 23.12.24, בצירוף מכתבו של בא כוח השר לביטחון לאומי	**140**
מש/4	מכתב היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה מיום 30.1.25	**168**
מש/5	הצעת ההחלטה בדבר צירוף שרים לממשלה	**172**
מש/6	מסמך העקרונות	**176**
מש/7	מכתב היועצת המשפטית לממשלה אל ראש הממשלה מיום 2.12.25	**180**
מש/8	מכתבו של מזכיר הממשלה אל היועצת המשפטית לממשלה מיום 10.12.25	**188**
מש/9	מכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-מינהלי) אל מזכיר הממשלה מיום 14.12.25	**190**
מש/10	מכתבו של מזכיר הממשלה אל המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-מינהלי) מיום 16.12.25	**194**
מש/11	דוגמאות לאירועי התערבות אופרטיבית בהפגנות	**198**
מש/12	פרסום השר מיום 17.11.23 בענין התערבות אופרטיבית בהפגנות	**216**
מש/13	ההתכתבות שבידינו בעניין "מסמך המדיניות"	**218**
מש/14	דוגמאות לפרסום המדיניות בתקשורת בצירוף קובץ המדיניות עצמו	**242**
מש/15	מכתב מפכ"ל המשטרה יעקב שבתאי אל היועצת המשפטית לממשלה מיום 27.5.24	**252**
מש/16	דוגמאות להתנהלות השר בעניין הר הבית	**256**
מש/17	דוגמא מפרסום של השר בעניין מעורבותו בפעילות המבצעית המשטרתית לאחרונה	**264**
מש/18	דוגמאות להתבטאויות השר בעניין חקירות פליליות קונקרטיות	**266**
מש/19	דוגמאות להנחיות השר באירועי מעצר קונקרטיים	**280**

מס'	שם הנספח	עמ'
מש/20	פרסום השר מיום 9.8.25 בעניין מינויים במשטרה	**284**
מש/21	מכתבי השר והיועצת המשפטית לממשלה בענין זימון המפכ"ל שבתאי לשימוע	**286**
מש/22	תגובת היועצת המשפטית לממשלה לעתירה בעניין רפ"ק סוויסה	**290**
מש/23	פסק הדין בעתירת רב פקד סוויסה	**318**
מש/24	ההתכתבות בעניין העיכוב בקידום דרגתה של הקצינה רינת סבן	**322**
מש/25	פסק הדין בעניין רינת סבן	**350**
מש/26	החלטת בית המשפט המחוזי בבקשה לעיכוב ביצוע	**388**
מש/27	פרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי מיום 25.1.26	**392**
מש/28	ההתכתבות בעניין קידומה של הקצינה רותי האוסליך	**404**
מש/29	עתירתה של רפ"ק רותי האוסליך	**428**
מש/30	עמדת מפכ"ל המשטרה הקודם, יעקב שבתאי, מיום 18.6.24, שהוגשה במסגרת עתירות תיקון פקודת המשטרה	**446**

נספח מש/1

תגובת משיבי הממשלה לעתירת פטרושקה

עמ' 88

נספח מש/1

בבית המשפט העליון **בג"ץ 910/22**
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק **קבוע: 3.4.23**

1. אורני פטרושקה
2. יוסי שוסמן
על ידי עוה"ד גלעד ברנע
מרחוב קומפרט 11/21, תל אביב-יפו, 6684927
טל': 03-6135135; פקס: 03-6135135

3. י"ב חשון – התנועה לחיזוק הסובלנות בחינוך הדתי
4. גדי גבריהו
על ידי עוה"ד אסף פינק
מרחוב פייר קניג 28, ירושלים, 9346936
טל': 02-5021829; פקס: 03-6967673

העותרים

נ ג ד

1. חבר הכנסת בנימין נתניהו
2. חבר הכנסת איתמר בן-גביר
3. היועצת המשפטית לממשלה

המשיבים 1 ו-3 ע"י פרקליטות המדינה, מחלקת הבג"צים
משרד המשפטים, רח' צלאח א-דין 29, ירושלים, 9711052
טלפון: 073-3925588/345/131, פקס: 02-6467011

המשיב 2 - בעצמו
משכן הכנסת, קריית בן-גוריון
ירושלים, 9195016
טלפון: 02-6753333
דוא"ל: ibengvir@knesset.gov.il

המשיבים

תגובת המשיבים 1 ו-3 לעתירה

בהתאם להחלטת כב' השופט עמית מיום 23.2.2023 לקראת הדיון בעתירה, מתכבדים המשיבים 1 ו-3 להגיש תגובתם לגוף העתירה.

פתח דבר

1. עניינה של העתירה במינויו של חבר הכנסת איתמר בן גביר (להלן: **השר בן גביר**) לתפקיד השר לביטחון לאומי בממשלה ה-37. העותרים טוענים, כי מינוי זה אינו סביר באופן קיצוני נוכח עברו ומעשיו של חבר הכנסת כנטען וכמפורט בעתירה. העותרים מבקשים כי בית המשפט הנכבד יוציא מלפניו צו המורה למשיבים ליתן טעם:

> "1. מדוע לא יקבע כי אין למנות את ח"כ איתמר בן גביר, המשיב מס' 2, לתפקיד השר לביטחון הפנים בממשלת ישראל ה-37;
>
> 2. מדוע לא יקבע כי ח"כ בנימין נתניהו, המשיב מס' 1 מנוע מלהציע את מינויו של ח"כ איתמר בן גביר, המשיב מס' 2, לתפקיד השר לביטחון הפנים בממשלת ישראל ה- 37".

2. העתירה הוגשה זמן קצר לפני שמונה השר בן גביר לתפקיד שר, והעותרים ביקשו לקיים דיון דחוף בעתירה עוד לפני שיכנס לתפקידו, על מנת לייתר את הצורך לבקש צו ביניים שימנע את המינוי ככל שיושלם טרם הדיון בעתירה. היועצת המשפטית לממשלה טענה בתגובתה המקדמית, כי דין העתירה להידחות על הסף מחמת היותה מוקדמת ובשלב זה גם תיאורטית, וכן מחמת אי צירוף הכנסת, הצפויה לדון במינוי, כמשיבה לעתירה. המשיבים 1 ו-2 הגישו כל אחד תגובה בה טענו גם לגוף המינוי. יצוין, כי העתירה התייחסה אותה שעה לפעולות המשיב 1 (להלן: **ח"כ נתניהו** או **ראש הממשלה**) בהיותו חבר הכנסת שהוטלה עליו מלאכת הרכבת הממשלה, ולכן היה מיוצג אז באופן פרטי. כעת, משעומד הוא בראש ממשלת ישראל, מיוצג הוא על-ידי המשיבה 3 בתגובה זו.

3. אחר הגשת התגובות המקדמיות, כוננה ב-29.12.2022 הממשלה ה-37 והשר בן גביר מונה לתפקיד השר לביטחון פנים. בהמשך החליטה הממשלה לשנות את שם המשרד שבראשו עומד השר למשרד לביטחון לאומי. ביום 1.1.2023 הורה כב' השופט עמית כי **"משהושלם הליך מינויו של המשיב 2, מתבקשת המשיבה 3 ליתן תגובה מקדמית לגופה של עתירה"**.

4. בשים לב ללשון הסעדים שהתבקשו בעתירה ולהתפתחויות האמורות, היה מקום לתקן את העתירה כך שהסעד יהא אקטואלי ויתייחס לכך שהמינוי הושלם, וכן יתייחס לסמכות ראש הממשלה להעביר את השר בן גביר מתפקידו לפי סעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה. היועצת המשפטית לממשלה אף הצביעה על האמור בבקשתה מיום 10.1.2023 להארכת מועד, אך העותרים לא התייחסו לכך בתגובתם לבקשה ואף לא ביקשו לתקן את עתירתם. לפיכך, הסעדים הקונקרטיים שהתבקשו בעתירה אינם אקטואליים עוד, בבקשם למנוע השלמת מינוי שטרם נעשה ולא לבטל מינוי שהושלם.

5. ואולם, משנקבעה העתירה לדיון בפני בית המשפט הנכבד והמשיבים התבקשו להגיב לגופם של דברים, יעמדו המשיבים על כך כי בהתאם לדין, לראש הממשלה נתון שיקול דעת רחב מאוד בהחלטתו בדבר מינוי שרים וקביעת הרכב הממשלה. בשים לב לרוחב שיקול הדעת המסור לראש הממשלה, ולעמדתו ביחס לנטען בעתירה כפי שתפורט בהמשך ולטעמים נוספים, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא, כי החלטתו אינה חוצה את הרף המשפטי של אי סבירות קיצונית.

6. יצוין, כי לאחר הגשת העתירה, שב ראש הממשלה ובחן את המינוי של השר בן גביר לשר לביטחון לאומי, בשים לב למכלול התשתית הרלוונטית והשיקולים הנוגעים לענין, ובכלל זה התשתית הנוגעת לעברו הפלילי, וכן להתבטאויותיו כפי שהובאו בעתירה ובערעורי הבחירות, ובהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד, לרבות פסק הדין בבג"ץ 8948/22 **שיינפלד נ' הכנסת** (אר"ש 19.1.23) (להלן: **ענין דרעי 2023**). עוד יצוין, כי אף השר בן גביר פנה אל ראש הממשלה, הציג לו את עברו הפלילי וכן תיקים בהם זוכה, השמיע התייחסותו לענין הטענות נגד מינויו ואף העביר אליו מכתב מטעמו בנושא. ראו מכתבו של ראש הממשלה אל היועצת המשפטית לממשלה, ומכתבו של השר בן גביר אל ראש הממשלה הנספח אליו, אשר יצורפו להלן כ- **<u>מש/1</u>**.

7. כמצוין במכתב **<u>מש/1</u>**, לאחר בחינה מחודשת, החליט ראש הממשלה להותיר את המינוי על כנו, ומסר כי כעת, כשלושה חודשים מעת מינויו של בן גביר לשר לביטחון לאומי, הוא סבור ביתר שאת כי המינוי הוא ראוי וסביר, ובוודאי שלא ניתן לראות בו מינוי שחורג ממתחם הסבירות באופן קיצוני.

ראש הממשלה הבהיר במכתבו, כי אינו מקל ראש בהרשעות ובעבירות הפליליות שביצע השר בן גביר בעבר, אותן יש להוקיע, אולם לצד זאת נתן ראש הממשלה משקל למספר שיקולים המטים את הכף לעבר סבירות המינוי, והם: העובדה שמדובר בעבירות שהשר בן גביר ביצע לפני כעשרים שנה, בעת שהיה צעיר ולא נשא בתפקיד ציבורי כלשהו ואף טרם שהיה לעורך דין; התיישנות העבירות בהן הורשע השר בן גביר ואף מחיקתן. אף בהתבטאויות הבלתי מקובלות שהשמיע השר בן גביר בעבר אין ראש הממשלה מקל ראש, אולם לצד זאת נתן משקל לכך שהשר בן גביר הבהיר פעם אחר פעם בכלי התקשורת השונים, כי הניח את עברו מאחוריו ובשנים שחלפו בחר לילך בנתיב שונה, בו הוא פוקד את בתי המשפט כעורך דין ולא כנאשם, רואה בחברי קהילת הלהט"ב אחיו, גם אם הוא חולק עליהם, עורך "הבחנה ברורה בין ערבים באשר הם ערבים לבין מחבלים הרוצים ברעתנו", ו"מבין שהדרך להביא שינוי אמיתי למדינת ישראל היא לקחת אחריות ולשרת את העם כנבחר ציבור".

בצד האמור נתן ראש הממשלה, כעולה ממכתבו, משקל אף לשיקולים הבאים: ההכרח להגביר את היציבות הפוליטית לאחר רצף של חמש מערכות בחירות בתקופה קצרה; האמון הרב לו זכה השר בן גביר בבחירות האחרונות מצד ציבור הבוחרים; הבטחתו של בן גביר לבוחריו לכהן כשר לביטחון פנים; גודלה הלא מבוטל של הסיעה אליה השתייך בן גביר במארג הקואליציוני; וכן ניסיונו של השר בן גביר כחבר בוועדה לביטחון פנים בכנסת ה-24.

8. לאחר בחינת החלטתו של ראש הממשלה האמורה בראי פסיקתו של בית המשפט הנכבד בהקשר דנן, עליה חזר ברוב דעות אך לאחרונה ממש בעניין דרעי 2023, סבורה היועצת המשפטית לממשלה, כי ככלל, ההחלטה למנות את השר בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי טומנת בחובה קשיים ניכרים. כך ביחס למכלול, ובתוכו ההתבטאויות הנוגעות לקבוצות מסוימות באוכלוסייה, כפי שפורטו בעתירה, שבהקשרן יש לזכור כי שר חב חובת אמון כלפי הציבור כולו ונדרש לשרת את הציבור כולו באופן ענייני ושוויוני.

בתמצית נציין, כי עברו הפלילי של השר בן גביר, הכולל שורת עבירות מתחום הסדר הציבורי ומניעת הטרור, ההתבטאויות שהשמיע לאורך השנים כלפי המגזר הערבי, המזדהות עם משנתו הגזענית של הרב כהנא, וכן התבטאויותיו כלפי קהילת הלהט"ב, יש בהם כדי להשליך במידה לא מבוטלת על אמון הציבור ברשויות השלטון, ובפרט אמונם של מגזרים אלה, בכל משרד ממשלתי, ובפרט במשרד לביטחון לאומי.

ואולם, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, בראי מתחם שיקול הדעת הרחב מאוד הנתון לראש הממשלה בעניינים כגון דא ועמדתו כפי שפורטה, החלטתו אינה חוצה את הרף המשפטי של אי סבירות קיצונית. לצד ריבוי העבירות בהן הורשע בן גביר בעבר ומהותן, יש משקל לכך שעבירות אלה התיישנו ונמחקו מזה זמן רב. כפי שפסק בית המשפט הנכבד, ראש הממשלה רשאי ואף מצופה לשקול בהחלטתו גם הרשעות שהתיישנו ונמחקו, אולם בהתאם לאותה פסיקה אף נודע משקל משמעותי לחלוף זמן רב מאז ביצוע העבירות וההרשעה בהן. בענייננו חלפו כ-20 שנים למן ביצוע העבירה האחרונה ב-2002, וכ-15 שנים למן ההרשעה האחרונה ב-2007. פרקי זמן אלה ארוכים בהרבה מפרק הזמן בן 7 השנים שנקבע כתנאי לכשירות לתפקיד שר בסעיף 6(ג) לחוק-יסוד: הממשלה, המקרין, כפי שנפסק, על בחינת סבירות המינוי. לכך מצטרפת העובדה שלא הוגשו נגד השר בן גביר הליכים פליליים נוספים מאז. כן יש לתת משקל להצהרתו של השר בן גביר, אותה הציג גם בערעורי הבחירות שהוגשו בענין מועמדותו לכנסת, כי שינה את אורחותיו מאז העבירות שביצע בצעירותו, וכי הוא פועל מאז

באמצעים משפטיים ונוקט הליכים על פי חוק במקרים הנראים לו מתאימים, וכי כבר שנים אין הוא מזדהה אוטומטית עם כל רעיונותיו של הרב כהנא, ואף הסביר לציבור בוחריו פעם אחר פעם שרעיונותיו של הרב כהנא אשר הוגדרו כגזעניים אינם מקובלים עליו כיום.

אשר לחשש הנובע מהתבטאויותיו הקשות של השר בן גביר לאורך השנים, אשר ביטאו תפיסת עולם גזענית כלפי אוכלוסיות מסוימות בציבור, יש בהן, כאמור לעיל, כדי לפגוע באמון הציבור וברשויות השלטון. זאת, לעניין כל תפקיד שר בממשלה, על אחת כמה וכמה לעניין השר לביטחון לאומי, בשים לב לאחריותו המיניסטריאלית וסמכויותיו ביחס לפעולתן של המשטרה ושל שירות בתי הסוהר המחזיקות בידיהן סמכויות רגישות, והחשיבות הנודעת לאמון הציבור כי סמכויות אלו יופעלו באופן ענייני ושוויוני כלפי כל המגזרים.

אולם, כאמור בשנים האחרונות הצהיר השר כי שינה דרכו ואינו מזדהה אוטומטית עם רעיונות הרב כהנא, והסביר לציבור בוחריו בהזדמנויות שונות כי הרעיונות הגזעניים אינם מקובלים עליו. בנוסף, בחינת סבירות מינויו של בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי כאמור נעשית, בין היתר, על יסוד עצמאותה של המשטרה בהפעלת סמכויותיה, ועל הפרדת סמכויותיה מן המגרש הפוליטי. השר לביטחון לאומי מוסמך אמנם לקבוע את מדיניותה הכללית של המשטרה, אך איננו משמש כ"מפכ"ל על", ואיננו רשאי להתערב בפרטי הביצוע של המדיניות ובשיקול הדעת הנתון לשוטרים במילוי תפקידם ובהפעלת סמכויותיהם על פי דין, ובכלל זה בתחום אכיפת החוק של המשטרה ובתחום המבצעי. אך לפני ימים ספורים פסק בית המשפט הנכבד בהקשר זה כי "[...] אין השר רשאי ליתן הנחיות מבצעיות בדבר הדרכים ליישום מדיניותו [...] על השר להימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, בין במישרין ובין בעקיפין [...]" (בג"ץ 8987/22 **התנועה למען איכות השלטון נ' הכנסת** (19.3.2023) (להלן: **ענין התנועה לאיכות השלטון**)). יתר על כן, גם סמכויותיו החוקיות של השר כפופות בהפעלתן בהתאם לכללי המשפט המנהלי, לרבות ערכי השוויון והשמירה על זכויות האדם. בכך, יש כדי להקהות מן החששות האמורים ומהחשש כי הדברים יחלחלו לשורות המשטרה ולאופן פעולתה.

לתמונת השיקולים האמורה מצטרפים שיקולים פוליטיים, קואליציוניים ומפלגתיים, אשר כרוכים מטבעם בהליך מינוי שר, בגדרם נתן ראש הממשלה משקל למצביעים אשר בחרו בשר בן גביר, כמי שעמד בראש המפלגה אליה הצביעו תוך היכרות כללית עם עברו, ובשים לב למוקד המצע שלו, מדיניותו ותכניותיו בתחום הביטחון הלאומי, והכל על רקע הרצון להביא ליציבות שלטונית, אחר משבר פוליטי ארוך ורצף של חמש מערכות בחירות. לאמור נוסיף, כי מינויו של השר בן גביר לשר לביטחון לאומי אושר על ידי הכנסת, במסגרת הבעת האמון בממשלה ה-37 שהוצגה על-ידי חה"כ נתניהו.

9. כללו של דבר, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי עברו הפלילי של השר בן גביר והתבטאויותיו אכן מעוררים קושי רב במינויו לתפקיד של שר. אולם, בראי שיקול הדעת הרחב מאוד הנתון לראש הממשלה בעניינים כגון דא, החלטתו למנות את בן גביר לשר, על שיקוליה כמפורט מעלה, אינה חוצה את הרף המשפטי של אי סבירות קיצונית.

10. דרך הילוכנו בתגובה יהיה כדלקמן: תחילה יוצגו טענות העותרים, לאחר מכן יוצגו הרקע העובדתי והמסגרת הנורמטיבית; ולבסוף תפורט עמדת היועצת המשפטית לממשלה.

א. תמצית טענות העותרים והסעדים המבוקשים

11. העותרים טוענים, כי ההחלטה למנות את השר בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי לוקה באי סבירות קיצונית, שכן לטענתם ראש הממשלה לא שקל את מכלול השיקולים המתחייבים בנסיבות הענין ודי בכך כדי שלא לאפשר את המינוי, וכי אילו היה שוקל את מכלול השיקולים הייתה מתחייבת המסקנה שאין למנות את השר בן גביר לשר לביטחון פנים.

12. העותרים טוענים עוד, כי אין באי פסילת מועמדותו של בן גביר לכנסת בהליכים לפי סעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת, כדי להכשירו באופן אוטומטי לתפקיד השר לביטחון פנים. זאת מהטעם שהגבלת זכות היסוד להיבחר לכנסת היא מצומצמת מעצם טיבה, אין זכות חוקתית להתמנות לתפקיד שר, והשיקולים למינוי שר הם רחבים ושונים במהותם מאלה הרלוונטיים לכהונה כחבר כנסת.

13. העותרים מוסיפים, כי חוסר הסבירות הקיצוני במינוי נובע משילוב מספר טעמים, אשר די בכל אחד מהם כשלעצמו לביטול המינוי: <u>ראשית</u>, נטען כי השר בן גביר פועל באופן שיטתי ולאורך שנים נגד שלטון החוק, הסדר הציבורי ושלום הציבור, באנטיתזה מוחלטת לתפקיד השר לביטחון פנים; <u>שנית</u>, נטען כי בן גביר פועל באופן שיטתי ולאורך שנים נגד יריביו הפוליטיים, וכן נגד ערבים, להט"ב, עובדי ציבור, תוך השפלתם וניסיון להביא להרחקתם מהספירה הציבורית ואף מישראל; <u>שלישית</u>, נטען כי השר בן גביר מזדהה עם תורתו הגזענית של הרב כהנא ורואה בה את מורשתו והשקפת עולמו, וכי הוא פועל להסתיר זאת באמצעות דיבור ב"לשון כפולה".

14. לביסוס האמור מתייחסים העותרים לדיווחים בתקשורת בענין התנהלותו של השר בן גביר במבצע "שומר חומות", לאמירות שהשמיע כלפי יריביו הפוליטיים וכלפי קהילת הלהט"ב, ולהתבטאויות שהשמיע כלפי הציבור הערבי באזכרות הרב כהנא ובהזדמנויות נוספות בין השנים 2011-2018 המבטאות הזדהות עמוקה עם משנתו הגזענית של הרב כהנא. כן טענו בענין קשריו של בן גביר עם הרב דב ליאור ועם בנצי גופשטיין ועוד. עוד מתייחסים העותרים לעברו הפלילי בין השנים 1995-2002 (סעיף 95 לעתירה ונספח 5 לה), וכן לחקירתו בגין חשד לאיומים בנשק כלפי סדרן ערבי בחניון גני התערוכה בדצמבר 2021. כמו כן, העותרים מפנים לדברים שאמר המשיב 1 לפני הבחירות לכנסת ה-23 וה-24, בהם שלל אפשרות כי ימנה את בן גביר לשר בממשלתו.

15. אשר לסעדים המבוקשים בעתירה –

כפי שצוין במבוא, העתירה הוגשה עוד לפני שמונה השר בן גביר לתפקידו. העותרים ביקשו לקבוע כי **"אין למנות את ח"כ בן גביר לתפקיד השר"**, וכי **"ח"כ בנימין נתניהו...מנוע מלהציע את מינויו של ח"כ בן גביר... לתפקיד השר"**, שניהם סעדים המבקשים למנוע את המינוי טרם השלמתו. העותרים ביקשו לדון בעתירה בדחיפות עוד לפני שהשר בן גביר יכנס לתפקידו. ביום 29.12.22 כוננה ממשלת ישראל ה-37 לפי סעיף 13 לחוק-יסוד: הממשלה, והשר בן גביר מונה לשר לביטחון לאומי.

משלא ניתן צו ביניים ומינויו של השר בן גביר לשר לביטחון לאומי נכנס לתוקפו, עומדים לביקורתו של בית המשפט הנכבד החלטת המינוי, כמו גם סמכותו של ראש הממשלה להעביר שר מכהונתו בהתאם לסעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה. ראו **ענין דרעי 2023**, פס' 53 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות; כן ראו בג"ץ 3095/15 **התנועה למען איכות השלטון נ' ראש הממשלה**, פס' 14 לפסק הדין של כב' הנשיאה חיות (אר"ש 13.8.2015) (להלן: **ענין דרעי 2015**). אם כי ראו גם עמדת כב' הנשיאה נאור,

לפיה משהעתירה הוגשה קודם להשבעת הממשלה במטרה למנוע את המינוי, אין לסווגה כסוגיה של העברה מכהונה (בג"ץ 3059/15 **התנועה למען איכות השלטון נ' ראש ממשלת ישראל** (אר"ש 10.11.2015) (להלן: **ענין גלנט**)).

בשים לב לאמור, היה מקום לתקן את העתירה כך שהסעד האקטואלי שייכלל בה יתייחס למינוי שהושלם, ולסמכות ראש הממשלה להעביר את השר בן גביר מתפקידו כשר לביטחון לאומי, בהתאם לסעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה כמפורט בפתח הדברים. הסעדים המונחים לפני בית המשפט אינם אקטואליים, בבקשם למנוע השלמת מינוי שטרם נעשה ולא לבטל מינוי שהושלם.

ב. רקע עובדתי

ב.1. הליך מינויו של השר בן גביר לשר לביטחון לאומי

16. ביום 1.11.2022 התקיימו הבחירות לכנסת ה-25. רשימת "עוצמה יהודית", בראשה עומד השר בן גביר, התמודדה בבחירות ברשימה משותפת עם "הציונות הדתית" ומפלגות נוספות, והרשימה קיבלה 14 מנדטים. לאחר הבחירות התפצלה סיעת "עוצמה יהודית" מן הרשימה. לעוצמה יהודית ששה חברי כנסת בכנסת ה-25, בהם השר בן גביר העומד, כאמור, בראשה.

17. ביום 13.11.2022 הטיל נשיא המדינה, מתוקף סמכותו לפי סעיף 7(א) לחוק-יסוד: הממשלה, את מלאכת הרכבת הממשלה על חה"כ נתניהו, לאחר שהתייעץ עם נציגי הסיעות בכנסת.

18. ביום 21.12.2022 הודיע חה"כ נתניהו לנשיא המדינה וליושב ראש הכנסת, לפי סעיף 13(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, כי עלה בידו להרכיב ממשלה.

19. ביום 29.12.2022 כוננה ממשלת ישראל ה-37, משהביעה בה הכנסת אמון לפי סעיף 13 לחוק-יסוד: הממשלה. השר בן גביר מונה לשר לביטחון הפנים (כשם התפקיד אז).

20. ביום 8.1.2022 התקבלה החלטת ממשלת ישראל מס' 22, לשנות את שם המשרד לביטחון פנים כך שייקרא מעתה "המשרד לביטחון לאומי", ולפרסם הודעה ברשומות לפיה ישונה תוארו של "השר לביטחון הפנים" ל-"שר לביטחון לאומי".

21. לשלמות התמונה יצוין עוד, כי במקביל להליכי הרכבת הממשלה, ביום 12.12.2022, הונחה על שולחן הכנסת לדיון מוקדם הצעת החוק שהגיש השר בן גביר לתיקון פקודת המשטרה, אשר אושרה בחלקה ביום 27.12.2022 בקריאה השנייה והשלישית במליאת הכנסת - פקודת המשטרה (תיקון מס' 37), התשפ"ג-2022.

לבית המשפט הנכבד הוגשו ארבע עתירות לביטול התיקון האמור לפקודת המשטרה, בהן נטען כי גלומים בו קשיים חוקתיים מהותיים, משניתן לפרשו ככזה המאפשר לשר לביטחון לאומי להתערב באופן פסול בשיקול הדעת המקצועי של המשטרה: בג"ץ 8987/22 **התנועה למען איכות השלטון נ' הכנסת**; בג"ץ 99/23 **לוי נ' השר לביטחון הפנים**; בג"ץ 179/23 **סיעת העבודה בראשות מירב מיכאלי נ' מדינת ישראל**; בג"ץ 532/23 **האגודה לזכויות האזרח נ' הכנסת**. בית המשפט הנכבד הורה, בהמשך

לבקשה מטעם המדינה, על איחוד הדיון בעתירות ועל הגשת תגובת המדינה במענה להן 14 יום לפני מועד הדיון. הדיון בעתירות נקבע ליום 8.5.23.

כן יצוין, לשלמות התמונה, כי לאחרונה החל בכנסת הדיון בחלק מהצעת החוק אשר פוצל מן ההצעה שאושרה, הכולל שינויים אפשריים נוספים במארג סמכויות השר לביטחון לאומי בפקודה.

ב.2. עברו הפלילי של השר בן גביר

22. טענות העותרים נגד מינויו של השר בן גביר נסמכות, בין היתר, על ההרשעות העומדות לחובתו. בשים לב לפסיקה שתובא להלן, לפיה הגורם הממנה רשאי ואף חייב להביא בחשבון שיקוליו את עברו הפלילי של מועמד למשרה ציבורית, לרבות הרשעות שנמחקו מהמרשם, נביא את תמצית המידע הרלוונטי בהקשר עברו הפלילי של השר בן גביר. ככל שבית המשפט הנכבד יבקש לעיין ברישום הפלילי, תוכל המדינה להציגו בפני בית המשפט הנכבד, בשים לכך שעתירה זו עוסקת במינוי שר והעבר הפלילי הוא בין השיקולים שעל הגורם הממנה לשקול, ובעניינו ראש הממשלה אכן שקל את עברו הפלילי של השר בן גביר.

23. על פי הרישום הפלילי ולמיטב הידיעה, בין השנים 1993-2007 הורשע בן גביר בשורת עבירות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**) ולפי פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948 (להלן: **פקודת מניעת טרור**), בגין מעשים שביצע בין השנים 1992-2002.

על פי הרישום הפלילי מדובר ב-15 כתבי אישום, מתוכם הורשע בן גביר ב-13 הליכים, באופן מלא או חלקי, ובשניים אחרים נקבע כי ביצע את העבירות ללא הרשעה. המדובר בהרשעות מתחום הטרור והגזענות: פרסום הסתה לגזענות, עבירה לפי סעיף 144ב(א) לחוק העונשין; גילוי הזדהות עם ארגון טרוריסטי, עבירה לפי סעיף 4(ז) לפקודה למניעת טרור; החזקת חומר תעמולה לטובת ארגון טרור, עבירה לפי סעיף 4(ג) לפקודת מניעת טרור; וכן הרשעות מתחום הפרת הסדר הציבורי: הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין; הפרת הוראה חוקית, עבירה לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין; העלבת עובד ציבור, עבירה לפי סעיף 288 לחוק העונשין; השתתפות בהתקהלות אסורה, עבירה לפי סעיף 151 לחוק העונשין; השתתפות בהתפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין; התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור, עבירה לפי סעיף 216(א)(4) לחוק העונשין; השחתת פני מקרקעין, עבירה לפי סעיף 196 בחוק העונשין. בגין ההרשעות האמורות נגזרו על בן גביר מגוון עונשים – שירות לתועלת הציבור, קנס, מאסר על תנאי ומאסר בעבודות שירות.

24. משנת 2007 ועד היום לא הועמד בן גביר לדין ולא נצברו לחובתו הרשעות נוספות. כן יצוין, כי פרטי הרישום הפלילי האמור התיישנו כולם בין השנים 1993-2014, וכי כולם נמחקו ביום 7.1.2021, וזאת על פי הוראות חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט-2019 (להלן: **חוק המידע הפלילי**).

25. עוד נציין, כי נגד השר בן גביר נפתחה חקירה בחשד לעבירת איומים בכך ששלף נשק כלפי מאבטחים בני החברה הערבית בחניון "גני התערוכה" בחודש דצמבר 2021. יצוין, כי חקירת המשטרה הסתיימה וכי הטיפול בתיק מצוי בשלב מתקדם. ככל שתתקבל החלטה בענין עובר לדיון הקבוע לפני בית המשפט הנכבד, יימסר לבית המשפט עדכון בהתאם.

ב.3. מעשים והתבטאויות; הבקשות לפסילת מועמדות בן גביר לכנסת ה-21 וה-22

26. העותרים הביאו בעתירתם התבטאויות שהשמיע בן גביר כלפי הציבור הערבי באזכרות הרב כהנא ובהזדמנויות נוספות בין השנים 2011-2018, המבטאות את הזדהותו עם משנתו הגזענית של הרב כהנא, וכן התייחסות לקשריו עם הרב דב ליאור ובנצי גופשטיין (עמ' 14-19 לעתירה). כן פירטו אמירות שהשמיע כלפי קהילת הלהט"ב (עמ' 15) וכלפי יריביו הפוליטיים (עמ' 11-13 לעתירה). כן טענו העותרים בענין התנהלותו ומעשיו של בן גביר במבצע "שומר חומות" כפי שדווח בתקשורת (עמ' 6-9 לעתירה).

27. נוסף לאמור, נפנה אף להליכים בהם התבקשה פסילתו של בן גביר כמועמד לכנסת ה-21 ולכנסת ה-22 בעילת הפסילה שעניינה הסתה לגזענות לפי סעיף 7א(א)(2) לחוק-יסוד: הכנסת, אשר במסגרתם נידונו מעשים והתבטאויות של בן גביר שפירטו המבקשים שם, ביניהן התבטאויות שהובאו בעתירה דנן ונוספות מעבר להן, בהן משתקפת תפיסה המזדהה עם דרכו הגזענית של הרב כהנא. נציג כעת את ההליכים הללו ואת הכרעת בית המשפט הנכבד בהם.

28. ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 החליטה ביום 6.3.2019 לדחות את הבקשה לפסילת בן גביר מלהתמודד בבחירות לכנסת ה-21 (פ"מ 5/21). על החלטה זו הוגש ערעור לבית המשפט הנכבד (בפסק הדין בא"ב 1806/19 **ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 נ' כסיף** (18.7.19) (להלן: **ענין כסיף**)).

עמדת היועץ המשפטי לממשלה ופרקליט המדינה דאז במענה לבקשת הפסילה ולערעור הייתה, כי הראיות שהובאו במסגרת הבקשות הן משמעותיות ומטרידות ביותר, כי הדברים שנאמרו על ידי בן גביר, ושנשמעו מפיו, הם קשים וצורמים ביותר, וכי בהתבטאויותיו המפורטות בפ"מ 5/21, **התקרב בן גביר קירבה מסוכנת לקו האסור, שהחוצה אותו מנוע מלהתמודד בבחירות לכנסת**. לצד זאת, נמסר בעמדת היועץ המשפטי לממשלה דאז, כי הבקשה איננה מבססת תשתית ראייתית משכנעת, ברורה וחד-משמעית העולה כדי "מסה ראייתית קריטית" המאפשרת פסילת מועמד בבחירות לכנסת, וכי "מידי ספק - לא יצאנו". זאת, בשים לב למבחנים הראייתיים המחמירים שנקבעו בפסיקה לפסילת רשימת מועמדים לכנסת בעילה של הסתה לגזענות, לראיות המועטות יחסית שהובאו בעניינו של בן גביר מהשנים האחרונות ולאופיין, וכן להצהרותיו ולהבהרותיו בתגובתו לבקשה בדבר תיקון אורחותיו ועוד.

בפסק הדין קבעה כב' הנשיאה חיות בסעיפים 46-47 כדלקמן:

> **"46. בענייננו של בן גביר הציגו המערערים שורה של ראיות ובכללן כאלה הנוגעות להליכים פליליים שהתנהלו נגדו והנוגעים בחלקם לפרסומים גזעניים ולתמיכה בתנועת "כך" שהוכרזה כארגון טרור. עם זאת, <u>הרוב המכריע של הראיות שהוצגו מתייחס למעשים ולהתבטאויות מלפני שנים ארוכות, חלקם עוד מסוף שנות ה-90 של המאה הקודמת ורק מיעוטן מתייחס לשנים האחרונות</u>. לאחר שבחנו את הטענות שהעלו המערערים מזה ובן גביר מזה הגענו כאמור למסקנה כי הראיות שהוצגו אין די בהן על מנת לבסס נגדו עילת פסילה מלהתמודד בבחירות לכנסת ה-21 וזאת בהינתן ההלכה שעליה עמדנו לעיל בדבר הרף הראייתי המחמיר הנדרש לביסוסן של עילות הפסילה שבסעיף 7א לחוק היסוד.**

47. אמנם, אין להקל ראש בראיות העדכניות שאליהן הפנו המערערים והפנה היועץ המשפטי לממשלה בעניינו של בן גביר, ובכללן הדברים שנשא בחודש נובמבר 2017 באזכרה לרב כהנא שאת שבחיו הוסיף ומנה גם בראיון שנערך עמו ביום 21.2.2019. דברים דומים אמר בן גביר גם בראיון טלוויזיוני מנובמבר 2018 ופרסם בדף הפייסבוק שלו באותה תקופה. <u>התבטאויותיו שם בהחלט קשות ומטרידות ביותר ויש טעם בעמדת היועץ המשפטי לממשלה אשר ציין כי הן מתקרבות קרבה מסוכנת לקו האסור שהחוצה אותו מנוע מלהתמודד בבחירות לכנסת.</u> ...בהקשר זה, לא למותר לשוב ולשנן את הדברים שכתב השופט (כתוארו אז) מ' אלון עוד בשנת 1985 בענין ניימן הראשון בהתייחסו לרשימת "כך" ולמשנתו של הרב כהנא:

> **"תוכן רשימת 'כך' ומגמת יוזמיה וראשיה, כפי שעלו בחומר המצוי לפנינו, יש בהם משום ניגוד משווע לעולמה של יהדות, להלכותיה ולהגיגיה, לעברה של האומה העברית ולייחולי עתידה. נוגדים הם ניגוד מוחלט לעקרונות יסוד של מוסר אדם ומוסר עם, למגילת העצמאות של מדינת ישראל ולתשתיתן של הדמוקרטיות הנאורות בימינו, ובאים הם להעתיק למדינה העברית רעיונות ומעשים שהחזיקו בהם המקולקלות שבאומות העולם. תופעה זו צריך שתעורר דאגה חמורה בלב העם היושב בציון. בית-משפט זה מופקד הוא על שמרת החוק ועל פרשנותו, וחובת החינוך לערכי יהדות ותרבות, לכבוד האדם ולשוויון כל הברואים בצלם אלוקים מוטלת היא, בראש ובראשונה, על מי שהמחוקק והרשות המבצעת בחרו בהם למלא תפקידים אלה. אך משנתגלתה תופעה כה חמורה ומסוכנת לפנינו, אין אנו רשאים שלא להתריע על התוצאות ההרסניות הטמונות באפשרות התפשטותה של תופעה זו לדמותה, לצביונה ולעתידה של המדינה העברית. והתרופה היא, בראש ובראשונה, בבדק ביתם של מחנכים ומחונכים כאחד, בכל גוני הקשת של חברתנו" (שם, בעמ' 302).**

<u>דברים חשובים ונכוחים אלה יפים כאז כן עתה. עם זאת, בן גביר, שהוסמך כעורך דין בשנת 2012, טרח להדגיש ולהבהיר כי אף שהוא בעד "להיאבק נגד האויבים ונגד מי שמבקש למחוק את המדינה, לפגוע באופייה היהודי ולהרוס אותה (בין אם אותו גורם הוא יהודי ובין אם ערבי)" הוא "מתנגד לכל פעולה בדרכים אלימות או בדרכים שאינן חוקיות" (סעיף 43 לתצהירו של בן גביר). עוד ציין כי בשנים האחרונות שינה את אורחותיו והוא פועל באמצעים משפטיים ונוקט הליכים על פי החוק במקרים שהוא רואה אותם מתאימים. הסברים אלה נושאים משקל ויש לייחס להם משמעות ועובדה זו בצירוף התשתית הראייתית העדכנית שהוצגה בעניינו של בן גביר אשר כאמור אינה מצטברת לכדי "מסה קריטית" על פי אמות המידה המחמירות שנקבעו בהקשר זה בפסיקה, הוליכו אותנו אל המסקנה כי הערעור בעניינו של בן גביר בכל אחת משתי העילות שנטענו נגדו – דינו להידחות."</u> (כל ההדגשות במסמך הוספו – הח"מ).

29. גם בבחירות לכנסת ה-22 הגישו המרכז הרפורמי לדת ומדינה ומבקשים נוספים בקשה למנוע, בין היתר, מבן גביר מלהתמודד בבחירות לכנסת ה-22, בעילת ההסתה לגזענות הקבועה בסעיף 7א(א)(2) לחוק-יסוד: הכנסת (פ"מ 2/22). היועץ המשפטי לממשלה דאז ציין בעמדתו כי הבקשה פורשת תשתית ראייתית רחבה יותר, וכי ההתבטאויות הנוספות המובאות בה **מקרבות את בן גביר עוד יותר לעבר הקו האסור, שהחוצה אותו מנוע מלהתמודד בבחירות לכנסת**. אולם, היועץ המשפטי לממשלה דאז סבר כי הבקשה אינה מבססת תשתית ראייתית משכנעת, ברורה וחד-משמעית, העולה כדי "מסה ראייתית קריטית" המאפשרת פסילת מועמד בבחירות לכנסת, בהתאם לאמות המידה הנוקשות שהותוו בפסיקת בית המשפט הנכבד.

בפסק הדין בע"ב 5487/19 **סגל נ' בן גביר** (אר"ש, 25.8.19) (להלן: **ענין סגל**), דחה בית המשפט הנכבד פה אחד את הערעור. וכך נקבע בחוות דעתה של כב' הנשיאה חיות (סע' 25-29):

"25. סוגיית מועמדותו של בן גביר להתמודד בבחירות לכנסת עלתה אך לאחרונה בענין כסיף במסגרת ההליכים שהתקיימו לקראת הבחירות לכנסת ה-21. הוחלט כי אין למנוע את התמודדותו, אף שנקבע כי ההתבטאויות שהוצגו מפיו באותם הליכים הן "בהחלט קשות ומטרידות ביותר" וכי "יש טעם בעמדת היועץ המשפטי לממשלה אשר ציין כי הן מתקרבות קרבה מסוכנת לקו האסור שהחוצה אותו מנוע מלהתמודד בבחירות לכנסת". בענין כסיף ציינו כי ככל שהדבר נוגע לבן גביר יש לייחס משקל ממשי להסברים שנשמעו מפיו (ראו פסקה 47 לחוות דעתי בענין כסיף) וכן משום שנמצא כי חלק לא מבוטל מהחומר הבעייתי שהוצג בעניינו היה ישן בעוד שהתשתית הראייתית העדכנית שהוצגה "אינה מצטברת לכדי 'מסה קריטית' על פי אמות המידה המחמירות שנקבעו בהקשר זה בפסיקה" **(שם)**. למרות זאת, סבורים המערערים כי בחלוף חמישה חודשים בלבד יש לשוב ולהידרש לסוגיית פסילתו של בן גביר מלהתמודד בבחירות לכנסת ה-22. המערערים מציינים כי בתקופת הביניים עלה בידם לאסוף חומר נוסף המתייחס ברובו לתקופה שקדמה להליכים הנוגעים לבחירות לכנסת ה-21, ולצדו חומר המתייחס לתקופה שלאחר מכן. עוד ציינו המערערים כי יש הבחנה בין ההליכים הקודמים להליך דנן משום שהפעם בן גביר מתמודד בראש רשימה עצמאית שהיא לטענתם רשימה המסיתה לגזענות ושאף את פסילתה הם מבקשים.

26. היועץ המשפטי לממשלה סבור כי "הראיות שהובאו במסגרת הבקשה בעניינו של בן גביר הן משמעותיות ומטרידות ביותר, והדברים שנאמרו על ידי בן גביר – הנשמעים מפיו – הם קשים וצורמים ביותר". היועץ מוסיף ומציין כי "ההתבטאויות הנוספות המובאות במסגרת הבקשה דנן מקרבות את בן גביר עוד יותר לעבר הקו האסור שהחוצה אותו מנוע מלהתמודד בבחירות לכנסת". אולם, לעמדת היועץ בקשת הפסילה והערעור אינם מבססים גם הפעם תשתית ראייתית משכנעת, ברורה וחד-משמעית בעניינו של בן גביר העולה כדי "מסה ראייתית קריטית" המאפשרת פסילת מועמד בבחירות לכנסת.

27. בן גביר מצדו סומך ידיו על החלטת ועדת הבחירות וטוען כי יש לדחות את הערעור. הוא מדגיש את העובדה כי אך לאחרונה דחה בית המשפט ערעור על אי פסילתו מלהתמודד לכנסת ה-21 וטוען כי יש טעם לפגם בכך שהמערערים מבצעים למעשה "מקצה שיפורים" בניסיון לקיים "עיון חוזר" בהחלטה שניתנה על בסיס ראיות אשר לא הוצגו בהליכים קודמים, למרות שלא הייתה כל מניעה להציגן. עוד מלין בן גביר על כך שהמערערים מתעלמים מהתשובה שניתנה על ידו לגבי חלק מן הראיות וממשיכים להציגם בערעור כראיות שלא נסתרו. לגופם של דברים, בן גביר מדגיש כי הוא אינו גזען ואינו מטיף נגד הערבים כקולקטיב אלא מבחין בין מי ש"נאמן" למדינה ומי שהוא "אויב". בן גביר שב ומדגיש כי הוא סבור שכהנא היה מנהיג דגול אך מציין כי אינו מסכים בהכרח עם חלק מההצעות והרעיונות שהועלו על ידו.

28. הראיות שהוצגו בעניינו של בן גביר בהליך הנוכחי אכן רבות יותר מאלה שהוצגו בהליך הקודם ומטרידות כמוהן. עם זאת, ככל שהראיות מתייחסות לתקופה שקדמה להליכים שנגעו לבחירות לכנסת ה-21, יש צדק מסוים בטרוניה שהעלה בן גביר על עצם העלאתן מבלי שהמערערים הצביעו על טעם מבורר אשר בגינו לא הוצגו ראיות אלה בהליכים הנ"ל. כמו כן, יש צדק בטרוניה שהעלה בן גביר על כך שהמערערים מתעלמים מהכחשותיו לגבי חלק

מן האמירות המיוחסות לו, בלא שהציגו תיעוד המפריך את הכחשותיו. משאמרנו כל זאת, נשאלת השאלה האם הראיות מן התקופה שלאחר הליכי הבחירות לכנסת ה-21, יש בהן כדי להשלים את החסר שמצאנו בתשתית הראייתית הקודמת ולבסס את ה"המסה הראייתית הקריטית" הנדרשת לפסילתו של מועמד על פי אמות המידה המחמירות שנקבעו בפסיקה.

היועץ המשפטי לממשלה התייחס למכלול הראיות הנוספות שהציגו המערערים וציין, כאמור, כי הן משמעותיות ומטרידות ביותר אך אין בהן עדיין משום חציית הקו אשר החוצה אותו פסול מלהתמודד בבחירות לכנסת.

29. עמדתו זו של היועץ המשפטי לממשלה מקובלת עלינו על שני ראשיה. אכן, גם אם נדרש לראיות מהתקופה האחרונה בלבד, מטרידים במיוחד הדברים שאמר בן גביר בקולו בראיון מצולם מיום 2.4.2019 ליהודה גרובייס וכן דבריו בעת האחרונה ממש בכנס של "עוצמה יהודית" שהתקיים ביום 4.7.2019 באומרו: "עוצמה יהודית זה לגרש את האויבים שלנו, את מי שלא נאמן בכרטיס בכיוון אחד [...] עוצמה יהודית זה כסף לשכונות – ולא לאויבים שלנו". עם זאת, איננו סבורים כי הראיות הנוספות שהצטברו יש בהן כדי לבסס באופן ברור וחד-משמעי את "המסה הראייתית הקריטית" הנדרשת לצורך פסילתו מלהתמודד לכנסת ועל כן, הספק ממשיך לפעול לעת הזו לטובת בן גביר."

ג. המסגרת הנורמטיבית

ג.1. שיקול דעתו של ראש הממשלה במינוי שרים ובהעברתם מכהונה

30. החלטתה של רשות מינהלית כפופה לכללי המשפט המינהלי, ובפרט החובה להפעיל שיקול דעת סביר במסגרת ההחלטה. בפסיקתו של בית המשפט הנכבד נקבע עוד, כי אף מקום בו מסרבת הרשות לעשות שימוש בסמכות הנתונה לה, חייבת היא לבסס את סירובה על אמות המידה המקובלות, ולהראות כי החלטתה זו נעשית מתוך שיקולים סבירים (ראו בג"ץ 297/82 **ברגר נ' שר הפנים**, סעיף 5 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) ברק) (נבו 12.6.83)).

31. אף ההחלטה בדבר מינוי אדם לתפקיד ציבורי, לרבות החלטת ראש הממשלה למנות שר או "להעביר שר מכהונתו" בהתאם לסמכותו לפי סעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, היא החלטה מינהלית, וככזו היא כפופה לחובה להפעיל שיקול דעת סביר בהחליטו על המינוי. בהתאם, על ראש הממשלה לבחון את מכלול השיקולים הרלבנטיים להחלטה, ולייחס לכל אחד מהם משקל מתאים בעת עריכת האיזון ביניהם.

32. הפעלת סמכותו של ראש הממשלה להעביר שר מכהונתו על רקע הליכים פליליים (בנוסחה שבסעיף 21(א) לחוק יסוד: הממשלה הקודם, הזהה בחלק הרלוונטי לסעיף 22(ב) לחוק יסוד: הממשלה הנוכחי), נבחנה בפסקי הדין שניתנו בבג"ץ 3094/93 **התנועה למען איכות השלטון נ' ממשלת ישראל** (נבו 8.9.1993) (להלן: **ענין דרעי 1993**) ובבג"ץ 4267/93 **אמיתי נ' ראש ממשלת ישראל** (נבו 8.9.1993) (להלן: **ענין פנחסי 1993**).

בענין דרעי 1993 נקבע על דעת 7 מתוך 11 חברי המותב, כי החלטת ראש הממשלה שלא להעביר את השר דרעי מכהונתו לאחר שהוגש נגדו כתב אישום חמור נגועה בחוסר סבירות קיצוני, וכי מן הדין שראש הממשלה יפעיל סמכותו ויעביר את השר דרעי מכהונתו, תוך ציון כי: "סמכות הרשות הופכת לסמכות שבחובה, כאשר הנסיבות העובדתיות הן כאלה שערכי היסוד של השיטה החוקתית והמשפטית שלנו הופכים את אי-הפעלתה של הסמכות לבלתי סבירה באופן היורד לשורשו של עניין".

בענין **פנחסי 1993** נקבע הכלל הידוע כ"הלכת דרעי-פנחסי" לפיו "כשירות לחוד ושיקול דעת **לחוד**" (סעיף 26 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) ברק). בהתאם להלכה זו, אף אם המועמד עומד בתנאי הכשירות הפורמליים לצורך מינוי לכהונה ציבורית, ואף בהעדרם של תנאי כשירות סטטוטוריים למינוי, חובה על הרשות הממנה להפעיל את שיקול דעתה באשר לנאותות המינוי, שכן הסדר מפורש בדבר הכשירות אינו מהווה הסדר שלילי לענין שיקול הדעת, ועל הרשות לשקול את כל הנדרש טרם החלטת המינוי. בהמשך נפסק עוד, כי "הרציונאל העומד ביסוד עיקרון זה של "כשירות לחוד ושיקול דעת לחוד", כתיאורו בפסיקה, הוא כי ככל שעניין לנו במינוי לתפקיד ציבורי יתכנו שיקולים נוספים פרט לתנאי הכשירות אשר יוליכו אל המסקנה שהמינוי אינו מתיישב עם ההגינות ועם טוהר המידות הנדרשים מן השירות הציבורי והוא עלול לפגוע באמון הציבור ברשויות השלטון" (ענין **דרעי 2013**, פס' 15 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות).

33. יצוין, כי אך לפני כשנתיים וחצי דחה בית המשפט הנכבד, בהרכב מורחב של 11 שופטים, טענה כי הלכת דרעי-פנחסי בוטלה, הלכה למעשה, עם חקיקתם של תנאי כשירות למינוי לשר בחוק-יסוד: הממשלה משנת 2001 (**ענין הטלת המנדט**, פס' 9 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות, וכן פס' 6 לפסק דינו של כב' השופט עמית במסגרת פסק הדין המשלים בהליך זה מיום 27.5.20). על הלכה זו חזר בית המשפט הנכבד לאחרונה בענין **דרעי 2023**, בו נקבע כי החובה להפעיל את שיקול הדעת בסבירות, לבחון את התאמת המועמד לתפקיד ולתת "משקל נכבד לשיקולים הנוגעים להבטחת אמון הציבור במוסדות השלטון ולכך שנציגיו עושים את מלאכתם למען הכלל ביושר ובניקיון כפיים", מוסיפה לחול גם לאחר תיקון תנאי הכשירות לכהונת שר בממשלה בחוק-יסוד: הממשלה (**ענין דרעי 2023**, פס' 46 לפסק דינה של כב' הנשיאה א' חיות).

34. הנה כי כן, נקודת המוצא לדיוננו היא כי ראש הממשלה נדרש להפעיל שיקול דעת ולבחון את התאמת השר לתפקיד, ובמסגרת זו להעניק משקל נכבד **לשיקולים הנוגעים להבטחת תקינות פעולת השירות הציבורי, אמון הציבור במוסדות השלטון ולכך שנציגיו עושים את מלאכתם למען הכלל ביושר ובניקיון כפיים**. כן נפסק, כי "שומה עלינו לזכור ולהזכיר, כי ביסוד הלכת דרעי-פנחסי ניצב הצורך בהגנה על אמון כלל הציבור ברשויות השלטון, הגנה על טוהר המידות של השירות הציבורי ושימוש דוגמה לכיבוד נורמות חוקיות וציבוריות" (ענין **דרעי 2023**, פס' 1 לפסק דינו של כב' השופט כבוב).

ג.2. שיקול הדעת רחב והביקורת השיפוטית המצומצמת

35. בית המשפט הנכבד חזר ושנה, כי לראש הממשלה או לחבר-הכנסת עליו הוטל להרכיב את הממשלה, נתון **שיקול דעת רחב עד מאוד** בהחלטה בדבר מינוי השרים וקביעת הרכב הממשלה (ראו, למשל, בג"ץ 5261/04 **פוקס נ' ראש הממשלה**, פ"ד נט(2), 446, פס' 3 (2004)).

36. **מתחם רחב זה של שיקול-דעת יסודו הן בזהות בעל הסמכות** (מי שעומד או עתיד לעמוד בראש הרשות המבצעת), **הן במהות הסמכות** (שהיא בעלת אופי פוליטי-מפלגתי מובנה, ואשר מעורבים בה שיקולים קואליציוניים הנוגעים לעצם אפשרות קיומה של הממשלה), והוא נועד לקדם את יכולת הממשלה לתפקד כראוי כרשות המבצעת של המדינה ולהגשים את יעדי המדיניות הניצבים בפניה באופן יעיל. ביסודו של מתחם רחב זה ניצב, אפוא, האינטרס הציבורי להבטיח את יציבותה של הממשלה ואת יכולתה לעמוד במשימותיה (בג"ץ 5853/07 **אמונה נ' ראש הממשלה**, פס' 22 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה (6.12.2007) (להלן: **ענין רמון**)).

37. שיקול נוסף שהוכר בפסיקת בית המשפט הנכבד כמרחיב את מתחם שיקול-הדעת הנתון לראש הממשלה כגורם הממנה, וכפועל יוצא מצר את מתחם הביקורת השיפוטית על מעשה המינוי, נוגע לכך שמינויים של שרים לממשלה כפופים לאישור הכנסת. זאת, מכוח הוראת סעיף 13(ד) לחוק היסוד, המורה כי "הממשלה תיכון משהביעה בה הכנסת אמון, ומאותה שעה ייכנסו השרים לכהונתם", וסעיף 15 לחוק היסוד לפיו גם צירוף שר חדש לממשלה טעון אישור הכנסת.

על-פי פסיקת בית המשפט הנכבד, האישור הפרלמנטרי הניתן להחלטת המינוי של שר מגלם את הסכמת המוסד הנבחר במדינה למינוי ולזהות הנבחר לתפקיד, ומשכך, משפיע על מרחב שיקול-הדעת במינוי (**ענין דרעי 2023**, בפסקה 52 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות; **ענין רמון**, בפסקה 21 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה; בג"ץ 1993/03 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה**, פ"ד נז(6) 817, 848 (2003) (להלן: **ענין הנגבי 2003**)).

בצד זאת נחדד, כי בכל הנוגע לשלב הראשון של הקמת הממשלה, מדובר באישור כולל של הכנסת להרכב הממשלה, ולא באישור פרטני למינוי של כל שר ושר, תוך שהכנסת נותנת דעתה להיבטיו הקונקרטיים, ובהקשר זה נקבע כי: **"אין דין אישור הניתן על ידי הכנסת במסגרת מתן אמון בממשלה, שעניינו של השר הפרטני "נבלע בו", כדין אישור למינויו של השר באופן ספציפי, שניתן לאחר דיון בהיבטיה השונים של הסוגיה [...] הפגיעה הנטענת באמון הציבור ברשויות השלטון מוקהית במידה ניכרת, כאשר הכנסת נתנה דעתה להיבטיו השונים של המינוי הספציפי, וראתה לנכון לאשר אותו לאחר דיון ענייני"** (**ענין דרעי 2016**, פסקה 45 לפסק דינו של כב' השופט ג'ובראן; וראו גם פסק דינו של כב' השופט עמית **בענין דרעי 2023**, פסקה 15).

38. יצוין, כי הפסיקה הבחינה בין מינויי שרים וסגני שרים, לבין מינויים מקצועיים במהותם, כגון מינויים לתפקידים בשירות המדינה, לגביהם נקבע כי מתחם שיקול הדעת צר יותר. זאת בשים לב למאפיינים הפוליטיים המובהקים של החלטה בדבר מינוי שרים וסגני שרים, וכן מהטעם שבמינוי שרים קם הצורך לאזן בין האינטרס הציבורי לשמור על רמה ערכית ראויה של נבחרי הציבור (המתקיים, כמובן, גם ביחס לעובדי הציבור), לבין אינטרס הייצוגיות, היינו הרצון לאפשר לציבור להיות מיוצג לפי בחירתו, הייחודי למינוי שרים ואינו רלוונטי למינוי עובדי ציבור (ראו: בג"ץ 4646/08 **לביא נ' ראש הממשלה**, פס' 18 (אר"ש 12.10.08) (להלן: **ענין לביא**); בג"ץ 3997/14 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר החוץ**, פס' 31 לפסק דינו של כב' הנשיא גרוניס (אר"ש, 12.2.2015), (להלן: **ענין הנגבי 2015**); **ענין הנגבי 2003**, פס' 8 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) ריבלין)).

39. **שיקול הדעת הנתון לראש הממשלה במינוי שרים הינו, אם כן, רחב מאוד. אולם, כפי שנפסק, אין מדובר בשיקול דעת בלתי מוגבל, הגם שהיקף הביקורת השיפוטית עליו מצומצם.** שיקול דעתו של ראש הממשלה במינוי שרים, וזאת הן לעניין המינוי הן לעניין ביטול המינוי, כפוף לביקורת שיפוטית

המתמצה בשאלה האם האיזון שנערך חרג ממתחם הסבירות. אלא שכנגזרת של רוחבו של מתחם הסבירות, היקף הביקורת השיפוטית מצומצם (ראו **ענין גלנט**, פס' 21-22); **ענין הנגבי 2003**, בעמ' 836, 842).

40. בהתאם לכך, ההלכה הפסוקה שבה והדגישה, כי **לא בנקל יקבע בית המשפט הנכבד כי מינויו של אדם לתפקיד שר בממשלה משקף איזון בלתי־ראוי בין השיקולים** הצריכים לעיין, וכי התערבותו של בית המשפט בהחלטת המינוי מצומצמת לאותם מקרים בהם המינוי עשוי לפגוע פגיעה קשה וחמורה במעמדם של מוסדות השלטון ובאמון הציבור בהם (**ענין דרעי 2023**, פס' 52 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות; **ענין רמון**, פסקה 23; **ענין הנגבי 2003**, פס' 5 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיא אור).

41. עוד הודגש, כי "<u>בבחינת ההחלטה אם להעביר או לא להעביר שר מכהונתו, בית המשפט לא בוחן האם החלטת ראש הממשלה היא טובה וראויה. בית המשפט לא ייכנס בנעליו של ראש הממשלה ויתערב בהחלטתו רק מקום שבו היא חורגת ממתחם הסבירות</u>" (ענין **דרעי 2023**, סעיף 2 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה פוגלמן).

<u>ג.3. שקילת עברו הפלילי של מועמד למשרה ציבורית</u>

42. בהתאם להלכה הפסוקה, עברו הפלילי של מועמד למשרה ציבורית הוא שיקול אותו מחויבת הרשות הממנה להביא בחשבון במניין שיקוליה בעת קבלת ההחלטה בענין המינוי. חובה זו נגזרת ממעמדה של הרשות הציבורית כנאמן של הציבור, אשר "משלה אין לה ולא כלום. כל שיש לה, למען הציבור יש לה" (ראו למשל בג"ץ 6163/92 **אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון** פ"ד מז(2) 229, פסקה 40 (1993) (להלן: **ענין אייזנברג**)). לפיכך, כבר הודגש כי:

> "<u>אמון הציבור בעובדי הציבור ובנבחריו הוא תנאי מתחייב לפעולתו התקינה של השירות הציבורי ושל מוסדות השלטון</u>. השרות הציבורי על כל זרועותיו בנוי על אמון הציבור הנשען לא רק על יכולותיהם התיפקודיות של עובדיו ונבחריו אלא גם, ובעיקר, על רמתם המוסרית והאנושית, על טוהר מידותיהם ונקיון כפיהם. בלא אמון זה, לא יוכל השירות הציבורי לבצע את משימתו ברמה הנדרשת לאורך זמן. <u>מינוי לכהונות ציבוריות של בעלי תפקידים שדבק בהם פגם מוסרי, או השארתם בתפקידם לאחר שסרחו, עלול לפגום בתשתית הערכית עליה בנויים מוסדות המדינה והשלטון בישראל</u>. הוא עלול לפגוע פגיעה חמורה בעקרונות היסוד הערכיים עליהם בנויים יסודות החברה והמשטר בישראל. הוא עלול לערער את אמון הציבור במערכות השלטון, האמורות לשקף במעמדן וברמתן את עקרונות היסוד האתיים עליהם מושתתים חיי החברה בישראל". (עניין **אמונה**, פסקה 14; וראו גם: עניין **אייזנברג**, פסקה 46).

43. בענין **הנגבי 2015** סיכם כב' הנשיא גרוניס את ההלכה הפסוקה לעניין השיקולים אשר יש לשקלל בהחלטה על מינוי או הפסקת כהונה של מועמד שנפל דופי בעברו. וכך נקבע:

> "27. [...] בהחלטה על מינוי (או על הפסקת כהונה) של מועמד שנפל דופי בעברו, על בעל הסמכות להפעיל "שיקול דעת סביר" המשקלל מספר נתונים. בין נתונים אלו על בעל הסמכות לשקול, למשל, את <u>חומרת העבירות המיוחסות למועמד והאם מדובר בעבירות אשר נועדו להגן על טוהר המידות ועל אמון הציבור ברשויות השלטון</u>. נתון נוסף הוא האם מדובר <u>בעבירות</u>

מתמשכות או בארוע חד-פעמי. כן יש ליתן משקל לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות ועד למינוי. עוד יש לשקול האם מדובר במקרה שבו המשרה הציבורית שימשה ככלי לביצוע העבירה ... בפסיקה נמנו שיקולים רלוונטיים נוספים, ובהם, האם הביע המועמד חרטה, האם נועדו המעשים לקדם את עניינו האישי, והאם בוצעו המעשים במתכוון או בהיסח הדעת ... שיקולים אפשריים נוספים הם, למשל, חיוניותו של המועמד לתפקיד והאם ניתן למנות אחר תחתיו ... מובן, שגם השאלה כלום יש קלון במעשים הנדונים היא בעלת משקל ... מנגד, יש ליתן משקל גם לאינטרס בדבר שיקום העבריין והשתלבותו המחודשת בחברה ... באמצעות שיקולים אלו יש לבחון, כך נקבע, האם מעשיו של המועמד מעידים על פגם ערכי מובנה בהתנהלותו, המשפיע על יכולתו למלא את התפקיד המיועד והמשליך על אמון הציבור בשירות הציבורי ... עוד נפסק, כי כאשר מדובר ב"מקרה גבול", הרי שיש לכבד את מתחם שיקול הדעת הנתון לרשות הציבורית ולא להתערב בהחלטתה".

44. ראו גם פירוט השיקולים בפסק דינו של כב' השופט ג'ובראן בענין **דרעי 2016**:

"29. [...] בעת הערכת משקלו של העבר הפלילי, נקבע כי יש לשקלל ולאזן בין שורה של שיקולים: (א) חומרת העבירות המיוחסות למועמד וזיקתן לתפקיד אותו הוא מיועד למלא; (ב) אופיין של העבירות; (ג) התמשכות העבירות; (ד) חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות והאינטרס החברתי בשיקום עבריינים; (ה) קיומו של קלון בעבירות; (ו) הבעת חרטה מצדו של המועמד; (ז) חיוניותו של המועמד לתפקיד. באמצעות האיזון בין השיקולים הללו, בוחן בית המשפט האם מעשיו של המועמד מעידים על פגם ערכי-נורמטיבי בהתנהלותו, אשר יש בו להשפיע על כשירותו למלא את התפקיד אליו הוא מיועד ולהשליך על אמון הציבור בשירות הציבורי (ראו: בג"ץ 3997/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר החוץ, [פורסם בנבו] פסקה 27 (12.2.2015); עניין גלנט, פסקה 26; עניין מנדלבליט, פסקה 64)."

45. אשר להרשעות שנמחקו לפי הוראות חוק המידע הפלילי, הרי בענין **דרעי 2023** נפסק כי ראש הממשלה המקבל החלטה בדבר מינוי שר או העברת שר מתפקידו אינו יכול להתעלם מהרשעות שנמחקו, גם בראי הוראות חוק המידע הפלילי והתכלית השיקומית הניצבת ביסודו. בהקשר זה נדחתה הטענה, כי משנמחקו הרשעותיו של דרעי לאור הוראות חוק המידע הפלילי, אין מקום להביא את ההרשעות הישנות בחשבון במסגרת שיקוליו של ראש הממשלה לעניין מינויו של דרעי לשר, ונקבע כי ניתן להביאן בחשבון בשיקולי המינוי ואף מצופה לעשות כן. לצד זאת נקבע, כי לאור חלוף הזמן יש לייחס משקל נמוך להרשעות שנמחקו. וכך קבעה כב' הנשיאה חיות:

"58. בינתיים, חלפו מספר שנים וחוק המרשם הפלילי הוחלף בחוק המידע הפלילי. חוק זה, שנכנס לתוקפו בחודש יולי 2022, קיצר את תקופות ההתיישנות והמחיקה לעומת ההוראות שנקבעו קודם לכן בחוק המרשם הפלילי. כתוצאה מכך, אין חולק כי הרשעותיו של דרעי בתיק האישי ובתיק הציבורי עברו מסטטוס של "התיישנות" לסטטוס של "מחיקה". ראש הממשלה וכמוהו דרעי סבורים כי משמעות הדבר היא שאין מקום להביא את ההרשעות הישנות בחשבון במסגרת שיקוליו של ראש הממשלה לענין מינויו של דרעי לשר. זאת, על פי הנטען, בהתאם לסעיף 38(א) לחוק המידע הפלילי ("מי שאינו זכאי לקבל מידע פלילי מסוים או ככלל, על פי דין, לרבות מידע על פרט רישום שהתיישן או שנמחק...לא יביא אותו בחשבון בין שיקוליו בקבלת החלטה ...").

טענה זו דינה להידחות.

59. אכן, ביסוד ההסדרים הנוגעים להתיישנות ומחיקה של הרשעות ניצבת תכלית שיקומית ראויה, המשרתת את טובת הכלל – בכך שהיא מאפשרת לשלב מחדש בחברה עבריין שריצה את עונשו; וכן את טובתו של הפרט שיכול לפתוח דף חדש בחייו, באופן שמגן, בין היתר, על כבודו, על זכותו לפרטיות ועל חופש העיסוק שלו (דנ"פ 9384/01 אל נסאסרה נ' לשכת עורכי הדין, פ"ד נט(4) 637, 662 (2004) (להלן: עניין אל נסאסרה)). עם זאת, "ככל העקרונות והערכים בשיטתנו המשפטית, אף עקרון הרהביליטציה וזכויות היסוד המונחות בבסיסו יחסיים הם, ויש שהם נסוגים מפני עקרונות ואינטרסים אחרים שהחברה מוצאת להגן עליהם" (שם, בעמ' 664). כך, בדברי ההסבר להצעת חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ו-2016 הובהר בהקשר זה כי "[...] מחיקה, על פי טיבה, אינה מחיקה פיסית, אלא הגבלה משמעותית ביותר של מסירת המידע הפלילי, שמועבר לרשימה מצומצמת של גורמים המורשים לקבל ולשקול את המידע שנמחק [...]" (דברי הסבר להצעת חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ו-2016, ה"ח הממשלה 1282, 1300). בהתאם לתפיסה זו קובע סעיף 21(ב) לחוק המידע הפלילי כי:

> "לא יימסר מידע על פרט רישום שנמחק אלא לגורמים המנויים להלן:
>
> (1) גופים המנויים בסעיף 10 בהתאם לכללים שנקבעו מכוח סעיף 10(ב);
>
> (2) בעלי התפקידים המנויים בפרט 5(12)(ב) עד (ז) לתוספת הראשונה, והממונה על רישוי אומנה לפי חוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016, מטעמים מיוחדים שיירשמו;
>
> (3) היועץ המשפטי לממשלה, הגורמים המנויים בפרט 4(1) עד (5) לתוספת הראשונה, וכן – מטעמים מיוחדים שיירשמו – בא כוח היועץ המשפטי לממשלה ובית משפט או בית דין בהליך משפטי שאינו הליך פלילי, אם הגילוי על פרט הרישום שנמחק הוא מהותי לדיון בהליך שיפוטי" (ההדגשה הוספה).
>
> פרט 4 לתוספת הראשונה – שכותרתו היא "גורמים הממנים בעלי תפקידים בשירות הציבורי" מונה, בין היתר, את הגורמים הבאים:
>
> "(1) יושב ראש הכנסת – לעניין בחירת נשיא המדינה, וועדת הכנסת – לעניין מינוי מבקר המדינה;
>
> (2) הממשלה – לעניין מינוי בעלי תפקידים שמינוים מוטל עליה ולעניין סעיף 8 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010;
>
> [...]
>
> (5) שר, מנהל כללי או יועץ משפטי של משרד ממשלתי – לעניין מינוי לתפקיד שלא בדרך של מכרז שנעשה בידי שר או בידי הממשלה או מינוי הטעון את אישורה של הממשלה, למעט מינויים הנבדקים על ידי הוועדה לבדיקת מינויים [...]"

60. פרט 4 אינו מתייחס באופן מפורש למינוי שרים, אך לגישתי ניתן ללמוד מכותרתו ומתוכנו כי הוא נועד להחריג את הכללים הנוגעים למחיקת עבירות מן המרשם, מקום שבו עסקינן במינוי של בעלי תפקיד בשירות הציבורי. דברים אלה הובהרו גם בדברי ההסבר להצעת חוק המרשם הפלילי, שכללה הוראה דומה, לגביה צוין כי "נקבעו בהצעה מגבלות אחדות על זכותו של העבריין שלא יזכרו חטאיו – בשל חומרת העבירה, בשל משרה שנושאה צריך לשמש דוגמה אישית לציבור, או בשל תפקיד שבו נדרש אמון ממלא התפקיד והאמון הדרוש נפגע כתוצאה מהעבירה" (דברי הסבר להצעת חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, ה"ח 217; ראו גם: עניין אל נסאסרה, בעמ' 664). אין חולק כי תפקיד שר במשרד ממשלתי הינו תפקיד ציבורי רם דרג,

> אשר לצד המעמד השלטוני יש בו גם אחריות על מערך לוגיסטי שלם, עובדים רבים ותקציבים ציבוריים משמעותיים. חובת האמון והדוגמה האישית כלפי הציבור טבועות עמוק באופייה של משרה שלטונית זו, ומשכך יש לאפשר לגורם הממנה אדם למשרה זו לבחון את עברו הפלילי – לרבות הרשעות שנמחקו – ואף מצופה ממנו כי יעשה כן (ראו והשוו: עניין **אייזנברג**, בעמ' 269).
>
> 61. על רקע האמור לעיל אני סבורה כי לנוכח השנים הרבות שחלפו מאז ביצוען של העבירות שעמדו במוקד התיק האישי והתיק הציבורי ומאז הרשעתו של דרעי בהן, אומנם יש לייחס להן משקל מופחת. אך בהינתן חומרתן של עבירות אלה וזיקתן ההדוקה לכהונתו של דרעי בתפקידים ציבוריים – ראש הממשלה לא יכול היה להתעלם מהן. [...]"

46. ראו גם פסק הדין בענין **דרעי 2013** שם נקבע בהקשר זה: "... "פתיחת דף חדש", כאמור, אין משמעה בהכרח מתן אפשרות לאדם שהורשע בפלילים לכהן בתפקידים ציבוריים. זאת בייחוד מקום שבו המעשים הפליליים שביצע נעשו תוך ניצול תפקיד ציבורי קודם שאותו מילא, כפי שאירע בענייננו."

47. בנוסף, בענין **דרעי 2023** נקבע, כי יש להתייחס להצטברותן של הרשעות ולא רק לכל הרשעה בנפרד, כמו גם לעוצמת הראיה המינהלית, שכן משקלה של הרשעה חלוטה גבוה מזה של חשדות או כתב אישום, שאף הם נושאים משקל כראיה מינהלית לענין בחינת מועמדותו של אדם לכהונה בתפקיד ציבורי (**שם**, פס' 61 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות).

48. כן הובהר, כי התיישנות ההרשעות או מחיקתן מקהים את משקל חומרת המעשים בהם הורשע, וכי לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות משקל ממתן בהחלטת ראש הממשלה במינוי או באי העברת השר מתפקידו (**ענין דרעי 2023**, פס' 9 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה פוגלמן).

ג.4. שקילת מעשים והתבטאויות פסולות של המועמד בלא הרשעה

49. התשתית שעל הגורם הממנה לבחון אינה מוגבלת אך למקרים בהם קיימת לחובת מועמד לתפקיד הרשעה או כתב אישום: "בעת בחינת מינויו של אדם – לא כל שכן מינויו למשרה רמה כשר בממשלה – על הרשות הממנה לבחון את מלוא התשתית הראייתית המינהלית שניצבת לפניה בדבר התאמתו של אותו אדם למשרה. בנסיבות מעין אלו רשאית הרשות ואף מחויבת היא להידרש גם לעבירות פליליות שבהן הורשע (אף אם אלו נמחקו) ובידה להתייחס גם למעשים שבסופו של יום לא הולידו הרשעה פלילית" (**ענין דרעי 2023**, סעיף 8 לחוות דעתו של כב' המשנה לנשיאה פוגלמן).

50. על פי הפסיקה, **התבטאויות פסולות** עשויות להיות שיקול רלבנטי בעת שקילת מינוי של עובד ציבור ויש לבחון אותן לגופן, ובכלל זה השאלה האם יש בהן להצביע על אי התאמה מובנית לתפקיד בנסיבות הענין. כך, לדוגמה, בבג"ץ 5562/07 **שוסהיים נ' השר לביטחון פנים** (נבו, 23.7.2007), פס' 19 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה) (להלן: **ענין ניסו שחם**) נבחן מינויו של תנ"צ ניסו שחם לתפקיד סגן מפקד מחוז ירושלים על רקע התבטאות קשה שלו כנגד האוכלוסייה החרדית בתקופת ההתנתקות. בית המשפט הנכבד דחה את העתירה תוך קביעה כי –

"19. התבטאות קשה ופסולה של משרת ציבור במסגרת תפקידו, ושוטר בכלל זה, נושאת עימה נפקויות שונות. [...] תיתכן נפקות נוספת לאימרה הפסולה, שעניינה בהשפעתה על המשך פועלו של בעל התפקיד במשרתו בשירות הציבורי, ובהשלכתה על אפשרות קידומו בתפקיד או בדרגה. נפקות זו, כשהיא נתונה להחלטת ראשי המערכת הארגונית עליה נמנה בעל התפקיד, מצריכה הערכה של מכלול שיקולים, מערכתיים ואישיים, תוך איזון ראוי ביניהם [...] כאן מתחייבת בחינה האם יש באימרה הפסולה כדי להצביע על יסוד של אי-התאמה מובנית לתפקיד, או אי-התאמה מהותית לקידום בדרגה או בתפקיד. לא כל אמירה, חמורה ככל שתהא, מצביעה בהכרח על אי-התאמה מובנית כזו. יש לבחון, בין היתר, את אופי האמירה, את נסיבות השמעתה, ואת מידת השלכתה הכוללת על התאמתו של האיש למינוי, בשים לב לאישיותו, המוכרת לאורך שנים מתיפקודו במערכת, ובהתייחס לכישוריו המקצועיים המוכרים, לתרומתו ולדרך התנהלותו על פני ציר זמן ארוך, קודם לאירוע הנדון; יש לבחון את השפעת האירוע גם על צורכי המערכת, את מידת נחיצותו של ממלא התפקיד לשרת במסגרתה, ואת ההשפעה העשויה להיות להחלטת המינוי על יישום נורמות ההתנהגות המקובלות במשטרה, ועל אמון הציבור במעמדה המקצועי והמוסרי.

20. לא כל אמירה כושלת של בעל תפקיד ציבורי דומה לרעותה. יש אמירה, אשר גם אם נאמרה באורח חד-פעמי, אופייה ונסיבות אמירתה, כמו גם רקעו הקודם של בעל התפקיד, מצביעים על אי-התאמתו המובנית להימנות על השירות הציבורי. לעומתה, יש מעידה, גם אם קשה וחמורה, העשויה להצביע על חולשת אנוש רגעית, פרי נסיבות נקודתיות מיוחדות, אשר על רקע אופיו ותפקודו הקודם של אומרה אינה מצביעה על קו מובנה באישיותו, או על תפיסת עולם מושרשת הנטועה בו, העשויים להעיד על אי-התאמתו המובנית לתפקיד בשירות הציבורי. האמירה הפסולה היא לעולם תלויית-נסיבות, ולעולם יש למדוד אותה ולהעריכה על רקע הנסיבות והתנאים המיוחדים בהם היא נאמרה, על רקע בחינה כוללת של האדם, בשים לב לעברו האישי והמקצועי, ובהתחשב בצרכי המערכת בה הוא משרת".

51. בענין **לביא** נידון מינויו של מר יואל לביא לתפקיד מנהל מינהל מקרקעי ישראל, וזאת על רקע התבטאויות קשות וגזעניות שלו כנגד המגזר הערבי. בית המשפט הנכבד אישר את עמדת היועץ המשפטי לממשלה דאז, לפיה המינוי בלתי סביר באופן קיצוני בשל התבטאויותיו הגזעניות של מר לביא נגד הציבור הערבי. כב' הנשיאה ביניש קבעה, כי יש לבחון גם מעשים החורגים מנורמות ההתנהגות אף אם אינם מגיעים כדי עבירה פלילית, אולם אז יידרש כי הפגם יהא בעוצמה גבוהה יותר על מנת להצדיק את פסילת המועמד לתפקיד:

"14. בהמשך לדברים אלה יודגש כי החובה לשקול את ההיבט הערכי-נורמטיבי במינוי אדם לכהונה ציבורית, אינה מוגבלת אך למצבים בהם התנהגותו של המועמד בעבר נכללה בגדר תחום פריסתו של "המעגל הפלילי המורחב" כלשונו של השופט לוי בבג"צ 5757/04 הס הנ"ל, פס' 9. לשון אחר; [..] ובלשונו של המשנה-לנשיא ת' אור: "על רשות מנהלית לשקול גם מעשים של המועמד החורגים מנורמות של מינהל תקין וכן התנהגות שאינה אתית, אפילו אם אלה אינם מגיעים כדי עבירה פלילית" (פרשת צחי הנגבי 2, עמ' 870). בהקשר זה כבר נפסק כי ההכרח להגן על מקצועיותו של השירות הציבורי, על טוהר המידות שבו, על תדמיתו הנקייה ועל האמון שהציבור רוכש לו, תקפים גם בנסיבות בהן הפגם הערכי-נורמטיבי שנפל בהתנהגותו של המועמד לא הוביל לנקיטה בצעדים משפטיים או פרה-משפטיים בגין כך (ראו: דברי השופט א' א' לוי בבג"צ 5757/04 הס הנ"ל, פס' 10).

> [...] כאמור, לצד החובה לשקול קיומו של עבר פלילי, נקבע בפסיקתו של בית-משפט זה כי אין לשלול אפשרות לפיה התנהגותו של מועמד שנפל בה דופי ערכי-נורמטיבי - אף אם לא עלתה כדי עבירה פלילית - תהא חמורה במידה כזו, עד שיהא זה בלתי סביר באופן קיצוני למנותו לתפקיד הציבורי המיועד". [...] בהקשר זה נוסיף כי מטבע הדברים, ככל שהתנהגותו של המועמד אינה מצויה במישור הפלילי, כך חומרתו של הפגם הערכי-נורמטיבי ומידת השלכתו על ההתאמה המהותית של המועמד למשרה הציבורית המיועדת, צריכים להיות בעוצמה גבוהה יותר על-מנת להצדיק את פסילתו לתפקיד..."

52. כן ראו בהקשר זה פסק דינו של כב' השופט לוי בבג"ץ 5757/04 **הס נ' סגן הרמטכ"ל** פ"ד נט (6) 97, סעיף 11 לפסק הדין (2005) (להלן: **ענין דן חלוץ**), בו קבע בית המשפט הנכבד כי ככל שמדובר במדרגה נמוכה יותר במדרג טיפול רשויות החוק, יידרש כי המעשה לוקה בחומרה רבה יותר:

> "ככל שסטטוס הטיפול של רשויות החוק בעניינו של נושא בתפקיד ציבורי מצוי במדרגה נמוכה יותר, כן יכבד המשקל שיש ליתן למעשה הנטען גופו. בנסיבות אלו יש לתת את הדעת על גורמים רבים, ובהם עוצמתם של החשדות המועלים נגד בעל התפקיד; מהותם של המעשים המיוחסים לו; מידת חומרתם של מעשים אלה – הן מבחינת השלכתם על הבנת תפיסתו המוסרית של בעל התפקיד הן לאור תוצאתם האפשרית; תדירות ביצועם; פרק הזמן שחלף מאז בוצעו; אם שעה שבוצעו כבר כיהן בעל המשרה בתפקידו; אם הוא הביע חרטה; אם המעשים נועדו לקדם את עניינו האישי; אם בוצעו במתכוון או בהיסח הדעת (**ראו גם: ענין** אייזנברג [1], בעמ' 262; **ענין** שגב [2], בעמ' 62; **ענין** שריד [3], בעמ' 280).
>
> כך, על-מנת שיימצא הצדק להתערבות שיפוטית במינויו לתפקיד ציבורי של אדם שהועלו כלפיו טענות בדבר חשד לפלילים אך לא נפתחה נגדו חקירה, יהיה צורך להראות כי החשד המועלה הוא ממשי, וכי הפגם הערכי הנטען הוא חמור דיו, עד שיש בו כדי לפגוע בכשירותו של אותו אדם למלא את תפקידו, לאיים על דמותה של המערכת הציבורית או לחתור תחת אושיותיה."

53. בפסקי הדין בענין **לביא** ובענין **דן חלוץ** פורטו אמות המידה לבחינת הפגם הנטען במעשים או התבטאויות מעוררות קושי שלא הובאו בגדר המעגל הפלילי, בהסתמך על הפסיקה בענין מינויי שרים ועובדי ציבור לרבות הבכירים שבהם. בהקשר זה נקבע, כי יש לבחון את טיב הזיקה שבין הפגם הערכי-נורמטיבי לבין התפקיד המיועד, ואת ההשלכה על אמון הציבור בשירות הציבורי אם יתמנה המועמד לתפקיד. אבן-הבוחן המרכזית בהקשר זה הינה אם הפגם הערכי הנטען הוא ממשי וחמור דיו, עד שיש במינויו של המועמד למשרה הציבורית המיועדת כדי לפגוע בדמותה של המערכת הציבורית, ולהשפיע באופן מהותי ועמוק על אמון הציבור בשירות הציבורי באופן הפוסל את המועמד מלהתמנות לאותה משרה (**ענין לביא**, סעיפים 11-13 לפסק הדין; **ענין דן חלוץ**, סעיף 11 לפסק הדין).

54. **בית המשפט התייחס אף לזהירות המתחייבת בבחינתן של התבטאויות, תוך הבחנה ברורה בין השמעת דעה בנושא פוליטי, גם אם שנויה מחלוקת, לבין השמעת דברים הנושאים אופי גזעני כלפי המיעוט הערבי, בלשון המבזה ומשפילה ציבור זה, העשויים להשליך על המינוי למשרה ציבורית, על קידום וכו'**. אף שאפשר שהתבטאויות אלה לא יביאו להעמדה לדין נוכח המדיניות המצומצמת מאוד של העמדה לדין פלילי בעבירות ביטוי, יש לבחון את השלכתן על תדמיתו של השירות הציבורי והאמון שהציבור רוחש לו (**ענין לביא**, עמ' 27-28):

"החומרה הטמונה בהתבטאויותיו של העותר אינה נוגעת לדעותיו הפוליטיות או לעמדותיו המהותיות בסוגית שינוי שמות הרחובות בעיר רמלה, אף אם הן עשויות לעורר פולמוס. אכן, במשטר דמוקרטי יש להיזהר מאפקט של "סתימת פיות" והשתקת דעות אף כאשר הן שנויות במחלוקת. כך בוודאי כאשר מדובר בהשמעת דעות מצד איש ציבור, בעודו מכהן כראש עירייה נבחר. הפסול הערכי-נורמטיבי הטמון בהתבטאויות הנדונות אינו נעוץ, אפוא, בדעותיו של העותר לגופם של דברים, אלא באופי הגזעני ובלשון המבזה והמשפילה בו נוסחו דבריו כנגד בני המיעוט הערבי (ראו והשוו: **בג"צ 2454/08** פורום משפטי למען ארץ ישראל נ' שרת החינוך, פס' 10 לפסק-דינה של **השופטת** ע' ארבל ([פורסם בנבו], 17.4.2008)). כאמור, היועץ המשפטי לממשלה לא ראה לפתוח בחקירה פלילית נגד העותר בגין האופי הגזעני של התבטאויותיו, נוכח המדיניות המצמצמת מאד של העמדה לדין פלילי בעבירות ביטוי. עם זאת, כפי שצוין בראשית הדברים (פס' 14 לעיל), ההכרח להגן על מקצועיותו של השירות הציבורי, על טוהר המידות שבו, על תדמיתו הנקייה ועל האמון שהציבור רוכש לו, תקפים גם בנסיבות בהן הפגם הערכי-נורמטיבי שנפל בהתנהגותו של מועמד לתפקיד ציבורי בכיר, לא הוביל לנקיטה בצעדים משפטיים או פרה-משפטיים בגין כך."

55. אף שענין **לביא** לא עסק במינוי שר, מפסק הדין עולה, כי **הבחינה האמורה הבוחנת את התבטאויות המועמד הגם שאינן במעגל הפלילי חלה גם לענין מינויי שרים וסגני שרים**, תוך שבית המשפט מציין כי היקף הביקורת השיפוטית על החלטות שעניינן מינוי או אי העברה מכהונה של שרים וסגני-שרים מצומצם יותר מהיקף הביקורת השיפוטית על מינויים למשרות מקצועיות בשירות הציבורי (סעיפים 12, 18 לפסק דינה של כב' הנשיאה ביניש).

56. בהקשר זה ראו גם דברים שנאמרו בענין **פנחסי** בדבר הציפיה הגבוהה מנבחר ציבור אף יותר מעובד ציבור, עליהם חזרה כב' הנשיאה חיות בענין **דרעי 2023** (פסקה 46 לפסק דינה):

"אכן, מקובל עלינו כי לא הרי נבחר ציבור כהרי עובד ציבור. הראשון נבחר על-ידי העם ועומד לשיפוטו. השני נבחר על-ידי נבחרי העם ועומד לשיפוטם, אך שוני זה אין משמעותו כי נבחר העם עומד לפני דין הבוחר בלבד, ורק במקרים חריגים ויוצאי דופן הוא יעמוד גם לדין המשפט. דין הבוחר אינו בא במקום דין המשפט ואין הוא יכול להחליפו. אכן, דווקא עובדת היותו של אדם נבחר ציבור מחייבת אותו ברמת התנהגות קפדנית יותר, אתית יותר, מעובד ציבור "רגיל". מי שנבחר על-ידי העם צריך לשמש מופת לעם, נאמן לעם וראוי לאמון שהעם נתן בו. על כן, כאשר נתונה לרשות שלטונית סמכות הפסקת כהונה, עליה לעשות בה שימוש כאשר בעל הכהונה פוגע באמון הציבור בשלטון, בין אם בעל הכהונה הוא נבחר (כגון חבר כנסת המכהן כסגן שר) ובין אם הוא עובד ציבור (כגון עובד מדינה ששר מוסמך לפטרו)" (סעיף 38 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) ברק)".

57. הנה כי כן, התבטאויות של מועמדים לכהונת שר עשויות להיחשב כשיקול רלוונטי בכל הקשור לשקילת מועמדותם לתפקיד או שקילת הפסקת כהונתם, אם כי מתחם הסבירות למינוי הוא רחב בהרבה מקום שמדובר במינוי שר, מהטעמים שפורטו לעיל.

ד. החלטת ראש הממשלה

58. ראש הממשלה שקל מגוון שיקולים בהחלטתו למנות את בן גביר לשר לביטחון פנים במסגרת הרכב הממשלה שהציג לכנסת. ראש הממשלה מסר, כי לא הקל ראש בעברו הפלילי ובהתבטאויות הבלתי מקובלות שהשמיע השר בן גביר בעבר, אולם הביא בחשבון כי ביצע את העבירות כשהיה אדם צעיר ועוד טרם שהיה לעורך דין, וכי שינה מאז את דרכיו. בצד אלה שקל ראש הממשלה את האמון הרב לו זכה השר בן גביר בבחירות האחרונות, את הבטחתו לבוחר לכהן כשר לביטחון פנים, גודלה הבלתי מבוטל של סיעתו במארג הקואליציוני וניסיונו כחבר בוועדה לביטחון פנים (כשמה דאז) בכנסת ה-24. כן נתן ראש הממשלה משקל להכרח בהגברת היציבות הפוליטית אחר רצף של חמש מערכות בחירות בתקופה קצרה.

59. לאחר הגשת העתירה, ולאחר שניתן פסק הדין בענין **דרעי 2023**, שב ראש הממשלה ובחן את המינוי בשים לב למכלול התשתית הרלוונטית והשיקולים הנוגעים לענין, ובכלל זה התשתית הנוגעת לעברו הפלילי של השר בן גביר, וכן להתבטאויותיו אשר הובאו בעתירה ובערעורי הבחירות. מכתבו של ראש הממשלה אל היועצת המשפטית לממשלה בענין זה מצורף.

כן יצוין, כי השר בן גביר פנה אל ראש הממשלה הציג לפניו את הרישום הפלילי, כמו גם פירוט הליכים בהם זוכה על-ידי בית המשפט, השמיע התייחסותו לטענות נגד מינויו, וכן העביר אליו מכתב בו פירט את התייחסותו לטענות נגד מינויו, לרבות משקלו של עברו הפלילי בהמשך לפסק הדין בענין **דרעי 2023**, וכן התייחסות להתבטאויות הנזכרות בעתירה.

צילום מכתב ראש הממשלה אל היועצת המשפטית לממשלה, אליו נספח מכתבו של השר בן גביר אל ראש הממשלה, מצורף ומסומן **<u>מש/1</u>**.

60. כמצוין במכתבו **<u>מש/1</u>**, בבחינה המחודשת החליט ראש הממשלה להותיר את המינוי על כנו. ראש הממשלה מסר, כי כעת, כשלושה חודשים מעת מינויו של השר בן גביר כשר לביטחון לאומי, הוא סבור ביתר שאת כי המינוי הוא ראוי וסביר, ובוודאי שלא ניתן לראות בו מינוי שאינו סביר באופן קיצוני.

ראש הממשלה הבהיר במכתבו כי אין להקל ראש בעבירות שביצע השר בן גביר וכי יש להוקיען, אולם יש ליתן משקל לכך שמדובר בעבירות שביצע לפני כעשרים שנה, בעת שהיה צעיר ולא נשא בתפקיד ציבורי ואף טרם שהיה לעורך דין, ולכך שההרשעות בגינן התיישנו ונמחקו כולן. אף בהתבטאויות הבלתי מקובלות שהשמיע השר בעבר אין ראש הממשלה מקל ראש, אולם לצד זאת נתן משקל לכך שהשר בן גביר הבהיר פעם אחר פעם בכלי התקשורת השונים, כי הניח את עברו מאחוריו ובחר לילך בנתיב שונה, בו הוא פוקד את בתי המשפט כעורך דין ולא כנאשם, רואה בקהילת הלהט"ב אחיו, גם אם הוא חולק עליהם, עורך "**הבחנה ברורה בין ערבים באשר הם ערבים לבין מחבלים הרוצים ברעתנו**", ו"**מבין שהדרך להביא שינוי אמיתי למדינת ישראל היא לקחת אחריות ולשרת את העם כנבחר ציבור**".

להתייחסות זו לעברו הפלילי ולהתבטאויותיו של בן גביר בעבר, מצטרפים השיקולים הנוספים ששקל ראש הממשלה כאמור לעיל, הנוגעים לצורך להשיב את היציבות הפוליטית אחר רצף של חמש מערכות בחירות, משקלו של האמון הרב לו זכה בן גביר בבחירות האחרונות, הבטחתו של השר בן גביר לבוחר

כי יכהן כשר לביטחון פנים, גודלה הלא מבוטל של סיעתו במארג הקואליציוני, וכן ניסיונו של השר בן גביר כחבר בוועדה לביטחון פנים בכנסת ה-24, כמפורט במכתבו של ראש הממשלה (נספח **<u>מש/1</u>**).

<u>ה. עמדת היועצת המשפטית לממשלה</u>

61. לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, בחינת החלטתו של ראש הממשלה כפי שפורטה במכתבו (נספח **<u>מש/1</u>**) בראי הפסיקה, עליה חזר בית המשפט הנכבד ברוב דעות אך לאחרונה בענין **דרעי 2023**, מובילה למסקנה כי עברו הפלילי של השר בן גביר והתבטאויותיו אכן מעוררים קושי ניכר במינויו לתפקיד של שר. אולם, בראי שיקול הדעת הרחב מאוד הנתון לראש הממשלה בעניינים כגון דא, ועמדתו כפי שפורטה, החלטתו אינה חוצה את הרף המשפטי של אי סבירות קיצונית, ולכן לא קמה חובה על ראש הממשלה להעביר את בן גביר מתפקידו כשר לביטחון לאומי בהתאם לסעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה.

62. לאור האמור, ובשים לב לפסיקה לפיה <u>"בית המשפט לא בוחן האם החלטת ראש הממשלה היא טובה וראויה. בית המשפט לא ייכנס בנעליו של ראש הממשלה, ויתערב בהחלטתו רק מקום שבו היא חורגת ממתחם הסבירות"</u>. (**<u>ענין דרעי</u> 2023**, סעיף 2 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה פוגלמן), עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי אין מדובר במקרה המקים עילה משפטית להתערבות במינוי.

63. במוקד הקושי בהחלטה עומד צבר ההרשעות המשמעותי לחובתו של השר בן גביר הנפרש על פני שנים, בעבירות מתחום הטרור והגזענות וכן בעבירות מתחום הפרת הסדר הציבורי ונגד גורמי אכיפת החוק כמפורט בסעיף 23 לעיל, בשילוב עם צבר משמעותי של התבטאויות נגד הציבור הערבי, לגביהן קבע בית המשפט הנכבד כי הן "קשות ומטרידות ביותר" וכי התקרבו "<u>קרבה מסוכנת לקו האסור שהחוצה אותו מנוע מלהתמודד בבחירות לכנסת</u>" [ה-21], וכן התבטאויות קשות כלפי קהילת הלהט"ב. ראש הממשלה הבהיר כי אינו מקל ראש בכל אלה, אולם בצד זאת נתן משקל לחלוף הזמן הרב מאז בוצעו העבירות, ולכך שבן גביר ביצע אותן כשהיה צעיר ולא נשא בתפקיד ציבורי, וכן לכך שכיום ומזה מספר שנים הוא מצהיר פעם אחר פעם ומעל במות שונות כי שינה מדרכיו ומגישתו כלפי המגזר הערבי וקהילת הלהט"ב. עוד נתן ראש הממשלה משקל לשיקולים פוליטיים, קואליציוניים ומפלגתיים אשר פורטו לעיל.

64. נפנה לפירוט העמדה.

<u>ה.1. העבר הפלילי</u>

65. כפי שנקבע בענין **דרעי 2023**, יש לאפשר לראש הממשלה לבחון את עברו הפלילי של בן גביר לרבות הרשעות שנמחקו לצורך החלטה בענין מינויו לשר, ואף מצופה ממנו לעשות כן: **"עברו הפלילי של מועמד למשרה ציבורית, הינו שיקול רלוונטי אשר הגורם הממנה רשאי, וחייב, להביאו בחשבון בטרם יוחלט על המינוי, ולאחר מכן, בבואו לבחון אם יש להעביר את נושא המשרה מתפקידו... מחד גיסא, יש להתחשב בעברו הפלילי של המועמד ובחומרת מעשיו ומאידך גיסא יש ליתן את הדעת לפרק הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה וסיום ריצוי העונש וכן להתנהלותו של מועמד מאז ועד היום..."** (**ענין דרעי 2023**, פסקה 54 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות).

66. לאור קביעה זו בחן ראש הממשלה, כאמור לעיל, את עברו הפלילי של השר בן גביר, והחליט להותיר את החלטתו למנותו על כנה, וזאת בהתחשב בחלוף זמן רב מאז ביצוען של העבירות (כעשרים שנים מאז בוצעה העבירה האחרונה בשנת 2002) ומאז ההרשעה בביצוען וריצוי העונש בגינן, בצירוף העובדה שביצע את העבירות בעת שהיה צעיר ולא נשא בתפקיד ציבורי כלשהו, ושמאז תיקן את דרכו ולא צבר הרשעות נוספות.

67. אין לכחד, עברו הפלילי של השר בן גביר – הכולל צבר הרשעות, ביניהן הרשעות חוזרות, בגין עבירות נגד הסדר הציבורי ועבירות מתחום הטרור והגזענות דוגמת החזקת פרסומים גזעניים ותמיכה בארגון טרור על רקע תמיכתו בתנועה הגזענית "כך", עליהן לא השמיע חרטה בתגובתו לעתירה, מעורר קושי באשר לסבירות המינוי של בן גביר לתפקיד שר, ובפרט השר לביטחון לאומי. אמנם אין מדובר בעבירות טוהר מידות ולא בעבירות שחיתות שלטונית שבוצעו תוך שימוש בכח שלטוני, אולם, העבירות נגד הסדר הציבורי מתחום הטרור והגזענות בהן הורשע השר בן גביר ודאי מצויות בזיקה לתפקיד בו מדובר, לאור השיקולים המנחים שמנינו לעיל, ובשים לב ל- "...<u>צורך בהגנה על אמון כלל הציבור ברשויות השלטון, הגנה על טוהר המידות של השירות הציבורי ושימוש דוגמה לכיבוד נורמות חוקיות וציבוריות</u>" (**ענין דרעי 2023**, סעיף 1 לפסק דינו של כב' השופט כבוב).

68. ואולם, היועצת המשפטית לממשלה אינה סבורה כי נפלה אי סבירות קיצונית בשיקול דעתו של ראש הממשלה בכך שנתן משקל משמעותי לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ואף מאז ההרשעה בהן, להצהרתו של השר בן גביר כי שינה מאורחות חייו, ולשיקולים הקואליציוניים ויתר השיקולים עליהם עמד ראש הממשלה כמפורט לעיל.

69. באשר להרשעותיו של השר בן גביר נפרט, כי מדובר בעבירות שביצע השר בשנות התשעים, בין השנים 1992-2002. העבירה האחרונה שבהן בוצעה בשנת 2002, היינו חלפו כ-20 שנים ממועד המעשה האחרון, כ-15 שנים מן ההרשעה האחרונה, וכ-13 שנים מתום עונש המאסר על תנאי האחרון שהוטל. מדובר בפרק זמן כפול מפרק הזמן בן שבע השנים שנקבע כתנאי לכשירות לתפקיד שר בסעיף 6(ג) לחוק-יסוד: הממשלה, המקרין, כפי שנפסק, על בחינת סבירות המינוי (**ענין דרעי 2015**, סעיף 19 לפסק הדין).

לכך מצטרפת העובדה שבחודש ינואר 2021 נמחקו ההרשעות בהתאם לחוק המידע הפלילי. בהקשר זה יצוין, כי חוק המידע הפלילי אשר החליף את חוק המרשם הפלילי, נותן משקל מוגבר לשיקולי "תקנת השבים", בין היתר בדרך של קיצור תקופות ההתיישנות והמחיקה של עבירות לעומת הדין הקודם. לפיכך, פחת משקלן של העבירות הישנות שביצע השר בן גביר לענין בחינת סבירות המינוי לכהונת שר.

ולכך מתווסף עוד, כי מזה שנים ארוכות מאד לא הועמד השר בן גביר לדין ולא נצברו לחובתו הרשעות נוספות. ההרשעות שנזקפו לחובתו עניינן במעשים שעשה בעת שהיה צעיר, לא בתפקיד ציבורי והוא לא חזר עליהם מאז לאורך השנים.

70. בנסיבות העניין, שיקולים בדבר חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות וריצוי העונש והעדרן של הרשעות נוספות, נושאים משקל ממשי בבחינת מינויו לשר של מי שהורשע בפלילים, באשר הם מקהים את עוקצו של העבר הפלילי ואת חומרת המעשים שבהם הורשע לענין מינויו לכהונה ציבורית בחלוף שנים

לאחר מכן (ראו והשוו: **ענין דרעי 2015**, פסקה 20 לחוות דעתה של כב' הנשיאה חיות; **ענין הנגבי 2015**, פסקה 27 לחוות דעתו של כב' הנשיא (בדימ') גרוניס; **ענין דרעי 2016**, בפסקה 29 לחוות דעתו של כב' המשנה לנשיאה ג'ובראן). ראו בהקשר זה גם אשר נפסק בענין **איזנברג**, בעמ' 262, עליהם חזר לאחרונה כב' השופט עמית בענין **דרעי 2023**:

> "לא הרי מי שעבר עבירה בילדותו כהרי מי שעבר עבירה לאחר שבגר; לא הרי מי שעבר עבירה אחת כהרי מי שעבר עבירות הרבה; לא הרי מי שעבר עבירה קלה כהרי מי שעבר עבירה חמורה; לא הרי מי שעבר עבירה בנסיבות מקילות כמי שעבר אותה עבירה עצמה בנסיבות מחמירות; לא הרי מי שעבר עבירה והביע חרטה עליה כהרי מי שעבר עבירה ולא הביע כל חרטה עליה; לא הרי מי שעבר עבירה 'טכנית' כהרי מי שעבר עבירה שיש עמה קלון; לא הרי מי שעבר עבירה לפני שנים הרבה כהרי מי שעבר עבירה אך לאחרונה; לא הרי מי שעבר עבירה כדי לקדם את ענייניו שלו כהרי מי שעבר עבירה תוך שירות המדינה" (עניין איזנברג, עמ' 262).

ה.2. התבטאויות ומעשים של השר בן גביר בלא הרשעה

71. חלק נכבד מטענות העותרים כנגד סבירות המינוי מתבסס על התבטאויותיו הקשות של בן גביר לאורך השנים כנגד הציבור הערבי בישראל.

72. כאמור, בחינת סבירות המינוי אינה מתמצית אך בבחינת העבר פלילי, עליה עמדנו לעיל, אלא גם בבחינה האם מעשיו, לרבות התבטאויותיו, של מועמד לכהונה ציבורית, מעידים על דופי ערכי מובנה, היורד לשורש יכולתו למלא את המשרה הציבורית המיועדת, או מקרין על דמותו הערכית של השירות הציבורי בעיני הציבור ועל אמון הציבור במוסדות השלטון במידה המחייבת את פסילתו מכהונה (ראו **ענין לביא**, פס' 10, 14). לשם כך יש לבחון את ההתבטאויות במקרה הקונקרטי, ואת האיזון בנסיבות הענין, תוך מתן משקל לחופש הביטוי של המועמד לכהן כשר.

73. העותרים פירטו בעתירתם התבטאויות מפיו של השר בן גביר המופנות כנגד הציבור הערבי בישראל, המתייחסות להזדהותו עם משנתו של הרב כהנא ותנועת "כך" שהוכרזה כארגון טרור, בה היה חבר כנער, השתתפותו באזכרות השנתיות לרב כהנא והשמעת תכנים ומסרים במעמד זה המבטאים הזדהות עם דרכו של הרב כהנא וקריאות נגד הציבור הערבי. העותרים אף טענו כי השר בן גביר פעל להסוואת כוונותיו כנגד הציבור הערבי דרך המרת התיבה "מוות לערבים" בתיבה "מוות למחבלים".

74. בפתח פרק זה נחדד, כי אי פסילתו של השר בן גביר מלהתמודד לכנסת בעילה של הסתה לגזענות, אינה מכתיבה אוטומטית את משקלן של התבטאויותיו לענין מינויו לתפקיד שר, והיא בוודאי אינה כובלת את שיקול דעתו של ראש הממשלה מלבחון את משקלן של ההתבטאויות; זאת בשים לב להבדל בין מהות התפקידים, ובין היקף ההתערבות בכהונה פרלמנטרית שתיעשה בנסיבות חריגות ובצמצום רב בשים לב למעמדה הרם של הזכות לבחור ולהיבחר, לבין היקף ההתערבות בכהונה לממשלה בשים לב לכך שאין לנבחר הציבור 'זכות קנויה' לכהן כשר (ראו **ענין דרעי 2023**, פסקה 52 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות). בשים לב לאמור מובן, כי אם בן גביר היה נפסל מלהתמודד לכנסת, היה בכך כדי להשליך באופן מהותי ביותר על האפשרות למנותו לשר באופן שהיה מונע מינוי כאמור, אולם אי פסילתו אינה מחייבת בהכרח מסקנה בדבר סבירות מינויו.

75. נשוב ונציין, כי ראש הממשלה אינו מקל ראש בהתבטאויות שהשמיע השר בעבר כלפי המגזר הערבי וקהילת הלהט"ב, אולם נתן משקל לכך שמזה מספר שנים מבהיר בן גביר פעם אחר פעם בכלי התקשורת השונים, כי הניח את עברו מאחוריו ובחר לילך בנתיב שונה, הן בהתנהלות חוקית באמצעיים חוקיים, הן ביחסו למגזר הערבי ולקהילת הלהט"ב.

76. לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, התבטאויותיו הקשות של השר בן גביר לאורך שנים, אשר ביטאו תפיסת עולם גזענית כלפי אוכלוסיות מסוימות בציבור ובכללן כפי שפורט בעתירה, ואשר **בענין כסיף** קבע בית המשפט הנכבד כי הן התבטאויות קשות ומטרידות ביותר, הקרובות קירבה מסוכנת לקו האסור המונע התמודדות בבחירות לכנסת – יש בהן לפגוע באמון הציבור ברשויות השלטון. זאת, לעניין כל תפקיד שר בממשלה, על אחת כמה וכמה השר לביטחון לאומי, בשים לב לאחריותו המיניסטריאלית וסמכויותיו ביחס לפעולתן של המשטרה ושל שירות בתי הסוהר המחזיקות בידיהן סמכויות רגישות, והחשיבות הנודעת לאמון הציבור כי סמכויות אלו יופעלו באופן ענייני ושוויוני כלפי כל המגזרים.

בצד האמור, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי לא נפלה אי סבירות קיצונית בשיקול דעתו של ראש הממשלה, אשר נתן משקל להצהרות השר בן גביר בשנים האחרונות כי שינה את דרכו אינו מזדהה אוטומטית עם רעיונות הרב כהנא, והסביר לציבור בוחריו בהזדמנויות שונות כי הרעיונות הגזעניים אינם מקובלים עליו. בנוסף, בחינת סבירות מינויו של בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי כאמור נעשית, בין היתר, על יסוד עצמאותה של המשטרה בהפעלת סמכויותיה, ועל הפרדת סמכויותיה מן המגרש הפוליטי. השר לביטחון לאומי מוסמך אמנם לקבוע את מדיניותה הכללית של המשטרה, אך איננו משמש כ"מפכ"ל על", ואיננו רשאי להתערב בפרטי הביצוע של המדיניות ובשיקול הדעת הנתון לשוטרים במילוי תפקידם ובהפעלת סמכויותיהם על פי דין, ובכלל זה בתחום אכיפת החוק של המשטרה ובתחום המבצעי. יתר על כן, גם סמכויותיו החוקיות של השר כפופות בהפעלתן לכללי המשפט המינהלי, לרבות ערכי השוויון והשמירה על זכויות האדם. בכך, יש כדי להקהות מן החששות האמורים ומהחשש כי הדברים יחלחלו לשורות המשטרה ולאופן פעולתה.

77. בהקשר זה נזכיר, כי כבר בשנת 2019, בעמדה שהציג בערעורי הבחירות, טען השר בן גביר כי אינו נגוע בגזענות, כי הציטוטים שהובאו בבקשת הפסילה הם חלקיים וחלק מן האמור בפרסומים מוכחש, וכי שינה דרכו וכבר שנים אינו מזדהה אוטומטית עם כל רעיונותיו של הרב כהנא, ואף הסביר לציבור בוחריו פעם אחר פעם שהרעיונות של כהנא שהוגדרו כגזעניים אינם מקובלים עליו. בהקשר זה נציין, כי בית המשפט הנכבד, בקובעו כי לא התגבשה "מסה קריטית ראייתית" על פי אמות המידה המחמירות שנקבעו בפסיקה בענין סעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת, ייחס משקל לתצהירו של השר בן גביר בהליך, בו הסתייג מהאמירות שיוחסו לו והצהיר כי שינה אורחותיו וכי הוא פועל כעת בהתאם לאמצעים המשפטיים ונוקט הליכים העומדים לו בחוק במקרים הנראים לו מתאימים.

השר בן גביר חוזר על הדברים גם בתגובתו לעתירה דנן: בעמ' 14-21 לתגובתו לעתירה הובאה שורת ציטוטים מכנסים ומראיונות בהם הציג מסר דומה של אי הכללה לגבי כל הערבים, שכן הם לא מקשה אחת, וכי הוא מתנגד אך למי שפוגעים ביהודים; השר בן גביר אף מציין שהצביע בעד הצעת החוק של ח"כ איימן עודה להקים בית חולים בסחנין. השר בן גביר מוסיף וטוען, כי הוא משמש גורם ממתן ומחנך למי שמציג אמירות גזעניות, וכי בעקבות שינוי עמדתו מחו בפניו מצביעים כי לא יצביעו למפלגתו כיוון שאינו "מספיק כהניסט", וכי אף נשמעו נגדו טענות כיוון ששילב נשים במפלגתו.

השר בן גביר ציין עוד, כי באזכרת הרב כהנא ב-10.11.22 עמד באומץ מול מאות מאנשי הגרעין הקשה של הרב כהנא ואמר דברים שהובילו לקריאות בוז, וכי נכח באזכרה מתוך כבוד לזכרו של הרב כיהודי שאהבת ישראל פעמה בקרבו, אולם אמר שם באופן מפורש כי "**היום אני לא הרב כהנא, ואני לא תומך בגירוש כל הערבים, ולא אחוקק חוקים לחופים נפרדים בין יהודים לערבים**" (סעיף 129 לתגובת השר בן גביר).

כן טוען השר בן גביר בתגובתו לעתירה כי חבריו מיכאל בן ארי וברוך מרזל תוקפים אותו בבמות שונות בגין נטישת דרכו של הרב כהנא ועל שהתמתן בעמדותיו, וכי בתשובתו להם מסר במפורש כי מפלגת עוצמה יהודית אכן אינה ממשיכת תנועת "כך", וכי אמנם הוא סבור שנעשה עוול בהוצאת תנועת "כך" מחוץ לחוק, ובפסילת בנצי גופשטיין וחבריו מן המועמדות לכנסת, אולם "**תנועת כך לא קיימת ואני לא דוגל במשנתה. אני התקדמתי קדימה תוך שאני זוכר לעצמי מאין באתי... וכן, לא חושב שיש לגרש מכאן את כל הערבים אלא רק את המחבלים ותומכי הטרור כגון אחמד טיבי, איימן עודה ועופר כסיף**" (עמ' 18-19 לתגובת בן גביר).

78. עוד נציין, כי תגובתו של השר בן גביר לעתירה אינה כוללת התייחסות ומענה לכל אחת מן ההתבטאויות שנזכרו בעתירה, ולמשל בנושא שהות יולדות ערביות עם יולדות יהודיות, והשתתפותו בחתונת השנאה ודבריו על רוצחי משפחת דוואבשה, ולדעת היועצת המשפטית לממשלה היה מקום שישמיע את עמדתו גם ביחס אליהן. אולם, ההתבטאויות המובאות בעתירה אינן מן השנים האחרונות, כי אם משנים מוקדמות יותר, וככלל טרם פסקי-הדין **בענין כסיף ובענין סגל**, ולפיכך אין העתירה מקימה ספק בתוקף הצהרתו של השר בן גביר בדבר שינוי דרכיו, אותה הציג לפני בית המשפט בהליכים האמורים ובעתירה דנן, וכן לפני ראש הממשלה בשיח שקיים עמו, במידה שיהיה בה כדי להוציא את החלטת ראש הממשלה בענין המינוי אל מחוץ למתחם הסבירות.

79. מעבר לטענה בענין התבטאויותיו, טוענים העותרים אף בענין מעשיו של השר בן גביר בעבר, ולמשל, החלטתו לעלות להר הבית או מעורבותו באירועי "שומר החומות", זאת בהסתמך על דיווחים בתקשורת בעניינים אלה. לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, אין בטענות אלה כדי להקים אי סבירות קיצונית בהחלטת ראש הממשלה להותיר את המינוי על כנו. זאת, בשים לב לטענת השר בן גביר בתגובתו לעתירה, כי ביקר בלוד וברמלה על מנת לתמוך בתושבים ולא על מנת להתסיסם כטענת העותרים, וכן בשים לב לכך שהכחיש בתגובתו את הפרסומים בענין מעורבותו הנטענת באירועי שומר החומות, וטען כי המפכ"ל עצמו הכחיש את הפרסום לפיו האשים אותו באחריות למהומות. השר בן גביר הוסיף וטען, כי רצונו לעלות להר הבית הוא חלק מן המדיניות שהוא מבקש לקדם בפעילותו הציבורית בכנסת ובממשלה ואין מקום לגזור מכך טעם כנגד מינויו. אשר להתבטאויותיו של השר בן גביר כלפי חברי כנסת, מנה הוא בתגובתו דברים חריפים שאמרו חברי כנסת אחרים לחבריהם, בהם גם כאלה המשמשים שרים, על מנת לבסס טענתו כי אין בכך משום שיקול כנגד המינוי.

80. בהקשר זה נתייחס לטענתו של השר בן גביר בתגובתו לעתירה, כי דבריו ומעשיו חוסים תחת חסינותו כחבר כנסת. כאן נבהיר, כי לענין זה ראוי להבחין כי איננו עוסקים במישור הפלילי של הדברים - שאלת העמדה לדין בגין התבטאויות גזעניות, אלא במישור המינהלי - משקלן של התבטאויות פסולות לענין הפעלת שיקול דעת ראש הממשלה בהחליטו בדבר מינויו של בן גביר לתפקיד שר בממשלת ישראל. זאת ועוד, הראינו לעיל כי בהתייחסו לזהירות המתחייבת כשבוחנים התבטאויות, הבחין בית המשפט בין השמעת דעה בנושאים פוליטיים לבין השמעת דברים הנושאים אופי גזעני כלפי ציבור

מסוים, בלשון המבזה ומשפילה ציבור זה, אשר גם אם לא יביאו להעמדה לדין נוכח המדיניות המצמצמת בהעמדה לדין פלילי בעבירות ביטוי, יש לבחון את השלכתן על אמון הציבור ומכאן על מינוי למשרה ציבורית (**ענין לביא**, עמ' 27-28). דברים אלה יפים אף לענייננו.

ה.3. שיקולים נוספים ואיזון כולל

81. לאחר ההתייחסות לעבר הפלילי ולהתבטאויותיו של השר בן גביר, נשוב ונזכיר כי בהחלטתו נתן ראש הממשלה משקל אף לשיקולים הפוליטיים והקואליציוניים שעל הפרק, ובפרט הצורך להשיב את היציבות השלטונית אחר רצף מערכות הבחירות והמשבר הפוליטי בשנים האחרונות. כן ניתן משקל למצביעים הרבים שנתנו את קולם לבחירתו של השר בן גביר, אשר עמד בראש המפלגה אליה הצביעו תוך היכרות כללית עם עברו, ובשים לב למוקד המצע שלו – מדיניותו ותוכניותיו בתחום ביטחון הפנים, גודלה הבלתי מבוטל של סיעתו במארג הקואליציוני, וניסיונו כחבר בוועדה לביטחון פנים בכנסת ה-24.

82. בית המשפט הנכבד הכיר במשקלם של השיקולים הפוליטיים, הקואליציוניים והמפלגתיים, בגדר הפעלת סמכות ראש הממשלה במינוי: "סמכותו של ראש הממשלה למנות שרים נושאת מאפיינים ייחודיים ואופי פוליטי מובהק; היא נועדה לאפשר לו להגשים את המנדט שנתן לו הציבור ולהרכיב ממשלה שתפעל באופן אפקטיבי ותוציא לפועל את מדיניותה" (ענין **דרעי 2023**, סעיף 8 לפסק דינה של כב' השופטת ברון).

83. כן ראו בהקשר זה את פסק דינו של כב' השופט שטיין בענין **דרעי 2023**:

> **"36. [...] הרכבת ממשלה על ידי מי שאמור לעמוד בראשה היא פעילות פוליטית מובהקת הכרוכה בבניית קואליציות ובריתות שונות על בסיס של "תן וקח". פעילות זו מתקיימת תחת אילוצים שונים ומגוונים, לרבות האפשרות של פיזור הכנסת ובחירות חדשות. בפעילות זו, כל אימת שאינה מפרה את הוראות הדין, אין בידינו להתערב; פעילות כאמור והאיזונים המורכבים עליהם מופקד ראש הממשלה במהלכה מקבלים גושפנקא "ביום הבוחר ולא ביום העותר" (לפי מטבע לשון בו עשיתי שימוש בבג"ץ 5004/14 ג'קלין נ' משרד החינוך, פסקה 4 לפסק דיני (7.8.2019)). לפיכך, אם לפנינו החלטה שראש הממשלה יכול היה לקבלה כאשר הוא מעמיד לנגד עיניו את טובת הציבור, שומה עלינו למשוך את ידינו ממעשה ההתערבות, שאם לא כן, נמצא את עצמנו פועלים במרחב הפוליטי, הלבר-משפטי, ומחליפים את שיקול-דעתו של ראש הממשלה בשיקול-דעתנו (ראו: עניין פרץ, בפסקה 45 לפסק דיני)".**

84. עוד ראוי להביא את הדברים הבאים מעניין **לביא** הרלוונטיים לענייננו (שם, פסקה 18):

> **"בעתירה שלפנינו [...] אין מדובר ב"מעשה מרכבה" של הממשלה על-ידי העומד בראשה - סמכות עליה נאמר בפסיקתנו כי היא "מיוחדת במינה" בהתחשב בכך שראש הממשלה רשאי לשקול לצורך מינוי שרים שיקולים שהם פרלמנטאריים, פוליטיים ומפלגתיים באופים; וכן בשל העובדה כי הרכב הממשלה כפוף לפיקוח פרלמנטארי של הכנסת, ועומד לבחינתו של ציבור הבוחרים. בהקשר זה, בולט הצורך לאזן בין אינטרס הייצוגיות, קרי- הרצון לאפשר לציבור להיות מיוצג לפי בחירתו - לבין האינטרס הציבורי בדבר שמירה על רמה ערכית ראויה של נבחרי הציבור. כל אלה אינם מאיינים, כמובן,**

> את קיומה של ביקורת שיפוטית על מינוים של שרים וסגני-שרים או העברתם מכהונה, אולם הם עשויים להשליך על היקפה של הביקורת השיפוטית בעניינם. (ראו: פרשת צחי הנגבי 1, עמ' 58-59, 63 מפי השופט י' זמיר; פרשת צחי הנגבי 2, עמ' 846 מפי השופט ריבלין, ועמ' 875 מפי המשנה-לנשיא אור; בג"צ 5757/04 הס הנ"ל, פס' 11 לפסק-דינו של השופט לוי; בג"צ 5853/07 אמונה הנ"ל, פס' 22 לפסק-דינה של השופטת פרוקצ'יה).

85. בהמשך לאמור, כפי שנפסק, האיזון בין השיקולים הנוגעים לעברו של המועמד לבין שיקולים נוספים משתנה ממקרה למקרה, לפי הערכה מהותית של נסיבותיו. ראו סעיפים 29-30 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה ג'ובראן בענין **דרעי 2016**:

> "הובהר לא פעם כי עברו הפלילי של המועמד הינו אך אחד מבין השיקולים אותם על הגורם הממנה לשקול בבואו לקבל החלטה בדבר מינוי למשרה ציבורית. [...] במלאכת האיזון, יש לתת לכל שיקול את משקלו היחסי הראוי, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה (ראו: עניין יתום, פסקה 16; עניין אמונה, פסקה 16). השקלול בין השיקולים נערך באופן מהותי, בשים לב לתכלית העומדת ביסודו – שהיא בחינת כשירותו הנורמטיבית של המועמד לתפקיד והשפעת המינוי על אמון הציבור במערכת השלטונית. כפי שהטעים חברי השופט נ' הנדל בהחלטתו בבקשה לדיון נוסף דרעי:
>
> > "אין משמעות למספרם הכמותי של השיקולים המתחרים. ההכרעה באשר לסבירות המינוי איננה אריתמטית, תוך מתן ניקוד לכל שיקול ועריכת תחשיב סופי בהתאם. אלא, ההכרעה בכגון דא נגזרת מההערכה המהותית לגבי מידת הפגיעה ביכולת המועמד למלא את התפקיד נורמטיבית, מעשית וערכית – לרבות השלכות המינוי על אמון הציבור – בהתחשב במכלול נסיבות הענין" (פסקה 5 להחלטה)."

86. עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי מכלול זה מצביע, אמנם, על קושי ניכר במינוי דנן, אולם האיזון שערך ראש הממשלה בין השיקולים אינו חוצה את הרף המשפטי של אי סבירות קיצונית. מסקנה זו מתיישבת עם שיקול הדעת הרחב המסור לראש הממשלה במינויי שרים, ועם היקף ההתערבות המצומצם הנגזר ממנו והזהירות בהתערבות שיפוטית במינויים אלה.

87. במקרים כגון אלו, מורה הפסיקה לכבד את מתחם שיקול הדעת הנתון לגורם הממנה ולא להתערב בהחלטה (ראו סעיף 27 לפסק הדין **בענין הנגבי 2015**). בכך ניתן משקל הולם אף לשיקולים הפוליטיים והקואליציוניים העומדים ביסוד שיקול דעתו הרחב של ראש הממשלה כגורם הממנה או הגורם מוסמך להחליט על הפסקת הכהונה, וכן לאישור הכנסת למינוי כחלק ממתן האמון בממשלה כולה (ראו **ענין דרעי 2023**, סעיף 52 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות).

88. העבר הפלילי וההתבטאויות שנשמעו בעבר אכן מעוררים קושי במינוי, בעיקר משום ההשלכה על אמון הציבור בשלטון, אולם ההתערבות בכגון דא מצומצמת למקרי קיצון: "מניעת פגיעה באמון הציבור מהווה שיקול יסודי ומרכזי בתפקוד השלטון. נכון כי עניין זה יהיה חשוף לביקורת והתערבות משפטית בגדר בחינת סבירות החלטה בדבר מינוי שר בממשלה. כחבריי, סבורני כי זהו כלי שיש לעשות בו שימוש במקרה קיצון." (**ענין דרעי 2016**, פס' 10 לפסק דינו של כב' השופט הנדל).

בהקשר זה נזכיר כי "[...] <u>על בית המשפט לתת דעתו, בין השאר, גם למציאות החיים, הגורמת לכך שלעתים הציבור מבקש להיות מיוצג על-ידי אדם שאינו מופת להליכות נאותות</u>" **(ענין דרעי 2023,** סעיף 2 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה פוגלמן), ועוד בהקשר זה: "<u>מורכבות החיים בכלל והחיים הפוליטיים בפרט מציבה מנעד רחב של מינויים אפשריים, לרבות אלה שמתנגשים עם התכלית של טוהר המידות ואמון הציבור הנדרש. לכן, יש מקום – אף הכרח – להפעיל שיקול דעת. אך זאת ייעשה בזהירות, וההתערבות תהא במקרים חריגים.</u>" **(ענין דרעי 2016,** פס' 2 לפסק דינו של כב' השופט הנדל).

89. לבסוף נשוב ונדגיש, כי בחינת סבירות מינויו של בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי כאמור נעשית, בין היתר, על יסוד עצמאותה של המשטרה בהפעלת סמכויותיה, ועל הפרדת סמכויותיה מן המגרש הפוליטי. כאמור לעיל, השר לביטחון לאומי מוסמך לקבוע את מדיניותה הכללית של המשטרה, אך איננו משמש כ"מפכ"ל על", ואיננו רשאי להתערב בפרטי הביצוע של המדיניות, ובשיקול הדעת הנתון לשוטרים במילוי תפקידם ובהפעלת סמכויותיהם על פי דין. בכלל זה, בתחום אכיפת החוק של המשטרה ובתחום המבצעי. אך לפני ימים ספורים פסק בית המשפט הנכבד בהקשר זה כי **"[...] אין השר רשאי ליתן הנחיות מבצעיות בדבר הדרכים ליישום מדיניותו [...] על השר להימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, בין במישרין ובין בעקיפין [...]"** (ענין התנועה לאיכות השלטון, בעמ' 2). זאת ועוד, בהפעלת סמכויותיו החוקיות, כפוף השר לכללי המשפט המינהלי, לרבות ערכי השוויון והשמירה על זכויות האדם. בכך, יש כדי להקהות מהחששות הנובעים מצבר הרשעותיו של בן גביר בעבר ומהתבטאויות גזעניות שהתבטא בעבר, וכן מהחשש כי הדברים יחלחלו לשורות המשטרה ולאופן פעולתה בכלל וכלפי אוכלוסיות מסוימות, בפרט.

<u>סיכום</u>

90. לאור כל אשר פורט לעיל, סבורה היועצת המשפטית לממשלה כי הגם שהמינוי מעורר קושי ניכר, אין הוא חוצה את הרף המשפטי של אי סבירות קיצונית המקימה עילה להתערבות שיפוטית בו. לפיכך, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה כנגד מינוי השר בן גביר לשר לביטחון לאומי מהטעמים שפורטו בתגובה.

היום, ד' בניסן תשפ"ג
26 במרץ 2023

שוש שמואלי, עו"ד
סגנית מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

ערין ספדי-עטילה, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
פרקליטות המדינה

נספח מש/2

מכתב היועצת המשפטית לממשלה
אל ראש הממשלה מיום 14.11.24
בצירוף נספח האירועים

עמ' 118

נספח מש/2

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, י"ג חשון תשפ"ח
14 נובמבר 2024

מס' מסמך: 004-99-2024-022876
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד:
ח"כ בנימין נתניהו
ראש ממשלת ישראל

שלום רב,

הנדון: <u>**גיבוש עמדה בעניין כהונת השר לביטחון לאומי**</u>

טרם הקמת הממשלה הוגשה לבית המשפט העליון עתירה בה נטען כי אתה מנוע מלמנות את חבר הכנסת איתמר בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי (בג"ץ 8910/22). ייצגתי אותך בעתירה זו. בהתבסס על התשתית שהייתה קיימת באותה העת, עמדתי המשפטית הייתה כי על אף שהמינוי מעורר קושי ניכר על רקע עברו הפלילי של השר והתבטאויותיו לאורך השנים, החלטתך לעמוד על המינוי מהטעמים שמנית אז אינה עולה כדי חוסר סבירות קיצוני, נוכח שיקול הדעת הרחב הנתון לך כראש ממשלה במינוי שרים.

בית המשפט דחה את העתירה תוך שעמד על כך ש"יש חוט מקשר בין העבירות השונות שבהן הורשע השר בן גביר לאורך השנים, באשר רובן ככולן קשורות במישרין ובעקיפין להפרת הסדר הציבורי, ואילו חשר לביטחון לאומי, הוא הדמות שאמונה על שמירת שלטון החוק והסדר הציבורי". כמו כן, באשר להתבטאויותיו של השר נקבע כי "מדובר באמירות קשות שאינן צריכות להישמע מפי נבחר ציבור, והתנהלות שאינה הולמת שר בישראל".

בדחותו את העתירה, בית המשפט ייחס משקל מכריע לדבריו של השר אשר "חזר והדגיש עד כמה שינה את דרכיו ואורחותיו בשנים האחרונות" ולחלוף הזמן מאז האירועים שעמדו בבסיס העתירה.

פסק הדין התבסס "**על יסוד עצמאותה של המשטרה**", ועל כך שהשר אינו משמש כ"מפכ"ל על". כמו כן, בחינת המינוי נעשתה על פי **מצב הדברים הנכון ליום הגשת העתירה**, קרי טרם המינוי לתפקיד השר.

מאז פסק הדין בעתירה הקודמת חל לכאורה שינוי מהותי בתשתית המנהלית הראייתית. **בתוך כך**, במהלך החודשים אוגוסט עד ספטמבר 2024 הוגשו לבית המשפט העליון ארבע עתירות כהן התבקש בית המשפט להורות לך על העברת השר מתפקידו. עתירות אלה מתווספות להליכים משפטיים נוספים ולפניות נוספות שהתקבלו במערך הייעוץ המשפטי לממשלה. מכאן לבחון מחדש את העמדה שהוצגה בשמך לבית המשפט ולקבל את עמדתך העדכנית בנושא, לשם גיבוש תשובה לעתירות ולפניות.

לשם כך מצורף למכתבי זה נספח הכולל תיאור תמציתי של עיקרי האירועים המהווים את התשתית המנהלית הראייתית הדורשת התייחסות בליווי חומר המקור. הנספח אינו כולל פרסומים בתקשורת שלא הובאו בפנינו בדרך של פניות או עתירות, כאמור לעיל, ומקרים נוספים שאינם עומדים בשלב זה

רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010 ☎ 073-3925511 , 073-3925521 פקס: 02-6467001

היועצת המשפטית לממשלה

ברך המנהלי הראייתי המצדיק את בחינתם. ככל שיתעורר צורך, השלמות לתשתית הראייתית יועברו אליך בהקדם.

אעמוד על עיקרי הדברים.

פעולתה של משטרת ישראל במקצועיות, בשוויוניות, בממלכתיות, ללא שיקולים זרים ופוליטיים, היא תנאי בסיסי לתפקודה החוקי והתקין, לשמירה על זכויות האדם בישראל ולשימור הלגיטימציה הציבורית של אכיפת החוק במדינה. על הדרג הפוליטי לחימנע מלפגוע במתחם שיקול הדעת המקצועי של המשטרה או להשתמש בפעילותה כאמצעי לקידום אינטרסים זרים. התערבות פוליטית פסולה בעבודת המשטרה מובילה לפגיעה בזכויות היסוד של הפרט ובהן: הזכות לחירות, חופש התנועה, האוטונומיה של הפרט, חופש הביטוי וההפגנה, הזכות לכבוד ועוד. מדובר בפגיעה בערכים דמוקרטיים יסודיים.

לשר הממונה על המשטרה מטעם הממשלה סמכות לקבוע מדיניות כללית למשטרה. ואולם, המילה "מדיניות" אינה יכולה לשמש כסות להתערבות פסולה בעבודת משטרה ולפגיעה בציבור, הזכאי לכך שהמשטרה תפעל בעניינו לפי שיקולים מקצועיים, ענייניים, שוויוניים וממלכתיים. התערבות אופרטיבית בכסות של "מדיניות" סותרת את עקרון עצמאות המשטרה, עליה התבסס בית המשפט בדחותו את העתירה הקודמת בעניין מינוי ח"כ איתמר בן גביר כשר לביטחון לאומי.

התשתית המנהלית הראייתית שנפרשת בעתירות התדשות ובפניות מלמדת כי מאז מונה לתפקיד, השר בן גביר משפיע ומתערב לכאורה באופן בוטה, פסול, וחוזר ונשנה, בהפעלת הכוח המשטרתי, בניגוד להחלטות שיפוטיות. כמו כן, השר התבטא במהלך כהונתו בדרך שיש בה כדי להדתיע שופטים מלבצע את עבודתם; להוביל לזילות של התלטותיהם; גם בפני אנשי משטרה; להרתיע גורמי אכיפת חוק ממילוי תפקידם, וליצור דח לגיטימציה לחקירות אנשי המשטרה על ידי מח"ש, וזלזול בפעולתה בקרב שוטרי משטרת ישראל.

זאת ועוד: לפי הנטען, השר התערב בפעילות חמשטרה בניגוד למדיניות הממשלה והקבינט המדיני-בטחוני.

התערבויות פסולות אלה בעבודת המשטרה, במישרין או בעקיפין, הן בעלות פוטנציאל אפקטיביות ונזק גדול במיוחד לתקינות עבודת המשטרה משעה שהן נעשות על ידי מי שמחזיק בסמכויות ייחודיות כלפי משטרת ישראל, ובכללן אישור כלל המינויים החל מדרגת סגן ניצב.

מבחינה מעשית, עתידם המקצועי של מאות קציני משטרת ישראל וקידומם תלוי ברצונו של השר. מהתשתית המנהלית הראייתית עולה לכאורה, כי השר עושה בסמכות המינוי וסיום הכהונה שימוש באופן שיש בו כדי להוות התערבות פסולה בפעילות האופרטיבית של המשטרה.

5
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010 , 073-3925511 , 073-3925521 פקס: 02-6467001

יתרה מכך, השילוב בין כוחו של השר ביחס למשטרה והשפעתו המעשית והמיידית על העתיד המקצועי של קציניה לבין ההתערבויות הפסולות לכאורה בפעילותה האופרטיבית, פוגע באפשרות להבטיח כי המשטרה תפעל מתוך נאמנות לציבור, ולא לדרג הפוליטי.

מדובר בצבר אירועים רחב, שהתרחש בפרק קצר יחסית, והמשקף, על פני הדברים, חריגה שיטתית מסמכות; פגיעה בעקרון היסוד לפיו על משטרת ישראל לפעול באופן ממלכתי וא-פוליטי; ופגיעה מודעת בשלטון החוק, באמון הציבור במשטרה ובאינטרס הציבורי.

בבחינת התשתית המנהלית הראייתית המצורפת יש לשים לב להחלטות שיפוטיות שניתנו בעניינו של השר בן גביר במהלך כהונתו בבג"ץ 8987/22:

19.3.23 – החלטה של בית המשפט העליון הקובעת כי על השר להימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, במישרין או בעקיפין, במיוחד (אך לא רק) לגבי מחאות והפגנות נגד השלטון.

10.1.24 - צו ביניים של בית המשפט העליון הקובע כי על השר להימנע מלתת הנחיות אופרטיביות למשטרה בדבר יישום מדיניותו בכל הנוגע למימוש זכות ההפגנה וחופש המחאה; ולהימנע מהתייחסות לכל אירוע מבצעי קונקרטי באופן העשוי לעלות כדי מתן הוראה אופרטיבית למשטרה כיצד עליה להפעיל סמכותה באותו אירוע, במישרין או בעקיפין, מראש או למפרע.

בנוסף, יש לבחון את הדברים על רקע המסמכים חמפורטים להלן:

27.5.24 – מכתבו של מפכ"ל המשטרה דאז לפיו השר התערב במפגיע בפעולת המשטרה בליווי שיירות אספקה הומניטרית בניגוד לחנחיותיך ולהנחיות הקבינט המדיני בטחוני, שהשר חבר בו.

18.6.24 – עמדת המפכ"ל דאז ביחס לתיקון פקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971, כפי שהוגשה לבית המשפט העליון, בה נכתב, בין היתר, כי "מאז שנחקק החוק אנו עדים לתהליך התערערות עקרונות בסיסיים מאוד של עבודת המשטרה – משטרה מקצועית, ממלכתית, א-פוליטית, אשר פועלת אך ורק על בסיס שיקולים מקצועיים"

14.8.24 – מכתבו של ראש שירות הביטחון הכללי המדבר בעד עצמו, ואשר עוסק, בין היתר, בהיבטים של ביטחון לאומי. המכתב הועבר, בין היתר, למזכיר הצבאי שלך ומפאת סיווגו לא נפרט לגבי תכנו.

המענים של השר, ככל שניתנו, למכתבים אלה או חלקם, מצורפים אף הם לחומר המובא בפניך.

על רקע זה, לשם קבלת החלטתך בעניין המשך כהונתו של חי"כ בן גביר כשר לביטחון לאומי וגיבוש העמדה, יודגשו שתי נקודות מרכזיות:

רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010 ☎ 073-3925511 , 073-3925521 פקס: 02-6467001

היועצת המשפטית לממשלה

<u>ראשית</u> – סעיף 8ב(א) לפקודת המשטרה קובע, כי המשטרה נתונה למרות הממשלה. סעיף 8ב(ב) קובע כי השר לביטחון לאומי הוא הממונה על משטרת ישראל מטעם הממשלה. נוכח האחריות הקולקטיבית בה נושאת הממשלה בכלל, ובפרט ביחס למשטרה על רקע הסעיף האמור, קמה אחריות מוגברת על הממשלה להבטיח את פעולתה החוקית של המשטרה כגוף ממלכתי וא-פוליטי ולמנוע התערבות פסולה בעבודתה.

החשש הוא כי שתיקת הממשלה תתפרש כגיבוי בפועל להתנהלות השר. אם כך הם פני הדברים, אחריותך כעומד בראשות הממשלה לפעול מול השר להפסקת התנהלותו זו.

<u>שנית</u> – כאמור, בדחותו את העתירה, ייחס בית המשפט משקל מכריע להצהרתו של השר כי שינה את דרכיו ואורחותיו בשנים האחרונות, וכן לחלוף הזמן מאז האירועים שעמדו בבסיס העתירה הקודמת. אולם, כעולה מהאמור לעיל ומהחומר המצורף, נדרשת בחינה מחודשת של העמדה שנמסרה אז בשמך לבית המשפט.

הטענה העולה מהחומרים היא שהאירועים החדשים והצטברותם לאירועים שקדמו להגשת העתירה יוצרים לכאורה מכלול חריג, חמור ומתמשך של זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים, תוך פוליטיזציה של עבודת המשטרה.

לכן נדרשת התייחסותך לתשתית העדכנית, לאופן פעולתך בעניין, וכן לשאלה אם לא נשמטה הקרקע תחת הצהרת חשר על שינוי אורחותיו והטיעון בדבר חלוף הזמן.

אציע כי תבקש את התייחסותו של השר לטענות העולות מהתשתית הראייתית שהובאה בפניך. עוד אציע כי לאחר שתתקבל התייחסותו של השר, תיקבע פגישת עבודה בינינו לשם גיבוש העמדה בעתירות.

ב ב כ ה,

גלי בהרב-מיארה

היועצת המשפטית לממשלה

העתק:

פרקליט המדינה

משנים ליועצת המשפטית לממשלה

מנהל מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה

יועצת משפטית למשרד ראש הממשלה

רח' שלאח א-דין 29, ירושלים 91010 ☎ 073-3925511 . 073-3925521 פקס:02-6467001

ריכוז האירועים העיקריים שפורטו בעתירות ובפניות בעניין התנהלות השר לביטחון לאומי

האירועים להלן הגיעו לשולחנו של הייעוץ המשפטי לממשלה במסגרת עתירות שהוגשו לבתי המשפט, ובהן עתירות המבקשות להורות לראש הממשלה להעביר את ח"כ איתמר בן גביר מתפקידו כשר לביטחון לאומי, מכוח סמכותו לפי סעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, או להעבירו מתפקידו כחבר בקבינט, וכן, במסגרת פניות שונות שנשלחו לייעוץ המשפטי לממשלה.

במסגרת העתירות האמורות נכללו גם העתירות שהוגשו לעניין תיקון פקודת המשטרה (בג"ץ 8987/22 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת**, להלן: "**עתירות פקודת המשטרה**"), בהן ניתנו שתי החלטות שיפוטיות הרלוונטיות לעניינו (להלן: "**ההחלטות השיפוטיות**") ויש לציינן כבר בפתח הדברים:

א. החלטת בית המשפט מיום 19.3.23 (ההדגשות הוספו):

> "שתי בקשות – במסגרת בג"ץ 532/23 ובג"ץ 8987/22 – למתן צו ביניים האוסר על המשיב 3, השר לביטחון לאומי (להלן: השר) להתערב בעבודת המשטרה בדרך של מתן הוראות והנחיות בכל הנוגע למימוש זכות ההפגנה וחופש המחאה.
>
> אתמקד אפוא בכך, ואיני נדרש, במסגרת הדיונית הנוכחית, לדון באירועים הפרטניים שתוארו ונטענו בבקשות.
>
> 1. לאחר שעיינתי בבקשות ובתגובת היועצת המשפטית לממשלה, שאליה צורפה תגובתו-עמדתו של השר, מצאתי שלמעשה קיימת הסכמה בין כל משיבי הממשלה כי השר רשאי להתוות מדיניות ועקרונות כלליים עבור משטרת ישראל, לרבות ביחס להפגנות ולחסימה ופינוי של צירי תנועה. כן, אציין כי הן השר והן היועצת המשפטית .לממשלה, נסמכו על חוות הדעת של עו"ד מרדי מיום 9.7.2019.
>
> 2. מנגד, וכפי שציין השר עצמו בתגובתו 'שיקול הדעת על אופן הפעלת הכוח, מסור למפקדים בשטח'. דומה אפוא כי גם כאן קיימת הסכמה בין כל הצדדים. **ברי כי השר אינו רשאי להתערב בפרטי הביצוע האופרטיבי של המדיניות האמורה, ואינו רשאי ליתן הנחיות קונקרטיות אגב התרחשותם של אירועים פרטניים. עמינים ופרטים אלה נתונים לשיקול הדעת המבצעי-האופרטיבי של הדרגים המקצועיים של המשטרה והמפקדים בשטח, על פי הנסיבות המשתנות והתנאים בשטח.**
>
> מכאן, שאין השר רשאי ליתן הנחיות מבצעיות בדבר הדרכים ליישום מדיניותו, אופן השימוש בכוח באירוע כזה או אחר, דרכי השימוש בכוח, האמצעים לפיזור הפגנות, התנאים הנוגעים לזמן, למקום ולאופן עריכת האירוע וכיו"ב. על מנת למנוע מחלוקות בעתיד, הרי שגם 'אזכור' של המדיניות במהלך אירוע מבצעי קונקרטי שעה שזה עודנו מתנהל, עלול להתפרש כהנחיה אופרטיבית.
>
> ובקיצור, מהאמור לעיל עולה כי על השר להימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, בין במישרין ובין בעקיפין, והדברים נכונים במיוחד לגבי מחאות והפגנות כנגד השלטון.

3. משהובהרו והוסכמו העקרונות, חזקה כי כך ינהגו כלל המעורבים, וממילא לא נדרשת הוצאתם של צווי ביניים."

ב. החלטת בית המשפט על מתן צו ביניים מיום 10.1.24 (ההדגשות הוספו):

"1. לאחר שעיינו בבקשה, בתגובות לה ובתשובת המשיב 2, השר לביטחון לאומי (להלן: השר), ראינו להיעתר לבקשה בחלקה. כעולה מהחומרים שלפנינו, התייחסות השר להפגנה נושא הבקשה אינה עולה בקנה אחד עם האמור בהחלטת בית משפט זה (השופט י' עמית) מחודש מרץ 2023.

2. נוכח האמור לעיל מצאנו ליתן צו ביניים שלפיו השר יימנע מלתת הנחיות והוראות אופרטיביות למשטרה בדבר יישום מדיניותו בכל הנוגע למימוש זכות ההפגנה וחופש המחאה. בכלל זאת, יימנע השר מכל התייחסות לאירוע מבצעי קונקרטי באופן שעשוי לעלות כדי מתן הוראה אופרטיבית למשטרה כיצד עליה להפעיל סמכותה באותו אירוע – במישרין או בעקיפין, מראש או למפרע. כן יימנע השר מלהתייחס – בין היתר – לאופן השימוש בכוח באירוע כזה או אחר, דרכי השימוש בכוח, האמצעים לפיזור הפגנות, התנאים שנוגעים לזמן, למקום ולאופן עריכת האירוע ולעצם מתן אישור לקיום האירוע.

[...]".

האירועים להלן, מוצגים לפי סדר כרונולוגי. כפי שיצוין במסמך, חלק מהאירועים אירעו לפני מתן ההחלטות השיפוטיות, ותיוו תשתית למתן ההחלטות, וחלקם אירעו לאחר מתן ההחלטות השיפוטיות, ומהווים הפרה של החלטות אלה.

<u>אירועים לפני החלטת בית המשפט בעתירות פקודת המשטרה מיום 19.3.23</u>

1. **8.2.23** – ביום 8.2.23 פנה ח"כ קריב למפכ"ל המשטרה בעניין זימון מספר תושבי העיר מודיעין, לרבות חבר מועצת העיר, לתחנת המשטרה בעירם על רקע מעורבותם בארגון והובלת המחאה בעיר. המכתב נענה על-ידי השר לביטחון לאומי, הגם שהופנה אל המפכ"ל, ושחשר אף לא נמנה בין מקבלי העתק המכתב. לפי הקלטת שיחה שפורסמה במהדורת החדשות של ערוץ 12, מזכירת השר ביקשה מעוזרו של ח"כ קריב למחוק את מכתב התשובה משום שנשלח בטעות בחתימת השר, וציינה כי יישלח אליו בהמשך אותו מכתב על-ידי המשטרה.

בתגובת השר לכתבה נמסר, כי פניות גורמים פוליטיים מועברות אל השר כנוהל, על מנת למנוע לחץ על המפכ"ל כגורם מקצועי.

מכתב ח"כ קריב למפכ"ל מיום 8.2.23 (נספח 37).
מכתב השר לביטחון לאומי לח"כ קריב מיום 22.2.23 (נספח 38).
בקשת האגודה לזכויות האזרח לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 5.3.23 (נספח 5, ס' 19-21).
קישור לכתבה (מדקה 10:2): https://www.mako.co.il/mako-vod-channel2-news/main-newscast-0f416e2d06045810/8d7d8ce9af706810/VOD-475d489b0da7681027.htm?Partner=searchResults

2. **9.2.23** – באירועי מחאה שהתקיימו בירושלים ביום 9.2.23 ובמהלך התרחשותם, הבהיר השר בפומבי את חוסר שביעות רצונו מאופן התנהלות המשטרה באותו האירוע והודיע כי יזמין את מפקד מחוז ירושלים לבירור בעניין זה. תגובת המפכ"ל הייתה שלא ניתן לערוך הבירור תוך כדי הטיפול המבצעי באירוע, ויש להמתין לתחקיר פנימי כמקובל.

אירוע זה הוצג במסגרת תגובת המדינה מיום 15.3.23 בעתירות פקודת המשטרה, ועתמך בתצהירו של ראש לשכת המפכ"ל דאז.

תגובת המדינה לבקשת העותרות למתן צו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 15.3.23 (נספח 8, ס' 23).

3. **1.3.23** – ביום 1.3.23 פרסם השר לביטחון לאומי בחשבונו שברשת X: "**בתום הערכות מצב שוטפות שקיימתי הלילה והבוקר עם המפכ"ל, ממ"ז ירושלים, וסממ"ז תל אביב הנחיתי את המשטרה שלא לאפשר חסימת צירים מרכזיים, ולפתוח את כל חסימות האנרכיסטים. בהנחייתי הבוקר נפתחו החסימות בכביש 1 ובמחלף השלום, ואני בדרכי לחפ"ק המשטרתי בתל אביב על מנת לוודא שהסדר יישמר**".

בחמשך היום פרסם השר בצירוף תמונה מהחפ"ק, כדלקמן: "**הגעתי לחפ"ק המשטרתי בתל אביב ואמרתי לשוטרים שיש לגלות אפס סובלנות כלפי אנרכיסטים שתוקפים שוטרים, פורצים מחסומי משטרה ומביאים לאנרכיה**".

החלטת בית המשפט בעתירות פקודת המשטרה מיום 19.3.23 (נספח 9).
בקשת התנועה למען איכות השלטון בישראל לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 5.3.23 (נספח 6, ס' 6).
בקשת האגודה לזכויות האזרח לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 5.3.23 (נספח 5, ס' 9 ו-18).

4. **3.3.23** – השר לביטחון לאומי הנחה את מפכ"ל המשטרה בעניין חסימות צירי תנועה מרכזיים בהפגנות – השר לביטחון לאומי פנה למפכ"ל המשטרה במכתב רשמי וביקש ממנו לזמן את מפקד מחוז תל אביב, ולחדד בפניו את מדיניות השר בדבר חסימות צירים. השר הדגיש כי: "**כמובן, שלכל מפקד בשטח שיקול דעת כיצד לממש את המדיניות, אך יש לזכור שהשר הוא שקובע את המדיניות, ולא המפקד בשטח**".

מכתב השר לביטחון לאומי למפכ"ל המשטרה מיום 3.3.23 (נספח 50).
החלטת בית המשפט בעתירות פקודת המשטרה מיום 19.3.23 (נספח 9).
בקשת התנועה למען איכות השלטון בישראל לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 5.3.23 (נספח 6, ס' 7-8).
בקשת האגודה לזכויות האזרח לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 5.3.23 (נספח 5, ס' 16-17).

5. **4.3.23** – ביום 4.3.23 נתן השר לביטחון לאומי הצהרה לכלי התקשורת מחפ"ק המשטרה בתל אביב. במסגרתה התייחס השר, בין השאר, לבדיקה של מח"ש בדבר התנהלותו של קצין משטרה.

לפי הנטען בבקשת התנועה למען איכות השלטון בישראל לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה, מדובר בהתייחסות לאירוע מיום 1.3.23 במסגרתו מפגין נפצע כתוצאה מיידוי רימון הלם לעברו. בעקבות אירוע זה נפתחה חקירת מח"ש.

בקשת התנועה למען איכות השלטון בישראל לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 5.3.23 (נספח 6, ס' 10).

הצהרת השר לביטחון לאומי, כפי שפורסמה ב-YouTube:

https://www.youtube.com/watch?v=jcZRfjKw9Pk ובעמוד הפייסבוק של השר:

https://www.facebook.com/ibengvir/videos/1853192421713538/?app=fbl.

6. **4.3.23** – ביום 4.3.23 נתן השר לביטחון לאומי הצהרה לכלי התקשורת מתפ"ק המשטרה בתל אביב, במסגרתה אמר השר, בין השאר, את הדברים הבאים: **"אני מגיע לכאן כדי לממש את המדיניות שלי [...] זו המדיניות שלי, זו ההוראה שלי, המפכ"ל מקיים את המדיניות הזו [...] זו הציפייה שלי כאן מכל אחד ואחד, דיברתי כאן עם מפקד המחוז הנכבד ואני אמרתי לו את זה בצורה מפורשת. הוא הסכים והבין".**

ההצהרה פורסמה ב-YouTube על-ידי עוצמה יהודית וכן הועלתה לעמוד הפייסבוק של השר.

החלטת בית המשפט בעתירות פקודת המשטרה מיום 19.3.23 (נספח 9).

בקשת התנועה למען איכות השלטון בישראל לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 5.3.23 (נספח 6, ס' 9).

בקשת האגודה לזכויות האזרח לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 5.3.23 (נספח 5, ס' 13-15).

https://www.youtube.com/watch?v=jcZRfjKw9Pk

https://www.facebook.com/ibengvir/videos/1853192421713538/?app=fbl

7. **9.3.23** – ביום 9.3.23 בערב, בעיצומן של הפגנות שנערכו באותו יום ברחבי הארץ, לרבות בעיר תל אביב, פורסמה הודעת תקשורת מטעם דוברות המשרד לביטחון לאומי ודוברות משטרת ישראל לפיה, בכוונת השר לביטחון לאומי ומפכ"ל המשטרה להעביר את מפקד מחוז תל אביב דאז, ניצב עמיחי (עמי) אשד, מתפקידו ולשבצו בתפקיד ראש אגף ההדרכה. על פי הנמסר בהודעה, הדבר נעשה כחלק מסבב מינויים שעתיד להתבצע במשטרת ישראל. **מספר** שעות לפני ההודעה הביע השר לביטחון לאומי ביקורת על שיקול הדעת שהפעילה המשטרה ביחס למחאות נגד הממשלה באותו יום בפעולותיה לאכיפת הסדר הציבורי, תחת פיקודו של ניצב אשד.

לאחר בירור ראשוני, ביום 10.3.23, הנחתה היועצת המשפטית לממשלה את השר לביטחון לאומי להקפיא את ההחלטה האמורה. מפכ"ל המשטרה דאז הודה כי הגם שהשיבוץ של ניצב אשד בתפקיד אתר היה על דעתו, הרי שעיתוי ההודעה על כך נקבע על-ידי לשכת השר. ביום 23.4.23, הוגשה תגובת המדינה לבקשה למתן צו ביניים בעניין במסגרת עתירות פקודת המשטרה,[1]

[1] בג"ץ 8987/22 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת**; בג"ץ 99/23 **לוי נ' השר לביטחון פנים**; בג"ץ 179/23 **סיעת והעבודה נ' מדינת ישראל**; בג"ץ 532/23 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת**; בג"ץ 2985/23 **ועדת המקב העליונה**

במסגרתה נמסר, כי עלה חשש משמעותי שנפלו פגמים בתהליך קבלת ההחלטה בעניינו של ניצב אשד.

בהחלטת בית המשפט מיום 27.4.23 נקבע, בצד ציון החלטת המפכ"ל להקפיא את ההעברה, כך: "[...] רשמנו לפנינו את האמור בתגובת היועצת המשפטית לממשלה, כי מינוי בכירים במשטרת ישראל והעברתם מתפקידם 'צריך להיעשות בתיאום בין המפכ"ל והשר, בהתאם לנוהג ולסדר הדברים הרגיל והמקובל [...] [ו]אינו יכול לשמש כלי להתערבות אופרטיבית עקיפה בפעולות המשטרה, בין היתר תוך העברת מסרים בעלי 'אפקט מצנן' לשדרת הפיקוד'."

מכתב היועצת המשפטית לממשלה אל השר לביטחון לאומי מיום 10.3.23 (נספח 51).
בקשת התנועה למען איכות השלטון בישראל לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 9.3.23 (נספח 7).
החלטת בית המשפט בעתירות פקודת המשטרה מיום 27.4.23 (נספח 10).

<u>אירועים לאחר החלטת בית המשפט בעתירות פקודת המשטרה מיום 19.3.23</u>

8. **11.7.23** – השר איתמר בן גביר שוחח ביום 11.7.23 עם מפקד מחוז מרכז באותה עת, ניצב אבי ביטון, ולפי הודעתו של השר, כפי שפורסמה בכלי התקשורת, "ביקש להבין מדוע קיימת אפלייה באכיפה בין מפגיני ימין ומפגיני שמאל, ומדוע שוטר שלף אקדח טייזר אל מול מפגין ימין בודד, בעוד דבר כזה לא קרה מול אלפי מפגיני שמאל מהבוקר. מפקד המחוז הודיע לשר בעקבות פניית השר, כי ינחה על טיפול משמעתי לשוטר".

הודעת העותרים לוי וסגלוביץ' בעתירות פקודת המשטרה (בג"ץ 99/23) מיום 14.12.23 (נספח 12, סי 4(א)).
עיקרי טיעון מטעם התנועה למען איכות השלטון בישראל בעתירות פקודת המשטרה מיום 13.6.24 (נספח 20, סי 23.1-23.2).
ההודעה של השר לביטחון לאומי לתקשורת מתוך: 0https://www.ynet.co.il/news/article/byowls5fn; https://www.now14.co.il/article/818175

9. **16.7.23** – במסגרת ראיון בערוץ 7 (החל מדקה 8:40 עד 10:17) מתייחס השר לביטחון לאומי גם לנושא ההפגנות. השר מציג את מדיניותו כ"דין השמאל כדין הימין" ומסביר שמדיניותו נועדה לקדם שוויון בכל הנוגע להתנהלות המשטרה בהפגנות. כך נאמר: "המשטרה יותר ויותר מבינה שדין השמאל כדין הימין, לא אגיד לך שזה מושלם, זה עדיין לא שם, אבל בוא תראה את האירוע האחרון, מה שהם קראו יום השיבוש. המשטרה הבינה וביצעה וקיימה את העבודה.. ברוך השם הניצב הפוליטי עמי אשד הלך הביתה. שלא מאפשרים לחסום כביש. לא היו צריכים אגב בגלל זה בשביל זה לא רגליים שבורות לא ידיים שבורות אבל כן הפגינו נחישות ומאידך גיסא אנחנו רואים שהמשטרה יותר מכילה הפגנות של חרדים, הפגנות של חרדים בירושלים כבר כמעט לא מטתמשים לא במכתז"ית וודאי לא בבואש אני חושב שזה מדיניות שאני מביא שהיא מחלחלת לאט לאט לאט לשוטרים. אז לא אגיד לך שעדיין הגענו לשוויון לא הגענו למנוחה ולנחלה אני בהחלט כל הזמן אומר כאן לשוטרים לא אתן שבמשמרת שלי יהיה הבדל בין אתיופים, בין חרדים בין מתיישבים לבין הפריבילגים מקפלן".

במסגרת ראיון נוסף מיום 18.7.23 לכיכר השבת (מדקה 13:55), בתשובה לשאלתו של המראיין "שנמה המדיניות של השר לי ולירן" השיב כי "המדיניות ברור השם מחלחלת. תיירית להודות

שמה שקורה בשבועות האחרונים. אתה ראית גם אתמול את איילון וגם ביום שלישי [...] המדיניות מחלחלת [...]".

הודעת העותרים לוי וסגלוביץ' בעתירות פקודת המשטרה (בג"ץ 99/23) מיום 14.12.23 (נספח 12, ס' 4(ב)).
העתירה בבג"ץ 9037-08-24 **הכהן נ' ראש הממשלה** (נספח 26, ס' 24-26).
הריאיון בערוץ 7: https://www.youtube.com/watch?v=xyc4w5GU1xg
הריאיון בכיכר השבת: https://www.youtube.com/watch?v=YYjwtbSKrE4

10. **27.7.23 ו- 2.8.23** – במהלך חודש יולי 2023 פתחה מח"ש בחקירה נגד מפקד יס"מ תל אביב, סנ"צ יאיר חנונה, בחשד לשימוש מופרז בכוח שלא לצורך נגד מפגין בהפגנות. בתגובה לפתיחת החקירה פרסם השר לביטחון לאומי ביום 27.7.23 בחשבון X: "**מח"ש מנסה כעת להלך אימים על מפקד יחידת היס"מ של מחוז תל אביב, קצין מצטיין. רק משום שפעל לאכיפת החוק בנחישות והגן על חבריו השוטרים שנפגעו ונפצעו על ידי פורעי חוק. אני מגבה את הקצין יאיר חנונה המסור, את מפקד המחוז ואת כל שוטרי משטרת תל אביב בעבודתם החשובה למנוע את השיבוש המתמשך של הסדר הציבורי אותו מנסים מחוללי החסימות ליזום**".

בנוסף, ביום 2.8.23 במקביל לתקירה, קיים השר מפגש עם לוחמי יס"מ תל אביב. בחלקו הגלוי לתקשורת, התייחס גם להפגנות וציין: "**אני לא מגבה אלימות של שוטרים, לפעמים יש אלימות, לפעמים קצת חורקים, קצת חורגים. אבל מהסרטונים שאני ראיתי, ראיתי שימוש בכוח סביר. ראיתי איך מנסים להרתיע אתכם, איך מנסים להלך עליכם אימים וזה לא יעזור. זה לא יעזור לאף אחד. אני אומר למחלקה לחקירת שוטרים, שאני מבין שמפקד היס"מ עדיין נמצא שם עכשיו, ממש עכשיו, שההתנהלות לא ברורה, מה רוצים? שרחובות תל אביב יהיו הפקר!**". כן הוסיף כי "**ההתנהלות של מח"ש תמוהה, חמורה מאוד בעיני [...] לא ראיתי התנהגות, כל כך מהר לקחת אנשים לחקירות שעות על גבי שעות, ואני אומר מח"ש לא תרתיע אתכם מלהמשיך לעשות את העבודה שלכם**".

פניית עו"ד שחר בן מאיר ליועצת המשפטית לממשלה ולפרקליט המדינה מיום 3.8.23 (נספח 39).
העתירה בבג"ץ 2533/24 **בן מאיר נ' פרקליט המדינה** (נספח 24, ס' 16-23).
עיקרי טיעון מטעם התנועה למען איכות השלטון בישראל בעתירות פקודת המשטרה מיום 13.6.24 (נספח 20, ס' 23.4).
הודעת העותרים לוי וסגלוביץ' בעתירות פקודת המשטרה (בג"ץ 99/23) מיום 14.12.23 (נספח 12, ס' 4(ד)).
סרטון דברי השר בחלק הגלוי של הפגישה מיום 2.8.23, מתוך פרסום באתר Ynet: https://www.ynet.co.il/news/article/sjiiyrds2.

11. **4.8.23** – באירוע שאירע בכפר בורקה שבשומרון ביום 4.8.23 נהרג צעיר פלסטיני בן כ-19 שנים, ומח"ש זימנה שני חשודים לחקירה. סמוך לאחר מכן, פרסם השר בחשבונו שברשת X כי "**יהודי שמגן על עצמו ועל אחרים מפני רצח פלסטינים, הוא לא חשוד ברצח, אלא גיבור שיקבל ממני גיבוי מלא [....] תמיד בצד של העם שלי, בוודאי כשסכנת חיים מרחפת מעל ראשו של יהודי שנדרש להגיב בנחישות ובגבורה**". בגין דבריו אלה הוגשו תלונות, בהן נטען כנגד קביעת השר כי מדובר בהגנה עצמית עוד טרם שנחקרו הדברים, תוך הפרעה לחקירה וניסיון לחטותה לטובת החשודים.

פרסום השר מיום 6.8.23 ברשת X (נספח 41) (פניית עו"ד ירון לביא אל היועצת המשפטית לממשלה)

פניית עו"ד ירון לביא אל היועצת המשפטית לממשלה מיום 7.8.23 (נספח 41).

פניית פורום רבי ניצבים וניצבים בדימוס אל המפכ"ל, ראש שירות הביטחון הכללי, מפקד מחוז ש"י והיועצת המשפטית לממשלה מיום 6.8.23 (נספח 40).

תגובת המדינה לבקשת העותרת למתן צו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 1.1.24 (נספח 13, סי' 30).

12. **6.9.23** – ביום 2.5.23 הרשיע בית משפט השלום בירושלים את השוטרת אוריאן בן כליפא בתקיפה של צעירה ערביה. בהכרעת הדין נקבע כי בן כליפא נהגה במתלוננת באלימות בעת שעברה במחסום. השר לביטחון לאומי מתח ביקורת על בית המשפט בגין הרשעתה בתקיפה, ובהמשך מתח ביקורת אף על מח"ש עקב ההחלטה להגיש ערעור על זיכוייה מעבירת שיבוש מהלכי משפט. ביום 6.9.23 פרסם השר בחשבונו ברשת X כדלקמן: "[...] מח"ש התאהבה ברדיפת לוחמים שמוסרים את נפשם למען ביטחון ישראל. אני קורא לפרקליט המדינה להפסיק לסרס את הלוחמים שלנו ולהפסיק לנהל מדיניות שמאל שלא מתחשבת בחיילי ושוטרי מדינת ישראל. אוריאן יקרה, בשבילי ובשביל עם ישראל את לוחמת!".

השר לביטחון לאומי הגיע לדיון בבית המשפט בעניינה של כליפא ביום 6.12.22, והעלה לרשת הטיקטוק סרטון בו אמר: "היה לי חשוב להגיע לכאן ולתמוך ולהגיד לכם שאנחנו אוהבים אתכם, אוהבים את אוריאן, אנחנו חושבים שאסור להפקיר לוחמים, אסור להפקיר שוטרים, אסור להפקיר חיילים. התפקיד שלנו בע"ה זה לתת את הגב לחיילים שלנו, לשוטרים שלנו, ללוחמים שלנו. אנחנו נעשה הכל".

ביום 11.5.23 פרסם השר סרטון נוסף ברשת הטיקטוק, בו הכריז לפני שנגזר דינה של כליפא, כי היא תשוב לשרת במשטרה, כחלק מגיבויו לחיילים וללוחמים. בנוסף, ביום 20.6.23 התייחס לגזר הדין: "ההחלטה של השופטת שפירא לגזור על לוחמת שהגנה על כולנו מול פורעים עונש מאסר על תנאי היא מקוממת. לצערי האג'נדה של השופטת גברה על המקצועיות ועל ההלכה המשפטית שלא מרשיעים במקרה כזה [...]".

מכתב עו"ד שחר בן מאיר אל היועצת המשפטית לממשלה מיום 6.9.23 (נספח 42).

העתירה בבג"ץ 2533/24 **בן מאיר נ' פרקליט המדינה** (נספח 24, עמ' 7-9).

העתירה בבג"ץ 37361-08-24 **הדס נ' ראש הממשלה** (נספח 35, עמ' 10).

סרטון השר ברשת הטיקטוק מיום 6.12.22:
https://www.tiktok.com/@itamar_ben_gvir/video/7174144338090282241?lang=he-IL

סרטון חשר ברשת הטיקטוק מיום 11.5.23:
https://www.tiktok.com/@itamar_ben_gvir/video/7231848981939145985

13. **12.9.23** – ביום 12.9.23 פרסם חשר בערוץ הטלגרם שלו כי "בעקבות הסרטון המזעזע שמופץ ברשת בשעות האחרונות מגן בפתח תקווה, פניתי למשטרה לעצור את בני הנוער הנראים בסרטון מכים נער אחר עד זוב דם. המדיניות שלי למשטרת ישראל ברורה – אפס סובלנות כלפי התנהגות אלימה ומתעללת בקרב בני נוער". לאחר מכן הוסיף ועדכן כי הוא "משבח את ממ"ז מרכז אבי ביטון ואת שוטרי מחוז מרכז על מעצר נחוש ומהיר של ארבעה נערים מפתח תקווה".

הודעת העותרים לוי וסגלוביץ' בעתירות פקודת המשטרה (בג"ץ 99/23) מיום 14.12.23 (נספח 12, ס' 4(ו)).
תגובת המדינה לבקשת העותרת למתן צו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 1.1.24 (נספח 13, ס' 30).
צילום הודעות השר בערוץ הטלגרם ביום 12.9.23 (נספח 1 להודעת העותרים בבג"ץ 99/23 מיום 14.12.23).

14. **5.10.23** – ביום 5.10.23 פרסם השר לביטחון לאומי בחשבונו ברשת X כך: **"התיעוד בו נראה ליאו די, שאשתו ושתי בנותיו נרצחו בפיגוע הירי בבקעה נדחף על ידי מפגין בכיכר דיזנגוף, רק בגלל שהעז להתפלל ולהחזיק ארבעת המינים ברחובה של עיר הוא מזעזע ומטריד. אני מגנה את זה בכל תוקף. הנחתי את המשטרה לפעול באופן נחוש נגד אותם פורעים בדיוק כמו שעצרו את היורקים אתמול לעבר הצליינים".**

הודעת העותרים לוי וסגלוביץ' בעתירות פקודת המשטרה (בג"ץ 99/23) מיום 14.12.23 (נספח 12, עמ' 4).
תגובת המדינה לבקשת העותרת למתן צו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 1.1.24 (נספח 13, ס' 30).
https://x.com/itamarbengvir/status/1709839209870065916

15. **25.10.23** -- ביום 25.10.23 החליט השופט ערפאת טאהא מבית המשפט המחוזי בנצרת לקבל ערר בענין מעצרה של אזרחית ערביה בגין עבירות ביטוי. בצד הצגת תומרת הביטויים, ציין כי ספק אם יש בפרסומם עבירה פלילית, וכי פעולות החקירה שנותר לבצע לא ניתנות לשיבוש, ושחרר אותה למעצר בית מלא בתנאים שפירט. באותו יום פרסם השר בחשבונו ברשת X כדלקמן: "[...] כל זה **לא סיפק את השופט ערפאת טאהא מבית המשפט המחוזי בנצרת שהורה לשחרורה [את הנאשמת] כי לדבריו 'ספק רב אם יש בפרסום הפוסטים עבירה פלילית'. כך נראים אויבים מבית. בושה."**

פניית האגודה לזכויות האזרח בישראל אל היועצת המשפטית לממשלה מיום 26.10.23 (נספח 43).
העתירה בבג"ץ 9037-08-24 **הכהן נ' ראש הממשלה** (נספח 26, עמ' 5).
הפרסום ברשת X: https://x.com/itamarbengvir/status/1717171993324257564

16. **30.10.23** – ביום 30.10.23 החליט השופט אחסאן כנעאן לשחרר ממעצר את יואב בר, אשר נעצר לאחר שבחיפוש בביתו נמצאו חומרי תעמולה פוליטיים. השופט כנעאן מצא שאין בתומרים שנמצאו בביתו כדי לבסס חשד להתנהגות במקום ציבורי באופן העלול להביא להפרת שלום. באותו יום פרסם השר בחשבונו ברשת X, כי השופט כנעאן הוא אויב מבית: **"בבית של תומך הטרור יואב בר, 'פעיל מרכזי במחאות התומכות ומזדהות עם החמאס' נמצא חומר רב של הסתה כמו כרזות, שלטים ומדיות העוסקות באסירים ביטחוניים ובארגוני טרור. המשטרה עצרה אותו וטענה בפני בית המשפט שבר חשוד בעבירה של 'התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור'. אך כל זה לא הספיק לשופט אחסאן כנעאן שהחליט לשחררו בעת מלחמה. כך נראים אויבים מבית. בושה."**

מכתב האגודה לזכויות האזרח בישראל ליועצת המשפטית לממשלה ופרקליט המדינה מיום 31.10.23 (נספח 44).
העתירה בבג"ץ 2533/24 **בן מאיר נ' פרקליט המדינה** (נספח 24, עמ' 9).
הפרסום ברשת X: https://x.com/itamarbengvir/status/1718995544582881315

17. **17.11.23** – ביום 17.11.23, בתגובה לפרסום של ח"כ שמחה רוטמן ברשת X במסגרתו ביקר את משטרת ישראל שלטענתו "הכשירה" עבור בית המשפט קיום הפגנה בקריאה להפסקת אש, שחרור החטופים המוחזקים בעזה וקידום שלום, פרסם חשר לביטחון לאומי ברשת X, כדלקמן: "**בוקר טוב חכ רוטמן. בהתאם להנחייתי, משטרת ישראל מנעה עד כה קיום מפגני הזדהות עם הנאצים מהחמאס. לצערי, פרקליטות המדינה כפתה על משטרת ישראל להסכים להפגנה הזו, וחבל שלא בדקת את העובדות לפני שאתה מצייץ נגד משטרת ישראל. במקום זה, אולי כדאי שתזמן את הפרקליטות שאתה אמור לפקח עליה לדיון בוועדת חוקה, כדי לבדוק מדוע הכתיבו למשטרה שחייבים לקיים את ההפגנה**".

בקשה שנייה של האגודה לזכויות האזרח בישראל לצו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 27.11.23 (נספח 11, ס' 9-13).

18. **25.11.23** – ביום 25.11.23 שיתף השר לביטחון לאומי, בהמשך לציוץ שהתייחס לאירוע אלימות בין קרוב משפחה של אסירה ששוחררה בעסקת שחרור חטופים לבין שוטר שנכח במקום והחלטה שיפוטית שקבעה כי: "האקט האלים הראשון של הדחיפה הגיע דווקא מצד השוטר", הודעה ברשת X לפיה: "**הנחתי את המשטרה לגבות את השוטר. נמאס לראות כל פעם שופטים שמתנהגים כאילו הם מהאו"ם**".

תגובת המדינה לבקשת העותרת למתן צו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 1.1.24 (נספח 13, ס' 30).
הודעת העותרים לוי וסגלוביץ' בעתירות פקודת המשטרה (בג"ץ 99/23) מיום 14.12.23 (נספח 12, סי 4(ט)).

קישור לפרסום של השר ברשת X: https://x.com/itamarbengvir/status/1728508358523773377?s=20

19. **9.12.23** – ביום 9.12.23 נכנסו חיילים לכפר קאסם, ירו כדורי הלם וניפצו פנסי רכב. צה"ל הודיע כי הפעולה נעשתה בניגוד להנחיות וכי הדבר ייבדק בפרסום של השר לביטחון לאומי ב-X נכתב: "**אני קורא את הודעת דובר צה"ל לפיה 'כניסת לוחמים לכפר קאסם היא בניגוד להנחיות' ומשתומם. כפר קאסם היא אקס טריטוריה במדינת ישראל?! אני נותן גיבוי מלא ללוחמים הגיבורים שלנו, שבמהלך פעילות מבצעית, מילאו את תפקידם ותתרו למגע. הלוחמים שלנו פועלים לילות כימים במסירות נפש ותוך סיכון חייהם, על מגת לשמור על ביטחונם וחייהם של אזרחי ישראל ואנחנו מחויבים להעניק להם גיבוי מלא. תנו לצה"ל לנצח**".

הפרסום ב-X: https://x.com/itamarbengvir/status/1700600958613348502
העתירה בבג"ץ 37361-08-24 הדס נ' ראש הממשלה (נספח 35, עמ' 10, ס' 32.8).

20. **16.12.23** – לפי פנייה מיום 16.12.23 הורה מפקד מג"ב להשעות קצין ושוטר מג"ב נוסף לאחר שתועדו מכים בנשק ובועטים בצלם עיתונות. לפי האמור במכתב, שנסמך על פרסום בכלי התקשורת, מפקד מג"ב הסביר ש"על פניו עולה כי האירוע אינו הולם את ערכי מג"ב" ועדכן שהעביר את פרטי המקרה למח"ש שפתחה בחקירה.

באותו יום פרסם השר בעמוד שלו ברשת X: "**שוחחתי הערב עם לוחם מג"ב, קצין מצטיין אשר**

כי אפעל להחזרתו לפעילות מבצעית מיד כשיסתיימו תשעת ימי ההשעיה שמח"ש קבעה. אסור לנו לשפוט לוחמים 'בתנאי מעבדה'!". על פי האמור בפנייה, באותו יום פרסמה לשכת השר לביטחון לאומי הודעה לתקשורת בלשון דומה.

מכתבו של עו"ד איתי מק בשם "פורום תג מאיר" למפכ"ל המשטרה מיום 22.12.23 (נספח 45).
העתירה בבג"ץ 52917-09-24 **אפשטיין נ' ראש הממשלה** (נספח 34, ס' 248-250).

<u>אירועים לאחר צו הביניים שניתן על-ידי בית המשפט בעתירות פקודת המשטרה מיום 10.1.24</u>

21. **13.3.24** – ביום 13.3.24 הגיע השר לביטחון לאומי למשרדי מח"ש לפני תקירתו של לוחם מג"ב ונתן הצהרה לכלי התקשורת. למרות שבמסגרת ההצהרה ציין השר, כי הוא "לא מתערב בחקירה של מח"ש", בניגוד לכך בהמשך אמר: "[...] **אני אגיד את הדברים הבאים בעיניי זה מזעזע שהמחלקה לחקירת שוטרים בכלל העזה להזמין את הלוחם הזה כאן לחקירה, זו בושה וחרפה.** [...] בא לוחם ועושה בדיוק מה שאנחנו מצפים ממנו ופשוט זו שערורייה הכי גדולה שמזמינים אותו לכאן ומביאים אותו לחקירה. מח"ש הורסת את ההרתעה של ישראל, ממש פוגעת בלוחמים שלנו, אני הייתי בטוח שאחרי 7.10 ילמדו, יבינו, אבל במח"ש לא מבינים. אני רוצה להגיד בתור השר לביטחון לאומי, בתור מי שממונה על הדברים האלה, אני אומר את הדברים ואני חושב שכל משטרת ישראל, אני יודע שכל משטרת ישראל מסכימה איתי. אנחנו לא נפקיר את הלוחמים האלה אנחנו ניתן להם גב. אני לא אתן שיפגעו, **אתם יודעים שבמהלך השנה האחרונה אני החזרתי לא מעט לוחמים, גם כאלה שמח"ש השעתה** [...]".

עוד באותו היום, נשלח מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה, במסגרתו נאמר כי "חקירות פליליות, גם של שוטרים, מתנהלות בעצמאות מוחלטת של גורמי החקירה, לרבות מח"ש ובהמשך "כל התערבות מטעמך בחקירות, בדרך ישירה או עקיפה, מפרה את החוק, פוגעת פגיעה קשה בשלטון החוק ומהווה פוליטיזציה של מערכת אכיפת החוק והשפעה אסורה עליהן".

מכתב היועצת המשפטית לממשלה לשר לביטחון לאומי מיום 13.3.24 (נספח 52).
מכתבה של ח"כ אפרת רייטן מרום ליועצת המשפטית לממשלה מיום 11.8.24 (נספח 48).
צו ביניים בעתירות פקודת המשטרה מיום 10.1.2024 (נספח 16).
עיקרי טיעון מטעם התנועה למען איכות השלטון בישראל בעתירות פקודת המשטרה מיום 13.6.24 (נספח 20, ס' 5-23.6).
העתירה בבג"ץ 2533/24 **בן מאיר נ' פרקליט המדינה** (נספח 24, עמ' 11, ס' 43-46).
העתירה בבג"ץ 37361-08-24 **הדס נ' ראש הממשלה** (נספח 35, עמ' 10, ס' 32.5).
העתירה בבג"ץ 9037-08-24 **הכהן נ' ראש הממשלה** (נספח 26, עמ' 4, ס' 19(א)).
העתירה בבג"ץ 52917-09-24 **אפשטיין נ' ראש הממשלה** (נספח 34, עמ' 30, ס' 189-194).
פרסום הסרטון ב-YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=HPWunaAMZKY.

22. **25.3.24** – ביום 25.3.2024 פורסמה תגובת צה"ל לסרטון שהופץ ברשת ובו נראה חייל סוטר לילד פלסטיני ומוריד את חולצתו במהלך החיפוש. בדבריו, שמדובר באירוע חמור מאוד, שעומד בניגוד

לערכי צה"ל ופקודותיו. האירוע יטופל בהקדם". עוד באותו היום, ובתגובה לפרסום, פרסם השר לביטחון לאומי ברשת X, כדלקמן: "יש להעניק גיבוי מלא לחייל צה"ל שהסיר חולצה המסיתה לרצח יהודים ממחבל צעיר בחברון. העובדה שבפיקוד הבכיר של צה"ל ממהרים להתנער מכל לוחם שמשדד לאויב עוצמה ומרתיע אותו - היא מקוממת ומרתיחה, והיא נזקפת לחובתו של השר גלנט. החייל פעל בדיוק באופן המצופה ממנו ועל פי ערכי צה"ל - ולא על פי ערכי הקונספציה".

העתירה בבג"ץ 37361-08-24 **הדס נ' ראש הממשלה** (נספח 35, עמ' 9, ס' 32.1).
קישור לפרסום ברשת X: https://x.com/itamarbengvir/status/1772273284895096942.

23. **14.5.24** – במכתבו של מפכ"ל המשטרה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 27.5.24, מתואר כי השר לביטחון לאומי קיים ביום 13.1.24 ישיבה בראשותו, בהשתתפות סמפכ"ל המשטרה וממ"ז דרום, שבמסגרתה הנחה השר כי בהתאם למדיניותו אין מקום לכך שהמשטרה תסייע באבטחה של משאיות סיוע לרצועת עזה עליה החליטה הממשלה, מכיוון שמדובר באחריות צה"ל.

עוד ציין המפכ"ל, כי ביום 14.5.24 פנה אליו השר לביטחון לאומי ביחס לפעילות המשטרה לאבטחת שיירות הסיוע. בהמשך לכך, מצוין במכתב, כי במהלך נסיעתו של השר לשדרות הבחין, ככל הנראה, בכוחות משטרה המאבטחים את משאיות הסיוע. השר ניגש לכוחות בשטח והבהיר להם את התנגדותו לפעילות זו.

לבסוף, נכתב כי במהלך הערכת מצב שבועית שהתקיימה ביום 23.5.24, הביע השר התנגדות על השקעת כוחות משטרה רבים בפעילות ליווי השיירות, על אף שזו נעשית בהתאם למדיניות ראש הממשלה ולהחלטת הקבינט המדיני-ביטחוני.

מכתב מפכ"ל המשטרה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 27.5.24 (נספח 53).
פניית עו"ד בן מאיר לפרקליט המדינה מיום 8.7.24 (נספח 46).
מכתבה של ח"כ אפרת רייטן מרום ליועצת המשפטית לממשלה מיום 11.8.24 (נספח 48).
העתירה בבג"ץ 52917-09-24 **אפשטיין נ' ראש הממשלה** (נספח 34, ס' 17-19).
העתירה בבג"ץ 9037-08-24 **הכהן נ' ראש הממשלה** (נספח 26, ס' 19(ג) ו-88).
הודעת עדכון בבג"ץ 9037-08-24 **הכהן נ' ראש הממשלה** (נספח 27, ס' 15).
העתירה בבג"ץ 46277-09-24 **פטרושקה נ' ראש הממשלה** (נספח 33, ס' 52).
ראו גם פרסום התכתבות בין השר לביטחון לאומי וראש עיריית ערד, שפורסמה ברשת X: https://x.com/pozailov1/status/1783741605482045612.

24. **26.5.24** – לפי מכתבו של מפכ"ל המשטרה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 27.5.24, ביום 26.5.24 פעלה המשטרה בהר מירון להרחקת אנשים שניסו להתקהל במקום בניגוד לחוק ולצו אלוף הפיקוד. במהלך האירוע התרחשו מספר אירועים של הפעלת כוח על-ידי שוטרים.

לפי המפכ"ל, נודע לו מכלי התקשורת, כי השר לביטחון לאומי שוחח עם מפקד מחוז צפון ומפקד מג"ב, וסיכם עמם על השעיית חלק מהשוטרים המעורבים. בעקבות הפרסום שוחח המפכ"ל עם

מכתב מפכ"ל המשטרה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 27.5.24 (נספח 53).

פניית עו"ד שחר בן מאיר לפרקליט המדינה מיום 8.7.24 (נספח 46).

מכתבה של ח"כ אפרת רייטן מרום ליועצת המשפטית לממשלה מיום 11.8.24 (נספח 48).

העתירה בבג"ץ 52917-09-24 **אפשטיין נ' ראש הממשלה** (נספח 34, ס' 89-91).

העתירה בבג"ץ 9037-08-24 **הכהן נ' ראש הממשלה** (נספח 26, ס' 19(ה), 88(ב)).

הודעת עדכון בבג"ץ 9037-08-24 **הכהן נ' ראש הממשלה** (נספח 27, ס' 15).

העתירה בבג"ץ 46277-09-24 **פטרושקה נ' ראש הממשלה** (נספח 33, ס' 52).

עיקרי טיעון מטעם התנועה למען איכות השלטון בישראל בעתירות פקודת המשטרה מיום 13.6.24 (נספח 20, ס' 23.8).

דיווח באן11 ובו סרטון של השר, אשר מתייחס ישירות לסיכום מול מפקד מחוז צפון ומפקד מג"ב: https://www.youtube.com/watch?v=mJLK058D870.

25. **27.5.24** – ביום 27.5.24 פנה מפכ"ל המשטרה ליועצת המשפטית לממשלה בגין התערבות השר לביטחון לאומי באירועים קונקרטיים. באותו יום, זימן השר את המפכ"ל לשימוע טרם שיגבש את המלצתו לממשלה בעניין הקדמת סיום כהונתו.

בעקבות כך שלחה היועצת המשפטית לממשלה מכתב לשר ביום 28.5.24, בו נכתב בין היתר: "השבוע הודיע המפכ"ל, כי פנה אליי ודיווח כי אתה שב ותורג מסמכותך כלפי משטרת ישראל. סמוך לאחר מכן הודעת למפכ"ל, כי אתה מזמנו לשימוע". בנסיבות אלו קבעה היועצת המשפטית לממשלה: "סמיכות הזמנים מעוררת חשש כבד, כי במסווה של טענות עקרוניות כביכול נגד המפכ"ל אתה מבקש 'להענישו' על כך שביקש למנוע ממך להתערב באופן פסול בעבודת המשטרה, וכל זאת שעה שאתה פועל לכאורה בניגוד להחלטה מפורשת של בג"ץ. כן מתעורר חשש כבד שאתה מבקש להעביר מסר לכל שרשרת הפיקוד במשטרה, למען ייראו ויירא."

לשם שלמות התמונה יצוין, כי בהמשך לכך, ובתגובה לבקשה למתן צו ארעי שהוגשה במסגרת עתירות פקודת המשטרה, הודיע השר לביטחון לאומי לבית המשפט, כי לאור עמדת היועצת המשפטית לממשלה כי השימוע אינו חוקי, בכוונתו לבטל את השימוע באופן שייתר את הבקשה. לצד זאת חודיע השר, כי בכוונתו להביא בתוך 10 ימים לדיון בממשלה את סיום כהונתו של המפכ"ל, ונימק זאת בהמשך לדו"ח ועדת החקירה לחקר אסון הר מירון. בפועל השר לא עשה כן.

מכתבו של השר לביטחון לאומי למפכ"ל המשטרה מיום 27.5.24 (נספח 54).

מכתב היועצת המשפטית לממשלה לשר לביטחון לאומי מיום 28.5.24 (נספח 55).

בקשה בחולה של התנועה למען איכות השלטון בישראל למתן צו ארעי מיום 28.5.24, במסגרת עתירות פקודת המשטרה (נספח 18).

העתירה בבג"ץ 52917-09-24 **אפשטיין נ' ראש הממשלה** (נספח 34, ס' 106-113).

העתירה בבג"ץ 9037-08-24 **הכהן נ' ראש הממשלה** (נספח 26, ס' 21(ב)).

26. **18.6.24** – עמדת מפכ"ל משטרת ישראל דאז ביחס לתיקון פקודת המשטרה, כפי שהוגשה לבית המשפט העליון, בה נכתב, בין היתר, כי "מאז שנחקק החוק אנו עדים לתהליך התערערות עקרונות

בסיסיים מאד של עבודת המשטרה – משטרה מקצועית, ממלכתית, א-פוליטית, אשר פועלת אך ורק על בסיס שיקולים מקצועיים".

עמדת מפכ"ל משטרת ישראל דאז מיום 18.6.24 (נספח 22).

27. **8.7.24** – ביום 8.7.24 ביקר השר בן גביר את ישראל ביטון, שהיה חשוד בביצוע עבירות פליליות שונות הקשורות למעשיו ביום 7.10.23 ומצוי תחת תקירה משטרתית. השר פרסם בחשבון X שלו: "הגעתי אמש לבקר את ישראל ביטון, האזרח הגיבור שנחקר בהנחיית פרקליט המדינה בחשד ל'רצח' מחבל נוח'בה. ישראל, אתה לא רוצח – אתה גיבור. יש לך את הגיבוי המלא ממני. בשמי ובשם מדינת ישראל – תודה רבה לך!". בפרסום אחר ברשת X, התייחס לחקירה כ"מטורלת".

פנייית עו"ד בן מאיר לפרקליט המדינה מיום 8.7.24 (נספח 46).

העתירה בבג"ץ 9037-08-24 הכהן נ' ראש הממשלה (נספח 26, ס' 19(ב)).

העתירה בבג"ץ 37361-08-24 הדס נ' ראש הממשלה (נספח 35, ס' 32.2).

28. **17.7.24** – ביום 17.7.24 התקיים דיון במליאת הכנסת שעניינו "צורך בהקמת ועדת חקירה פרלמנטרית בפרשת אום אלחיראן 2017". השר לביטחון לאומי פנה לחברי הכנסת הערבים ואמר את הדברים הבאים: "מחבלים, החוצה החוצה כל המחבלים החוצה. ברוא ברראי". בעקבות הדברים החל עימות מילולי בין חברי הכנסת הערבים לשר. השר חצביע לעבר חבר הכנסת אימן עודה ואמר "מחבל, מחבל". לאחר שנקרא לסדר, אמר השר: "הם (הח"כים הערבים) דואגים לחיילי צה"ל? הם דואגים לחטופים שלנו?"

פרסום תיעוד הדברים ב-YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=5Nb_PI0zkEE

העתירה בבג"ץ 46277-09-24 **פטרושקה נ' ראש הממשלה** (נספח 33, עמ' 17-18).

ראו פירוט אירועים נוספים במסגרת העתירה בבג"ץ 9037-08-24 **הכהן נ' ראש הממשלה** (נספח 26, ס' 20(ב)).

29. **18.7.24** – רפ"ק סוויסה נחקר במח"ש בגין שני אירועים הקשורים בהפעלת כוח כלפי מפגינים נגד הממשלה. בגין אחד מהאירועים הוגש נגדו ביום 18.7.24 כתב אישום בגין רשלנות בשימוש בריכוני הלם שהושלכו על ידו לעברם של מפגינים בניגוד לנהלי המשטרה ובאופן שגרם לפציעתה של אחת המפגינות אשר אובחנה לאחר מכן גם כסובלת מהפרעה פוסט-טראומתית, בעקבות הגשת כתב האישום, פרסם בן גביר הודעה ברשת X, ולפיה: "החלטת מח"ש להגיש כתב אישום נגד רפ"ק מאיר סוויסה ושוטרים נוספים נגועה במניעים פוליטיים ולחץ פוליטי - מח"ש, בהנחיית היועמ"שית ופרקליט המדינה, דבקה בעיקרון של אכיפה בררנית ומספקת הגנה למפרי חוק וחוסמי כבישים מצד אחד של המפה הפוליטית תוך ניסיון להרתיע שוטרים מלאכוף את החוק נגדם".

הפרסום ברשת X: https://x.com/itamarbengvir/status/1813843384559100348?s=48

מכתבה של ח"כ אפרת רייטן מרום ליועצת המשפטית לממשלה מיום 11.8.24 (נספח 48).

30. **8.8.24** – ביום 7.8.24 פתחה המחלקה לחקירות שוטרים בחקירה נגד סנ"צ עמית פולק בחשד לביצוע עבירות של שימוש לרעה בכוח, תקיפה ושיבוש מהלכי משפט. עוד באותו היום צייץ השר לביטחון לאומי ברשת X: "מגבה גיבוי מלא את מפקד תחנת חדרה סנ"צ עמית פולק שכל חטאו היה לשמור על הסדר והחוק, ומאז חייו וחיי משפחתו הפכו לגיהנום על ידי מפגינים וכעת גם על ידי מח"ש שערכו חיפוש בביתו ליד ילדיו הקטנים בשעות מאוחרות כאילו מדובר באחרון העבריינים. שוחחתי איתו הערב וחיזקתי אותו ואת רעייתו-מח"ש לא יהלכו אימים על שוטרים".

ביום 8.8.24 הזמין השר לביטחון לאומי את החשוד ללשכתו, ופרסם ברשת X תמונה עם סנ"צ פולק ואת הדברים הבאים: "מיום כניסתי לתפקיד השר לביטחון לאומי הצבתי לעצמי מטרה עליונה: להעניק גיבוי מלא לשוטרים שלנו כאשר פוגעים בהם. זה נכון ודאי כאשר מדובר בקצין מצטיין כמו מפקד תחנת חדרה, סנ"צ עמית פולק, שכל חטאו היה שאכף את החוק והסדר באופן נחוש. נפגשתי איתו היום ועם רעייתו שלומית והדגשתי בפניהם כי אני מעניק לסנ"צ פולק את מלוא הגיבוי, ומחזק אותם ואת ילדיהם אל מול קמפיין השיימינג שהם עוברים - הכולל יחס מחפיר גם ממח"ש".

הפרסום ברשת X מיום 7.8.24: https://x.com/itamarbengvir/status/1821269842504089892

הפרסום ברשת X מיום 8.8.24: https://x.com/itamarbengvir/status/1821610317090349449

פניית עו"ד שחר בן מאיר מיום 11.8.24 (נספח 47).

העתירה בג"ץ 52917-09-24 **אפשטיין נ' ראש הממשלה** (נספח 34, עמ' 36).

העתירה בבג"ץ 37361-08-24 **הדס ואח' נ' ראש הממשלה** (נספח 35, עמ' 10).

31. **11.8.24** – בתשעה באב האחרון עלו השר לביטחון לאומי ושר הנגב והגליל למתחם הר הבית, במקביל, מאות מבקרים יהודים התפללו במתחם. לאורך השנים, לפי הסטטוס-קוו לא התקיימה תפילת יהודים בהר הבית. המשטרה נכחה במקום ולא ביצעה פעולות אכיפה לאיסור התפילה.

השר לביטחון לאומי התבטא במספר מקרים שונים כי המדיניות בהר השתנתה בהקשר זה.

לשכת ראש הממשלה פרסמה הבהרה לפיה "קביעת המדיניות בהר הבית כפופה ישירות לממשלה ולעומד בראשה. אין מדיניות פרטית של שר כלשהו בהר הבית – לא של השר לביטחון לאומי ולא של שום שר אחר. כך היה תמיד בכל ממשלות ישראל. האירוע הבוקר בהר הבית הוא חריגה מהסטטוס-קוו. המדיניות של ישראל בהר הבית לא השתנתה - כך היה וכך יהיה".

לנושא זה ראה גם התייחסותו של ראש שירות הביטחון הכללי במכתבו מיום 14.8.2024, להלן (סעיף 32).

ציוץ ברשת X מיום 24.7.24: https://x.com/itamarbengvir/status/1816031713299960138

מסמך מדיניות השר לביטחון לאומי לשנת העבודה 2024, מטרה מס' 4.

https://www.gov.il/BlobFolder/policy/ministers_policy_24/he/news_ministers_policy_24.pdf

העתירה בבג"ץ 52917-09-24 **אפשטיין נ' ראש הממשלה** (נספח 34, ס' 253-257).
העתירה בבג"ץ 46277-09-24 **פטרושקה נ' ראש הממשלה** (נספח 33, ס' 74-84).
פניית התנועה למען איכות השלטון בישראל מיום 28.8.24 (נספח 49).

32. **14.8.24** – ביום 14.8.24 שלח ראש השב"כ מכתב המדבר בעד עצמו, ועוסק, בין היתר, בהיבטים של ביטחון לאומי.

בשים לב לכך שהמכתב מסווג וממוען, בין היתר, למזכיר הצבאי של ראש הממשלה, לא פירטנו בדבר תוכנו מעבר לאמור והוא אינו מצורף למסמך זה.

העתירה בבג"ץ 52917-09-24 **אפשטיין נ' ראש הממשלה** (נספח 34, עמ' 33-34).
העתירה בבג"ץ 7163-09-24 **מוי נ' ראש הממשלה** (נספח 32, עמ' 10-12, 34-38).
העתירה בבג"ץ 46277-09-24 **פטרושקה נ' ראש הממשלה** (נספח 33, ס' 91-94).
בקשה להמצאת מכתב רונן בר לתיק בבג"ץ 37361-08-24 **הדס נ' ראש הממשלה** (נספח 36).
פניית התנועה למען איכות השלטון בישראל מיום 28.8.24 (נספח 49).

33. **22.8.24** – ביום 22.8.24 במהלך טקס סיום קורס פו"מ של קציני משטרה, העניק השר לביטחון לאומי לרפ"ק סוויסה דרגות סגן-ניצב, לקראת קידומו לתפקיד מפקד תחנת המשטרה בדרום תל אביב. המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) פנה במכתב אל היועצים המשפטיים במשטרה ובמשרד לביטחון לאומי ביום 25.8.24 ובו כתב שעל פני הדברים, קידום רפ"ק סוויסה – לאחר שהוגש נגדו כתב אישום בגין השלכת רימוני הלם לעבר מפגינים – היא התנהגות חמורה שהיא בניגוד לדין ופוגעת בשלטון החוק. עוד צוין שהמינוי התבצע מבלי שהתקיימה הבדיקה המשפטית הנדרשת, על אף הנסיבות המיוחדות של המקרה.

בחמשך לכך, הוגשה עתירה מנהלית ולצדה בקשה לצו ביניים (עת"מ (מינהליים י-ם) 67496-08-24 **אשכנזי נ' השר לביטחון לאומי**). כפי שהובהר בתגובת המדינה בהליך, שנתמכה בתצהיר מטעם משטרת ישראל, זהו המקרה היחיד (לפחות בשנים האחרונות) בו קודם קצין לדרגה בכירה בעת שתלוי ועומד נגדו כתב אישום. ביום 5.9.24 בית המשפט קיבל את הבקשה לצו ביניים, בהתאם לעמדת המדינה, והורה להקפיא את המינוי. בפסק הדין נכתב כי מינוי רפ"ק סוויסה וקידומו בדרגה נעשו לכאורה "תוך סטייה ברורה מנהלי המשטרה הדורשים בחינה מקדימה של גורמי המקצוע הרלבנטיים והגורמים המשפטיים טרם קבלת החלטת המשיב מס' 1 [השר לביטחון לאומי] על מינוי קצין משטרה בכיר (מדרגת סגן ניצב ומעלה). הדברים יפים אף ביתר שאת עת עסקינן בהחלטה בדבר מינוי וקידום קצין משטרה אשר תלוי ועומד כנגדו כתב אישום פלילי".

מכתב המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) ליועצים המשפטיים במשטרה ובמשרד לביטחון לאומי מיום 25.8.24 (נספח 56).
עתירה בעת"מ (מינהליים י-ם) 67496-08-24 **אשכנזי נ' השר לביטחון לאומי** (נספח 28).
בקשה למתן צו ביניים בעת"מ (מינהליים י-ם) 67496-08-24 **אשכנזי נ' השר לביטחון לאומי** (נספח 29).
תגובה מקדמית ותגובה למתן צו ביניים בעת"מ (מינהליים י-ם) 67496-08-24 **אשכנזי נ' השר לביטחון**

החלטת בית המשפט בעת"מ (מינהליים י-ם) 67496-08-24 **אשכנזי נ' השר לביטחון לאומי** מיום 5.9.24 (נספח 31).

העתירה בבג"ץ 52917-09-24 **אפשטיין נ' ראש הממשלה** (נספח 34, עמ' 21-30).

העתירה בבג"ץ 46277-09-24 **פטרושקה נ' ראש הממשלה** (נספח 33, ס' 55-58).

נספח מש/3

הודעת דוא"ל מאת מזכיר הממשלה מיום 23.12.24, בצירוף מכתבו של בא כוח השר לביטחון לאומי

עמ' 140

נספח מש/3

מאת: יוסי פוקס
נשלח: יום ב 23 דצמבר 2024 11:39
אל: Hagai Harush <HagaiH@justice.gov.il>; Jonathan Kremer <JonathanKr@justice.gov.il>
עותק: צחי ברורמן <tzachib@pmo.gov.il>
נושא: תשובת השר לביטחון לאומי לטענות היועצת המשפטית לממשלה בעניין כהונתו כשר הבל"מ- חסוי

שלום וברכה,
בהמשך לפגישה שהתקיימה בלשכת רה"מ בקריה ביום 19.12.24 בנושא שבנדון, אתכבד לפנות אל היועצת המשפטית לממשלה, על דעת ראש הממשלה, כדלקמן:
1. על מנת שלא לפגוע בזכויותיו של שר הבל"מ המיוצג בהליך ע"י עו"ד דוד פטר ולבקשתם, הרי **שדוא"ל זה והצרופה שלו** (מכתב התשובה מטעם שר הבל"מ) הינם **חסויים** ואין להעבירם למאן דהו מחוץ ללשכת היועצת ואין להציגם בבית המשפט העליון ללא אישור מוקדם מעו"ד פטר.
2. ראש הממשלה הנחה את הח"מ כבר ביום קבלת מכתבה של היועצת, לפעול בהתאם לבקשתה ולבקש את התייחסות השר לטענות העולות בנספח למכתבה (ריכוז האירועים וכו') וכך נעשה.
התקיימה פגישה עם שר הבל"מ ונציגיו בה עברנו על כל התומר והתקיימה גם פגישה של שר הבל"מ עם רה"מ בטרם התקיימה הפגישה עם היועצת.
3. עמדת ראש הממשלה בבסיס העניין, היא כי **כהונת שר הבל"מ איננה כהונה על תנאי** וכי משעה שבית המשפט העליון דחה את העתירות נגד מינויו לשר הבל"מ, הוא מכהן כמו כל שר אחר בממשלה ואין כל יסוד לבחינה מחודשת של העמדה שמסר רה"מ לבג"ץ.
4. ראש הממשלה אינו מכיר בדין או בפסיקה כל עילה להעברת שר מכהונתו זולת אם הוגש נגדו כתב אישום ובעניין זה נפנה לסעיפים הבאים במכתב התשובה מטעם שר הבל"מ:
10,18,19,25,32-35.
5. לאחר קבלת התייחסות מפורטת של שר הבל"מ לכל 33 הסעיפים שרוכזו בנספח למכתבה של היועצת, נחה דעתו של ראש הממשלה ששר הבל"מ לא פעל בניגוד לדין וחזקה על היועצת כמי שעומדת בראש התביעה כי אילו היה פועל בניגוד לדין, הייתה מורה על פתיחת חקירה נגדו.
6. בנוסף, גם לא הוכחה הטענה על "פגיעה בעקרונות יסוד משטריים", כאשר מרבית האירועים עוסקים בציוצים של השר בענייני מדיניות, במתן גיבוי לשוטרים וחיילים, בביקורת על מערכת המשפט (או מח"ש) או במינויים והדחות בתוך המשטרה המצויים בסמכותו ולא בהתערבות מבצעית בזמן אמת בעבודת המשטרה (ובנוגע להר הבית-הסטטוס קוו נשמר).
7. **בסיכומו של עניין, הסעד המבוקש על ידי העותרים – להורות לראש הממשלה להדיח את שר הבל"מ מתפקידו מבלי שהוגש נגדו כתב אישום** (ואפילו לא נפתחה חקירה!) **הוא סעד קיצוני וחסר בסיס כלשהו**, כאשר כל בר דעת יודע שהמשמעות היא פרישת הסיעה מהממשלה ולמעשה גרירת הזירה הפוליטית לתוך כותלי בית המשפט העליון.
8. **נקודת המוצא הברורה מאליה היא שהיועצת המשפטית לממשלה תגן על עמדת ראש הממשלה בבג"ץ שיש לדחות את העתירות על הסף ורה"מ אינו מעלה על דעתו שגם במקרה קיצוני כזה הוא יידרש לייצוג נפרד.**
9. ראש הממשלה פתוח לכל הצעה של היועצת באשר לחידוד נהלים מול שר הבל"מ בדרך של מכתב כזה או אחר זאת על מנת ליצר יתר בהירות בכל הנוגע לממשק בין גיבוש מדיניות השרים לבין דרגי הביצוע של מדיניותם.
10. למען הסר ספק, עמדת ראש הממשלה המפורטת לעיל אינה מהווה חותמת כשרות לסגנון, לדרך או למועד שבו נאמרו הדברים המיוחסים לשר הבל"מ ואולם כדמוקרט אמיתי הוא מכבד את היותו נבחר ציבור שנבחר בקולותיהם של מאות אלפי בוחרים.

מצ"ב מכתבו של עו"ד פטר ב"כ שר הבל"מ

בכבוד רב
יוסי פוקס

[redacted]

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv

053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 4324, י-ם

לכבוד:
ראש הממשלה - חה"כ בנימין נתניהו

<u>הנדון: מענה לפנייתך במסגרת גיבוש עמדת הממשלה בעתירות שהוגשו לבג"ץ כנגד כהונת השר לביטחון לאומי</u>

1. **דמוקרטיה היא שלטון העם, על ידי העם, למען העם, כלשונו של אברהם לינקולן בנאום גטיסבורג.**
2. **משטר שבו הרשות המבצעת איננה נבחרת על ידי נציגי העם איננו משטר דמוקרטי** (ראו אי ברק, **"הפרלמנט ובית המשפט העליון – מבט לעתיד"** הפרקליט מה (5) (2000) 75).
3. כבוד העותרים במקומו מונח, אך במדינת ישראל לא התקבל שלטון האליטות של אפלטון וקולו של כל אחד מהם בבחירות שווה לקולו של כל אזרח אחר, שתבין בדיוק עבור מי ועבור מה הוא מצביע – ויש לקדש את קולו של הבוחר.
4. קול המון כקול שד-י, כלשונו של שמואל הנגיד. Vox populi, vox Dei, כלשונו של אלקווין הנזיר.
5. את אופן קיום הבחירות, את יחסי הרשויות ואת תנאי הכהונה בכנסת ובממשלה קבע המחוקק בסדרת חקיקות מפורשות ועיקריהן בחקיקות יסוד.
6. **במישור העובדתי לרשימה בה התמודד השר לביטחון לאומי הצביעו במסגרת הבחירות לכנסת ה-25 <u>למעלה מחצי מיליון מאזרחי ישראל</u> אשר העניקו לה למעלה מ-11% ממושבי הכנסת.**
7. ביום 29.12.2022 הושבעה הממשלה ה-37 ברוב פרלמנטרי מובהק של 64 תומכים מבין חברי הכנסת וח"כ איתמר בן-גביר מונה לשר לביטחון לאומי.
8. מי שדעתו אינה נוחה ממצב דברים זה, עמדה לגיטימית לחלוטין כשלעצמה, מוזמן לפעול במסגרת הכלים חדמוקרטיים לשם קידום מטרותיו. מהצבעה, דרך שיח ציבורי והשפעה על נבחרים ועד לריצה ועמידה במבחן הבחירות.
9. אלא שהחגשה החפוזה של העתירות (בג"ץ 9037-08-24 ; 46277-09-24 ; 52917-09-24 ; 37361-08-24 ; 31303-11-24) מבקשות מסלול עוקף דמוקרטיה.
10. אין את ורע בתולדות הדמוקרטיות המערביות לניסיון להביא להדחתו של שר בממשלה באמצעות צו שיפוטי במסגרת טענות מתחומי דוקטרינת הסבירות. ובישראל אין לכך תקדים קודם לכתב אישום.
11. **בית המשפט העליון הינו ערכאת הערעור העליונה של מדינת ישראל בהליכים משפטיים, אך אינו ערכאת הערעור על תוצאות הבחירות או על הכרעותיו הפוליטיות של הפרלמנט הישראלי.**
12. טענות העותרים נעדרות כל עילה משפטית; נעדרות בסיס בדין; מבקשות לקעקע את יסודות המשטר הדמוקרטי והסדר החברתי; ולמעלה מן הכל – מבקשות **לרמוס ברגל גסה את זכויותיהם הפוליטיות של למעלה מחצי מיליון מאזרחי מדינת ישראל.**

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 300, יקיר | טורא 52א, י-ם

13. למעלה מן הצורך נזכיר בקצרה את התשתית המשפטית בסוגיה דידן, תשתית שהועלמה, כמובן, מעיני בית המשפט. העלמה שיש בה כדי להעיד על חוסר ניקיון כפיים חמור ובוטה.
14. במסגרת דהירת העותרים אל עבר מטרתם הפוליטיות הושלכו לצד הדרך החוק, הפסיקה, הדמוקרטיה והכבוד לזכויות הפוליטיות של אזרחי מדינת ישראל.
15. סעיף 6 **לחוק-יסוד: הממשלה** קובע את תנאי כשירותם של שרים. סעיף 6(ג)(1) קובע כהאי לישנא:

> "6(ג)(1). לא יתמנה לשר מי שהורשע בעבירה ונידון לעונש מאסר בפועל וביום מינויו טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר בפועל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון".

16. קרי – על פי הוראת המחוקק לא די אפילו בהרשעה בפלילים על מנת לפגום בכשירותו של שר, אלא נדרשת הרשעה וגזירת מאסר בפועל. וגם לכך ישנו חריג – מקום בו נקבע כי בנסיבות הענייין אין קלון.
17. במסגרת הלכת **דרעי-פנחסי** (בג"ץ 3094/93 ו-4287/93) הנודעת נקבע כי הגשת כתב אישום הופכת את סמכות הרשות הנתונה לראש הממשלה לפטר שר משריו – לסמכות שבחובה בהתבסס על דוקטרינת הסבירות.
18. יוער כי הלכת דרעי-פנחסי ניתנה על בסיס נוסח ישן של חוק-יסוד: הממשלה אשר שונה על ידי המחוקק במסגרת הדיאלוג החוקתי על מנת לתת מענה לפרשנות בית המשפט. במסגרת זו נקבע סעיף 6 המוזכר לעיל ותנאי הכשירות נקבעו בו במפורש.
19. מאז, אומנם, בית המשפט העליון התבטא במספר הזדמנויות כי כשירות שרים לחוד וסבירות שיקול דעתו של ראש הממשלה לחוד ולפיכך ההלכה לא נפגמה, דה-פקטו, למרבה צער, בתיקון חקיקת היסוד.
20. אלא שאף אם נקבל, לצורך דיון זה בלבד, כי הלכת דרעי-פנחסי לא נפגמה כלל מתיקון חקיקת היסוד הרי שהיא עוסקת במצב בו הוגש כתב אישום. מה לזה ולענייננו? לא דבר ולא חצי דבר.
21. לא הוגש כנגד השר לביטחון לאומי כתב אישום באירועים אותם מאזכרים העותרים. אם היועצת הייתה סבורה שיש בדברים תשתית לכתב אישום, חזקה כי הייתה אצה רצה להגישו.
22. אין, אם כן, כל תשתית המשפטית לטענות העותרים. ולא בכדי – זאת היות שמדובר בדרישה אנטי-דמוקרטית המנוגדת לדין, לפסיקה ולמושכלות היסוד של משטר חירות וזכויות פוליטיות אזרחיות.
23. יוזכר כי בבג"ץ 990/15 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר הפנים** (נבו 15.3.2015) נקבע כי פאינה קירשנבאום אינה מנועה מלכהן כסגנית שר הפנים, וזאת לאחר שהיועץ המשפטי לממשלה דאז **אישר לחקור אותה כחשודה בביצוע עבירות שוחד**, מרמה והפרת אמונים, ועבירות נוספות מתחום טוהר המידות – עבירות חמורות – בזיקה למשרתה הציבורית.
24. ובפרשת בג"ץ 1400/06 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממלא מקום ראש הממשלה** (נבו 6.3.2006), נקבע כי הנגבי אינו מנוע מלכהן כשר לאחר שהיועץ המשפטי לממשלה הודיע כי בכוונתו להגיש

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טוזרא 52א, י-ם

<u>נגדו כתב אישום</u> בגין עבירות של מרמה והפרת אמונים, שוחד בחירות, מסירת עדות שקר ושבועת שקר. שם קבע הש' ריבלין בזו הלשון:

> "אמירות אלה ואחרות, שהותירו פתח להרחבת ההלכה ולהחלתה גם על מקרים של התנהגות שלא התגבשה לכלל הרשעה פלילית או למצער אישום פלילי, תוחמו למקרים יוצאי-דופן בחומרתם. עד שתבוא התנהגות בלתי-תקינה, שאינה עולה כדי התנהגות פלילית, אל תוכבי המשפט, ולא זו בלבד, אלא שתקים חובה לראש-הממשלה, מכוח עילת הסבירות, להעביר שר מכהונתו – רבה הדרך. מדובר בהתנהגות 'חמורה במידה קיצונית כל כך, עד שיהיה זה בלתי סביר באופן קיצוני לאפשר לו להמשיך בכהונה (בג"צ 2533/97 בעמ' 63-64). הנסיבות שבהן ימצא בית המשפט, כי אין מנוס אלא להורות לראש-הממשלה להעביר שר מכהונתו, על אף שהאחרון לא הורשע ולא הוגש כנגדו כתב-אישום, הן חריגות וקיצוניות".

25. כלומר אף אם הש' ריבלין העיר בעניין הנגבי ב"אוביטר", כמו גם הש' סולברג ב"אוביטר" בעניין קירשנבאום, כי ייתכנו תיאורטית מצבים בהם תהיה הצדקה להתערבות שיפוטית עוד בטרם הוגש אישום – אך אלו מקרים קיצוניים וחריגים ביותר. עד כדי כך קיצוניים הדברים בהם מדובר שהודעה של היועץ המשפטי לממשלה על הגשת כתבי אישום חמורים ביותר בכפוף לשימוע לא עמדו בסטנדרט הזה. וביישום ההלכה נקבע כי קירשנבאום והנגבי לא מנועים מלכהן.
26. בענייננו כתב אישום אין – אזי עתירה מניין?!
27. אם מי מן העותרים סבור כי היועצת המשפטית לממשלה שוגה בהחלטותיה בכובעה כראש התביעה הכללית הוא מוזמן לעתור לבית המשפט העליון כנגדה.
28. אלא שלא ניתן לדלג מעל המשוכה של שיקול דעתה של היועצת המשפטית לממשלה כראש התביעה הכללית ולפנות לבית המשפט בדרישה לעקוף את כל הדין הישראל, את הפסיקה, את החקיקה ואת חקיקת היסוד ולהדיח שר מכהן כאילו הוא כבר הורשע או נאשם בפלילים.
29. **מוטב היה אילו העותרים היו מבחינים בין מאוויהם הפוליטיים לבין המרחב המשפטי.**
30. **המשפט הישראלי אינו כלי שרת, ואינו אך שפה ריקה בה אתם יכולים לצקת את כל רצונם הפוליטי ולכפותו על על המחוקק, על השרים, על ראש הממשלה ועל אזרחי מדינת ישראל.**
31. אין לגישתם בסיס בדין ואין ביטחון כביטחון שבית המשפט יפסוק הוצאות משפט חריגות לדוגמה על מנת לבטא את מורת רוחו מהדרך בה בחרו ללכת.
32. כהונתו של השר לביטחון לאומי אינה כהונה מותנית, כהונתו היא כהונה מלאה, תקפה וכשרה.
33. עוד יש להעיר כי פסק הדין שניתן בבג"ץ 8910/22 **אורני פטרושקה נ' ח"כ בנימין נתניהו** (נבו 21.2.2024) דחה את העתירה שהוגשה כנגד מינויו של השר לביטחון לאומי תוך אמירה שלא נמצאה הצדקה להתערבות בית המשפט בעניין.

053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טוורא 32א, י-ם

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv

34. כן יש להעיר כי צווי הביניים שניתנו בבג"ץ 8987/22 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת** (נבו 18.6.2023) לא יצרו מצב משפטי חדש כי אם הבהירו את הדין הנוהג.
35. שני ההליכים האמורים לא יצרו התניה בכהונת השר לביטחון לאומי. להפך, האחד הכשיר את השבעתו כשר והשני הבהיר דין מצוי ולא יצר, לא בחקיקה שיפוטית ולא בכל דרך אחרת, כל נורמה חדשה שיש בה כדי להתנות על כהונת השר (מה שממילא לא אפשרי שכן העתירה שם עוסקת בפקודת המשטרה, הא ותו לא).
36. ככל שיש למאן דהוא טענות חדשות הוא מוזמן להגיש עתירות חדשות, או לנסות מזלו בבקשת ביזיון במסגרת ההליך בו ניתן צו ביניים. ניסיונות אלו יהיו, כמובן ניסיונות עקרים משוללי יסוד אך זהו הנתיב מבחינת סדרי הדין. אך אין בסיס לניסיון לצייר את עצם כהונת השר לביטחון לאומי ככהונה מותנית.
37. **למעלה מן הצורך, ועל מנת להיענות לבקשת רה"מ הריני לצרף באן התייחסות פרטנית למקרים אותם מציינת היועצת המשפטית לממשלה במכתבה מיום 14.11.2024.**

<u>התייחסות פרטנית למקרים אשר הובאו במסגרת מכתב היועצת המשפטית לממשלה</u>

38. במסגרת ההיערכות למענה לעתירות שהוגשו לבג"ץ בדרישה לכפות את רה"מ לפטר את השר לביטחון לאומי, ביום 14.11.2024 שלחה היועצת המשפטית לממשלה מכתב לרה"מ. במסגרת מכתב זה היועצת המשפטית לממשלה פירטה את "ריכוז האירועים העיקריים", כלשונה, אשר מצדיקים, לכאורה, כי ראש הממשלה יבחן מחדש את העמדה אותה הביע, באמצעות מייצגי המדינה, במסגרת בג"ץ 8910/22 (עתירת המינוי).
39. כאמור לעיל בהרחבה דין העתירות דחייה על הסף. לא זו אף זו, ההשלכות המשפטיות והמשטריות של אי-דחייה על הסף מרחיקות לכת ואחריתו מי ישורנה.
40. עם זאת, ולמעלה מן הצורך, להלן יזכה כל "אירוע עיקרי" אותו ציינה היועצת המשפטית לממשלה במכתבה למענה פרטני.
41. יש במענה פרטני זה, אף שהוא למעלה מן הצורך, כדי להדגיש את שלל הטעויות וההטעיות. אך מעבר לכך, ההתייחסות הפרטנית תחשוף את האבסורד שבעתירות, כמו כן את האבסורד שבעמדת היועצת המשפטית לממשלה, וכן עד כמה אין מקומן בין כותלי בית המשפט.
42. **בסעיף 1** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר מקרה מיום 8.2.2023 בו פנה ח"כ גלעד קריב למפכ"ל המשטרה בעניין כלשהו ומכתבו נענה על ידי לשכת השר לביטחון לאומי "הגם שהופנה אל המפכ"ל", כלשונו. על כך יש להשיב:

א. מקור התמיהה בחוסר ההיכרות של חה"כ קריב עם הנהלים המושרשים אשר מסדירים נושא זה. נוהל מפורש קובע כי פניות של חברי כנסת למפכ"ל עוברות ללשכת השר לצורך ריכוז, טיפול ומעקב. וזאת על מנת למנוע לחצים פוליטיים מיותרים על המפכ"ל. כך היה גם בתקופת השר בר-לב, חברו למפלגה של

053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 52א, י-ם

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv

חה"כ קריב. הניסיון לצייר מצג כוזב כאילו יש כאן אירוע לא תקין של התערבות לשכת השר בלשכת המפכ"ל אינה אלא הטעיה גמורה.

ב. תשובת השר לביטחון לאומי בעניין זה אף הובאה במסגרת התגובה לעתירות בעניין התיקון לפקודת המשפטית מיום 15.3.2023.

ג. כך פועלות לשכות השרים למיטב הידיעה מאז ומעולם, ולכל הפחות מאז כהונת השר אהרונוביץ. ובעניין זה אף צורף בעתירות בעניין התיקון לפקודת המשטרה תצהיר של עובדת הלשכה.

ד. אף ישנו נוהל מתקופת כהונתו של השר בר-לב שקובע כאמור.

ה. היועצת המשפטית לממשלה כלל לא התייחסה לנושא במסגרת תגובתה בעתירות בעניין תיקון פקודת המשטרה, ולא בכדי. ברי כי גם היא הבינה עניין זה וסברה כי אין בו מום. מה רבה התמיהה, אם כן, כי שב ונשלף אירוע זה ודווקא בו נפתחת הרשימה. אין זו כי עם עדות לרשלנות שבה לוקטו האירועים מתוך טענות העותרים.

ו. מתחוור, אם כן, כבר באירוע הראשון בו נתלית היועצת המשפטית לממשלה, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"יזלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

43. **בסעיף 2** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר אירוע מיום 9.2.2023 בו השר לביטחון לאומי הביע מורת רוח מאופן הטיפול בהפגנות והודיע כי יבקש לשוחח עם מפקד מחוז ירושלים.

א. תשומת לבו של בית המשפט הנכבד מופנית לעובדה כי כלל לא מדובר בהתערבות אופרטיבית באירוע מבצעי, אלא בביקורת בדיעבד על אודות ההתאמה של השיטור בפועל למדיניות הכללית. למה הדברים דומים (מבלי להשוות את חומרתם אלא רק לעניין הניתוח האנליטי)? למצב בו השר שלמה בן-עמי היה מביע בפומבי תמיהה אודות מידת ההתאמה של הטיפול באירועי אוקטובר 2000 למדיניות שקבע, או למצב בו השר אוחנה היה מביע בפומבי תמיהה אודות מידת ההתאמה של הטיפול באירועי מירון למדיניות אותה קבע. ברי אין מדובר בשיח שנמצא בליבת הדינמיקה שהיא לא רק לגיטימית אלא היא מחויבת המציאות ומתחייבת על פי הדין בין השר למשטרה.

ב. המפכ"ל מצדו הבהיר כי אכן גם לטעמו ישנה הצדקה לתחקיר פנימי באותו עניין אך אין מקום לבירור מול השר עד להשלמתו. וכך, באופן טבעי ובריא נשמרה הדינמיקה בין המוסד המיניסטריאלי למוסד השיטורי. זהו תיאור קלאסי של מתח חיובי בין הגורמים.

ג. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"יזלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 432, י-ם

44. **בסעיף 3** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר ציוץ של השר לביטחון לאומי מיום 1.3.2023 שבו נאמר כי הוא הנחה שלא לאפשר חסימות כבישים וכי כי הוא בדרכו לחפ"ק המשטרה.

א. במסגרת הציוץ השר עמד החשיבות של שמירה על החוק והסדר הציבורי, אמירה עקרונית זו היא בליבת תפקידו המיניסטריאלי.

ב. בפועל, ברי כי מעבר להצהרה הכללית בעניין המדיניות מעולם לא הייתה כל התערבות בפועל במישור המבצעי הטקטי.

ג. ואכן, בפועל, כבישים נחסמו באותו היום.

ד. כאן המקום להעיר כי הצגת נוכחות השר לביטחון לאומי בחפ"ק המשטרתי, בין אם ברמז, ובין אם במפורש, כ"צלם בהיכל" היא אבסורד מוחלט. למעשה אין שר לביטחון לאומי שלא נכח בחפ"קים משטרתיים, במהלך אירועים משמעותיים, במסגרת כהונתו.

- דוגמאות לנוכחות שרים לביטחון לאומי שנכחו בחפ"קים משטרתיים מצ"ב ומסומנות כ**נספח 4**.

ה. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

45. **בסעיף 4** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר מקרה מיום 3.3.2024 בו השר פנה במכתב למפכ"ל ובו ביקש לזמן את מפקד מחוז תל-אביב ולחדד בפניו את המדיניות שנקבעה.

א. פניית השר בדיעבד ולאחר אירוע, מבקשת לאכוף את החוק וליישם את המדיניות שנקבעה, וזאת בכפוף לאילוצים ולשיקולים המבצעיים והמקצועיים. הא ותו לא.

ב. זו ליבת הסמכות המיניסטריאלית הנתונה לשר לביטחון לאומי והוא מדגיש במכתבו כי "כמובן, שלכל מפקד בשטח שיקול דעת כיצד לממש את המדיניות". והדברים מדברים בעד עצמם.

ג. לא ניתן לדרוש משר אחריות מיניסטריאלית לכשלים אם יוצרים דה-לגיטימציה לעצם המעקב העקרוני אחר יישום המדיניות, וזאת מבלי לפגוע בשיקול הדעת המקצוע האופרטיבי.

- מכתב השר לביטחון לאומי למפכ"ל מיום 3.3.2023 מצ"ב ומסומנות כ**נספח 5**.

ד. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

46. **בסעיף 5** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתוארת הצהרה לתקשורת של השר לביטחון לאומי שבמסגרתה התייחס השר לבדיקת מח"ש שנערכה בעניינו של רפ"ק סוויסה אשר השליך רימון הלם במסגרת הפגנה בה נפרצו מחסומים משטרתיים ואף שברו את ידו של אחד השוטרים.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טוורא 32א, י-ם

א. ראשית, יוער כי המפכ"ל (דאז) נכח בחפ"ק ולאחר שנפרצו מחסומים משטרתיים הוא הורה להשלים רימוני הלם. כלומר, רפ"ק סוויסה פעל בהוראת הקצין הבכיר ביותר במשטרה.

ב. לא בכדי המפכ"ל היה במקום וגיבה את אמירתו הכללית של השר בהקשר זה.

ג. מדובר באמירות כלליות על כך ששוטרי משטרת ישראל עושים מלאכתם נאמנה.

ד. העותרים בעצמם מציינים כי "דברי השר במנותק מההקשר עשויים היה להישמע כגיבוי ראוי וסביר של שר את אנשי השירות שעליו הוא מופקד". והרי שזו "הודאת בעל דין" כי אין במקרה זה כל פגם.

ה. עוד יש לציין כי מדיניות משטרת ישראל, הרשמית, היא הענקת גיבוי לשוטרים שמועדים בעניינים שאין בהם רכיב של כוונה או זדון והדברים אירעו במסגרת עבודתם. במובן זה השר הצטרף בדבריו למדיניות, ולרוח, הקיימת במשטרת ישראל. וראוי שזו תהיה הגישה כלפי שוטרים שמקדישים לילות כימים למען שמירה על ביטחון אזרחי מדינת ישראל וניצבים בפני אירועים מורכבים, מסוכנים ורגישים.

ו. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

47. **בסעיף 6** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר מקרה מיום 4.2.2023 בו השר נשא דברים מתוך חפ"ק משטרתי וחזר על מדיניותו בדבר חשיבות אכיפת החוק והענקת הגיבוי הנדרש לשוטרים הניצבים בסיטואציות מורכבות בשטח.

א. גם כאן, עסקינן בהצהרות עקרוניות בדבר המדיניות אותו קבע השר והאינטרס הציבורי הגלום באכיפת החוק.

ב. נדמה כי העותרים סרקו את המרשתת בחיפוש אחר כל התבטאות פומבית של השר בדבר הפגנות ומבחינתם די בעצם זהות הדובר כדי לתייג את הדברים כ"בעייתיים" וזאת מבלי לבסס שום טיעון, וקל וחומר שמבלי להוכיח דבר.

ג. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

48. **בסעיף 7** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתוארת ההחלטה מיום 9.3.2023 להעביר את מפקד מחוז תל-אביב לתפקיד ראש אגף ההדרכה במשטרה.

א. כלל אין זה ברור מהי הטענה בהקשר זה. וכי ישנה מניעה בהעברת קצינים מתפקיד לתפקיד? וכי מישהו מעלה בדעתו כי יש לשקול הוצאת צו שיפוטי לפיטוריו של הרמטכ"ל אך משום תוצאה שהעותרים לא אוהבים במסגרת סבב מינויים? נדמה שהנייר סובל הכל.

ב. ההחלטה בעניין זה התקבלה על ידי המפכ"ל, ובהסכמת השר.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 300, יקיר | טורא 432, י-ם

ג. המפכ"ל חזר בו מסיבות שונות שאין זה המקום לפרטן אך כעבור חודשים מספר אכן ביצע את אותה החלטה.

ד. אין ולו צל צלו של מום בהחלטה זו, וכלל לא ברור מה טענת העותרים בהקשר זה.

ה. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

49. **בסעיף 8** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר מקרה מיום 11.7.2023 בו השר לביטחון לאומי משוחח עם מפקד מחוז מרכז בענייני מדיניות.

א. במסגרת הדברים השר לביטחון לאומי הדגיש כי השוויון בטיפול בהפגנות בין מגזרים שונים הוא עיקרון חיוני. לא ייתכן שקבוצות אוכלוסיה יחושו כי הן זוכות לטיפול משטרתי שונה לחלוטין. וכהאי לישנא: "...ביקש להבין מדוע קיימת אפליה בין מפגיני ימין ומפגיני שמאל".

ב. זהו עיקרון שחיוני ליישמו ברמת המדיניות ללא תלות באילוצים השונים ולשיקולים המבצעיים בשטח שהם ודאי משפיעים ממקרה למקרה.

ג. עמידה על עיקרון זה כי רכיב משמעותי באחריותו, ובאחריותיותו, של השר כלפי הציבור. יתירה מזו, בכך השר, כמוסד, יכול לוודא כי הרגלים שליליים לא מתפתחים כתרבות ארגונית משטרתית. זוהי טובת האינטרס הציבורי האמתי.

ד. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

50. **בסעיף 9** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתארת ראיון של השר לערוץ 7 מיום 16.7.2023 שבמסגרתו השר חוזר על עקרונותיו: טיפול שוויוני בהפגנות ללא קשר לאוכלוסייה המפגינה, וזאת מבלי להתערב בשיקולים אופרטיביים. יהא הכלל אשר יהא, אך שיהא כלל ושיהא כללי. עוד ציין במסגרת הראיון כי ההחלטה בעניין מפקד מחוז תל-אביב ניצב עמי אשד התקבלה לאחר תקופה בה נוצר אי-אמון בסיסי בין המפכ"ל לניצב.

א. זו אכן, כאמור, המדיניות הכללית של השר לביטחון לאומי - שוויון בשירותי השיטור שמקבל האזרח ללא תלות בזהותו או במיקומו הגיאוגרפי או האידאולוגי.

ב. כלל אין זה ברור מדוע העותרים, כמו גם היועצת המשפטית לממשלה, דורשים דברים אלה לגנאי. שמא עצם המסגור של אמירות אלו כאמירות מגונות זה בעצמו הדבר הראוי לגינוי.

ג. גם כאן, כך נדמה, העותרים מזהים כל התבטאות של השר בעניין ההפגנות, או בעניינו של ניצב עמי אשד כאירוע פגום בפני עצמו מבלי להידרש ולו לטעון טיעון לגופם של דברים.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 32א, י-ם

ד. מתרווח, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

51. **בסעיף 10** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתוארת התייחסותו של השר מימים 27.7.2023 וכן 2.8.2023 לפרשת בדיקת מח"ש בעניינו של סנ"צ חנונה.

א. ראשית, אין כל פגם בביקורת של שר על התנהלותה של מח"ש. וכי יש גוף שאסור לבקרו במדינה דמוקרטית?

ב. מח"ש אף לא כפופה לשר לביטחון לאומי כך שאין במסגרת הביקורת הטחיה אופרטיבית בנוגע לגורל החקירה כי אם אמירה ערכית עקרונית וכן הבעת המדיניות הראויה בעיניו של נבחר הציבור.

ג. במקרה זה אף הסתבר כי השר לביטחון לאומי צדק בביקורתו. התיק כנגד סנ"צ יאיר חנונה נסגר בחוסר אשמה. בהודעת מח"ש בדבר סגירת התיק נכתב כך:

> "בחינת הסרטונים שהוצגו בתקשורת העלתה, כי מדובר בסרטונים ערוכים שהוצגו באופן שהיה בו כדי לעוות את האירוע, כפי שהתרחש בפועל. מחומרי החקירה עלה באופן ברור ומובהק, כי עבודי (המתלונן) הפר את הסדר הציבורי לאחר שבעט בחפץ לעבר המכת"זית שהייתה במקום ובהמשך התנגד למעצרו שלא כדין, באופן שהצדיק הפעלת כוח".[1]

ד. הדברים מדברים בעד עצמם. קטעי וידאו חלקיים וערוכים יצרו בתקשורת מצג כוזב שהוביל למסקנות נחפזות ומוטעות. זאת בעוד סנ"צ חנונה עשה את שהוטל עליו במסגרת תפקידו לשם אכיפת החוק והשמירה על הסדר הציבורי, מלאכת קודש שעשה בשם אזרחי ישראל כולם.

ה. מהי אחריותו של השר האמון על משטרת ישראל אם לא לגבות את שוטרי ישראל עת הוא סבור כי הם נהגו כשורה? הגיבוי הכללי לשוטרי משטרת ישראל במסגרת מקרים שאירעו במילוי תפקידם זו גם המדיניות הכללית של המפכ"לים האחרונים, **מדיניות שכונתה "מעיל רוח"**.

ו. את המחיר האישי שגבו המתקפות התקשורתיות תיאר סנ"צ חנונה באתר החדשות N12:

> "כל אדם ברחוב הרגיש חופשי להצביע עלי באמצע הרחוב, להגיד לי עד כמה אני נאצי, קלגס, מתעלל בילדים. אומרים אתה אדם חזק, אבל שנה כמו זו שעברתי מערערת את היסודות הפנימיים ואת החוסן הנפשי של כל אדם בעולם. מזל שיש לי משפחה וחברים אמיתיים שתמכו לכל אורך הדרך"

ז. השר נאה בגיבוי שהעניק לסנ"צ חנונה. טוב שהיה מי שיגבה את הקצין המוערך וטוב שהאמת יצאה לאור.

[1] https://www.mako.co.il/news-israel/2024_q3/Article-6d92f0e6435d091027.htm

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 52א, י-ם

ח. לא בכדי העותרים, וכן היועצת, העלימו את סיומה של פרשה זו מעיני בית המשפט. זוהי דרך הילוכם, דרך עקלתון.

ט. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

52. **בסעיף 11** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר אירוע השר צייץ ביום 4.8.2023 בעניין מעצרם של 2 אזרחים יהודים שהותקפו באזור הכפר הפלסטיני בורקה וכתוצאה מכך לבסוף נהרג צעיר פלסטיני.

א. עמדתו של השר לביטחון לאומי היא כי הרשויות נוהגות, לעתים, בצורה דרקונית עם אזרחים אשר פועלים מתוך הגנה עצמית מול מתקפה אלימה מצד פלסטינים.

ב. פעמים רבות התברר בעת האחרונה בדיעבד כי לא הייתה לכך שום הצדקה. כך לדוגמה אירוע בו השב"כ עצר למספר שבועות קצין צה"ל מוערך שהרג פלסטיני מתוך הגנה עצמית וניסיון להציל קבוצת ילדים מלינץ', חקר אותו בצורה נוקשה ביותר ואף שלל ממנו את זכות ההיוועצות עם עו"ד. לבסוף הוכרה בענייננו הגנת ההגנה העצמית והתיק נסגר.[2] אך הטראומה מהחקירה הדורסנית והאגרסיבית נחקקה.[3]

ג. כך גם במקרה זה, אם כי אין כל ידיעה בעניין גורל החקירה, ידוע כי אותם 2 חשודים שוחררו לאחר 6 ימים לביתם ללא תנאים מגבילים.

ד. אין בעניין זה ניסיון להתערב בתוככי החקירה, כי אם אמירה כללית מצד נבחר ציבור כי ראוי לנהוג בצורה עניינית, מקצועית ושוויונית במקרים בהם הנסיבות מצביעות על הגנה עצמית מפני מתקפה לאומנית פלסטינית.

ה. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

53. **בסעיף 12** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר ציוץ של השר מיום 6.9.2023 בעניינה של לוחמת מג"ב אוריאן בר-כליפא: "אוריאן יקרה, בשבילי ובשביל עם ישראל את לוחמת!" וכן דברים ביקורתיים שאמר בהמשך בדבר החלטת מח"ש לערער על הכרעת הדין בת"פ 24097-01-22 מדינת ישראל נ' בן כליפא.

א. העותרים, כך נראה, התבלבלו בין מדורי הרוגובות הפובליציסטיות להתבטאויות שרים להליכים משפטיים רציניים המתנהלים בפני בית המשפט הנכבד.

[2] https://13tv.co.il/item/news/domestic/crime-and-justice/bxbob-903239876/
[3] https://www.maariv.co.il/journalists/article-957730

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | שורא 32א, י-ם

ב. מה להתבטאויות אלה ולשאלת סבירות כהונתו של השר? וכי ביקורת של נבחר ציבור על החלטת להגיש ערעור ראויה היא עניין אסור במדינה דמוקרטית? האם דברי אמפתיה בסיסיים ללוחמת שהתגייסה כדי לשמור על אזרחי מדינת ישראל והסתבכה בתקרית תוך כדי מילוי תפקידה זה עניין מגונה? נדמה כי הנייר סובל הכל.

ג. ראוי לציין כי לבסוף ערעורה של מח"ש נדחה (יחד עם ערעורה של בן כליפא). כך שהתברר בדיעבד כי ביקורתו של השר בדבר ההחלטה לערער הייתה מוצדקת.

ד. שוב ושוב מופיע ניסיון לייצר דה-לגיטימציה או אף קרימינליזציה לביקורת על מח"ש. זהו קו טיעון שאין לקבלו במדינת חירות דמוקרטית.

ה. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

54. **בסעיף 13** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתוארת התבטאות של השר לביטחון לאומי מיום 12.9.2023 בתגובה לסרטון שהתפרסם אשר מציג ילד שמוכה בצורה ברוטאלית וקשה על ידי חבורת נערים.

א. אין בדברי השר בעניין זה כל חריגה מההתבטאויות השגורות בפי שרים לביטחון לאומי בעבר. אירוע חומר ביותר מגיע לסדר היום הציבור והשר דורש טיפול משטרתי מקצועי בעניין. הא ותו לא.

ב. אוי לה למדינה בה כולם מביטים אדישים בסרטון המציג תקיפה אכזרית ולא אומרים מילה כי חזקה על "גורמי המקצוע" שיעשו מלאכתם. הסדר הציבורי נשמר גם באמצעים דקלרטיביים אשר הם נדבך חשוב בתרבות של חוק וסדר.

ג. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

55. **בסעיף 14** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר ציוץ של השר מיום 5.10.2023 בהמשך לתקיפתו של הרב ליאו די, ששכל בפיגוע מחריד את אשתו ובנותיו. הרב די הותקף בעת שהתפלל ברחובה של עיר.

א. השר דרש, גם כאן, **<u>טיפול שוויוני</u>** במסגרת מדיניותו הכללית. וזאת מבלי להתערב בשיקולים האופרטיביים.

ב. לפיכך השווה השר את תקיפתו בעת תפילה לתקיפתם של אנשי דת נוצריים בירושלים, אירוע שזכה למענה אכיפתי חמור, וטוב שכך.

ג. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיד | טורא 432, י-ם

56. **בסעיפים 15-16** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתוארים ציוצים של השר מימים 15.10.2023 ו-30.10.2023 בהם הוא מבקר בחריפות החלטות בית משפט לשחרר ממעצר חשודים בהסתה לטרור ואף תמיכה בטבח ה-7.10.

א. ראשית, דברי ביקורת, גם אם חריפים, בין רשויות המדינה הן חלק מהחיכוך הבלתי נמנע בדינמיקה הדמוקרטית. וכך לדוגמה כבד השׂ ברון תיארה את מקדמי התיקונים לחוק-יסוד: השפיטה כ"סכנה מבית" הבאה בהמשך לפסקה שתיארה את הסכנות מחוץ בדמות הטבח של ה-7.10 (בג"ץ 5658/23 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת** (נבו 1.1.2024).

ב. בדיוק משום ההבנה לחיכוך, הבלתי נמנע, בין הרשויות במסגרת הדיאלוג החוקתי ויחסי הרשויות החוקק העניק חסינות לנבחרי ציבור בהקשרים אלו. ועניין זה נידון בהרחבה בפרק נפרד.

ג. יודגש כי הפרקליטות לבסוף הגישה כתב אישום בעניין זה בחשד להסתה לטרור כנגד גבי אלהאדי שפרסמה בשעות הבוקר של אותו יום תמונה מאירועי אותו בוקר נורא ובה נראה טרקטור של מחבלי חמאס פורץ את גדר הגבול עם הרצועה ועל גבי התמונה נרשם: "Lets go berlin style". עוד צוין בכתב האישום כי באותו מועד פרסמה אלהאדי תמונה של קשישה בת 85 שנחטפה לעזה ועל גבי התמונה נרשם: "הבחורים שלנו טובים". מעל התמונה היא הוסיפה את הכיתוב: "הגברת יוצאת להרפתקת חייה", ולידּ התמונה הוסיפה סמיילים הנחזים להיות לועגים. אלהאדי נאשמת גם כי בטלפון הנייד שלה שיתפה ופרסמה באחת מקבוצות תברותיה "דברי שבח, אהדה והזדהות עם ארגון חמאס".

ד. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

57. **בסעיף 17** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתוארת התכתבות מיום 17.11.2023 ברשת 'X' בין השר לביטחון לאומי לבית חה"כ רוטמן.

א. חה"כ רוטמן צייץ כך: "דגל שחור מתנוסס מעל פסק הדין שנתן אישור להפגנת תמיכה באויב ובמעשיו בשעת מלחמה... מצער מאוד שמשטרת ישראל "התנדבה" להכשיר עבור בית המשפט את ההפגנה הזו... **אני קורא לשר לביטחון לאומי להורות למשטרה לחזור בה...**".

ב. תגובת השר בציוץ, לאחר שההפגנה כבר אושרה, הייתה: "...בהתאם להנחייתי משטרת ישראל מנעה עד כה קיום מפגני הזדהות עם הנאצים מהמאס. לצערי פרקליטות המדינה כפתה על משטרת ישראל להסכים להפגנה זו...".

ג. ובכן בפני בית המשפט מקרה בו ההפגנה אושרה בפועל, והשר מסביר לחה"כ אחר כי ההפגנה אושרה על אף דעתו האישית בחוראת פרקליטות המדינה והשר, בפועל, קיבל את התוצאה. כיצד ניתן, אפוא, לצייר מקרה זה כהתערבות פסולה? הנייר, כך נדמה, סובל הכל.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיבתית 300, יקיר | טזרא 32א, י-ם

ד. **יש להבחין בין מדיניות אכיפה שמבחינה בין תכנים של הפגנות, עניין אסור לכל הדעות במדינה דמוקרטית, לבין מדיניות לפיה אין להעלים עין מהפגנות שתוכנן הוא עבירה על החוק.**

ה. העותרים מנסים לטעון כאילו יש בדברים השר הנחיה אופרטיבית, ולא היא. מדובר בהנחיה כללית למשטרה במסגרת קביעת מדיניות עקרונית שלא לאפשר הפגנות תמיכה בחמאס בהתאם לחוק הקיים.

ו. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

58. **בסעיף 18** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר ציוץ של השר מיום 25.11.2023 בו הוא מבקר החלטה שיפוטית שקבעה כי במסגרת אירוע שהיה בו חיכוך בין שוטרים לאזרחי, דווקא השוטר הוא זה שדחף ראשון.

א. במסגרת הציוץ השר אומר כי הוא "התחה לגבות" את השוטר, שזו, כאמור גם המדיניות המשטרתית.

ב. רשויות החקירה והשפיטה יעשו את שלהן ממילא, אבל על מנת שתישאר למדינת ישראל משטרה עם מצבת כוח אדם מינימלית שלא סופגת גל עזיבות על השוטרים לקבל ולו גיבוי עקרוני כל עוד עסקינן באירועים שמתרחשים אגב מילוי תפקידם וכחלק מהחיכוך עם האזרחים.

ג. ברור גם כי דחיפה כשלעצמה בהחלט יכולה להיות הפעלת כוח סביר בנסיבות העניין וסרטונים חלקיים או דיווחים תקשורתיים לעולם לא ישקפו את מורכבות האירועים עמם נאצלים שוטרי משטרת ישראל להתמודד מדי דקה.

ד. מה לזה ולהדחת שר?

ה. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

59. בסעיף 19 למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר ציוץ של השר מיום 9.12.2023 אודות אירוע חמור ביותר שבמסגרתו לוחמי צה"ל ניהלו מרדף אחר שב"חים פלסטינים שנמלטו את תוככי כפר-קאסם. הלוחמים הותקפו בעיר והגיבו באמצעים שונים לפיזור הפגנות. המסגור התקשורתי לאירוע זה תיאר, משום מה, את הלוחמים כמי שפעלו בכוחנות בכפר קאסם ללא כל הקשר.

א. השר לביטחון לאומי תמך, כחבר הממשלה, בחיילים אשר שפעלו מול שוהים פלסטינים בלתי חוקיים שחצו גדר, ושיש סבירות שהם גם מפגעים ואז אותם חיילים סופגים אלימות מתושבים מסוימים בכפר קאסם. השר, כחבר הממשלה העניק גיבוי ללוחמים שפועלים בשליחות הממשלה, תחת פיקוד הרמטכ"ל ובהובלת שר הביטחון.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 52א, י-ם

ב. לפי תגובת צה"ל: "מתחקיר ראשוני עולה כי במהלך סיור על גדר התפר הלילה סמוך לכפר עזון שבחטיבת אפרים זוהו שני חשודים שחצו את הגדר. כוח צה"ל ביצע מרדף אחר החשודים לכפר קאסם. עם הגעת הכוחות לכפר זוהו כמה חשודים מהכפר כשאחד מהם אחז באלה".

ג. וכי זה לא המינימום המתבקש מחבר הרשות המבצעת במקרה מעין זה בו ישנה מתקפה תקשורתית מופקרת כנגד לוחמי צה"ל?

ד. יתירה מזאת, האם המסגור המטעה של האירוע בידי העותרים, ובידי היועצת המשפטית לממשלה אין משום עלילת דם כנגד לוחמי צה"ל? טוב היה לו טענות אלו כלל לא נשמעו.

ה. מה לזה ולהדרת שר?

ו. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

60. **בסעיף 20** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר ציוץ מיום 16.12.2023 של השר לפיו הוא מגבה קצין ושוטר מג"ב שתועדו מכים "צלם עיתונות".

א. השוטרים פעלו בשטח אל מול מוסטפא אל-חרוף, אלג'יראי ושוהה בלתי חוקי בישראל אשר הציג עצמו כ"עיתונאי" אך הוא למעשה במקביל פעיל חמאס, ממש כך.

ב. בעקבות הכוונה להרחיקו מישראל דווח באתר "שיחה מקומית", לא בדיוק אתר האוהדים של השר, בלשון עדינה, כי: "כעת טוענים במשרד הפנים כי בידי השב"כ מידע לפיו הוא פעיל חמאס ונמצא בקשר חברים בהתאחדות בלתי מותרת".

ג. האם היד הקלה על הדק הביקורת התקשורתית כנגד שוטרי משטרת ישראל, לפי משב הרוח של כל וידאו חתוך וחלקי, זהו החליל לפיו על השר לביטחון לאומי לרקוד? בתזה זו של העותרים השר כופר מכל וכל. אוי לה למדינת ישראל אם שוטריה יהיו נתונים ללינץ' תקשורתי ולינץ' ברשתות החברתיות בהתאם למידע חלקי ובלתי מאומת ולא תהיה סולידריות ארגונית מינימלית או גיבוי מערכתי מינימלי.

ד. מה לזה ולהדחת שר?

ה. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

61. בסעיף 21 למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר מקרה מיום 13.3.2023 אשר במסגרתו השר נשא דברים מחוץ למשרדי מח"ש בעניינו של לוחם מג"ב שירה כלפי אדם שירה זיקוקים על שוטרים.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 32א, י-ם

א. כאמור לעיל, אין בדברי הביקורת על מח"ש, שכלל לא תחת סמכותו, כל פגם. אדרבה ואדרבה ללא ביקורת ושיח חופשי בין רשויות בהכרח יצמחו גידולי פרא של שימוש לרעה בכוח השלטוני.

ב. בפועל השר אמר בפורש כהאי לישנא: "אני לא מתכוון להתערב בחקירה של מח"ש, לא יכול להתערב, אין לי רצון להתערב, אבל אני כן במשרד לביטחון לאומי במסגרת הסמכויות שלי אתן גב ללוחם הזה, יחד עם החברים שלו...".

ג. הנורמה שהתקבעה כאילו וכביכול יש לנרמל ירי זיקוקים על שוטרים עולה בפציעות חמורות ומסכנת חיי אדם. יתירה מזו היא מקרינה אנרכיה ואובדן סדר ציבורי ופגיעה חמורה בשלום הציבור.

ד. לא בכדי נהלי המשטרה מתירים ירי כלפי גורם היורה זיקוקים על שוטרים.

ה. לוחמי מג"ב קיבלו גיבוי גם בתוך יחידותיהם וממחוז ירושלים.

ו. וכך דווח בעניין זה בעיתון "הארץ": "גורמים במשרד המשפטים העריכו כי הסיכוי שיוגש כתב אישום נגד השוטר היורה נמוך מאוד. בין השאר בשל פסיקת עבר שגיבתה שוטרים שפתחו באש במהלך הפרות סדר".

ז. מה לזה ולהדחת שר?

ח. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

62. בסעיף 22 למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר מקרה מיום 25.3.2024 בו השר צייץ כי הוא מגבה חייל צה"ל שהתפרסם סרטון בו הוא נראה סוטר לנער ומסיר מעליו חולצת הסתה לטרור.

א. ראשית, תשומת הלב מופנית לכך שמדובר בחייל צה"ל ולא בשוטר כך שממילא אין זה רלוונטי לענייננו.

ב. לגופם של דבר השר סבור כי ההכפשה והטחת האשמות בלוחמי צה"ל בהתבסס על קטעי וידאו חלקיים, עוד בטרם תוחקר האירוע, היא הרגל שאין לקבל. ודאי שלא מצד דובר צה"ל.

ג. רק לאחרונה דובר צה"ל הוציא הודעת גינוי לחיילים שצולמו זורקים גופת פלסטיני מגג מבנה ורק לאחר מכן התברר כי הם קיבלו פקודה חד משמעית לבצע זאת כי לא הייתה דרך אחרת לאסוף את הגופה לצרכים מודיעיניים. החכם עיניו בראשו, ואינו מהקופצים בראש בעניינים מעין אלו.

ד. מה לזה ולהדחת שר?

ה. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

63. **בסעיף 23** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר מכתבו של מפכ"ל המשטרה מיום 27.5.2024 לפיו השר עקף את סמכותו והנחה את הקצונה הבכירה שלא לאבטח את שירות משאיות הסיוע לרצועת עזה.

א. אין זו כי אם אחת הדוגמאות הבולטות ביותר לעלילת הדם חסרת היסודות כנגד השר לביטחון לאומי.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 300, יקיר | טורא 3624, י-ם

ב. וכי איזה פגם יש בעמדתו של השר לפיה תהיה זו שגיאה להקצות כוח אדם משטרתי לאבטחת פרויקט של צה"ל? לצה"ל יש את היכולת לאבטח שיירות, מבלי לפגוע במשימותיו החשובות האחרות, בעוד שכוח האדם המשטרתי חסר מאוד בזירות אחרות.

ג. ובעניינו הדברים דקים אף יותר - השר מעולם לא התנגד לסיוע במשימה זו לצה"ל, כפי שנעשה בשגרה במשימות רבות אחרות, אלא להשבתת יחידות במשטרת ישראל והסטת מרכז הכובד לשם ליווי שיירות הסיוע, שעה שהתפקיד של המשטרה באותה תקופה בהתאם להחלטת הקבינט היה לכל היותר לסייע למשימה שבאחריות צה"ל ומצ"ח.

ד. השר מחה כנגד הסטת יחידות שאמונות על הפשיעה במגזר הערבי ושל יחידת יואב, הסטה שניתן לבצע אך ורק לאחר קבלת אישור מיוחד ולא כעניין שבשיגרה.

ה. ויכוחים בין ארגונים בדבר תחומי אחריות והקצאת משימות היא עניין שגרתי ביותר בזרועות הרשות המבצעת. אי ההיכרות של העותרים עם נושאים מעין אלו זועקת אל השמיים ותושפת את חוסר הבשלות של העתירות שמונחות על שולחן בית המשפט.

ו. העובדה כי זו ליבת המחלוקת נחשפת במפורש במכתבו של השר.

ז. עוד יש לציין כי מכתב המפכ"ל זכה למספר גרסאות סותרות, שלא לומר ל"גירסאות מתפתחות".

ח. השר מעולם לא "עקף" את סמכות המפכ"ל בעניין זה. השר ניהל שיח מול הסמפכ"ל אשר כיהן כמפכ"ל בפועל בשל הליך רפואי שעבר המפכ"ל. והדברים פשוטים.

ט. במכתבו הראשון של המפכ"ל נטען כי בתאריך 13.1.2024 פנה השר לסמפכ"ל ועקף את סמכותו. דא עקא שבאותה עת כלל לא היו עדיין שיירות סיוע, לבטח לא הפגנות ואפילו לא החלטת קבינט בעניין. לאחר שהשר הסב את תשומת לב המפכ"ל לעניין זה תיקן המפכ"ל את מכתבו והוציא מכתב נוסף.

י. במכתב השני נטען כי התאריך הנכון הוא 28.1.2024, אלא שאז, בדיוק כפי שהשר טען מלכתחילה, נבצר מהמפכ"ל לכהן זמנית בשל הליך רפואי והסמפכ"ל החליפו ושימש כמפכ"ל בפועל.

יא. מה לזה ולהדחת שר?

יב. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

64. **בסעיף 24** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר טענה מתוך מכתבו של המפכ"ל מיום 27.5.2024, לפיה ביום 26.5.2024 השר לביטחון לאומי שוחח עם מפקד מחוז צפון אודות האירועים במירון ו"סיכם" על השעיית חלק מהשוטרים המעורבים באירוע.

א. ראשית חשוב להבין את ההקשר של האירועים. מאז פרסום דו"ח ועדת מירון המפכ"ל שבתאי היה כבוי ונטחותו האפקטיבית פסקה. בהתאם, למרות שהיה מחויב להימצא בתמ"ל במירון, ולמעשה דו"ח

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 300, יקיר | טורא 432, י-ם

הוועדה המליץ לפטרו בשל אחריותו לאסון הנורא במירון בעבר, המפכ"ל שבתאי פשוט לא הגיע למירון וכלל לא נכח בחפ"ק.

ב. המפכ"ל שבתאי לא נכח בהערכות המצב קודם לאירוע, לא בתוך ההר, לא בדיוני הסטטוסים ואפילו לישיבה המסכמת והחשובה הוא לא הגיע.

ג. לכן, השר שותח עם הפיקוד הבכיר הרלוונטי שהיה מעורב באירוע. לא היה כל פיקוד אחר באותה עת.

ד. השר עודכן בדבר הכוונה להשעות כמה שוטרים שנקטו באלימות קשה כנגד אזרחים שניסו להעפיל להר תרף ההנחיות והמגבלות.

ה. בניגוד לדברי העותרים יש לשר את הסמכות לעסוק בענייני השעיה לפי סעיף 21 לפקודת המשטרה וראו לעניין זה בג"ץ 2993/22 **סבן נ' השר לביטחון פנים** (נבו 12.07.2022).

ו. בהקשר לאירועי האלימות הקשים שהיו בהר מצד כמה שוטרים אפילו ראש הממשלה הוציא הודעה בה נאמר בזו הלשון: "אני מצפה מהמשטרה לחקור את המקרה כדי למנוע פגיעה מיותרת באזרחים".[4]

ז. השר מילא את אחריותו בהקשר זה ויישם את המשמעות של כובד האחריות סביב אירוע מירון, לאחר האסון ולאחר דו"ח הוועדה. כיצד ניתן לדרוש זאת לגנאי?

ח. ומה לזה ולהזדחת שר?

ט. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

65. **בסעיף 25** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתוארת פניית המפכ"ל מיום 27.5.2024 ליועצת בעניין זימונו לשימוע טרם גיבוש המלצתו לממשלה בדבר פיטורין.

א. עצם שיבוץ דוגמה זו, שהיא בליבת סמכויותיו של שר לביטחון לאומי, מעידה כאלף עדים שעסקינן בעתירות פוליטיות עם סעדים פוליטיים, לשם מטרות פוליטיות וכנגד יריבים פוליטיים.

ב. הצעת המחליטים לא עלתה לבסוף בשל התנגדות משרד המשפטים. טענות היועצת המשפטית לממשלה היו כי לא הוצגה תשתית עובדתית מספקת לשם קיום שימוע, וסמיכות הזמנים למכתב המפכ"ל מייצרת רושם של מעין ענישה. היועצת המשפטית לממשלה, כמו גם העותרים כאן, התעלמה מדו"ח מירון שקבע כי רנ"צ שבתאי נושא באחריות אישית לאסון וכי אך בשל הארכת כהונת המפכ"ל בחצי שנה ועל הנסיבות החריגות של המלחמה, הוועדה מותירה לממשלה לקבוע את המועד הנכון לסיום תפקידו. יתירה מזאת, תשתית עובדתית מלאה מתגבשת ומלובנת, בין ביתר, באמצעות השימוע.

ג. כך או כך לבסוף השימוע לא בוצע. אך גם אם היה מתבצע לא היה בכך רבב מנהלי.

[4] https://www.israelhayom.co.il/news/local/article/15816197

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 4324, י-ם

ד. העותרים סבורים, כך נראה, שלא היה צריך להביא לסיום תפקידו של רנ"צ שבתאי, אך איך מכאן דילגו להצדקה להדחתו של השר?

ה. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

66. **בסעיף 26** למכתב היועצת המשפטית לממשלה היא מתארת את מכתבו של המפכ"ל, מיום 18.6.2024, שהוגש במסגרת העתירות בעניין התיקון לפקודת המשטרה. במסגרת המכתב המפכ"ל מתאר בצורה כוללנית מגמות שליליות, לתפיסתו.

א. ראשית, לא ניתן לקבל את הדברים של המפכ"ל כתורה מסיני כיוון שבאותו שלב השר כבר הודיע כי הוא מבקש לסיים את כהונתו לאחר שכשל בתפקידו. הסיטואציה בהקשר זה ברורה.

ב. חיזוק למסקנה זו ניתן לראות ב"גירסה המתפתחת" של המפכ"ל במכתבו המתואר בהתייחסות לעיל לסעיף 24 ממכתב היועצת. שם התברר כי לא ניתן לתת אמון בגירסאות אותן מסר בשלב זה. ברי כי לא ניתן לקבל את דברים אותם מסר המפכ"ל, במסגרת מאבקו הפוליטי נגד השר, בניסיון למנוע את פיטוריו ובניסיון לגרוף אהדה מסוימת חרף המסקנות הנוקבות של דו"ח ועדת מירון.

ג. חיזוק נוסף לכך ניתן לראות בכך שהמפכ"ל בחר להתנגד לתיקון לפקודת המשטרה רק לאחר שהבין שבכוונת השר לזמנו לשימוע בעוד שלא הביע כל עמדה שלילית בעניין התיקון קודם לכן.

ד. דברי המפכ"ל בהקשר זה הם בגדר הכפשות כוללניות ובלתי ממוקדות שלא ניתן לברר והן בגדר מה שנהוג לכנות "טענות אווירה" ריקות.

ה. תשומת הלב אף מופנית לכך שאין בהקשר זה שום טענה קונקרטית מסוימת אלא ציטוט בדבר תחושות. בעתירות עם סעדים כל כך מרחיקי לכת ראוי לנקוט משנה זהירות עת נשענים על עלילות דברים.

ו. בין כך ובין כך, מה ליחסים עכורים בין השר לבין המפכ"ל הקודם, בשלהי כהונתו, ולאחר שדו"ח ועדת מירון הטיל עליו אחריות אישית, לפיטוריו של השר?

ז. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

67. **בסעיף 27** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר ציוץ של השר בעניינו של ישראל ביטון, אזרח ישראל שנחשד ב"רצח מחבל נוחיבה" ביום 7.10.2023. השר צייץ: "ישראל, אתה לא רוצח – אתה גיבור".

א. ישראל ביטון, כשמו כן תוא – גיבור ישראל! פרמדיק ומתנדב באיחוד הצלה שסיכן את חייו ויצא, מבלי שקיבל כל פקודה לכך, להילחם ביום הטבח הנורא בעוטף עזה וסיכן את חייו במשימתו לחציל כמה שיותר אזרחי ישראל.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 52א, י-ם

ב. ישראל ביטוח נחשד וטופל כאחרון העבריינים ברצח מחבל נוח'בה, ממש כך.

ג. הפרקליטות אף החליטה לערער על החלטת בית משפט השלום לשחררו.

ד. מאז האקדח הושב לו ובכוונת הפרקליטות לסגור את כל התיקים כנגד מי שהואשמו ב"רצח מחבלי נוח'בה". ראו לעניין זה ההודעה לתקשורת מיום 13.10.2024: "התיק נגד כל המעורבים בפרשת החשד לרצח מחבלים ב-7 באוקטובר צפוי להיסגר, כולל נגד יפרח עצמו, בשל קשיים ראייתיים ובשל הבנה של ייחודיות וחריגות קיצונית של האירוע ב-7 באוקטובר".[5]

ה. קרי – גם הפרקליטות השתכנעה לבסוף בעמדה אותה טען השר מלכתחילה, ובעמדה אותה טענו רוב רובם של אזרחי מדינת ישראל.

ו. וכי ניתן להשתיק את השיח הציבורי אודות ההחלטות שמתקבלות בפרקליטות? וכי ניתן לגרמל את הניסיון להציג את עצם השיח הביקורתי כשיח אסור?

ז. ומה לזה ולהדחת שר?

ח. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

ט. בשולי הדברים יצוין כי בעקבות דיון שנערך בכנסת בנושא המשנה לפרקליט המדינה אמר כי ראוי לשקול חוק חסינות מיוחד לאנשים שיצאו להילחם ביום הטבח הנורא ואף הוגשה הצעת חוק בעניין זה.

68. **בסעיף 28** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתוארת התבטאות של השר לביטחון לאומי, מיום 17.7.2024, במליאת הכנסת כנגד חברי הכנסת הערבים התומכים בטרור.

א. ראשית יאמר כי יש לגנות את עצם ההכללה בעתירות אלו אמירות מהמרחב הפרלמנטרי, מרחב מקודש של חסינות מהותית וחופש ביטוי פוליטי.

ב. אוי לה לדמוקרטיה שממשטרת את ההתבטאויות בפרלמנט שלה, זהו אפקט מצנן ומדרון חלקלק שאחריתו מי ישורנה.

ג. אין אלא לתמוה על בחירתה של היועצת המשפטית לממשלה לכלול ציטוטים מאמירותיו של השר מעל דוכן הכנסת כנגד חברי כנסת תומכי טרור ולהתעלם מהקשר המלא וההתגרות שקדמה לכך מצד חה"כ עטאונה וחה"כ טיבי שהכפישו את השר ולא נחזור על הדברים. עוד יאמר שבכל פעם שהשר מגיע למליאה אותם חברי כנסת מכנים אותו "טרוריסט" וכדומה. אלא שבית המשפט כלל לא אמור לעסוק בשאלות

[5] https://x.com/avishaigrinzaig/status/1845431926678491358

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 32א, י-ם

"מי התחיל" משל היה גננת. המרחב הפנים פרלמנטרי אינו מרחב בר-מישטור ואוי לתרבות הפוליטית שצועדת בתלם ניסיון שכזה.

ד. ומה לדבריו כח"כ במליאה ולהדחתו מכהונתו כשר?

ה. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"יזלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

ו. נדמה כי העותרים, כמו גם היועצת, המשיכו להם בליקוט אקראי של אירועים מהמרשתת ללא כל סינון של רלוונטיות לעתירה

69. **בסעיף 29** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר ציוץ של השר מיום 18.7.2024 בו ביקר את מח"ש בהקשר לפרשת רפ"ק מאיר סויסה והלין על אכיפה בררנית וניסיון להרתיע שוטרים מלמלא את תפקידם נאמנה.

א. גם כאן עסקינן, כאמור לעיל בהרחבה, בביקורת לגיטימית וחיונית לחייה של כל דמוקרטיה יחד עם גיבוי, סולידריות ואמפתיה כלפי שוטר מוערך ומצטיין שהתסבך אגב מילוי תפקידו באירוע מורכב של הפרת סדר.

ב. במקרה זה הביקורת אף התבססה על היכרות עם האירוע ועם העובדה שהמפכ"ל נתן את ההוראה לזרוק רימון הלם לאחר שמחסומי המשטרה נפרצו וידו של אחד השוטרים נשברה.

ג. לא בכדי רפ"ק סויסה, לא למרות אלא משום הייחודיות של הנסיבות במקרה זה, זכה להמלצת קידום לאחר שכתב האישום שהוגש נגדו לא ייחס לו כוונה.

ד. ביקורתו של השר ממילא לא משליכה אופרטיבית על החלטותיה של מח"ש אשר אינה כפופה לו, כידוע.

ה. ומה לזה ולהדחת שר?

ו. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"יזלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

70. **בסעיף 30** למכתב היועצת המשפטית לממשלה תואר ציוץ של השר מיום 8.8.2024 שבמסגרתו העניק גיבוי למפקד ותחנה חדרה, סנ"צ עמית פולק, לאחר שנחשד בביצוע מעצר אלים במהלך הפרת סדר.

א. כאמור לעיל בהרחבה, המדיניות הכללית, הן של השר והן של משטרת ישראל, היא מתן גיבוי עקרוני, כעניין של סולידריות ארגונית, לשוטרים שנחשדים בביצוע עבירות שאין בהן זדון אגב מילוי תפקידם. זאת מחמת מורכבות העבודה המשטרתית שלעולם לא תהיה סטרילית והצורך למנוע אפקט מצנן וזהירות יתר שתעלה בחיי האנשים עליהם המשטרה צריכה לשמור במרחב הציבורי.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 300, יקיר | טופא 5240, י-ם

ב. יוער כי סנ"צ פולק היה נתון למתקפה מילולית ברוטאלית ברשת, לרבות עלילות דם וגידופים קשים. לא ייתכן ששוטרים מוערכים שעובדים לילות כימים למען ביטחון אזרחי ישראל יהיו כמרמס וכהפקר ותחת גלגלי המהפכנים. גם בהיבט זה חשוב הגיבוי כאמירה ערכית עקרונית, לצד שימור המרחב למח"ש להשלים את בדיקתה וחקירתה.

ג. ומה לזה ולהדחת שר?

ד. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

71. **בסעיף 31** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתוארת עליית השר לביטחון לאומי להר הבית בט' באב כאירוע כמעט מיתי שבו לראשונה התפללו יהודים בהר הבית, וזאת בניגוד למדיניות שקבעה הממשלה והמשטרה לא ביצעה אכיפה במקום. ממש כך. הנייר, כך נדמה, סובל הכל.

א. ראשית, יש לדייק מבחינה עובדתית, יהודים מתפללים בהר הבית ברצף מאז כהונתו של השר גלעד ארדן (מבלי להתייחס לתקופות מוקדמות יותר). השר ארדן התבטא מספר פעמים שזו המדיניות שבה נקט שכן סבר שאין בכך כדי לערער את יסודות המזרח התיכון. כך שהעותרים, כמו גם היועצת המשפטית לממשלה, מטעים את בית המשפט בהטעיות חמורות ביותר בכל הקשור לתפילות.

ב. המדיניות בהר הבית היא סוגיית מדיניות של הדרג המדיני, תמיד הייתה. המדיניות של השר לביטחון לאומי היא להרחיב ככל הניתן את חופש הגישה של יהודים להר הבית ולאפשר תפילת יהודים בהר, במגבלות הידועות. והכל בשיתוף פעולה עם גורמי המקצוע.

ג. הטענה כאילו השר לביטחון לאומי פעל בניגוד למדיניות הממשלה או רה"מ היא עשיית חוכא ואיטלולא מהייעוץ המשפטי לממשלה. וכי היועצת המשפטית לממשלה היא מנגנון פיקוח על פערים בין מדיניות ראש הממשלה למדיניות השרים? חזקה על ראש הממשלה, אם היה רואה חריגה מהמדיניות הממשלתית, שהיה מטפל בכך. זוהי סוגיית מדיניות. זוהי סוגיה פוליטית פנים-ממשלתית, אין לכך כל קשר ליועצת המשפטית לממשלה ואין לכך כל קשר לבית המשפט.

ד. לא ברור גם מה העותרים, והיועצת המשפטית לממשלה, מצפים מהשר לביטחון לאומי בהקשר זה, האם הם מצפים כי הוא ינחה את המשטרה בשטח לבצע פעולות אכיפה בהתאם למדיניות אותה העותרים בדו מלבם? לפתע הטענה היא מדוע השר לא מנחה את המשטרה בשטח? ישמעו אוזני העותרים מה שפיהם מדבר. אבסורד מוחלט.

ה. מדובר בעלייה שגרתית של יהודים להר הבית, במסגרת חופש דתם וזכות הגישה למקומות הקדושים, קל וחומר שזו זכותם במדינתו של העם היהודי היא מדינת ישראל.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 32א, י-ם

ו. לפיכך יש לגנות את עצם המסגור של האירוע כאירוע בעייתי או פגום. אלו דברי בלע שאין לקבל בערכאה העליונה של מדינת היהודים.

ז. ככל שיש למאן דהוא טענה ביחס לפער בין מדיניות הממשלה למדיניות השר בהיבט זה הרי שחובת ההוכחה עליו שכן חזקה על חברי הממשלה שהיו מציפים פער זה ודורשים את תיקונו.

ח. אגב כל נביאי הזעם התבדו, ובהם גם השב"כ. לא קרה דבר, לא בערו השמיים ולא נפתחה הארץ. יהודים עולם להר קודשם ועולם כמנהגו נוהג.

ט. ומה לזה ולהדחת שר?

י. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

72. **בסעיף 32** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתואר מכתבו החשאי של ראש השב"כ מיום 14.8.2024.

א. רק במדינות אפלות ובלתי דמוקרטיות ניתן לתאר תרחיש בו ראש המשטרה החשאית מוציא מכתב לתובעת הכללית לפיו נבחר ציבור מסוים לא נאה לו ולאחר מכן עצם קיומו של המכתב, מבלי שתוכנו ייחשף, הופך לראיה במסגרת הליך עוקף-דמוקרטיה להדחתו של השר.

ב. היועצת המשפטית לממשלה אף אומרת כי המכתב "מדבר בעד עצמו". על כך אמרו חז"ל "לעג לרש".

ג. אין מקום לתופעות מעין אלו, ויש לגדוע את הפרקטיקה האפלה הזו באיבה.

ד. עוד יוער כי מכתב זה טרם הומצא ללשכת השר לביטחון לאומי על אף בקשות חוזרות ונשנות.

ה. איזה בסיס יש כאן להדחת שר?

ו. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק. הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

73. **בסעיף 33** למכתב היועצת המשפטית לממשלה מתארת את פרשת הענקת דרגות סנ"צ לרפ"ק מאיר סויסה תוך שלל הטעיות עובדתיות וטעויות משפטיות בוטות.

א. אכן, ביום 22.8.2024 הוענקו לקצין דרגות סגן-ניצב והוא מונה למפקד תחנת דרום תל אביב על ידי השר לביטחון לאומי מכוח סעיף 7 ל**פקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971**.

ב. הדרגות והתפקיד הוענקו לקצין על ידי השר לביטחון לאומי לאחר ש:

1. הממכ"ל (דאז) קובי שבתאי המליץ לשר על כך באופן אישי במסגרת סבב מינויים.
2. ביום 18.4.2024, טרם קיום דיון השיבוצים, קבע ראש אגף משאבי אנוש כי אין מניעה לקדם את הקצין.

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 300, יקיר | טורא 432, י-ם

3. ביום 7.5.2024 ספ"כ משטרת ישראל המליץ על קידום הקצין. בדיון עמדו חברי הספ"כ על כישוריו הייחודיים של הקצין, על הצורך לגבות את שוטרי משטרת ישראל ובפרט בעת הזו, על המדיניות לקדם קצינים גם כאשר יש תיק משמעתי בעניינם ועל עינוי הדין שנעשה לקצין. המפכ"ל (דאז) סיכם את הדיון כך ש"הקצין ייצא לפו"מ ויקבל תפקיד על תנאי השלמת החקירה בעניינו" והוחלט כי הקצין "מועמד לתפקיד ע"ת אישור". לא פורט מהו האישור בביטוי "ע"ת אישור".

4. ביום 8.5.2024 העביר ראש אגף משאבי אנוש במשטרת ישראל מכתב לשר לביטחון לאומי בעניין הקצין ולפיו בדיון שיבוצים שהתקיים בחר הספ"כ הארצי בקצין לתפקיד מפקד תחנת תל אביב דרום, בחירה הטעונה אישור השר, וכי בהתאם לאמור הקצין יצא לקורס פו"מ. במכתב פורט, כי לקצין שני תיקים פתוחים הנחקרים במח"ש, וזאת בגין אירועים שהתרחשו במהלך מילוי תפקידו וכי בנסיבות האמורות, ולאור מדיניות המפכ"ל בנוגע לאירועים המתרחשים במהלך מילוי התפקיד, ניתן לאשר את השתתפות הקצין בקורס. יצוין, כי במכתב לא נכתב שהמינוי כפוף לתוצאות ההליכים המתקיימים במחלקה לחקירות שוטרים.

5. עוד באותו יום: הודיעו לקצין שהספ"כ המליץ לקדמו, ובזימון הקצינים מטעם ראש מחלקת כוח אדם לקורס הפו"מ נכתב כי "מינוי ודרגת הסנ"צ יוענקו להם בסיומו במעמד הטקס" (כפי שאכן קרה), ונוצרה אצלו, מטבע הדברים, הסתמכות לכל הפחות בכל הקשור לאישור הגורמים הממליצים. לאחר מכן העבירה ראש מחלקת כוח אדם במשטרת ישראל לראש את"ב במשרד לביטחון לאומי רשימה של 51 קצינים שמבוקש ביחס אליהם אישור עקרוני לקידום בטרם יציאתם לקורס פו"מ. ביחס ל-50 קצינים פורט כי אין מניעה משמעתית בעניינם וביחס לקצין פורט כי ישנם שני תיקים פתוחים במח"ש. אך לא נכתב שיש מניעה כלשהיא. **כאן המקום גם לציין כי על פי חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, תשע"ט-2019 שנחקק בשנים האחרונות, לשר אין סמכות לקבל מידע אודות תיקים פתוחים בהם טרם הוגש כתב אישום.** השר לביטחון לאומי נתן אישור עקרוני לקידום לגבי כל רשימת הקצינים שהונחה לפניו לרבות הקצין.

6. ביום 18.7.2024 הוגש נגד הקצין כתב אישום בגין מעשי פזיזות ורשלנות על השלכת רימון הלם יחד עם שוטרים אחרים אל עבר מפגינים שפעלו באלימות, פרצו מחסומי משטרה והשליכו חפצים על שוטרים. השימוש ברימון נעשה בעקבות הוראה מהקצונה המשטרתית הבכירה ביותר.

7. ביום 28.7.2024 נמחקה עתירה קודמת שעסקה במינויו של הקצין בשל היותה מוקדמת, בהיעדר החלטה על מינויו.

8. ביום 31.7.2024, לאחר מחיקת העתירה, פנו המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), ד"ר גיל לימון, והמשנה לפרקליט המדינה לעניינים אזרחיים, עו"ד אורית קוטב, ליועץ המשפטי למשטרת ישראל. בפניה פורט כי מאחר שהחלטת הספ"כ והמפכ"ל מיום 7.5.2024 הותנתה בהשלמת החקירה, לא ניתן להסתמך על סיכום הדיון האמור של הספ"כ הארצי לשם קידום הקצין

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv
053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 432, י-ם

בדרגה. זאת, בפרט לנוכח העובדה שביום 18.7.2024, בתום החקירה באחד התיקים במח"ש, הוגש נגד הקצין כתב אישום בגין מעשה רשלנות.

9. ביום 21.8.2024 פנה השר לביטחון לאומי לממלא מקום המפכ"ל, ניצב אבישי פלד, וביקש את עמדתו ביחס למינוי הקצין, וזאת לאור בקשת אמ"ש משטרת ישראל למצוא פתרונות לכלל הקצינים שעתידים היו לסיים את קורס הפו"מ יום למחרת. עוד באותו התקבלה המלצת קידום לקצין מאת מ"מ המפכ"ל. ממכתב ההמלצה עולה כי נשקלו כלל השיקולים לרבות השיקולים שעלו בספ"כ, וההכרעה הייתה כי השיקולים בעד הקידום גברו בצורה חד משמעית על השיקול נגד הקידום בגין הגשת כתב האישום.

ג. נהלי המשטרה מאפשרים את קידומו של קצין, על אף כתב אישום, מקום בו התקבלה המלצת המפכ"ל לעניין זה. בענייננו ברי כי תנאי זה התקיים.

ד. יש לציין כי היועצת המשפטית לממשלה לא התירה ייצוג נפרד לשר לביטחון לאומי בעתירה המנהלית שהוגשה כנגד דרגות הקצין והשר עתר בעניין זה לבג"ץ ועודנו ממתין לפסק דין.

ה. קרי – הסוגיה המנהלית טרם הוכרעה, לא מהותית ואף לא ביחס לשאלה המקדמית בדבר המייצגים. כל שניתן הוא סעד זמני.

ו. הנ"ל לא מנע, למרבה הצער מהיועצת המשפטית לממשלה להטעות את בית המשפט ולהשתמש במונח "פסק-דין" בעוד שאין בעניינו של הקצין כל פסק-דין, והעניין תלוי ועומד, כאמור.

ז. כיצד ניתן לקחת סוגיה מנהלית תלויה ועומדת, שכל כולה טענות המתבססות על דוקטרינת עילת הסבירות בעוד שבחיבט הסמכות ובהיבט של ההליך לא דבק רבב – ולראות בכך בסיס להקמתה של עילת הדחה כנגד שר בישראל? אין אלא לתמוה על כך, לשון עדינה.

ת. מתחוור, אם כן, כי אין בפעולות המתוארות כל רמז, ולו דק, ל"זלזול בחוק, הפרת דין ופגיעה בעקרונות יסוד משטריים". זאת בלשון המעטה שכן טענות העותרים מופרכות בעניין זה מן היסוד והן עדות לסוריאליזם שבבסיס ההליך דנא.

לסיכום

74. התחוור למעלה מכל ספק כי אין כל תשתית, לא עובדתית, לא משפטית ולא משטרית, לטענות העותרים בהקשר זה.

75. לא רק שהשר לביטחון לאומי לא כופר בשלטון החוק, אלא שלהפך, אבן היסוד של המדיניות אותה הוא מכתיב היא השוויון באכיפה – עיקרון בלעדיו שלטון חוק אין.

76. **ותהא מדיניות האכיפה אשר תהא אך שתהא מכוח החוק ושתהאד שוויונית, זו כל תורת השר לביטחון לאומי על רגל אחת.**

דוד פטר, עו"ד
David Peter, Adv

053-7526811
Office@dvdptr.com
הגיתית 100, יקיר | טורא 32א, י-ם

77. הנרתעים ממדיניות ברורה זו, שלא לומר המנסים לסכל מדיניות זו או המנסים להדיח את השר, מעידים בעיקר על עצמם.
78. יובהר למעלה מכל ספק כי לא ניתן להכיל מצב דברים בו היועצת המשפטית לממשלה לא מייצגת את הממשלה בעתירות, הנעדרות תשתית משפטית או עובדתית, כנגד כהונת מי מחבריה. אין, כך נדמה "חילוקי דעות מהותיים... היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל" יותר מזה.
79. **בשולי הדברים יאמר כי תרבות דמוקרטית היא המוכנות הנפשית להכיל תוצאה שאין העותרים, או אף הייעוץ המשפטי לממשלה, אוהבים.**
80. בפני מדינת ישראל עומדים אתגרים לאומיים, ביטחוניים וכלכליים אדירים. זו העת לעצור את הפרימה הפנימית ואת הניסיון המתמיד להפר את כללי המשחק המוסכמים בין אזרחי ישראל.

בכבוד רב,

דוד פטר, עו"ד
ב"כ השר לביטחון לאומי

היום, ירושלים, 22.12.2024

בשם המשיבים 1 ו-3
בבג"ץ 9037-08-24,
בבג"ץ 46277-09-24
ובבג"ץ 52917-09-24,
והמשיבים 2,1 ו-4
בבג"ץ 37361-08-24:

עו"ד שוש שמואלי, עו"ד ערין ספדי-עטילה,
עו"ד נעם נורקין

בשם המשיב 2
בבג"ץ 9037-08-24,
בבג"ץ 46277-09-24
ובבג"ץ 52917-09-24,
והמשיב 3 בבג"ץ
37361-08-24:

עו"ד דוד פטר

החלטה

מהבקשה שבפני עולה כי חל לכאורה שינוי נסיבות בעניין שמעוררות העתירות. בהתחשב בכך שטרם הוגשה כל התייחסות לגוף הטענות המועלות בעתירות, וכן בהתחשב במועד הקרוב הצפוי שנקבע לדיון בהן, ביום 7.4.2025 – לא ראיתי לתת כעת צו ארעי במעמד צד אחד.

מכל מקום, בהתאם להחלטתי מיום 12.1.2025 על התגובות המקדמיות להיות מוגשות עד 14 יום לפני מועד הדיון האמור, וככל הניתן יקדימו המשיבים את הגשתן. התגובות יתייחסו גם לרלוונטיות של בקשת המחיקה שהוגשה, לבקשה למתן צו ביניים, וכן לשאלה האם קיים הליך הבחינה שאליו התייחסה היועצת המשפטית לממשלה במכתבה מיום 30.1.2025.

ניתנה היום, י"ח אדר תשפ"ה (18 מרץ 2025).

דפנה ברק-ארז
שופטת

נספח מש/4

מכתב היועצת המשפטית לממשלה
אל ראש הממשלה מיום 30.1.25

עמ' 168

נספח מש/4

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, א' שבט תשפ"ה
30 ינואר 2025

מס' מסמך: 004-99-2025-001272
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
ח"כ בנימין נתניהו
ראש ממשלת ישראל

שלום רב,

הנדון: עתירות בעניין כהונתו של חבר הכנסת בן גביר כשר לביטחון לאומי

טרם הושלם השיח בינינו בנושא שבנדון, וטרם הושלם תהליך גיבוש עמדת המדינה ביחס לעתירות האמורות, הודיע חבר הכנסת בן גביר על התפטרותו מהממשלה. בנסיבות אלו בכוונתי לבקש מבית המשפט להורות על מחיקת העתירות, תוך שמירת טענות הצדדים.

ככל שתשקול בעתיד למנות את חבר הכנסת בן גביר כחבר בממשלה, תתחייב בחינה של התשתית העובדתית הרלוונטית העדכנית ובתוך כך זו שהוצגה בפניך לאחרונה. בחינה עתידית זו תתבצע, ככל שיהיה צורך בדבר, בראי כללי המשפט המנהלי, ובשים לב לכך כי מדובר יהיה במינוי חדש.

בברכה,

גלי בהרב - מיארה

העתק:

פרקליט המדינה

מנהל מערך ייעוץ וחקיקה - המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-תוקפי)

מנהל מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה

מזכיר הממשלה

יועצת משפטית למשרד ראש הממשלה

רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010 ☎ 073-3925511 , 073-3925521 פקס:02-6467001

נספח מש/5

הצעת ההחלטה בדבר צירוף שרים לממשלה

עמ' 172

צירוף שרים לממשלה ושינוי בחלוקת התפקידים בין השרים

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. בהתאם לסעיף 15 לחוק יסוד: הממשלה, ועל פי הצעת ראש הממשלה, לצרף את חברי הכנסת איתמר בן גביר, עמיחי אליהו ויצחק וסרלאוף כשרים לממשלה.
2. בהתאם לסעיף 31(א) לחוק יסוד: הממשלה, לשנות את חלוקת התפקידים בממשלה **ולמנות את השר איתמר בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי, את השר עמיחי אליהו** לתפקיד שר המורשת ואת השר יצחק וסרלאוף לתפקיד שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, כולם במקומו של השר חיים כץ, שמילא את התפקידים במילוי מקום בהתאם להחלטת ממשלה מס' 2699 מיום 23.1.2025, אשר ימשיך לכהן כשר התיירות.
3. לצרף את השר איתמר בן גביר לוועדת שרים לענייני חקיקה כממלא מקום יו"ר הוועדה.
4. להביא את ההחלטות בסעיפים 1 ו-2 לאישור הכנסת בהתאם לסעיפים 15 ו-31(א) לחוק יסוד: הממשלה.

דברי הסבר

רקע כללי

בהחלטת ממשלה מס' 2699 מיום 23.01.2025, הוחלט לקבוע כי השר חיים כץ ימלא את מקום השר לביטחון לאומי, שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ושר המורשת, בנוסף על תפקידו כשר התיירות, וזאת לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים, כקבוע בסעיף 24(ג) לחוק יסוד: הממשלה.

סעיף 15 לחוק יסוד: הממשלה קובע כי "הממשלה רשאית, על פי הצעת ראש הממשלה, לצרף שר נוסף לממשלה; החליטה הממשלה לצרף שר, תודיע על כך ועל תפקידו או על תחומי הפעילות שבאחריותו של השר הנוסף לכנסת; עם אישור ההודעה על ידי הכנסת ייכנס השר הנוסף לכהונתו וסמוך ככל האפשר לאישור יצהיר את הצהרת האמונים".

סעיף 31(א) לחוק יסוד: הממשלה קובע כי "הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לשנות את חלוקת התפקידים בין השרים, למעט תפקיד ראש הממשלה".

בהתאם לאמור, מוצע לצרף לממשלה ולמנות לשרים את איתמר בן גביר לשר לביטחון לאומי, עמיחי אליהו לשר המורשת ויצחק וסרלאוף לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי. זאת במקומו של השר חיים כץ אשר מילא את התפקידים האמורים ואשר ימשיך לכהן כשר התיירות.

עוד מוצע לצרף את השר בן גביר לוועדת השרים לענייני חקיקה, כממלא מקום יו"ר הוועדה, כפי שהיה בעת הקמת הוועדה בתחילת כהונת הממשלה. השרים יחזרו לכהן בוועדות השרים שאליהן מונו מתוקף תפקידם (לא שמית) עם כניסתם לתפקיד.

על פי סעיפים 15 ו- 31(א) לחוק יסוד: הממשלה, החלטה זו טעונה את אישור הכנסת.

כמו כן, בהתאם לסעיפים 10(ב)(2) ו-10(ב)(11) לחוק הממשלה, תשס"א – 2001 על ההחלטה תפורסם הודעה ברשומות מטעם הממשלה.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה 2699 מיום 23.01.2025.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד ביום ההצעה

מפאת קוצר הזמן לא ניתן היה להכין חוות דעת משפטית, שתימסר בעל פה על ידי היועצת המשפטית לממשלה במהלך הדיון.

סיווגים

סיווג ראשי: 05ממשלה;

תחום פעולה עיקרי: 09אחר

מגיש: ראש הממשלה

י"ח באדר התשפ"ה
18 במרץ 2025

נספח מש/6

מסמך העקרונות

עמ' 176

עקרונות ביחס לממשק בין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל

א. כללי

- העקרונות דנן נועדו לעגן הגנות על פעילותה התקינה, המקצועית, והממלכתית של המשטרה והיחידות הכפופות לה, לשם יישום הדין ופסיקת בג"ץ. מסמך זה אינו גורע מכל חובה או עקרון הקיימים בחוק או בדין בכל עניין שנזכר בו או שלא נזכר בו.

ב. חופש ביטוי, מחאות והפגנות

- מדיניות השר, בעניינים בעלי השפעה על הזכות לחופש ביטוי, מחאות והפגנות, תפורסם מראש, לאחר היוועצות עם המפכ"ל והייעוץ המשפטי לממשלה. המדיניות תהא צופה פני עתיד, פומבית, כללית, שוויונית, ולא תיקבע, תפורסם או תשונה אגב אירועי מחאה קונקרטיים, כנדרש ככלל בקביעת מדיניות על ידי השר.
- השר לא יעסוק, במישרין או בעקיפין, בנושאי מחאה והפגנה נגד השלטון.
- השר לא יהיה מעורב, במישרין או בעקיפין, בהיערכות המשטרה לטיפול באירועי מחאה והפגנה, לרבות קביעת תנאים לקיום הפגנה, בהקצאת סדר הכוחות או בטיפול בהם בפועל. אין באמור כדי לגרוע מאפשרותו של השר לקבל עדכונים באשר לאירועים חריגים שיש בהם סכנה ממשית לביטחון הציבור.
- השר לא יתייחס, במישרין או בעקיפין, לאירועי מחאה קונקרטיים ולאופן טיפול המשטרה בהם, לרבות האישורים וההנחיות שניתנו, גם לא בדיעבד או בדרך של אזכור מדיניותו באופן שעלול להשפיע על הטיפול באירוע קונקרטי.

ג. קבלת החלטות אופרטיביות ושיקול דעת מבצעי

- השר לא ייתן הנחיות או יתערב בדרך אחרת בקבלת החלטות אופרטיביות, ובשיקול הדעת המבצעי של המשטרה, לרבות בדרך של מתן הנחיות או השפעה בעקיפין.

ד. חקירות

- השר אינו מוסמך לקבוע מדיניות בנושא חקירות, להבדיל מסמכותו להתוות מדיניות ועקרונות כלליים כקבוע בסעיף 8ג.(א) לפקודת המשטרה.
- השר לא יתערב או ישפיע בכל אופן שהוא, במישרין או בעקיפין, בענייני חקירות.
- השר לא יתייחס, במישרין או בעקיפין, לחקירות המתנהלות נגד שוטרים.

ה. ממשק השר והמשטרה בנושא מינוי וקידום שוטרים

- מינוי וקידום שוטרים יעשו בהתאם לנהלי משרד הבל"מ והמשטרה, שיותאמו בהתאם לסעיף ח' שלהלן.
- תהליך המינוי עד לדרגת ניצב (לא כולל) יתקיים על בסיס המלצותיו המקצועיות של הספ"כ והמפכ"ל, ודחייתן תחייב הנמקה בהתאם לדין.

- ראיונות שעורך השר עם שוטרים המועמדים לקידום או להעברה לתפקיד רוחב או שיחות עם שוטרים בעניין זה על ידי השר או מי מטעמו יתקיימו רק לאחר קבלת המלצת הספ"כ ומתוך מומלצי הספ"כ.
- השר לא יראיין מועמדים לקידום שדרגתם היא רפ"ק והוא או מי מטעמו לא יקיימו שיחות עם מועמדים לקידום שדרגתם רפ"ק בעניין קידומם. דרגות כתף סנ"צ-נצ"מ (כולל תפקידי רוחב) ירואיינו בנוכחות נציג אמ"ש משטרה בכיר בראיון.
- השר לא יראיין מועמדים לקידום או להעברה לתפקיד רוחב בתפקידי אח"מ, ייעוץ משפטי ותביעות, והוא או מי מטעמו לא יקיימו שיחות עם מועמדים לקידום בתפקידי אח"מ, ייעוץ משפטי ותביעות בעניין קידומם. זאת, למעט מועמדים לקידום לדרגת ניצב, תפקיד יועמ"ש משטרה ורח"ט תביעות.

ו. לשכת השר

- כלל העקרונות וההנחיות שפורטו לעיל חלים על עובדי לשכת השר או מי מטעמו בהתנהלותם מול משטרת ישראל. משרות אמון בלשכת השר יערכו יומן שיחות עבודה עם שוטרים (למעט חברי ספ"כ), ויעבירו דיווח עיתי אשר יישמר בלשכת מנכ"ל משרד הבל"מ, ומנכ"ל הבל"מ יעבירו למשטרה, כפי שייקבע בנהלי הבל"מ והמשטרה.

ז. שיחות של השר עם שוטרים (שאינם המפכ"ל)

- יתקיימו בתיאום עם לשכת המפכ"ל טרם השיחה, אשר תתעד את נושאי ומועדי שיחות שהתקיימו בין השר לבין שוטרים.
- בכל שיחה ישתתף המזכיר הבטחוני לשר לביטחון לאומי שיערוך תרשומת מסודרת של נושאי השיחה ועיקריה במזכר מסודר. באפשרות לשכת מפכ"ל לצרף לכל שיחה גורם פיקודי מן הספ"כ.
- נייר זה אינו מתייחס לנושא ביקורים ביחידות ותחנות משטרה, מעבר לכך שהם יתקיימו בתיאום עם לשכת מפכ"ל.

ח. עיגון העקרונות ביחס לממשק בין שר הבל"מ והמשטרה בנהלי המשרד לביטחון לאומי והמשטרה.

- העקרונות לעיל יעוגנו תוך 60 ימים בנהלי המשרד לביטחון לאומי ובמידת הצורך בהוראות ובנהלי המשטרה, לשם יישום הדין ופסיקת בג"ץ.
- לשם כך יחל לעבוד באופן מיידי צוות הכולל נציגים של המשרד לביטחון לאומי, שייקבעו על ידי השר, נציגי משטרה ונציגי היועצת המשפטית לממשלה. ראש הצוות יהיה נציג היועצת המשפטית לממשלה. במסגרת גיבוש הנהלים הצוות יעגן גם את ממשק השר מול המשטרה להיערכות לאירועים המוניים בעלי רגישות מיוחדת, בשים לב למסקנות ועדת החקירה לחקר אסון מירון.
- לאחר השלמת גיבוש הנהלים כאמור תוגש הודעת עדכון משותפת לבית המשפט.

ט. הסדר דיוני

- משיבי המדינה והשר יפעלו לפי המתווה הדיוני הבא לעניין ארבע העתירות התלויות ועומדות. בעניין מינויו של חה"כ בן גביר לשר לביטחון לאומי (בג"ץ 9037-08-24, בג"ץ 37361-08-24, בג"ץ 46277-09-24, בג"ץ 52917-09-24) (להלן: "העתירות"):

א. משיבי המדינה יגישו במסגרת התגובה המקדמית לעתירות את המסמך ואת העקרונות דנן אשר השר הודיע שהם מקובלים עליו, ובית המשפט יתבקש ליתן להם תוקף של החלטה שיפוטית.

ב. עוד במסגרת התגובה המקדמית יתבקש בית המשפט לאפשר לשר לביטחון לאומי, למשרד לביטחון לאומי, למשטרת ישראל ולייעוץ המשפטי לממשלה שהות של 60 ימים לעבודת הצוות שנזכרת לעיל ולהטמעת כלל העקרונות וההנחיות המפורטות לעיל בנהלי המשרד לביטחון לאומי והמשטרה, מבלי לגרוע ממיידיות תחולת המסמך והעקרונות.

ג. לאחר גיבוש הנהלים והפקודות יגישו משיבי המדינה הודעה מעדכנת לבית המשפט הנכבד בדבר הנהלים שגובשו, בה יתבקש בית המשפט למחוק את העתירות תוך שמירת טענות כל הצדדים.

נספח מש/7

מכתב היועצת המשפטית לממשלה
אל ראש הממשלה מיום 2.12.25

עמ' 180

נספח מש/7

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, י"ב כסלו תשפ"ו
02 דצמבר 2025

מס' מסמך: 004-99-2025-025337
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
ח"כ בנימין נתניהו
<u>ראש ממשלת ישראל</u>

שלום רב,

הנדון: **<u>מענה לעתירות בעניין כהונתו של השר לביטחון לאומי</u>**
סמך: מכתביי מימים 14.11.24 ו-30.1.25;
מכתבו של השר לביטחון לאומי מיום 22.12.24

1. טרם הקמת הממשלה הוגשה עתירה בה נטען כי אתה מנוע מלמנות את תבר הכנסת בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי (בג"ץ 8910/22). בית המשפט דחה את העתירה, אף שמצא כי המינוי מעורר קושי. בית המשפט ייחס משקל מכריע לדברי השר אשר "חזר והדגיש עד כמה שינה את דרכיו ואורחותיו בשנים האחרונות" ולחלוף הזמן מאז האירועים שעמדו בבסיס העתירה. כן התבסס פסק הדין "**על יסוד עצמאותה של המשטרה**", על כך שהשר אינו משמש כ"מפכ"ל על", והודגש כי בחינת המינוי נעשתה על פי מצב הדברים ביום הגשת העתירה.

2. בחודש נובמבר 2024 פניתי אליך בעניין העתירות שבנדון, שהוגשו לאחר כניסת השר לתפקיד. עמדתי על כך שהתשתית המנהלית ראייתית שנפרשת בהן ובפניות נוספות מלמדת כי מאז מונה לתפקיד, השר משפיע ומתערב לכאורה באופן פסול, וחוזר ונשנה, בהפעלת הכוח המשטרתי ובפעילותה האופרטיבית של המשטרה. זאת, בניגוד לדין, בניגוד להחלטות שיפוטיות מפורשות, ולמעשה באופן החותר תחת תפיסת "עצמאותה של המשטרה", שעל יסודה ניתן פסק הדין האמור.

הדגשתי, כי השילוב בין כוחו של השר ביחס למשטרה והשפעתו המעשית על העתיד המקצועי של קציניה לבין ההתערבויות הפסולות לכאורה בפעילותה, פוגע באפשרות להבטיח כי המשטרה תפעל מתוך נאמנות לציבור כמתחייב במשטר דמוקרטי, ולא לדרג הפוליטי. למכתבי צורף תיאור תמציתי של עיקרי האירועים.

3. טרם שנשלמה בחינת התשתית העובדתית, הודיע השר בחודש ינואר 2025 על התפטרותו מן הממשלה. לקראת חזרתו לתפקיד, בחודש מרץ 2025, הבהרתי כי טרם אישור המינוי בממשלה נדרש להשלים את הליך הבחינה האמור. הדבר לא נעשה.

4. בחודש אפריל 2025, כתוצאה משיח שנערך עמך ועם השר, הוגש לבית המשפט מסמך עקרונות ביחס לממשק שבין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל. המסמך הוגש בהסכמתו של השר, לאחר שגובש עם נציגיו. המסמך כולל ערובות שתכליתן לצמצם, ככל הניתן ובאופן מיידי, את החשש מפני הפגיעה בעבודת המשטרה ובשלטון החוק. מדובר היה בניסיון למצות את הכלים שבידי ראש הממשלה והייעוץ המשפטי לממשלה לשמור על עצמאות המשטרה מפני התערבות פוליטית פסולה. העקרונות המוסכמים נכנסו לתוקף באופן מיידי.

5. לצורך הטמעת העקרונות המוסכמים בנהלי המשרד לביטחון לאומי ובפקודות המשטרה לטווח הארוך - ומתוך הנחה כי השר אכן יקיים את העקרונות שאליהם התחייב - הוקם צוות בין-משרדי בראשות המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-מנהלי). הצוות סיים לאחרונה את דיוניו והעביר למשתתפים את מסמכי העבודה הסופיים, והם התבקשו לאשרם. עד כה, טרם התקבלה התייחסות המשרד לביטחון לאומי למסמכים.

6. **אולם, הדין והעקרונות המוסכמים לחוד והמציאות בשטח לחוד. בפועל, השר ממשיך להפר את הדין, את החלטות בית המשפט, ובתוך כך פועל בניגוד למסמך העקרונות ולעקרונות שאליהם התחייב במפורש. מדובר בהפרות מהותיות חוזרות ונשנות, במספר רב של הקשרים, שהופכות את הדין הקובע את עקרון עצמאות המשטרה, ובכלל זאת את מסמך העקרונות שנועד להבטיח עקרון זה, לאות מתה. אזכיר דוגמאות מהעת האחרונה.**

א. חופש ביטוי, מחאות והפגנות

7. מדיניות השר, בעניינים בעלי השפעה על הזכות לחופש ביטוי, מחאות והפגנות, נדרשת להתפרסם מראש, לאחר היוועצות עם המפכ"ל והייעוץ המשפטי לממשלה. המדיניות אמורה להיות צופה פני עתיד, פומבית, כללית, שוויונית, ולא תיקבע, תפורסם או תשונה אגב אירועי מחאה קונקרטיים (ר' למשל בסעיף ב' למסמך העקרונות).

8. חרף זאת, ביום 28.8.25, במקביל לעבודת הצוות הבין-משרדי בנושא, במהלך תקופה בה מתנהלות מחאות נגד השלטון, פרסם השר בפומבי ובאמצעי תקשורת, מסמך תחת הכותרת "מדיניות בנושא הפגנות", שכלל הוראות הנוגעות לליבת מימוש חופש הביטוי. הוראות אלה, על פני הדברים, אינן עולות בקנה אחד עם הדין ועם פסיקת בית המשפט העליון בנושא הזכות להפגין. המסמך פורסם טרם השלמת ההיוועצות בנושא עם מפכ"ל המשטרה ועם הייעוץ המשפטי לממשלה; תוכנו אינו עולה בקנה אחד עם התייחסות המפכ"ל שהוגשה לשר ועם

הנחיות גורמי האכיפה בנושא; והוא כולל היבטים שהשר אינו מוסמך לקבוע לגביהם מדיניות.

9. בפרסום הנייר, אגב אירועי מחאה, יש כדי להשפיע באופן פסול על השוטרים העוסקים במלאכה בשטח, להבהיר להם את ציפיות השר מהם, ובכך להשפיע, למצער בעקיפין, על התנהלות המשטרה בהפגנות ובמחאות. זאת, באופן שסותר את הדין, מעורר חשש כבד לפגיעה בזכות החוקתית לחופש ביטוי ומחאה, ואגב כך מרוקן מתוכן את העקרונות המוסכמים.

ב. חקירות פליליות

10. בהתאם לדין אסור לשר להתערב ולהשפיע על חקירות פליליות. בפסק הדין בעניין התיקון לפקודת המשטרה, עמד בית המשפט על הסכנה הטמונה בהתערבות השר בחקירות קונקרטיות (בג"ץ 8987/22). על רקע זה הובהר במסמך העקרונות המוסכם, כי "השר לא יתערב או ישפיע בכל אופן שהוא, במישרין או בעקיפין, בענייני חקירות", וכן "השר לא יתייחס, במישרין או בעקיפין, לחקירות המתנהלות נגד שוטרים" (ר' סעיף ד' למסמך העקרונות).

11. השר מפר עקרונות אלה באופן תדיר, הן לגבי חקירות שוטרים והן לגבי חקירות אזרחים ובעלי תפקידים אחרים. זאת, במקרים בהם הדבר תואם אינטרס ועמדה פוליטית של השר; ובאופן שיש בו כדי להעביר לגורמי אכיפת החוק מסר ברור בדבר ההתנהלות הרצויה, לשיטת השר.

12. כך למשל, התייחס השר מספר פעמים, לרבות לאחר המועד בו גובש מסמך העקרונות, לחקירתו במח"ש של נצ"מ אבישי מועלם, בחשד לעבירות שחיתות. בדברים שפרסם השר ביום 9.6.25 כתב בין היתר: "נצ"מ מועלם סבל מרדיפה מצד שירות הביטחון הכללי. אני מאמין בחפותו, ובטוח שעוד יקודם בדרגתו - כפי שראוי לאדם שפעל ביושר ובמסירות".

בהתייחס לאותה פרשה, לאחר הודעת היועצת המשפטית לממשלה בדבר הגשת כתב אישום בכפוף לשימוע נגד נציב בתי הסוהר, רג"ד קובי יעקובי, פרסם השר ביום 13.7.25 כי "אני מודיע באופן ברור ונחרץ: אני מעניק גיבוי לרב גונדר קובי יעקובי, שכמובן יישאר בתפקידו, וימשיך לבצעו כפי שהוא ביצע אותו עד עכשיו – בנחישות, במקצועיות, ללא משוא פנים, למורת רוחה של היועצת המשפטית לממשלה והתנהגותה העבריינית".

13. דוגמא נוספת עניינה בהגשת כתב אישום נגד סנ"צ עמית פולק, מפקד תחנת המשטרה בחדרה, בגין תקיפת אזרח בהפגנה ושיבוש מהלכי משפט. ביום 25.5.25, יום הגשת כתב האישום, פרסם השר, בין היתר, את הדברים הבאים: "סנ"צ עמית פולק הוא קצין משטרה איכותי וראוי, וככל שזה תלוי בי, הוא יישאר קצין במשטרת ישראל".

14. במקרים אחרים, תקף השר את רשויות אכיפת החוק בנוגע לחקירות של גורמים המקורבים אליו באופן אישי, או שהוא תומך פוליטית בפעילותם. למשל, בפרסום מיום 10.7.25, הביע תמיכה בסירובה של חברת הכנסת גוטליב שלא להתייצב לחקירה בעניינה ותקף את ההחלטה לזמנה לחקירה.

ג. מינוי שוטרים

15. שימוש פסול בסמכות השר בתחום המינויים, מהווה נקודת תורפה מסוכנת במיוחד בממשק בין הדרג הפוליטי למשטרה. בהתאם לדין, וכפי שעוגן במסמך העקרונות, תהליך מינויים של שוטרים עד דרגת ניצב (לא כולל) יתקיים על בסיס המלצותיו המקצועיות של הספ"כ והמפכ"ל, ודחייתן תחייב הנמקה בהתאם לדין.

16. מקרה בולט מהעת האחרונה שבו השר עשה שימוש פסול בסמכות המינוי הוא עניינה של רפ"ק רינת סבן. השר אישר את המלצת הספ"כ והמפכ"ל לקדמה לדרגת סנ"צ, אך בסופו של יום נמנע מלחתום על הענקת הדרגה. זאת, כך התברר, מטעמים הקשורים לטיפולה ועדותה של הקצינה במסגרת תפקידה במשפט "האלפים" ובתיק פלילי הקשור למקורביך.

17. מדובר בהחלטה בלתי חוקית, שהתקבלה בניגוד לעמדת המפכ"ל וגורמי המקצוע במשטרה, שעניינה מתברר כיום במסגרת הליך שיפוטי. בהתנהלות זו יש כדי להעביר מסר מצנן ומרתיע כלפי חוקרי משטרה אשר מעורבים בחקירות של חברי הממשלה והמקורבים להם ונדרשים להעיד בבית המשפט. מדובר בעניין הנוגע לך באופן אישי, ולכן התייחסות מורחבת לנושא תובא במסגרת התגובה לעתירות בלבד.

18. הדוגמאות שהובאו לעיל, אינן ממצות ואינן משקפות את מלוא ההתנהלות הפסולה ואת הפרות הדין והפרות מסמך העקרונות מהחודשים האחרונים.

19. כמו כן לדוגמאות אלה מצטרפת התנהלות כללית של השר הפועל כמעין "מפכ"ל על" או באופן שמציגו ככזה. בכלל זאת, ניתן לציין את הצטרפותו לפעילות אופרטיבית של המשטרה, לרבות השתתפותו בפעילות מול אזרחים; חיכוך עם אזרחים במהלך פעילות משטרתית; עירוב בפרסומים מטעמו בין פעילותה האופרטיבית של המשטרה לבין פעילותו הפוליטית. זאת, תוך יצירת קשר בין פעולות אכיפה של המשטרה מול אזרחים לבין הפעילות הפוליטית.

20. המכלול המתואר לעיל, מהווה פגיעה שיטתית של השר בתקינות עבודת המשטרה ועצמאותה המקצועית, בהתייחס לעניינים הנוגעים לליבת זכויות האדם במדינה: התערבות פסולה בטיפול המשטרה במחאות; שימוש פסול בסמכות המינויים; התערבות והשפעה על חקירות של שוטרים ואזרחים ומעורבות אקטיבית בפעילות האופרטיבית של המשטרה. התמונה העולה מהדברים היא של הפרת הדין, הפרה מתמדת של עקרון עצמאות המשטרה והפרת מתווה העקרונות בכללותו, במובחן מהפרות נקודתיות.

21. מכאן, למשמעות הדברים;

מבחינה משפטית, התשתית המנהלית ראייתית, עליה נסמך בית המשפט בפסק הדין שאישר מלכתחילה את מינויו של חבר-הכנסת בן גביר לתפקיד השר לביטחון לאומי, השתנתה באופן מהותי, והיסודות המשפטיים שעליהם נשענה הכרעת בית המשפט התערערו.

לאחר שכשל הניסיון לקבוע ערובות אפקטיביות בהסכמת השר, למניעת התערבות פוליטית פסולה מצידו בעבודת המשטרה, לא ניתן עוד להגן על עצמאות המשטרה מפני הדפוס החוזר של התערבות פסולה ופגיעה בשלטון החוק ובזכויות האדם. הערובות המוסכמות אינן מספקות מענה להתנהלותו החוזרת ונשנית של השר, בניגוד לדין.

בפסיקתו בעניין תיקון פקודת המשטרה עמד בית המשפט העליון על הקשר ההדוק בין הבטחת עצמאות המשטרה לבין ההגנה על זכויות האדם במדינה:

> **"הבטחת עצמאותה ומקצועיותה של המשטרה – כחלק ממכלול האיזונים והבלמים שפורטו לעיל – היא חיונית להגנה על זכויות האדם; בהתאם, השאלה כיצד מערכת יחסים זו מוסדרת היא 'שאלה קריטית' שניצבת ב'גרעין הקשה' של הזכויות החוקתיות שנפגעות כתוצאה מהפעלת סמכויות המשטרה [...] ובפרט בזכות לחירות; לפרטיות; לחופש ביטוי; לחופש תנועה.**
>
> ...
>
> **בנוסף לאמור, סבורני כי פגיעה בעצמאות המשטרה תוך הכפפתה באופן לא מאוזן לדרג המיניסטריאלי, מוליכה גם לפגיעה מובחנת ועצמאית בזכות החוקתית לכבוד האדם [...] פגיעה בעצמאות המשטרה תוך פתיחת פתח להשפעה של שיקולים פוליטיים לא ענייניים על האופן שבו מופעלות סמכויותיה, מעבירה מסר שלפיו הסמכויות הפוגעניות של המשטרה עלולות לשמש לא רק לשם הגשמת האינטרס הציבורי ובמידה המתחייבת לכך, אלא גם**

לקידום מטרות חיצוניות. כתוצאה מכך, הפרט, שעליו מפעילה המשטרה את סמכויותיה (שמטבען, עשויות להיות פוגעניות), עשוי לחוש כי הוא משמש אמצעי להשגת תכליות זרות" [בפס' 119, 121 לפסק דינו של ממלא מקום הנשיא (בדימ') ע' פוגלמן].

דברים אלו שנכתבו בהקשר החוקתי יפים כמובן אף בהקשר המנהלי, בו נבחנת כהונת חבר הכנסת בן גביר בתפקיד השר לביטחון לאומי. לממשלה אחריות מוגברת להבטיח את פעולתה החוקית של המשטרה כגוף ממלכתי וא-פוליטי.

בהעדר יכולת למנוע התערבויות פוליטיות פסולות בעבודת המשטרה, טענות העותרים, ולמצער בקשתם להוצאת צו על תנאי, מעוגנת בתשתית העובדתית והמשפטית, והיא הולמת את חומרת הפגיעה בעקרונות היסוד של הפעלת הכוח המשטרתי במדינה דמוקרטית.

22. נדרשת אפוא התייחסותך לאמור במכתב זה, ולמכלול האירועים שהתרחשו טרם מינוי חבר הכנסת בן גביר לשר ובשתי תקופות כהונתו. זאת, טרם אשלים את גיבוש עמדתי לעתירות, אותה יש להגיש לבית המשפט עד ליום 14.12.25. ניתן כמובן לקיים פגישת עבודה בנושא.

בברכה,

גלי בהרב-מיארה

העתק:
פרקליט המדינה
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי)
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)
מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה
המשנה ליועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה

נספח מש/8

מכתבו של מזכיר הממשלה אל היועצת המשפטית לממשלה מיום 10.12.25

עמ' 188

נספח מש/8

מזכיר הממשלה

ירושלים, כ' בכסלו התשפ"ו, 10 בדצמבר 2025

לכבוד
גב' גלי בהרב מיארה, עו"ד
היועצת המשפטית לממשלה

שלום רב,

הנדון: מכתבך בעניין העתירות הנוגעות לכהונתו של השר לביטחון לאומי

בהמשך למכתבך מיום 2.12.25 אל ראש הממשלה בעניין שבנדון, אתכבד להשיבך על דעתו כדלקמן:

1. במכתבך האמור, פנית לראש הממשלה בעניין מענה לעתירות שהוגשו לבית המשפט העליון בנוגע לכהונתו של השר לביטחון לאומי חה"כ איתמר בן גביר.
2. נזכיר כי ביום 9.9.25 הגשת לבית המשפט הודעת עדכון מטעמך בעניין זה, בה התייחסת לטענות שהעלית במכתבך מיום 2.12.25 .
3. בהמשך לכך, הוגשה לבית המשפט "הודעה ותגובה מקדמית ראשונית לעניין דחיה על הסף מטעם ראש הממשלה וממשלת ישראל" (להלן: "התגובה המקדמית") בה ניתן מענה מלא לטענותייך וכן לדוגמאות הבודדות שציינת בהודעת העדכון מטעמך.
4. למרות זאת, לצערנו הרב, במכתבך לראש הממשלה מיום 2.12.25 לא חידשת דבר, ואף לא נתת כל מענה לטענות כבדות המשקל שהועלו בתגובה המקדמית ולתשובות שניתנו במסגרתה לדוגמאות שכללת בהודעתך. מכתבך האמור מתעלם מכך לחלוטין, כאילו לא הוגשה כל תגובה בעניין.
5. יוער, כי גם בעבר הועברה אלייך תשובה מטעם ראש הממשלה אליה צורפה התייחסות מפורטת ומקיפה של השר לביטחון לאומי מיום 22.12.24, שהשיב לטענות שהועלו נגדו במכתבך מיום 14.11.24, ואף לתשובה זו לא ניתן כל מענה מצידך עד היום הזה.
6. לאור האמור, נדרש לקבל ממך התייחסות מפורטת, אשר תכלול הפעם מענה והתייחסות רצינית לכל האמור בתגובה המקדמית ובהמשך לכך ניתן יהיה לקבוע פגישה עימך ועם השר לביטחון לאומי בכדי לדון בטענותייך באופן מסודר בפני בעל הסמכות בעניין זה – ראש הממשלה.

בכבוד רב,

יוסי פוקס
מזכיר הממשלה

העתק:
ראש הסגל
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-מנהלי)
עו"ד מיכאל ראבילו-ב"כ ראש הממשלה והממשלה

רח' קפלן 3, קרית בן גוריון, ירושלים 91919, טל': 02-6705532, פקס: 02-5632580
3 Kaplan Street, Kiryat Ben Gurion, Jerusalem 91919, Tel: 972-2-6705532, Fax: 972-2-5632580
כתובת אי-מייל: E-mail: memshala@pmo.gov.il

נספח מש/9

מכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-מינהלי) אל מזכיר הממשלה מיום 14.12.25

עמ' 190

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل
ייעוץ וחקיקה
OFFICE OF LEGAL COUNSEL AND LEGISLATIVE AFFAIRS
المشورة والتشريع

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)
כד' בכסלו התשפ"ו
14 בדצמבר 2025

לכבוד
מר יוסי פוקס
<u>מזכיר הממשלה</u>

<u>הנדון: העתירות הנוגעות לכהונתו של השר לביטחון לאומי</u>
סימוכין: מכתביה של היועצת המשפטית לממשלה מימים 14.11.24, 30.1.25 ו-2.12.25; הודעת דוא"ל שלך מיום 23.12.24 אליה צורף מכתבו של ב"כ השר לביטחון לאומי; מכתבך מיום 10.12.25

בהמשך למכתבך האחרון בתכתובת שבסימוכין, אבקש להשיבך על דעת היועצת המשפטית לממשלה:

1. כידוע, וכפי שאף ציינת במכתבך, הסמכות שעומדת על הפרק בעתירות שבנדון היא הסמכות הנתונה לראש הממשלה להעביר שר בממשלה מתפקידו. בשים לב למועד שנקבע לדיון בעתירות (15.1.25) ולדחיפות העניין, נדרשת קבלת החלטתו בהקדם.

2. עד כה הוצגה בפני ראש הממשלה, בכתובים ובפגישות, תשתית רלוונטית מפורטת לקבלת החלטתו. המכתב מיום 2.12.25 שאליו התייחסת מהווה תוספת לתשתית הקיימת.

3. העובדה כי עו"ד ראבילו הגיש לבית המשפט, בשם ראש הממשלה, עמדה חולקת, לרבות לעניין אפשרותו של בית המשפט לבקר את שיקול דעתו של ראש הממשלה, אינה מהווה בסיס לעיכובים נוספים בהליך.

4. בפני ראש הממשלה הוצגו עמדות שונות, ובאפשרותו לקבל החלטה בהתחשב בהן, כולל בעמדתו של השר בן גביר. היועצת שבה ומציעה לקיים פגישת עבודה עם ראש הממשלה, כדי לתת מענה יעיל ומיידי לכל שאלה קונקרטית שלגביה מבקש ראש הממשלה תשובה טרם החלטתו. זאת, כפי שנעשה בעבר.

5. בשים לב למועד שנקבע לדיון בעתירות, ה-15.1.26, תבקש הפרקליטות הארכת מועד קצרה להגשת התגובה המפורטת לעתירות, ובהתאם מוצע כי פגישת העבודה עם ראש הממשלה תתקיים השבוע.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)

העתק:
היועצת המשפטית לממשלה
פרקליט המדינה
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)
מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה
המשנה ליועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה

נספח מש/10

מכתבו של מזכיר הממשלה אל המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-מינהלי) מיום 16.12.25

עמ' 194

נספח מש/10

מזכיר הממשלה

ירושלים, כ״ו בכסלו התשפ״ו, 16 בדצמבר 2025

לכבוד
ד״ר גיל לימון, עו״ד
<u>המשנה ליועצת המשפטית לממשלה</u>

שלום רב,

<u>הנדון: ״העתירות הנוגעות לכהונתו של השר לביטחון לאומי״</u>

סימוכין: מכתבך מיום 14.12.25 ומכתבי מיום 10.12.2025

1. ראשית, מכתבך שבנדון התקבל אצלי רק לאחר שהוגשה תגובת ראש הממשלה והממשלה לבג״ץ במועד שנקבע לה (14.12.25) (על אף שהיית איתי בישיבת הממשלה ויכולת למסור לי אותו קודם לכן) ואילו הייעוץ המשפטי לממשלה נמנע מלהגיש את תגובתו במועד, ולא בכדי.

2. שנית, מכתבך נראה כמו חוליה נוספת בניסיונות הייעוץ המשפטי לממשלה לקנות יתרונות דיוניים פסולים באמצעות מהלכי סרק שמתבצעים תוך כדי הליכים משפטיים, לאחר שהממשלה מגישה את תגובותיה, בדיוק כפי שקרה בפעם הקודמת עת מצאת לנכון להתחכם ולשלוח אלי מכתב בדיוק לפני הגשת תגובה לבית המשפט. מדובר בתופעה פסולה נוספת שאתם מנרמלים ואין לקבלה.

3. לעצם הדברים, הפכתי והפכתי במכתבך ולא הצלחתי להבין את פשרו. אתה חוזר ומציג מצג, כביכול ראש הממשלה נדרש לקבלת ״החלטה מנהלית״ חדשה כלשהי, אולם לא ברור במה מדובר.

4. ההחלטה המנהלית של ראש הממשלה למנות מחדש את חה״כ איתמר בן גביר לשר לביטחון לאומי, התקבלה פה אחד בממשלה ביום 18.3.2025 (החלטה 2894) ואושרה בכנסת ביום 19.3.2025 על פי הוראות חוק יסוד הממשלה. מאז מכהן השר בן גביר כשר לביטחון לאומי של מדינת ישראל.

5. לצערנו, בישראל עותרים ציבוריים יכולים לפנות לבית המשפט בכל טענה, בכל נושא, ובכל עניין, והייעוץ המשפטי יכול להתנהל באופן עצמאי ולהצטרף לעתירתם, מופרכת ככול שתהיה, ללא בסיס משפטי כלשהו בדין, תוך ניצול העובדה שבג״ץ נמנע מלדחות עתירות סרק כאלו על הסף.

6. אולם למרות זאת אין ביכולתך ליצור יש מאין, הליך מנהלי לאשרור כהונתם של שרים. כל העותרים שבעולם בתוספת הרוח הגבית של הייעוץ המשפטי לממשלה שמצטרף אליהם בעקביות נגד הממשלה לא יכולים לשנות זאת.

7. השר מכהן מכוח החלטת הממשלה ואישור הכנסת על פי הוראות חוק יסוד הממשלה. נקודה.

רח׳ קפלן 3, קרית בן גוריון, ירושלים 91919, טל׳: 02-6705532, פקס: 02-5632580
3 Kaplan Street, Kiryat Ben Gurion, Jerusalem 91919, Tel: 972-2-6705532, Fax: 972-2-5632580
כתובת אי-מייל: E-mail: memshala@pmo.gov.il

8. יוער, כי האמור בסעיף 3 למכתבך מוסיף תמיהה גדולה עוד יותר על מכתבך התמוה כשלעצמו, שהרי עו"ד ראבילו מייצג בהליך את ראש הממשלה ואת הממשלה רק משום שהייעוץ המשפטי בחר, שוב, בפעם המי יודע כמה, לייצג את עמדת העותרים ולא את עמדת הממשלה והוא בהחלט מציג את עמדת לקוחותיו כי דינה של העתירה דחיה על הסף, בין השאר, מחמת חוסר שפיטות.

9. אזכיר שוב את מה שכתבתי במכתבי הקודם, כי במכתבכם לראש הממשלה מיום 2.12.25 לא חידשתם דבר, ואף לא נתתם מענה לטענות כבדות המשקל שהועלו בתגובה המקדמית ולתשובות שניתנו בה לדוגמאות שכללתם בהודעתכם.

10. יוער כי כך היה גם בעבר כאשר הועברה אליכם תשובה מטעם ראש הממשלה אליה צורפה התייחסות מפורטת ומקיפה של השר לביטחון לאומי מיום 22.12.24, שהשיב לטענות שהועלו נגדו במכתב מיום 14.11.24, ואף לתשובה זו לא ניתן כל מענה מצד הייעוץ המשפטי לממשלה עד היום הזה.

11. למעשה, טענתך בסיפא של סעיף 3 על "עיכובים נוספים בהליך" היא לא יותר "מהשלכת" חוסר המעש של הייעוץ המשפטי לממשלה על כתפי ראש הממשלה, משיכת זמן של חודשים ארוכים על כלום ושום דבר מתוך איזה חיזיון תעתועים שבמדינת ישראל הדמוקרטית תוכל פקידה, בכירה ככל שתהא, להדיח מתפקידו נבחר ציבור שהוא יו"ר מפלגה שיש לסיעתו ששה מושבים בכנסת, שהתמנה כדת וכדין פה אחד בממשלה לשר לביטחון לאומי ואושר על ידי הכנסת, **רק כי המדיניות של השר אינה מוצאת חן בעיניה???**

12. בסיכומו של דבר ועל אף חוסר המעש המוחלט שלכם בהליך הזה והתעלמותכם מהתשובות שנמסרו לכם זה מכבר לכל הטענות שהעליתם נגד שר הבל"מ, הרי שדלתו של ראש הממשלה פתוחה בפני הייעוץ המשפטי לממשלה בכפוף ללו"ז הצפוף של ראש הממשלה.

13. נא לתאם את פגישת העבודה המבוקשת כנהוג בין הלשכות.

בכבוד רב,

יוסי פוקס

מזכיר הממשלה

העתק:

ראש הסגל

היועצת המשפטית לממשלה

עו"ד מיכאל ראבילו – ב"כ ראש הממשלה והממשלה

רח' קפלן 3, קרית בן גוריון, ירושלים 91919, טל': 02-6705532, פקס: 02-5632580
3 Kaplan Street, Kiryat Ben Gurion, Jerusalem 91919, Tel: 972-2-6705532, Fax: 972-2-5632580
כתובת אי-מייל: E-mail: memshala@pmo.gov.il

נספח מש/11

דוגמאות לאירועי התערבות אופרטיבית בהפגנות

עמ' 198

נספח מש/11

בבית המשפט העליון **בג"ץ 8987/22**
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק **בג"ץ 532/23**

התנועה למען איכות השלטון בישראל
ע"י ב"כ ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור ו/או אריאל ברזילי
ו/או הידי נגב ו/או גילי גוטוירט ו/או רחלי אל-שי ו/או רותם בבלי-דביר
ו/או תמר באום ו/או אורי הס ו/או דנה פרימור-אזר
מרח' יפו 208 ירושלים, ת.ד. 36054 ירושלים 91043
טל': 02-5000073 ; פקס: 02-5000076

האגודה לזכויות האזרח בישראל ואח'
ע"י ב"כ עו"ד יונתן ברמן ואח'
ממשרד ד"ר רענן הר זהב, אדלשטיין, ברמן עורכי דין
רחוב ברזל 32 (בניין A, קומה 5), תל אביב
טל': 03-5602225 ; פקס: 03-5601755
דוא"ל: yonatan@heblaw.co.il

וכן ע"י ב"כ עו"ד גיל גן-מור ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
נחלת בנימין 75, תל אביב
טל': 03-5608185 ; פקס: 03-5608165
דוא"ל: gil@acri.org.il **ה ע ו ת ר ו ת**

נ ג ד

1. הכנסת
2. הוועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (סמכויות)
3. חבר הכנסת איתמר בן גביר
באמצעות הלשכה המשפטית בכנסת
משכן הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408636 ; פקס: 02-6753495

4. המשרד לביטחון פנים
5. מפכ"ל המשטרה, רב-ניצב קובי שבתאי
6. משטרת ישראל
7. היועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב מיארה
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
מרח' צלאח א-דין 29, ירושלים 9711052
טל': 073-3925590, פקס 02-6467011 **ה מ ש י ב י ם ב ג"ץ 8987/22**

1. הכנסת
באמצעות הלשכה המשפטית בכנסת
משכן הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408636 ; פקס: 02-6753495

2. השר לביטחון לאומי
3. משטרת ישראל
4. הממשלה
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
מרח' צלאח א-דין 29, ירושלים 9711052
טל': 073-3925590, פקס 02-6467011 **ה מ ש י ב י ם ב ג"ץ 532/23**

תגובת המדינה לבקשות העותרות למתן צו ביניים

1. בהתאם להחלטת כב' השופט י' עמית מיום 5.3.23 ולארכה הקצרה שניתנה מתכבדת המדינה להגיש תגובה לבקשת העותרת בבג"ץ 8987/22 מיום 5.3.23 ולבקשת העותרת בבג"ץ 532/23 מיום 5.3.23 למתן צו ביניים (להלן: **הבקשות**).

2. במסגרת הבקשה בבג"ץ 532/23 ביקשה העותרת כי בית המשפט הנכבד ייתן צו ביניים כדלקמן:

> "צו ביניים שיורה למשיב 2 להימנע מהתוויית מדיניות בכל עניין הנוגע למימוש זכות ההפגנה וחופש המחאה, ולהימנע ממתן הוראות והנחיות, כלליות או פרטניות, בעניינים אלה, וכל זאת עד להכרעה בעתירה".

3. במסגרת הבקשה בבג"ץ 8987/22 ביקשה העותרת כי בית המשפט הנכבד ייתן צו ביניים כדלקמן:

> "צו ביניים האוסר על השר לביטחון לאומי להתערב בניהול ענייניה המקצועיים של משטרת ישראל, ובפרט בענייני אבטחת ההפגנות כנגד מהלכי הממשלה בתחום המשפט והפעלת הכוח המשטרתית במסגרתן, ומורה לשר להותיר את ניהול אבטחת ההפגנות בידי הדרג המקצועי במשטרה".

4. יצוין כי לצד בקשות אלו, הוגשה ביום 9.3.23 בקשה נוספת בבג"ץ 8987/22 שעניינה בהעברת ניצב עמיחי (עמי) אשד מתפקידו כמפקד מחוז תל-אביב במשטרת ישראל, אשר ביקשה כי בית המשפט הנכבד ייתן צו ביניים כדלקמן:

> "צו ביניים האוסר על השר להתערב בהפעלת הכוח המשטרתית ובמינויי בכיריה ביחס לניהולם את המחאה הציבורית כנגד מהלכי הממשלה".

בהתאם להחלטת כב' השופט י' עמית מיום 13.3.23 המועד להגשת התגובה לבקשה זו למתן צו ביניים הוא ביום 22.3.23.

הרקע בתמצית

5. ביום 28.12.22 אישרה הכנסת את הצעת החוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 37), התשפ"ג-2022 (להלן: **תיקון 37**; ו-**הפקודה**, בהתאמה). עניינו של התיקון בהכפפת משטרת ישראל למרות הממשלה, תחת השר לביטחון לאומי. כמו כן, התיקון מסמיך את השר להתוות את מדיניות המשטרה והעקרונות הכלליים לפעילותה בתחומים המפורטים בפקודה.

6. העתירות שבכותרת מבקשות כי יבוטל תיקון 37. כמו כן, העותרת בבג"ץ 532/23 מבקשת לחלופין כי בית המשפט הנכבד יקבע כי סמכותו של השר לקבוע מדיניות ועקרונות כלליים אינה חלה על עניינים הנוגעים למימוש חופש המחאה וחופש הביטוי.

7. להשלמת התמונה יצוין, כי בנוסף לעתירות אלו הוגשו שתי עתירות נוספות נגד חוקתיות תיקון 37 (בג"ץ 179/23 **העבודה נ' מדינת ישראל**; בג"ץ 99/23 **לוי נ' השר לביטחון פנים**). הדיון בעתירות כולן אוחד בהתאם להחלטתו של בית המשפט הנכבד מיום 29.1.23 ונקבע ליום 8.5.23.

8. כידוע, בחודשים האחרונים מתקיימים ברחבי הארץ צעדי מחאה והפגנות בתגובה ליוזמות משפטיות המקודמות בימים אלה בכנסת. על רקע התנהלות השר לביטחון לאומי (להלן: **השר**) ופעילות המשטרה אל מול אירועי המחאה הוגשו שתי הבקשות בכותרת.

9. בסמוך להגשת הבקשות למתן צו ביניים התבקשה תגובת השר לביטחון לאומי לנטען בבקשות. היום, 15.3.23, בשעה 13:26, נשלח ללשכת היועצת המשפטית לממשלה מטעם השר לביטחון לאומי 'מכתב ליועצת המשפטית לממשלה בעניין הבקשה לצווי ביניים בעתירות לפקודת המשטרה'. **עמדת השר מצורפת במלואה כנספח <u>מש/1</u> לתגובה זו**.

כמו-כן, מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה שנשלח לשר היום, 15.3.23, מצורף ומסומן **<u>מש/2</u>**.

<u>עמדת היועצת המשפטית לממשלה</u>

10. עמדתו העקבית של הייעוץ המשפטי לממשלה, כפי שזו שוקפה לאורך השנים בחוות דעת שונות, היא כי השר לביטחון לאומי רשאי להתוות מדיניות כללית עבור משטרת ישראל, אך אין הוא רשאי להתערב באופן הביצוע האופרטיבי והמבצעי של המדיניות, לרבות בדרך של מתן הנחיות קונקרטיות אגב התרחשותם של אירועים פרטניים. עניינים כגון דא שמורים לדרג המקצועי במשטרת ישראל, ולו בלבד, בהתאם לשיקול דעתם המקצועי. כך, כפי שציינה המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט פלילי) במכתב ליועץ המשפטי למשרד לביטחון הפנים מיום 6.7.2021:

> "עיקר תפקידו של השר ביחס למשטרה נוגע למעורבותו בקבלת החלטות אסטרטגיות, מתן הנחיות כלליות והתווית מדיניות בעניינים בעלי חשיבות עקרונית... השר וגורמי המשרד אינם אמורים להיכנס בנעליהם של מפכ"ל המשטרה ומפקדיה, שהם האמונים על מתווה הפעלתה ועל יישומו הלכה למעשה"

וכן כי:

> "מתן הנחיות מבצעיות הנוגעות לפעולתה השוטפת של המשטרה (כגון בדבר אופן השימוש בכוח באירוע כזה או אחר ובדבר התנאים שיש לקבוע לעניין זמן, מקום ואופן עריכת אירוע כאמור), נתון בידי המשטרה ואינו מצוי בגדר סמכותו של השר".

כן הובהר, לעניין גיבוש מדיניות, כי:

"יש להבטיח כי התוויית מדיניות ומתן הנחיות מצדו יעשו על בסיס תשתית עובדתית ומקצועית הולמת המביאה בחשבון את עמדת גורמי המקצוע במשטרה"

11. עוד הובהר במהלך השנים, כי סמכות השר לקבוע מדיניות אינה גורעת מתפקידם של מפכ"ל המשטרה, כמי שעומד בראש הארגון, לקבוע את מדיניות הארגון כנדרש לצורך מימוש תפקידיו.

ראו לדוגמא העתק מכתבים של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (פלילי) מיום 9.7.19 ו- 7.7.21, המצורפים ומסומנים **מש/3**.

12. פקודת המשטרה קובעת בסעיפים 3-5 את תפקידי המשטרה וסמכויותיה, כדלקמן:

"3. משטרת ישראל תעסוק במניעת עבירות ובגילוין, בתפיסת עבריינים ובתביעתם לדין, בשמירתם הבטוחה של אסירים, ובקיום הסדר הציבורי ובטחון הנפש והרכוש".

4. לכל שוטר יהיו כל סמכות, חסיון וחסינות הכרוכים במשרת שוטר לפי כל דין, ויטול על עצמו כל תפקיד ואחריות הכורכים בה.

4א.

(א) מצא שוטר כי קיים חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש רשאי הוא –

(1) להורות לכל אדם הנמצא באזור או במקום שבו קיים החשש האמור, הוראה סבירה הדרושה באופן חיוני. לשם הצלת הנפש או הרכוש או למניעת הפגיעה, ובכלל זה להורות על מניעת גישה לאזור או למקום, או יציאה ממנו;

(2) להורות לגוף הצלה, כהגדרתו בסעיף 90א, לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו על פי כל דין;

(3) לצורך הצלת הנפש או הרכוש –

(א) להיכנס לכל מקום שהכניסה אליו דרושה באופן חיוני ולהשתמש בכוח סביר כלפי אדם או רכוש לצורך ביצוע סמכות הכניסה כאמור, ובלד שהשוטר זיהה עצמו לפני מי שנמצא במקום והודיע לו את המטרה שלשמה נדרשת הכניסה, ביקש את הסכמתו לכניסה והזהירו כי יש בכוונתו להשתמש בכוח לצורך הכניסה; חובת הזיהוי, ההודעה והאזהרה כאמור לא יחולו אם נוכח השוטר לדעת כי לא נמצא איש במקום;

(ב) לעשות כל פעולה הדרושה באופן חיוני, ולהשתמש בכוח סביר כלפי אדם או רכוש לצורך ביצוע פעולה כאמור.

(ב) שימוש בסמכויות כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה, ככל שהנסיבות מאפשרות זאת, באישור קצין משטרה.

(ג)

(1) לא תוגש תובענה נגד אדם על מעשה או מחדל שעשה בתום לב על פי הוראה שקיבל לפי סעיף קטן (א)(1) או (2) (בסעיף קטן זה – מבצע הוראה) והמקים אחריות בנזיקין.

(2) בתובענה נגד המדינה על מעשה או מחדל של מבצע הוראה לא יחולו הוראות סעיפים 25 ו-28 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].

(ד) פעל אדם, בלא שכר, בהתאם להוראה שניתנה לו לפי סעיף קטן (א) או לפי סעיף 90ד – יראו אותו כמתנדב כהגדרתו בסעיף 287 לחוק

הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, ויחולו עליו הוראות פרק י"ג לאותו חוק
(ה) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מסמכויות שוטר לפי כל דין.
5. במיוחד, ובלי לגרוע מהוראות סעיפים 4 ו-4א, יהא מתפקידו של כל שוטר –
(1) לקיים סדר בדרכים הציבוריות, ברחובות הציבוריים, במעברים, ברציפים, במקומות נחיתה, ברציפי רכבות, בנמלים, בנהרות, בתעלות, באגמים ובכל מקום שיש לציבור גישה אליו;
(2) למנוע הפרעות בשעת התקהלות או תהלוכה בדרכים הציבוריות וברחובות הציבוריים, או בסביבת בית תפילה בשעת תפילה בציבור, וכן כל אימת שדרך, רחוב, מעבר, רציף או מקום נחיתה עלולים להיות דחוסים או חסומים;
(3) ליתן דעתו על עבירות הנעברות בדרך, בכביש, ברחוב, במעבר או במקום ציבוריים;
(4) לקבל לרשותו מציאה או רכוש שאין עליו תובעים, ולנהוג בו באופן שנקבע;
(5) לעצור כל אדם שיש לו יסוד סביר לחשוד בו כי הוא מחזיק או מעביר, בכל אופן שהוא, רכוש גנוב או כל דבר שהחזקתו אינה חוקית, ולחפש בכליו ובגופו של אדם כאמור.

בנוסף לקבוע בפקודה, למשטרה סמכויות רבות המפורטות בשורה ארוכה של דברי חקיקה נוספים, ובראשם חוקי סדר הדין הפלילי השונים, המסדירים לפרטיהם את הליכי החקירה וסמכויות המשטרה בהליכים אלה. בהתאם להלכה הפסוקה, רשות מינהלית אשר ניתנה לה סמכות בחוק, מחויבת מכוח עקרון עצמאות שיקול הדעת בגיבוש החלטה אוטונומית. כך, שר ממונה אינו מוסמך ליתן הוראות מחייבות לרשות מנהלית שהחוק הקנה לה באופן ישיר סמכויות מסוימות, אלא עליה להפעיל את סמכויותיה באופן עצמאי (ראו בג"ץ 70/50 **מיכלין נ' שר הבריאות** (1950); בג"ץ 5185/13 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים (2017); רע"א 4696/19 **פלונית נ' קצין התגמולים** (2019)).

לעניין עצמאות המשטרה קבע בית המשפט הנכבד בבג"ץ 1993/03 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש-הממשלה, מר אריאל שרון**, נז(6) 817 (2003):

> "יש להדגיש כי בצד האחריות המיניסטריאלית של השר, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהוראות השונות של פקודת המשטרה, למשטרת ישראל ולעומד בראשה ישנה עצמאות בניהול המשטרה, והדבר בא לידי ביטוי הן בהוראות מפורשות – דוגמת סעיף 9 לפקודה האמורה, והן בנהלי העבודה, הלכה למעשה, המיישמים את עקרון עצמאות המשטרה."

באשר לעצמאותו ואי-תלותו של המפכ"ל העומד בראש המשטרה ראו גם בג"ץ 911/21 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל** (12.12.21).

13. לאורך השנים, ועוד בטרם חוקק תיקון 37, התעוררה לא אחת השאלה הנוגעת להבחנה שבין המדיניות הכללית אותה השר הממונה על המשטרה – כיום השר לביטחון לאומי, יכול להתוות למשטרת ישראל ובין אופן יישום המדיניות ועצמאות שיקול הדעת המבצעי והאופרטיבי השמור למשטרה. כך למשל הדבר בא לידי ביטוי בהמלצות הוועדה הציבורית

לחוק משטרה חדש 1999 (להלן: **ועדת צדוק**), שבחנה בין היתר את סמכויות השר לביטחון לאומי ביחס למשטרה. בתמצית נציין, כי הוועדה הבחינה בין גבולות ההתערבות של השר בתחומי החקירות לבין גבולות ההתערבות בתחומי הפעולה האחרים של המשטרה. באשר לגבולות ההתערבות של השר בתחומי הפעולה האחרים של המשטרה (אשר שמירה על הסדר הציבורי נמנה עליהם) סברה הוועדה כך:

> "השר רשאי להתערב בהחלטות אסטרטגיות, לתת הנחיות כלליות, ולהתוות מדיניות עבור המשטרה בעניינים בעלי חשיבות עקרונית, **<u>אולם אין הוא רשאי להתערב בפרטי הביצוע האופרטיבי של המדיניות, או בפרטים, נושא השמור לדרג המקצועי</u>**. השר רשאי להתערב בקביעת תכנית העבודה של המשטרה, ובקביעת סדרי העדיפויות בין התחומים השונים המופקדים בידי המשטרה, אולם בבואו לעשות כן עליו ליתן משקל ניכר לעמדתו המקצועית של המפכ"ל, ולא להתערב בה אלא במקרים מיוחדים ומטעמים בעלי חשיבות רבה" (עמ' 49 לדו"ח ועדת צדוק; ההדגשה הוספה).

14. במסגרת תיקון 37 אשר עומד במוקד העתירות דנן, עוגנה בפקודה סמכותו של השר לביטחון לאומי להתוות את מדיניות המשטרה. כך, בסעיף 8ג(א) לפקודה הנושא את הכותרת "התווית מדיניות ועקרונות" נקבע כי:

> "השר יתווה את **<u>מדיניות המשטרה</u>** ואת **<u>העקרונות הכלליים לפעילותה</u>**, לרבות לעניין סדרי העדיפויות, תוכניות עבודה, הנחיות כלליות, ההוראות הכלליות שבסעיף 9א(א) ומימוש כלל סמכויותיו בכל הנוגע לתקציב המשטרה, בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, וההוראות לפיו, וכן יקיים פיקוח ובקרה על פעילות המשטרה ועל רמת מוכנותה" [ההדגשות אינן במקור – הח"מ].

15. עמדת היועצת המשפטית לממשלה, כפי שהובאה על ידי המשנים ליועצת המשפטית לממשלה בדיוני הוועדה המיוחדת לדיון בהצעת החוק לתיקון פקודת המשטרה (סמכויות), התשפ"ג-2022, שעסקו בתיקון 37 לפקודה ובדיונים המתקיימים בימים אלו בעניין התיקון שפוצל מתיקון 37, היא כי התיקון מעורר חשש משמעותי להפרת נקודת האיזון הראויה בין סמכותו של השר לקבוע מדיניות לבין עצמאות המשטרה, תוך פגיעה בעצמאות המשטרה, שהיא אבן יסוד במשטר דמוקרטי. התיקון עלול, הלכה למעשה, להוביל להתערבות הדרג הפוליטי באירועים מבצעיים-קונקרטיים ולעירוב שיקולים פוליטיים בתחומים הרגישים ביותר, הקשורים לזכויות האדם הבסיסיות.

מכל מקום, מבלי להידרש לשאלות כבדות המשקל שמעורר תיקון 37 בעת הזו, עמדתנו היא שהתיקון לא העניק לשר סמכות להתערב בשיקול הדעת המבצעי והאופרטיבי הנתון למשטרת ישראל, חלף התווית מדיניות וקביעת עקרונות כלליים בלבד. גם במצב הנורמטיבי שלאחר תיקון 37, השר לביטחון לאומי לא מוסמך ליתן הוראה אופרטיבית-

מבצעית למשטרה. בכל הנוגע להיבטים האופרטיביים-מבצעיים וליישום המדיניות, שמורה למשטרה העצמאות בהפעלת שיקול הדעת המקצועי מטעמה, כשעליה מרותו של הדין בלבד.

16. דברים אלו מקבלים משנה תוקף ביחס להתוויית מדיניות הנוגעת לזכות המחאה וההפגנה, בפרט כאשר מדובר בהפגנות המכוונות נגד הממשלה שהשר לביטחון לאומי הוא אחד מחבריה. התווית המדיניות בעניין זה על-ידי השר צריכה להיעשות בזהירות רבה ובמשורה, ובגדרי ההלכות שנקבעו ביחס למעמדה של הזכות להפגין כזכות יסוד הנגזרת מחופש הביטוי והשייכת "לאותן חירויות המעצבות את אופיו של המשטר בישראל כמשטר דמוקרטי" **בג"ץ 153/83 לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל**, פ"ד לח(2) 393, 398 (1984).

בית המשפט הנכבד חזר בשורה ארוכה של פסקי דין על מעמדו וחשיבותו של חופש הביטוי הפוליטי ובתוך כך הזכות להפגין ולמחות (ראו למשל: בג"ץ 6396/96 **סימונה זקין נ' ראש-עיריית באר-שבע, נג(3) 289** (1999); בג"ץ 2557/05 **מטה הרוב נ' משטרת ישראל**, סב(1) 200 (2006); בג"ץ 5078/20 **פדידה נ' משטרת ישראל מפקד מחוז ירושלים ניצב דורון ידיד** (19.8.20)).

בבג"ץ 6536/17 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' משטרת ישראל** (08.10.17) נאמר לעניין זה:

> "ביקורת על רשויות המדינה ועל אישי ציבור היא נשמת אפה של הדמוקרטיה ואין לך רשות או איש ציבור במדינה דמוקרטית החסינים מביקורת [...] היכולת לבקר את השלטון היא מאפיין כה בסיסי של הדמוקרטיה עד כי ניתן לתארה כ"נייר הלקמוס" המבחין בין מדינות דמוקרטיות למדינות שאינן כאלה. כבר לפני 40 שנה פסק בית משפט זה בע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל בע"מ, פ"ד לא(2) 281 (1977) כי "מתן האפשרות וההזדמנות להשמעת בקורת מדינית, חברתית ואחרת על פעלו של השלטון, מוסדותיו, חברותיו, שליחיהם ועובדיהם, הוא עיקר שאין בלעדיו לקיום ממשל דמוקרטי תקין" (שם, בעמ' 296). דברים אלה יפים כאז כן עתה."

על כך שמדובר בסוגיה רגישה, הנוגעת לליבת זכויות ההפגנה וחופש הביטוי, ומצריכה זהירות מיוחדת עמדה המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי) במכתבה מיום 9.7.2019 אל היועץ המשפטי למשרד לביטחון פנים דאז:

> "מאחר שקביעת מדיניות בתחום חסימת צירים כצעד מחאה נוגעת בליבת חופש הביטוי והמחאה נכון יהיה שמדיניות בהחלטות מסוג זה תובא גם לעיון היועץ המשפטי לממשלה, וזאת לאחר שנשמעה עמדתו המקצועית של מפכ"ל המשטרה וניתן לה משקל הולם [..]".

17. המשקל שיש להעניק לזכות להפגין כזכות יסוד הקשורה בטבורה לחופש הביטוי אינו נוגע רק לשלב התוויית המדיניות (בין אם על-ידי המשטרה ובין אם על-ידי השר), אלא גם בשלב היישום האופרטיבי-מבצעי על-ידי המשטרה בשמירתה על הסדר הציבורי. ייחודיות

אירועים כמו הפגנות, ובפרט כאשר הן מופנות כלפי הדרג הפוליטי, מחייבת להבטיח כי המדיניות שתיקבע תשמר למשטרה מרחב פעולה מקצועי רחב דיו, המוגן מפני השפעות פוליטיות. לפיכך, בכל הנוגע למדיניות בתחום ההפגנות, קיימת חשיבות יתרה בשרטוט גבולות ברורים ככל הניתן בין סמכות השר לסמכות המשטרה בעניינים רגישים אלה, וזאת כדי להבטיח שהזכות להפגין לא תיפגע יתר על המידה, ותובטח יכולתה של המשטרה לפעול באופן מקצועי, נטול פניות וחף מהשפעות פוליטיות, ולשמור על אמון הציבור בה ככזו.

הסמכות לקביעת מתווה או מתן הוראות ביחס להפגנות ובכלל זאת קבלת החלטות פרטניות, מקצועיות ואופרטיביות (כגון תנאים בעניין זמן, מקום ואופן עריכתן של ההפגנות השונות), נתונה לגורמי המשטרה בהתאם לשיקול-דעתם המקצועי. והכל, בכפוף להלכה רבת-השנים של בית המשפט הנכבד לעניין האפשרות לפגוע בחופש להפגין אך ורק אם מתקיימת ודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי.

18. אם כן, קו הגבול בין המדיניות אותה השר יכול להתוות למשטרה ובין יישומה בפועל צריך להישמר ביתר שאת מקום בו מדובר בהפגנות נגד מדיניות ופעולות הממשלה אשר השר חלק ממנה. זאת על מנת שכלי זה של התוויית מדיניות לא ישמש חלילה לרעה, ולו אף למראית עין, בכדי למנוע או להצר פעולות של מחאה פוליטית, המצויה בליבת זכות היסוד לחופש הביטוי.

19. משמעות הדברים היא שהחלטות אופרטיביות בכלל, ובפרט החלטות אופרטיביות הנוגעות להפגנות צריכות להתקבל על-ידי גורמי המשטרה **<u>בלבד</u>** ובהתאם למכלול הנסיבות הקונקרטיות. ויודגש, אף מקום בו נקבעה מדיניות כללית של השר הנוגעת למחאות ציבוריות, השר **<u>אינו רשאי</u>** להתערב ביישום הספציפי או בפרטי הביצוע האופרטיבי של המדיניות האמורה, כל שכן כאשר מדובר במחאות המופנות כנגד השלטון. החלטות הנוגעות ליישומה של המדיניות באירועים קונקרטיים (לדוגמה בכל הנוגע לחסימת צירים או פינויים במהלך אירועי מחאה) נתונות לגורמי המשטרה, בהתאם לשיקול דעתם המקצועי ולנסיבות ולמאפיינים בשטח, וזאת ללא מעורבות כלשהי של השר (ראו לעניין זה עמדת המדינה שהוגשה בבג"ץ 5528/20 **רן כרמי בוזגלו נ' מפקד כוחות ירושלים** (19.8.20)).

למען שלמות התמונה נזכיר כי ייתכן חריג צר לניתוח המתואר לעיל, מקום בו מדובר באירועים משמעותיים חריגים, אשר אינם נוגעים לענייננו כעת, שיש להם **השלכות ציבוריות חריגות ביותר בתחום המדיני-ביטחוני-אסטרטגי**, ונדרש לשקול בעניינם שיקולים רחבים יותר מאלו הנדרשים לצורך הבטחת הסדר הציבורי ושלום הציבור גרידא, עליהם אמונה המשטרה. הטיפול באירועים רגישים וחריגים מעין אלה, ממילא יכלול מעורבות אף מצד דרג פוליטי רחב יותר שיידרש לעניין (ראש ממשלה, שר הביטחון, שר החוץ, או אף הקבינט המדיני-ביטחוני).

20. בצד הצורך להבטיח קביעת קו גבול ברור בין התווית מדיניות כללית לבין מתן הנחיות לגבי יישומה וביצועה במקרים קונקרטיים, יש להקפיד כי התוויית המדיניות על-ידי השר לא

תהווה כסות למתן הנחיות אופרטיביות ומבצעיות לגורמי המשטרה השונים. נציין בעניין זה, כי אף ועדת צדוק עמדה על הצורך להבחין בין סוגיות עקרוניות "**לבין עניינים ספציפיים שיינתן להם לבוש של סוגיות עקרוניות**" (עמ' 49 לדו"ח ועדת צדוק). מכל מקום, התוויית המדיניות אינה יכולה להחליף את שיקול הדעת המבצעי המוקנה למשטרת ישראל מכוח סמכותה לשמירה על הסדר הציבורי; על המדיניות להיות כללית דיה באופן שיותיר לגורם המוסמך מרחב שיקול דעת ממשי לצורך קבלת ההחלטות הביצועיות והפרטניות – שיקול דעת שיש להפעילו בהתאם לאופיו ולנסיבותיו של העניין הקונקרטי שעל הפרק תוך עריכת האיזונים המתאימים בין האינטרסים והזכויות באותו מקרה. הדברים נכונים ביחס לכל מדיניות, וכל שכן ביחס למדיניות העוסקת בהפגנות.

21. נבקש להעיר כי בהתאם לתיקון 37 (סעיף 8ג לפקודה), התוויית מדיניות של השר כוללת גם מישור תהליכי של דיווח לכנסת ופרסום באתר האינטרנט של המשרד לביטחון לאומי. הקביעה של המחוקק כי המדיניות תפורסם באופן פומבי, נועדה להבטיח שמדובר במדיניות כללית שגובשה בהליך סדור ותקין, ולאפשר לציבור לבחון את מדיניות השר, ולהשיג עליה, ככל שיהיה גורם שיחפוץ בכך. בענייננו, לא פורסמה עד עתה מדיניות השר בהתאם לקבוע בתיקון 37 לפקודה. ועדת צדוק עמדה על חשיבות הפרסום של מדיניות השר ותכליתה, כך:

> "אחת הדרכים להבטיח כי כוחו של השר להתוות מדיניות איננו מנוצל לרעה לצרכים של אירוע ספציפי הינה שקיפות של החלטות המדיניות... הוראות בעלות חשיבות עקרונית שנותן השר למשטרה צריכות להיות ידועות לציבור, על מנת שיעמדו לביקורתו של הציבור" (עמוד 49 לדו"ח ועדת צדוק).

22. **ועתה מן הכלל אל הפרט**: במסגרת הבקשות למתן צו ביניים מתארים העותרים מספר אירועים קונקרטיים בהם לטענתם התערב השר ב"**הפעלת הכוח האופרטיבית של המשטרה**" וזאת, בין היתר, בכל הנוגע לאכיפת הסדר הציבורי באירועי המחאות שהתקיימו נגד השלטון, ביחס ליוזמות משפטיות המקודמות בימים אלה בכנסת.

23. **בחינת האירועים האמורים, וזאת גם על בסיס הנמסר ממשטרת ישראל, מעלה על פניו כי מתעורר חשש ממשי כי בחלק מהמקרים נחצה קו הגבול, וניתנו הלכה למעשה על-ידי השר הנחיות אופרטיביות לדרג המקצועי במשטרה ביחס לאירועים פרטניים**. כמו כן, עולה חשש גם בנוגע למקרים אשר הוצגו לכאורה כ'מדיניות כללית' אך בפועל היוו הנחייה שביקשה להחליף "בזמן אמת" את שיקול הדעת הנתון לגורמי המשטרה בשטח, וזאת לא פעם תוך כדי התרחשות האירועים.

כך, למשל, באירועי מחאה שהתקיימו בירושלים ביום 9.2.23 **ובמהלך התרחשותם**, הבהיר השר בפומבי את חוסר שביעות רצונו מאופן התנהלות המשטרה באותו האירוע והודיע כי יזמין את מפקד מחוז ירושלים לבירור בעניין זה. תגובת המפכ"ל הייתה שלא ניתן לערוך הבירור תוך כדי הטיפול המבצעי באירוע, ויש להמתין לתחקיר פנימי כמקובל.

במסגרת הודעות שהוציא השר מטעמו ביום 1.3.23, הודיע כי **הנחה** את המשטרה לפתוח חסימות של צירים וכבישים **ספציפיים**, וזאת **במהלך ואגב אירועי מחאות פרטניים** (וראו לכך למשל את המפורט בסעיף 9 לבקשת האגודה לזכויות האזרח). דוגמא נוספת ניתן להביא מאירועי המחאות ביום חמישי האחרון, 9.3.23. כפי שנמסר מהמשטרה, השר פנה ישירות למפקדי המחוזות במהלך הטיפול באירועי המחאה, והבהיר **בזמן אמת** את חוסר שביעות רצונו מכך שמדיניותו אינה מיושמת (כגון בנתיבי איילון ובנתב"ג). לאחר תום האירועים השר הבהיר בפומבי את תפישתו כי מדיניותו זו לא מומשה כנדרש.

24. בעניין זה יצוין עוד, כי באותו היום, בשעות הערב, 9.3.23, בעוד מתקיימות ההפגנות, הוציא השר על דעת המפכ"ל הודעה לתקשורת בדבר החלטתו להעביר את ניצב אשד מתפקידו כמפקד מחוז תל אביב. נוכח העיתוי של החלטה זו, ועל רקע הביקורת הפומבית של השר ביחס לשיקול הדעת של המשטרה שהופעל באותו היום ביחס למחאות נגד השלטון, קיימה היועצת המשפטית לממשלה עוד באותו היום בירור ראשוני של הסוגיה עם מפכ"ל המשטרה. קודם לכן, נפגש מפכ"ל המשטרה עם פורום מפקדים בכירים של משטרת ישראל והודיע להם כי **עיתוי** ההודעה לניצב אשד על סיום תפקידו כמפקד מחוז תל אביב, היה בהחלטת השר בלבד.

עיתוי מתן הוראה זו, למצער על פני הדברים, יצר מראית עין של קשר כרונולוגי וסיבתי בין חוסר שביעות רצון של השר משיקול הדעת המקצועי של המשטרה שהופעל בשטח אותו יום באירועי המחאה בתל אביב, לבין ההעברה מן התפקיד של הממ"ז, והדבר עשוי להוות מסר כלפי יתר המפקדים במשטרה.

בהמשך לכך, למחרת, 10.3.23, לאחר בירור ראשוני, שלחה היועצת המשפטית לממשלה מכתב לשר לביטחון לאומי בו הבהירה כי "**בבירור ראשוני שערכנו אמש התעורר חשש כבד ביחס לחוקיות ותקינות ההליך הנוגע להעברתו של ניצב אשד, מפקד מחוז תל אביב, מתפקידו, לרבות השיקולים העומדים ביסוד ההחלטה, עיתוי ההודעה והרקע לה**".

לפיכך, הנחתה היועצת המשפטית לממשלה להקפיא כל החלטה או פעולה בעניינו של ניצב אשד **עד להשלמה מסודרת של הבירור המשפטי המתחייב**. עוד הובהר כי "למען הסר ספק עד להשלמת הבירור ניצב אשד יישאר בתפקידו". כמצוין לעיל, לבקשה למתן צו-ביניים בסוגיה זו על המדינה להשיב עד ליום 22.3.23. הנושא נמצא כעת בבירור.

25. ביום 13.3.23 פורסמה הנחיית המפכ"ל לפיה הוראות מבצעיות או אישורן יעשה רק על-ידו, וכי אין לקיים קשר בעניינים אלו עם השר לביטחון לאומי אלא בתיאום עם המפכ"ל ולשכתו. הנחייה זו **ניתנה על רקע דיווחים של מפקדים לפיהם השר או גורמים מטעמו פנו אליהם ישירות במהלך אירועים מבצעיים**.

26. לשלמות התמונה העובדתית בפני בית המשפט הנכבד יצוין, כי כפי שאף פורסם לאחרונה, במהלך השבועות האחרונים, השר הנחה את המפכ"ל לבצע פעולות אכיפה שונות, כגון הריסות מבנים ספציפיים, גם בניגוד לעמדה המקצועית והמבצעית של המשטרה. לאחר שהעמדה המבצעית הועברה לשר, הוסכם כי פעולות אלה לא יוצאו אל הפועל במועד המיועד.

27. יובהר, כי גם החלטה על מדיניות יש לבחון על רקע העיתוי והאופן שבו גובשה. כך, למשל, מדיניות הנמסרת לדרג הפיקודי בשטח על ידי השר, במהלכו של אירוע מבצעי מתנהל, כמוה כהנחיה אופרטיבית. כפי שצוין לעיל, ועדת צדוק היתה ערה לקו הגבול הדק שבין "סוגיות עקרונית של ממש" לבין עניינים ספציפיים "שינתן להם לבוש של סוגיות עקרוניות" ועל הקושי ליצור הבחנה ביניהם אגב אירוע קונקרטי, נוכח העובדה ש"טבען של סוגיות עקרוניות שהן זוכות לתשומת-לב דווקא בעת שדוגמא קונקרטית מתעוררת" (עמ' 49 לדו"ח **ועדת צדוק**). על כן, ישנה חשיבות כי קביעת המדיניות תעשה בשגרה, על בסיס תשתית עובדתית ומקצועית מפורטת ומלאה ולאחר שמיעת הדרג המקצועי בנושא, ובפרט על יסוד שיח עם המפכ"ל. מכל מקום, מדיניות לא מתגבשת אגב אירוע ספציפי וכל שכן שאינה מתגבשת במהלכו.

כמו כן, וכפי שצוין לעיל, המדיניות צריכה להיות כללית דיה באופן שיותיר מרחב שיקול-דעת לדרג המבצעי – לשוטרים, ובפרט למפקדים הנמצאים בשטח ואשר נדרשים לקבל החלטות, אד הוק, בנסיבות משתנות.

28. הנה כי כן, רצף האירועים המתואר בבקשות, עליו ניתן ללמוד בין היתר מפרסומיו של השר עצמו, והמידע שנמסר מהמשטרה, מקימים חשש ממשי כי התנהלותו של השר לביטחון לאומי חצתה את קו הגבול, והיה בה כדי להתערב או להוות ניסיון התערבות בשיקול הדעת המקצועי והעצמאי הנתון לדרג הפיקודי במשטרת ישראל בשטח, וזאת גם בזמן אמת ביחס לאירועים פרטניים שעניינם במחאות המתקיימות נגד השלטון בימים אלה.

29. התנהלות זו של השר אינה עולה בקנה אחד עם הדין, גם לאחר חקיקתו של תיקון 37, וזאת כאמור אף בלי להידרש בשלב זה לחוקתיותו של התיקון ולקשיים הגלומים בו.

30. **סיכומם של דברים**, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא שגם לאחר תיקון 37 לפקודה לא הוקנתה לשר סמכות ליתן הנחיות אופרטיביות-מבצעיות למשטרה, במישרין או בעקיפין. כך, לא נתונה לשר סמכות לתת הנחיה כאמור בכסות של הוראת מדיניות הניתנת בקשר לאירוע קונקרטי, ובפרט לא במהלכו, באופן שעלול להטות את שיקול דעתם המקצועי של מפקדי המשטרה; כן לא נתונה לשר סמכות לדרוש מהגורמים המשטרתיים ליישם את מדיניותו באופן מסוים. בשים לב לכך, הרי שאין צורך ליתן את צווי הביניים המבוקשים.

במישור היישומי – **עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי השר רשאי לקבוע מדיניות כללית למשטרה, לרבות ביחס להפגנות, אך עליו לחדול מביצוע פעולות החורגת מהתוויית מדיניות כללית כאמור, ולהימנע ממתן הוראות אופרטיביות למשטרה, באופן ישיר או עקיף, בפרט בכל הנוגע למחאות ציבוריות כנגד השלטון**.

31. העובדות המפורטות בסעיפים 23-26 לתגובה נתמכות בתצהירו של סנ"צ ינון בנימין, ראש לשכת המפכ"ל.

היום, כ"ב באדר התשפ"ג
15 במרץ 2023

דניאל מארקס, עו"ד	**תהילה רוט, עו"ד**	**קובי עבדי, עו"ד**
ממונה על ענייני בג"צים	**סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים**	**סגן במחלקת הבג"צים**
בפרקליטות המדינה	**בפרקליטות המדינה**	**בפרקליטות המדינה**

תצהיר

אני החי"מ, סנ"צ ינון בנימין, מצהיר/ה בזאת כדלקמן:

1. אני משמש כראש לשכת המפכ"ל.

2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בעובדות המפורטות בסעיפים 23-26 בתגובת המדינה לבקשת העותרת בבג"ץ 8987/22 מיום 5.3.23 ולבקשת העותרת בבג"ץ 532/23 מיום 5.3.23 למתן צו ביניים (להלן: **התגובה**).

3. העובדות המפורטות בתגובה, הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.

4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני החי"מ, תמר קברסי, עו"ד, מאשר/ת בזה כי ביום 15.3.23, הופיע/ה בפני ינון בנימין, המוכר/ת לי אישית, ולאחר שהזהרתיו/ה כי עליו/ה לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם/ה פני על תצהירו/ה.

תמר קברסי, עו"ד
משנה ליועמ"ש
מבצעים ובנין הכח

Scanned with CamScanner

פוסט

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

בתום הערכות מצב שוטפות שקיימתי הלילה והבוקר עם המפכ"ל, ממ"ז ירושלים וסממ"ז תל אביב הנחיתי את המשטרה שלא לאפשר חסימת צירים מרכזיים, ולפתוח את כל חסימות האנרכיסטים. בהנחייתי הבוקר נפתחו החסימות בכביש 1 ובמחלף השלום, ואני בדרכי לחפ"ק המשטרתי בתל אביב על מנת לוודא שהסדר יישמר.

לפנה"צ · 1 במרץ 2023 8:46 · צפיות **161.1K**

1 1.6K 157 1.5K

תשובות 1.5Kקרא

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

הגעתי לחפ"ק המשטרתי בתל אביב ואמרתי לשוטרים שיש לגלות אפס סובלנות כלפי אנרכיסטים שתוקפים שוטרים, פורצים מחסומי משטרה ומביאים לאנרכיה.

אחה"צ · 1 במרץ 2023 1:13 · צפיות **101.7K**

1.4K 111 1.1K

תשובות Kקרא 1.1

נספח א

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי
בלמ"ס

י' אדר התשפ"ג, 3.3.23
סימוכין - 5700-0084-2023-001762

לכבוד
מפכ"ל המשטרה
רב ניצב קובי שבתאי
שלום רב,

הנדון: <u>מדיניות השר בעניין חסימות צירי תנועה מרכזיים במחאות</u>

1. ראשית אבקש להודות לך על הטיפול האישי בניסיונות לאנרכיה השבוע. אין לי ספק שאלמלא היית בחפ"ק ולקחת פיקוד על מה שהתרחש בכביש איילון, היינו עדים לשיבוש חמור של הסדר הציבורי.

2. ניהול האירועים על ידך הביא תוך זמן קצר לשליטה מלאה בהתפרעויות ושמירה על הסדר הציבורי, ואף מנע פגיעה נוספת בחיי השוטרים בשטח וברכוש הציבורי.

3. אבקש גם לחזק אותך ואת השוטרים והשוטרות, קצינים וקצינות, שפעלו השבוע בכל רחבי הארץ על מנת למנוע אנרכיה ולאפשר את מרקם החיים התקין, ומכאן אני שולח איחולי רפואה שלמה לכל השוטרים שנפצעו במחאות האלימות.

4. בהמשך לדיונים שקיימתי השבוע איתך, עם ממ"ז ירושלים וסממ"ז מחוז תל אביב, ועל רקע המחאות האלימות בשבוע האחרון שצפויות להימשך בשבועות הקרובים, אבקש מאדוני לזמן את מפקד מחוז תל אביב, ולחדד בפניו את מדיניותי בעניין חסימות צירים.

5. אין חולק על חשיבותם של חופש הביטוי וחופש ההפגנה, אך חופש הביטוי אינו שיק פתוח לאנרכיה ופגיעה ושיבוש חיי אזרחי המדינה.

6. חופש הביטוי הוא זכות יסוד וחשוב להקפיד ולשמור עליו מכל משמר, אך בד בבד, מדיניותי היא, כי אין לאפשר חסימת צירי תחבורה מרכזיים (לדוגמא: כביש איילון, כביש החוף, כביש ירושלים תל אביב, וכו') ואין לאפשר את שיבוש מרקם החיים בשל הפגנות ומחאות.

7. עוד אבקש לחדד בפניו ובפני מפקדי המחוזות, כי מדיניותי היא שככל ותוקפים שוטרים או מנסים לחסום צירים מרכזיים, יש להקפיד ולשמור על הסדר הציבורי.

8. כמובן, שלכל מפקד בשטח שיקול דעת כיצד לממש את המדיניות, אך יש לזכור שהשר הוא שקובע את המדיניות, ולא המפקד בשטח.

9. עוד אבקש לחדד, כי בהתאם למדיניותי הנ"ל בוודאי שאין להסכים מראש למצב של חסימת צירים מרכזיים, ללא היתר ובניגוד לתנאי רישיון ההפגנה.

באהבת ישראל,
ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

קריית הממשלה מנחם בגין, בניין ג', ת"ד 18182, ירושלים 9118| מספר נייח: 073-365-7000 |
פקס: 02-541-8083

sar@mops.gov.il | www.mops.gov.il

נספח מש/12

פרסום השר מיום 17.11.23 בענין התערבות אופרטיבית בהפגנות

עמ' 216

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

בוקר טוב ח"כ רוטמן. בהתאם להנחייתי, משטרת ישראל מנעה עד כה קיום מפגני הזדהות עם הנאצים מהחמאס. לצערי, פרקליטות המדינה כפתה על משטרת ישראל להסכים להפגנה הזו, וחבל שלא בדקת את העובדות לפני שאתה מצייץ נגד משטרת ישראל. במקום זה, אולי כדאי שתזמן את הפרקליטות שאתה אמור לפקח עליה לדיון בועדת חוקה, כדי לבדוק מדוע הכתיבו למשטרה שחייבים לקיים את ההפגנה.

לפנה"צ · 17 בנוב' 2023 · 11:14 צפיות **46K**

155 49 601 1

קרא 155 תשובות

נספח מש/13

ההתכתבות שבידינו בעניין "מסמך המדיניות"

עמ' 218

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

בלמ"ס

ט"ז בסיוון תשפ"ה
12 ביוני 2025
סימוכין - **5700-0084-2025-001727**

לכבוד
הגב' גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה

שלום רב,

הנדון: מכתב נלווה למסמך מדיניות השר לביטחון לאומי - הפגנות

מצ"ב מסמך המדיניות לצורך קיום היוועצות. נודה לקבלת הערות, אם ישנן, תוך 14 ימים.

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

מדיניות שר – הפגנות

העקרונות:

א. **זכות ההפגנה והמחאה היא זכות יסוד**: הזכות להפגין ולמחות היא מרכיב חשוב ומרכזי בחברה דמוקרטית. הפגנות, אסיפות, תהלוכות ומשמרות מחאה נועדו להגשים את חופש הביטוי והדעה ולהפיץ השקפות ודעות ולהשפיע על השיח הציבורי.

ב. **זכות ההפגנה והמחאה ולא זכות להפר את החוק או לשבש את החיים של כלל הציבור**: זכות ההפגנה אינה זכות מוחלטת אלא היא זכות יחסית. היא מוגבלת על-ידי זכויות אדם יסודיות אחרות, כגון חופש הקניין, הדת והתנועה. היא מוגבלת גם על-ידי הצורך לשמור על הסדר הציבורי ועל ביטחון הציבור ועל מרקם החיים הדמוקרטיים. מקל וחומר (ראה בהמשך), התנהגויות בלי חוקיות כגון אלימות, הסתה וסיכון חיי אדם אינם חוסים תחת זכות זו, ואינם מותרים כלל וכלל.

ראו בהקשר זה את בג"ץ 2979-05 **מועצת יש"ע נ' השר לבטחון פנים** (פורסם בנבו, 27.3.05), בו ביקשה העותרת לקיים "**שרשרת טרקטורים**", וכן "**ההפגנה המתמשכת**", "**תוך סגירת קטע מרחוב קפלן בירושלים**", במטרה "**להקים קול מחאה אודות ההצבעות בכנסת בעניין החוק ליישום תכנית ההתנתקות, התשס"א-2005**". **העתירה נדחתה** תוך שנשיא ביהמ"ש העליון בדימוס, השופט אהרן ברק קבע:

> *" [...] יחד עם זאת, נפסק לא אחת כי זכות ההפגנה אינה זכות מוחלטת. עומדים למולה זכויות ואינטרסים אחרים, שאף להם משקל רב. כך, למשל, חופש התנועה גם הוא זכות יסוד חוקתית [...] **כאשר רצונו של אחד לקיים הפגנה מתנגש עם רצונו של אחר לנוע בחופשיות ממקום למקום – יש לאזן בין הזכויות. בדומה, חופש ההפגנה עלול להתנגש עם זכויות אחרות, כגון הזכות לקניין ולפרטיות** [...] **לעיתים, יש לאזן בין חופש ההפגנה לבין אינטרסים ציבוריים, ובכלל זה הסדר הציבורי, שלום הציבור וביטחונו** [...] העותרת מבקשת לקיים הפגנה תוך חסימה מוחלטת של כביש לכל תנועה, במהלך פרק זמן ממושך. היענות לדרישתה של העותרת משמעותה הגבלה משמעותית על זכותם של תושבי העיר והבאים בשעריה לנוע בחופשיות. **כבר נפסק, כי הכבישים והרחובות נועדו להליכה ולנסיעה – אם כי לא רק להם** [...] כאמור, אין המדובר בסגירת כביש לזמן קצר; מדובר בסגירתו למשך 36 שעות. **המשיבים מדגישים כי עליהם להבטיח את אפשרות הגישה אל הכנסת ואל קריית הממשלה, על-מנת שלא תשובש העבודה במוסדות אלה. חסימה מוחלטת לפרק זמן ממושך של קטע הכביש ברחוב קפלן עשויה, כך חוששת המשטרה, לשבש את אפשרות הגישה לבנין הכנסת** [...]"*

ג. **שוויון בפני החוק**: מדיניות האכיפה ופעולות האכיפה יהיו אך ורק בהתאם לעקרון העל ולפיו כולם שווים בפניי החוק. **המדיניות תיושם באופן שווה ובאופן "עיוור" באשר לסוג האוכלוסייה המפגינה - לרבות אמונותיה, עמדותיה הפוליטית, עוצמתה הכלכלית והגיבוי התקשורתי לו היא זוכה ובאשר לתוכנה, למעט הסייג בסעיף ג' להלן.**

יפים לעניין זה הדברים הבאים:

> *"**אכן, אין לך גורם הרסני יותר לחברה מאשר תחושת בניה ובנותיה, כי נוהגים בהם איפה ואיפה. תחושת חוסר השוויון היא מהקשה שבתחושות. היא פוגעת בכוחות המאחדים את החברה. היא פוגעת בזהותו העצמית של האדם**"* (בג"ץ 953/87 אברהם פורז נ' ראש עירית תל-אביב-יפו, פ"ד מב(2) 309, פסקה 28 לפסק דינו של השופט ברק (1988)).

> *"**דוגמה נוספת לאי-השוויון שיצרו ההנחיות היא ההנחיה שלפיה דינם של קטינים בגילאי 14-18 החשודים בעבירות שנעשו במסגרת המאבק נגד ההינתקות, יהיה כדינם של בגירים. כפי הנראה לשם יישום הנחיות חריגות אלו נקבע בהן כי התיקים יסומנו במחשבי המשטרה, הפרקליטות ושירות בתי הסוהר בסימון מיוחד, במילה "התנתקות". הנחיות שכאלה אינן מתקבלות על הדעת במשטר דמוקרטי. הן מפלות ורומסות את עקרון השוויון בפני החוק. הן מאפשרות רדיפה ודיכוי מפורזים**..."* (בועז סנג'רו, "ההינתקות כמבחן לדמוקרטיה הישראלית: דמוקרטיה מתגוננת או דמוקרטיה מגומדת?" (193))

> *"אפשר לומר, לצורך עתירה זאת, כי **אכיפה ברורנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני-אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד***

שיקול זר או מתוך שרירות גרידא. דוגמה מובהקת לאכיפה בררנית היא, בדרך-כלל, החלטה לאכוף חוק כנגד פלוני, ולא לאכוף את החוק כנגד פלמוני, על בסיס שיקולים של דת, לאום או מין, או מתוך יחס של עוינות אישית או יריבות פוליטית כנגד פלוני [...] אכיפה כזאת נוגדת באופן חריף את העיקרון של שוויון בפני החוק במובן הבסיסי של עיקרון זה. היא הרסנית לשלטון החוק; היא מקוממת מבחינת הצדק; היא מסכנת את מערכת המשפט [...] כך גם הסמכות לאכוף חוק בדרך אחרת, כגון הסמכות לעצור אדם או הסמכות להחרים רכוש. היא חייבת להיות מופעלת באופן ענייני, שוויוני וסביר." (בג"ץ 6396-96 סימונה זקין נ' ראש-עיריית באר-שבע , פ"ד נג(3) 289, פסקה 16 לפסק דינו של השופט זמיר(1999)).

"הנה כי כן, עלה, כי המאשימה הפעילה את סמכות האכיפה, כנגד הנאשם שהפגין, כך לפי כתב האישום, בהפגנה של המגזר החרדי, ונמנעה מהפעלת סמכות האכיפה כנגד אחרים במקרים דומים, ללא כל טעם טוב להבחנה ביניהם. בנסיבות דנן, הגם שלא הוכח כי הדבר נעשה לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר, הרי שלמצער, משלא ניתן כל טעם לכך, מדובר במעשה שנעשה מתוך שרירות גרידא, והדבר עולה כדי אכיפה בררנית [...] ***כאשר מדובר באכיפה בררנית לא כנגד אדם אחד אלא כנגד קבוצה מסוימת הדבר פגום שבעתיים. במקרה שכזה, ברי כי אין צורך להצביע על כך שהחלטת התביעה התבססה על מידע זדוני או על שיקולים פסולים מובהקים, שכן אכיפה בררנית מול קבוצה מסוימת היא חמורה יותר***. 40. ***לטעמי, חומרה יתרה יש בעובדה שמדובר בעבירות שנעברות במסגרת הפגנה [...] ברם, כאשר מדובר באכיפה בררנית מכל קבוצה מסוימת בעבירה של התפרעות תוך כדי הפגנה, כאשר מול קבוצה אחת המוחאת על ערכים החשובים בעיניה, משתמשים באכיפה הפלילית, ומנגד כנגד קבוצות אחרות המוחאות נגד ערכים החשובים בעיניהן, אין משתמשים באכיפה הפלילית, מדובר בפגיעה חמורה יותר בערך השוויון*** [...] פשיטא כי במקרה שכזה לא ניתן לטעון כי מדובר באכיפה חלקית ולא בררנית."

"זימונו של התובע בחצות הלילה לתחנת המשטרה ועיכובו שם לשם חקירה היו מיותרים. מדובר בזוג החוזר הביתה מקניות בירושלים, כשהאשה בחודשים מאוחרים להריונה, ולא הייתה כל סיבה והיגיון לקרוא לו לחקירה דווקא אז באמצע הלילה. אחת מהעבירות שיוחסה לו בחקירה זו הייתה על היות הכלב לא קשור וללא זמם על פיו. ***התובע טען בפני שמאז ימי אברהם אבינו ועד היום לא היה בעל כלב אחד בחברון שהמשטרה פתחה נגדו בחקירה על כך שאין לו רצועה ו/או זמם על פיו. יש רגליים לטענתו זו של התובע***... המדינה לא הכחישה טענה זו אולי בגלל חוסר ידיעה אך קשה להתעלם ממנה. ***אם אכן לא נפתחה לעולם תלונה על עבירה זו אלא דווקא נגד איתמר בן גביר הרי יש בכך טעם לפגם. אכיפה סלקטיבית ללא הסבר איננה צודקת ואיננה מותרת ולא נוסיף בכך***." (ת"ק (ירושלים) 4964-05 איתמר בן גביר נ' עוזי מרשה)

<u>על אכיפה לא שוויונית בעבירות הקשורות לזכות המחאה</u>:

"[...] מאחר וכל המשתתפים בהפגנות בצומת בר אילן הם מהמגזר החרדי, הרי שאכיפה מיוחדת כלפי הפגנה זו היא אכיפה בררנית כלפי המגזר החרדי [...] אם בהפגנות המחאה בעניין סנדק ז"ל טענה המאשימה שלא הוגשו כתבי אישום בשל האופי האלים של ההפגנות, הרי בהפגנות בעד ונגד הרפורמה לשיטת המאשימה לא השתתפו קטינים(!) [...] ידיעות רבות בתקשורת עסקו במעורבות בני נוער במחאה כנגד הרפורמה המשפטית, בחלק מהכתבות ראיונות עם בני נוער שמספרים על חלקם בהפגנות. בצפייה בתמונות שצולמו בזמן ההפגנות ניתן לראות בני נוער רבים. אפנה בעניין זה גם לכתב האישום בפל"א 342426/2023 בכתב האישום שהגישה המאשימה שם מיוחסת לנאשמים עבירת אלימות כשהיו בדרכם להפגנה נגד הממשלה שהתרחשה ליד ביתו של חבר הכנסת רון דרמר. טענת המאשימה שלא השתתפו בהפגנות אלו קטינים, היא טענה חסרת שחר. 47. נתוני המשטרה ונתוני הפרקליטות מעידים כי לא הוגש ולו כתב אישום אחד נגד קטין שהשתתף בהתקהלות אסורה בהפגנות בעד ונגד הרפורמה. 48. נצ"מ [...] נשאל מדוע כתבי האישום היחידים על התקהלות אסורה הוגשו נגד מפגינים מהמגזר החרדי וענה שצריך להפנות את השאלה לתביעות. אינני חושבת שנושא האכיפה

הבררנית מונח כולו לפתחי הגורם התובע. <u>דברי ב"כ המאשימה "אני לא זוכר תיק אחד של הפגנת בלפור או רפורמה שמצאנו בו משתתף קטין שהגיעו אלינו כתיק חקירה" מרמזים על אכיפה בררנית על ידי כוחות המשטרה שבשטח</u> [...] לא ניתן לקבל מצב בו מתוך כלל ההפגנות שהתקיימו במדינת ישראל בשנים 2023–2022 לא הציגה המאשימה ולו כתב אישום אחד נגד קטין שהפגין באופן פאסיבי שאינו נמנה על המגזר החרדי. ודאי שלא ניתן לקבל זאת כאשר מדובר בקטין ללא עבר פלילי שהיה בן 15 וחצי בעת ביצוע העבירה" (ת"פ (שלום ירושלים) 54703-11-22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (ניתן ביום 17.2.2025)

"פשיטא כי אין להלום מצב דברים שבו ננקטת מדיניות אכיפה שונה ביחס למחאות והפגנות מסוגים שונים, מרקע שונה ועל בסיס עמדה פוליטית שונה. הדברים ברורים וכל המוסיף גורע." *(בג"צ 5936/23 ח"כ יצחק וסרלאוף נ' היועצת המשפטית לממשלה (ניתן ביום 30.5.24))*

<u>מדיניות:</u>

ד. **<u>הכלל - זכות המחאה ללא קשר לתוכנה:</u>** התוכן האידיאולוגי, שההפגנה או התהלוכה מבקשות לבטא, אינו כשלעצמו עניין לשלטונות. על כן, זכות ההפגנה תישמר ללא קשר לתוכן ההפגנה או האידיאולוגיה שאותה היא באה לקדם.
<u>החריג:</u> לא תתאפשר הפגנה שיש יסוד סביר לחשד שהיא מהווה תמיכה בארגון טרור או בפעילותו, במעשי טרור או במבצע מעשה טרור, תמיכה במאבק מזויין כנגד מדינת ישראל, תמיכה בפגיעה בכוחות הביטחון או באזרחים, הכחשת אירועי טבח 7 באוקטובר 2023 (טבח שמיני עצרת), תשפ"ה-2025 או הכחשת השואה וכן גילוי שמחה כאמור.

וראו בהקשר זה את דבריו של כבוד השופט ע' גרוסקופף מהעת האחרונה:

"[...] ***ואולם גם בימי שלום, ולא כל שכן בימי מלחמה, ישנן אמירות שאינן מוגנות תחת חופש הביטוי, וישנן קריאות שלא ניתן להשמיע גם בחסות חופש ההפגנה****. מבחינה עיונית, קו הגבול הוא ברור. הבעת עמדות ביחס למלחמה לגיטימית אף במהלכה [...]. לעומת זאת,* ***הבעת תמיכה באויב מזה וקריאה לביצוע פשעי מלחמה מזה, הן אמירות מזיקות ומסוכנות, אשר השימוש בהן פסול ואסור. חופש הביטוי אינו מגן, וחופש ההפגנה אינו מכשיר, השמעת עמדות התומכות במעשי זוועה שבוצעו על ידי החמאס בשבעה באוקטובר, או המעודדות את עמידת אויבנו בקרב, וקוראות לנצחונו במערכה הצבאית המתנהלת בעזה. אין הם מאפשרים להשמיע תמיכה ברצח עם, ואין הם מכשירים קריאות לגירוש המוני. אלה כאלה עמדות שאסור כי יהוו חלק מהשיח הציבורי גם בימי שלום, ואשר בעיתות מלחמה נושאות עימן סכנה מיוחדת. אכן, השמעת דברי בגידה ושנאה אינה חירות העומדת לאיש; היא מהווה סכנה ליכולתנו לקיים חיים משותפים בימי שלום, ועלולה להפוך לאיום ממשי על עצם קיומנו בימי מלחמה****" (בש"פ 24-789 אחמד כליפה נ' מדינת ישראל)*

ה. **<u>חסימת כבישים וצירים</u>**:

חסימת צירים מסכנת את משתמשי הדרך, משבשת את מרקם החיים, מונעת מיולדות או מחולים להגיע לבתי רפואה, מכוחות הביטחון לנוע בחופשיות ומיתר הציבור לממש את חרותו וזכויותיו.

על כן, **ככלל: אין לאפשר כל חסימה של כבישים וצירים אלו**:

- צירי גישה לבתי חולים
- צירי חירום
- צירי הגישה לנתב"ג
- כבישים מרכזיים: ארציים או אזוריים או מהירים

<u>כבישים וצירים אלו חייבים להישאר פתוחים בכל עת ואין לאפשר את חסימתם בשום שלב</u>. קל וחומר שאין לאפשר הנחת חפצים מכל סוג שהוא על הכביש, וקל וחומר בן בנו של קל וחומר להשליך אליו חפצים.

חריג – כבישים מקומיים: חסימתם יכולה להתבצע רק באישור משטרה מראש, כאשר המשטרה נערכת לקיום ההפגנה באופן שאינו מסכן חיי אדם, ומסדיר מראש צירי נסיעה חלופיים.

כך למשל נאמר בהחלטה שיפוטית אופיינית לתקופה של ערב ההתנתקות מגוש קטיף וחבל עזה:

"***סבורני, כי במקרה דנן כמו גם במקרים אחרים של חסימת צירים לשם קידום מטרות פוליטיות, קיימת מסוכנות טבועה, ולפיה, קיים חשש כי אותם עבריינים צעירים ישובו לבצע מעשים מסוג זה, ובכך יפגעו בשלום הציבור ויסכנו את בטחונו***" ב"ש (ת"א) 60059/05 **פלונים נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, ניתן ביום 23.6.05)

וכך למשל קבע נשיא בית המשפט העליון (כתוארו אז) השופט אהרן ברק בהחלטתו המתייחסת למעצרם של ראשי תנועת הבית הלאומי, אשר הואשמו בהמרדה בשל קריאתם לאחרים לחסום כבישים כהפגנה נגד ההינתקות:

"***טענתם השלישית של הנאשמים הינה כי הפעילות המיוחסת להם מהווה "מרי אזרחי", ולכך הם זכאים במשטר דמוקרטי. אף בטענה זו לא מצאתי כל ממש [...]בין התנהגותם (לכאורה) של הנאשמים לבין מרי אזרחי אין ולא כלום. לא במרי אזרחי עסקו (לכאורה) הנאשמים אלא בהמרדה. שום תאוריה של מרי אזרחי אין בה כדי להצדיק "עצירת המדינה" או שיתוק המנגנונים האחראים לאכיפת החוק; שום טיעון מוסרי אין בו כדי להצדיק שרפת צמיגים בכבישים המסכנת קשות את חיי הנוסעים על הכביש; שום טיעון פילוסופי לא יוכל להצדיק עיכובה של יולדת הצריכה לבית חולים, או את עיכובה של מכונית כיבוי אש בדרכה למניעת שרפה; שום טיעון משפטי בדבר "מרי אזרחי" איננו מאפשר התנהגות אלימה, הפוגעת קשות בחיי בני-אדם***." בש"פ 5934-05 **שי מלכה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(2) 833

ו. **<u>זכות המחאה והתנגשויות עם זכויות ואינטרסים ציבוריים אחרים</u>** כדרכן של זכויות, אף זכות המחאה אינה זכות מוחלטת. לעיתים נוצרת התנגשות בין חירות הביטוי לאינטרסים חשובים אחרים (שלום הציבור, בטחון המדינה) או זכויות אדם אחרות (הזכות לפרטיות, זכות הקניין). כאשר יש התנגשות כזו, יש לשקול את שני האינטרסים זה מול זה ולקבוע איזה מהם גובר, לפי נסיבות העניין.

<u>באופן ספציפי</u>:

1. **<u>חופש התנועה:</u>** מעבר לאמור בסעיף ה' באשר לחסימת כבישים וצירים, הזכות לקיים אספה, תהלוכה או משמרת עשויה להתנגש בזכותו של הפרט לנוע בדרכים וברחובות. אין לאפשר מניעה מוחלטת של מעבר במדרכות וברחובות, באופן רציף ומתמשך.

"***כשם שלפלוני נתונה הזכות החוקתית לקיים תהלוכה ברחובה של עיר, כן נתונה לאלמוני הזכות החוקתית להלך ברחובה של עיר. זכות חוקתית זו עומדת על רגליה היא, וניתן אף לגזור אותה מכבוד האדם וחירותו***." (בג"ץ 2481-93 **יוסף דיין נ' ניצב יהודה וילק, מפקד מחוז ירושלים**, מח(2) 456).

2. **<u>הזכות לפרטיות ל"שקט" ולקניין:</u>** באזורי מגורים יש לאזן ככל הניתן בין זכות המפגינים לקיים את ההפגנות ולהפיץ את מסריהם, לחירות של התושבים לקיים את שגרת חייהם, ללא הטרדה, הצקה ורעש בלתי סביר, כגון הטלת המגבלות של מקום, זמן ועוצמת הרעש.

"***כל אדם בישראל "זכאי לפרטיות" (סעיף 7(א) לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו) [..] על רקע גישה זו ניתן לקבוע, כי הזכות החוקתית לפרטיות משתרעת, בין השאר – ובלא כל ניסיון להקיף את הזכות על כל היבטיה – על זכותו של אדם לנהל את אורח החיים שבו הוא חפץ בדל"ת אמות ביתו, בלא הפרעה מבחוץ. ביתו של אדם הוא מבצרו, ובגדריו הוא זכאי לכך כי יניחו אל עצמו, לפיתוח האוטונומיה של הרצון הפרטי שלו [...] הזכות לפרטיות נועדה, על-כן, להבטיח כי אדם לא יהא שבוי בביתו, ולא יהא אנוס לחשוף עצמו בביתו להפרעות שאין הוא רוצה בהן***."

3. **<u>איסור מוחלט להזיק לרכוש ציבורי ופרטי:</u>** "***השחתת רכוש אינה בגדר מחאה לגיטימית***" [ראה ת"א (תל אביב-יפו) 5639-05-18 **<u>שפי פז נ' אסף רונאל</u>**]. היזק לרכש ציבורי או פרטי אינו חלק מהזכות למחאה, ועל כן היחס אליו יהיה בדומה ליחס לכל הפרת חוק רגילה.

4. **<u>איסור מוחלט להפגין בתוך בית תפילה</u>** : חופש הדת והמצפון של המתפללים בבית הכנסת, גובר על החופש להפגין בתוך או במתחם בית הכנסת.

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מנהלי)
ד' תמוז תשפ"ה
30 יוני 2025

לכבוד
ח"כ איתמר בן גביר
<u>השר לביטחון לאומי</u>

שלום רב,

הנדון: **<u>מסמך מדיניות השר לביטחון לאומי בעניין הפגנות</u>**
סימוכין: מכתבך מיום 12.6.2025 (סמך: 5700-0084-2025-001727)

1. במכתבך שבסמך פנית ליועצת המשפטית לממשלה לשם קיום היוועצות בנוגע למסמך שבנדון.
2. פנייתך נבחנה עם קבלתה. כידוע לך, סוגיית מדיניות השר בעניינים בעלי השפעה על הזכות לחופש ביטוי, מחאות והפגנות, כלולה במסמך העקרונות ביחס לממשק בין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל. בימים אלו, יושב על המדוכה צוות יישום בראשותי, בו חברים גם נציגי לשכתך, להטמעת העקרונות הללו. ישיבתו הקרובה של הצוות עתידה לעסוק בנושא זה.
3. תוצרי הצוות בהקשר זה, הם רלוונטיים למסמך שבנדון. נוכח האמור, נבקש לדון במסמך המדיניות לאחר השלמת השיח בנושא במסגרת עבודת הצוות.
4. על מנת למנוע עיכוב נוסף בהמשך, נבקש בינתיים לקבל את עמדתם הכתובה של מפכ"ל משטרת ישראל ושל היועץ המשפטי של משטרת ישראל ביחס למדיניות המוצעת.
5. אנו עושים כמיטב יכולתנו בכדי להקדיש את המשאבים הנדרשים לטיפול בנושא בשים לב לחשיבותו.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי – מנהלי)

<u>העתק</u>:
לשכת היועצת המשפטית לממשלה
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי
היועץ המשפטי למשטרת ישראל

From: אלייה בן לולו <eliyabe@mops.gov.il>
Sent: Thursday, August 28, 2025 12:29 PM
To: היועצת המשפטית לממשלה <Lishkat-Yoetz@justice.gov.il>
Subject: מסמך מדיניות שר בנושא הפגנות

שלום וברכה,

בהמשך למסמך המדיניות של השר שנשלח אליך ביום 12.6.25 , לתזכורת מיום 29.6.25 בשל העדר מענה ובהמשך לתשובתך ולמענה של המפכ"ל (מצ"ב), הריני להשיבך כדלקמן:
בהתאם לדין השר מוסמך להתוות מדיניות למשטרת ישראל גם בנושא הפגנות ומחאות, על כן המגעים בעניין קביעת הטהל אינם שייכים לעניין ואינם אמורים להשפיע על התוות המדיניות.
בנסיבות אלה, ומאחר שחלפו כחודשיים וחצי, מצורף בזאת מסמך המדיניות שוב עם עם עדכונים קלים, לצורך קיום ההיוועצות.
יובהר כי ככל שלא יתקבל מענה ענייני בתוך 5 ימים, השר יפרסם את המדיניות והיא תיכנס לתוקף.

בברכה,

מדיניות השר לביטחון לאומי – הפגנות

העקרונות:

א. **זכות ההפגנה והמחאה היא זכות יסוד**: הזכות להפגין ולמחות היא מרכיב חשוב ומרכזי בחברה דמוקרטית. הפגנות, אסיפות, תהלוכות ומשמרות מחאה נועדו להגשים את חופש הביטוי והדעה ולהפיץ השקפות ודעות ולהשפיע על השיח הציבורי.

ב. **זכות ההפגנה והמחאה אינה הזכות להפר את החוק או לשבש את החיים של כלל הציבור**: זכות ההפגנה אינה זכות מוחלטת אלא היא זכות יחסית. היא מוגבלת על-ידי החוק, ויש לאזנה אל מול זכויות אחרות, כגון חופש הקניין, הדת והתנועה. היא מוגבלת גם על-ידי הצורך לשמור על הסדר הציבורי, על ביטחון הציבור ועל תפקוד שוטף של החיים הדמוקרטיים. התנהגויות בלי חוקיות כגון אלימות, הסתה וסיכון חיי אדם אסורות גם במסגרת מימוש אזרחי של זכות ההפגנה והמחאה.

ראו בהקשר זה בג"ץ 2979-05 **מועצת יש"ע נ' השר לבטחון פנים** (פורסם בנבו, 27.3.05), בו ביקשה העותרת לקיים "**שרשרת טרקטורים**", וכן "**ההפגנה המתמשכת**", "**תוך סגירת קטע מרחוב קפלן בירושלים**", במטרה "**להקים קול מחאה אודות ההצבעות בכנסת בעניין החוק ליישום תכנית ההתנתקות, התשס"א-2005**". **העתירה נדחתה** תוך שנשיא ביהמ"ש העליון בדימוס, השופט אהרן ברק קבע:

> *" [...] יחד עם זאת, נפסק לא אחת כי זכות ההפגנה אינה זכות מוחלטת. עומדים למולה זכויות ואינטרסים אחרים, שאף להם משקל רב. כך, למשל, חופש התנועה גם הוא זכות יסוד חוקתית [...] **כאשר רצונו של אחד לקיים הפגנה מתנגש עם רצונו של אחר לנוע בחופשיות ממקום למקום – יש לאזן בין הזכויות. בדומה, חופש ההפגנה עלול להתנגש עם זכויות אחרות, כגון הזכות לקניין ולפרטיות** [...] **לעיתים, יש לאזן בין חופש ההפגנה לבין אינטרסים ציבוריים, ובכלל זה הסדר הציבורי, שלום הציבור וביטחונו** [...] העותרת מבקשת לקיים הפגנה תוך חסימה מוחלטת של כביש לכל תנועה, במהלך פרק זמן ממושך. היענות לדרישתה של העותרת משמעותה הגבלה משמעותית על זכותם של תושבי העיר והבאים בשעריה לנוע בחופשיות. **כבר נפסק, כי הכבישים והרחובות נועדו להליכה ולנסיעה – אם כי לא רק להם** [...] כאמור, אין המדובר בסגירת כביש לזמן קצר; מדובר בסגירתו למשך 36 שעות. **המשיבים מדגישים כי עליהם להבטיח את אפשרות הגישה אל הכנסת ואל קריית הממשלה, על-מנת שלא תשובש העבודה במוסדות אלה. חסימה מוחלטת לפרק זמן ממושך של קטע הכביש ברחוב קפלן עשויה, כך חוששת המשטרה, לשבש את אפשרות הגישה לבנין הכנסת** [...]"*

ג. **שוויון בפני החוק**: מדיניות האכיפה ופעולות האכיפה יהיו אך ורק בהתאם לעקרון העל ולפיו אזרחי ישראל שווים בפני החוק. **המדיניות תיושם באופן שווה ובאופן "עיוור" באשר לסוג האוכלוסייה המפגינה - לרבות אמונותיה, עמדותיה הפוליטית, עוצמתה הכלכלית והגיבוי התקשורתי לו היא זוכה ובאשר לתוכנה, למעט הסייג בסעיף ג' להלן.**

יפים לעניין זה הדברים הבאים:

> *"**אכן, אין לך גורם הרסני יותר לחברה מאשר תחושת בניה ובנותיה, כי נוהגים בהם איפה ואיפה. תחושת חוסר השוויון היא מהקשה שבתחושות. היא פוגעת בכוחות המאחדים את החברה. היא פוגעת בזהותו העצמית של האדם**" (בג"ץ 953/87 אברהם פורז נ' ראש עירית תל-אביב-יפו, פ"ד מב(2) 309, פסקה 28 לפסק דינו של השופט ברק (1988)).*

> *"**דוגמה נוספת לאי-השוויון שיצרו ההנחיות היא ההנחיה שלפיה דינם של קטינים בגילאי 14-18 החשודים בעבירות שנעשו במסגרת המאבק נגד ההינתקות, יהיה כדינם של בגירים. כפי הנראה לשם יישום הנחיות חריגות אלו נקבע בהן כי התיקים יסומנו במחשבי המשטרה, הפרקליטות ושירות בתי הסוהר בסימון מיוחד, במילה "התנתקות". הנחיות שכאלה אינן מתקבלות על הדעת במשטר דמוקרטי. הן מפלות ורומסות את עקרון השוויון בפני החוק. הן מאפשרות רדיפה ודיכוי מפורזים**..."*
> (בועז סנג'רו, "ההינתקות כמבחן לדמוקרטיה הישראלית: דמוקרטיה מתגוננת או דמוקרטיה מגומדת?" ספר אורי קיטאי, תשס"ח.

> *"אפשר לומר, לצורך עתירה זאת, כי **אכיפה ברורנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני-אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד***

שיקול זר או מתוך שרירות גרידא. דוגמה מובהקת לאכיפה בררנית היא, בדרך-כלל, החלטה לאכוף חוק כנגד פלוני, ולא לאכוף את החוק כנגד פלמוני, על בסיס שיקולים של דת, לאום או מין, או מתוך יחס של עוינות אישית או יריבות פוליטית כנגד פלוני [...] אכיפה כזאת נוגדת באופן חריף את העיקרון של שוויון בפני החוק במובן הבסיסי של עיקרון זה. היא הרסנית לשלטון החוק; היא מקוממת מבחינת הצדק; היא מסכנת את מערכת המשפט [...] כך גם הסמכות לאכוף חוק בדרך אחרת, כגון הסמכות לעצור אדם או הסמכות להחרים רכוש. היא חייבת להיות מופעלת באופן ענייני, שוויוני וסביר." (בג"ץ 6396-96 סימונה זקין נ' ראש-עיריית באר-שבע , פ"ד נג(3) 289, פסקה 16 לפסק דינו של השופט זמיר(1999)).

"הנה כי כן, עלה, כי המאשימה הפעילה את סמכות האכיפה, כנגד הנאשם שהפגין, כך לפי כתב האישום, בהפגנה של המגזר החרדי, ונמנעה מהפעלת סמכות האכיפה כנגד אחרים במקרים דומים, ללא כל טעם טוב להבחנה ביניהם. בנסיבות דנן, הגם שלא הוכח כי הדבר נעשה לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר, הרי שלמצער, משלא ניתן כל טעם לכך, מדובר במעשה שנעשה מתוך שרירות גרידא, והדבר עולה כדי אכיפה בררנית [...] ***כאשר מדובר באכיפה בררנית לא כנגד אדם אחד אלא כנגד קבוצה מסוימת הדבר פגום שבעתיים. במקרה שכזה, ברי כי אין צורך להצביע על כך שהחלטת התביעה התבססה על מידע זדוני או על שיקולים פסולים מובהקים, שכן אכיפה בררנית מול קבוצה מסוימת היא חמורה יותר***. 40. ***לטעמי, חומרה יתרה יש בעובדה שמדובר בעבירות שנעברות במסגרת הפגנה [...] ברם, כאשר מדובר באכיפה בררנית מכל קבוצה מסוימת בעבירה של התפרעות תוך כדי הפגנה, כאשר מול קבוצה אחת המוחאת על ערכים החשובים בעיניה, משתמשים באכיפה הפלילית, ומנגד כנגד קבוצות אחרות המוחאות נגד ערכים החשובים בעיניהן, אין משתמשים באכיפה הפלילית, מדובר בפגיעה חמורה יותר בערך השוויון*** [...] פשיטא כי במקרה שכזה לא ניתן לטעון כי מדובר באכיפה חלקית ולא בררנית." (ת"פ 15814-03-17 מדינת ישראל נ' רפאל בודה (נבו 5.7.2018))

"זימונו של התובע בחצות הלילה לתחנת המשטרה ועיכובו שם לשם חקירה היו מיותרים. מדובר בזוג החוזר הביתה מקניות בירושלים, כשהאשה בחודשים מאוחרים להריונה, ולא הייתה כל סיבה והיגיון לקרוא לו לחקירה דווקא אז באמצע הלילה. אחת מהעבירות שיוחסה לו בחקירה זו הייתה על היות הכלב לא קשור וללא זמם על פיו. ***התובע טען בפני שמאז ימי אברהם אבינו ועד היום לא היה בעל כלב אחד בחברון שהמשטרה פתחה נגדו בחקירה על כך שאין לו רצועה ו/או זמם על פיו. יש רגליים לטענתו זו של התובע***... המדינה לא הכחישה טענה זו אולי בגלל חוסר ידיעה אך קשה להתעלם ממנה. ***אם אכן לא נפתחה לעולם תלונה על עבירה זו אלא דווקא נגד איתמר בן גביר הרי יש בכך טעם לפגם. אכיפה סלקטיבית ללא הסבר איננה צודקת ואיננה מותרת ולא נוסיף בכך***." (ת"ק 4964-05 איתמר בן גביר נ' עוזי מרשה (נבו 21.6.2006)).

"[...] מאחר וכל המשתתפים בהפגנות בצומת בר אילן הם מהמגזר החרדי, הרי שאכיפה מיוחדת כלפי הפגנה זו היא אכיפה בררנית כלפי המגזר החרדי [...] אם בהפגנות המחאה בעניין סנדק ז"ל טענה המאשימה שלא הוגשו כתבי אישום בשל האופי האלים של ההפגנות, הרי בהפגנות בעד ונגד הרפורמה לשיטת המאשימה לא השתתפו קטינים(!) [...] ידיעות רבות בתקשורת עסקו במעורבות בני נוער במחאה כנגד הרפורמה המשפטית, בחלק מהכתבות ראיונות עם בני נוער שמספרים על חלקם בהפגנות. בצפייה בתמונות שצולמו בזמן ההפגנות ניתן לראות בני נוער רבים. אפנה בעניין זה גם לכתב האישום בפל"א 342426/2023 בכתב האישום שהגישה המאשימה שם מיוחסת לנאשמים עבירת אלימות כשהיו בדרכם להפגנה נגד הממשלה שהתרחשה ליד ביתו של חבר הכנסת רון דרמר. טענת המאשימה שלא השתתפו בהפגנות אלו קטינים, היא טענה חסרת שחר. 47. נתוני המשטרה ונתוני הפרקליטות מעידים כי לא הוגש ולו כתב אישום אחד נגד קטין שהשתתף בהתקהלות אסורה בהפגנות בעד ונגד הרפורמה. 48. נצ"מ [...] נשאל מדוע כתבי האישום היחידים על התקהלות אסורה הוגשו נגד מפגינים מהמגזר החרדי וענה שצריך להפנות את השאלה לתביעות. אינני חושבת שנושא האכיפה הבררנית מונח כולו לפתחי הגורם התובע. <u>דברי ב"כ המאשימה "אני לא זוכר תיק אחד של הפגנת בלפור או רפורמה שמצאנו בו משתתף קטין שהגיעו אלינו כתיק חקירה" מרמזים על אכיפה בררנית</u>

<u>על ידי כוחות המשטרה שבשטח</u> [...] לא ניתן לקבל מצב בו מתוך כלל ההפגנות שהתקיימו במדינת ישראל בשנים 2023–2022 לא הציגה המאשימה ולו כתב אישום אחד נגד קטין שהפגין באופן פאסיבי שאינו נמנה על המגזר החרדי. ודאי שלא ניתן לקבל זאת כאשר מדובר בקטין ללא עבר פלילי שהיה בן 15 וחצי בעת ביצוע העבירה" (ת"פ 54703-11-22 מדינת ישראל נ' פלוני (נבו 17.2.2025)

"פשיטא כי אין להלום מצב דברים שבו ננקטת מדיניות אכיפה שונה ביחס למחאות והפגנות מסוגים שונים, מרקע שונה ועל בסיס עמדה פוליטית שונה. הדברים ברורים וכל המוסיף גורע." *(בג"צ 5936/23 ח"כ יצחק וסרלאוף נ' היועצת המשפטית לממשלה (נבו 30.5.24))*

ד. **<u>יובהר כי ביצועה של עבירה פלילית בשעת מחאה או הפגנה אינה מקימה כל הגנה מפני אכיפה משטרתית או מפני החלת הדין הפלילי</u>**: שלטון החוק חל על כולם בשווה, גם על אזרחים המממשים את זכותם למחות ולהפגין.

<u>מדיניות:</u>

ה. **<u>הכלל - זכות המחאה ללא קשר לתוכנה</u>**: התוכן האידיאולוגי, שההפגנה או התהלוכה מבקשות לבטא, אינו כשלעצמו עניין לשלטונות. על כן, זכות ההפגנה תישמר ללא קשר לתוכן ההפגנה או האידיאולוגיה שאותה היא באה לקדם.
<u>החריג:</u> לא תתאפשר הפגנה שיש יסוד סביר לחשד שהיא מהווה תמיכה בארגון טרור או בפעילותו, במעשי טרור, תמיכה במאבק מזויין כנגד מדינת ישראל, תמיכה בפגיעה בכוחות הביטחון או באזרחים, הכחשת אירועי טבח 7 באוקטובר 2023 (טבח שמיני עצרת), תשפ"ה-2025 או הכחשת השואה וכן גילויי שמחה כאמור.

ו. **<u>חסימת כבישים וצירים</u>**:
חסימת עורקי תנועה ראשיים או חיוניים מסכנת את משתמשי הדרך, פוגעת בתשתיות המדינה, משבשת את מרקם החיים, מונעת מיולדות ומחולים להגיע לבתי רפואה, מכוחות הביטחון לנוע בחופשיות ומיתר הציבור לממש את חרותו וזכויותיו.
על כן, במסגרת האיזון הנדרש בין זכות המחאה לבין החוק, הסדר הציבורי וחופש התנועה של אזרחי ישראל להלן פרטי המדיניות המחייבת.
ככלל: אין לאפשר כל חסימה של כבישים וצירים אלו:

- צירי גישה לבתי חולים
- צירי חירום
- צירי גישה לנתב"ג
- צירים שחסימתם מבודדת ישובים
- כבישים מרכזיים: ארציים או אזוריים או מהירים

כבישים אלו חייבים להישאר פתוחים בכל עת ואין לאפשר את חסימתם בשום שלב.
אין לאפשר הנחת חפצים מכל סוג שהוא על הכביש או השלכת חפצים אליו.
כבישים מקומיים: חסימתם יכולה להתבצע רק באישור משטרה מראש, כאשר המשטרה נערכת לקיום ההפגנה באופן שאינו מסכן חיי אדם, ומסדיר מראש צירי נסיעה חלופיים.
וכך למשל קבע נשיא בית המשפט העליון (כתוארו אז) השופט אהרן ברק בהחלטתו המתייחסת למעצרם של ראשי תנועת הבית הלאומי, אשר הואשמו בהמרדה בשל קריאתם לאחרים לחסום כבישים כהפגנה נגד ההינתקות:

"טענתם השלישית של הנאשמים הינה כי הפעילות המיוחסת להם מהווה "מרי אזרחי", ולכך הם זכאים במשטר דמוקרטי. אף בטענה זו לא מצאתי כל ממש [...]בין התנהגותם (לכאורה) של הנאשמים לבין מרי אזרחי אין ולא כלום. לא במרי אזרחי עסקו (לכאורה) הנאשמים אלא בהמרדה. שום תאוריה של מרי אזרחי אין בה כדי להצדיק "עצירת המדינה" או שיתוק המנגנונים האחראים לאכיפת החוק; שום טיעון מוסרי אין בו כדי להצדיק שרפת צמיגים בכבישים המסכנת קשות את חיי הנוסעים על הכביש; שום טיעון פילוסופי לא יוכל להצדיק עיכובה של יולדת הצריכה לבית חולים, או את עיכובה של מכונית כיבוי אש בדרכה למניעת שרפה; שום טיעון משפטי בדבר "מרי אזרחי" איננו מאפשר התנהגות אלימה, הפוגעת קשות בחיי בני-אדם." בש"פ 5934-05 **שי מלכה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(2) 833

ז. **<u>זכות המחאה והתנגשויות עם זכויות ואינטרסים ציבוריים אחרים</u>**: כדרכן של זכויות, אף זכות המחאה אינה זכות מוחלטת. לעיתים נוצרת התנגשות בין חירות הביטוי לאינטרסים חשובים אחרים (שלום הציבור, בטחון המדינה) או זכויות אדם אחרות (הזכות לפרטיות, זכות הקניין). במקרים אלו יש לשקול את שני האינטרסים זה מול זה ולקבוע איזה מהם גובר, לפי נסיבות העניין.

<u>באופן ספציפי</u>:

1. **<u>חופש התנועה:</u>** מעבר לאמור בסעיף ה' באשר לחסימת כבישים וצירים, הזכות לקיים אספה, תהלוכה או משמרת עשויה להתנגש בזכותו של הפרט לנוע בדרכים וברחובות. אין לאפשר מניעה מוחלטת של מעבר במדרכות וברחובות, באופן רציף ומתמשך שפוגע במרקם החיים באזור.

"כשם שלפלוני נתונה הזכות החוקתית לקיים תהלוכה ברחובה של עיר, כן נתונה לאלמוני הזכות החוקתית להלך ברחובה של עיר. זכות חוקתית זו עומדת על רגליה היא, וניתן אף לגזור אותה מכבוד האדם וחירותו."
(בג"ץ 2481-93 **יוסף דיין נ' ניצב יהודה וילק, מפקד מחוז ירושלים** , מח(2) 456).

2. **<u>הזכות לפרטיות ל"שקט" ולקניין:</u>** באזורי מגורים יש לאזן ככל הניתן בין זכות המפגינים לקיים את ההפגנות ולהפיץ את מסריהם, לחירות של התושבים לקיים את שגרת חייהם ללא הטרדה, הצקה ורעש בלתי סביר, זאת על דרך הטלת מגבלות של מקום, זמן ועוצמת הרעש.

"כל אדם בישראל "זכאי לפרטיות" (סעיף 7(א) לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו) [..] על רקע גישה זו ניתן לקבוע, כי הזכות החוקתית לפרטיות משתרעת, בין השאר – ובלא כל ניסיון להקיף את הזכות על כל היבטיה – על זכותו של אדם לנהל את אורח החיים שבו הוא חפץ בדל"ת אמות ביתו, בלא הפרעה מבחוץ. ביתו של אדם הוא מבצרו, ובגדריו הוא זכאי לכך כי יניחו אל עצמו, לפיתוח האוטונומיה של הרצון הפרטי שלו [...] הזכות לפרטיות נועדה, על-כן, להבטיח כי אדם לא יהא שבוי בביתו, ולא יהא אנוס לחשוף עצמו בביתו להפרעות שאין הוא רוצה בהן."

3. **<u>איסור מוחלט להזיק לרכוש ציבורי ופרטי</u>**: "***השחתת רכוש אינה בגדר מחאה לגיטימית***" (ראה ת.א. 5639-05-18 שפי פז נ' אסף רונאל (נבו 28.5.2020)). היזק לרכש ציבורי או פרטי אינו חלק מהזכות למחאה, ועל כן היחס אליו יהיה בדומה ליחס לכל הפרת חוק אחרת.

4. **<u>איסור מוחלט להפגין בתוך בית תפילה</u>**: חופש הדת והמצפון של המתפללים גובר על החופש להפגין בתוך או במתחם בית הכנסת או כל בית תפילה אחר.

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

(משפט ציבורי-מינהלי)

ז' באלול התשפ"ה
31 באוגוסט 2025

לכבוד
חה"כ איתמר בן-גביר
<u>השר לביטחון לאומי</u>

שלום רב,

הנדון: **<u>מסמך מדיניות השר לביטחון לאומי בעניין הפגנות</u>**

סימוכין: מכתבך ליועצת המשפטית לממשלה מיום 12.6.2025; מכתבי מיום 30.6.2025; פניית מנהלת לשכתך במייל ללשכת היועצת המשפטית לממשלה מיום 28.8.2025

1. במכתבך שבסמך מיום 12.6.2025 פנית ליועצת המשפטית לממשלה לשם קיום היוועצות בנוגע למסמך שבנדון.
2. במכתבי שבסמך מיום 30.6.2025 השבתי למכתבך האמור בנושא, ומסרתי כי לאור העובדה שסוגיית מדיניות השר בעניינים בעלי השפעה על הזכות לחופש ביטוי, מחאות והפגנות, כלולה במסמך העקרונות ביחס לממשק שבין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל, שיישומו והטמעת עקרונותיו בהוראות המשטרה ובנהלי המשרד לבל"מ נבחנים על-ידי צוות בראשותי, שבו חברים גם נציגי לשכתך, יש מקום לדון במסמך המדיניות לאחר השלמת השיח בנושא במסגרת עבודת הצוות.
3. בהודעת מייל שנשלחה ללשכת היועצת המשפטית לממשלה ביום 28.8.2025, נמסר כי ככל שלא יתקבל מענה ענייני לטיוטת מסמך המדיניות בתוך 5 ימים, השר מתכוון לפרסם אותה והיא תיכנס לתוקף.
4. אשוב ואבהיר: דיון בטיוטת מסמך המדיניות שגיבשת יתאפשר רק לאחר הטמעת מסמך העקרונות לפי המלצות הצוות בהוראות המשרד לבל"מ ובחינה של מסמך המדיניות המוצע לאורם. כבר בשלב זה ניתן לציין כי על פני הדברים, המסמך שגובש לא תואם את העקרונות הללו. להבנתנו, הוא גם לא תואם את התייחסות מפכ"ל המשטרה שהועברה אליך בנושא.
5. לאור האמור, נבקש להבהיר כי פרסום מסמך המדיניות בנוסחו הנוכחי, ללא קיום הליך היוועצות תקין עם מפכ"ל המשטרה והיועצת המשפטית לממשלה, יהווה הפרה בוטה של מסמך העקרונות, אשר – כפי שנכתב במסמך עצמו וכפי שנמסר גם לבית המשפט העליון – מחייב אותך ממועד גיבושו. כל זאת, מבלי לגרוע מהפרות נוספות שאירעו עד כה. פרסום המסמך יהווה גם חריגה מסמכויותיו של השר לביטחון לאומי כלפי משטרת ישראל.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)

העתק:
היועצת המשפטית לממשלה
מפכ"ל המשטרה
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי
היועץ המשפטי למשטרת ישראל
מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

מדינת ישראל

בלמ״ס

לכבוד
ד״ר גיל לימון – המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי)
שלום רב,

הנדון: <u>מענה לסירובכם לקיים היוועצות בנוגע למדיניות השר לביטחון לאומי בנושא הפגנות</u>
סימוכין: תכתובות מיום 12.6.2025; 30.6.2025; 28.8.2028; 1.9.2025

1. קראתי את מכתבכם ועושה רושם ששוב אתם מתבלבלים ומבקשים לקחת סמכות לא לכם.
2. מכתבכם משקף טעות משולשת: כאילו ניתן לאיים עלי ובכך לגרום לי לוותר על סמכותי לקבוע מדיניות – לא ניתן; כאילו ניתן להטעות אותי בעניינים משפטיים – לא ניתן; וכאילו ניתן לסכל את כוונתי לקבוע מדיניות באמצעות סירוב בלתי חוקי של הייעוץ המשפטי לממשלה להשתתף בהליך – לא ניתן.
3. קביעת מדיניות בהקשר זה היא סמכותו החוקית של השר לביטחון לאומי ואף חובתו.
4. לפיכך אין כל רלוונטיות לנהלים שונים שייקבעו, ככל שיהיה בכך צורך, בהתאם לעקרונות שהוצגו לבית המשפט בנוגע לעצם קיום חובת ההיוועצות או לעצם הסמכות לקבוע מדיניות. וממילא נהלים ייקבעו רק במקום שיש בהם צורך, והם אך ורק שיקוף של מה שנקבע בפסיקות בג״ץ ובמסמך העקרונות גופו. הא ותו לא.
5. עמדתכם כאילו הסמכות לקבוע מדיניות מושהית בשלב זה היא בלתי חוקית בעליל ומהווה ייעוץ משפטי הסותר חזיתית לא רק את סמכויותיו הסטטוטוריות של השר לביטחון לאומי אלא אף את חובותיו לפקח על פעילות המשטרה ולוודא כי החוק והסדר נשמרים – בהתאם למסקנות ועדות החקירה השונות שישבו על המדוכה הזו.אני דוחה עמדה זו.
6. אני רואה בחומרה רבה את אי-הציות מצדכם לפסיקת בית המשפט (בג״ץ 8987/22) אשר חייבה אתכם לספק את היוועצות הנדרשת על ידי השר לביטחון לאומי בטרם פרסום מדיניות הנוגעת להפגנות.
7. לחובת ההיוועצות שני צדדים, חובתו של המתייעץ וחובתו של הנועץ.
8. ההשתמטות, החוזרת והנשנית, מקיום חובותיכם בהקשר זה מסכלת את פעולת הרשות המבצעת של מדינת ישראל ומקריסה את החוק והסדר הציבורי במדינת ישראל.
9. יהא תוכן העצה הניתנת במסגרת ההיוועצות אשר תהא, אך אין זה בסמכותכם להמיר את מוסד ההיוועצות המעוגן במשפט המנהלי למעין זכות וטו שניתן להפעיל באמצעות הסירוב להשתתף בהיוועצות בצירוף איום בכובעכם כמייצגי הממשלה בעמדה לפיה ישנו פגם מנהלי בהחלטה משום שכביכול ״לא קוימה״ חובת ההיוועצות.
10. לא ניתן ביד אחת לסכל את ההליך התקין וביד השנייה לטעון לפגמים בהליך התקין.

11. יובהר ויודגש כי מסמך המדיניות לא מנחה את משטרת ישראל במישור האופרטיבי כי אם מסמן עקרונות, יעדים ושיקולים רלוונטיים אשר לאורם יש לנווט. מדיניות מעין זו אף אושרה בעבר בחוות דעת משפטיות שסופקו לשרים שכיהנו בעבר (ומצופה מכם לשקף זאת ולהתייחס לכך במפורש).
12. אף עמדתם כאילו דיון בטיוטת מסמך המדיניות "יתאפשר רק לאחר הטמעת מסמך העקרונות" – מופרכת ומשוללת יסוד. מכוח מה נקבעה קביעה משוללת יסוד זו?
13. אין מחלוקת שהסמכות לקבוע מדיניות, גם בתחום ההפגנות, נתונה בידיו של השר לביטחון לאומי – על פי דין, על פי הפסיקה וכן על פי מסמך העקרונות שהוגש לבית המשפט.
14. עוד יאמר כי נשלח מענה ענייני ומקיף למפכ"ל בהמשך להערותיו. קרי – קוימה גם קוימה היוועצות עמו, והיא אף מקוימת באופן מתמשך. עצם האפשרות שייתכן ולבסוף יהיה פרט כלשהו שלא תואם את המלצות המפכ"ל אינה מהווה פגם מנהלי ואין פוגמת בעובדה שקוימה היוועצות. אין לי אלא להצר על הקלילות שבה אתם מטעים מבחינה משפטית את השרים להם אתם מייעצים.
15. יודגש כי יכולה להיות תועלת רבה לייעוץ משפטי שעושה את מלאכתו נאמנה וייתכן שהמדיניות הייתה עוברת תיקונים, ליטוש ודיוק לאור הערותיכם – אם היו.
16. ההימנעות שלכם מלקחת חלק בהיוועצות היא לא רק אי-ציות לפסיקת בית המשפט אלא היא גם פגיעה חמורה בתפקוד היעיל של הרשות המבצעת ופגיעה באזרחי מדינת ישראל.
17. לא זו הדרך להביע את אי שביעות רצונכם מזהות הממשלה הנבחרת.
18. ניסיונכם להלך אימים ולבצע ניסיון סחיטה של ממש באמצעות האיום בדבר שינוי עמדתכם בבג"ץ 9037-08-24 (העוסק, ללא בסיס משפטי, בעצם כהונתו של השר לביטחון לאומי) מעיד כאלף עדים על הפוליטיזציה הפסולה שבה נגוע הייעוץ המשפטי לממשלה.
19. איומים וסחטנות לא יזיזו אותי מכוונתי לפעול בצורה מקצועית, עניינית ויסודית למען שלטון החוק והסדר הציבורי.
20. אעניק לכם, לפנים משורת הדין, 24 שעות נוספות לקיים את חובת ההיוועצות בצורה עניינית ומקצועית ולפרט את עמדתכם ביחס למדיניות המוצעת (זאת לאחר שטיוטה ראשונה נשלחה לפני כשלושה חודשים).
21. בהיעדר מענה ענייני אראה את חובת ההיוועצות ככזו שקוימה ומסמך המדיניות יפורסם וייכנס לתוקף.
22. עם כניסתו לתוקף מסמך המדיניות יקרין על כלל השיקולים שיישום מדיניות נוגע להם.

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

מדינת ישראל

העתקים:

רב- ניצב דניאל (דני) לוי, מפכ"ל המשטרה
מר אריאל סיזל, היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מנהלי)
י' אלול תשפ"ה
3 ספטמבר 2025

לכבוד
חה"כ איתמר בן גביר
<u>השר לביטחון לאומי</u>

שלום רב,

הנדון: **<u>מסמך מדיניות השר לביטחון לאומי בעניין הפגנות</u>**

סימוכין: מכתבך מיום 12.6.2025; מכתבי מיום 30.6.2025; מכתב המפכ"ל מיום 8.7.2025; פניית מנהלת לשכת השר לביטחון לאומי מיום 28.8.2025; מכתבי מיום 31.8.2025; מכתבך מיום 1.9.2025; מכתב המפכ"ל מיום 1.9.2025

בהמשך לתכתובת שבסימוכין, אבקש להודיעך – על דעת היועצת המשפטית לממשלה – כדלקמן:

1. תוצרי עבודת הצוות לעיגון מתווה העקרונות ביחס לממשק שבין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל, כאמור במכתביי שבסימוכין, יועברו בשבועיים הקרובים.

2. מסמך "המדיניות" שהצגת סותר, על פני הדברים, את הדין. הוא גובש בלי קבלת תשתית מקצועית מהמשטרה (כפי שעולה ממכתב מפכ"ל המשטרה אליך) ובלי קיום חובת ההיוועצות המוקדמת עימנו, המהווה חלק מהותי מתהליך גיבוש המדיניות. דרך התנהלותך גם במקרה זה סותרת את התחייבותך בפני בית המשפט.

3. במצב דברים זה, נייר המדיניות נעדר תוקף משפטי ואין לפעול על פיו.

4. משטרת ישראל תמשיך ותפעיל את סמכויותיה לשמירת הסדר הציבורי ולאכיפת החוק, לרבות בתחום ההפגנות, לפי הדין ובהתאם להנחיות מפכ"ל המשטרה ולשיקול דעת המפקדים בשטח.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מנהלי)

<u>העתק</u>:
לשכת היועצת המשפטית לממשלה
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי
היועץ המשפטי למשטרת ישראל

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי חוקתי)
ג' בתשרי התשפ"ו
25 ספטמבר 2025

לכבוד
חה"כ איתמר בן גביר
<u>השר לביטחון לאומי</u>

שלום רב,

הנדון: <u>התייחסות ראשונית למסמך מדיניות השר לביטחון לאומי</u>
<u>בעניין הפגנות מיום 28.8.2025</u>

סימוכין: מכתבך מיום 12.6.2025; מכתבנו מיום 30.6.2025; מכתב המפכ"ל מיום 8.7.2025; מכתבו של יועמ"ש המשטרה מיום 16.6.2025; פניית מנהלת לשכת השר לביטחון לאומי מיום 28.8.2025; מכתבנו מיום 31.8.2025; מכתבך מיום 1.9.2025; מכתב המפכ"ל מיום 1.9.2025; מכתבנו מיום 3.9.2025

בהמשך לתכתובת שבסימוכין, על דעת היועצת המשפטית לממשלה, נבקש להביא בפניך את התייחסותנו למסמך המדיניות שבנדון:

1. תחילה, טרם שניגש לגופו של הנייר שהעברת, יוזכר, כפי שגם עמד המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי – מינהלי) במכתבו שבסמך, כי סוגיית קביעת מדיניות השר בעניינים בעלי השפעה על הזכות לחופש ביטוי, מחאות והפגנות, כלולה במסמך העקרונות המסדיר את הממשק בין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל (להלן: **מסמך העקרונות**).

כידוע, וכפי שסוכם עמך, צוות בראשות המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (מינהלי-ציבורי), ד"ר גיל לימון, שבו חברים נציגים מטעמך, נציגי הייעוץ המשפטי לממשלה, הייעוץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי והלשכה המשפטית במשטרת ישראל, עובד בחודשים האחרונים על הטמעת עקרונות אלו בהוראות המשטרה ובנהלי המשרד לביטחון לאומי. עקרונות אלה נועדו להתוות את גבולות הגזרה בקביעת מדיניות שר למשטרה, בין היתר, כדי לייצר ערובות שימנעו התערבות פוליטית פסולה בפעילות המשטרה, לרבות ביחס להפגנות בכלל, והפגנות נגד השלטון בפרט. הצוות השלים סדרת ישיבות שבהן נדונו באופן סדור הנושאים בהם עוסק מסמך העקרונות וטיוטות הנהלים לעיגונם, תוך מתן ביטוי והקדשת זמן משמעותי להערותיך והערות נציגי משרדך. נוסחים עדכניים יועברו אל חברי הצוות בימים הקרובים להתייחסותם לקראת גיבוש הנוסח הסופי של הנהלים.

2. בנסיבות אלה, אין מקום להשלים את הדיון במסמך מדיניות בנושא הפגנות קודם להשלמת עבודתו של הצוות שבו לוקחים חלק נציגיך, ונדרש יהיה לבחון את מסמך המדיניות האמור לאור מסמך העקרונות והנהלים המעודכנים, המהווים, בין היתר, את

התשתית המקצועית הנדרשת לגיבושו ואת קווי המסגרת לגיבושו. פרסום פומבי של נייר "המדיניות" מטעמך, טרם השלמת העבודה על הנהלים, יש בה כדי לעקוף את עבודת הצוות ולרוקן מתוכן את העבודה שנעשתה.

עצם פרסומו ברבים על-ידך, עוד בטרם הושלמה הבחינה המקצועית והמשפטית לגביו, מעורר חשש כבד לניסיון השפעה פסולה על עבודת המשטרה. וזאת בניגוד לפסיקת בית המשפט העליון ולעקרונות עליהם התחייבת.

3. יתרה מכך, כבר בבחינה ראשונית של מסמך מדיניות ההפגנות עולים פגמים מהותיים אשר אינם מאפשרים לתת לו תוקף משפטי ולפעול על פיו. הנייר שהעברת מציג, על פני הדברים, תפיסה שאינה עולה בקנה אחד עם גבולות הדין שהוצבו בעניין זה בפסיקה, פגיעה בלתי מוצדקת בחופש המחאה והביטוי, ומשקף התערבות פסולה בשיקול הדעת האופרטיבי של דרגי המשטרה. כמו כן, הנייר גם אינו בהלימה למסמך העקרונות שהוגש לבית המשפט העליון בהסכמתך.

4. **<u>ראשית</u>**, בהתאם להוראות פקודת המשטרה והדין, בסמכות השר לקבוע **מדיניות לעבודת המשטרה ועקרונות כלליים לפעילותה**. לעומת זאת, המסמך חורג מכך, ואגב זאת גם שונה באופן ניכר ממסמכי מדיניות שהתוו שרים קודמים במשרדך ואף ממסמכי מדיניות בהקשרים שפורסמו על-ידך, הכוללים התווית עקרונות כלליים ברמת הפשטה גבוהה. מסמך מדיניות אינו אמור לכלול את תיאור הדין והפרשנות המשפטית של השר לפסיקה ולדין, אלא לכלול עקרונות כלליים בלבד של השר בגדרי הדין הקיים, ובהתאם לעקרונות שנקבעו לגיבוש מדיניות. פרשנות משפטית אינה בסמכותו של השר ולכן כל התייחסות משפטית במסמך שנוסחה שלא על דעת הייעוץ המשפטי לממשלה, מהווה פגם תהליכי ומהותי. ניתן אפוא לומר כבר עתה כי מסמך המדיניות חורג מהעקרונות שהותוו בדין לגדרי קביעת מדיניות שר.

5. **<u>שנית</u>**, ובהמשך לאמור לעיל, **פגם מהותי הגלום ב"מדיניות" הוא נוסחה הגורף שאינו מותיר שיקול דעת לגורם המבצעי**. הותרת שיקול הדעת לגורם מבצעי הוא עקרון מהותי בהתוויית מדיניות המשטרה, כפי שנדרש גם על-פי הפסיקה וכל שכן בענייני מימוש חופש ביטוי והמחאה המחייבים שמירה על איזונים עדינים. הנחיה גורפת זו עולה לכדי התערבות פסולה בשיקול הדעת המבצעי של המשטרה. כך למשל, בכל הנוגע לחסימת כבישים וצירים, ההנחיה מנוסחת באופן גורף, חד משמעי וכוללני. אגב זאת, אתה מייחס לעצמך תפקיד של מעין "מפכ"ל על" בפועל, תוך דריסת סמכותו ושיקול הדעת של המפכ"ל ושל דרגי הפיקוד במשטרה.

כפי שכבר הובא בפסיקתו של ממלא מקום הנשיא השופט פוגלמן בבג"ץ 8987/22 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת** (נבו 2.1.2025) (פס' 157 לפסק דינו; להלן – עניין **פקודת המשטרה**):

> "בפועל נראה כי אין הלימה בין מדיניות השר לבין הנחיות היועצת, המשקפות את האיזונים המתחייבים מהדין ובכלל זה פסיקת בתי

> המשפט. כך, לדוגמה, השר טען כי מדיניותו העקרונית היא כי אין לאשר חסימות צירים מרכזיים וכי יש לפעול לפינוי חסימות במקרים של הפגנות (וראו סעיף 9 לבקשת העותרים בבג"ץ 532/23 לצו ביניים מיום 5.3.2023; סעיף 12 לתגובת השר, נספח 1 לתגובת המדינה מיום 16.3.2023). לעומת זאת, הפסיקה הבהירה כי לעיתים, הפרעות לתנועה עשויות להיות בגדר "מחיר שנדרש לשלמו כדי לזכות בחיים בחברה דמוקרטית" (עניין ברדנשטיין, פסקה 9; כן ראו: עניין פדידה, פסקה 26) וכי מימוש הזכות לחופש ההפגנה "עלול לפגוע בחיי השגרה של האדם, בנגישותו ממקום למקום, בתכניות ארועים או עבודה שתיכנן מבעוד יום, ואף בארועים מיוחדים שנערך להם זמן רב קודם לכן" (עניין ברדנשטיין, פסקה 8).
>
> בהתאם, ההנחיות ואמות המידה שנקבעו על ידי הגורמים במשטרה ובמערך הייעוץ המשפטי לממשלה בעניין זה, משקפות – כאמור – את המורכבות הקיימת ואת הצורך ליצור איזון עדין בין הזכויות והאינטרסים האמורים. דברים אלה באו לידי ביטוי במכתבה של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) למזכיר הממשלה מיום 16.7.2023. במסגרת זאת הובהר כי החלטה בדבר חסימה יזומה של ציר תנועה או של פתיחת ציר חסום (לרבות הפעלת כוח לצורך פתיחת ציר חיוני שנחסם) היא החלטה שלרוב נתונה למפקד המחוז, ושבגדרה יש לשקול שיקולים שונים ומגוונים. בתוך כך, יש לשקול את קיומם של צירים אלטרנטיביים מתאימים לנפח התנועה בזמן הרלוונטי; מידת הנזק שנגרם (ובתוך כך, סיכון לחיי אדם והארכת משך הנסיעה) – הכל בהתאם למכלול הנסיבות הקונקרטיות. עוד צוין כי החלטה בדבר אופן פתיחת הציר היא החלטה מבצעית מובהקת שמתקבלת בהתאם למכלול הנסיבות בשטח (סעיף 17 למכתבה של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) "מדיניות בנושא הפגנות" (16.7.2023) צורף כנספח 7 לעתירה בבג"ץ 5936/23; כן ראו: נוהל אג"מ 222.111.05 של המשטרה "חסימת צירי תנועה ראשיים" (30.7.2020)). הדין מחייב כי מדיניות השר לא תחרוג מנוסחאות האיזון המשפטיות שהותוו לאורך השנים." (פסקה 157 לפסק דינו)

וראו גם דברי השופט (כתוארו אז) סולברג באותו עניין (פס' 43 לפסק דינו):

> "יִשּׁוּם אמות המידה על פעולות שביצע השר בפרק הזמן שחלף מאז הגשת העתירות – ואשר לגביהן הוגשו בקשות לצווי ביניים – מלמד בבירור כי למצער בחלק מאותם מקרים, חרג השר מסמכותו, שכן לא ניתן לראות אותן פעולות כהחלטות מדיניות; אף לא בקירוב. דוגמא לכך היא שפרסום הוראות אופרטיביות הנוגעות להתנהלות המצופה מן המשטרה באירועים ספציפיים (בין אם הדברים נוסחו באופן כללי, בין אם לאו) – למשל, לגבי חסימת צירים מסוימים, אופן הפעלת הכוח במקרה פלוני, או חקירה ספציפית שנפתחה – אינו בגדר מדיניות כללית."

6. **<u>שלישית</u>**, במסווה של תיאור הדין הכללי, המדיניות בנייר נוסחה באופן שעולה לכדי **התערבות בתוכן של הפגנות**. החריגים לעקרון של אי התערבות בתוכן ההפגנה שנכללו במסמך מתייחסים להיבטים מסוימים בלבד של הדין. דרך זו מייצרת כשלעצמה התערבות פסולה בעבודת גורמי האכיפה. בהתאם להנחיית היועצת המשפטית לממשלה מס' 3.1200 בעניין חירות ההפגנה, המשטרה רשאית לסרב לבקשת רישיון או להגביל רישיון, אם יש

יסוד סביר לחשד כי ההפגנה תהיה כרוכה בעבירה פלילית. הבחירה להתמקד במסמך המדיניות בעבירות מסוימות דווקא, תוך דגש בעבירות ביטוי, מהווה התערבות עקיפה של השר בתוכן ההפגנות. ויודגש, סוגיית תוכן ההפגנה היא בליבת הסוגיות שאינן בסמכות השר להנחות תחת מדיניותו. המותר והאסור לגבי תוכן ההפגנה נובע מהדין ואינו ענין הנתון לשיקול דעתו של השר.

על העדר הסמכות של השר להתייחס לתוכן ההפגנה במסגרת סמכותו להתוות מדיניות עמד ממלא מקום הנשיא, השופט פוגלמן (בעניין **פקודת המשטרה**, פס' 16 לפסק דינו):

> **"למותר לציין, כי מדיניות כללית ועקרונית לא יכולה להיקבע בהתאם לתוכן ההפגנה, לרקע האידאולוגי של המשתתפים בה או לגורמים כלפיהם מכוונת המחאה. על המדיניות להיקבע ברמת הפשטה גבוהה, במנותק מהנסיבות הפרטניות, לרבות נושא ההפגנה. זאת, מאחר שכפי שצוין לעיל, ההלכה הפסוקה היא כי "התוכן האידיאולוגי, שההפגנה או התהלוכה מבקשות לבטא, אינו כשלעצמו עניין לשלטונות" (עניין לוי, בעמ' 411). בהתאם – תוכנה של ההפגנה אינו שיקול רלוונטי להתוויית מדיניות עקרונית וכללית."**

7. **<u>רביעית</u>, תיאורים משפטיים המופיעים במסמך לוקים בחסר ועלולים להטעות**. פסיקות בית המשפט המצוטטות במסמך המדיניות בחלקן אינן נוגעות לעניין הנזכר ואף מהוות בחירה סלקטיבית ומוטה של ציטוטים מתוך פסקי דין. לרבות בעניינן של תביעות אישיות של השר שלא במסגרת תפקידו ולעתירות של חברי מפלגתו (כך למשל, הציטוט המובא בעניין ת"ק (שלום ירושלים) 4964/05 **איתמר בן גביר נ' עוזי מרשה** (נבו 21.6.2006), הנוגע לתביעה נזיקית אישית של השר ואשתו, שלא בענייני הפגנות). הדבר מבטא את העובדה כי המסמך לא גובש במסגרת עבודת מטה מקצועית, בתהליך סדור כפי שנדרש ביחס למסמך מדיניות של שר בממשלה.

ויובהר, כי המסמך כולל הנחיות המתחייבות על-פי דין שאינן רלוונטיות להתוויית מדיניות. כך, החובות לפעול באופן שוויוני ובהתאם לחוק והכלל לפיו "התוכן האידיאולוגי שההפגנה או התהלוכה מבקשות לבטא אינו כשלעצמו עניין לשלטונות" – אינם עניין של מדיניות. מדובר בחובות המוטלות על המשטרה על-פי דין, ואינן תלויות במדיניות שר כזה או אחר.

8. **סיכומו של דבר, מסמך המדיניות בעניין הפגנות לוקה בפגמים מהותיים ותהליכיים אשר אינם מאפשרים לתת לו תוקף או לפעול לפיו, ומחייבים בחינה מחדש של הסוגייה, בהינתן גבולות הדין והפסיקה שנקבעה בנושא, ולאור מסמך העקרונות הנמצא, כאמור, בשלבים האחרונים של גיבוש מסמכי העבודה להטמעתו.**

כפי שהובהר במכתבינו הקודמים, תהליך עבודה תקין על מסמך מדיניות של השר הוא הפוך לאופן בו הדברים נעשו ביחס למסמך שבנדון: התשתית למסמך מעין זה היא מקצועית, ובמידת הצורך – כמו במקרה הנוכחי – גם משפטית, ועל גביה מעוצבים עקרונות המדיניות של השר ברמת הפשטה כללית וגבוהה. במקרה הנוכחי, גובש מסמך על-ידי גורמים עלומים, שזור בפסקי דין סלקטיביים, גורמי המקצוע והמשפט נדרשו להעביר לו

את התייחסותם בדיעבד, והוא פורסם באופן פומבי טרם השלמת ההיוועצות עם המשטרה או הייעוץ המשפטי לממשלה, באופן שיש בו כדי השפעה פסולה על עבודת המשטרה.

9. על כן, נדרש לקיים את הליך גיבוש המסמך מראשיתו, בהתאם לדין ולהערות האמורות, לאחר הטמעת הכללים הרלוונטיים מתוך מסמך העקרונות בנהלי המשרד לביטחון לאומי, וקיום עבודת מטה סדורה על פיהם. מערך הייעוץ המשפטי ממשלה עומד לרשותך כדי לסייע ולהבטיח שתוכל לפרסם את מדיניותך בתחום, בהתאם לדרישות הדין. ניתן לקיים פגישה בנושא זה בהקדם.

בברכה,

אביטל סומפולינסקי, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-חוקתי)

העתקים:
היועצת המשפטית לממשלה
מפכ"ל המשטרה
פרקליט המדינה
ראש מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי – מינהלי)
ראש אח"מ, משטרת ישראל
היועץ המשפטי למשטרת ישראל
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי

נספח מש/14

דוגמאות לפרסום המדיניות בתקשורת בצירוף קובץ המדיניות עצמו

עמ' 242

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

Translate post

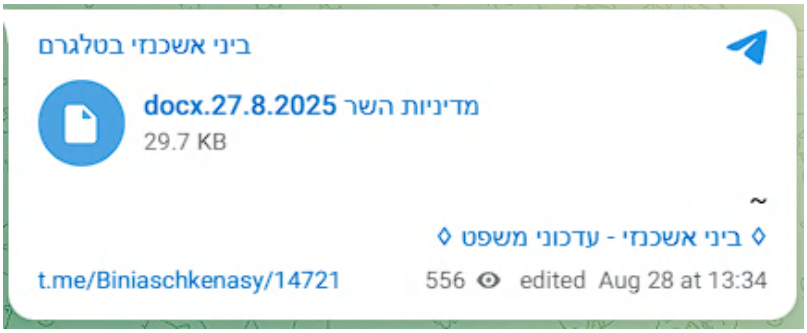
פניתי ליועצת המשפטית לפני כחודשיים במסמך מדיניות מאוד ברור. התחושה היא שהיועצת פשוט גוררת רגליים, ואני אומר: תוך חמישה ימים המדיניות שלי נכנסת לתוקף.

התחושה היא שהיועצת המשפטית פשוט רוצה כאוס ברחובות. אסור לנו להגיע למצב שבו אמבולנסים לא יוכלו להגיע לבתי חולים, שבו אנשים לא יוכלו לקום בבוקר וללכת לעבודה.

7:50 PM · Aug 28, 2025 · **86.4K** Views

ביני אשכנזי בטלגרם
לעדכונכם:
השר לביטחון לאומי, ח"כ איתמר בן גביר, מפרסם הבוקר (חמישי) מסמך מדיניות המסדיר את אופן פעולת המשטרה בהפגנות ובחסימות כבישים.
במסמך מפורטים הצירים והכבישים החיוניים אשר חייבים להישאר פתוחים בכל עת, ואין לאפשר את חסימתם בשום שלב:
* צירי גישה לבתי חולים
* צירי חירום
* צירי גישה לנתב"ג
* צירים שחסימתם מבודדת ישובים
* כבישים מרכזיים: ארציים / אזוריים / וכבישים מהירים
* כמו כן, מודגש במסמך כי אין לאפשר הנחת או השלכת חפצים מכל סוג שהוא על הכביש.
המסמך נשלח ליועצת המשפטית לממשלה לפני מספר חודשים, אך טרם טרחה להגיב. השר בן גביר הבהיר היום ליועצת המשפטית לממשלה כי במידה ולא תתקבל תגובתה בתוך חמישה ימים – המדיניות תיכנס לתוקף.
השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר:
"חופש הביטוי וההפגנה חשובים, אך לא על חשבון חיי אדם וביטחון הציבור. לא ייתכן שכבישים ראשיים, דרכי גישה לבתי חולים וצירי חירום ייחסמו, ובכך תיגרם סכנה ממשית לאזרחים. מדיניות זו מאזנת בין זכות ההפגנה לבין חובתה של המשטרה לשמור על חופש התנועה, על הסדר הציבורי ועל ביטחון מדינת ישראל."
מצ"ב מסמך המדיניות המלא לשימוש חופשי
~
◊ ביני אשכנזי - עדכוני משפט ◊
12 2 2
t.me/Biniaschkenasy/14720 628 edited Aug 28 at 13:34

ביני אשכנזי בטלגרם
מדיניות השר docx.27.8.2025
29.7 KB
~
◊ ביני אשכנזי - עדכוני משפט ◊
t.me/Biniaschkenasy/14721 556 edited Aug 28 at 13:34

בן גביר מתכנן להגביל הפגנות: ייאסרו חסימת כבישים מרכזיים ומחאות בבתי כנסת

השר לביטחון לאומי רוצה להכניס לתוקף את מסמך המדיניות שגיבש ונחשף ב"ידיעות אחרונות" תוך 5 ימים – והציב אולטימטום ליועמ"שית. המסמך גם פותח פתח להגבלות על חופש ההפגנה בקרבת בתי נבחרי ציבור. בעבר אמר על חסימות כבישים: "לא יפה, לא נורא"

לירן תמרי | 28.08.25 | 13:27

1530 תגובות

תגיות היועמ"שית | איתמר בן גביר | הפגנות | גלי בהרב-מיארה | וידאו

השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר מתכנן להכניס לתוקף תוך חמישה ימים את מסמך המדיניות המשטרתית שגיבש נגד מחאות, שנחשף ב"ידיעות אחרונות" בחודש יוני. המסמך שפורסם היום (חמישי) במלואו כולל איסור הרמטי על חסימת כבישים מרכזיים, הגבלת חופש ההפגנה בקרבת בתיהם של נבחרי ציבור והגדלת כוחה של המשטרה מול מחאות. עם זאת, גורמים בכירים במשטרה הבהירו כי חרף המסמך, "הכרעות לגבי פיזור הפגנה או חסימת ציר תנועה חייבות להישען על שיקול הדעת של הקצינים בשטח".

לעיון במסמך המלא – לחצו כאן

Sponsored Links by Taboola

מציאות שאי אפשר לעמוד בפניהן
Temu
Shop now>>

הגרלת דירה בהנחה חוזרת ובגדול! הרשמו עוד היום והעובדים רוצים סיבוס? הצליח לך.
משרד הבינוי והשיכון
Cibus
להרשמה

"הבהרתי לה שהמדיניות תיכנס לתוקף אם לא תענה". בהרב-מיארה (צילום: עמית שאבי)

השר לביטחון לאומי פרסם את המסמך כחלק מהתחייבות שלו במסגרת ההסדר שאליו הגיע עם היועצת המשפטית לממשלה גלי-בהרב מיארה. מאז היא כבר אמרה שבן גביר לא בהכרח עומד בו, אך בסיכום בין השניים אז נקבע כי "המדיניות תהיה שוויונית, ולא תיקבע, תפורסם או תשונה אגב אירועי מחאה קונקרטיים". היועמ"שית מסרבת למסמך המדיניות של בן גביר – אך הוא כאמור מתכנן להכניסו לתוקף תוך חמישה ימים.

"חסימת עורקי תנועה ראשיים או חיוניים מסכנת את משתמשי הדרך, פוגעת בתשתיות המדינה, משבשת את מרקם החיים, מונעת מיולדות ומחולים להגיע לבתי רפואה, מכוחות הביטחון לנוע בחופשיות ומיתר הציבור לממש את חרותו וזכויותיו", נכתב במסמך. "על כן, במסגרת האיזון הנדרש בין זכות המחאה לבין החוק, הסדר הציבורי וחופש התנועה של אזרחי ישראל להלן פרטי המדיניות המחייבת".

עוד נכתב במסמך: "ככלל, אין לאפשר כל חסימה של כבישים וצירים אלו: צירי גישה לבתי חולים; צירי חירום; צירי גישה לנתב"ג; צירים שחסימתם מבודדת ישובים; כבישים מרכזיים: ארציים או אזוריים או מהירים. כבישים אלו חייבים להישאר פתוחים בכל עת ואין לאפשר את חסימתם בשום שלב. אין לאפשר הנחת חפצים מכל סוג שהוא על הכביש או השלכת חפצים אליו".

באחד מסעיפי המסמך נכתב, במה שנראה כפתח להגבלת המחאות בקרבת בתיהם שרים וחברי כנסת, על "הזכות לפרטיות ל'שקט' ולקניין. באזורי מגורים יש לאזן ככול הניתן בין זכות המפגינים לקיים את ההפגנות ולהפיץ את מסריהם, לחירות של התושבים לקיים את שגרת חייהם ללא הטרדה, הצקה ורעש בלתי סביר, זאת על דרך הטלת מגבלות של מקום, זמן ועוצמת הרעש".

הדד-ליין של בן גביר

"המסמך נשלח ליועצת המשפטית לממשלה לפני מספר חודשים, אך היא לא טרחה להגיב", אמר בן גביר. "הבהרתי היום ליועצת המשפטית לממשלה כי במידה ולא תתקבל תגובתה בתוך חמישה ימים - המדיניות תיכנס לתוקף. חופש הביטוי וההפגנה חשובים, אך לא על חשבון חיי אדם וביטחון הציבור". כמו כן, המסמך אוסר הפגנה בבתי תפילה מכל סוג שהם, בדגש על בתי כנסת ומבלי לציין שמות בתי תפילה של דתות אחרות.

כניסת המדיניות בדד-ליין שהציב - אם אכן תיכנס - תתרחש לקראת המועד שבו מתכננות משפחות החטופים להחריף את המאבק ולעבור להפגין בירושלים. אתמול הודיעו המשפחות על יום מאבק נוסף שצפוי להתקיים ביום רביעי הקרוב.

נוסח המסמך שהגיע לידי "ידיעות אחרונת" אז קובע כי "לא תתאפשר באופן גורף חסימה של צירי גישה לבתי חולים, צירי חירום, צירי הגישה לנתב"ג וכבישים מרכזיים: ארציים או מהירים". במסמך עצמו לא פורט אילו כבישים נופלים תחת הגדרות אלו.

בנוסף צוין כי "תיתכן חסימת כבישים מקומיים - אך ורק באישור משטרתי מראש, כאשר המשטרה נערכת לקיום ההפגנה באופן שאינו מסכן חיי אדם ומסדיר מראש צירי נסיעה חלופיים". הפרמטרים הללו, בהיעדר הגדרה משפטית ומפורטת עשויים להרחיב את סמכויות המשטרה כלפי הפגנות ולאפשר להם לקבוע בשטח שציר הוא כביש מרכזי, ציר גישה לנתב"ג או כל נתיב אחר.

"המדיניות לא תשונה אגב אירועי מחאה קונקרטיים". בן גביר (צילום: דני שם טוב, דוברות הכנסת)

השר בן גביר, בימיו כחבר אופוזיציה, לא הביע התנגדות לחסימות כבישים. ב-2021 אמר כי "אם יש חסימות כביש זה לא יפה - אבל לא נורא. אנחנו בדמוקרטיה. בדמוקרטיה חוסמים כביש. גם כשמדברים על מפר סדר - זורק אבן על שוטר אין סבלנות. כשמדברים על הפרת סדר - חסימת כביש מצדיק שימוש בכלי מאוד קשה?".

ח"כ ולדימיר בליאק (יש עתיד) תקף את בן גביר על רקע פרסום המסמך. "שום עבריין כהניסט לא יפגע בזכות ההפגנה בישראל, שהיא אבן היסוד בכל משטר דמוקרטי", כתב ברשת X. "הניסיון הפחדני של בן גביר להגביל את ההפגנות רק יעצים את המחאה נגד ממשלת 7 באוקטובר הפושעת. נעמוד בשורה ראשונה עם אזרחי ישראל ולא נוותר, מציע לכהניסטים לא לנסות אותנו".

גם שקמה ברסלר, משה רדמן, יאיא פינק ועמי דרור, ממובילי המחאה נגד הממשלה, מתחו ביקורת חריפה על המסמך: "כדי להמשיך להפקיר חטופים במלחמת שולל נגד רצון העם, בן גביר, סמוטריץ' ונתניהו חייבים לפרק גם את הדמוקרטיה. החטופים, לוחמי צה"ל ואזרחי ישראל לא מעניינים אותם. הם יהיו מוכנים להקריב את כולנו בדרך לשלטון בלתי מוגבל ומימוש האג'נדה הכהניסטית שלהם, אבל הציבור בישראל לא ייתן להם. אין דרך לעמוד בפני רצון העם".

פורום הניצבים להגנת הדמוקרטיה, שבו חברים מפכ"לים וניצבים בדימוס, מסר: "לשר לביטחון פנים אין סמכות להתערב בשיקול הדעת של מפקד משטרה בפיזור הפגנות ופינוי צירים, מדובר בהחלטה מבצעית שמולה עומדים לצד החופש לתנועה גם חופש המחאה וגם השמירה על חיי אדם". אנשי הפורום קראו "למפכ"ל ולסגל הפיקוד הבכיר של המשטרה לציית אך ורק להוראות החוק ולהנחיות היועצת המשפטית לממשלה".

משפט ופלילים

בן גביר פועל להגבלת הפגנות: "אין לאפשר חסימת כבישים ומחאות בבתי כנסת"

השר פנה ליועמ"שית וביקש לאשר "מסמך מדיניות" שגיבש, שבו הוא דורש למנוע חסימה של כבישים מרכזיים וצירים שמובילים לבתי חולים ולנתב"ג, ולהתנות חסימה של כבישים מקומיים באישור מראש של המשטרה. לאחר הפרסום, הוא הודיע כי אם היועצת לא תתייחס לבקשתו בתוך חמישה ימים - "המדיניות תיכנס לתוקף"

יהושע (ג'וש) ברוינר לעקוב

28 באוגוסט 2025

השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר פנה לאחרונה ליועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב־מיארה וביקש לאשר "מסמך מדיניות" שגיבש בנוגע להפגנות, שמטרתו להגביל באופן משמעותי את חופש המחאה. במסמך, שהעביר בן גביר ליועצת בסוף יוני, הוא מבקש מהמשטרה שלא לאפשר למפגינים לחסום כבישים במחאות, בהם "צירי גישה לבתי חולים, צירי חירום, צירי הגעה לנתב"ג, וכבישים מרכזיים - ארציים, אזוריים או מהירים".

לאחר פרסום דבר קיומו של המסמך אמר היום (חמישי) השר כי בהרב־מיארה לא הגיבה לו בנושא, ואיים כי "במידה ולא תתקבל תגובתה בתוך חמישה ימים - המדיניות תיכנס לתוקף". ביום רביעי צפויות משפחות החטופים לקיים הפגנת ענק ליד בית ראש הממשלה בירושלים בקריאה לחתום על עסקה. לאחר מכן, לדבריהן, יערכו עוד אירועי מחאה בעיר.

מפגינים מחוץ לבית כנסת בכפר מל"ל שבו התפלל בן גביר, בשבת. "חופש הדת והמצפון של המתפללים בבתי הכנסת גובר על החופש להפגין", נכתב במסמך צילום: תומר אפלבאום

מבחינה מעשית, משמעות ההנחיה במסמך שגיבש בן גביר היא שלא יתקיימו הפגנות במרבית הכבישים, כמו אלה המתקיימות כיום

במסגרת המחאות בקפלן ובדרך בגין בתל אביב. "כבישים וצירים אלה חייבים להישאר פתוחים בכל עת ואין לאפשר את חסימתם בשום שלב", כתב השר במסמך, "קל וחומר שאין לאפשר הנחת חפצים מסוג שהוא על הכביש, וקל וחומר בן בנו של קל וחומר להשליך אליו חפצים".

המסמך מבקש להגביל גם חסימה של כבישים בתוך ערים, ומציין כי יש לאפשר זאת רק באישור מראש של המשטרה. המסמך מבקש עוד לאסור על קיום הפגנות בתוך בתי כנסת. "חופש הדת והמצפון של המתפללים בבתי הכנסת גובר על החופש להפגין בתוך או במתחם בית הכנסת", נכתב. באופן כללי, נקבע, על המשטרה לשקול בעת הפגנה את האיזון בין "חירות הביטוי", לבין "חופש התנועה", ו"הזכות לפרטיות, לשקט ולקניין".

מסמך המדיניות של בן גביר בנושא ההפגנות

בהסכם שנחתם בין בן גביר לבין היועמ"שית באפריל האחרון במסגרת חזרתו לתפקיד, נקבע כי "השר לא יעסוק במישרין או בעקיפין בנושאי מחאה והפגנה נגד השלטון". אחד מסעיפי המסמך קובע, בצד זאת, כי "מדיניות השר, בעניינים בעלי השפעה על הזכות לחופש ביטוי, מחאות והפגנות, תפורסם מראש, לאחר היוועצות עם המפכ"ל והייעוץ המשפטי לממשלה", ומתוקף זה פנה בן גביר לבהרב־מיארה. לפי הסעיף, "המדיניות תהא צופה פני עתיד, פומבית, כללית ושוויונית, ולא תיקבע, תפורסם או תשונה אגב אירועי מחאה קונקרטיים, כנדרש ככלל בקביעת מדיניות על ידי השר".

בימים אלה מכונס צוות משותף שכולל נציגים ממשרד המשפטים ומסביבת השר, כדי לדון בהטמעת ההסכם בנהלי המשטרה ובפקודותיה. באחרונה הודיע לבן גביר המשנה ליועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גיל לימון, כי הצוות צפוי לדון בשבועות הקרובים גם במסמך המדיניות של השר בעניין ההפגנות, וכי אנשי הייעוץ

המשפטי לממשלה פנו לקבלת עמדה כתובה באשר לתוכנו מצד המפכ"ל דני לוי והייעוץ המשפטי של הארגון.

חסימת כביש במסגרת המחאה לשחרור החטופים בכביש 1, ביום שלישי. לפי ההסכם עם היועמ"שית, מדיניות השר "תהא צופה פני עתיד, פומבית, כללית ושוויונית" צילום: איתי רון

העמדה שמציג בן גביר כיום מנוגדת להתבטאויותיו בעבר. ב-2021, עת כיהן כחבר כנסת מטעם האופוזיציה, דיבר השר בגנות הגבלה של זכות ההפגנה. "יש אירועים של חסימת כביש", אמר בדיון בנושא, "לא יפה, לא נורא. יש לכם שיקול דעת, בואו, אנחנו בדמוקרטיה. בדמוקרטיה חוסמים כביש".

חבר הכנסת גלעד קריב (הדמוקרטים) קרא להתנגד למדיניות שמתווה בן גביר. "הוא מפחד מהמחאה, ואני קורא לפיקוד הבכיר לפעול בהתאם להוראות הדין", אמר. "בשעה שארגוני הפשיעה משתוללים בכל הארץ, הוא ממשיך בניסיון להפוך את משטרת ישראל לזרוע של המפלגה הכהניסטית שלו".

ממכון זולת לשוויון וזכויות אדם נמסר כי אישור המסמך של בן גביר יפגע בזכות ההפגנה. "בשבועות בהם יוצאים מאות אלפים לתמוך במשפחות החטופים ובקריאה לסיום המלחמה, מסכל העסקאות בן גביר מנסה להשתמש בכוחו המיניסטריאלי כדי לפגוע בזכות של הציבור להשמיע את זעקתו", אמרו. "עצם פרסום המסמך מהווה עבירה על החוק, חותר תחת פסיקות בג"ץ וצריך להיות האירוע שבו יחל ההליך להדחתו מהתפקיד".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ איתמר בן גביר

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

נספח מש/15

מכתב מפכ"ל המשטרה יעקב שבתאי
אל היועצת המשפטית לממשלה
מיום 27.5.24

עמ' 252

- בלמ"ס -

לשכת המפקח הכללי
טלפון: 02-5428100
פקס: 02-5428118

27/05/2024

י"ט באייר, התשפ"ד

סימוכין לשכ"מ: 46351424

היועצת המשפטית לממשלה

הנדון: <u>התערבות השר לביטחון לאומי באירועים קונקרטיים</u>

בסימוכין ל: בג"צ 532/23

בהמשך להחלטות בג"צ בעתירה שבסימוכין, לפנייתך בעניין אבטחת השיירות לאספקת הסיוע ההומניטרי לרצועת עזה ובהמשך לשיחות עם לשכתך מאמש, אבקש לעדכנך כדלקמן:

1. בתאריך 13.01.24 יצר איתי קשר טלפוני הרמטכ"ל בנוגע לליווי שיירות הסיוע ההומניטרי. בעקבות שיחה זו, התקשרתי לממ"ז דרום על מנת לבדוק את הסוגיה ונאמר לי כי התקיימה שיחת ועידה בהשתתפות השר לביטחון לאומי, הסמפכ"ל וממ"ז דרום, שבמסגרתה הנחה השר לביטחון לאומי כי המדיניות שלו היא כי אין לסייע בנושא כיוון שזו אחריות צה"ל. בשיחתי עם השר לביטחון לאומי, נאמר לי ע"י השר כי המשימה היא משימה שבתחום אחריות צה"ל ולא משטרת ישראל. הבהרתי לשר כי מדובר במשימה של משטרת ישראל והשר מחה בפניי והבהיר כי יהיו לכך השלכות.

2. ביום 14.5.24 פנה אליי השר לביטחון לאומי ביחס לפעילות המשטרה לאבטחת שיירות הסיוע. בעת נסיעה של השר לאזור שדרות, הבחין השר ככל הנראה בכוחות משטרה המאבטחים את השיירות. השר ניגש לשוטרים ולקצינים בשטח והבהיר להם את התנגדותו לפעילות זו.

3. בהערכת המצב השבועית שהתקיימה בתאריך 23.05.24 מחה בפניי השר לביטחון לאומי על השקעת כוחות המשטרה הרבים בפעילות ליווי השיירות, שכזכור נעשית על פי החלטה של הקבינט והנחיות מפורשות של רוה"מ. הבהרתי לשר כי המשטרה מבצעת ותמשיך לבצע את תפקידה גם בסוגיה זו.

4. אתמול פעלה המשטרה בהר מירון להרחקת גורמים שניסו להתקהל במקום בניגוד לחוק ולצו אלוף הפיקוד. במהלך האירוע התרחשו מספר אירועים של הפעלת כוח על ידי שוטרים שהביאו לביקורת חריפה כלפי המשטרה. מאמצעי התקשורת התברר לי כי השר שוחח עם ממ"ז צפון ועם מפקד מג"ב וסיכם עם מפקד מג"ב על "השעייתי" חלק מהשוטרים המעורבים. שיחה זו, התייחסה כאמור להתנהלות המשטרה באירוע

קונקרטי, ישירות מול המפקדים וללא תיאום איתי וללא ידיעתי. בשולי הדברים אציין, כי הן לשר והן למפקד מג״ב אין סמכות להשעות את השוטרים, ודאי בטרם בירור האירוע ועל כן בתיאום עם מפקד מג״ב הנחיתי כי השוטרים לא יושעו אלא יורחקו מפעילת מבצעית עד לקיום בירור בנושא.

בברכה,

יעקב שבתאי, רב ניצב
המפקח הכללי

נספח מש/16

דוגמאות להתנהלות השר בעניין הר הבית

עמ' 256

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

אלו דברים שאני אומר כבר שנה וחצי, בכל פעם שאני מדבר על הר הבית.
מה נזכרתם כעת?
במשמרת שלי לא תהיה אפליה גזענית נגד יהודים, שרק להם אסור להתפלל, ועוד במקום הקדוש ביותר לעם היהודי.

לפנה"צ · 24 ביולי 2024 · 11:44 צפיות **60.4K**

8 620 94 416

קרא 416 תשובות

בניגוד לנהלים – ולעיני בן גביר שאמון על אכיפתם: עשרות מתפללים השתחוו בהר הבית | תיעוד

כ-1,500 יהודים עלו להר הבית, בהם גם השר לביטחון לאומי שתועד חולף בפני עשרות שהשתחוו במתחם: "המדיניות היא לאפשר תפילה". לשכת רה"מ התנערה: "אין לו מדיניות פרטית". לפנות בוקר: 7 יהודים נעצרו בחשד שתקפו בני זוג בעיר העתיקה, אחרי שאמש עשרות התעמתו עם ערבים, התיזו גז פלפל והשחיתו רכוש

לירן תמרי, רוני גרין שאולוב, שילה פריד, איתמר אייכנר |
13.08.24 | 11:20
421 תגובות

תגיות איתמר בן גביר ערבים ירושלים הר הבית תקיפה וידאו יהודים

כ- 1,5 יהודים עלו הבוקר (שלישי) להר הבית, עשרות מהם תועדו מתפללים ומשתחווים במתחם – וכל זאת לעיני הש... לביטחון לאומי איתמר בן גביר שאמון על אכיפתם. 11 מתפללים עוכבו על ידי המשטרה. **צפו בתיעוד מהר הבית:**

Sponsored Links by Taboola

פלאפון מציגה: חבילת סלולר עם 300GB מ-29.90 ש"ח לחודש בלבדהחלטתם לבשל ברגע האחרון?

שופרסל

מידע נוסף

Pe 421 ie

דירות 5-6 חד' בגבול ת"א-ר"ג: החל מ- 4.49 מיליון ש"ח בקומפלקס המגורים החדש של אאורה

Channel22 GushDan

(צילום: ארנון סגל)

בן גביר הגיע הבוקר להר הבית יחד עם שר הנגב והגליל יצחק וסרלאוף ממפלגתו עוצמה יהודית, בליווי ראש מנהלת הר הבית הרב שמשון אלבוים. השר תועד כאמור חולף על פני המשתחווים. רק בשבוע שעבר, ב-5 באוגוסט, המשטרה השיבה לפנייה בנושא וקבעה כי "הכללים בהר לא שונו".

בן גביר מסר בהמשך כי "אנחנו בתשעה באב, הר הבית, באים לציין כאן את חורבן בית המקדש. אבל צריך גם להגיד ביושר: יש התקדמות מאוד גדולה כאן במשילות, בריבונות. תמונות של יהודים שמתפללים כאן. כמו שאמרתי - המדיניות שלנו היא לאפשר תפילה". לדבריו, הוא עלה להר הבית כדי להתפלל ל"החזרת החטופים, שלום החיילים וניצחון במלחמה".

לשכת ראש הממשלה בנימין נתניהו התנערה מדבריו של בן גביר. "קביעת המדיניות בהר הבית כפופה ישירות לממשלה ולעומד בראשה", נמסר. "אין מדיניות פרטית של שר כלשהו בהר הבית - לא של השר לביטחון לאומי ולא של שום שר אחר. כך היה תמיד בכל ממשלות ישראל. האירוע הבוקר בהר הבית הוא חריגה מהסטטוס-קוו. המדיניות של ישראל בהר הבית לא השתנתה - כך היה וכך יהיה".

- בלמס -

משטרת ישראל
מטה מחוז ירושלים
לשכת הייעוץ המשפטי
רח' חשין 1, ירושלים
טלפון: 02-5391208/368
פקס: 02-5898921

א' באב התשפ"ד
5 אוגוסט 2024
סימוכין: 68942126

לכבוד
יהודה פואה, עו"ד
באמצעות דוא"ל

ח.נ.,

הנדון: הגבלת גישה להר הבית - מר יצחק הולצמן
בסימוכין ל: פנייה מיום 4.8.24

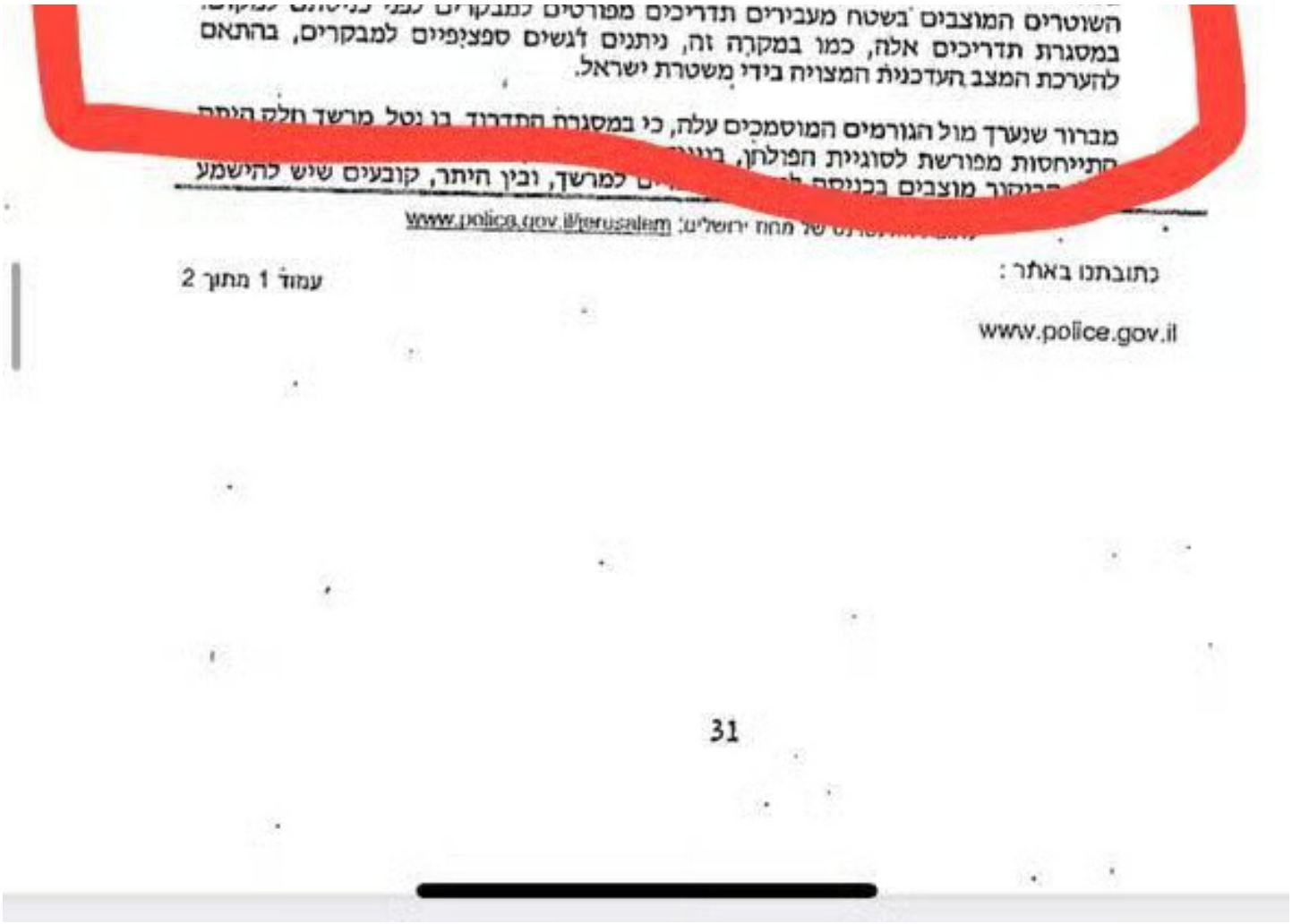
1. פנייתך שבסמך אל מ"מ המפכ"ל, ניצב אבשלום פלד בעניין הרחקת יצחק הולצמן (להלן: **מרשך**) ע"י סממ"ז ירושלים, תנ"צ אמרי ארזני (להלן: **סממ"ז י-ם**) הועברה למשרדנו למענה והתייחסות.

2. בפנייתך כאמור הנך מבקש שצו ההרחקה שניתן למרשך ע"י סממ"ז י - ם בשל הפרת כללי הביקור בהר הבית על אירוע מיום 24.7.24 יבוטל משני טעמים עיקריים: הראשון – מעבר לעובדה שבאותו הבוקר הודיע השר לבל"מ כי מדיניות הדרג המדיני היא שמותר ליהודים להתפלל בהר הבית הרי שבתדרוך שנערך ע"י השוטרים טרם כניסתו של מרשך להר הבית, לא אוזכר איסור תפילה או השתחוות. השני – מאחר ונוהל הגבלת גישה קובע כי צו הרחקה יהיה חתום בידי ממ"ז ואילו במקרה זה חתום סממ"ז י -ם, הרי שהצו ניתן בחוסר סמכות.

3. טענותיך כאמור הובאו בפני סממ"ז י -ם שהחליט לדחות את השגתך ולהותיר על כנה את החלטתו בדבר הרחקתך מהר הבית מהנימוקים שלהלן:

סוגיית הסמכות – ע"פ סעיף 13(ב) לחוק הפרשנות, תשמ"א- 1981 (להלן: "**חוק הפרשנות**"), סגן מפקד המחוז נכנס בנעלי מפקד המחוז, וזאת בהתאם **להוראת המשטרה 02.01.05 שכותרתה "סגן – ייעוד ותפקידים"** המסמיכה במפורש את הסגן למלא מקום עם יציאתו של המפקד מהארץ, או כאשר נבצר מהמפקד למלא את תפקידו, מכל סיבה שהיא, [illegible] של המפקד לתפקיד בוטל [illegible] או מ"מ רשמי. במקרה [illegible]

סוגיית התדרוך - כללי הביקור בהר הבית נקבעים בהתאם למדיניות ממשלות ישראל לאורך השנים, החל משנת 1967 וכללים אלו לא השתנו. הכללים כתובים בצורה ברורה בשלט המוצב בכניסה להר הבית וגלויים למבקרים העולים למתחם הר הבית. בנוסף, אכן

השוטרים המוצבים בשטח מעבירים תדריכים מפורטים למבקרים לפני כניסתם למקום.
במסגרת תדריכים אלה, כמו במקרה זה, ניתנים דגשים ספציפיים למבקרים, בהתאם
להערכת המצב העדכנית המצויה בידי משטרת ישראל.

מברור שנערך מול הגורמים המוסמכים עלה, כי במסגרת התדרוך בו נטל מרשך חלק היתה
התייחסות מפורשת לסוגיית חפולתן, ב
ביקור מוצבים בכניסה ל
למרשך, ובין היתר, קובעים שיש להישמע

www.police.gov.il/jerusalem :כתובתנו באתר

עמוד 1 מתוך 2

www.police.gov.il

31

תשובת המשטרה מהשבוע שעבר בעניין הר הבית

בן גביר הגיב לדברים של לשכת רה"מ, ומסר כי "מדיניות השר לביטחון לאומי היא לאפשר חופש פולחן ליהודים בכל מקום, כולל בהר הבית, ויהודים ימשיכו לעשות זאת גם בעתיד. הר הבית הוא שטח ריבוני בבירתה של מדינת ישראל. אין חוק המתיר לנהוג באפלייה גזענית נגד יהודים בהר הבית, או בכל מקום אחר בישראל".

היהודים הוכנסו תחילה להר בקבוצות של 100, אך לאחר שהפרו את הנהלים ולפיהם אסור להתפלל במתחם, התור עוכב למשך שעה וקבוצות העולים קוצצו לכ-50 איש. ח"כ עמית הלוי (הליכוד) הגיע גם הוא להר הבית ורצה להצטרף לקבוצת עולים - אך המשטרה אסרה עליו ואפשרה לו לעלות רק לבדו.

אסף פריד ממנהלת הר הבית מסר: "1,500 יהודים עלו להר הבית בשעה וחצי. הר הבית שקט ורגוע, לא ראינו פה וואקף, יהודים עלו להר הבית כבני חורין. הר הבית נמצא במצב מדהים כמו שלא ראינו הרבה מאוד שנים. תודה לכל מי שעבד למען העלייה הזו - למשטרה, למפקד המחוז, לשר לביטחון לאומי ולרעייתו שעבדה קשה למען העלייה הזו".

"קביעת המדיניות בהר הבית כפופה ישירות לממשלה ולעומד בראשה". נתניהו (צילום: נעמה גרינבאום, "הארץ")

מנכ"ל ארגון "בידינו - למען הר הבית" מסר: "מראות היסטוריים בהר הבית - יהודים משתחווים, שרים ומתפללים ללא הפרעה. מרגש לראות יהודים מתפללים, שרים ומשתחווים בתשעה באב בהר הבית. מי שרצה לראות מבול אל-אקצא, קיבל השנה מעל 40 אלף יהודים שמחזקים את הריבונות היהודית בהר הבית".

בחודש שעבר, נזכיר, השר בן גביר הצהיר בכנסת כי "אני הדרג המדיני, והדרג המדיני מתיר תפילת יהודים בהר הבית". הוא אמר את הדברים, שמנוגדים באופן גמור לסטטוס-קוו, במהלך כנס "שיבת ישראל להר הבית" בכנסת. הוא הוסיף כי "הייתי בהר הבית שבוע שעבר. התפללתי בהר הבית ואנחנו מתפללים בהר הבית". גם ביוני בן גביר הצהיר בגאווה על הפרת הסטטוס-קוו בהר הבית - ולשכת ראש הממשלה בנימין נתניהו מיהרה גם אז לסתור את דבריו.

בתוך כך, שבעה יהודים נעצרו לפנות בוקר בעיר העתיקה בירושלים בחשד שתקפו ברחוב שני עוברי אורח ערבים ממזרח ירושלים, בעל ואישה שהיו בדרכם לתפילת השחר. החשודים הם נערים וצעירים בני 15 עד 20 - ומרביתם תושבי המועצה האזורית מטה בנימין ביהודה ושומרון. הם הועברו לחקירה במרחב דוד והמשטרה תבקש היום להאריך את מעצרם.

המעצרים הגיעו לאחר שכמאה נערים וצעירים המזדהים בתור "נוער האמת היהודית" התעמתו אמש עם ערבים בעיר העתיקה בירושלים והשחיתו רכוש, לאחר שסיימו להתפלל בשערי הר הבית לרגל תשעה באב ולאחר התפילה המסורתית בכותל. במהלך העימותים הנערים והצעירים התיזו גז פלפל בפניהם של ערבים מטווח אפס, וכוח מג"ב פיזר את המהומה בין היתר באמצעות אלות וגז מדמיע.

"במסגרת היערכות נרחבת של המשטרה אמש והיום באזור לשמירת הביטחון והסדר, השוטרים הבחינו בהתרחשות, ולמקום הגיעו במהירות כוחות משטרה של מחוז ירושלים ולוחמי מג"ב שהדפו את המתפרעים, הפסיקו את מעשה התקיפה ועצרו לחקירה שבעה חשודים במעשה", מסרה המשטרה. "בהתאם לממצאי החקירה, במהלך היום יובאו החשודים המעורבים לבית משפט בבקשה להאריך את מעצרם. החקירה במשטרה נמשכת במטרה למצות את הדין עם המעורבים".

נספח מש/17

דוגמא מפרסום של השר בעניין מעורבותו בפעילות המבצעית המשטרתית לאחרונה

עמ' 264

https://x.com/itamarbengvir/status/2006314370620670193?fireglass_rsn=true

נספח מש/18

דוגמאות להתבטאויות השר בעניין חקירות פליליות קונקרטיות

עמ' 266

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

מח"ש מנסה כעת להלך אימים על מפקד יחידת היס"מ של מחוז תל אביב, קצין מצטיין. רק משום שפעל לאכיפת החוק בנחישות והגן על חבריו השוטרים שנפגעו ונפצעו על ידי פורעי חוק.

אני מגבה את הקצין יאיר חנונה המסור, את מפקד המחוז ואת כל שוטרי משטרת תל אביב בעבודתם החשובה למנוע את השיבוש המתמשך של הסדר הציבורי אותו מנסים מחוללי החסימות ליזום.

אחה"צ · 27 ביולי 2023 · צפיות **349.2K**

15 2.6K 353 1.6K

תשובות 1.6Kקרא

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

התקשורת הישראלית (שוב) התבלבלה: יהודי שמגן על עצמו ועל אחרים מפני רצח של פלסטינים, הוא לא חשוד ברצח, אלא גיבור שיקבל ממני גיבוי מלא. יכול להיות שיש כאלו שהתבלבלו באיזה צד הם - אני לא מתבלבל. תמיד בצד של העם שלי, בוודאי כשסכנת חיים מרחפת מעל ראשו של יהודי שנדרש להגיב בנחישות ובגבורה.

אחה"צ · 6 באוג' 2023 · 12:13 צפיות **133.1K**

8 1.6K 244 909

קרא 909 תשובות

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

שוחחתי הערב עם לוחם מג"ב, קציין מצטיין אשר חשוד בתקיפת צלם תומך חמאס במזרח ירושלים ביום שישי האחרון. חיזקתי את ידו והודעתי לו כי אפעל להחזרתו לפעילות מבצעית מיד כשיסתיימו תשעת ימי ההשעיה שמח"ש קבעה. אסור לנו לשפוט לוחמים "בתנאי מעבדה"!

אחה"צ · 16 בדצמ׳ 2023 · 9:23 צפיות **225.1K**

21 1.1K 149 772

קרא 772 תשובות

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

החלטת מח"ש להגיש כתב אישום נגד רפ"ק מאיר סוויסה ושוטרים נוספים נגועה במניעים פוליטיים ולחץ פוליטי - מח"ש, בהנחיית היועמ"שית ופרקליט המדינה, דבקה בעיקרון של אכיפה בררנית ומספקת הגנה למפרי חוק וחוסמי כבישים מצד אחד של המפה הפוליטית תוך ניסיון להרתיע שוטרים מלאכוף את החוק נגדם.

לפנה"צ · 18 ביולי 2024 10:48 · צפיות **46.2K**

2 684 93 302

קרא 302 תשובות

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

מגבה גיבוי מלא את מפקד תחנת חדרה סנ"צ עמית פולק שכל חטאו היה לשמור על הסדר והחוק, ומאז חייו וחיי משפחתו הפכו לגיהינום על ידי מפגינים וכעת גם על ידי מח"ש שערכו חיפוש בביתו ליד ילדיו הקטנים בשעות מאוחרות כאילו מדובר באחרון העבריינים, שוחחתי איתו הערב וחיזקתי אותו ואת רעייתו - מח"ש לא יהלכו אימים על שוטרים.

אחה"צ · 7 באוג׳ 2024 10:39 · צפיות **67.9K**

8 1.1K 151 412

קרא 412 תשובות

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

מיום כניסתי לתפקיד השר לביטחון לאומי הצבתי לעצמי מטרה עליונה: להעניק גיבוי מלא לשוטרים שלנו כאשר פוגעים בהם. זה נכון ודאי כאשר מדובר בקציין מצטיין כמו מפקד תחנת חדרה, סנ"צ עמית פולק, שכל חטאו היה שאכף את החוק והסדר באופן נחוש.

נפגשתי היום איתו ועם רעייתו שלומית והדגשתי בפניהם כי אני מעניק לסנ"צ פולק את מלוא הגיבוי, ומחזק אותם ואת ילדיהם אל מול קמפיין השיימינג שהם עוברים - הכולל יחס מחפיר גם ממח"ש.

אחה"צ · 8 באוג׳ 2024 · 9:11 · צפיות **97.5K**

  10 1.2K 161 586

קרא 586 תשובות

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

עם תום החקירה מסתבר ששוב המשטרה הפרטית של גלי בהרב-מיארה מקיימת אכיפה בררנית, מתנכלת ומהלכת אימים על קצינים ושוטרים במשטרה שפעלו לאכיפת החוק.

בשנים עברו מפגיני ימין ספגו אלימות קשה בידי שוטרים באופן סדרתי, ובמח"ש, הזרוע האלימה של הפרקליטות, לכל היותר גלגלו עיניים.

בשנים עברו מפגיני ימין שחסמו כבישים, חטפו כתבי אישום מהירים - וכעת בפרקליטות מגלגלים עיניים נוכח חסימות סיטונאיות של כבישי איילון.

כך מתנהלת דיפ סטייט מהמקפצה, שמהלכת אימים על קציני משטרת ישראל, מנסה לתפור תיקים לשרים וראש הממשלה, וכעת מנסה לסכל מינוי ראש שב"כ - הכל בניגוד לחוק, ובמאפיוזיות.

זה לא יעזור להם. סנ"צ עמית פולק הוא קצין משטרה איכותי וראוי, וככל שזה תלוי בי, הוא יישאר קצין במשטרת ישראל.

אחה"צ · 25 במאי 2025 2:15 · צפיות **36.7K**

10 1.1K 139 255

קרא 255 תשובות

איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר:
"אני מברך על החלטת מפכ"ל המשטרה, רנ"צ דני לוי להחזיר את נצ"מ אבישי מועלם לשירות במשטרת ישראל. מדובר בקצין מוערך, עתיר ניסיון, שפעל שנים רבות למען ביטחון אזרחי ישראל.
נצ"מ מועלם סבל מרדיפה מצד שירות הביטחון הכללי. אני מאמין בחפותו, ובטוח שעוד יקודם בדרגתו - כפי שראוי לאדם שפעל ביושר ובמסירות.
אותם גורמים בשב"כ, שקראו לו להפר את החוק ולפגוע במתיישבים, הם אלו שצריכים לעוף מתפקידם ולא הקצין שסירב לכך".
380
67
48
2
1
t.me/bengvir/5620
33.9K
edited Jun 9 at 19:45

איתמר בן גביר
@itamarbengvir
אני מברך על החלטת מפכ"ל המשטרה, רנ"צ דני לוי להחזיר את נצ"מ אבישי מועלם לשירות במשטרת ישראל. מדובר בקצין מוערך, עתיר ניסיון, שפעל שנים רבות למען ביטחון אזרחי ישראל.
נצ"מ מועלם סבל מרדיפה מצד שירות הביטחון הכללי. אני מאמין שחפותו, ובטוח שעוד יקודם בדרגתו - כפי שראוי לאדם שפעל ביושר ובמסירות.
אותם גורמים בשב"כ, שקראו לו להפר את החוק ולפגוע במתיישבים, הם אלו שצריכים לעוף מתפקידם ולא הקצין שסירב לכך.
אחה"צ · 9 ביוני 2025 · 7:46 צפיות 29K
5
1K
118
142
קרא 142 תשובות

איתמר בן גביר

השר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר, בתגובה להודעת היועמ"שית על כתב אישום בכפוף לשימוע נגד נציב שב"ס:

"גלי בהרב מיארה, ערב שימוע לפני דיון בוועדת שרים שתדון בהדחתה, ולאחר שבג"ץ גלגל אותה מכל המדרגות, מודיעה כי היא השלימה את תפירת התיק לנציב שב"ס קובי יעקובי, באמצעות מח"ש, המשטרה הפרטית והפוליטית שלה - וכי תגיש נגדו כתב אישום.

היועמ"שית מגישה את כתב האישום הפוליטי הזה מסיבה אחת: ניסיון להלך אימים על קצינים שמיישמים את מדיניות הדרג הנבחר, במטרה לבצע פוליטיזציה של מערכת אכיפת החוק, ולשמר את שלטון הדיפ סטייט.

אני מודיע באופן ברור ונחרץ: אני מעניק גיבוי מלא לרב-גונדר קובי יעקובי, שכמובן יישאר בתפקידו, וימשיך לבצעו כפי שהוא ביצע אותו עד עכשיו - בנחישות, במקצועיות, ללא משוא פנים, וכמובן ללא שום שיקולים זרים, למורת רוחה של היועצת המשפטית לממשלה, והתנהגותה העבריינית"

❤️ 317 👍 73 🙏 7 🥰 4

t.me/bengvir/5807 9.28K Jul 13 at 18:31

איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר:
אני מביע תמיכה מלאה בחברת הכנסת טלי גוטליב, שנלחמת ללא פחד על חופש הביטוי ועל חשיפת האמת לציבור. ניסיון להלך עליה אימים באמצעות חקירה פלילית - מעורר דאגה חמורה.
הפיכת מאבק ציבורי וערכי לעבירה פלילית - היא חציית קו אדום. ח"כ גוטליב פעלה מתוך תחושת שליחות ולא מתוך כוונה לפגוע בביטחון המדינה, והניסיון להרתיע אותה לא יצלח.
308
56
5
3
3
t.me/bengvir/5795
6.71K
Jul 10 at 12:05

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

כניסתה למאסר הבוקר של שפי פז, היא אות קין על מצחה של פרקליטות המדינה, על מצחו של בית המשפט, ותמרור אזהרה אדום למצב הדמוקרטיה.

כתב האישום שהוגש נגד שפי לפני מספר שנים והמאסר בפועל שהוטל עליה בגין מעשים חמורים הרבה פחות ממה שמפגיני קפלן עושים בשגרה באין מפריע בחסות היועמ"שית, הם ההמחשה הטובה ביותר למה שחולה במערכת המשפט שלנו.

פוליטיזציה מהמקפצה, אכיפה בררנית, המצאת חוקים, התנהלות אנטי דמוקרטית, חתירה נגד ממשלה דמוקרטית נבחרת, ושימוש בריוני של פקידים באופן בלתי חוקי בתפקיד שניתן בידיהם, כנגד כל מי שלא בצד הפוליטי שלהם, הם הסיכון הגדול ביותר לדמוקרטיה הישראלית ולחירותו של כל אזרח.

אם לא נפעל בהקדם לעצור את השתוללותה של היועמ"שית, הדמוקרטיה הישראלית תהיה בסכנה גדולה.

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

Show translation

רב גונדר קובי יעקובי. לוחם. אמיץ. נחוש. מקצוען. נציב שב"ס הטוב ביותר לדורות מדינת ישראל.

גאה בך ומגבה אותך אל מול רדיפת הדיפ סטייט בראשות התופרת המשפטית.

7:55 PM · Jan 21, 2026 · **19.3K** Views

161 112 948 9

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

Show translation

מימין - קצין מצטיין שלא דבק בו רבב, וימשיך לכהן בתפקידו.

משמאל - עברוינית, תופרת תיקים, פקידה מפוטרת. יום יבוא וכל מעשיה הפליליים יחשפו, היא תעמוד לדין ותשב בכלא.

קובי, אנחנו איתך!

6:01 PM · Feb 12, 2026 · **58.8K** Views

554 340 2.3K 15

Relevant

View quotes

נספח מש/19

דוגמאות להנחיות השר באירועי מעצר קונקרטיים

עמ' 280

12 בספטמבר, 2023
איתמר בן גביר
בעקבות הסרטון המזעזע שמופץ ברשת בשעות האחרונות מגן בפתח תקווה, פניתי למשטרה לעצור את בני הנוער הנראים בסרטון מכים נער אחר עד זוב דם. המדיניות שלי למשטרת ישראל ברורה - אפס סובלנות כלפי התנהגות אלימה ומתעללת בקרב בני נוער.
490
44
20
3
16.4K 01:04

איתמר בן גביר
@itamarbengvir

Show translation

התיעוד בו נראה ליאו די, שאשתו ושתי בנותיו נרצחו בפיגוע הירי בבקעה נדחף על ידי מפגין בכיכר דיזנגוף, רק בגלל שהעז להתפלל ולהחזיק ארבעת המינים ברחובה של עיר הוא מזעזע ומטריד. אני מגנה את זה בכל תוקף. הנחתי את המשטרה לפעול באופן נחוש נגד אותם פורעים בדיוק כמו שעצרו את היורקים אתמול לעבר הצליינים.

10:53 AM · Oct 5, 2023 · **118.2K** Views

509 152 1K 7

נספח מש/20

פרסום השר מיום 9.8.25 בעניין מינויים במשטרה

עמ' 284

איתמר בן גביר
@itamarbengvir
ככה זה עובד בכל מקום אחר בעולם. שמח להיות חתום על זה גם פה!
12
החדשות
אם אתה ממלא את המדיניות,
אז אתה מתקדם.
ניצב בחזית | עמי אשד שובר שתיקה: למה באמת הודחתי מהמשטרה
אולפן שישי
אחה"צ · 9 באוג' 2025 · 10:32 צפיות 44.1K
8
1.5K
107
215
קרא 215 תשובות

נספח מש/21

מכתבי השר והיועצת המשפטית לממשלה בענין זימון המפכ"ל שבתאי לשימוע

עמ' 286

נספח מש/21

מדינת ישראל

המשרד לביטחון לאומי

יום שני י״ט אייר תשפ״ד, 27 מאי 2024

לכבוד
מפכ״ל המשטרה
<u>רנ״צ יעקב שבתאי</u>
שלום רב,

<u>הנדון: אי תפקוד מפכ״ל משטרת ישראל</u>

א. כידוע, ע״פ החלטת ועדת החקירה לעניין אסון מירון, ״**הממצאים שפורטו, היו מביאים אותנו להמליץ לסיים את תפקידו של רב ניצב יעקב שבתאי. ואולם, ב-17 בינואר בצוק העיתים על רקע המלחמה הוארכה כהונתו של המפכ״ל בחצי שנה. בהתחשב בנסיבות מיוחדות אלה, אנו מותירים לממשלה לקבוע את המועד הנכון לסיום תפקידו**״.

ב. בהתאם לכך, החלטתי כי הדבר הנכון באותה עת הינו שלא לערוך שינויים במועד הנ״ל, בפרט על רקע הסיום הקרוב של הכהונה, ולאור תפקודך באירועי השבעה לאוקטובר.

ג. ואולם, בתקופה האחרונה מתרבים הסימנים ומתרבות הטענות לאי תפקודך הכללי, באופן המשליך לרעה על תפקודה של משטרת ישראל בכלל, ובתקופה מלחמתית זו בפרט. כך למשל, בהכנות לאירועי מירון נעדרת כליל, לא הופעת להערכת המצב המסכמת בנושא, גם לא ביקרת בחפ״ק בשטח, ולדברי בכירים במשטרה – היית ״מנותק קשר״ לחלוטין.

ד. דברים אלו מצטרפים לאי קיומם של ישיבות עומק וישיבות סטטוס בראשותך בנושא הפשיעה במגזר הערבי וארגוני פשיעה על אף הנחיותיי בעניין, ולהעדרם של דיונים והנחיות בעניין גניבות הרכבים, גיוסים למשטרה, מימוש תקציבים, הצטיידות ורכש, וניהול כללי של המשטרה, כאשר במשטרה מדווחים לי על היעדרותך הכללית מעבודתך.

ה. למעשה, הדבר היחיד בו הינך מתפקד, הינו קידום קצינים מקורבים בלבד. בהערת אגב יצוין, כי קצינים רבים במשטרה טוענים כי ״אין מה לדבר עם המפכ״ל, המפכ״ל בפועל הוא ערן היועץ האסטרטגי״.

ו. כידוע, מוטלת על השר אחריות מיניסטריאלית לתפקודה של המשטרה, והוא אינו יכול להסתתר ״כמשקיף מן הצד״, בכל הנוגע להתנהלות דרגי הביצוע.

ז. לאור כל האמור לעיל ובטרם אכריע בעניין המלצה לממשלה על הקדמת סיום כהונתך, אאפשר לך את זכות השימוע בפניי באשר לטענות דלעיל.

ח. לאור האמור, אבקשך להגיע ללשכתי ביום רביעי בשעה 11:00.

ט. בפגישה תהיה רשאי להציג את מלוא טיעוניך ואתה רשאי להעלות טיעונים בכתב. כמו כן, אתה רשאי להגיע עם כל אדם מלווה וכן עם עו״ד מטעמך, והדברים יירשמו בפרוטוקול.

באהבת ישראל,

ח״כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

העתקים:
ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו
היועצת המשפטית לממשלה, עו״ד גלי בהרב מיארה
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי, עו״ד אריאל סיזל

קריית הממשלה מנחם בגין, בנין ג׳, ת.ד. 18182 מיקוד 91181 טל׳: 073-365-7100, פקס: 025418094
Maz-Batap@mops.gov.il | www.mops.gov.il

היועצת המשפטית לממשלה

כ׳ אייר תשפ״ד
28 במאי 2024

אל:

ח״כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי

שלום רב,

הנדון: **<u>החלטה שלא כדין לזמן את מפכ״ל המשטרה לשימוע</u>**

סמך: מכתבך למפכ״ל המשטרה מיום 27.5.2024

1. השימוע עליו הודעת למפכ״ל המשטרה אינו כדין ואין לקיימו. נוכח קוצר הזמן, אפרט להלן את תמצית הטעמים העיקריים לכך.

2. השבוע הודיע המפכ״ל, כי פנה אליי ודיווח כי אתה שב וחורג מסמכותך כלפי משטרת ישראל. סמוך לאחר מכן הודעת למפכ״ל, כי אתה מזמנו לשימוע.

3. סמיכות הזמנים מעוררת חשש כבד, כי במסווה של טענות עקרוניות כביכול נגד המפכ״ל אתה מבקש למעשה ״להענישו״ על כך שביקש למנוע ממך להתערב באופן פסול בעבודת המשטרה, וכל זאת שעה שאתה פועל לכאורה בניגוד להחלטה מפורשת של בג״ץ. כן מתעורר חשש כבד שאתה מבקש להעביר מסר לכל שרשרת הפיקוד במשטרה, למען יראו וייראו.

4. הדברים מתחברים לכך שזימון מפכ״ל לשימוע היא החלטה מינהלית כבדת משקל. בהתאם, נדרשת הנחת תשתית עובדתית מספקת המצדיקה את הצעד החריג. זאת, ביתר שאת שעה שכהונת המפכ״ל, שאתה יזמת את הארכתה אך לפני חודשים ספורים, צפויה להסתיים בתוך פחות מחודשיים, ושעה שמדינת ישראל נמצאת במלחמה.

5. מכתבך שבסמך אינו מציג תשתית כאמור. זהו פגם משמעותי בפני עצמו והוא מעצים את החשש לפיו שיקולים זרים הנחו אותך בפעולתך.

6. על כן, כאמור, יש מניעה משפטית לקיום השימוע.

בברכה,
גלי בהרב-מיארה

רח׳ צלאח א-דין 29, ת.ד. 49029, ירושלים 91490 ☎ 073-3925511 פקס 02-6467001

היועצת המשפטית לממשלה

העתק:
מפכ"ל משטרת ישראל
פרקליט המדינה
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)
מנהל מחלקת בג"צים, פרקליטות המדינה
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי
היועץ המשפטי למשטרת ישראל

רח' צלאח א-דין 29, ת.ד. 49029, ירושלים 91290 ☎ 073-3925511 פקס 02-6467001

נספח מש/22

תגובת היועצת המשפטית לממשלה לעתירה בעניין רפ"ק סוויסה

עמ' 290

בבית המשפט המחוזי בירושלים **עת"מ 67498-08-24**
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

בעניין שבין:

העותרים:
1. יוסף אשכנזי, ת"ז 027704824
2. נדב ויסמן, ת"ז 028591154
3. יאיר גבע, ת"ז 038267134
4. תמר רבקה פירון סמורודינסקי, ת"ז 022081822
5. חיים רביה, ת"ז 056694706
6. נגה רובינשטיין, ת"ז 0284018314
7. נמרוד רוזנבלום, ת"ז 031792120
ע"י ב"כ עו"ד יעקב אנוך ואח', מ"ר עו"ד 16301
ממשרד מ. פירון ושות', עו"ד
מרח' השלושה 2, תל אביב 6706054
טל': 03-7540000 פקס: 037540011

8. התנועה לטוהר המידות, ע.ר. 580648863
9. נועה גפן, ת"ז 043029651
ע"י ב"כ עו"ד בעז ארד
מרח' רמב"ן 32 ירושלים
טל': 02-5662211 פקס: 02-5666222

10. שחר מור, ת"ז 08861050
11. ד"ר גדעון אביטל-אפשטיין, ת"ז 051222933
ע"י ב"כ עו"ד דניאל חקלאי
מרח' ברקוביץ 4 תל אביב
טל': 077-6935508 פקס: 03-7311356

- נ ג ד -

המשיבים:
1. השר לביטחון לאומי
2. מפכ"ל המשטרה היוצא - רב ניצב יעקב שבתאי
3. מ"מ מפכ"ל המשטרה - ניצב אבשלום פלד
4. מפכ"ל המשטרה הנכנס - רב ניצב דני לוי
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים - אזרחי
מרח' מח"ל 7, ירושלים 9149301 ת"ד 49333
טל': 073-3920000 פקס: 02-6468053
כתובת דוא"ל: ez-jer@justice.gov.il

5. רפ"ק מאיר סוויסה
ע"י ב"כ.עו"ד משה אלון
אלון – שומסקי ושות' משרד עורכי דין
מגדל אלקטרה סיטי הרכבת 58 תל אביב
טל' 03-5755540, פקס: 03-5755586

תגובה מקדמית ותגובה לבקשה לצו ביניים

המדינה מתכבדת להגיש תגובה מקדמית לעתירה ותגובה לבקשה לצו ביניים בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 28.8.2024. כפי שיפורט להלן, לעמדת המדינה יש להורות על קבלת העתירה וכן להיעתר לבקשה לצו ביניים, הכל כפי שיפורט להלן.

א. פתח דבר

1. עניינה של העתירה, בטענות העותרים כנגד החלטות המשיב 1, השר לביטחון לאומי, ח"כ איתמר בן גביר (להלן גם "**השר**") מיום 22.8.2024, לקדם את המשיב 5, רב פקד מאיר סויסה, לדרגת סגן ניצב, ולמנותו לתפקיד מפקד תחנת דרום תל אביב, בהמלצת המשיב 3, מ"מ מקום מפכ"ל משטרת ישראל דאז, ניצב אבשלום פלד מיום 21.8.2024 (להלן: "**ההחלטות**").

2. נקדים אחרית לראשית ונציין כי לעמדת המדינה, **<u>דין העתירה להתקבל.</u>** הליך מינויו של המשיב 5 רצוף פגמים, נעשה תוך הפרה בוטה של כללי המינהל התקין, ובניגוד להליכי המינוי הנהוגים במשטרת ישראל, תוך מידורם של הגורמים הרלוונטיים שאמורים היו לקחת חלק בהליך מינוי זה, שעל נסיבותיו החריגות נעמוד בהמשך. כבר עתה יצוין כי על פי הנמסר מהמשטרה, זהו המקרה היחיד (לפחות בשנים האחרונות) בו קודם קצין לדרגה בכירה בעת שתלוי ועומד כנגדו כתב אישום.

3. נזכיר כי רק ביום 28.7.2024 הורה בית המשפט הנכבד על מחיקת עתירה קודמת שעסקה במינויו של המשיב 5, בשל היותה מוקדמת, בהיעדר החלטה על מינויו. על רקע מחיקת העתירה ונסיבות העניין החריגות, הבהירו גורמי משרד המשפטים למשטרה כי המלצה מעודכנת של המפכ"ל בעניינו של המשיב 5 תוכל להינתן רק לאחר גיבושה של תשתית מלאה הכוללת בדיקה משפטית שתביא בחשבון את השפעת הגשת כתב האישום על קידומו של המשיב 5, ואת העובדה כי המפכ"ל מכהן כממלא מקום.

4. בניגוד להנחיה מפורשת זו, ולמעשה בסתירה להליכי המינוי הנהוגים במשטרה ובמשרד לביטחון לאומי, בימיו האחרונים של כהונת ממלא מקום המפכ"ל בתפקיד הוא החליט במענה לפנייה של השר לביטחון לאומי שנשלחה אליו באותו היום להמליץ לשר לקדם את המשיב 5 לתפקיד מפקד תחנה בדרום תל אביב. כל זאת, זמן קצר לאחר שהוגש נגד המשיב 5 כתב אישום בגין רשלנות בשימוש ברימוני הלם שהושלכו על ידו לעבר התקהלות מפגינים בתל אביב, באופן שהוביל לפגיעה גופנית של אחת המפגינות, אשר אובחנה לאחר מכן גם כסובלת מהפרעה פוסט-טראומתית. על פי כתב האישום, המשיב 5 פעל שלא כפי ששוטר ושמפקד אירוע מן הישוב היה פועל.

5. הליך מינויו של המשיב 5 נעשה בסטייה מובהקת מנהלי המשטרה, ללא דיון מחודש בספ"כ לאחר שהכריע כי קידומו של המשיב 5 יהיה "על תנאי השלמת החקירה בעניינו" דהיינו בכפוף לתוצאות ההליכים המתקיימים במחלקה לחקירות שוטרים ולבחינת אפשרות המינוי לאורם; ללא ידיעתם או מעורבותם של גורמי משאבי האנוש (לרבות גורמי המשמעת) במשטרה והייעוץ המשפטי למשטרה. יממה לאחר קבלת המלצתו של מ"מ המפכ"ל, החליט השר לביטחון לאומי לאמץ המלצה זו.

6. **צבר הנסיבות החריגות והפגמים שיתוארו להלן מצביע על כך שמינויו של המשיב 5 שנעשה במחטף, באמצעות קביעת "עובדות בשטח", תוך דחיקת הגורמים המקצועיים והמשפטיים במשטרה ובמשרד לביטחון לאומי, נעשה בהתעלם מכללי המינהל התקין ומהחובות המוטלות על מינויים בשירות הציבורי, ובגופי אכיפת החוק בפרט, בהתעלם מהוראות נוהל מפורשות במשטרה ובמשרד לביטחון לאומי, ובאופן שיש בו כדי לפגוע באמון הציבור במשטרה.**

7. בעתירה מבקשים העותרים כי בית המשפט הנכבד ייתן צו המבטל את ההחלטות. לחלופין ביקשו העותרים, כי בית המשפט הנכבד יורה על ביטול ההחלטות כל עוד לא הסתיים ההליך הפלילי במסגרתו הוגש ביום 18.7.2024 כתב האישום נגד המשיב 5, וכל עוד בנוסף לכך תלויה ועומדת כנגד המשיב 5 התלונה המתבררת בימים אלה במח"ש, וכפי שיפורט להלן.

8. בעתירה נטען כי החלטות השר לביטחון לאומי התקבלו בניגוד לפקודת המשטרה ולנהלי המשרד לביטחון לאומי ומשטרת ישראל, וכי ההחלטות חורגות באופן קיצוני ממתחם הסבירות ומבוססות על שיקולים זרים. העותרים מדגישים כי ההחלטות המקדמות את המשיב 5 פוגעות באמון הציבור וטוענים לאפליה פסולה שכן, לטענתם: "[ש]המשיב 1 עושה איפה ואיפה בכך שמחליט מצד אחד לקדם את המשיב 5 (אשר היה אלים במיוחד כלפי מפגינים שאינם נושאים חן פוליטי בעיניו של המשיב 1) ומצד שני מרחיק על אתר שוטרים אחרים (שהיו אלימים הרבה פחות כלפי מפרי סדר אשר נשאו בעיניו חן פוליטי בעיני המשיב 1)" (פס' 7.15.2 לעתירה).

9. בצד העתירה הוגשה בקשה לצו ביניים לפיו בית המשפט התבקש להורות כי: "ייאסר מיידית מימוש ההחלטה לקדם את המשיב 5 לדרגת סגן ניצב ולמנותו למפקד משטרת דרום תל אביב" עד להכרעה בעתירה.

10. נקודת המוצא המשפטית היא החשיבות המיוחסת לטוהר המידות ולמנהל התקין במנויים של בעלי תפקידים במשטרת ישראל. בהקשר זה נקבע כי הבטחת אמון הציבור במשטרה הוא נדבך מרכזי גם בשיקולי המינויים לתפקידים השונים במסגרתה. ראו לעניין זה ב-בג"ץ 5562/07 **עו"ד דרור שוסהיים נ' שר לבטחון פנים**, פס' 17 (2007) [להלן: "**עניין שוסהיים**"]:

> **"הבטחת אמון הציבור במשטרה הוא נדבך מרכזי גם בשיקולי המינויים לתפקידים השונים במסגרתה. דמותה של משטרת ישראל ורמתה המוסרית בעיני הציבור הם גורמים במעלת חשיבות עליונה לתיפקודה התקין. יש להגן על אמון זה, בין היתר, על-ידי מערך מינויים שיבטיח כי לתפקידים השונים במשטרה ימונו אנשים מתאימים שיזכו לאמון הציבור בבסיס פעולותיה של המשטרה כרשות אוכפת חוק, שכן בלעדי אמון זה תתקשה היא לבצע את משימותיה (בג"ץ 7141/05 ויתקין נ' מפכ"ל המשטרה, תק-על 2006(1) 2649, פסקה 14 (2006); בג"ץ 961/92 מפקח יוסף בן יאיר נ' מפכ"ל משטרת ישראל, פד"י מו(3) 516 (1992); בג"ץ 337/76 חייק נ' המפקח הכללי, פ"ד לא(1) 421 (1976); עניין ועד משפחות הרוגי אוקטובר 2000, שם)".**

11. יכולתה של המשטרה למלא את תפקידה מותנית באמון הציבור. "**בלא יחסי אמון בין המשטרה לבין הקהיליה שהיא משרתת, לא תוכל המשטרה לקיים את משימותיה**" (בבג"ץ 7074/93 **מאיר סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד מח(2) 749, בעמ' 783 (1994)). אמון זה נשבר שעה שמתבצע הליך מינוי תוך הפרה מודעת ומכוונת של הכללים והנהלים וכשבסופו ממונה לתפקיד מי שלכאורה דבק בו רבב, הוגש נגדו כתב אישום.

12. בהיותה רשות אוכפת חוק נדרשת ממשטרת ישראל הקפדה מיוחדת על הוראות הדין - קלה כחמורה. **המשטרה, המופקדת על אכיפת החוק, אינה יכולה לפעול תוך הפרה של כללי המנהל התקין, באופן החותר למעשה תחת שלטון החוק שעליו היא מופקדת, כפי שנעשה במקרה זה.**

13. על כן, הליך מינוי קצין בכיר במשטרת ישראל הוא הליך שנדרש להיות הליך מקצועי, סדור ושקוף המתנהל בהתאם לנהלים מפורטים שנקבעו בעניין, ותוך שקילת מכלול השיקולים הרלוונטיים, בהתבסס על תשתית עובדתית מלאה.

14. תחת זאת, ההחלטה על מינויו של המשיב 5 התקבלה במחטף, תוך הסתרת המינוי מגורמי המקצוע במשטרה ובמשרד לביטחון לאומי, ולא בכדי.

15. כפי שיפורט להלן, ביום 7.5.2024 הוחלט בדיון השיבוצים במשטרה כי קידומו של המשיב 5 יהיה "על תנאי השלמת החקירה בעניינו" דהיינו כפוף לתוצאות ההליכים המתקיימים במחלקה לחקירות שוטרים (להלן: "**מח"ש**") ולבחינת אפשרות המינוי לאורם. ביום 18.7.2024 הוגש כאמור נגד המשיב 5 כתב אישום בגין מעשי פזיזות ורשלנות באירוע בו נזרקו על ידו שבעה רימוני הלם לעבר מפגינים שגרמו לפגיעה בגופם של המפגינים. בעקבות כך, פרסם השר ברשת X הודעה ולפיה: "החלטת מח"ש להגיש כתב אישום נגד רפ"ק מאיר סוויסה ושוטרים נוספים נגועה במניעים פוליטיים ובלחץ פוליטי ... ". תיק חקירה נוסף נגד המשיב 5 מצוי עדיין בבירור במח"ש.

16. על פי הנמסר מלשכת השר לביטחון לאומי ביום 21.8.2024 פנה השר לביטחון לאומי למשיב 3, שכיהן אז כ-מ"מ מפכ"ל משטרת ישראל, ועתיד היה לסיים את תפקידו כממלא מקום בתוך שלושה ימים, וביקש את עמדתו ביחס למינוי, וזאת לאחר הגשת כתב האישום נגדו ולאור עמדת הספ"כ. עוד באותו יום, חתם המשיב 3 על מכתב הממונן לשר, בו הוא ממליץ לקדם את המשיב 5 ולמנותו לתפקיד מפקד תחנת דרום תל אביב. ההמלצה, שניתנה בניגוד להחלטת הספ"כ שקבעה שקידום הקצין מותנה ב-"השלמת החקירה בעניינו", דהיינו בהתפתחויות בחקירות מח"ש ולבחינת אפשרות המינוי לאורם; בניגוד להנחיות של הייעוץ המשפטי לממשלה – כפי שיפורט להלן, הועברה, בניגוד לנהלים, ישירות ללשכת השר לביטחון לאומי, מבלי שהגורמים המשפטיים או גורמי המקצוע הרלוונטיים היו מיודעים לה. זאת, בעוד שברגיל, המלצות לקידום קצינים במשטרה מועברות ללשכת השר, לאחר שהתנהל הליך סדור של בחינת המינוי על ידי גורמים מקצועיים, לרבות גורמים משפטיים. במקרה שלפנינו, כפי שנמסר מלשכת השר לביטחון לאומי, היוזמה לקבלת המלצת מ"מ המפכ"ל ערב הטקס, הייתה של השר ובו ביום הועברה ההמלצה לשר, וזאת ללא ידיעתם של גורמי המקצוע כאמור וללא בחינת המינוי, כמקובל.

17. העברת ההמלצה, והחלטת השר על מינוי וקידום המשיב 5, **לאחר שהוגש נגדו כתב אישום, נעשו מבלי שהועברו לעיונו של השר או לגורמים הרלוונטיים במשרד לביטחון לאומי התייחסות סדורה מטעם גורמי אמ"ש במשטרה, בהיבטים הרלוונטיים לרבות היבטי המשמעת בעניין קידומו של משיב 5, וממילא לא נידון במשרד לביטחון לאומי הצורך בקבלת עמדת הגורמים המשפטיים, על אף שהיה קיים; ללא שהתקיים דיון שיבוצים נוסף במשטרה לאחר שכאמור בדיון השיבוצים הקודם הוחלט לקדמו על תנאי "השלמת החקירה בעניינו", דהיינו התקדמות ההליכים במח"ש ובחינת אפשרות המינוי לאורם; ומבלי שמינויו של המשיב 5 הובא לבחינת הגורמים המקצועיים והמשפטיים במשטרה ובמשרד לביטחון לאומי האמונים על בחינת המינויים של קצינים בכירים במשטרה. למען הסר ספק גם קודם להגשת כתב האישום, לא הועברה המלצה למינוי וקידום של המשיב 5 למשרד לביטחון לאומי.**

18. לעמדת המדינה יש לקבל את העתירה ממספר טעמים משפטיים מצטברים: **ראשית**, המינוי והקידום של המשיב 5 נעשו בניגוד לנהלי המשרד לביטחון לאומי ומשטרת ישראל; **שנית**, לא הונחה תשתית עובדתית מלאה קודם למתן ההמלצה וקודם לקבלת ההחלטות ומבלי שניתנה חוות דעת הגורמים המקצועיים; **שלישית**, ההמלצה ניתנה ע"י מ"מ המפכ"ל, בימיו האחרונים בתפקיד, סמוך מאוד למינוי מפכ"ל משטרה קבוע, **ובהיעדר דחיפות מיוחדת**. **רביעית**, ההמלצה וההחלטה חורגות ממתחם הסבירות לאור האמור לעיל, ולנוכח הגשתו של כתב אישום נגד המשיב 5 וקיומה של חקירה נוספת.

19. למעשה נפלו כשלים בהליך המינוי כולו: בהיעדר בחינה מחודשת על ידי הספ"כ, בדרך גיבוש המלצת מ"מ מפכ"ל, בהמלצה עצמה לגופה, באופן הטיפול בהמלצה ע"י המשרד לביטחון לאומי ולבסוף בקבלת ההחלטה על ידי השר לביטחון לאומי ללא כל אלה.

20. כפי שיפורט להלן, בפקודת המשטרה הותנו המינויים של קצינים בכירים בהתקיימותם של התנאים המפורטים בנהלי המשרד לביטחון לאומי, ובנהלי המשטרה. הליך מינויו של המשיב 5 נעשה בסטייה מנהלי המשטרה במספר היבטים:

א. **קידומו של הקצין הותנה בספ"כ ב-"השלמת החקירה בעניינו", דהיינו בכפוף להתפתחות ההליכים המתנהלים במח"ש** ולבחינת אפשרות המינוי לאורם - בהתאם לנהלי המשטרה, אכן התקיים דיון שיבוצים בעניינו של המשיב 5 ביום 7.5.2024 ובו הוחלט כי קידומו של המשיב 5 יהיה כפוף ל-"השלמת חקירה בעניינו", דהיינו תוצאות ההליכים המתקיימים במחלקה לחקירות שוטרים. עם זאת, לאחר שהוגש כתב אישום נגד המשיב 5, וממילא חל שינוי נסיבות בעניינו, לא התקיים דיון על ידי ספ"כ המשטרה במטרה לבחון האם שינוי הנסיבות מצדיק את קידום המשיב 5, וממילא לא צורף פרוטוקול דיון להמלצה.

ב. **קידומו של הקצין נעשה בניגוד לכלל הקובע כי קצין לא יועלה בדרגה ולא ימונה למשרה בכירה במקרה שתלוי ועומד נגדו כתב אישום שהוגש** – על פי הנמסר מהמשטרה, זהו המקרה היחיד (לפחות בשנים האחרונות) בו קודם קצין לדרגה בכירה בעת שתלוי ועומד כתב אישום. אמנם נקבע חריג לכלל האמור, ולפיו אם מבוקש למנותו למשרה בכירה או להעלותו בדרגה, יצורף להמלצת המפכ"ל מכתב המסביר את הנימוקים המיוחדים והחריגים המצדיקים, לדעת מפכ"ל המשטרה, סטייה מהכלל האמור. המלצת מ"מ המפכ"ל אינה כוללת את נימוקים מיוחדים וחריגים הנדרשים לפי נוהל המשרד לביטחון לאומי, ומבססים את ההחלטה לסטות מהכללים המעוגנים בנהלים השונים לפיהם אין לקדם קצין כאשר קיים בעניינו תיק תלוי ועומד.

ג. **קידומו של הקצין נעשה מבלי שנעשתה בדיקה של מחלקת משמעת במשטרה** לאחר שינוי הנסיבות בעקבות הגשת כתב האישום, וזאת בניגוד לנהלים המחייבים בחינת המידע הפלילי והמשמעתי על ידי מחלקת משמעת.

ד. **קידומו של הקצין נעשה ללא התשתית העובדתית והמשפטית הנדרשת** – בניגוד לנהלים **לא הועברה המלצת מ"מ המפכ"ל לגורמים המקצועיים במשרד לביטחון לאומי, לא הועברו המסמכים הנלווים להמלצה כגון ונתוני המשמעת ופרוטוקול הספ"כ הממליץ על קידום, לא**

נערכה בדיקה על ידי הגורמים המקצועיים האמורים, ובכלל זאת בדיקה בדבר הצורך לקבל חוות דעת משפטית ועל כן הן ההמלצה והן החלטת השר התקבלו על בסיס תשתית חסרה.

21. יובהר שהנהלים האמורים קובעים הליך סדור הכולל שלבים שונים והעברת עמדות של הגורמים הרלוונטיים, על מנת לאפשר למפכ"ל המשטרה לגבש המלצה על מינוי וקידום על סמך תשתית עובדתית מלאה, באופן המקיים את כללי המשפט המנהלי החלים על מינויים. אי קיום הנהלים כאמור, הוביל לכך שלא הובאה בפני מ"מ המפכ"ל קודם למתן המלצתו ולא הובאה בפני השר קודם לקבלת החלטתו, התשתית העובדתית הנדרשת למתן המלצה או לקבלת ההחלטה.

22. עיון בהמלצת מ"מ המפכ"ל שעמדה ביסוד ההחלטה מעלה כי לא ניתן במסגרתה משקל ראוי לשיקולים השונים שהיה על מ"מ המפכ"ל להתחשב בהם בהמלצה. כך, לא ניתן משקל ראוי לחומרת העבירות המיוחסות למשיב 5 גם בהקשר הפיקודי כאשר מעשים אלה הובילו לפגיעה בגופה של אזרחית. בנוסף לא נשקל כלל קיומו של הליך בבירור במח"ש נוסף על כתב האישום שהוגש נגד המשיב 5. מכאן, שלא ניתן כל משקל לשיקול של אמון הציבור במשטרת ישראל כגוף שתפקידו העיקרי הוא שמירת החוק. זאת ועוד, גם לשיקולים שנשקלו ניתן משקל בלתי סביר באופן קיצוני, ובכלל זאת ניתן משקל רב מדי לכך שההליך הפלילי נגד המשיב 5 טרם הסתיים. זאת, בניגוד לאמות המידה המקובלות בעת בחינת השלכות בירור הליכים פליליים כנגד קציני משטרה. משכך, המלצת מ"מ המפכ"ל ובהמשך לכך החלטת השר חורגות באופן קיצוני ממתחם הסבירות, באופן המחייב את ביטול ההחלטה.

23. מכל הטעמים האמורים מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על קבלת העתירה.

24. בכל הנוגע לבקשה למתן צו ביניים, לעמדת המדינה דין הבקשה להתקבל. **יובהר, כי המשיב 5 טרם נכנס לתפקיד מפקד תחנת דרום תל אביב. המועד המתוכנן לכניסתו לתפקיד הוא בתחילת חודש אוקטובר 2024.**

25. מהטעמים לעיל וכפי שיפורט בהרחבה בתגובה עולה כי סיכויי העתירה גבוהים.

26. בנוסף, מאזן הנוחות נוטה לקבלת הבקשה למתן צו ביניים. ברי כי אין מדובר בנזק בלתי הפיך וככל שבסופו של דבר תדחה העתירה, המשיב 5 יוכל להיות מקודם ולהתמנות למפקד תחנת דרום תל אביב. לעומת זאת הנזק שייגרם מדחיית הבקשה לצו מניעה הוא גבוה, שכן קידום של קצין לדרגה בכירה, בנסיבות שלא נמצא להן תקדים מהשנים האחרונות, בהחלטה החורגת ממתחם הסבירות, תוך תריגה בוטה מהנהלים המחייבים, בתהליך שנעשה ללא מעורבות גורמי המקצוע והמשפט במשטרה ובמשרד לביטחון לאומי, ומינויו לתפקיד מפקד תחנת משטרה, עלולים להביא לפגיעה קשה בתפקוד המשטרה, ובאמון הציבור בה.

27. בהתאם לכך להלן ראשית תובא סקירה של הנהלים הרלוונטיים, לאחר מכן יובאו העובדות הרלוונטיות העומדות ברקע למתן ההחלטות ולבסוף יפורטו הפגמים שנפלו בהליך ובהפעלת שיקול הדעת במתן ההמלצה ובקבלת ההחלטה. הכל כפי שיפורט להלן.

28. הדגשות בתגובה זו אינן במקור.

29. בטרם יידונו הדברים לגופם, יובהר כי השר לביטחון לאומי ביקש מהיועצת המשפטית לממשלה לקבל ייצוג נפרד בהליך דנן. בקשתו של השר נדחתה מהטעמים המפורטים במכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), ובכללם העובדה שהעתירה נסובה על שאלה קונקרטית מתחום המשפט המינהלי, ואי החוקיות של המינוי היא גלויה וברורה. כמו כן, אין מדובר בסוגיה חוקתית או משטרית עקרונית או בסוגיה אחרת הנמנית על המקרים שיש בהם כדי להצדיק כאמור מתן ייצוג נפרד.

- עמדתו של השר תובא כלשונה, ומצ"ב **כנספח 1**.

- מכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה, ד"ר גיל לימון מיום 2.9.24, מצ"ב **כנספח 2**.

ב. מסגרת נורמטיבית

30. סעיף 7 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: "**פקודת המשטרה**") קובע כי **מינוי** של קצין משטרה בכיר הוא בסמכות השר לביטחון לאומי (להלן: "**השר**"), וזאת בכפוף לתנאים שנקבעו, כדלהלן:

"השר רשאי למנות שוטר או אדם אחר למלא כל תפקיד מתפקידיו של קצין משטרה בכיר או להשתמש בכל סמכות מסמכויותיו, הכל בכפוף לתנאים שנקבעו."

31. בהתאם להגדרה הקבועה בסעיף 1 לפקודת המשטרה, קצין משטרה בכיר מוגדר כשוטר בדרגת סגן ניצב ומעלה.

32. התנאים המוזכרים בסעיף 7 לפקודת המשטרה שלאורם רשאי השר למנות קצין בכיר, מעוגנים בנוהל 02.01.02 "גיוס, מינוי, העלאה בדרגה ופרישה של קצונה בכירה במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר" (להלן: "**הנוהל**"), שעודכן לאחרונה ביום 4.3.19.

- העתק נוהל 02.01.02 "גיוס, מינוי, העלאה בדרגה ופרישה של קצונה בכירה במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר", מצ"ב **כנספח 3**.

33. סעיף 1.א לנוהל קובע כי החלטה בדבר **מינוי והעלאה בדרגה** של קצינים בכירים, היא בסמכות השר לביטחון פנים. כמו בפקודת המשטרה, גם בסעיף 2 לנוהל דרגה בכירה מוגדרת כדרגת סנ"צ ומעלה.

34. סעיף 4.א.1 לנוהל קובע, כי מינוי קצין למשרה בכירה, והעלאה לדרגה בכירה, יעשו ע"י השר, וזאת לאחר שהונחה בפניו המלצת מפכ"ל המשטרה. יוער כי בסעיף 2 לנוהל מוגדרת משרה בכירה, כמשרה שתוקננה ונקבע כי דרגת התקן הצמודה לה היא דרגה בכירה. בענייננו, משרת מפקד תחנה היא משרה שדרגת התקן הצמודה לה היא דרגת סגן ניצב, וממילא היא נכנסת להגדרת משרה בכירה.

35. סעיף 4ב לנוהל, שכותרתו: "הגשת ההמלצה למינוי, ביטול מינוי והעלאה לדרגה בכירה", קובע כללים בנוגע לאופן העברת המלצת מפכ"ל המשטרה למשרד לביטחון לאומי. סעיף 4.ב.1.(א) קובע כי המלצה של המפכ"ל למינוי או העלאה בדרגה, תעשה בהתאם לנוהל המשרד לביטחון לאומי ובהתאם לנהלי המשטרה.

36. הכללים הרלוונטיים לענייננו בסעיף 4 לנוהל קובעים, כדלהלן:

א. סעיף 2.ב.4 קובע כי **להמלצת המפכ"ל יצורפו תיקו האישי של המועמד, כל נתוני המשמעת שנוגעים אליו, פרוטוקול דיון שיבוצים, ונתונים אודות המועמדים אשר הועלו לדיון השיבוצים כפי שהונחו על שולחן של חברי פורום השיבוצים**;

ב. סעיף 5.ב.4 קובע כי **ההמלצה תועבר לראש אגף תכנון, תקצוב ובקרה** (להלן: "**את"ב**") במשרד לביטחון לאומי לכל המאוחר 30 ימי עבודה לפני מועד המינוי או הקידום המבוקש;

ג. סעיף 6.ב.4 קובע כי ככל שבהמלצה יש חריגה מהנוהל או מנהלי המשטרה, לרבות שימוש בסמכות המוקנית למפכ"ל במקרים חריגים, או חריגה מכל סוג או מסגרת מחייבת אחרת, **תועבר ההמלצה עם מכתב המנמק לדעת המפכ"ל את הנסיבות לחריגה**.

ד. סעיף 8.ב.4 קובע כי **חטיבת תכנון וארגון** באת"ב תבחן אם ההמלצה הוגשה בהתאם לנוהלי המשרד לביטחון לאומי ולנהלי הגופים, **ותעביר לראש את"ב את חוות דעתה בעניין**; כמו כן, נקבע בסעיף כי אם מצא ראש את"ב או מי מטעמו כי נתוני המשמעת של הקצין מצדיקים מעורבות של לשכת הייעוץ המשפטי או כי המינוי או העלאה בדרגה מעוררים שאלה משפטית אחרת, **יפנה לייעוץ המשפטי במשרד לביטחון לאומי לקבל את חוות דעתו, וכי בהמשך לכך הלשכה המשפטית תעביר לאת"ב חוות דעת משפטית.**

37. סעיף 5 לנוהל שכותרתו "משמעת" קובע בסעיף קטן א' כי קצין לא יועלה בדרגה ולא ימונה למשרה בכירה, אם מכלול המידע ונתוני המשמעת בעניינו, מצביעים על כך שהוא אינו ראוי להיות מקודם או ממונה לתפקיד. סעיף 5.ב לנוהל קובע כי מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 5.א, **כלל, קצין לא יועלה בדרגה ולא ימונה למשרה בכירה במקרה שנגד הקצין תלוי ועומד תיק, וזאת עד לסיום ההליכים בתיק**.

38. בסעיף 5.ג לנוהל, נקבע חריג לכלל האמור, ולפיו אם למרות שכנגד הקצין תלוי ועומד תיק, מבוקש למנותו למשרה בכירה או להעלותו בדרגה, **<u>יצורף להמלצת המפכ"ל מכתב המסביר את הנימוקים המיוחדים והחריגים המצדיקים, לדעת מפכ"ל המשטרה, סטייה מהכלל האמור</u>**.

39. כאמור לעיל, סעיף 4.ב.1.(א) לנוהל, בו קבועים הכללים שמינוי קצין בכיר חייב להיעשות בכפוף אליהם, קובע כי המלצה של המפכ"ל למינוי או העלאה בדרגה, תעשה בהתאם לנוהל **וכן בהתאם לנהלי המשטרה**.

40. פקודת המשטרה הרלוונטית לעניינו היא פקודת מטא"ר 06.01.14 "נקיטת אמצעים מנהליים כלפי שוטר המעורב בעבירה" (להלן: "**פקודת מטא"ר נקיטת אמצעים מינהליים**" או "**הפקודה**").

- העתק פקודת מטא"ר 06.01.14 "נקיטת אמצעים מנהליים כלפי שוטר המעורב בעבירה", מצ"ב **<u>כנספח 4</u>**.

41. סעיף 8.ג.(1) לפקודה קובע כי ככלל, **<u>שוטר לא יקודם בדרגה בין היתר במקרה בו נגד השוטר מתנהלת חקירה</u>**, כאשר חקירה מוגדרת בסעיף 1 לפקודה כהליך חקירה, בירור או בדיקה שנעשה על פי חיקוק. סעיף 8.ג.(2) קובע חריג לכלל על אף האמור בסעיף (1), לפיו במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו רשאי גורם מוסמך לאשר קידום בדרגה במקרים המנויים לעיל. סעיף 8.ג.(3) קובע כי הכללים בעניין עיכוב קידום בדרגה יהיו בהתאם לסיווג העבירה כקבוע בסעיף 4 לעיל **וכקבוע** בנוהל אמ"ש 10.04.06 "שוטרים המעורבים בביצוע עבירות - הגבלות על הקידום", וכפי שיובא להלן.

42. סעיף 8.ד לפקודה קובע כי גורם מוסמך רשאי להחליט כי שוטר לא ימונה לתפקידים מסוימים בין היתר במקרה בו נגד השוטר מתנהלת חקירה.

43. נוהל המשטרה הרלוונטי לעניין זה הוא נוהל אמ"ש 10.04.06 "שוטרים המעורבים בביצוע עבירות - הגבלות על הקידום" (להלן: "**נוהל הגבלות**").

- העתק נוהל אמ"ש 10.04.06 "שוטרים המעורבים בביצוע עבירות - הגבלות על הקידום", מצ"ב **<u>כנספח 5</u>**.

44. נוהל ההגבלות קובע בסעיף 3 כי שוטר שתלוי ועומד נגדו הליך לא יקודם אלא באישור ראש אמ"ש או מפכ"ל. סעיף 4 לנוהל שכותרתו "הנחיות לעיכוב הקידום", קובע בסעיף 4.א.1 כי שוטר שתלוי ועומד נגדו הליך **ככלל לא יקודם**. "הליך" מוגדר בסעיף 1 לנוהל כבירור, חקירה או הבאה לדין פלילי בין היתר ע"י המחלקה לחקירות שוטרים. "קידום" מוגדר בסעיף 1 לנוהל – לרבות מינוי מקדם.

45. סעיף 5 לנוהל ההגבלות קובע את השיקולים שיש להתייחס אליהם במקרה ובו מועברת המלצה חריגה של מפקד לקידומו של שוטר, על אף האמור בסעיף 4 לעיל, ובהם **עברו של השוטר מבחינה משמעתית,**

חומרת החשד, שלב הבירור, טיב הראיות ככל שידוע, ומשך הזמן בו מעוכב קידומו של השוטר, הכל לצד שקילת הכלל ולפיו ככלל השוטר לא יקודם.

46. נוהל נוסף של המשטרה הרלוונטי לעניינו הוא נוהל 05.03.08 "מינוי, קידום ושיבוץ של קצינים לתפקידי רפ"ק ומעלה" (להלן: "**נוהל מינוי וקידום**").

- העתק נוהל 05.03.08 "מינוי, קידום ושיבוץ של קצינים לתפקידי רפ"ק ומעלה", מצ"ב **<u>כנספח 6</u>**.

47. סעיף 7 לנוהל מינוי וקידום שכותרתו: "אישור משמעת" קובע בסעיף קטן א. כי קידום בדרגה לקצין בכיר או מינוי לתפקיד של קצין בכיר **מחייבים בחינת המידע הפלילי והמשמעתי בעניינו על ידי מחלקת משמעת**.

48. סעיף 8 לנוהל מינוי וקידום קובע כי: "האמור בנוהל זה אינו בא למעט מסמכותו של המפכ"ל או מי שהוסמך מטעמו, לקדם/למנות קצין או להמליץ בפני השר לביטחון לאומי על קידום/מינוי של קצין לדרגת סנ"ץ ומעלה, גם אם הקצין אינו עונה על הדרישות המפורטות בנוהל זה". למען הסר ספק, אין משמעות הדברים שאין צורך לקיים את שלבי הבחינה השונים שנקבעו בנהלים.

ג. רקע עובדתי

<u>החלטת ספ"כ המשטרה כי קידום המשיב 5 יהיה על תנאי "השלמת החקירה בעניינו", דהיינו בכפוף לתוצאות ההליכים במח"ש,</u> ולבחינת אפשרות המינוי לאורם.

49. בימים 24.4.2024 ו-7.5.2024 קיים ספ"כ המשטרה (סגל פיקוד בכיר הכולל בין היתר את היועץ המשפטי של משטרת ישראל) דיוני שיבוצים לקידום קצינים לדרגת סגן ניצב.

50. שאלת קידומו של המשיב 5 לדרגת בכירה של סגן ניצב ואפשרות מינויו לתפקיד מפקד תחנת דרום תל אביב עלתה לדיון במסגרת דיוני השיבוצים.

51. כמתחייב מנוהלי המשטרה, לכל מועמד לדיון שיבוצים מכינה מחלקת משמעת דיווח משמעת. ביום 18.4.2024 מסרה מחלקת משמעת לראש אמ"ש דיווח בדבר התיקים הפתוחים במח"ש בעניין המשיב 5. בנוסף לדיווח פנימי זה, ביום 18.4.2024 ראש אמ"ש חתם על דיווח משמעת נוסף הממוען לשר לביטחון לאומי ולפיו אין מניעה משמעתית לקידומו של המשיב 5 במסגרת סבב השיבוצים. יצוין כי הדיווח אינו כולל פרוט של תיקי המח"ש הפתוחים וזאת לאור הוראות חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, תשע"ט - 2019.

- הדיווחים מיום 18.4.2024 מצ"ב **<u>כנספח 7</u>**.

52. במסגרת דיון השיבוצים, לאחר שמיעת עמדות חברי הספ"כ, המפכ"ל דאז (המשיב 2) סיכם את הדיון בנוגע למשיב 5 כך ש"**הקצין ייצא לפו"מ ויקבל תפקיד <u>על תנאי השלמת החקירה בעניינו</u>**" (ההדגשה אינה במקור). הוחלט כי המשיב 5 "**מועמד לתפקיד <u>ע"ת אישור</u>**" (ההדגשה אינה במקור). עוד הודגש כי יש לפעול לקבלת החלטה על ידי מח"ש או מחלקת משמעת במשטרה (ככל שהתיק יועבר ממח"ש למחלקת משמעת) קודם לסיום הקורס. בהקשר זה יצוין שלראשונה, הוחלט כי קצינים המומלצים לקידום במסגרת דיון השיבוצים, אשר אינם בוגרי קורס פו"מ (פיקוד ומטה), משולבים בהכשרה ומקבלים את המינוי והדרגה בסיום הקורס במעמד הטקס, בכפוף להחלטה סופית על אישור המינוי כפי שיפורט להלן. הקורס היה קבוע להתקיים בין יום 19.5.2024 לבין יום 22.8.2024.

- דיון השיבוצים בספ"כ הוא דיון פנימי שפרטי עמדות המשתתפים השונים בו אמור להיות חסוי ולכן הוא אינו מצורף כאן. פרוטוקול הדיון צורף להודעת המשיב 5 בדבר הוספת מסמכים נוספים מיום 2.9.2024.

53. יצוין, כי במסגרת הליכי העבודה בין משטרת ישראל לבין לשכת השר לביטחון לאומי סוכם כי קצינים אשר הומלצו על ידי המפכ"ל ליציאה לקורס פו"מ ולשיבוץ בהתאמה, יועברו לאישורו העקרוני של השר, כאשר בסמוך למועד כניסת הקצין לתפקידו המיועד, תועבר המלצה של המפכ"ל לשר לקידום ומינוי הקצין. בהתאם לנהלי המשרד לביטחון לאומי אישור עקרוני כאמור, הניתן לצורך יציאה לקורס פו"מ, צריך להינתן באופן בו מתקבלת החלטה על מינוי הגם שאינו מהווה מינוי כדין.

- מכתב סמנכ"לית בכירה תכנון תקצוב ובקרה את"ב במשרד לביטחון לאומי מיום 22.5.2024 מצ"ב **<u>כנספח 8</u>**.

54. ביום 8.5.2024 העביר ראש אגף משאבי אנוש במשטרת ישראל מכתב לשר לביטחון לאומי בעניין המשיב 5 ולפיו, בדיון שיבוצים שהתקיים בחר הספ"כ הארצי במשיב 5 לתפקיד מפקד תחנת תל אביב דרום, בחירה הטעונה אישור השר וכי בהתאם לאמור המשיב 5 יצא לקורס פו"מ. במכתב פורט, כי כידוע למשיב 5 שני תיקים פתוחים הנחקרים במח"ש, וזאת בגין אירועים שהתרחשו במהלך מילוי תפקידו וכי בנסיבות האמורות, ולאור מדיניות המפכ"ל בנוגע לאירועים המתרחשים במהלך מילוי התפקיד, ניתן **לאשר את השתתפות המשיב 5 בקורס הפו"מ**.

- מכתב ראש אגף משאבי אנוש מיום 8.5.2024 מצ"ב **<u>כנספח 9</u>**.

55. ביום 8.5.2024 ראש מחלקת כוח אדם במשטרה חתמה על מכתב בנושא זימון לקורס פו"מ לקצינים שאושרה יציאתם לקורס ובהם גם המשיב 5. במכתב פורט (סעיף 1) כי מינוי ודרגת הסנ"צ יוענקו בסיום הקורס במעמד הטקס. בסעיף 5(ה) למכתב הובהר, כי "היציאה לקורס פו"מ ע"ת (על תנאי -) כשירות יחב"מ ומשמעת". למען הסר ספק, אין באמור במכתב זה כדי לגרוע מהחלטת הספ"כ בעניין המשיב 5, שמבין הקצינים שזומנו לקורס פו"מ האמור, רק בעניינו היתה חקירה תלויה ועומדת.

56. עוד יצוין, כי ביום 8.5.2024 העבירה ראש מחלקת כוח אדם במשטרת ישראל לראש את"ב במשרד לביטחון לאומי רשימה של 51 קצינים שמבוקש ביחס אליהם אישור עקרוני לקידום בטרם יציאתם

לקורס פו"מ. ביחס ל-50 קצינים פורט כי אין מניעה משמעתית בעניינם. ביחס למשיב 5 פורט כי ישנם שני תיקים פתוחים במח"ש.

- מכתב ראש מחלקת כוח אדם בבקשה לקבל אישור עקרוני לקידום לצורך יציאה לקורס פו"מ מיום 8.5.2024 מצ"ב **<u>כנספח 10</u>**.

57. יובהר כי באותה העת לא הועברה למשרד לביטחון לאומי המלצה כתובה מטעמו של מפכ"ל המשטרה ביחס לקידומו של המשיב 5 ולמינויו לתפקיד מפקד תחנת דרום תל אביב. זאת בין היתר לאור העובדה שהיו תלויות ועומדות נגדו חקירות מח"ש, שלאורן הספ"כ שדן בעניינו קבע כי קידומו מותנה בהשלמת החקירה בעניינו וממילא בתוצאותיה. הנה כי כן, ברור לכל, כי בשלב שבו אושרה יציאתו של המשיב 5 **לקורס פו"ם**, טרם בשלו התנאים המתחייבים מפקודות המשטרה ונוהלי המשרד לביטחון לאומי **לקידומו** של המשיב 5 - לא במישור הפרוצדורלי ולא במישור המהותי. אין באישור העקרוני האמור, שנועד לשם יציאת המשיב 5 לקורס פו"מ, כדי להוות החלטה סופית בעניין קידום המשיב 5.

<u>העתירה הראשונה</u>

58. ביום 29.5.2024 העותרים 1 – 7 פנו לשר לביטחון לאומי ולמפכ"ל המשטרה בבקשה לבטל את מינוי המשיב 5, שכן על פי פרסומים בתקשורת התקבלה החלטה בדבר המינוי, על-אף שכאמור לעיל לא התקבלה החלטה באותה העת. לפניה האמורה לא נמסר מענה.

59. ביום 11.7.2024 העותרים 1 – 7 הגישו עתירה נגד החלטה למנות את המשיב 5 לתפקיד מפקד תחנת דרום תל אביב וקידומו.

60. ביום 17.7.2024 הסתיימה כהונתו של מפכ"ל המשטרה דאז, המשיב 2. המשיב 3 מונה לתפקיד מ"מ המפכ"ל.

61. ביום 18.7.2024 הגישה מח"ש כתב אישום כנגד המשיב 5.

- כתב האישום מצ"ב **<u>כנספח 11</u>**.

62. יצוין, כי בחודש מרץ 2023 בסמוך לזימון המשיב 5 לחקירה במח"ש נמסר מטעם השר לתקשורת כי:

"ההחלטה לזמן את רפ"ק מאיר סויסה יחד עם שוטרים נוספים לחקירה מעבירה מסר גרוע מאוד של חוסר גיבוי לשוטרי משטרת ישראל. בהחלטה זו מח"ש הופך את עצמו לגוף פוליטי. כשהיה מדובר באהוביה סנדק הם מיסמסו את התיק, וכשמדובר במפגינים אנרכיסטים שחוסמים עורקי תנועה ראשיים ופורצים גדרות – מזמנים שוטרים לחקירה".

ביום 18.7.2024 שבו הוגש כתב האישום נגד המשיב 5, הביע השר עמדה ברשת הפייסבוק, כי אין לתת משקל לכתב האישום בנימוק כי החלטת רשויות אכיפת החוק להגיש את כתב האישום היא פוליטית, כך על פי הטענה:

"החלטת מח"ש להגיש כתב אישום נגד רפ"ק מאיר סוויסה ושוטרים נוספים נגועה במניעים פוליטיים ולחץ פוליטי – מח"ש, בהנחיית היועמ"שית ופרקליט המדינה, דבקה בעיקרון של אכיפה בררנית ומספקת הגנה למפרי חוק וחוסמי כבישים מצד אחד של המפה הפוליטית תוך ניסיון להרתיע שוטרים מלאכוף את החוק נגדם".

63. ביום 21.7.2024 הוגשה בקשה למחיקת העתירה, שעה שלא התקבלה החלטה בעניינו של רפ"ק סוויסה, ועל כן העתירה הייתה מוקדמת ותיאורטית.

64. באותו היום, הגיש השר לביטחון לאומי, מבלי שקיבל היתר לייצוג עצמי, הודעה לבית משפט, החתומה על ידו, לפיה הוא: "אישר עקרונית את מינויו של רפ"ק סויסה, ואף אישר את יציאתו לקורס פו"מ המהווה תנאי לקבלת דרגת סנ"צ ותפקיד מפקד תחנת תל אביב דרום".

65. ביום 22.7.2024 הגישה המדינה הודעה לפיה הבקשה למחיקת העתירה מיום 21.7.2024, הוגשה בהתאם לאמור בהתייחסויות כתובות שהועברו לפרקליטות הן ע"י המשרד לביטחון לאומי והן ע"י משטרת ישראל, ולאחר שהגורמים הרלוונטיים במשרד לביטחון לאומי ובמשטרת ישראל אישרו את האמור בבקשה, את נוסחה ואת הגשתה. בנוסף, במסגרת ההודעה, התבקש בית המשפט להורות על הוצאת הודעת השר מתיק בית המשפט מאחר וזו הוגשה ללא היתר ייצוג.

66. באותו היום, הגיש השר הודעה נוספת לבית המשפט, גם היא חתומה על ידו, בה נכתב בין היתר כי: "בדיון הספ"כ הארצי שנערך ביום 06.05.24 החליט הספ"כ להמליץ על מינוי הקצין למפקד תחנת תל אביב דרום וקידומו לדרגת סגן ניצב בכפוף לאישור השר [...] השר נענה לבקשה זו וכפועל יוצא הקצין יצא לקורס הפו"מ של משטרת ישראל...", ובהמשך: "לפיכך הגם שהשר הכיר ואף אישר על ידי אישור היציאה לקורס הפו"מ את קידומו הצפוי של הקצין באופן בו הוא צפוי לעלות בדרגה ולהתמנות למת"ח דרום ת"א, חתימה על מינוי קבע טרם נעשתה עבור כלל החניכים בקורס בשל העובדה כי הם צפויים לסיים את ההכשרה בימים אלו. לאחר סיום הקורס יובא עניין מינוי הקבע להחלטת המשיב 1 [השר לביטחון לאומי], כאמור לעיל, ואף שבכוונת המשיב 1 לאשר את מינוי הקבע, האישור הסופי טרם ניתן כאמור. משכך, העתירה בשלב זה הינה מוקדמת".

67. ביום 28.7.2024 הורה בית המשפט הנכבד על מחיקת העתירה, בהסכמת העותרים, בשל היותה מוקדמת בהעדר החלטה על מינוי.

<u>ההחלטה מיום 22.8.2024 בדבר קידום ומינוי המשיב 5</u>

68. ביום 31.7.2024, לאחר מחיקת העתירה, פנו המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), ד"ר עו"ד גיל לימון, והמשנה לפרקליט המדינה לעניינים אזרחיים, עו"ד אוריה קוטב, ליועץ המשפטי למשטרת ישראל. בפניה פורט כי מאחר שהחלטת הספ"כ והמפכ"ל מיום 7.5.2024 הותנתה בהשלמת החקירה, לא ניתן להסתמך על סיכום הדיון האמור של הספ"כ הארצי לשם קידום המשיב 5 בדרגה. זאת, בפרט לנוכח העובדה שביום 18.7.2024, בתום החקירה באחד התיקים במח"ש, הוגש נגד המשיב 5 כתב אישום ובתיק נוסף טרם הושלם טיפול מח"ש.

הובהר, כי המלצה מעודכנת של המפכ"ל תוכל להינתן "**רק לאחר גיבושה של תשתית מלאה לצורך קבלת החלטה, הכוללת בדיקה משפטית שתיקח בחשבון את שינוי הנסיבות, ובתוך כך את השפעת הגשת כתב האישום שהוגש על המועמדות של רפ"ק סוויסה לקידום, וכן את העובדה שניצב פלד מכהן כיום כמ"מ מפכ"ל, על כל המשתמע מכך**".

בסיכומם של דברים פורט כי עד לקבלת המלצה מעודכנת ממפכ"ל המשטרה, לא ניתן לקדם את המשיב 5 בדרגה או למנותו לתפקיד מפקד תחנת המשטרה בדרום תל אביב.

להודעה האמורה כותב גם היועץ המשפטי של המשרד לביטחון לאומי והיא הובאה לידיעתו של מ"מ המפכ"ל.

- הנחייה מיום 31.7.2024 מצ"ב **כנספח 12**.

69. לאחר ההנחיה האמורה לא נעשתה כל השגה על הנחיה זו, ולא נעשתה כל פנייה מטעם המפכ"ל או השר לייעוץ המשפטי במשרד לביטחון לאומי או לייעוץ המשפטי למשטרת ישראל בבקשה לבחון מבחינה משפטית את אפשרות קידומו של המשיב 5 בדרגה ואת משמעות שינוי הנסיבות בעקבות הגשת כתב האישום

70. מעבר לכך, לאחר שהספ"כ התנה את החלטתו בעניין קידומו של המשיב 5 "על תנאי השלמת החקירה בעניינו" דהיינו בכפוף להתפתחויות חקירות מח"ש בעניינו, ולבחינת אפשרות המינוי לאורם ואף שחקירה אחת הבשילה לכדי כתב אישום שהוגש בעניינו, לא נערך דיון בספ"כ המשטרה כדי לבחון את שינוי הנסיבות. זאת ועוד, לא התבקשה התייחסות של אגף משאבי אנוש במשטרה ע"י המשרד לביטחון לאומי בעניין. למיטב הידיעה לא התקיים הליך מתאים גם בקרב הגורמים המקצועיים במשרד לביטחון לאומי.

71. בנוסף, בעוד שברגיל, המלצות לקידום קצינים במשטרה מועברות ללשכת השר, במקרה שלפנינו כפי שנמסר לנו מלשכת השר לביטחון לאומי, ביום ד', ה- 21.8.2024 פנה השר לביטחון לאומי למ"מ המפכ"ל וביקש את עמדתו ביחס למינוי הקצין. המשיב 3, שכיהן אז כמ"מ מפכ"ל משטרת ישראל, והיה כבר ידוע כי הוא עתיד לסיים את תפקידו כממלא מקום בתוך ארבעה ימים, קרי ביום א', ה-25.9.2024, עם מינויו הצפוי של מפכ"ל המשטרה החדש, חתם על מכתב בו הוא ממליץ לקדם את המשיב 5 ולמנותו לתפקיד מפקד תחנת דרום תל אביב. ההמלצה האמורה הועברה למיטב הידיעה באופן ישיר ללשכת השר לביטחון לאומי, ללא ידיעתם של גורמי המקצוע במשרד לביטחון לאומי ובמשטרת ישראל. זאת, בניגוד להנחיית הייעוץ המשפטי לממשלה מיום 31.7.2024, מבלי להיוועץ ביועץ המשפטי של המשרד לבל"מ או המשטרה, ובניגוד לנוהלי המשרד לביטחון לאומי הקובעים כי יש להעביר את ההמלצה לידי גורמי המקצוע האמונים במשרד על בחינת התאמת ההמלצה לקידום קצין בכיר.

- המלצה מיום 21.8.2024 מצ"ב **כנספח 13**.

72. לא אותר או התקבל כל מידע בדבר האירועים בקשר שבין לשכת השר לבין מ"מ המפכ"ל שהובילו למתן ההמלצה, ללא מעורבות נדרשת של גורמי המקצוע.

73. ביום 22.8.2024, למחרת חתימת המלצת מ"מ מפכ"ל המשטרה, חתם השר על קלף למינוי והעלאה בדרגה למשיב 5, וכן העניק השר לביטחון לאומי למשיב 5 דרגות בפועל בטקס סיום קורס פו"מ. ביחס לכך פרסם השר ברשת "פייסבוק" כדלקמן:

> "הרבה הצלחה לרפ"ק מאיר סויסה, שהועלה הערב לדרגת סגן ניצב ויפקד על תחנת לב תל אביב דרום. שוטר שביצע את תפקידו נאמנה ובעקבות כך עובר שיימינג מכוער, אני אגבה אותו!"

- כתב מינוי ואישור דרגה בכירה מיום 22.8.2024 מצ"ב **<u>כנספח 14</u>**.

74. ביום 25.8.2024 מונה המשיב 4 לתפקיד מפכ"ל קבוע למשטרת ישראל והמשיב 3 שב לכהן בתפקיד סמפכ"ל משטרת ישראל.

75. ביום 25.8.2024 פנה המשנה ליועצת המשפטית לממשלה ליועצים המשפטיים של המשרד לביטחון לאומי ושל משטרת ישראל בבקשה לקבל מידע בדבר המינוי (בשעה שבאותו מועד עדיין לא היה ידוע כי ניתנה המלצה על ידי מ"מ המפכ"ל).

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה שב על הנחייתו מיום 31.7.2024 לפיה בשלב הנוכחי ועד לקבלת המלצה מעודכנת ממפכ"ל המשטרה, שתועבר לאחר קיום הליך מקיף כדין, לא ניתן מבחינה משפטית לקדם את המשיב 5 בדרגה או למנותו למפקד תחנת דרום תל אביב ולכן, כניסתו לתפקיד או ענידת דרגות על ידו תהיה מנוגדת לדין. המכותבים התבקשו להבהיר את הדברים למשיב 5 ולכל המעורבים בעניין.

- מכתב המשנה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 25.8.2024 מצ"ב **<u>כנספח 15</u>**.

76. ביום 26.8.2024 השר לביטחון לאומי השיב כי לא נפל פגם במינוי, וציין כי זה אושר לאחר קבלת המלצת מ"מ מפכ"ל המשטרה, שכאמור מידע עליה לא נמסר קודם קבלת מכתב זה.

- מכתב השר לביטחון לאומי מיום 26.8.2024 מצ"ב **<u>כנספח 16</u>**.

77. ביום 28.8.2024 הוגשה העתירה ולצידה בקשה לצו ביניים.

78. ביום 1.9.2024 החל המשיב 5 בחפיפה לתפקיד מפקד משטרת תל אביב דרום, וזאת בניגוד לאמור במכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 25.8.2024.

79. יצוין כי מפקד תחנת תל אביב דרום יסיים תפקידו ביום 30.9.24.

ד. עמדת המדינה

<u>ד.1.4 החלטת מ"מ מפכ"ל המשטרה להמליץ על קידומו ומינויו של המשיב 5 לא הועברה כנדרש לבחינת גורמי המקצוע ולגורמים המשפטיים, ונעשתה מבלי שהתקיימו הליכים המותווים בנוהל המשרד לביטחון לאומי בכל הנוגע לטיפול בהמלצה למינוי, טרם קבלת החלטה מטעם השר על מינוי קצין משטרה בכיר, ודאי כאשר קיימים הליכים פליליים בעניינו של אותו קצין.</u>

80. כאמור, סעיף 2.ב.4 לנוהל המשרד לביטחון לאומי קובע, כי **להמלצת המפכ"ל יצורפו תיקו האישי של המועמד, כל נתוני המשמעת שנוגעים אליו, פרוטוקול דיון שיבוצים, ונתונים אודות המועמדים אשר הועלו לדיון השיבוצים.**

81. **ודוק, יובהר כי דרישות אלו אינן דרישות פרוצדורליות גרידא אלא שמטרתן להבטיח את תקינות הליכי המינוי, בפרט במינויים רגישים מסוג זה. החשיבות של תקינותם של הליכי המינוי מתעצמת שעה שעסקינן במינוי המנוגד לכלל הנקוט לפיו קצין שתלוי ועומד נגדו הליך לא יקודם, וזאת לאור כתב האישום שהוגש נגד המשיב 5 והחקירה הנוספת המתנהלת בעניינו. ודוק – מדובר בכתב אישום פלילי הנוגע להפעלת כוח במסגרת תפקיד, דהיינו, אירוע בעל זיקה ישירה להחלטה על המינוי.**

82. סעיף 5.ב.4 לנוהל קובע כי **ההמלצה תועבר לראש את"ב במשרד לכל המאוחר 30 ימי עבודה לפני מועד המינוי או הקידום המבוקש**. סעיף 8.ב.4 לנוהל, קובע כי **חטיבת תכנון וארגון באת"ב תבחן אם ההמלצה הוגשה בהתאם לנוהלי המל"מ ולנהלי הגופים, ותעביר לראש את"ב את חוות דעתה בעניין.**

83. אולם כאמור בפרק העובדתי לעיל, ההמלצה כלל לא הועברה לראש את"ב והועברה ללשכת השר יום אחד קודם מועד המינוי. על כן, נוצר מצב חריג שבו לא התאפשר לגורמים המקצועיים הנוגעים בדבר לבצע את עבודתם, לבחון את ההמלצה, החומר שעומד ביסודה, ולגבש חוות דעתם. ברור שפרק זמן של יממה בין חתימת ההמלצה לבין ההחלטה אינו פרק זמן מספיק לקבלת התייחסות של גורמי המקצוע ולא ידוע שההמלצה בכלל הועברה לבחינת גורמי המקצוע, בטרם התקבלה החלטת השר.

84. ככל שהמלצת המפכ"ל הייתה מועברת לטיפול הגורמים הרלוונטיים על פי הנוהל, היה בוודאי נדרש לפנות לקבלת חוות הדעת של הייעוץ המשפטי במשרד לביטחון לאומי. זאת, על פי סעיף 8.ב.4 שקובע כי **אם מצא ראש את"ב או מי מטעמו כי נתוני המשמעת של הקצין מצדיקים מעורבות של לשכת הייעוץ המשפטי או כי המינוי/העלאה בדרגה מעוררים שאלה משפטית אחרת, יפנה לייעוץ המשפטי במשרד לביטחון לאומי לקבל את חוות דעתו, וכי הלשכה המשפטית תעביר לאת"ב חוות דעת משפטית. בהקשר זה אף ניתנה כאמור הנחיה פרטנית של הייעוץ המשפטי לממשלה בנוגע לחובה לקיים בחינה משפטית של הקידום.**

85. אולם, כמפורט לעיל, **<u>הכוונה למנות את המשיב 5 לאחר שהוגש כתב אישום בענייננו והמלצת מ"מ מפכ"ל המשטרה מיום 21.8.2024 נעשתה בניגוד להנחייה המשפטית מיום 31.7.2024, ומבלי שהועברה לבחינת גורמי המקצוע והגורמים המשפטיים במשרד לביטחון לאומי.</u>** כאמור, המלצת מ"מ

מפכ"ל המשטרה הועברה באופן ישיר ללשכת השר, וכבר ביום למחרת הודיע השר לביטחון לאומי על החלטתו על מינויו של המשיב 5 ועל קידומו במפתיע במעמד טקס סיום קורס פו"מ.

86. **התנהלות זאת – ובין היתר הימנעות מעדכון גורמי המקצוע האמונים במשרד לביטחון לאומי על בחינת התאמת המלצה לקידום קצין בכיר בהמשך להמלצה מיום 21.8.2024; וביצוע המינוי יום למחרת ההמלצה, כאשר ברור שבמהלך יום זה לא התקיים התהליך הסדור שנדרש לאחר קבלת המלצת מ"מ המפכ"ל - הינה בניגוד לכללי מינהל תקין, ובניגוד לכללים הקבועים בנוהל המשרד לביטחון לאומי. ונזכיר, כי פקודת המשטרה התנתה את מינויים של קצינים בכירים בהתקיימותם של כללים אלו.**

87. זאת ועוד, כפי שיפורט בפרק הבא, הפגמים בהתנהלות הנוגעת למינוי החלה עוד קודם לכן בהפרה של נהלי המשטרה בשלב גיבוש המלצת מ"מ המפכ"ל ובהמלצה עצמה.

<u>ד.2 גיבוש המלצת מ"מ מפכ"ל המשטרה וההמלצה עצמה בעניינו של המשיב 5 נעשו בניגוד לנהלי המשטרה</u>

88. כפי שיפורט בפרק זה, מינוי המשיב 5 **נעשה בניגוד לנהלי המשרד לביטחון לאומי ובניגוד לנהלי המשטרה. כפי שפורט לעיל, פקודת המשטרה התנתה את מינויים של קצינים בכירים בהתקיימותם של הכללים המעוגנים בנהלים אלה. ההתנהלות שלא בהתאם לכללים אלה באה לידי ביטוי לאורך <u>כל</u> שלבי ההליך בעניינו, החל משלב גיבוש המלצת מ"מ מפכ"ל, דרך הדילוג על הגורמים שהיו אמורים להיות מעורבים בקבלת ההחלטה, עבור בגוף ההמלצה עצמה, וכלה באופן הטיפול בהמלצה ע"י המשרד לביטחון לאומי – כל השלבים הללו נעשו שלא בידיעת גורמי המקצוע והגורמים המשפטיים הרלוונטיים, וללא מעורבותם.**

<u>המלצת מ"מ המפכ"ל גובשה ללא דיון מחודש בספ"כ כפי שנדרש בנהלי המשטרה</u>

89. כמפורט לעיל, בין היתר, להמלצת המפכ"ל בנוגע למינוי של קצין משטרה בכיר המועברת למשרד לביטחון לאומי יש לצרף את פרוטוקול דיון שיבוצים. דיון שיבוצים הוא דיון של סגל הפיקוד הבכיר (הספ"כ). בדיון הספ"כ מיום 7.5.2024 הוחלט כי "הקצין ייצא לפו"מ ויקבל תפקיד על תנאי השלמת החקירה בעניינו" והוחלט כי המשיב 5 "מועמד לתפקיד ע"ת אישור". כפי שניתן לראות - סיכום דיון זה לא המליץ באופן סופי על מינוי המשיב 5, אלא התנה אותו באישור נוסף, על רקע החקירה שהתקיימה בעניינו.

90. כאמור, במועד מאוחר לדיון שהתקיים בספ"כ, ביום 7.5.2024, הגישה מח"ש נגד המשיב 5 כתב אישום בתיק אחד. זאת ועוד, תיק נוסף נמצא עודנו בבירור במח"ש.

91. כלל ידוע הוא "**כי אם הגוף המייעץ מבקש לממש את הזכות לייעץ, הוא חייב לעשות זאת בדרך ראויה. למשל אם הגוף המייעץ פועל באמצעות מועצה, חובה עליו להעביר לכל חברי המועצה מבעוד זמן את**

החומר הנדרש כדי לגבש דעה ולהקצות זמן סביר לצורך לימוד החומר ובירור נוסף, ככל שמתבקש בנסיבות המקרה, לפני כינוס המועצה לדיון בחומר זה" (יצחק זמיר **הסמכות המינהלית** כרך ב בעמ' 1223 (מהדורה שנייה, 2011).

92. כאן, בשים לב לכך שהספ"כ בראשות מפכ"ל היוצא (המשיב 2) לא החליט בתום דיון השיבוצים בחודש מאי 2024 להעביר המלצה על מינוי המשיב 5 למשרד לביטחון לאומי אלא המליץ על רקע הדיון בספ"כ לאפשר לו לצאת לקורס פו"מ בלבד וכי המלצה בדבר מינוי תינתן "על תנאי השלמת החקירה", דהיינו בכפוף לתוצאות ההליכים במח"ש ולבחינת אפשרות המינוי לאורם, נדרש היה להביא את עניין המשיב 5 לדיון המשך בפני הספ"כ בטרם העברת המלצה על מינויו.

93. במסגרת דיון נוסף בספ"כ היה הכרח להתייחס למצב הדברים העדכני – הגשת כתב אישום נגד המשיב 5 בתיק אחד, באופן המלמד כי הגורמים המוסמכים סברו שיש סיכוי סביר להרשעה של המשיב 5 באותו תיק, וכאשר תיק נוסף עדיין היה בבירור.

94. דיון כאמור לא התקיים.

95. זאת ועוד; להמלצת מ"מ המפכ"ל שנשלחה לשר לביטחון לאומי לא צורף פרוטוקול דיון שיבוצים שהתקיים לאחר הגשת כתב האישום, כפי שמתחייב בהתאם לנוהל וממילא לא יכול היה להיות מצורף פרוטוקול כאמור שכן עניין המשיב 5 לא הועלה לדיון מחודש בספ"כ לבחינת העניין לאחר הגשת כתב האישום. יצוין כי באופן חריג, עניינו של המשיב 5 הועלה בפנייה ישירה של השר למ"מ המפכ"ל, ועל פי מידע שנמסר לנו משלכת השר לביטחון לאומי פנייתו נענתה ישירות על ידי מ"מ המפכ"ל לשר בניגוד לנהלים שתוארו לעיל, ובאופן חריג.

96. יצוין, כי במסגרת דיון השיבוצים מחודש מאי 2024 ציין יועמ"ש המשטרה , כי בשלב זה **המינוי לא עובר לשר** וכי "האמירה שאין מניעה משמעתית אינה נכונה, ונדרש להמליץ עליו כחריג" (ככל ומחליטים למסור המלצה על אף המניעה המשמעתית).

97. העדר קיום דיון נוסף בספ"כ, כאשר בדיון שהתקיים במאי 2024 הוחלט שלא להעביר את מינוי המשיב 5 לאישור השר לביטחון לאומי באותה העת, וודאי כאשר לאחר אותו מועד הוגש כתב אישום בעניינו של המשיב 5, הוא פגם מהותי היורד לשורש המלצת מ"מ המפכ"ל, שהתקבלה ללא תשתית מספיקה, כפי שעוד יפורט בהמשך, ולא איפשר דיון סדור בקידום ובכלל זאת בהיבטיו הערכיים, הציבוריים והמשפטיים.

<u>בניגוד לנהלי המשטרה, לא נשקל כנדרש המידע הפלילי והמשמעתי בעניינו של המשיב 5</u>

98. כאמור לעיל, סעיף 7 לנוהל מינוי וקידום של המשטרה קובע כי קידום בדרגה לקצין בכיר או מינוי לתפקיד של קצין בכיר **מחייבים בחינת המידע הפלילי והמשמעתי בעניינו על ידי מחלקת משמעת**.

99. כפי שפורט בפרק העובדתי לעיל, ביום 7.5.2024 נערך דיון ספ"כ אשר קודם אליו נעשתה בחינה של מחלקת משמעת. בסיכום אותו דיון הותנה קידומו של המשיב 5 "על תנאי השלמת החקירה בעניינו", דהיינו בהתפתחות ההליכים שהתקיימו במח"ש בעניינו ולבחינת אפשרות המינוי לאורם. כאמור, לאחר הדיון האמור, ביום 18.7.2024, הוגש כתב אישום כנגד המשיב 5, ומכאן כי חוות דעתו של ראש אמ"ש שניתנה במועד דיון הספ"כ מיום 7.5.2024 לא התייחסה למצב הדברים העדכני לאחר יום 18.7.2024, וחייבת הייתה להיבחן מחדש בהתאם להתפתחות התיק במח"ש.

100. לאחר הגשת כתב האישום לא גובשה חוות דעת עדכנית של אגף משאבי אנוש וממילא טרם גובשה חוות דעת של מחלקת משמעת במשטרה. ומכאן כי לא מולאו הוראות סעיף 7 לנוהל מינוי וקידום, המחייבות בחינה של מחלקת המשמעת במשטרה כאמור, טרם גיבוש המלצה בדבר מינויו של קצין משטרה בכיר.

<u>פגמים בהמלצת מ"מ המפכ"ל</u>

101. סעיף 6.ב.4 לנוהל המשרד לביטחון לאומי קובע כי ככל שבהמלצה של המפכ"ל יש חריגה מהנוהל או מנהלי המשטרה תועבר ההמלצה **עם מכתב המנמק לדעת המפכ"ל את הנסיבות לחריגה**. כאמור בפרק התשתית הנורמטיבית, סעיף 5 לנוהל ההגבלות קובע את השיקולים שיש להתייחס אליהם במקרה ובו מועברת המלצה חריגה של מפקד לקידומו של שוטר, ובהם **עברו של השוטר מבחינה משמעתית, חומרת החשד, שלב הבירור, טיב הראיות ככל שידוע, ומשך הזמן בו מעוכב קידומו של השוטר**, הכל לצד קיומו של הכלל ולפיו ככלל השוטר שתלוי ועומד נגדו הליך, לא יקודם.

102. להמלצת מ"מ המפכ"ל לא צורף מכתב כנדרש בנוהל המשרד לביטחון לאומי. גם בהמלצת מ"מ המפכ"ל עצמה לא הוצגה התשתית הרלוונטית שצריכה הייתה להיבחן לצורך נתינתה ; לא ניתנה הדעת לשיקולים שיש לשקול בקבלת החלטה האם ליתן המלצה לקידום של מי שתלוי ועומד נגדו כתב אישום פלילי, ומתנהלת חקירה נוספת בעניינו וממילא לא הוצג איזון בין מכלול השיקולים תוך מתן משקל ראוי לשיקולים הרלוונטיים.

103. כאמור, בצד הכלל המעוגן בסעיף 5ב. לנוהל, לפיו לא יקודם, בין היתר, קצין שתלוי ועומד נגדו תיק וזאת עד לסיום ההליכים בתיק, קובע סעיף 5ג לנוהל, כי אם חרף האמור מבוקש להעניק לו סמכויות של קצין משטרה בכיר, "יצורף להמלצה למינוי או להעלאה בדרגה מכתב המסביר את הנימוקים המיוחדים והחריגים המצדיקים, לדעת מפכ"ל המשטרה או נציב בתי הסוהר לפי העניין, סטייה מהכלל האמור".

104. כאמור, כך נקבע גם בסעיף 8.ג.(2) לפקודת מטא"ר נקיטת אמצעים מינהליים הקובע חריג לכלל לפיו לא יקודם שוטר בדרגה בין היתר במקרה בו נגד השוטר מתנהלת חקירה, לפיו במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו רשאי גורם מוסמך לאשר קידום בדרגה במקרים המנויים לעיל.

105. עיון במכתבו של מ"מ המפכ"ל יגלה בנקל כי ראש ובראשון, המכתב אינו מחזיק פירוט של התשתית העובדתית הרלבנטית שלאורה אמור היה מ"מ המפכ"ל להציג את השיקולים שראויים להיבחן ובכלל זאת: העובדה שהוגש כתב אישום פלילי זה עתה; משך הזמן שבו מעוכב הקידום; קיומו של תיק חקירה נוסף; נתוני שירותו של השוטר; ועוד, ואת האיזון ביניהם, כמתחייב מן הנוהלים השונים שהוצגו לעיל.

106. הדברים מקבלים משנה תוקף בשים לב לתוצאות דיון הספ"כ הראשון; העובדה שלא התקיים דיון נוסף בספ"כ; שלא הונחה חוות דעת מעודכנת של מחלקת משמעת ושל ראש אמ"ש; בשים לב לכך שמדובר במהלך חריג ביותר ולמעשה חסר תקדים, לפחות בשנים האחרונות, שבו עומדת לעבור המלצה על מינוי של קצין משטרה בכיר שתלוי ועומד נגדו כתב אישום פלילי על מעשה שנעשה במסגרת מילוי תפקידו ויש לו זיקה לתפקידו המיועד; ונוכח העובדה שלמחרת העברת ההמלצה התקבלה החלטת השר, מבלי שההמלצה עברה קודם לכן לבחינת גורמי המקצוע.

107. אין צורך להכביר מילים על הפגיעה הטמונה באמון הציבור הכרוכה בקידומו בדרגה של איש משטרה בעת שמתנהל נגדו הליך פלילי, תרף זאת, כל שנכתב במכתב ההמלצה הוא שכתב האישום שהוגש נגד המשיב 5 הוגש בעבירה של פזיזות (ביסוד הרשלנות), כי המשיב 5 קיבל הנחיה לזרוק את רימון ההלם, וכי מדובר בשלב של הגשת כתב אישום ולא בשלב של הרשעה.

108. מכתב ההמלצה אינו מחזיק בתוכו את הנימוקים "**המיוחדים והחריגים**" כלשון סעיף 5 לנוהל המשרד לבל"מ, מדוע מוצדק לסטות מהכללים המעוגנים בנהלים השונים לפיהם אין לקדם קצין כאשר קיים בעניינו תיק תלוי ועומד, וזאת ביחס למקרים אחרים בהם הוחלט שלא לקדם לדרגה בכירה קצינים שהיה בעניינם תיק תלוי ועומד, וההנחות העובדתיות הנוגעות לנסיבות העבירה לכאורה שבגינה הוגש כתב האישום טעונות בירור אשר ייעשה במהלך משפטו של המשיב 5. ויובהר כי על פי הנמסר מהמשטרה, לא ידוע על מקרה (לפחות מהשנים האחרונות) שבו הוחלט לקדם לדרגה בכירה קצין שתלוי ועומד נגדו כתב אישום או תיק פלילי פתוח.

109. מכלול הפגמים שפורטו לעיל לא יכולים למצוא מזור בסעיף 8 לנוהל מינוי וקידום, אשר קובע כי הנוהל אינו בא למעט מסמכותו של המפכ"ל להמליץ בפני השר לביטחון לאומי על קידום או מינוי של קצין גם אם הקצין אינו עונה על הדרישות המפורטות בנוהל זה. זאת, שכן הפגמים האמורים אינם בבחינת דרישות שלא מתקיימות בקצין שמינויו נבחן, אלא פגמים שנפלו בהליך לקראת קבלת ההחלטה בעניין קידומו.

110. יתרה מכך, ברי כי אין בסעיף זה או בכל סעיף אחר כדי לגרוע מכללי המשפט המינהלי ולפיהם על מקבל ההחלטה לקיים הליך מינהלי תקין, אשר במסגרתו תובאנה בפניו מאת הגורמים המקצועיים כלל הנתונים הרלוונטיים לקבלת ההחלטה, והוא הדין לגבי ההמלצה של המפכ"ל שהיא תנאי לקבלתה. לבסוף, ברי כי סעיף זה איננו יכול לגבור על החובה שחלה על כל רשות מנהלית לקבל החלטה העומדת במתחם הסבירות, תוך מתן משקל ראוי לשיקולים השונים.

ד.3 ההמלצה וההחלטה התקבלו ללא תשתית עובדתית מתאימה ונדרשת עובר לקבלת ההחלטה

111. כפי שפורט בהרחבה לעיל, נהלי המשטרה והמשרד לביטחון לאומי, קבעו הליך סדור הכולל שלבים שונים והעברת עמדות הגורמים הרלוונטיים כדי לאפשר לספ"כ המשטרה לגבש המלצה על קידום על סמך תשתית עובדתית מלאה. ההליך האמור נועד לאפשר לשר לביטחון לאומי לעשות שימוש בסמכותו לאחר שמלוא המידע הרלוונטי נבחן והובא לפניו (ובכלל זאת פרוטוקול דיון שיבוצים בספ"כ).

112. פרופ' דפנה ברק ארז עמדה בספרה **משפט מינהלי** כרך א, עמ' 439 (2010) על כך ש"**תנאי מוקדם לקבלתה של החלטה מינהלית תקינה הוא הביסוס העובדתי לה. אין טעם בהחלטה שנימוקיה סבירים וראויים, אם אין היא מתאימה לנסיבות**".

113. נוכח הפגמים שבוארו לעיל שנפלו בהמלצה ממילא החלטת השר לא התבססה על תשתית עובדתית נכונה ומלאה.

114. כאמור, משהוגש כתב אישום כנגד כל שוטר, לרבות הקצין נדרשת בחינת הצורך בגיבוש של חוות דעת מטעם מחלקת משמעת במשטרת ישראל בדבר השאלה האם יש מקום לנקוט כנגד הקצין אמצעי מינהלי לאור הגשת כתב האישום. חוות דעת זו מועברת להחלטת הגורם המוסמך, ר' אמ"ש. כמו כן, לא הונחה תשתית עובדתית או משפטית ביחס לעמידת הקידום בנהלי המשטרה. בהתאם לכך במסגרת ההמלצה גם לא נבחנה מידת החריגה מהנהלים בעת שהיא ניתנה והאם קיימת חריגה כאמור. הנהלים מכוחם נשקל הקידום הם חלק מהותי מהתשתית העובדתית שעל הממליץ לשקול.

115. "כידוע, אַל לה לרשות מנהלית לעשות מעשה טרם שעמדה על משמעויותיו, וזאת באמצעות הקפדה על פרוצדורה נאותה של איסוף ועיבוד מידע. הרשות מחויבת לאסוף את הנתונים הרלוונטיים להחלטה, לבדוק את משמעותם, לוודא שהם מספיקים לשם ביסוס ההחלטה, ולסכם את ממצאיה בהחלטה מנומקת" (בג"ץ 5134/14 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' מועצת מקרקעי ישראל**, פס' 25 (2016)).

116. בענייננו, בהעדר תהליך ראוי למתן ההמלצה ולאחר מכן לקבלת ההחלטה לא עמדה בפני מ"מ המפכ"ל ולאחר מכן בפני השר תשתית עובדתית מלאה בדבר הרקע העובדתי והשלכות המינוי ועיתויו.

117. **יודגש, כי מבירור אל מול משטרת ישראל עלה כי לא מוכרים מקרים דומים קודמים בהם קודם קצין לדרגה בכירה בזמן שתלוי ועומד כנגדו כתב אישום במח"ש.** האמור חייב במקרה שלפנינו הקפדה יתרה על איסוף תשתית עובדתית מלאה קודם להמלצה ולמינוי התקדימיים.

118. בשל אי קיום הליך מינהלי תקין והעדר תשתית עובדתית נדרשת לקבלת ההחלטה במקרה זה התקבלה החלטה, אשר כפי שיפורט להלן גם חורגת ממתחם הסבירות.

ד.4 מרחב הפעולה שנתון לממלא מקום מפכ"ל שמונה לתקופה קצרה בקבלת החלטות רגישות

119. ביום 17.7.2024 פנה המשנה ליועצת המשפטית לממשלה ליועצים המשפטיים של המשרד לביטחון לאומי ומשטרת ישראל בעניין מילוי מקום המפקח הכללי של משטרת ישראל.

בהנחיה פורט כי מ"מ המפכ"ל לא יוכל לקבל החלטות בדבר מינויים שיש להם השפעה מהותית **על תפקוד המשטרה או דמותה**. זאת, אלא במקרים שבהם מתקיימות נסיבות חריגות וטעמים כבדי משקל של <u>דחיפות וחיוניות, ולאחר בדיקה משפטית שתתבצע מראש</u> (סעיפים 8 ו-12 למכתב).

- מכתב בנוגע לפעילות מ"מ המפכ"ל מיום 17.7.2024 מצ"ב **<u>כנספח 17</u>**.

120. כמו כן, וכפי שפורט לעיל, גם בפניית המשנה ליועצת המשפטית לממשלה והמשנה לפרקליט המדינה מיום 31.7.2024 בשאלת האפשרות לשקול קידום של המשיב 5, פורט כי החלטה על קידום ומינוי של המשיב 5 תוכל להיעשות רק לאחר בדיקה משפטית שתתייחס בין היתר למתן המלצה מעין זו על ידי מ"מ המפכ"ל. כלומר, בפנייה מיום 17.7.2024 הובהר כי המינוי הנדון הוא מסוג המקרים שלגביהם נדרש, לפי ההנחיה מיום 17.7.2024, לקיים בחינה משפטית וכי כדי לקדמם בתקופת כהונת מפכ"ל כממלא מקום, נדרש להציג נסיבות חריגות המהוות שיקול נוגד משמעותי שמחייב את ביצוע המינוי.

על רקע הנחיה ברורה זו יש לבחון את מתן ההמלצה על ידי מ"מ המפכ"ל.

121. בענייננו, ההמלצה הועברה על ידי מ"מ המפכ"ל ימים ספורים בלבד לפני מינוי מפכ"ל קבוע למשטרה (ההמלצה הועברה על פי התאריך המופיע על גביה ביום רביעי ה-21.8.2024 ומפכ"ל קבוע מונה ביום 25.8.2024). זאת, בניגוד להנחיית המשנה ליועצת המשפטית לממשלה. במועד בו ניתנה ההמלצה, היה ידוע כי מינויו של המפכ"ל הקבוע יערך בתוך ימים ספורים, לאחר שביום 14.8.2024 אישרה הוועדה למינוי בכירים את מועמדותו של דניאל לוי ניצב (דאז) לתפקיד.

122. קידום הקצין בזמן שמתבררים בעניינו שני הליכים על ידי מח"ש, שבאחד מהם הוגש כתב אישום, בוודאי משפיע על דמותה של המשטרה בציבור (וכפי שגם עולה מהעתירה) ואמון הציבור במשטרת ישראל והעומדים בראשה.

123. ניתן ללמוד על היקף שיקול הדעת של מ"מ מפכ"ל המשטרה בעניין זה גם מההוראות הברורות הכלולות בנהלים הרלבנטיים, לפיהן ניתן לקדם קצין שהוגש נגדו כתב אישום רק במקרים חריגים ובהינתן הנמקה רלבנטית וראויה.

124. מתחם שיקול הדעת של מ"מ מפכ"ל המשטרה, בבואו לבחון האם להמליץ על קידום קצין בכיר אשר הוגש נגדו כתב אישום ומתקיים בעניינו בירור בתיק נוסף, מצומצם – וזאת הן בהתאם לנהלי המשטרה הרלבנטיים והן בהיותו מינוי זמני, ועליו לנקוט בזהירות קודם מתן המלצה כאמור. הדברים מקבלים משנה תוקף שעה שממלא המקום עתיד לסיים את תפקידו בתוך ימים ספורים כאשר ידוע שלתפקיד עתיד להיכנס מפכ"ל קבע, משלא קיימת דחיפות מיוחדת בביצוע הקידום ובשל התקדימיות הכרוכה בקידום קצין שהוגש נגדו כתב אישום. בהקשר זה יצוין, כי בדיון הספ"כ בעניין קידום המשיב 5 במאי

2024, תיאר מפכ"ל המשטרה דאז את עניין קידום הקצין כ"**סוגייה רגישה**". עוד נזכיר כי התפקיד אליו מיועד המשיב 5 צפוי להתפנות רק ביום 1.10.2024.

125. בנסיבות האמורות החלטה של מ"מ מפכ"ל המשטרה לתת המלצה בדבר קידום המשיב 5 ללא הנמקה מספקת, **ובהעדר דחיפות מיוחדת**, ומבלי שניתנה חוות דעת הגורמים המקצועיים, היא כשלעצמה חורגת ממתחם הסבירות הנתון למי שנמצא במילוי מקום לתקופה קצרה, בימיו האחרונים בתפקיד.

<u>ד.5 פניית השר, ההמלצה והחלטת השר חורגים באופן קיצוני ממתחם הסבירות</u>

126. המלצת מ"מ המפכ"ל ובהמשך לכך החלטת השר חורגים ממתחם הסבירות באופן המחייב ביטול ההחלטה. "**עקרון הסבירות מביא לפסילתו של שיקול-דעת מינהלי, אשר אינו נותן משקל ראוי לאינטרסים השונים שעל הרשות המינהלית להתחשב בהם בהחלטתה**" (בג"ץ 389/80 **דפי זהב בע"מ נ' רשות השידור**, לה(1) 421 (1980). וכן ראו בעניין זה בג"ץ 5658-23 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת** (1.1.2024).

127. כפי שפורט לעיל, הכלל הוא כי קצין שהוגש נגדו כתב אישום, כפי שאירע כאן, לא יקודם. לא מוכר מקרה נוסף שבו קצין קודם לדרגה בכירה בנסיבות דומות ובוודאי שלא בסמוך כל כך להגשת כתב האישום. פניית השר והחלטת השר לא נתנה משקל כלשהו לעובדה שמדובר במקרה חריג כאמור, ולכלל הקבוע בנוהל ובפקודת המשטרה, לפיו בהעדר נסיבות חריגות לא יקודם קצין בכיר שמתקיימים בעניינו הליכים דומים. מעבר לכך, ובשים לב לחריגות המקרה, נדרש היה לתת משקל לכך שההמלצה שהתבקשה לצורך הקידום הועברה על ידי ממלא מקום המפכ"ל בימיו האחרונים התפקיד, ולא על ידי מפכ"ל קבוע שהיה צפוי, כפי שהיה ידוע לשר, להתמנות בסמוך לאחר מכן. די בנסיבות אלה כדי להגיע למסקנה שהחלטת השר חורגת באופן קיצוני ממתחם הסבירות.

128. מעבר לכך תוכן ההמלצה מחייב את המסקנה, כי החלטת השר לפנות ולבקש את המינוי ישירות ממ"מ המפכ"ל ולאחר מכן להסתמך על ההמלצה שניתנה אינה סבירה.

129. עיון בהמלצת מ"מ המפכ"ל מלמד כי לא עברה כל תהליך מקצועי הנדרש בהליכי מינוי וכי לא ניתן במסגרתה משקל ראוי בנסיבות לאינטרסים השונים שהיה על מ"מ המפכ"ל להתחשב בהם בהמלצה ובהתאם לכך גם ההחלטה שהתקבלה על בסיס נימוקי אותה המלצה חורגת ממתחם הסבירות.

130. ראשית יש לציין כי בניגוד לאמור בהמלצה לא עלה מהדיון בספ"כ כי יש לקדם את הקצין, אלא כי מדובר **במקרה רגיש** והקידום שלו יהיה "על תנאי השלמת החקירה בעניינו" דהיינו בכפוף לתוצאות התיקים במח"ש ולבחינת אפשרות המינוי לאורם. מההמלצה מיום 21.8.2024 עולה לכאורה כי ניתן משקל רב להחלטה לכאורית שהתקבלה כבר בספ"כ והרצון לגבות את השוטר שהושמע במסגרת אותו דיון. עם זאת, בשים לב למסקנת הספ"כ כי המלצה על קידום תהיה "על תנאי התפתחות החקירה" דהיינו מותנית בתוצאות ההליכים במח"ש והעובדה שבירור ההליכים במח"ש לא הושלם ניתן משקל בלתי סביר באופן קיצוני לדיון שהתקיים בספ"כ בעניין זה תוך הצגת הדברים כאילו הספ"כ המליץ על קידומו של הקצין, במנותק מההליכים המתנהלים נגדו.

131. לא ניתן משקל ראוי בהמלצה למשמעות הגשת כתב האישום, שלפיו הקצין השליך 7 רימוני הלם אל עבר המון מפגינים, באופן שהוביל לפגיעה גופנית של אחת המפגינות, אשר אובחנה לאחר מכן כסובלת גם מהפרעה פוסט-טראומתית. זאת, מבלי שעבר ריענון שמירת כשירות , בניגוד לנהלים, ומבלי שהמפגינים נקטו באותה שעה אלימות כנגד השוטרים. בכתב האישום יוחסה למשיב 5 רשלנות בין היתר בכך שלא נהג כפי שמצופה ממפקד אירוע ובניגוד לנוהל. ההמלצה מתייחסת לכתב האישום ככזה "המזכה" את הקצין מהתנהלות מכוונת לפגיעה בחיי אדם, אולם אין לקבל את הניסיון לגמד את כתב האישום שהוגש נגד המשיב 5. ודוק, הגשת כתב אישום בגין אירוע בו אזרחית סבלה מפגיעות כתוצאה מהתנהלות המשיב 5 אינה אירוע של מה בכך ובמיוחד בשעה שעומד על הפרק קידום המשיב 5 לתפקיד מפקד תחנה ולדרגת קצונה בכירה. לא ניתן משקל גם לסמיכות הזמנים שבין העברת ההמלצה לבין הגשת כתב האישום שטרם התברר, ולמסר המועבר בעת שקצין מקודם בסמוך להגשת כתב אישום חמור כאמור – מסר העלול להתפרש כגיבוי להפרת נהלים שאף הובילה לפגיעה באזרחים. על ההשלכה שיש למסר מעין זה על גוף כמו המשטרה אין צריך להכביר מילים.

132. בהמלצה ניתן משקל לכך שהמשיב 5 טרם הורשע ועומדת לו חזקת החפות. חזקת החפות אכן עומדת אך אין בה כדי לאיין את הכלל לפיו שוטר שתלוי ועומד נגדו הליך לא יקודם. גישה כאילו חזקת החפות מחייבת להתעלם מכתב אישום ומהליכים אחרים שטרם הוכרעו מרוקנת מתוכן את הכלל הברור שעולה מהנוהל ומפקודות המשטרה – לפיו בהעדר נסיבות חריגות לא יקודם קצין בכיר שתלוי ועומד נגדו תיק. מכאן שברור כי לא די בחזקת החפות כדי להתגבר על הכלל האמור. עוד נזכיר מושכלות יסוד - בפסיקה נקבע כי כתב אישום הוא ראיה מינהלית ברף גבוה, באשר ההנחה היא שכתב האישום מגבש ראיות לכאורה (ראו למשל: בג"ץ 2592/20 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה** (נבו 27.5.2020); בג"ץ 4921/13 **אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי נ' ראש עיריית רמת השרון, יצחק רוכברגר** (נבו 17.9.2013)). הכלל בדבר חזקת החפות נוגע לזכות לחירות במסגרת ההליך הפלילי ואין משמעותה שצריך להמתין עם כלל המשמעויות המינהליות של הגשת כתב האישום עד לסיום ההליך הפלילי.

למעלה מכך נזכיר כי אף בכל הקשור להיבטי משמעת נקבע בעת"מ (מינהלי י-ם) 63776-09-16 **ניר סומך נ' משטרת ישראל**, פס' 13 - 14 (2017) כי: "**ברם, במישור המנהלי, אף כאשר אדם נמצא זכאי, הזיכוי אינו מונע נקיטת הליכים משמעתיים (ראו גם: בג"ץ 13/57 צמוקין נ' בית הדין המשמעתי לעובדי מדינה, פ"ד יא(1) 856, 861-862 (1957))**".

כך הם הדברים גם בכל הקשור להחלטה על קידום קצין.

ככלל הגשת כתב אישום לכשעצמו עשויה להוביל לנקיטה בהליכים מינהליים ולמנוע קידום קצין בהתאם לנהלים הרלוונטיים, גם אם ההליך הפלילי לא הושלם. בהתאם לנוהל ולפקודות המשטרה, כפי שפורט לעיל, ככלל עצם הגשת כתב אישום תמנע קידום - זה הכלל שנקבע ביחס למי שנמנים על שורותיה של המשטרה, והגיונם של הדברים ברור לכל בר בי רב.

בנוסף, ההמלצה מתעלמת כליל מקיומה של תלונה נוספת המצויה בבירור במח"ש, אשר גם היא נדונה בדיון הספ"כ, וממילא לא שקלה את כל הנסיבות הרלוונטיות.

133. **בנוסף ובאופן מצטבר, ההמלצה אינה מתייחסת לעובדה כי זהו המקרה היחיד (לפחות בשנים האחרונות) בו קודם קצין לדרגה בכירה בעת שתלוי ועומד כתב אישום, או תיק פלילי פתוח.**

134. עוד יש להדגיש כי ההמלצה אינה כוללת התייחסות כלשהי לשיקול של אמון הציבור במשטרת ישראל. בהקשר זה ראו דברים שנקבעו בעניין שוסהיים שהובא לעיל.

יוער, כי באותו מקרה דחה בית המשפט עתירה כנגד מינוי תנ"צ ניסן שחם לתפקיד סגן מפקד מחוז ירושלים. שם בית המשפט הדגיש בעת שדחה את העתירה שורה של שיקולים שתמכו במסקנה האמורה. הפעולה הפסולה שעמדה לביקורת באותו מקרה עסקה בהתבטאות של הקצין שתמכה באלימות כנגד מפגינים אך לא במעשים אלימים כלשהם, ולא כללה פגיעה פיזית כלשהי במפגינים. הקצין שם התנצל על כך. מעבר לכך, ננקטו אמצעים משמעתיים כנגד הקצין שם והוא הועבר מתפקידו, וחלף פרק זמן מאז ננקטו ההליכים המשמעתיים. יצוין, כי בענין שוסהיים מפכ"ל המשטרה שקל את חומרת ההתבטאות והפגיעה שהיתה טמונה בה לרגשות הציבור. כל האמור שונה מענייננו שבו הפעולות המיוחסות למשיב 5 בכתב האישום הביאו לפגיעה בגופה של אזרחית, וחלף זמן קצר ביותר מאז הגשת כתב האישום שטרם התברר, ולא מוצו ההליכים המינהליים או הפליליים בעניינו. מעבר לכל האמור, בענייננו לא נשקלה כלל ההשפעה הציבורית של המעשים וההחלטה.

135. התבטאויות השר שצוטטו לעיל בעניין החקירה נגד המשיב 5 ובעניין ההחלטה של מח"ש להגיש נגדו כתב האישום ופנייתו למ"מ המפכ"ל לקבלת המלצתו, מלמדות אף הן על כך שלא זו בלבד שלא יוחס כל משקל למשמעות של הליכים אלו בקשר למינוי ולהשפעתם על אמון הציבור במשטרה, אלא להפך – מההתבטאויות של השר משתמע כי קידומו של המשיב 5 נתפס כגיבוי הקצין למרות המעשים המיוחסים לו בכתב האישום (ראו למשל הפרסום מיום 22.8.2024), בדרך של עשיית דה לגיטימציה להגשת כתב האישום שהוגש בהליך הפלילי, וייחוס מניעים פוליטיים להגשתו.

במכתבה של היועצת המשפטית לממשלה אל השר לביטחון לאומי, מיום 13.3.2024 עמדה אפוא היועצת המשפטית לממשלה על הפגיעה הקשה הנגרמת כתוצאה מהתערבות מטעמו של השר, בדרך ישירה או עקיפה, בחקירות פליליות של שוטרים, והבהירה לשר כי עליו להימנע מכך. זאת, על רקע הגעתו למשרדי מח"ש במהלך חקירה פלילית בנוגע לאירוע ירי שהתרחש.

- מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה בנוגע להשפעה פסולה על חקירות מיום 13.3.2024 מצ"ב **<u>כנספח 18.</u>**

136. בסיכומם של דברים, לא רק שההמלצה וההחלטה התקבלו ללא הליך מינהלי ראוי קודם לכן, אלא שגם בחינת הפנייה וההמלצה שעל יסודה התקבלה ההחלטה מלמדת שלא ניתן משקל ראוי לשיקולים השונים, ולא נשקלו כל השיקולים הרלוונטיים, וכי ההחלטה לגופה חורגת באופן קיצוני ממתחם הסבירות.

137. בנוסף, נוכח הפגמים שנפלו בהמלצת מ"מ המפכ"ל, ובשים לב לכך שההליכים שאמורים היו להתקיים לפי סעיף 8 לנוהל המשרד לביטחון לאומי לא התקיימו כלל ועיקר משעה שמ"מ המפכ"ל לא העביר את המלצתו במועד ובערוצים המתחייבים, וכפי שפורט לעיל באריכות – אין מנוס מן המסקנה המתחייבת כי ההחלטה של השר לאשר את המינוי היא החלטה בלתי סבירה באופן קיצוני שהתקבלה בהליך פגום.

138. נוכח האמור, עמדת המדינה היא כי דין העתירה להתקבל.

ה. <u>התייחסות לבקשה למתן צו ביניים</u>

139. כידוע, בבואו להכריע בבקשה למתן צו ביניים, בית המשפט נדרש לבחון שני שיקולים – סיכויי ההליך ומאזן הנוחות. בין השיקולים הללו מתקיים יחס של מקבילית כוחות, כאשר הדגש מושם על מאזן הנוחות (ראו בר"מ 6672/09 **מילגם שירותים בע"מ נ' עיריית חדרה**, בפסקה ז' לפסק-דינו של כבוד השופט רובינשטיין (23.8.2009); בר"מ 5961/15 **אלגרבי נ' רשות מקרקעי ישראל**, בפסקה 8 לפסק-דינה של כבוד השופטת ברק-ארז (4.9.2015)).

140. בנוגע לסיכויי העתירה, מכל הטעמים שפורטו לעיל עולה כי סיכויי העתירה גבוהים, ואין צורך לחזור על הדברים.

141. בנוגע למאזן הנוחות הרי שמאזן הנוחות נוטה **באופן מובהק** לקבלת הבקשה שכן ברי כי בקבלת הבקשה למתן צו ביניים לא ייגרם למשיב 5 נזק בלתי הפיך, שכן ככל שבסופו של דבר תדחה העתירה, לא תהיה כל מניעה כי המשיב 5 יקודם לדרגת סגן ניצב ויתמנה למפקד תחנת דרום תל אביב.

142. יודגש בהקשר זה כי המשיב 5 עדיין לא נכנס לתפקיד מפקד תחנת דרום תל אביב. המועד שבו היה מתוכנן כי יכנס לתפקיד הוא בתחילת חודש אוקטובר 2024.

143. מנגד, מינוי קצין בניגוד לנהלים ובשעה שקיימת , בהליך מינוי לא תקין, ועל יסוד החלטה לא סבירה, עלול במידת ודאות גבוהה להביא לפגיעה בתפקוד המשטרה, בתדמיתה בעיני הציבור ובאמון הציבור בה.

144. לעניין זה ראו בג"ץ 671/04 **אורן גרין נ' מדינת ישראל, משטרת ישראל**, נט(5) 827(2005), בפסקה 6(2005):

"<u>אינטרס ציבורי מן המעלה הראשונה הוא להבטיח קיומו של שירות משטרה תקין, יעיל והגון, אשר ישא במטלות הקשות המוטלות עליו ברמה הראוייה</u>" [...] על רקע עקרונות אלה נהיר הוא כי העותר לא קיים את דרישות המינימום של התפקיד שהוצבו בפניו כתנאי לשירותו כשוטר במשטרה. הוא לא עמד בדרישות המשמעת, לא נשא כראוי במטלות התפקיד ולא קיים אמות מידה של הגינות כנדרש משוטר, כעולה מהרשעותיו בעבירות המשמעת. כבר נפסק לא אחת כי המשטרה, המופקדת על אכיפת החוק, נתונה כל העת לפיקוח ולביקורת ציבוריים. <u>רמת תפקודה ותדמיתה בעיני הציבור הן גורמים בעלי חשיבות רבה, ואלה מחייבים כי לא יימנו על שורותיה אנשים בלתי מתאימים או כאלה שדבק בהם רבב</u>".

145. השוטר הוא נאמן הציבור, ויכולתה של המשטרה למלא את תפקידה מותנה בקיום אמון הציבור ביושרם, הגינותם והתנהגותם הסבירה של השוטרים. לעניין ראו בבג"ץ 7074/93 **מאיר סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה**, מח(2) 749(1994), עמ' 783, בפסק דינו של סגן הנשיא ברק כתוארו אז:

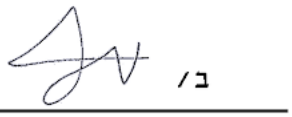
"בלא יחסי אמון בין המשטרה לבין הקהילה שהיא משרתת, לא תוכל המשטרה לקיים את משימותיה. אך מעבר לכך: לאור תפקידו המיוחד של השוטר וסמכויותיו, לאור חשיפתו לציבור ומגעיו עמו, נדרשת מהשוטר הקפדה מיוחדת על קלה כחמורה, כדי לקיים את אמון הציבור בו"

146. כן ראו בעניין שוסהיים שהוזכר לעיל:

"הבטחת אמון הציבור במשטרה הוא נדבך מרכזי גם בשיקולי המינויים לתפקידים השונים במסגרתה. דמותה של משטרת ישראל ורמתה המוסרית בעיני הציבור הם גורמים במעלת חשיבות עליונה לתיפקודה התקין. יש להגן על אמון זה, בין היתר, על-ידי מערך מינויים שיבטיח כי לתפקידים השונים במשטרה ימונו אנשים מתאימים שיזכו לאמון הציבור בבסיס פעולותיה של המשטרה כרשות אוכפת חוק, שכן בלעדי אמון זה תתקשה היא לבצע את משימותיה (בג"ץ 7141/05 ויתקין נ' מפכ"ל המשטרה, תק-על 2006(1) 2649, פסקה 14 (2006); בג"ץ 961/92 מפקח יוסף בן יאיר נ' מפכ"ל משטרת ישראל, פד"י מו(3) 516 (1992); בג"ץ 337/76 חייק נ' המפקח הכללי, פ"ד לא(1) 421 (1976); עניין ועד משפחות הרוגי אוקטובר 2000, שם)".

147. לתגובה זו מצורף תצהירו של תנ"צ אלעזר כהנא, היועץ המשפטי של משטרת ישראל. בשעה זו לא ניתן היה להחתים את המצהיר על תצהירו. נוסח התצהיר אושר ע"י המצהיר, והוא יוגש מחר חתום ומאומת כדין.

לאור כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את העתירה, לבטל את החלטות השר לביטחון לאומי מיום 22.8.2024 שהתקבלו על סמך המלצת מ"מ מפכ"ל המשטרה מיום 21.8.2024 ולתת צו ביניים כמבוקש.

עו"ד מגי קריטנשטיין

מנהלת מחלקת תובענות ייצוגיות ודיני עבודה

פרקליטות מחוז י-ם (אזרחי)

קרן יוסט-רוזנבלום, עו"ד

פרקליטת מחוז ירושלים - אזרחי

יום רביעי 04 ספטמבר 2024, א' אלול תשפ"ד

נספח מש/23

פסק הדין בעתירת רב פקד סוויסה

עמ' 318

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 67496-08-24 אשכנזי ואח' נ' בן גביר ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט נמרוד פלקס

העותרים
1. יוסי אשכנזי
2. נדב ויסמן
3. יאיר גבע
4. תמי פירון-סמורודינסקי
5. חיים רביה
6. נגה רובינשטיין
7. נמרוד רוזנבלום
ע"י ב"כ עוה"ד י' אנוך ואח'
8. התנועה לטוהר המידות (ע"ר)
9. נעה גפן
ע"י ב"כ עוה"ד ב' ארד
10. שחר מור
11. גדעון אביטל-אפשטיין
ע"י ב"כ עוה"ד ד' חקלאי

נגד

המשיבים
1. השר לביטחון לאומי - ח"כ איתמר בן גביר
2. מפכ"ל המשטרה היוצא - רב ניצב יעקב שבתאי
3. מ"מ מפכ"ל המשטרה - ניצב אבשלום פלד
4. מפכ"ל המשטרה - רב ניצב דניאל (דני) לוי
ע"י ב"כ עוה"ד ק' יוסט-רוזנבלום ואח'
מפרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
5. מאיר סויסה
ע"י ב"כ עוה"ד ע' חדד

פסק דין

1. עתירה מנהלית לפיה ימנע מימוש ההחלטה לקדם את המשיב מס' 5 בדרגה לדרגת סגן ניצב וההחלטה למנותו למפקד תחנת תל אביב דרום במשטרת ישראל.

2. בהחלטתי מיום 5.9.2024 נעתרתי לבקשת העותרים למתן צו ביניים, וזאת בין היתר נוכח הסכמת המשיבים מס' 1 - 4 לבקשה והתנגדות המשיב מס' 5. לאחר מכן התעכב המשך בירור העתירה מחמת עתירה שהגיש המשיב מס' 1 אל בית המשפט העליון (בג"צ 31238-09-24). משנדחתה אותה עתירה התבקשו המשיבים להגיש כתבי תשובה (או להסתפק בכך שתגובתם המקדמית - ככל שהוגשה - תהווה כתב תשובה לעתירה).

3. המשיבים מס' 1 - 4 הגישו תגובתם המקדמית יחד עם תגובתם לבקשה למתן צו ביניים (ולא מצאו לנכון להגיש כתב תשובה). בתגובתם המקדמית הביעו המשיבים מס' 1- 4 עמדתם, כי יש **לקבל** את העתירה.

4. המשיב מס' 5 לא הגיש תגובה מקדמית או כתב תשובה, אך אתמול הודיע לבית המשפט, כי אין לו עניין בעתירה, הוא מבקש להימחק ממנה והוא יקבל כל תוצאה שתפסק.

5. בנסיבות אלה סבורני, ולו נוכח עמדות העותרים והמשיבים מס' 1 - 4, כי דין העתירה להתקבל. יחד עם זאת יובהר, כי אין מקום למחוק את המשיב מס' 5, שהרי צירופו היה כדין ואף מחויב המציאות. משמעות עמדת המשיב מס' 5 היא למעשה, כי אינו מתנגד למתן הסעד המבוקש בעתירה.

6. אכן בהתאם לסדרי הדין שנקבעו **בתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין)**, תשס"א - 2000 לא ניתן לכאורה לקבל עתירה מבלי לקיים דיון פרונטאלי במעמד הצדדים. ברם, בנסיבות המיוחדות דנן, עת המשיבים מס' 1 - 4 מבקשים אף הם לקבל את העתירה, ואילו המשיב הנותר - הוא המשיב מס' 5 - מודיע כי כל תוצאה מקובלת עליו, איני מוצא טעם להטריח את כלל המעורבים להתייצב לדיון בבית המשפט.

7. אשר על כן העתירה מתקבלת בזה.

למען הסר ספק משמעות הדברים היא, כי המשיב מס' 5 לא ישמש בדרגת סגן ניצב ויוותר בדרגת רב פקד, וכן לא ייכנס לתפקיד מפקד תחנת משטרה תל אביב דרום.

בנסיבות העניין איני מוצא לנכון לעשות צו להוצאות.

ניתן היום, ל' סיוון תשפ"ה, 26 יוני 2025, בהעדר הצדדים.

נמרוד פלקס, שופט

נספח מש/24

החתכתבות בעניין העיכוב בקידום דרגתה של הקצינה רינת סבן

עמ' 322

נספח מש/24

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE : وزارة العدل

ייעוץ וחקיקה
OFFICE OF LEGAL COUNSEL AND LEGISLATIVE AFFAIRS
المشورة والتشريع

13 יולי 2025
י״ז תמוז תשפ״ה

לכבוד:
מר אריאל סיזל, היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי
תנ״צ אלעזר כהנא, היועץ המשפטי למשטרת ישראל

שלום רב,

נדון: <u>חשש להתערבות פוליטית פסולה בקידום קצינת משטרה</u>

הרינו לפנות אליכם בעניינה של עוזרת ראש אח״מ, רפ״ק רינת סבן.

ממידע שהתקבל אצלנו עולה חשש כבד, כי למרות שקידומה של רפ״ק סבן לדרגת סנ״צ באופן התואם את תקן התפקיד שאותו היא מבצעת אושר זה מכבר בתהליך מלא ותקין, קידומה בפועל בדרגה מעוכב משיקולים זרים חוץ משטרתיים. לכאורה, הקצינה נפגעת בשל מעורבותה בחקירת תיקי ראש הממשלה ועדותה בתיק הפלילי.

לפי המידע שבידנו, מינוי הקצינה לתפקיד עוזרת ראש אח״מ אושר בספ״כ הארצי עוד בחודש דצמבר 24 ואף נחתם על ידי השר טרם צאתה לקורס פו״מ, המכשיר לדרגת סנ״צ, שאותו סיימה בהצלחה לפני למעלה מחודשיים. בעוד כלל הקצינים שסיימו עמה את הקורס קודמו בדרגה, הקצינה לא קודמה בלי הנמקה.

יתרה מכך, עוד לפי המידע שבידנו, הובהר לקצינה, בעקיפין, שלא על ידי מפקדיה או שרשרת הפיקוד במשטרה, כי תוכל להתקדם בדרגה, ככל שתסכים לעבור לתפקיד אחר, שאינו עוזרת ראש אח״מ. המסר העולה לכאורה מן הדברים ברור וחמור.

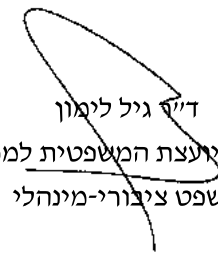
מתעורר אפוא חשש כבד להתנהלות בלתי תקינה שגורמת לפגיעה חמורה בקצינה. יתרה מכך: הדברים עולים לכאורה לכדי הרתעת קצינים שביצעו את עבודתם נאמנה, הרתעת עדים ושיבוש התנהלותו התקינה של הליך פלילי.

מדובר גם בחשש להפרה בוטה, לכאורה, של העקרונות להם התחייב השר לבל״מ בבג״ץ. העקרונות להם התחייב השר נועדו למנוע בדיוק את המצבים מהסוג המתואר לעיל, של מניעת השפעה פוליטית פסולה על עבודת המשטרה בכלל ועל עבודת חוקרי אגף החקירות בפרט.

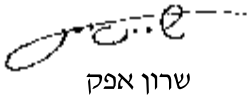
נוכח חומרת הדברים הטמונה בחשש הכבד האמור לעיל, נבקש לקבל את התייחסות משרד הבל״מ וכן את התייחסות משטרת ישראל בדחיפות.

בכלל זאת נבקש לקבל פירוט עובדתי מלא לגבי תהליך הקידום של הקצינה, השלב שבו הוא מצוי פירוט הטעמים בגינם קידומה בדרגה מעוכב, מהם החסמים כעת למתן הדרגה, והאם קיימת כיום מניעה להעניק לה דרגה לאחר שהמינוי לתפקיד כבר נחתם.

בברכה,

ד"ר גיל לימון
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
משפט ציבורי-מינהלי

שרון אפק
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

העתק:
פרקליט המדינה
ניצב בעז בלט, ראש אח"מ, משטרת ישראל
ד"ר חגי הרוש, עוזר בכיר ליועצת המשפטית לממשלה.

רח' שד' וולפסון 2, קריית הממשלה ע"ש דוד בן-גוריון, ירושלים, ת"ד 49029, מיקוד 9149001

משטרת ישראל

- בלמס -

לשכת הייעוץ המשפטי
טלפון: 02-5428150
פקס: 02-5898762
י״ח בתמוז, התשפ״ה
14 יולי 2025
מספרנו: 61464525

לכבוד
ד״ר גיל לימון, עו״ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה,
משפט ציבורי מינהלי

עו״ד שרון אפק
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

הנדון: <u>קידום הקצינה רפ״ק רינת סבן</u>
סימוכין: פנייתכם מיום 13.7.25

בהמשך לפנייתכם שבסימוכין, להלן התייחסותנו להליך קידומה של הקצינה שבנדון:

1. ביום 14.10.2024 התקיים דיון שיבוצים של ספ״כ משטרת ישראל בראשות מפכ״ל, שבו הוחלט כי רפ״ק רינת סבן תקודם לדרגת סנ״צ בתפקיד ע׳ ר׳ אח״מ. זאת בכפוף למעבר קורס פו״מ ולאישור השר לבל״מ.
2. במהלך חודש אוקטובר 2024 הועברה ללשכת השר המלצה למינוי הקצינה בהתאם, תוך הבהרה, כי בשלב זה מדובר במינוי בלבד ואילו הדרגה תוענק לה בסיום קורס פו״מ.
3. מינוי הקצינה לתפקיד ע׳ ר׳ אח״מ בדרגת סנ״צ נחתם על ידי השר לבל״מ ביום 29.12.2024 (מצ״ב).
4. בהעדר קורס פו״מ משטרתי באותה עת, השתתפה הקצינה בקורס פו״מ של שב״ס, ביחד עם שני קציני משטרה נוספים. הקצינה סיימה את הקורס ביום 28.4.2025.
5. ביום 2.4.2025 הועברה למשרד לבל״מ המלצה לאישור הענקת דרגת סנ״צ לקצינה וזאת לקראת מועד סיומו של קורס הפו״מ. בקשה זו לא נענתה ולא ניתן אישור השר להענקת הדרגה. כתוצאה מכך, הקצינה לא קודמה בסיום הפו״מ, בשונה מעמיתיה לקורס.

6. החל ממועד סיום הקורס, התקיימו שיחות רבות בין גורמי המקצוע במשטרה לבין גורמי המשרד לבל"מ ובכלל זה שיחות שהתקיימו בין המפכ"ל לבין השר בניסיון להביא לכך שהשר יחתום על העלאתה של הקצינה בדרגה.

7. נבהיר, כי החל ממועד סיום קורס הפו"מ, הקצינה מקבלת שכר לפי דרגת סנ"צ, על בסיס אישור השר וחתימתו.

8. יצויין, כי הנוהג הוא שמעבר לחתימת השר על המינוי, מתקיימת חתימה נוספת על הדרגה, אשר מוענקת לקצינה בעת הענקת הדרגה. נוהג זה, לכאורה, אין לו מקור מחייב בדין ונראה כי אינו מקים מניעה חוקית להעניק לקצינה את הדרגה על בסיס אישור השר מיום 29.12.24.

בכבוד רב,

עו"ד אלעזר כהנא, תנ"צ
היועץ המשפטי

העתק:
מפכ"ל המשטרה

-שמור-

מ"י / מטא"ר / אגף משאבי אנוש
מחלקת כח-אדם
חו' שיבוץ וקידום קצינים
טלפון: 02-5428580

א' בטבת, התשפ"ה
1 ינואר 2025
סימוכין: 00113925

אל:	1115542	רפ"ק	רינת	סבן
	מ.א.	דרגה	שם פרטי	שם משפחה

באמצעות: ר' אח"מ

כתב מינוי לתפקיד

הנך מתמנה לתפקיד	עוזר לראש אגף
ביחידה	לשכת ראש אח"מ
דרגת המינוי	סנ"צ
תקן התפקיד	סנ"צ
החל מתאריך	29.12.24
סוג המינוי	קבע
סיבת מינוי	רגיל
מס' משרה	70342600
יחידה	10000236
תפקיד	50003837

מינוי לתפקיד	מפקד צוות כח משימה
יחידה	כוח משימה הימורים באינטרנט יאל"ב
משרה	70856401
בטל מתאריך	29.12.24

בברכה,

מיה כהן בן גיל, סנ"צ
ראש מדור קצינים

העתקים:
ק' אמ"ש אח"מ
ק' תקשוב מטא"ר
ר' חו' זכאויות שכר קצינים
להסבה

השר לביטחון לאומי

כתב מינוי לתפקיד בכיר

מס' אישי	דרגה	
1115542	רב-פקד	רינת סבן
		ה ש ם

בתוקף סמכותי לפי סעיף 7 לפקודת המשטרה (נוסח חדש) תשל"א - 1971

הנני ממנה אותך למלא תפקיד של **עוזר לראש אגף/ לשכת ראש אח"מ**
בדרגת סגן-ניצב

תוקפו של מינוי זה החל ביום 29/12/2024

ירושלים,

תאריך:

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

השר לביטחון לאומי

לכבוד

רפ"ק רינת סבן

עם מינוייך לתפקיד החדש,

מאחל לך באופן אישי הצלחה רבה.

בברכה,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

בלמ"ס

י"ט בתמוז תשפ"ה
15 ביולי 2025
סימוכין - **5700-0084-2025-002055**

לכבוד
ד"ר גיל לימון
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי- מנהלי)

לכבוד
עו"ד שרון אפק
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה

שלום רב,

הנדון: חשש כבד להתערבות פסולה של הייעוץ המשפטי לממשלה בתהליכי העבודה המקצועיים הנדרשים בטרם קידום קציני משטרה

1. מכתבכם מיום 13.7.2025 אשר נשלח ליועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי, עו"ד אריאל סיזל וליועץ המשפטי למשטרת ישראל, תנ"צ אלעזר כהנא (להלן: "**המכתב**") מעורר **חשש כבד** להתערבות פסולה של הייעוץ המשפטי לממשלה בתהליכי העבודה המקצועיים הנדרשים בטרם קידום קציני משטרה.
2. **ראשית**, למיטב ידיעתי אין כל תקדים לכך שמשנים ליועצת המשפטית לממשלה מתערבים בעניינה של קצינה בדרגת רפ"ק ובשאלה המהותית האם תזכה לקידום (להבדיל משאלות הליכיות).
3. **מה למשנה ליועצת המשפטית לממשלה ולעיסוק פרסונלי בתהליכים המקצועיים הנדרשים בטרם קבלת החלטה על קידום קציני משטרה מדרגה המקבילה בצה"ל לרב-סרן?**
4. אין אלא לתמוה על עצם שליחת המכתב ועל הנחות היסוד שהולידו את המחשבה שיש מקום להתערבות פסולה מעין זו מצד הייעוץ המשפטי לממשלה.
5. **שנית**, לא ניתן להקל ראש בחומרת האיום הגלוי הכרוך במכתבם, לפיו אם לא תקודם קצינה ספציפית, שעניינה בכלל מצוי בתהליך בחינה מקצועי בטרם גיבוש החלטה, יהיה בכך כדי לגרור מסקנה בדבר "הפרה בוטה" של העקרונות שהוגשו לבג"ץ.
6. הייעוץ המשפטי לממשלה מתערב בעבודה המקצועית הסדורה, תוך כדי מלאכת איסוף התשתית העובדתית, דורש את קידומה המיידי של קצינה ספציפית ומאיים בהתייצבות

קריית הממשלה מנחם בגין, בניין ג', ת"ד 18182, ירושלים 91181 | מספר נייח: 073-365-7000 |
פקס: 02-541-8083

sar@mops.gov.il | www.mops.gov.il

בבית המשפט בתמיכה בעמדת עותרים אשר דורשים לחייב את רה"מ לפטר את השר לביטחון לאומי ללא כתב אישום, ללא חשד, ללא כל בסיס משפטי וללא כל תקדים בהלכה הפסוקה.

7. **מילים פשוטות הייעוץ המשפטי לממשלה סבור שהוא יכול לאיים בהצטרפות לניסיון הפוליטי של העותרים באותו בג"ץ להדיח את השר מתפקידו על מנת לכפות עליו לדלג על ההליך התקין ולקדם, באופן מיידי, קצינה ספציפית.**
8. **שלישית**, למרבה התדהמה מתברר כי רכיבים משמעותיים ביותר בתשתית העובדתית בעניינה של הקצינה המדוברת לא גולו במסגרת המידע שהוצג בתהליך ההמלצה לקידום.
9. מדובר, בין היתר, בפסיקת בית המשפט העליון המותחת ביקורת קשה ביותר על התנהלות הקצינה במסגרת חקירה רגישה. הייתה תמימות דעים בהרכב של תשעה שופטים כי נפלו פגמים חמורים ביותר בניהול החקירה; איסוף הראיות זוהם עד כדי שאלה בדבר קבילות הראיות; השתמטות ממענה לשאלות בית המשפט; אובדן זיכרון מתמיה בתגובה לשאלות בית המשפט; חריגה מנהלים; אי היכרות עם נהלים; פגיעה בזכויות חשודים ונחקרים; חדירה לפרטיות ולחומר מחשב ועוד ועוד.
10. בית המשפט העליון אף דן בשאלה כיצד יהיה נכון לוודא כי משטרת ישראל לא לשוב על טעויות אלו.
11. עוד עולה, ממספר הליכים משפטיים, כי בהחלט ייתכן ומדובר בדפוס חוזר ונשנה.
12. נקודות קריטיות אלו כלל **לא הוצגו** בתהליך ההמלצה לקידום, בכך ממילא נשללה האפשרות לגבש החלטה בשלב זה בהיעדר תשתית עובדתית מלאה המאפשרת לשקול את מכלול השיקולים הרלוונטיים.
13. **מן הראוי לערוך בירור כיצד אירע שהייעוץ המשפטי לממשלה, אשר ייצג באותם הליכים וודאי מכיר אותם, לא טרח להזכירם בהקשר זה.**
14. בשלב זה אעדכן כי נתבקשו מנציגי המשטרה השלמות לצורך הבהרת התשתית העובדתית כך שיהיה ניתן להתחיל לשקול את כל השיקולים הרלוונטיים.
15. יוער כי התנהלותכם, הבלתי מקובלת, פוגעת בראש ובראשונה במשטרת ישראל וקציניה, לרבות הקצינה האמורה, שכולם יקרים ללבי.
16. אני מוחה בתוקף על הפגיעה שלכם בעצמאות המשטרה ותהליכי הקידום המקצועיים, "חיבוק הדוב" אותו אתם מעניקים לקצינה עשוי לזהם את ההליך ולפגוע בשיקולי גורמי המקצוע.
17. מוטב יהיה אם תקפידו, במיוחד לאור תפקידכם, שלא לחרוג מגבולות החוקיות של סמכויותיכם - ותמשכו את ידיכם מעיסוק אישי בשאלת קידומם של קצינים ספציפיים, להבדיל מייעוץ לגבי חוקיות פעולות מנהליות.

18. **לשיטה אחרונה, אין באיומיכם כדי להזיז ולו במילימטר את מחויבותי, ואת חובתי, לקיים את ההליך התקין במלואו לאחר קבלת תשתית עובדתית מלאה ושקילת כל השיקולים הרלוונטיים.**

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

העתקים:
רב- ניצב דניאל (דני) לוי, מפכ"ל המשטרה
עו"ד אריאל סיזל, היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

בלמ"ס

לכבוד
מר משה בכר
סמנכ"ל בכיר

י"ט בתמוז תשפ"ה
15 ביולי 2025
סימוכין - **5700-0084-2025-002035**

שלום רב,

הנדון: שאלות הבהרה - רינת סבן

1. מושכלות יסוד הן כי הליך מנוי קצין בכיר במשטרת ישראל הוא הליך מקצועי וסדור, תוך שקילת מכלול השיקולים הרלוונטיים בהתבסס על תשתית עובדתית מלאה.
2. אלא שבעניינה של רב-פקד רינת סבן (להלן: "**הקצינה**"), נדמה שהתשתית העובדתית שהוצגה לי חסרה מאוד, דבר אשר דורש בירור כשלעצמו, ועל כן אבקש לקבל השלמות במספר סוגיות לצורך השלמת התשתית העובדתית, שקילת כל השיקולים וקבלת ההחלטה.
3. התנהלותה התמוהה של הקצינה כפי שמשתקף ממספר הליכים משפטיים – משורת הליכים עולה לכאורה תמונה מטרידה של **קושי בזיכרון; חוסר יכולת להשיב לשאלות בית המשפט בנוגע לפרטי החקירה או תהליך קבלת ההחלטות; העדר הכרת הדין והנהלים; חריגה מסמכות; הפרת הדין; הימנעות מיישום הפסיקה הנוגעת לזכויות נחקרים וחשודים; חדירה לפרטיות וחדירה לחומר מחשב; פגיעה חמורה בזכויות חשודים ונחקרים; הובלת חקירה שנקבע בעניינה כי נפלו בה פגמים של ממש; זיהום הליך איסוף הראיות עד כדי שאלה בנוגע לקבילותן ועוד ועוד - והכל באופן חוזר ונשנה**.
4. כך במסגרת בש"פ 7917-19 יונתן אוריך נ' מדינת ישראל קבע השופט י' אלרון כי בפעולתה כחוקרת היא, ויתר החוקרים, "**חרגו מהנהלים שהמשטרה קבעה לעצמה**", וכי מדובר ב – "פגם חמור אשר הביא לפגיעה קשה בפרטיותם של המבקשים שלא כדין". כל זאת לאחר שבמסגרת עדותה הקצינה ציינה שוב ושוב כי היא "לא זוכרת" מי נתן לה את ההוראה לערוך חיפוש לא חוקי בטלפונים הניידים של יועצי ראש הממשלה, כי מדובר באחריות שלה וכי מדובר בתקלה שלא הייתה צריכה לקרות.
5. בבש"פ 1758/20 **יונתן אוריך נ' מדינת ישראל**, ציין המשנה לנשיאה לשעבר, השופט בדימוס ח' מלצר ביחס לזיכרונה של הקצינה "**לכך יש להוסיף את העובדה שבחקירתה פקד סבן הרבתה להשיב שאיננה זוכרת**, או ביקשה שלא להשיב לשאלות מסוימות שהופנו אליה [...] מאידך גיסא, **התשובות שנתנה, לפיהן אין היא זוכרת דברים, מובנות פחות**", וביחס להעדר היכרותה עם ההלכה הפסוקה ועם נהלי המשטרה "**במקרה שלפנינו פקד סבן הודתה למעשה שלא היתה ערה לדרך ההסכמה הנדרשת ממי**

שהמשטרה מבקשת לחדור למכשיר הסלולרי שלו (כנגזר מהלכת בן חיים) וכן לנוהל המשטרתי הרלבנטי, וזהו איפוא תנאי מספיק, לדעתי, להפעלת ההגנה מן הצדק".

6. גם בדיון הנוסף [דנ"פ 1062-21 יונתן אוריך נ' מדינת ישראל] קבע השופט י' אלרון כי "**אין חולק שנפל פגם באופן בו נהגו החוקרים**". ולמעשה הרכב של תשעה שופטים בבית המשפט העליון הסכימו כי נפלו פגמים חמורים ביותר בהתנהלות החקירה שם באותו עניין.
7. היות שקביעות בית המשפט העליון בעניין זה לא הוצגו בפני הן לא היו חלק מהתשתית העובדתית וחלילה היתה יכולה להתקבל החלטה מנהלית מבלי שנשקלו כל השיקולים הרלוונטיים.
8. עוד יש לציין כי גם מעדותה של הקצינה בת"פ (ירושלים) 67104-01-20 מדינת ישראל נ' בנימין נתניהו, עולה לכאורה תמונה מדאיגה של **העדר הכרת נהלים והעדר זיכרון**. כך לשם ההמחשה:

עו"ד חדד: אוקי. תגידי לי בבקשה, למה הוואטסאפ שלך מפילבר רשמת אותו תחת הכינוי שם בדוי אלביס?

סבן: כי ככה כינינו אותו.

עו"ד חדד: למה?

*סבן: **אני לא זוכרת** מי הגה את השם.*

עו"ד חדד: למה אלביס?

סבן: הרגע אמרתי שאני לא זוכרת.

עו"ד חדד: את אומרת לא זוכרת מי כינה אותו אבל.

*סבן: **לא, אני לא זוכרת למה השם ניתן לו**.*

...

עו"ד חדד: לא? טוב. אני רוצה להציג לך חלק מהמזכרים שהועברו לנו. את יודעת מה לפני כן, את זוכרת קבוצה שאת היית חברה בה בשם השלמות 4000?

סבן: כן.

עו"ד חדד: תסבירי לנו מה זה הקבוצה הזאת. באיזה תוכנה הקבוצה הזו קיימת?

סבן: באיזה תוכנה?

עו"ד חדד: כן, איפה זה בוואטסאפ? בטלגרם?

*סבן: **אני לא זוכרת**. טלגרם בטוח שלא.*

...

*סבן: **אני לא זוכרת** מי פתח את הקבוצה.*

עו"ד חדד: היו גם פרקליטים חברים בקבוצה הזאת?

*סבן: **אני ממש לא זוכרת** לענות על זה.*

...

עו"ד חדד: איזה הנחיות קיבלת מהפרקליטות ביחס לחקירה בתיקי רה"מ? מדברים על התיק הכי גדול זה מטריד אותי, בישיבות שנכחת, תיזכרי בהנחיה אחת שקיבלת מהפרקליטות".

*סבן: **אני אומרת עוד הפעם אני לא זוכרת הנחיות שקיבלתי מהפרקליטות לפני שבע שנים***

...

עו"ד חדד: אתם מבינים שכל הסיפור עם לארי אליסון לא נכון (כביכול פגישה שהייתה איתו). את יודעת להגיד למה לא בדקתם אם אליסון נמצא בפגישה ובדיקות אחרות מהותיות יותר לא היו, כמו איכונים, אם פילבר היה עם נתניהו במועד של פגישת ההנחיה.

סבן: לא היה תפקידי לבדוק.

השופט בר-עם: האם בדקת?

סבן: לא, זה לא היה מתפקידי.
עו"ד חדד: תפקידו של מי זה היה?
*סבן: **לא זוכרת, זה היה לפני 7 שנים. לא זוכרת חלוקת התפקידים ומי היה אמור לבדוק.***
עו"ד חדד: את לא זוכרת שמית. תסבירי לנו מי אמור לבדוק. יש גרסה של עד מדינה, של מי התפקיד לבדוק אותה?
סבן: אין תפקיד מוגדר, זה היה צוות חקירה גדול. כל צוות קיבל משימה ואחריות לבצע בדיקות מסויימות.
עו"ד חדד: היה צוות לבדוק הנושאים האלה?
...
עו"ד חדד: מה היה המפקד באותו זמן?
*סבן: **לא עולה לי**.*
עו"ד חדד: מה עשו הצוות בסצ"מ?
*סבן: **לא זוכרת להגיד**.*
עו"ד חדד: מי עשה השוואה עם וואלה?
*סבן: **לא זוכרת בעלי תפקידים**.*
עו"ד חדד: את לא זוכרת איכונים ולא מני עשה השוואה. אנשים מספרים ואת שכחת?
*סבן: אמרתי שאני **לא זכרתי** את כל הישיבות, **לא בקיאה** בכל הישיבות שנעשו בתיק ובכל הפעולות.*

9. מהאמור לעיל עולה תמונה מדאיגה ומטרידה במיוחד, בפרט נוכח חשיבות התפקיד המיועד לקצינה. נתון מטריד אחר שהוצג לי, ויש לקרוא אותו יחד עם המידע שלא הוצג לי, הוא הציון הנמוך שניתן לה על ידי מרכז הערכה – 5 שמשמעותו סיכויים נמוכים (מיום 19.12.23).
10. **על כן אבקש לבחון כיצד המידע הקריטי אשר הובא לעיל לא הוצג בפני, וכיצד התנהלות מטרידה זו, שלכאורה התרחשה שוב ושוב, מתכתבת עם המלצת הספ"כ. כמו כן אבקש לברר האם המידע האמור היה ידוע לחברי הספ"כ ולמפכ"ל עובר להמלצתם**. אם המידע היה ידוע מדוע לא הוזכר ומדוע לא זכה למענה כלשהו, ואם לא היה ידוע – מדובר בתקלה שממילא דורשת בירור.
11. <u>קורס פיקוד ומטה</u> - כידוע, במסגרת הליך הקידום, קציני משטרה (קל וחומר קציני חקירות) עוברים קורס פו"מ פנימי במשטרת ישראל, אלא שהקצינה עברה את קורס הפו"מ במסגרת שירות בתי הסוהר. בהקשר זה ראה כתבה באתר כלכליסט מיום 13.3.25 שכותרתה "התרגיל שיאפשר קידום מזורז לחוקרת של פילבר", ממנה עולה כי לכאורה מדובר בהליך מהיר ומיוחד בעניינה - לכאורה אכן מדובר בהליך לא רגיל (שלמיטב ידיעתי רק כמות קטנה מאוד של שוטרים זכו בו).

לינק לכתבה https://www.calcalist.co.il/local_news/article/rjmopz0jkx

12. זאת ועוד למיטב ידיעתי בחודשים הקרובים מתקיים קורס פו"מ של משטרת ישראל - **על כן אבקש לבחון מדוע הקצינה לא תשובץ לקורס הפו"מ הקרוב במשטרת ישראל, שעתיד להתקיים בעוד כחודשיים בלבד** וכן אבקש השלמות והסברים בנוגע לפערים בתכנים בין שני הקורסים ומדוע עניין זה לא הוצג ולא זכה להתייחסות, הנמקה או מענה כלשהו.
13. <u>הצורך של ראש אח"מ בשני עוזרים –</u> אבקש לבחון מדוע לראש אח"מ יש שני עוזרים אישיים, אחד בדרגת סנ"צ, והשנייה – הקצינה – בדרגת רפ"ק ומועמדת לסנ"צ, ואילו ליתר

הניצבים במשטרה (למעט הסמפכ"ל), יש עוזר אחד בדרגת רפ"ק. כמו כן, אבקש לבחון כיצד מבקשים למנות 2 קצינים בכירים לתפקיד עוזר ראש אח"מ, כאשר הנוהל המשרדי בעניין גיוסים ומינויים, מס' 02.01.01 (להלן: "**הנוהל**"), שנדמה כי בעניינה של הקצינה ישנה התעלמות מופגנת מהוראותיו, קובע בסעיף 10(ב) "**לא ימונה יותר מקצין אחד למשרה בכירה אחת**".

14. וכך הנוהל קובע בסעיף ב5 בו קובע "**המלצה לשר למינוי של קצין למשרה בכירה או להעלאה בדרגה תועבר לראש את"ב במשרד, בסמוך לאחר קיום דיון השיבוצים ולכל המאוחר 30 ימי עבידה לפני מועד המינוי או הקידום המבוקש**". ואילו בעניינה של הקצינה, ההמלצה הועברה ביום 1.4.25, כחצי שנה אחרי דיון השיבוצים.
15. בנוסף, למכתבכם (את"ב) לא צורפו מסמכים חיוניים, כגון: פרוטוקול דיון שיבוצים, מדדי איכות תפקוד ושח"ק וסיכום דיון תנועות. **על כן אבקש לקבל מסמכים אלו וכן את כלל החומרים בעניינה של הקצינה, כמקובל**.
16. בשולי הדברים יצוין כי במשטרת ישראל הציעו למנותה לתפקיד אחר, אך בהתאמה לאמור לעיל, הבהרתי כי טרם קיבלתי את כל התשתית העובדתית הנדרשת לצורך שקילת השיקולים הרלוונטיים וקבלת החלטה.
17. להשלמת התמונה יצוין כי ביקשתי בעבר לראיין את הקצינה, על מנת שאוכל לקבל תשובות לכל הפחות לחלק מן השאלות, אך נעניתי בשלילה.
18. בנסיבות אלה, **ועל מנת שכל התשתית העובדתית תוצג לי לצורך שקילות מכלול השיקולים וגיבוש החלטה בעניין -** אבקשך לבחון את הדברים, לבצע מיפוי מחדש של התשתית העובדתית המלאה ולהניח בפניי את כל המידע הרלוונטי.
19. אבקשך לברר כיצד אירע שהוסתרה ממני תשתית עובדתית רלוונטית בטרם החלטה על קידום.
20. יש לדאוג שיסופק לי מענה מלא ומקיף במהירות האפשרית על מנת שהטיפול בנושא יושלם בדחיפות המתחייבת.

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

העתקים:
רב- ניצב דניאל (דני) לוי, מפכ"ל המשטרה
מר אריאל סיזל, היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי

לשכת הייעוץ המשפטי
טלפון: 02-5428150
פקס: 02-5898762
כ' בתמוז, התשפ"ה
16 יולי 2025
מספרנו: 62366625

ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי – מינהלי)

הנדון: <u>מינוי הקצינה רינת סבן</u>
סימוכין: פנייתך מיום 13.7.25
מענה מיום 15.7.25
פנייתך מיום 16.5.25

1. בסימוכין ביקשת התייחסות משלימה מטעם המשטרה לסוגיות שהעלה השר לביטחון לאומי בעניינה של הקצינה שבנדון (להלן "הקצינה").

2. נזכיר, כי בענין זה הועברו בימים האחרונים תכתובות שונות: תחילה התקבל מכתבכם (מיום 13.7.25) ולמכתב זה העברנו מענה ביום 15.7.25. אתמול, 15.7.25, התקבלו בלשכת מפכ"ל שני מכתבים נוספים: מכתב מענה של השר לפנייתכם אליו וכן מכתבו של השר לר' את"ב במשרד.

3. לבקשתך, אתייחס להלן לסוגיות שהועלו על יד השר, וכמובן, רק לאלה הנוגעות למשטרה ולא לטענות שהעלה כלפי משרד המשפטים. במכתבים שהעביר השר עולות טענות שונות, הן ביחס לנתוניה האישיים של הקצינה והן ביחס להליך המינוי. אתייחס להלן לטענות אלה:

1. **<u>התנהלותה של הקצינה</u>**:

א. השר מפנה לשני הליכים בהם העידה הקצינה, הליך ראשון נוגע לחקירתו של יונתן אוריך משנת 2019, בעת שהקצינה היתה בדרגת פקד, והליך שני נוגע לעדות שנתנה הקצינה כמי שלקחה חלק בחקירת אחד מתיקי רוה"מ. גם כאן מדובר על חקירה שהתקיימה לפני שנים לא מעטות כאשר הקצינה היתה עדיין קצינה זוטרה.

ב. ביחס לעניינו של יונתן אוריך נציין, כי גם אם נקבל את הקביעה שהקצינה לא הכירה נוהל משטרתי בהיותה קצינה זוטרה, לפני שש שנים, ודאי שאין בכך כדי למנוע קידומה כיום

לדרגה בכירה בהינתן כלל נתוניה האישיים, יכולותיה המוכחות וההישגים אליהם הגיעה במהלך שנות שירותה.

ג. מעבר לכך נציין, כי בתיק זה הקצינה לא היתה הממונה על החקירה. היא פעלה תחת הנחיות הדרג הפיקודי והייעוץ המשפטי ביחידה ולא קיבלה החלטות עצמאיות ביחס לניהול החקירה ופעולות החקירה שבוצעו. כל הפעולות שביצעה בחקירה זו היו באישור הממונים עליה.

ד. מדובר באירוע שהתקיים לפני שנים לא מעטות ואשר לא היו לו כל השלכות אישיות כלפיה במישור המשמעתי או הפיקודי. ממילא מדובר באירוע שאינו מחוייב דיווח בכל שלב שהוא, ודאי לא לקראת קידומה.

ה. בכל הנוגע לעדותה בתיק רוה"מ, קשה להבין את הביקורת בנושא זה. הקצינה העידה שנים רבות לאחר החקירה ומטבע הדברים לא זכרה פרטים כאלה ואחרים. יתרה מכך, לעדות זו זומנה הקצינה כעדת הגנה ומשכך לא בוצע לה ריענון זכרון והכנה לקראת הדיון, כפי שנעשה עם כל עדי התביעה האחרים. מדובר בהתנהלות שגרתית המתקיימת פעמים רבות בחקירות של עדים מטעם המשטרה כמו גם עדים אחרים.

ו. נזכיר, כי בחקירה זו הקצינה היתה קצינה זוטרה. ממילא, לא ניתן לצפות כי תזכור את כלל הפרטים, ההנחיות וההחלטות שקיבלו דרגים מעליה או שתזכור מי מהמפקדים קיבלו את ההחלטה. כאמור, בנסיבות אלה מדובר בתשובות שגרתיות הנשמעות על דוכן העדים חדשות לבקרים ואין בהן כל דבר חריג הראוי לציון.

ז. אין צורך לומר כי כל האמור אינו יכול להוות עילה למניעת קידומה של הקצינה לדרגה בכירה. בעניינים אלה לא נמצא לנכון לנקוט בכל הליך משמעתי או פיקודי ביחס לקצינה והם אירועים אשר על פי הנהלים הקיימים, ובצדק רב, אינם מחוייבים בדיווח טרם המינוי.

ח. עוד אציין, כי איני מכיר פניות מסוג זה למשטרה במסגרת הליכי קידום. איני מכיר שהמשרד בוחן עדויות (שגרתיות) של קצינים במהלך שירותם ומתייחס אליהם במהלך הליך הקידום. הסברה, כי ניתן לסרוק ולבחון את עדויותיהם הרבות של קציני משטרה במסגרת תפקידם ולהתייחס לכל הערה של בית המשפט טרם הליך מינוי אינה מוצדקת וממילא גם כלל אינה בת ביצוע. ניתן להתייחס רק לאירועים משמעותיים שבעקבותיהם ננקטו צעדים פיקודיים או משמעתיים ואלה ממילא מחוייבים בדיווח למשרד טרם המינוי.

ט. לא למותר לציין, כי שתי הערות חריגות אלו, שהועלו כלפי הקצינה, נוגעות לתיקים בהם מעורבים ראש הממשלה ודוברו, שניהם תיקים שעדיין מתנהלים, וענין זה כשלעצמו מעורר קושי.

2. **<u>נתוניה האישיים של הקצינה</u>**:

א. מדובר בקצינה **<u>מצטיינת</u>** בעלת נתונים גבוהים במיוחד, הרבה מעל הממוצע: מדד שחק 115, ציון איכות תפקוד 6 ונתוני סוציומטרי מעולים.

ב. העובדה כי קיבלה ציון 5 במרכז הערכה (מתחת לממוצע) כלל אינה חריגה ובוודאי שאינה מהווה חסם לקידום לדרגה בכירה. לפי רישומי ממד"ה, **20% מהקצינים שמונו לדרגת סנ"צ בעשור האחרון קיבלו ציון 5 ומטה במרכז הערכה!** אגב, גם קצינים בדרגות בכירות יותר מונו על אף שקיבלו ציון 5 במרכז הערכה.

ג. אין צורך לומר כי נתוני ציון מרכז הערכה הועברו למשרד טרם חתימת השר על המינוי והיו ידועים.

ד. עוד נציין, כי לא ברור מודע דווקא בעניינה של הקצינה הועלתה, באופן חריג, הטענה בענין זה, ובפרט שמדובר בקצינה שנתוניה האישיים האחרים, כאמור, מעולים.

3. **<u>ביחס לעובדה כי הקצינה ביצעה קורס פו"מ בשב"ס</u>**: הועלתה טענה ביחס לכך שהקצינה עברה את קורס הפו"מ בשב"ס ולא במשטרה, בשל כך שבאותה עת לא התקיים קורס משטרתי. גם במקרה זה, אין מדובר באירוע ייחודי. יחד עם הקצינה השתתפו בקורס עוד שני קציני משטרה אשר אחד מהם כבר קיבל מינוי ודרגה מידי השר והשני מיועד לקידום. נציין, כי לאחרונה תכנית קורס הפו"מ של שב"ס עברה שינוי במתכונת דומה לזו של משטרת ישראל. נזכיר, כי במקביל, גם קציני שב"ס וארגונים מקבילים אחרים עוברים לעיתים קורסים במשטרה, לרבות קורס פו"מ ועד עתה לא נשמעה כל הערה בענין זה. נציין, כי המשטרה ואף הארגונים המקבילים – שב"ס, כב"ה ועוד - רואים יתרון בשילוב קצינים ממספר ארגונים בקורסים מסוג זה. הדבר מאפשר היכרות טובה יותר של הארגונים השותפים וחיבוריות בהפעלה. גם בענין זה, לא ברור מדוע הטענה מועלית דווקא בעניינה של הקצינה שבנדון.

4. **<u>העוזרים לר' אח"מ</u>**: הועלתה טענה, כי לר' אח"מ יש שני עוזרים ומדובר בתפקיד כפול ומיותר, שלא קיים ביחס לראשי אגפים אחרים. נראה שמדובר בטעות. אין מדובר בכפל תפקידים. העוזר האישי ממלא תפקיד עוזר בדומה לכלל הניצבים במשטרה. העוזר השני אינו עוזר אישי אלא עוזר לענייני משפט והוא מטפל בסוגיות חוק ומשפט (רבות מאוד) המונחות לפתחו של ר' אח"מ ומסייע לו בתחום זה. מטבע הדברים, סוגיות רבות המונחות לפתחו של ר' אח"מ הן סוגיות משפטיות מהותיות בהן נדרש לטפל מול גורמי המשפט במשרד המשפטים, בפרקליטות,

במשרדי ממשלה אחרים, כנסת ועוד. נזכיר כי אח״מ הוא האגף הגדול ביותר במטה וכפופות לו – כפיפות פיקודית - ארבע חטיבות גדולות וכן יחידת להב 433. יתרה מכך, ר׳ אח״מ, כמי שאחראי על להב ואף אחראי מקצועית על כלל מערך החקירות, נדרש לקבל החלטות ולתת אישורים בתיקים רבים באופן שוטף ולצורך כך נדרש להכין עבורו את החומר המקצועי והמשפטי הנוגע לעניין, לצורך קבלת ההחלטה. לכל הנושאים האלה, העוזר לענייני משפט מהווה פונקציה קריטית בלשכה ואין חפיפה בינו לבין העוזרת האישית. גם כאן, שאלה מסוג זו עולה דווקא כעת, על אף שמדובר בשני תפקידים ושני תקנים נפרדים הפועלים במקביל כבר שנים רבות.

5. **<u>הליך המינוי והדיווח למשרד</u>**:

א. הועלתה טענה ביחס למועד העברת הבקשה לדרגה. גם בענין זה, נראה כי מדובר בטעות.

ב. ביום 14.10.2024 התקיים דיון שיבוצים של ספ״כ משטרת ישראל בראשות מפכ״ל, שבו הוחלט כי רפ״ק רינת סבן תקודם לדרגת סנ״צ בתפקיד ע׳ ר׳ אח״מ. זאת בכפוף למעבר קורס פו״מ ולאישור השר לבל״מ.

ג. כבר במהלך חודש אוקטובר 2024 הועברה ללשכת השר המלצה למינוי הקצינה בהתאם, תוך הבהרה, כי בשלב זה מדובר במינוי בלבד ואילו הדרגה תוענק לה בסיום קורס פו״מ.

ד. מינוי הקצינה לתפקיד ע׳ ר׳ אח״מ בדרגת סנ״צ <u>נחתם</u> על ידי השר לבל״מ ביום 29.12.2024.

ה. ביום 2.4.2025 הועברה למשרד לבל״מ המלצה לאישור הענקת דרגת סנ״צ לקצינה וזאת לקראת מועד סיומו של קורס הפו״מ (28.4.25). האישור לא ניתן.

ו. החל ממועד סיום הקורס, התקיימו שיחות רבות בין גורמי המקצוע במשטרה לבין גורמי המשרד לבל״מ ובכלל זה שיחות שהתקיימו בין המפכ״ל לבין השר בניסיון להביא לכך שהשר יחתום על העלאתה של הקצינה בדרגה, ללא תוצאות.

ז. יובהר, כי לצורך ההליך הועברו למשרד כלל המסמכים והמידע הנדרש, על פי כלל הנהלים המחייבים.

4. לאור כל האמור, נראה כי אין מניעה כלשהי לקדם את הקצינה. מדובר בקצינה מצטיינת, וכל ניסיון להציג את הדברים אחרת חוטא לאמת. במכתבים שהועברו למשטרה עלו טענות שונות, רובן מציפות סוגיות שאינן חריגות וחלקן כנראה שגויות. סוגיות אלה הוצפו באופן חריג בעניינה של הקצינה ולא הוצפו במקרים זהים קודמים. לאור האמור איני רואה כל עילה למנוע

מהקצינה את קבלת הדרגה, לאחר שהמינוי כבר נחתם על ידי השר כדין ולאחר שהיא כבר ממלאת את התפקיד בפועל בהצלחה, מזה חודשים ארוכים.

בכבוד רב,

עו"ד אלעזר כהנא, תנ"צ
היועץ המשפטי

העתק:
מפכ"ל
ר' אח"מ
ר' אמ"ש
יועמ"ש המשרד לבל"מ

מדינת ישראל

המשרד לביטחון לאומי
היועץ המשפטי

-בלמ"ס -

ירושלים, כ"ד בתמוז תשפ"ה
20 ביולי 2025
נמ 47 מינויים כללי
5700-0008-2025-026422

לכבוד:
ד"ר **גיל לימון**, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-מנהלי)
עו"ד **שרון אפק**, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (מנהל מערך ייעוץ וחקיקה)

שלום רב,

הנדון: מינוי הקצינה רפ"ק רינת סבן
סימוכין: מכתבכם מיום 13.7.2025

אתכבד להשיב למכתבכם שבסימוכין מיום 13.7.2025, אשר התקבל בלשכתי בעת שהייתי בחופשה בחו"ל, וזאת כדלהלן:

1. הליך בחינת מינוי הקצינה רפ"ק רינת סבן (להלן – הקצינה), טופל כנהוג וכמקובל ישירות על ידי אגף תכנון, תקצוב ובקרה במשרד לביטחון לאומי, האמון, בין היתר, על הטיפול בכל הנוגע למינוי קציני בכירים במשטרת ישראל – כמפורט בנוהל בדבר "גיוס, מינוי, העלאה בדרגה ופרישה של קצונה בכירה במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר" (להלן – הנוהל המשרדי). אשר על כן, פנינו לגורמים הרלוונטיים באגף זה וביקשנו לקבל את המידע הרלוונטי שבידם בנוגע להליך הבחינה שנערך בעניינה של הקצינה וכן עדכון בדבר סטטוס הטיפול במינויה.

2. א. במענה מטעם האגף נמסר כדלקמן:

1) הקצינה מונתה לתפקיד עוזר לראש אגף/לשכת ראש אח"מ בדרגת תקן סנ"צ, ותוקפו של מינוי זה מיום 29.12.2024.

2) הקצינה השלימה קורס פו"מ ביום 28.4.2025.

3) ביום 2.4.2025 התקבלה המלצה להעלאת דרגתה של הקצינה לסנ"צ ובהמשך לכך, ביום 6.4.2025 נעשתה פנייה למשטרת ישראל לצורך קבלת מסמכים חסרים, אשר הושלמו ביום 9.5.2025.

4) לאחר מכן הועבר החומר בעניינה של הקצינה לאישור ולחתימת השר.

ב. לאחר שהשר בחן את החומרים שהונחו בפניו, הוא שלח מכתב לסמנכ"ל תכנון, תקצוב ובקרה ביום 15.7.2025, בו ביקש, בין היתר, לקבל השלמות נוספות. בעניין זה נמסר לנו מלשכת השר כי השר עדיין ממתין לקבלת ההשלמות לצורך קבלת החלטה בעניינה של הקצינה.

3. להשלמת התמונה יצוין, כי בהתאם לנוהל המשרדי, המלצות על מינויים מועברות ללשכה המשפטית לצורך קבלת חוות דעת, ככל שראש אגף תכנון, תקצוב ובקרה, או מי מטעמו, מצא כי נתוני המשמעת של אותו מועמד מצדיקים מעורבות של לשכת הייעוץ המשפטי או מעוררים שאלה משפטית אחרת. כאמור, במקרה זה הלשכה המשפטית לא נדרשה לחוות את דעתה, ועל כן, מינוי זה לא הועבר להתייחסות הלשכה המשפטית. משכך, אין בידינו מידע מעבר לנ"ל.

בברכה,

אריאל סיזל
היועץ המשפטי

העתקים:
מר **משה בכר**, סמנכ"ל את"ב
תנ"צ **אלעזר כהנא**, יועמ"ש משטרת ישראל

כ״ה בתמוז התשפ״ה
21 ביולי 2025

לכבוד
ח״כ איתמר בן גביר
<u>השר לביטחון לאומי</u>

שלום רב,

הנדון: **<u>חשש להתערבות פוליטית פסולה בקידום קצינת משטרה</u>**
סימוכין: מכתבנו מיום 13.7.2025; מכתביך אלינו ואל מר משה בכר מיום 15.7.2025; מכתבו של היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי מיום 20.7.2025

במכתבנו מיום 13.7.2025 שבסימוכין, אשר נשלח אל היועץ המשפטי למשרדך ואל היועץ המשפטי למשטרת ישראל, הוצג מידע שהתקבל אצלנו ואשר העלה חשש כבד לעיכוב קידומה בפועל של עוזרת ראש אח״מ, רפ״ק רינת סבן, לדרגת סנ״צ, באופן התואם את תקן התפקיד שאותו היא מבצעת, משיקולים זרים, חוץ-משטרתיים. זאת, על רקע מעורבותה בחקירת תיק ראש הממשלה ועדותה בתיק זה, ובאופן שיש בו, לכאורה, כדי להוות הרתעה של עדים לובשי מדים ולשבש את תקינותם של הליכים פליליים נגד גורמי שלטון בכלל ואת התנהלותו התקינה של משפט ראש הממשלה בפרט.

עיון במכתביך שבסימוכין מחזק את החשש עליו הצבענו. החלטה בדבר קידום או מניעת קידום של קצין משטרה צריכה להתבסס על שיקולים מקצועיים ועניינים גרידא, ולא כך הוא. מכתבך שבסימוכין אל ראש אגף תקצוב ובקרה במשרד לביטחון לאומי, מר משה בכר, מתייחס באופן מפורש לעדותה של הקצינה בתיק הפלילי של ראש הממשלה וכן לעדותה בתיק שבו הנאשם הוא יועצו הקרוב. בהתאם להתייחסויות המפורטות שקבלנו ממשטרת ישראל במענה למכתבנו שבסימוכין, הטענות המועלות במכתבך למר בכר אינן מבססות הצדקה כלשהי להימנעות מהענקת דרגת סנ״צ לרפ״ק סבן. יתר על כן, לפי התייחסויות אלו, המידע הנוגע לעדויות של קצינים בתיקים פליליים, אינו יכול להוות עילה למניעת קידומו של קצין, והוא גם לא חלק מהתשתית העובדתית לקידומם של קצינים בשגרה. **באופן כללי, כך עולה מתגובת המשטרה, אופן התנהלותך בעניינה של הקצינה חריג וחסר תקדים, ביחס לקידומם של קציני משטרה בעבר.**

לא ניתן אפוא להשתחרר מהרושם כי נעשה מאמץ לפגוע בקידומה של הקצינה, על רקע ביצוע תפקידה בקשר לתיקים הפליליים האמורים. שימוש בתפקידך השלטוני ובסמכות שניתנה לך מכוח הדין, באופן שיש בו כדי להרתיע קציני משטרה, בכל דרג שהוא, אשר מבצעים את מלאכתם נאמנה, מלטפל בתיקים פליליים נגד חברי הממשלה ומקורביהם, להרתיע עדים בהליכים פליליים כאמור ולהביא לשיבוש התנהלותם התקינה של הליכים פליליים - לא זו בלבד שאינו ראוי, אלא שהוא מהווה חריגה מסמכותך, התערבות פוליטית פסולה בהליכים פליליים, ואגב זאת גם עולה כדי הפרה בוטה של העקרונות להם התחייבת בפני בית המשפט העליון, אשר נועדו למנוע בדיוק מצבים מהסוג המתואר לעיל.

אין לקבל תופעה שכזו, אשר פגיעתה בשלטון החוק קשה ביותר.

כפי שעולה מהמסמכים אשר התקבלו אצלנו, אישרת בחתימתך את מינויה של רפ"ק סבן לדרגת סנ"צ, החל מיום 29.12.2024, מכוח סמכותך לפי סעיף 7 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: **פקודת המשטרה**). זאת, בהתאם להמלצת הספ"כ הארצי מחודש אוקטובר 2024, להעניק לקצינה דרגת סנ"צ בכפוף להשלמת קורס פו"מ, אותו אכן השלימה בסוף חודש אפריל 2025. הנה כי כן, עניינו בהחלטה מינהלית שהושלמה, בעוד שחתימתך הנדרשת לשם הענקת הדרגה בפועל היא אקט פורמלי, הנובע מנוהג ואשר איננו מתחייב מכוח פקודת המשטרה. נוהג זה איננו יכול לשמש לרעה, לשם מניעה שרירותית של קידום בדרגה, לאחר שכבר הוחלט על אישור המינוי בהליך מינהלי תקין ועל בסיס שיקולים ענייניים.

לפיכך, אין כל עילה משפטית לאי השלמתו של הליך הענקת הדרגה, בהמשך לאישור עליו חתמת, ולאי-הענקה בפועל של דרגות סנ"צ לקצינה. לשם הפסקת הפגיעה המתמשכת בקצינה, כמו גם הפגיעה בהליך המתנהל והרתעת עדים נוספים, נדרש להשלים את ההליך לאלתר.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)

שרון אפק, עו"ד
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

העתק:
היועצת המשפטית לממשלה
מפכ"ל המשטרה
פרקליט המדינה
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי
ראש אח"מ, משטרת ישראל
היועץ המשפטי למשטרת ישראל

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

בלמ"ס

כ"ו בתמוז תשפ"ה
22 ביולי 2025
סימוכין - 5700-0084-2025-002120

לכבוד
ד"ר גיל לימון
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
משפט ציבורי-מנהלי

לכבוד
עו"ד שרון אפק
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה

שלום רב,

הנדון: חשש כבד להתערבות פסולה של הייעוץ המשפטי לממשלה בתהליכי העבודה המקצועיים הנדרשים בטרם קידום קציני משטרה
סימוכין: מכתבכם מיום 13.7.2025; מענה למכתבכם מיום 15.7.2025; ומכתבכם מיום 21.7.2025

1. **מכתבכם מיום 21.7.2025, כמו גם מכתבכם הקודם מיום 13.7.2025,** מעורר חשש כבד **ביותר** להתערבות פסולה של הייעוץ המשפטי לממשלה בתהליכי העבודה המקצועיים הנדרשים בטרם קידומם של קציני משטרה.
2. **אין אלא לראות את התערבותכם כהתערבות פוליטית בוטה ופסולה.**
3. **כפי שתמהנו במכתבנו הקודם - מה למשנה ליועצת המשפטית לממשלה ולעיסוק פרסונלי בתהליכים המקצועיים הנדרשים בטרם קבלת החלטה על קידום קציני משטרה מדרגה המקבילה בצה"ל לרב-סרן?**
4. **והנה ממכתבכם האחרון הוכח כי לא רק שמבחינה חוקית, מוסדית ומנהלית עליכם למשוך ידיכם מכל עיסוק בקודש הקודשים של השיקולים המקצועיים בקידום קציני משטרה סמציפיים** – אלא שאין לכם גם כל מומחיות או בקיאות מינימלית בסוגיות אלו.
5. היעדר המומחיות והבקיאות בתהליך המינויים הוביל לטעויות עובדתיות בוטות, שלא לומר מביכות.
6. כך לדוגמה בניגוד לאמור במכתבכם, מעולם לא אושרה על ידי השר לביטחון לאומי דרגת סנ"צ לקצינת. כל שאושר הוא תפקיד בתקן סנ"צ, **וההבדל בין השניים גדול מאוד, וידוע היטב לכל מי שמכיר, ולו במעט, את נושא המינויים במשטרה.**
7. **כך גם, בניגוד לאמור במכתבכם, כלל לא מדובר בהחלטה מנהלית שהושלמה, הקידום בדרגה טרם אושר.**
8. **כך גם, בניגוד לאמור במכתבכם, החתימה על הקידום בדרגה אינה "נוהג" ואינה "טכנית" כי אם ביטוי בכתובים להחלטה לממש את סמכות השר לפי מקודת המשטרה ולהעניק את הדרגות (בניגוד לאישור תפקיד בתקן). גם עניין זה מובר וידוע היטב לכל מי שמכיר, ולו מעט, את נושא המינויים במשטרה.**

קריית הממשלה מנחם בגין, בניין ג', ת"ד 18182, ירושלים 91181 | מספר נייח: 073-365-7000 | פקס: 02-541-8083
sar@mops.gov.il | www.mops.gov.il

9. כך גם, בניגוד לאמור במסתבכם, הדרישה להשלמה מצד המשטרה בנוגע לבקורת הקשת שהושמעה על הקצינה בדנ"פ 1062/21 יונתן אוריך נ' מדינת ישראל (נבו 11.1.2022) (וכן בכל מחזור חיי התיק שקדם לדנ"פ) מפי מותב ושעה – כלל לא מוניחשת לעדותה של הקצינה כשלעצמה כי אם לקביעות השיפוטיות החלוטות בעניינה; בעניין פעולותיה; בעניין חריגת פעולותיה מהדין; בעניין סגירתה בזכויות חשודים ותוקרים; ובעניין ההשלכות של פעולותיה על קבילות הראיות.
10. כה חמורים היו הדברים עד שחלק משופטי ההרכב תהו מהי הדרך הנכונה לפסוק בתיק כך שתמשטרה לא תתמרח, חס ושלום, להמשיך ולמשל בדרכים פסולות אלו.
11. קרי – בית המשפט שבר שראוי בסוגיה זו להיזהר זהירות יתירה שלא לאותת כאילו ניתן להתעלם מחומרת העניין הנדון שם ויש לשקול שיקולים של תמריצים שליליים.
12. כך קבע בית המשפט העליון בהרכב של תשעה שופטים, אך נראה שההיבריס של הייעוץ המשפטי לממשלה הוביל אותו למחשבה שלא רק שניתן להתעלם מהחובה לדון בתשתית העובדתית המלאה ולהציף את מכלול השיקולים הרלוונטיים בפני אלא שניתן להשתית את התשתית העובדתית הרלוונטית, ממש כך.
13. אינני מכריע כאן מה משקל הדברים, אך אני מכריע כי מדובר בחלק מתשתית העובדתית הרלוונטית שיש להתייחס אליה ולשקול את משקלה המתאים בתוך כלל השיקולים.
14. נדמה, אם כן, שהייעוץ המשפטי למשלה מזלזל אף בבית המשפט העליון בדחייתו ובהתערבותו הפוליטית המסולה בתהליך הקידום של קצינה ספציפית, משל חכריעותיו לא זוקקות התייחסות.
15. ניתן להרחיב בדברים עוד ועוד וכך לדוגמה במכתבכם התעלמותם משורת נתונים נוספת שבבואי לקבל החלטה אני חייב לשקול אותנו כגון הציון שקיבלה במרכז הערכה, התליך המקוצר שנעשה, הצעד החריג של מינוי שני עוזרים לראש אח"מ ודאי בדרגה כזאת, ועוד ועוד אולם היות ובעיצומם של ימים אלה אני יושב על המדיבה ומחפה לקבל את כל האמורים והאינפורמציה נראה לי שלא נכון לשתף את המשנים חיונמשית בתהליך החשיבה וההכרעה שעל פי הראק מסור רק לשר לביטחון לאומי ולא לשום גורם אחר.
16. בשולי הדברים רק אציר שטמכתבכם עולה תמונה מטרידה של הליך מקוצר שאתם מבקשים ממני לעשות ובימי לביני תהיתי מה השלב הבא ועד לאיפה תגיע מידת מעורבותכם בקבלת החלטות של הדרג שנבחר.
17. לסיכום - כלל לא ברור מה פשר ההתכתבויות התמוהות הללו אשר רצופות בראסר בקיאות בפרטים הטכניים.
18. מוטב היה לו הייתם שוקלים שוב את התערבותכם המסולה, זאת שכן אתם צורמים נזק ממשי לתהליכים, מרתיעים את קציני המשטרה ומנהלים קמפיין תקשורתי בעניינם האישי של קציני משטרה מסורים.

קריית הממשלה מנחם בגין, בניין ג', ת"ד 18182, ירושלים 9118102 | מספר נייח: 073-363-7000 | פקס: 02-541-8063
sar@mops.gov.il | www.mops.gov.il

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

19. העניין סרם הוכרע ונמצא בעיצומו של תהליך מקצועי ושדור שבשופו, לאחר שתנוח דעתי שתתשתית העובדתית מונחת בפני במלואה ושאלות מהותיות יזכו להתייחסות, אשקול את כל השיקולים הרלוונטיים ואקבל החלטה לבאן או לבאן מתוקף סמכותי וחוקית.

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

ניצבים להגנת המשטרה והדמוקרטיה

ט"ז באב תשפ"ה

10/08/2025

לכבוד

ח"כ איתמר בן גביר

<u>השר לביטחון לאומי</u>

הנדון : **<u>קידום הקצינה רב פקד רינת סבן – קדם בג"צ</u>**

מתוך דאגה כנה לשלטון החוק, לפגיעה בשוויון ולעצמאות המקצועית של המשטרה בבואה למלא את תפקידיה אנו פונים אלייך בעניינה של הקצינה שבנדון.

1. הקצינה רב פקד רינת סבן משרתת במשטרת ישראל במשך 24 שנים כקצינה מצטיינת באגף החקירות עם נתונים אישיים גבוהים מהממוצע ותיקה האישי ללא דופי . בתאריך 14/10/24 בסגל הפיקוד הבכיר של משטרת ישראל הומלצה הקצינה לתפקיד עוזרת ראש אגף חקירות ומודיעין בדרגת סגן ניצב על תנאי השלמת קורס פיקוד ומטה . ההמלצה הועברה ללשכת השר שחתם בתאריך 29/12/24 על מינויה לתפקיד עוזרת ראש אגף חקירות ומודיעין בדרגת כתף סגן ניצב . הקצינה סיימה בהצלחה את קורס פיקוד ומטה בשירות בתי הסוהר בתאריך 28/04/2025 (עם קצין אחר שקודם) .

2. הקצינה לא קודמה בסיום הקורס עקב התנגדותך על רקע התנהלותה בהליכים משפטיים שבהם נדרשה הקצינה להעיד . העדות ניתנה זמן רב לאחר החקירה במסגרת שני תיקים (אוריך, וראש הממשלה – כעדת הגנה) כאשר הינה קצינה זוטרה ולא שימשה כממונה על החקירה. יודגש כי לא ננקט נגדה ולא כנגד גורמי החקירה האחרים כל הליך משמעתי בקשר לחקירות אלה.

3. בעקבות סירובך לחתום על קבלת הדרגה פנו אליך בתאריך 21/07/25 המשנים ליועצת המשפטית לממשלה ד"ר גיל לימון עו"ד, ושרון אפק עו"ד אשר הביעו במכתבם את החשש להתערבות פוליטית פסולה באי קידום קצינת משטרה משיקולים לא מקצועיים ולא ענייניים שיש בהם כדי להרתיע קציני משטרה המבצעים את תפקידם מלטפל בתיקים פליליים כנגד חברי ממשלה ומקורביהם. זאת בנוסף להפרה בוטה של העקרונות עליהם התחייבת בפני בית המשפט העליון. נוכח עובדות אלה נדרש להשלים את ההליך לאלתר לשם הפסקת הפגיעה בקצינה כמו גם בהליך המתנהל והרתעת עדים נוספים.

4. בתאריך 22/07/25 השבת לפניית הייעוץ המשפטי וראית במכתבם התערבות פוליטית בוטה ופסולה תוך העלאת נימוקים שונים המצדיקים לטעמך את אי קידומה של הקצינה. המענה שלך לייעוץ המשפטי זכה לתשובה מפורטת של המפקח הכללי רב ניצב דני לוי מתאריך 24/07/25 הדוחה את ההשגות שהועלו במכתבך לייעוץ המשפטי . המפקח הכללי כתב במכתבו שמדובר בקצינה מצטיינת הראויה לקידום בפרט שהמינוי נחתם על ידי השר והקצינה ממלאת בפועל את התפקיד חודשים ארוכים בהצלחה רבה.

5. בתאריך 31/07/25 נשלח מכתב נוסף מהייעוץ המשפטי אליך לאחר בחינת תשובת המפקח הכללי תוך שנקבע שבמצב דברים זה **אין עילה משפטית או אחרת** לאי - הענקת דרגת סגן ניצב לרב פקד רינת סבן בהמשך לאישור עליו חתם השר . היעוץ המשפטי סבור שיש להשלים את ההליך לאלתר ללא עיכוב נוסף. כמו כן צוין במכתבם שמדובר בפגיעה קשה בהליך המתנהל, בשלטון החוק ובקצינה באופן הסותר את מסמך העקרונות המתייחס לממשק בין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל שהוגש לבית משפט ומחייב את השר .

6. עד למועד כתיבת המכתב טרם קיבלה הקצינה את דרגתה . נוכח הפגיעה וגרימת העוול האישית לקצינה , הפגיעה הקשה בשלטון החוק , פגיעה בשוויון ובחופש הפעולה המקצועי שיש בו כדי לערער את עצמאות מנגנוני החקירה של המשטרה , אנו פונים אליך להפעיל את סמכותך ולחתום על העלאה בדרגה לקצינה לאלתר.

7. ככל שלא תענה בחיוב לבקשתנו לא יהיה מנוס מלפנינו אלא לעתור כנגדך לבית המשפט על מנת שיבחן את שיקול דעתך ויאמר את דברו בעניין זה.

בברכה

ניצבים להגנת המשטרה ודמוקרטיה

מפכ"לים וניצבים בדימוס

<u>העתק</u>

היועצת המשפטית לממשלה.

המפקח הכללי משטרת ישראל.

פרקליט המדינה.

היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי.

ראש אגף חקירות ומודיעין משטרת ישראל.

היועץ המשפטי למשטרת ישראל.

נספח מש/25

פסק הדין בעניין רינת סבן

עמ' 350

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 60933-09-25 סבן ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט דוד גדעוני

העותרות

1. רפ"ק רינת סבן
2. התנועה למען איכות השלטון בישראל
3. קבוצת ניצבים (ומפכ"לים) בדימוס להגנת המשטרה והדמוקרטיה

ע"י ב"כ עוה"ד רחל אל-שי רוזנפלד ותומר נאור

נגד

המשיבים

1. השר לביטחון לאומי

ע"י ב"כ עו"ד דוד פטר

2. רב ניצב דניאל לוי
3. משטרת ישראל
4. היועצת המשפטית לממשלה

ע"י ב"כ עו"ד קרן יוסט-רוזנבלום, פרקליטת מחוז ירושלים (אזרחי)

<u>פסק דין</u>

עניינה של העתירה שלפניי בטענות כי המשיב 1, השר לביטחון לאומי (**השר**), מסרב שלא כדין לאשר את קידומה של העותרת 1 (**העותרת**) לדרגת סגן ניצב במשטרה, וזאת לפי הטענה משיקולים זרים ועל רקע מעורבותה בחקירות ומתן עדות בתיקים פליליים נגד ראש הממשלה ויועציו.

<u>עיקרי התשתית העובדתית</u>

1. העתירה הוגשה על ידי שלוש עותרות: העותרת עצמה; התנועה למען איכות השלטון בישראל (**התנועה לאיכות השלטון**) שייצגה את העותרת בפניות שקדמו לעתירה ומייצגת אותה בעתירה עצמה; וקבוצת ניצבים (ומפכ"לים) בדימוס להגנת המשטרה והדמוקרטיה (**קבוצת ניצבים**). העתירה הוגשה נגד השר, שיוצג בנפרד לאחר שניתן לו היתר לכך, ונגד מפכ"ל המשטרה, משטרת ישראל והיועצת המשפטית לממשלה. שלושת האחרונים יוצגו במאוחד על ידי פרקליטות המחוז ויכונו להלן **המשיבים** (ההפניות לנספחי העותרות יסומנו – **ע/..**; נספחי השר – **ש/..** ונספחי המשיבים – **מ/..**).

מסמך זה חתום דיגיטלי
חתימה מאובטחת ומוכרת

2. בפתח הדברים נעמוד על עיקרי התשתית העובדתית העולה מכל מה שהוגש.

3. העותרת היא קצינת משטרה בדרגת רב פקד המשרתת במשטרת ישראל כ- 24 שנים. מדובר בקצינה מצטיינת שהוערכה על ידי גורמי המקצוע במשטרה כבעלת נתונים גבוהים במיוחד. מזה למעלה משנה היא משמשת בתפקיד עוזרת לראש אגף החקירות והמודיעין (**אח"מ**) שהוא תפקיד בתקן סגן ניצב (**סנ"צ**). במהלך השנים מילאה שורה של תפקידים במשטרה. בשנת 2018 מונתה לתפקיד קצינת חקירות בדרגת פקד. בשנת 2019 מונתה לתפקיד ראש מחלק חקירות וביום 18.9.20 הועלתה לדרגת רב פקד כמצטיינת (ע/1, נספח 1 לעתירה).

4. במהלך שירותה במשטרה שימשה העותרת בשנת 2019 כקצינה זוטרה בתיקי חקירה נגד יועציו של ראש הממשלה (אלה נדונו בבש"פ 7917/19 **אוריך נ' מדינת ישראל** (25.12.19); בש"פ 1758/20 **אוריך נ' מדינת ישראל** (26.1.21); דנ"פ 1062/21 **אוריך נ' מדינת ישראל** (11.1.22); להלן: **פסיקת בית המשפט העליון בעניין חקירת יועצי ראש הממשלה**). בעקבות חקירה זו הוגש כתב אישום נגד יועצי ראש הממשלה ותיק זה עודנו מתברר (ס' 1(ט) ל-ע/8; ע' 5, ש' 31-32 לפרוטוקול). כן השתתפה העותרת כקצינה זוטרה בחקירת 'תיק 4000' שבגינו הוגש כתב אישום שעודנו מתנהל נגד ראש הממשלה (ת"פ (מחוזי י-ם) 67104-01-20 **מדינת ישראל נ' נתניהו**, להלן: **תיק 4000**). בהמשך הדרך ובדיעבד העלה השר טענות על יסוד מעורבות העותרת בתיקי החקירה האמורים. לאלה נידרש להלן. כאמור לעיל, בשלהי שנת 2020 הועלתה העותרת לדרגת רב פקד.

5. ביום 14.10.24 התקיים בסגל הפיקוד הכללי של המשטרה (**הספ"כ**) "דיון שיבוצים קידום לסנ"צ" בראשות מפכ"ל המשטרה. בדיון הוחלט להמליץ על מינויה של העותרת לתפקיד עוזרת ראש אח"מ, שהוא כאמור תפקיד בדרגת סגן ניצב. היות שהעותרת לא עברה באותה עת קורס פיקוד ומטה (**פו"מ**), שהוא תנאי סף לדרגת סנ"צ, הוחלט שהעותרת לא תקודם לדרגת סנ"צ עד לסיום קורס פו"מ (ש/4, וראו ההערה בשולי הפרוטוקול; מעבר קורס פו"מ הוא תנאי סף לדרגת סנ"צ מכח החלטה פנימית של המשטרה, ראו מ/6, שם נקבע כי קבלת הדרגה תהיה בסיום הקורס).

6. בהתאם להחלטת המפכ"ל בדיון הספ"כ, במהלך חודש אוקטובר 2024 הועברה לשר המלצה למינוי העותרת לתפקיד עוזרת ראש אח"מ בדרגת סנ"צ. במכתב הנלווה לטופס ההמלצה שכותרתו "הנמקה למינוי סנ"צ" צוין כי מאחר שהעותרת אינה בוגרת קורס פו"מ בשלב זה מדובר במינוי לתפקיד בלבד ואילו הדרגה תוענק לה בסיום קורס פו"מ. כך נכתב:

עת"מ 60933-09-25 סבן ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח'

תיק חיצוני:

"מבקשים לאשר מינויה לתפקיד במינוי מקדם סנ"צ בלבד ואילו דרגת הסנ"צ תוענק לקצינה עם סיום קורס הפו"מ" (מ/7).

7. ביום 29.12.24 אישר השר את ההמלצה וחתם על כתב מינוי לעותרת. בכתב המינוי שעליו חתם השר נכתב "הנני ממנה אותך למלא תפקיד של עוזר לראש אגף/לשכת ראש אח"מ בדרגת סגן-ניצב" (ע/3, מ/8). בהמשך לכך ניתן לעותרת ביום 1.1.25 כתב מינוי לתפקיד עוזר לראש אח"מ בדרגת סנ"צ (ע/2).

8. כאמור לעיל, העותרת החלה למלא בפועל את תפקידה כעוזרת ראש אח"מ.

9. היות שבסמוך לאחר חתימת השר על כתב המינוי לא תוכנן קורס פו"מ במשטרה הוחלט להוציא את העותרת – יחד עם קציני משטרה נוספים – לקורס פו"מ בשב"ס. כפי שנראה בהמשך, השתתפות קציני משטרה בקורס פו"מ בשב"ס, שמתכונתו דומה לקורס פו"מ במשטרה, נעשתה על דעת גורמי המקצוע במשטרה, וכאמור יחד עם העותרת יצאו לקורס גם שני קציני משטרה נוספים. בבחינת הקדמת המאוחר יצוין כי שני קצינים אלה קיבלו דרגת סנ"צ בסיום הקורס או בסמוך לאחר מכן (ע' 8, ש' 17-18 לפרוטוקול).

10. בין התאריכים 3.3.25 – 28.4.25 עברה העותרת את קורס הפו"מ. העותרת השלימה את הקורס בהצלחה רבה ובציון מסכם 95 (ס' 36 לעתירה, ס' 33 לתשובת המשיבים 2-4; ראו גם תעודת בוגר, ע/4 (חרף אי התאמה מסוימת בתאריכי הקורס העניין לא היה במחלוקת)).

11. בין לבין, בחודש מרץ 2025, בעוד העותרת בקורס, היא זומנה מספר פעמים למסור עדות בתיק 4000 המתנהל נגד ראש הממשלה. העותרת שהייתה כאמור קצינה זוטרה בחקירה זומנה להעיד על ידי ההגנה. בהמשך לכך אף נעשו בעניינה של העותרת פרסומים בתקשורת (ראו ס' 11 למכתב השר, ע/7).

12. ביום 2.4.25, בסמוך למועד סיום קורס הפו"מ, הועברה לשר המלצת המשטרה, בחתימת המפכ"ל, לאישור דרגת סנ"צ לעותרת, זאת על מנת שכנהוג וכמקובל תוענק הדרגה לעותרת בטקס סיום הקורס (מ/9; ראו גם ס' 6(ב) ל-מ/6; ראו גם דברי ב"כ השר בדיון כי בדרך כלל מוענקת הדרגה בסיום הקורס, ע' 4, ש' 32 לפרוטוקול; ראו גם דרגת הסנ"צ שצוינה על גבי תעודת סיום הקורס של העותרת ע/4).

13. אישור כאמור לא ניתן עד למועד סיום הקורס – ולמעשה עד עצם היום הזה.

לא הונחה לפניי תשתית עובדתית להתייחסות כלשהי מצד השר להמלצה שהועברה אליו ובכלל זה לפעולה שנעשתה או לבירור שנערך בהקשר זה, על ידי השר או על ידי מי מטעמו, בפרק הזמן שבין קבלת ההמלצה לבין סיום הקורס ולמעשה אף זמן רב לאחר מכן. לטענת העותרת זמן קצר לפני טקס סיום הקורס היא התבשרה בהפתעה כי היא הקצינה היחידה מבין הזכאים לדרגה שהשר לא חתם על אישור קבלת הדרגה שלה, וכי לא תקבל דרגה, וזאת בלא כל הסבר.

14. בתקופה שלאחר סיום הקורס התקיימו שיחות בין גורמי המקצוע במשטרה לגורמים במשרד לביטחון לאומי, ובכלל זה בין המפכ"ל לשר, בניסיון להביא לכך שהשר יחתום על אישור העלאתה של העותרת בדרגה. שיחות אלה לא הניבו תוצאות.

15. ביום 13.7.25 שלחו המְשנים ליועצת המשפטית לממשלה ד"ר גיל לימון ושרון אפק (**המְשנים**) מכתב בעניינה של העותרת ליועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי וליועץ המשפטי למשטרה (**יועמ"ש המשטרה**). במכתב ציינו כי קידומה של העותרת שכבר אושר בתהליך מלא ותקין מעוכב בלא הנמקה, בשונה מקצינים אחרים שסיימו עמה את הקורס וקודמו בדרגה. המְשנים הביעו חשש כבד לשיקולים זרים חוץ משטרתיים בגינם מעוכב הקידום וכן ציינו כי הועבר לעותרת, בעקיפין, מסר שלפיו תוכל להתקדם בדרגה ככל שתסכים לעבור לתפקיד אחר (ע/5).

למעשה – עד לנקודת זמן זו, מחצית חודש יולי 2025 – שלושה וחצי חודשים לאחר שהועברה לשר ההמלצה לאשר לעותרת את הדרגה, וחודשיים וחצי לאחר שסיימה את קורס הפו"מ – לא התקבלה התייחסות כלשהי מאת השר לעניינה של העותרת ולא הוצגו מצדו כל מענה או כל טעם לעיכוב במתן המענה.

16. ביום 15.7.25 שלח השר שני מכתבים: מכתב אחד למְשנים במענה לפנייתם ומכתב שני למר משה בכר, סמנכ"ל בכיר במשרד לביטחון לאומי (**מר בכר**). רק במועד זה, ורק לאחר פניית הייעוץ המשפטי לממשלה, התקבלה התייחסות ראשונה של השר לעניינה של העותרת.

במכתב ששלח למְשנים כתב השר כי פניית המְשנים מעוררת חשד כבד להתערבות פסולה של הייעוץ המשפטי לממשלה בתהליכי העבודה המקצועיים הנדרשים בטרם קידום קציני משטרה וכי אין מקום להתערבות כזו. השר טען כי בפניית המְשנים יש משום איום עליו. עוד ציין כי התברר שיש חוסרים בתשתית העובדתית בעניינה של העותרת, תוך שהפנה בהקשר זה לפסיקת בית המשפט העליון בעניין חקירת יועצי ראש הממשלה, וציין כי ההליך מצוי בבחינה מקצועית טרם גיבוש החלטה (ע/6).

במכתב ששלח למר בכר, סמנכ"ל המשרד, ביקש השר לקבל השלמות עובדתיות בעניינה של העותרת. השר הפנה לפסיקת בית המשפט העליון בעניין חקירת יועצי ראש הממשלה וטען בין היתר כי עולה ממנה לכאורה תמונה מטרידה של הפרת דין, אי הכרת נהלים על ידי העותרת וריבוי פעמים בהם השיבה העותרת לשאלות שנשאלה בבית המשפט כי אינה זוכרת או שביקשה שלא להשיב. השר התייחס לעדות שמסרה העותרת בתיק 4000 המתנהל נגד ראש הממשלה – שבו העידה כאמור מספר חודשים קודם לכן בעת שהייתה בקורס – תוך שהביא ציטוטים של קטעי עדות שונים שבהם הדגיש את המקומות שבהם השיבה העותרת שאינה זוכרת. השר ביקש התייחסות גם לציון שניתן לעותרת במרכז הערכה, שהוא לדבריו ציון נמוך המהווה "נתון מטריד"; ולכך שהעותרת עברה קורס פו"מ בשב"ס ולא במשטרה תוך שהפנה לכתבה שהתפרסמה באתר כלכליסט שממנה כך נטען עולה לכאורה שמדובר ב"הליך מהיר ומיוחד בעניינה"; כן ביקש לבחון את הצורך של ראש אח"מ בשני עוזרים אישיים והעלה טענות ביחס למועד ולאופן שבו הועברה אליו ההמלצה להעלאת העותרת בדרגה (ע/7).

17. <u>עמדת היועץ המשפטי למשטרה</u> – ביום 16.7.25 העביר יועמ"ש המשטרה, תנ"צ אלעזר כהנא, לייעוץ המשפטי לממשלה, התייחסות מפורטת לכל אחת ואחת מהטענות שהעלה השר במכתביו הנזכרים (ע/8).

בשורה התחתונה ציין יועמ"ש המשטרה כי העותרת היא קצינה מצטיינת שאין כל מניעה לקידומה וכל ניסיון להציג את הדברים אחרת חוטא לאמת; כי הטענות שהועלו מציפות סוגיות שאינן חריגות וחלקן שגויות, כאשר "סוגיות אלה הוצפו בעניינה של [העותרת] ולא הוצפו במקרים זהים קודמים"; וכי אין כל עילה למנוע מהעותרת את קבלת הדרגה לאחר שהמינוי כבר נחתם על ידי השר כדין ולאחר שהיא ממלאת את תפקידה בפועל בהצלחה מזה חודשים ארוכים.

באשר לטענות הפרטניות שהועלו בעניינה של העותרת כתב יועמ"ש המשטרה כך:

<u>חקירת יועצי ראש הממשלה</u> – בכל הנוגע לטענות בנוגע להתנהלותה של העותרת בקשר לחקירת יועצי ראש הממשלה, ציין יועמ"ש המשטרה כי מדובר בחקירה משנת 2019, כשהעותרת – שהייתה אז קצינה זוטרה בדרגת פקד – לא הייתה הממונה על החקירה וממילא לא קיבלה החלטות עצמאיות ביחס לניהול החקירה ולפעולות החקירה, וכאשר כל פעולותיה נעשו תחת הנחיות הדרג הפיקודי והייעוץ המשפטי ביחידה ובאישור הממונים עליה. יועמ"ש המשטרה ציין כי מדובר באירוע שאירע לפני שנים לא מעטות ואשר לא היו

לו השלכות אישיות כלפי העותרת במישור המשמעתי או הפיקודי, וממילא אינו מחויב בדיווח לקראת קידומה. עוד הוסיף כי גם אם העותרת לא הכירה נוהל משטרתי כלשהו בהיותה קצינה זוטרה לפני שש שנים ודאי שאין בכך כדי למנוע את קידומה כיום בהינתן כלל נתוניה האישיים, יכולותיה המוכחות וההישגים שאליהם הגיעה בשירותה.

עדות העותרת בתיק 4000 – בכל הנוגע לעדות שמסרה העותרת בתיק המתנהל נגד ראש הממשלה, ציין יועמ"ש המשטרה כי קשה להבין את הביקורת בעניין זה. בהקשר זה ציין כי העותרת זומנה להעיד כעדת הגנה, כי לא בוצעו לה ריענון זיכרון והכנה לקראת הדיון, וכי העידה שנים רבות לאחר החקירה ועל כן מטבע הדברים לא זכרה פרטים כאלה ואחרים. עוד הוסיף כי העותרת הייתה קצינה זוטרה בחקירה, ולא ניתן לצפות שתזכור את כלל הפרטים, ההנחיות וההחלטות שקיבלו דרגים שמעליה או מי קיבל איזו החלטה. בנסיבות אלה מדובר בתשובות שגרתיות הנשמעות על דוכן העדים חדשות לבקרים ואין בהן כל דבר חריג הראוי לציון.

יועמ"ש המשטרה ציין כי כלל האמור אינו יכול להוות עילה למניעת הקידום לדרגה בכירה, כי לא נמצא לנקוט בכל הליך משמעתי או פיקודי ביחס לעותרת וכי מדובר באירועים שאינם מחייבים ואינם מצדיקים דיווח קודם למינוי. יועמ"ש המשטרה הוסיף כי "אינני מכיר פניות מסוג זה למשטרה במסגרת הליכי קידום. איני מכיר שהמשרד בוחן עדויות (שגרתיות) של קצינים במהלך שירותם ומתייחס אליהן במהלך הליך הקידום. הסברה כי ניתן לסרוק ולבחון את עדויותיהם הרבות של קציני משטרה במסגרת תפקידם ולהתייחס לכל הערה של בית המשפט טרם הליך מינוי אינה מוצדקת וממילא גם כלל אינה בת ביצוע. ניתן להתייחס רק לאירועים משמעותיים שבעקבותיהם ננקטו צעדים פיקודיים או משמעתיים ואלה ממילא מחויבים בדיווח למשרד טרם המינוי" (קו תחתי הוסף). בהמשך הוסיף כי הטענות החריגות שהועלו כלפי העותרת נוגעות לתיקים שבהם מעורבים ראש הממשלה ודוברו, תיקים שעדיין מתנהלים, וכי עניין זה כשלעצמו מעורר קושי.

נתוניה האישיים של העותרת – יועמ"ש המשטרה ציין כי מדובר בקצינה מצטיינת "בעלת נתונים גבוהים במיוחד, הרבה מעל הממוצע", וכי ציון 5 שקיבלה במרכז הערכה – שאליו התייחס השר כאל נתון מטריד – אינו חריג, כי 20% מהקצינים שמונו לדרגת סנ"צ בעשור האחרון קיבלו ציון כאמור ומטה, וכי נתוני ציון מרכז הערכה הועברו למשרד טרם חתימתו של השר על מינויה של העותרת לתפקידה כעוזרת ראש אח"מ והיו ידועים. יועמ"ש המשטרה הוסיף כי "לא ברור מדוע דווקא בעניינה של [העותרת] הועלתה, באופן חריג, הטענה בעניין זה, ובפרט שמדובר בקצינה שנתוניה האישיים האחרים, כאמור, מעולים" (קו תחתי הוסף).

קורס פו"מ בשב"ס ולא במשטרה – בהקשר זה כתב יועמ"ש המשטרה כי "גם במקרה זה, אין מדובר באירוע ייחודי" בהינתן שבמועד הרלבנטי לא התקיים קורס משטרתי. הוסבר כי תכנית קורס הפו"מ של שב"ס עברה שינוי כך שמתכונת הקורס דומה לקורס של משטרת ישראל וכי במקביל לכך שקציני משטרה משתתפים בקורס פו"מ בשב"ס, קציני שב"ס וארגונים מקבילים עוברים לעיתים קורסים במשטרה, תוך שהמשטרה והארגונים האחרים רואים בכך יתרון באופן המאפשר היכרות טובה יותר ובלא שנשמעה עד עתה כל הערה בעניין. כמו כן, הזכיר יועמ"ש המשטרה כי בקורס הנדון בשב"ס השתתפו, מלבד העותרת, עוד שני קציני משטרה שאחד מהם כבר קיבל מינוי ודרגה מידי השר והשני מיועד לקידום וכי "לא ברור מדוע הטענה מועלית דווקא בעניינה של [העותרת]" (קו תחתי הוסף).

בכל האמור בצורך בשני עוזרים אישיים לראש אח"מ הבהיר יועמ"ש המשטרה כי הטענה שהועלתה בעניין היא בבחינת טעות, כי אין מדובר בכפל תפקידים אלא בעוזר אישי אחד ובעוזר לענייני משפט הנדרש לראש אח"מ בשל הסוגיות הרבות המונחות לפתחו בענייני משפט וחוק. צוין כי "גם כאן שאלה מסוג זו עולה דווקא כעת וביחס לקצינה [העותרת]" (קו תחתי הוסף) על אף שמדובר במצב קיים שבו שני התפקידים ושני התקנים פועלים במקביל שנים רבות.

יועמ"ש המשטרה התייחס במענה גם לטענות באשר להליך מול המשרד לביטחון לאומי, תוך פירוט ההליך כפי שהובא לעיל ותוך שהובהר כי למשרד הועברו כלל המסמכים והמידע הנדרש בהתאם לנהלים.

בסיכום המכתב כתב יועמ"ש המשטרה, כפי שכבר הובא לעיל, כי מדובר בקצינה מצטיינת שאין כל עילה למנוע את קידומה, תוך שציין כי הטענות השונות הועלו באופן חריג בעניינה בלא שהועלו במקרים זהים קודמים.

18. במכתב נוסף מיום 14.7.25 ששלח למִשנים התייחס יועמ"ש המשטרה להליך קידומה של העותרת והבהיר כי החל ממועד סיום קורס פו"מ מקבלת העותרת שכר לפי דרגת סנ"צ על בסיס אישור השר וחתימתו. עוד ציין כי חתימת השר על הדרגה, מעבר לחתימתו על המינוי, הוא נוהג שאין לו מקור מחייב בדין וכי נראה שאינו מקים מניעה חוקית להעניק לעותרת דרגת סנ"צ על בסיס חתימת השר מיום 29.12.24 על המינוי (מ/10). היינו, יועמ"ש המשטרה הביע את עמדתו כי אישור השר משלהי 2024 כלל גם אישור להעלאת העותרת בדרגה.

19. ביום 20.7.25 השיב גם יועמ"ש המשרד לביטחון לאומי לפניית המְשנים. במענה ציין כי בהתאם לנוהל המשרדי המלצות על מינויים מועברות ללשכה המשפטית לשם קבלת חוות דעת ככל שנמצא כי נתוני המשמעת של המועמד מצדיקים מעורבות של הלשכה המשפטית, דבר שלא קרה בעניינה של העותרת (ע/9).

20. בימים 21.7.25 ו-22.7.25 נעשתה חליפת מכתבים נוספת בין המְשנים לבין השר (ע/10, ע/11).

ביום 21.7.25 שלחו המְשנים לשר מכתב נוסף בו עמדו על כך שנוכח מכתביו של השר מתחזק החשש להתערבות פוליטית פסולה בקידום העותרת; כי עולה שאופן התנהלותו של השר בעניינה של העותרת הוא חריג וחסר תקדים; כי לא ניתן להשתחרר מהרושם שנעשה מאמץ לפגוע בעותרת על רקע ביצוע תפקידה בתיקים הפליליים הנוגעים לראש הממשלה וליועציו; וכי מדובר בהתנהלות שעלולה להרתיע קציני משטרה מלבצע את תפקידם ולטפל בתיקים פליליים נגד חברי ממשלה ומקורביהם. עוד נטען כי באישור שנתן השר לקידום העותרת עוד ביום 29.12.24 בהמשך להמלצה ליתן לה דרגת סנ"צ בכפוף להשלמת קורס פו"מ, יש משום החלטה מינהלית שלמה כשהחתימה עתה מהווה אקט פורמלי בלבד שלא ניתן לנצלו לרעה (ע/10).

ביום 22.7.25 השיב השר למְשנים וחזר על טענותיו בדבר התערבות פסולה של הייעוץ המשפטי לממשלה בתהליכי הקידום המקצועיים. השר ציין כי בניגוד לנטען אין מדובר בהחלטה מינהלית שהושלמה כיוון שטרם אישר את הקידום בדרגה, וכי בפנייה אליו מתעלמים המְשנים משורה של נתונים שיש לשקול בטרם החלטה, כנזכר במכתבו מיום 15.7.25 (ע/11).

21. <u>עמדת מפכ"ל המשטרה</u> – ביום 24.7.25 נתן מפכ"ל המשטרה מענה מפורט לסוגיות שהעלה השר במכתביו בעניינה של העותרת וזאת כפי שציין לאחר שכל הסוגיות נבחנו על ידי גורמי המקצוע (מ/11).

בכל האמור <u>בהליכים המשפטיים נגד יועצי ראש הממשלה ובתיק 4000 המתנהל נגד ראש הממשלה</u>, עמד המפכ"ל על כך שהעותרת הייתה קצינה זוטרה, כי פעלה במסגרת מילוי תפקידה, כי לא נשקלו בעניינה הליכים משמעתיים או מינהליים כלשהם וכי ממילא אין מדובר באירועים המחויבים דיווח בהתאם לנוהלי המשרד לביטחון לאומי. המפכ"ל ציין אף הוא כי העותרת לא הייתה הממונה על חקירת יועצי ראש הממשלה וכי היא פעלה באישור. עוד הוסיף כי "<u>ביחס לאף אחד מהגורמים שעסקו בחקירה לא ננקט צעד כלשהו</u>

עת"מ 60933-09-25 סבן ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח'

תיק חיצוני:

וקידומם לא עוכב" (קו תחתי הוסף), אין כל הצדקה להסיק מסקנות בעניין זה ביחס לעותרת ואין בהערות שהוערו כדי למנוע את קידומה. גם ביחס לעדותה בתיק 4000 קבע כי אין בתשובות שנתנה בעדות, שהן תשובות שגרתיות הנשמעות על דוכן העדים, כל דבר חריג הראוי לציון. המפכ"ל הדגיש כי אין כל מניעה משמעתית לקידומה של העותרת ואין בעניינה כל דיווחים, ממילא אין כל דיווח שיכול להעלות מורכבות כלשהי לקידומה. המפכ"ל חזר על כך שמדובר בקצינה מצטיינת בעלת נתונים גבוהים במיוחד, הרבה מעל הממוצע, וכי נתוני מרכז הערכה שעליהם הצביע השר – אשר הועברו לשר קודם לאישורו את המינוי לכתחילה – אינם חריגים ואינם מהווים חסם לקידום. המפכ"ל ציין כי העותרת עברה קורס פו"מ בשב"ס ולא במשטרה משום שבמועד הרלבנטי לא תוכנן קורס משטרתי, ומשעברה את הקורס "איננו רואים מקום לשלבה בקורס פו"מ נוסף במשטרה" תוך שהדגיש שקצין משטרה נוסף ששולב באותו הקורס כבר קודם לאחריו לדרגת סנ"צ. המפכ"ל התייחס גם לטענות באשר לצורך בשני עוזרים לראש אח"מ ולהליך המינוי והדיווח למשרד לביטחון לאומי.

את מכתבו חתם המפכ"ל בדברים הבאים:

> "מדובר בקצינה מצטיינת, הראויה לקידום, ובפרט לאחר שהמינוי כבר נחתם על ידי השר כדין ולאחר שהיא כבר ממלאת את התפקיד בפועל בהצלחה מזה חודשים ארוכים.
>
> בפניה שהועברה למשטרה עלו טענות שונות, רובן מציפות סוגיות שאינן חריגות וחלקן כנראה שגויות. **סוגיות אלה הוצפו באופן חריג בעניינה של [העותרת] ולא הוצפו במקרים זהים קודמים**. אשר על כן, אין מניעה כלשהי לקדם את [העותרת]"

(קו תחתי והדגשה הוספו).

22. על פני הדברים, משניתן מענה לסוגיות שהעלה השר, לכאורה לא עמדה בפני השר, למצער בשלב זה, כל מניעה להידרש להמלצת המשטרה בדבר קידומה של העותרת בדרגה וליתן החלטה בעניין. לא כך היה.

23. ביום 10.8.25 פנתה קבוצת ניצבים, היא העותרת 3, לשר בדרישה כי יחתום על העלאתה של העותרת בדרגה לאלתר (ע/13, ראו גם התזכורת ע/14). בהמשך פנתה גם העותרת, באמצעות התנועה לאיכות השלטון, לשר בעניין זה (ע/15).

24. בין לבין ביום 17.8.25 שלח השר מכתב נוסף למר בכר, סמנכ"ל במשרד. במכתב ביקש השר כי יתקיים דיון נוסף בספ"כ בכל השאלות והסוגיות שעלו במכתביו ותוך התייחסות למשקל שיש לתת להן וכי העתק הפרוטוקול יועבר אליו (ש/5). זאת, על אף שמפכ"ל

המשטרה הבהיר באורח מפורש כי הטענות שהועלו על ידי השר הועלו באורח חריג אך בעניינה של העותרת וכי לגופן אין בהן להקים מניעה לקידומה של העותרת בדרגה.

25. ביום 9.9.25 הגישה היועצת המשפטית לממשלה הודעת עדכון מטעמה בבג"ץ 9037-08-24 **(ההליך בבג"ץ)**.

ההליך בבג"ץ נסב על עתירות שהוגשו על מנת שבית המשפט יורה לראש הממשלה להפעיל את סמכותו ולהעביר את השר מתפקידו כשר לביטחון לאומי על רקע טענות להתערבות פוליטית אסורה בפעילותה השוטפת של המשטרה. בתגובה מקדמית לעתירות שהגישה היועצת המשפטית לממשלה היא עמדה בין השאר על הצורך בערובות שימנעו מהשר לנצל את הסמכויות הנתונות לו בעניין מינויים במשטרה, ושימנעו התערבות פוליטית אסורה בפעילות המשטרה (מ/3). לתגובה צורף מסמך עקרונות שגובש בהסכמה בין היועצת המשפטית לממשלה לבין השר (נספח א' ל-מ/3). בכל האמור במינויים נקבע שם כי "תהליך המינוי עד לדרגת ניצב (לא כולל) יתקיים על בסיס המלצותיו המקצועיות של הספ"כ והמפכ"ל, ודחייתן תחייב הנמקה בהתאם לדין".

כאמור, ביום 9.9.25 הגישה היועצת המשפטית לממשלה הודעת עדכון בהליך בבג"ץ (מ/4). בהודעה ציינה כי חרף התחייבויות השר מופרים העקרונות ומופר הדין באופן שיש בו כדי להוסיף ולפגוע בפעילותה התקינה, המקצועית והממלכתית של המשטרה, וביקשה לקבוע דיון דחוף בעתירות. בהודעתה פירטה היועצת המשפטית לממשלה מספר דוגמאות לתמיכה בעמדתה. אחת הדוגמאות התייחסה לעיכוב קידומה של העותרת לפי הנטען שלא כדין (שם בס' 10).

26. ביום 11.9.25, לאחר פניית העותרת לשר בדרישה לאשר את הדרגה לאלתר (ע/15), פנה השר במכתב לראש אגף משאבי אנוש במשטרה **(ראש אמ"ש)** (ע/16). במכתב ביקש השר, עתה מראש אמ"ש, כי יתקיים דיון נוסף בספ"כ בכל השאלות והסוגיות שעלו במכתביו ותוך התייחסות למשקל שיש לתת להן וכי העתק הפרוטוקול יועבר אליו. בהקשר זה ציין השר כי מהתשובות שקיבל עולה כי המידע בעניינה של העותרת שעליו עמד לא היה ידוע למפכ"ל ולכל הפחות לא נדון בספ"כ. במכתבו ציטט השר קטע מפסק הדין של בית המשפט העליון בדיון הנוסף בעניין חקירת יועצי ראש הממשלה (דנ"פ 1062/21).

27. באותו היום, 11.9.25, שלח השר מכתב נוסף למִשנים שבו חזר על עמדתו בדבר ההתערבות הפסולה של הייעוץ המשפטי לממשלה בתהליכי העבודה המקצועיים הנדרשים בטרם קידום קציני משטרה (ש/6). במכתב שב השר וציין כי בפסיקה בעניין חקירת יועצי ראש

הממשלה השמיע בית המשפט העליון – כך לפי הנטען – ביקורת קשה על התנהלותה של העותרת והוסיף כי לא ניתן להתעלם מביקורת זו. עוד כתב השר כי שינוי עמדת הייעוץ המשפטי לממשלה בהליך בבג"ץ הוא ניסיון להלך אימים על השר ולבצע ניסיון סחיטה של ממש.

28. ביום 12.9.25 פנו העותרת והתנועה לאיכות השלטון למפכ"ל המשטרה בדרישה שלא לכנס את הספ"כ לדיון שיבוצים נוסף בעניינה של העותרת וטענו כי פניית השר בהקשר זה נעשתה משיקולים פוליטיים, זרים ואסורים (ע/17).

29. ביום 17.9.25 השיבה ראש אמ"ש לפניית השר (מ/12). בתשובתה הובהר, פעם נוספת, כי אין כל מניעה משמעתית או מורכבות לקידומה של העותרת בדרגה וכי המפכ"ל החליט ש"אין כל צורך לחזור לדיון בפני ספ"כ ארצי בעניינה כאשר אין כל שינוי בתשתית המשמעתית בעניינה".

במכתבה ציינה ראש אמ"ש ביחס להליכים המשפטיים שאליהם הפנה השר במכתביו – בעניין חקירת יועציו של ראש הממשלה ובתיק 4000 – כי לא נשקלו או ננקטו הליכים משמעתיים או מינהליים כלשהם נגד העותרת; כי לא היה מקום להעביר דיווח כלשהו בהקשר זה במסגרת דיווח המשמעת המועבר לספ"כ שדן בקידומה וכי המצב שהיה קיים אז, כמו גם היום, הוא שלא קיימים דיווחים משמעתיים בעניינה של העותרת. ראש אמ"ש הוסיפה ופירטה ביחס לתלונה למח"ש שהגיש מר אוריך, יועצו של ראש הממשלה, בנוגע לאופן החיפוש במכשיר הטלפון הסלולרי שלו בעת חקירתו. בעניין זה ציינה שלא נמצא כי המעשים בוצעו בזדון או בחוסר תום לב וכי המשטרה פעלה להפקת לקחים, תוך עדכון ההנחיות והנהלים, והטמעה בהכשרות ובבדיקות עיתיות. כאמור, ביחס לעותרת הודגש כי היא כלל לא הוזנה כמעורבת על ידי מח"ש בתיק, היא כלל לא נחקרה, כי לא נמצא שיש מקום לקבל ממנה התייחסות כלשהי, ולא נשקל לנקוט נגדה צעדים משמעתיים או פיקודיים.

משכך, וכפי שכבר צוין לעיל, בהעדר כל שינוי בתשתית המשמעתית בעניינה של העותרת, עדכנה ראש אמ"ש את השר בהחלטת המפכ"ל שלפיה אין בכוונתו לקיים דיון נוסף בספ"כ בעניינה של העותרת.

חרף האמור, אף שהובהר לשר כי אין כוונה לכנס את הספ"כ פעם נוספת, ואף שחלפו מאז למעלה מארבעה חודשים נוספים, טרם התקבלה – לא במועד זה ולא בכלל – החלטה של השר בעניין קידומה של העותרת.

30. לאחר הדברים האלה הגישו העותרות את עתירתן. תחילה הוגשה העתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ (בג"ץ 50195-09-25), ולאחר שזו נדחתה על הסף ביום 21.9.25 מחמת קיומו של סעד חלופי (ע/18), הוגשה העתירה לבית משפט זה.

31. <u>הערה מקדימה ביחס לפסיקת בית המשפט העליון בעניין חקירת יועצי ראש הממשלה</u> –

בטרם נידרש להליכי העתירה ולטענות הצדדים, נתייחס בקצרה לפסיקת בית המשפט העליון בעניין חקירת יועצי ראש הממשלה, שהשר הפנה במכתביו לאמירות שונות שנאמרו בה ביחס לעותרת כבסיס לעמדתו. כפי שצוין לעיל השר עשה כן זמן רב לאחר שהועברה אליו ההמלצה לאישור הדרגה לעותרת ורק לאחר עיכוב ניכר ופניית המְשנים אליו בעניין. רקע הדברים, בתמצית, בחשד שהועלה כלפי יועצי ראש הממשלה לביצוע עבירה של הטרדת עד כלפי שלמה פילבר, מי שהוסכם עמו שישמש עד מדינה בתיק 4000. במהלך החקירות, שהתקיימו בשלהי שנת 2019, ביצעו חוקרי המשטרה חיפוש במכשירי הטלפון הניידים של היועצים בהסכמתם, אך מבלי שהחוקרים ציינו בפניהם שהם רשאים לסרב לחיפוש בלא שהדבר ייזקף לחובתם, וללא שניתן צו חיפוש.

העניין נדון בבית המשפט העליון בשלושה גלגולים.

<u>הגלגול הראשון</u> – בש"פ 7917/19 **אוריך נ' מדינת ישראל** (25.12.19) נדון לפני כבוד השופט י' אלרון. בית המשפט קבע כי החיפוש שנערך בטלפונים הניידים של יועצי ראש הממשלה נעשה שלא כדין, תוך פגיעה בפרטיותם ותוך שחוקרי המשטרה חרגו מנוהלי המשטרה (למשל בס' 39-43 שם). אלא שהביקורת התמקדה ביחידה החוקרת ולא בעותרת – שהייתה אז קצינה זוטרה – באופן אישי. <u>השר לא הפנה בפניותיו או בתגובתו לעתירה להערות בפסק דין זה שכוונו אל העותרת באופן אישי</u> (ראו גם הדברים בע' 8, ש' 23-24 לפרוטוקול שאינם מפנים לגלגול זה). בסופה של ההחלטה הורה בית המשפט על החזרת הבקשה למתן צווי חיפוש לבית משפט השלום לשם קיום דיון נוסף במעמד הצדדים ובנוכחות בעלי תפקידים במשטרה (ס' 51 שם).

בהמשך להחלטה זו התקיים בינואר 2020 או בסמוך לכך דיון בבית משפט השלום שבמסגרתו נחקרה העותרת. לאחר מכן אישר בית המשפט המחוזי צווי חיפוש שהתבקשו. כך התגלגלו הדברים פעם נוספת לבית המשפט העליון.

עת"מ 60933-09-25 סבן ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח'

תיק חיצוני:

הגלגול השני – בש"פ 1758/20 **אוריך נ' מדינת ישראל** (26.1.21) נדון לפני מותב תלתא: המשנה לנשיאה כבוד השופט ח' מלצר, כבוד השופט (כתוארו אז) נ' סולברג וכבוד השופט ג' קרא. השר הדגיש במכתביו בעיקר דברים שכתב כבוד השופט ח' מלצר בהתייחס לעותרת. בכלל זה העיר כבוד השופט מלצר כי לא ניתנו תשובות מספקות לכך שרק העותרת הובאה לדיון בבית משפט השלום מטעם היחידה החוקרת, וזאת לשיטתו בניגוד להחלטה בגלגול הראשון (ס' 8(3) לפסק דינו; ראו גם תיאור טענות ב"כ היועצים, בס' 14 לפסק דינו של כבוד השופט נ' סולברג, כי במקום בעלי התפקידים שקיבלו את ההחלטות בחקירה הגיעה "הזוטרה שבהם שלא קיבלה כל החלטה" היא העותרת). השר ציטט את דבריו של כבוד השופט מלצר כי "לכך יש להוסיף את העובדה שבחקירתה פקד סבן [העותרת] הרבתה להשיב שאיננה זוכרת, או ביקשה שלא להשיב לשאלות מסוימות שהופנו אליה בנימוק שהעוררים [היועצים] פנו במקביל למח"ש בתלונה כנגד החוקרים בגין החיפוש הבלתי חוקי שבוצע בטלפונים הניידים שלהם. הבקשה שלא להשיב יכולה להיות מוסברת, בנסיבות, נוכח התלונה שהוגשה למח"ש כאמור ובהקשר לזכויות הנחקרים במח"ש. מאידך גיסא, התשובות שנתנה, לפיהן אין היא זוכרת דברים, מובנות פחות" (שם) וכן את דבריו בהמשך כי: "במקרה שלפנינו פקד סבן הודתה למעשה שלא היתה ערה לדרך ההסכמה הנדרשת ממי שהמשטרה מבקשת לחדור למכשיר הסלולרי שלו (כנגזר מהלכת בן חיים) וכן לנוהל המשטרתי הרלבנטי" (ס' 19 לפסק דינו). ואולם, לשלמות הדברים ראוי לציין כי כבוד השופט סולברג הסתייג מדברי כבוד השופט מלצר תוך שציין כי "התקשיתי עם הערות שהעיר חברי לגבי עדותה של פקד סבן, שלא בהתאם למה שנקבע בערכאה שהתרשמה במישרין מעדותה" (ס' 66(א) לפסק דינו).

בהמשך הדברים, ונוכח מחלוקות שהתגלו בין עמדות השופטים בסוגיות העקרוניות, נדונו הדברים פעם נוספת בבית המשפט העליון במסגרת דיון נוסף.

הגלגול השלישי – דנ"פ 1062/21 **אוריך נ' מדינת ישראל** (11.1.22) נדון לפני הרכב מורחב של תשעה שופטים בראשות כבוד הנשיאה א' חיות. במסגרת הדיון הנוסף נדונו שתי פרשות – פרשת יועצי ראש הממשלה ופרשה נוספת. הדיון התמקד מטבע הדברים בסוגיות המשפטיות העקרוניות. השר הדגיש במכתביו כי כלל השופטים היו תמימי דעים שנפלו פגמים חמורים בחקירה וכי חלק מהשופטים נדרשו לשאלה מה הדרך הנכונה שיש ללכת בה על מנת שלא לתמרץ את המשטרה לערוך בעתיד חיפושים בלתי חוקיים (למשל, בפסקאות 8-10 לפסק דינו של כבוד השופט י' אלרון). לצד זאת עמדה כבוד הנשיאה א' חיות על כך שאף שנפלו פגמים בחקירה לא דובר בפגיעה מכוונת או בפגיעה בחוסר תום לב (שם, בפסקה 127). מכל מקום, גם כאן ניכר שהביקורת של בית המשפט התמקדה ביחידה החוקרת ולא בעותרת באופן אישי (למשל, ס' 36 לפסק דינו של כבוד השופט י' אלרון בדבר

היעדר הנחייה והדרכה מספקת לחוקרים). ואכן, השר לא הפנה בפניותיו או בתגובתו לעתירה להערות בפסק דין זה שכוונו אל העותרת באופן אישי (וגם הדברים שצוטטו במכתב השר ע/16, מס' 5 ו- 42-41 לפסק דינו של כבוד השופט י' אלרון, עיקרם אינו בביקורת אישית).

התמונה הכללית היא, אפוא, שהערות בית המשפט התמקדו בביקורת כלפי גורמי החקירה בכללותם ולא התמקדו בעותרת באורח אישי (לצד ביקורת מסוימת שהעלה כבוד השופט מלצר שממנה הסתייג כבוד השופט סולברג). כל זאת, בהליכי חקירה משנת 2019 ועדות מראשית שנת 2020, בעת שהעותרת הייתה קצינה זוטרה, שלא הייתה הממונה על החקירה, כשפעלה לפי הנחיית הממונים עליה ובאישורם, וכאשר לא ננקט צעד כלשהו כלפי מי מהמעורבים האחרים בצוות החקירה שקידומם לא עוכב.

עיקרי ההליכים בעתירה וטענות הצדדים

32. העתירה – ביום 21.9.25 הגישו העותרות את עתירתן לבית משפט זה ובה ביקשו לצוות על השר להורות על קידומה של העותרת לדרגת סנ"צ, וזאת רטרואקטיבית ממועד סיום קורס פו"מ.

בעתירה טענו העותרות בין היתר כי השר מעכב את קידומה של העותרת בדרגה משיקולים זרים, פוליטיים ופסולים, בראשם מעורבותה של העותרת בחקירות ובעדויות בתיקים הפליליים נגד ראש הממשלה ומקורביו; כי השר הופך את סמכותו לכלי פוליטי לניהול חשבונות אישיים תוך פגיעה בעותרת, בשלטון החוק ובאמון הציבור במשטרה כגוף עצמאי ובלתי תלוי; כי ניסיונותיו החוזרים של השר לסכל את קידומה של העותרת והפצת הטענות לתקשורת מעידים כי אין מדובר במחלוקת תמת לב אלא בהתנהלות חריגה וחסרת תקדים שנועדה להתנכל לעותרת; וכי התנהלות זו נועדה לשלוח מסר פסול ומאיים לכלל קציני המשטרה ולחוקרים בתיקי שחיתות רגישים שעלולים לחשוש למלא את תפקידם כראוי שמא יבולע להם.

העותרות הוסיפו וטענו כי בנסיבות העניין סמכות הרשות של השר בכל הנוגע למינויים הפכה לסמכות שבחובה זאת בין השאר לאחר שכבר אישר את מינויה לתפקיד בדרגת סנ"צ עוד בשלהי שנת 2024; כי אי קידומה של העותרת מהווה הפרה של חובת השר ועולה כדי חוסר סמכות במחדל בשים לב לכך שהשר נמנע במכוון מלקבל החלטה סופית בעניינה משך חודשים ארוכים; כי אי קידומה של העותרת נובע משיקולים זרים ופסולים העולים בבירור מהתנהלותו החריגה של השר בעניינה של העותרת, מכלל הנסיבות ותוך הפלייה ברורה

שלה; כי אי קידומה של העותרת לוקה בחוסר סבירות קיצונית בשל הפגיעה בעותרת, במעמדה העצמאי של המשטרה ובאמון הציבור. העותרות הדגישו עוד כי אי קידומה של העותרת ופרסום הדברים בתקשורת פוגע בעותרת, בשמה הטוב ובמוניטין שלה ומפר את זכותה לשוויון. כן טענו כי אי קידומה עומד בסתירה לעמדת היועצת המשפטית לממשלה וגם בשל כך אינו חוקי.

33. בד בבד עם העתירה הגישו העותרות בקשה למתן צו ביניים שיורה לשר ולמפכ"ל שלא לנקוט באמצעים שיש בהם כדי לפגוע בהליך קידומה של העותרת לרבות כינוס מחודש של הספ"כ בעניינה. בהמשך, ומשהודע כי המפכ"ל החליט שאין צורך לקיים דיון חוזר בספ"כ בעניינה של העותרת, נקבע כי לא יתקיים דיון כאמור ולא יינקט כל צעד אחד שעלול לפגוע בקידום קודם למתן הודעה על כך מראש לעותרות ולבית המשפט (החלטה מיום 24.11.25, ראו גם החלטות מימים 21.9.25 ו- 29.9.25).

34. כאמור לעיל, השר יוצג בנפרד בהתאם להיתר שניתן לו לכך. יתר המשיבים – המפכ"ל, המשטרה והיועצת המשפטית לממשלה שכונו לעיל **המשיבים** – יוצגו יחד על ידי פרקליטות המחוז.

35. <u>תשובת המשיבים</u> – ביום 11.11.25 הגישו המשיבים תגובה מקדמית לעתירה ותגובה לבקשה לצו ביניים. בהמשך ביקשו לראות בתגובה זו משום כתב תשובה (בגדרי תגובה מיום 8.1.26).

בתשובה הביעו המשיבים את עמדתם כי דין העתירה להתקבל.

בהקשר זה טענו בין השאר כי השר כבר קיבל החלטה לאשר את מינויה של העותרת לתפקיד ולדרגת סנ"צ; כי הצורך בחתימה הנוספת מקורו בנוהג בלתי מחייב המשלים פרוצדורלית החלטה שכבר התקבלה ושהשר מנסה הלכה למעשה לבטלה; כי השר מעכב את מתן הדרגה בשל עדותה של העותרת בתיק 4000 ובשל השתתפותה בצוות החקירה של יועצי ראש הממשלה בשנת 2019; כי על השר להימנע מכל התערבות בחקירות ספציפיות של המשטרה ומכל השפעה על חוקרי האגף לחקירות ומודיעין ולהרתיעם מפני ביצוע חקירות ללא מורא; כי הטענות המועלות על ידי השר מנוגדות לעמדת הגורמים המקצועיים במשטרה ואינן כאלה שיש בהן כדי להשפיע על שאלת קידומה; כי לא מוכר לגורמי המקצוע במשטרה ובייעוץ המשפטי לממשלה תקדים לבחינת עדות בחקירה ספציפית או התנהלות קצין משטרה בחקירה ספציפית שלא נלוו לה הערות פיקודיות או השלכות משמעתיות, במסגרת שקילת קידום, וזאת בין בתקופת השר המכהן בין בתקופת

שרים קודמים; כי החלטת השר שלא לקדם את העותרת ולבקש דיון נוסף בספ"כ נעדרת כל תשתית, הנמקה או הצדקה ודינה פסלות; כי לא חל כל שינוי נסיבות לאחר אישור השר למינוי העותרת לתפקידה בדרגת סנ"צ; כי גורמי המקצוע והמפכ"ל הודיעו לשר שאין הצדקה לבחינה מחדש וכי אין כוונה לכינוס הספ"כ וכי גם לאחר מכן מבקש השר להימנע ממתן החלטה בעניין דרגתה של העותרת וכך למנוע בפועל את מתן הדרגה בלא כל נימוק או הצדקה לכך.

המשיבים הוסיפו וטענו כי עולה חשש משמעותי כי הימנעותו של השר מהענקת הדרגה מונעת משיקולים זרים, וכי מדובר בהתנהלות הפוגעת באופן חמור ביכולת לנהל תיקים פליליים ושיש בה כדי להלך אימים על שוטרים הממלאים את תפקידם כחוקרים. המשיבים הדגישו את חשיבות עצמאות המשטרה והמינויים בה לשמירה על שלטון החוק והדמוקרטיה. עוד טענו כי חתימת השר על מינויה של העותרת לתפקידה בדרגת סנ"צ כללה כבר אישור להעלאתה בדרגה בכפוף להשלמת קורס פו"מ; כי עמדת השר לבחינה מחדש של עניינה של העותרת נסמכת על שיקולים הנוגעים לעדותה בתיק 4000 ולהערות ביחס למעורבותה בחקירת יועצי ראש הממשלה וכי השר אינו רשאי לשקול שיקולים כאמור ביחס לאופן ביצוע חקירות כשגורמי המקצוע לא סברו שנפל פגם משמעתי; כי גורמי המקצוע, שהם ולא השר בעלי הידע והמומחיות המקצועיים, עמדו על כך שמדובר בנסיבות לא רלבנטיות לשאלת הקידום; כי טענות מסוג אלה שהעלה השר כלל לא נדונות ונבחנות במסגרת בחינת קידומם של שוטרים וקציני משטרה; כי התנהלות השר מהווה חריגה גם ממסמך העקרונות עליו הסכים בהליך בבג"ץ; ולבסוף כי החלטת השר להימנע ממתן החלטה פורמלית משלימה לקידומה של העותרת בדרגה היא פעולה מינהלית פסולה מתוך שיקולים זרים המעלה חשש כבד לפגיעה בעצמאות המשטרה ותוך מתן משקל חריג ושגוי לנסיבות בלתי רלבנטיות.

בתשובה התבקש בית המשפט להורות לשר לאשר את קידומה של העותרת בדרגה באופן מיידי, ולקבוע גם שככל שהשר יימנע מלקיים את צו בית המשפט ישתכלל הקידום מכוח ההחלטה השיפוטית כך שהמפכ"ל יעניק לעותרת דרגת סנ"צ רטרואקטיבית מיום סיום הקורס.

36. מכתב המפכ"ל – ביום 12.11.25 – יום לאחר הגשת תשובת המשיבים – הגישה פרקליטות המחוז לתיק מכתב מאת מפכ"ל המשטרה שהתקבל אצלה לאחר הגשת התשובה.

במכתבו ביקש המפכ"ל להבהיר כי הוא מתייחס אך ורק לעובדות ולתהליכי הקידום בעניינה של העותרת; כי אינו מתייחס לסוגיות משפטיות או לקביעות ערכיות, שהוצגו

כעמדתה של היועצת המשפטית לממשלה בלבד ושהוא אינו עומד מאחורי כל ניתוח משפטי או קביעות כלפי השר; וכי המפכ"ל מסתייג מכל ניסיון לייחס לו אמירה כאילו קיים חשש שהשר לא יקיים צו של בית המשפט.

המפכ"ל הוסיף כי לעמדתו "העותרת היא קצינה הראויה לקידום לדרגת סגן-ניצב, והתקיים בעניינה הליך קידום מקצועי וסדור, כפי שנהוג במשטרת ישראל, לרבות דיון במסגרת הספ"כ הארצי והעברת ההמלצה לקידומה [לשר]. ההחלטה בנוגע לקידומה מצויה בסמכותו של [השר]" (**ס' 4 למכתב**).

37. <u>תשובת השר</u> – ביום 23.11.25 הגיש השר תגובה מקדמית לעתירה ותגובה לבקשה למתן צו ביניים, שבה גם בקשה לסילוק העתירה על הסף. בנסיבות העניין יש לראות בתגובת השר משום כתב תשובה (אף שחרף ההחלטה מיום 25.11.25 לא הוגשו מטעם השר כתב תשובה או בקשה לראות בתגובתו משום כתב תשובה, הרי שבעלי הדין האחרים לא העלו בעניין זה כל טענה לחובת השר, וב"כ השר טען בדיון שנקבע בעתירה את מלוא הטענות ועל יסוד התגובה שהוגשה).

בפתח התגובה העלה השר מספר טענות המצדיקות לשיטתו את סילוק העתירה על הסף: <u>האחת</u>, כי בכך שהעותרת מיוצגת בלא תמורה על ידי התנועה לאיכות השלטון יש משום עבירה פלילית ומתנה אסורה; כל זאת בעת שהעותרת משמשת בתפקיד רגיש באגף החקירות והמודיעין שאליו מופנות לא אחת עתירות של התנועה לאיכות השלטון בדרישה לפתיחה בחקירה נגד אישי ציבור (**דוגמא למענה מיום 15.12.25 לפנייה כאמור הוצג בדיון, ע' 7, ש' 30-31 לפרוטוקול**); שלכך הוסף כי היועצת המשפטית לממשלה מתעלמת מהדברים בעת שהיא צפויה למסור לכל הפחות עדות במסגרת חקירת הפצ"רית; צוין כי ההתנהלות האמורה עולה כדי עבירות פליליות, משמעתיות ואתיות וכי עמותת לביא הגישה על רקע האמור תלונות למשטרה, למח"ש וליועצת המשפטית לממשלה (**ש/3**). <u>השנייה</u>, כי אין בנמצא החלטה מינהלית בת-תקיפה, בהינתן שהשר לא החליט שלא לתת לעותרת דרגה וגם לא החליט על עיכוב אלא רק החליט שהתשתית העובדתית חסרה ושיש להשלימה שלאחר מכן יובא הדבר להכרעתו כך שהעתירה מבקשת למנוע באורח תקדימי את השלמת הליך הבירור בדרג המקצועי; <u>השלישית</u>, כי יש להוציא את התגובה שהוגשה כביכול מטעם המשיבים מתיק בית המשפט. בהקשר זה נטען בין השאר כי היועצת המשפטית לממשלה היא שהגישה את התגובה בעוד שאינה מייצגת את השר (שמיוצג בנפרד) ולאחר שהמפכ"ל "התנער", כך נטען, מהתגובה שהוגשה; כי התגובה אינה נתמכת בתצהיר כדין; כי היועצת המשפטית לממשלה מאיימת באמצעות המִשנים בנקיטת פעולות

להדחת השר; ותוך שהועלו טענות נוספות כלפי היועצת המשפטית לממשלה ובכלל זה בקשר עם פרשת הפצ"ריות ועם כך שעתרה לסעדים מעבר למה שהתבקש בעתירה.

לגופם של דברים נטען בין היתר כי הסמכות להורות על קידום קצין משטרה לדרגת סנ"צ מסורה בלעדית לשר; כי זו נועדה לוודא מרות אזרחית על ארגון בטחוני חמוש; כי ההלכה הפסוקה היא שבית המשפט ינהג בריסון מפליג בכל הנוגע להתערבות בהליכי קידום ומינוי במשטרה; כי הדיון שהתקיים בספ"כ בעניינה של העותרת כלל לא התייחס לתשתית העובדתית הנוגעת אליה; כי לאחר שהתקבלה ההמלצה להענקת דרגה לעותרת השר התעמק בה ואז עלו נקודות הטעונות הבהרה ובכלל זה ביחס לצורך בשני עוזרים לראש אח"מ, ביחס לעדכניות ההמלצה, ביחס לביצוע קורס פו"מ בשב"ס, ביחס לציונה של העותרת במרכז הערכה, וביחס להליכים משפטיים שבהם הייתה מעורבת בעניין יועצי ראש הממשלה ולביקורת שהעלה בית המשפט. בהקשר זה נטען כי בית המשפט הוא מבחינה מוסדית הגורם המבקר את המשטרה בצורה המעמיקה ביותר וכי אין להעלים עין מביקורת שיפוטית על המשטרה. נטען כי מרגע שהשר ביקש הבהרות החל מחול שדים שהעתירה היא המשך ישיר שלו ותוך שהמְשנים ניסו להתערב באורח פסול בהליך הקידום תוך העלאת איומים. עוד נטען כי הטענה כאילו ביסוד התנהלות השר עומדת עדותה של העותרת בתיק 4000 היא בבחינת עלילה של ממש. לבסוף נטען, בלא פירוט ממשי, כי בינתיים נודעו דברים נוספים הדורשים התייחסות ובכלל זה כי הוגשה נגד העותרת תביעה אזרחית על ידי שלמה פילבר.

38. לאחר האמור ובהתאם להחלטה מיום 25.11.25 הגישו העותרות והמשיבים תגובות לטענות הסף שהעלה השר. לאלה נתייחס בהמשך ככל שיידרש. נציין כבר עתה כי בתגובות הובהר כי ייצוגה של העותרת על ידי התנועה לאיכות השלטון אושר מראש על ידי יועמ"ש המשטרה וכי העותרת אף ערכה הסכם ניגוד עניינים על רקע זה. העותרות הוסיפו וטענו כי השר מבקש להתנכל לעותרת אף בהקשר זה ולשם כך כונס בידי חבר סיעתו בכנסת באופן חסר תקדים ובניגוד לעמדת היועצת המשפטית לכנסת, דיון בוועדה לביטחון לאומי של הכנסת בעניין ייצוגה של העותרת בעתירה שלפניי.

39. ביום 25.1.26 התקיים דיון בעתירה. הצדדים השמיעו טענותיהם. הגיעה עת הכרעה.

לשלמות התיאור יצוין כי בתחילת הדיון העלה ב"כ השר בקשת פסלות וזאת על רקע גילוי נאות שמסר בית המשפט למען הזהירות. בקשת הפסלות נדחתה שלאחר מכן הודיע ב"כ השר שאין בכוונת השר לערער עליה (ע' 4, ש' 11 לפרוטוקול). ממילא לא התבקש שלא

להמשיך בדיון כסדרו. הדיון נמשך, הצדדים השמיעו את כלל טענותיהם ואין מניעה ליתן פסק דין.

<u>דיון והכרעה</u>

<u>המסגרת הנורמטיבית – סמכות השר וחשיבות עצמאות המשטרה והמינויים בה</u>

40. ס' 7 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 קובע כי "השר רשאי למנות שוטר או אדם אחר למלא כל תפקיד מתפקידיו של קצין משטרה בכיר או להשתמש בכל סמכות מסמכויותיו, הכל בכפוף לתנאים שנקבעו". "קצין משטרה בכיר" **הוגדר בס' 1 לפקודה** כשוטר בדרגת סגן-ניצב ומעלה.

41. נוהל המשרד לביטחון לאומי 02.01.01 בנושא "גיוס, מינוי, העלאה בדרגה ופרישה של קצונה בכירה במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר" **(נוהל המשרד)** (מ/13) קובע בין היתר את הכללים ואת תהליך הטיפול בדבר מינוי והעלאה בדרגה של קצינים בכירים, בדרגת סנ"צ ומעלה (ס' 1(א)-(ב) לנוהל). בהתאם לנוהל החלטה בדבר העלאה בדרגה של קצינים בכירים היא בסמכות השר (שם), והחלטת השר בדבר העלאה בדרגה תיעשה לאחר שתונח לפניו המלצת מפכ"ל המשטרה (ס' 4(א)(1) לנוהל) שתגובש בהתאם לנוהל המשרד ולנוהלי המשטרה ושתועבר לשר בסמוך למועד גיבושה (ס' 4(ב)(1)(א) ו-(ב) לנוהל). בהתאם לנוהל יצורפו להמלצה בין היתר תיקו האישי של המועמד, נתוני משמעת הנוגעים אליו, ופרוטוקול דיון השיבוצים בעניינו (ס' 4((ב)(2) לנוהל). נהלי המשטרה הוגשו אף הם (מ/14, מ/15).

42. הסמכות מסורה אפוא לשר. אלא שסמכות רחבה זו בתחום המינויים מעלה – כפי שנפסק לא אחת – חשש להשפעה פוליטית על עבודת המשטרה ולחדירת שיקולים פוליטיים לתחומי פעילותה השונים תוך פגיעה בעיקרון החשוב של עצמאות המשטרה.

43. על רקע זה נקבע בפסיקת בית המשפט העליון כי "השר אינו מפכ"ל-על", כי סמכויותיו הן סמכויות של פיקוח, אישור, וקביעת מדיניותה הכללית של המשטרה, אך זאת תוך שמירת עקרון עצמאותה של המשטרה, כגוף שעליו להפעיל את סמכויותיו בנפרד מהמגרש הפוליטי (בג"ץ 8910/22 **פטרושקה נ' ח"כ נתניהו** בפסקה 31 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) י' עמית (21.2.24)).

44. בכל האמור בהליכי מינוי של קציני משטרה בכירים נקבע כי ככלל על השר לקבל את המלצות מפכ"ל המשטרה ביחס לקידום קציני משטרה וכי דחיית מועמד של המפכ"ל מחייבת נימוקים כבדי משקל.

בהקשר זה הביא בית המשפט העליון בעבר בהסכמה את עמדת המדינה שלפיה בהפעלת הסמכות למינוי קצין משטרה בכיר, השר "כפוף לכללי המשפט המנהלי, וככזה הוא מותנה בחובת היוועצות, ושמיעת עמדת המפקח הכללי של המשטרה וגורמים מקצועיים נוספים, עובר למינוי. ככלל המפקח הכללי של המשטרה הוא המציע לשר את מועמדיו לכל תפקיד ותפקיד, שכן הוא, כמי שעומד בראש המערכת, נדרש לעבוד עם הקצין שייבחר. דחיית מועמד של המפקח הכללי, ומינוי אדם לתפקיד שלא על דעת המפקח הכללי טעונים העלאת נימוקים כבדי משקל על-ידי השר, והללו כפופים לביקורת שיפוטית...". **בית המשפט הוסיף ש"**למותר לציין כי אם יסבור מאן דהוא, בעתיד, כי החלטה מסוימת של [השר], בעניינו של קצין זה או אחר, נגועה בפגם מינהלי כגון ניגוד עניינים, משוא פנים או שיקולים זרים, פתוחים שערי בית-משפט זה בפניו, והוא יוכל לבוא ולהשיג על ההחלטה" (**בג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, אריאל שרון** בפסקה 34 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) א' ריבלין (9.10.03), קו תחתי הוסף).

45. עצמאות המשטרה בכלל, ועצמאות אגף החקירות במשטרה בפרט, הן נדבך חיוני לשמירה על הדמוקרטיה ועל שלטון החוק. בית המשפט העליון עמד לא אחת על חשיבותו של עיקרון עצמאות המשטרה ועל כך שחדירת שיקולים פוליטיים לפעילות המשטרה עלולה להיות הרת אסון. כך, למשל, נאמר כי "עצמאותה המקצועית של המשטרה, הפעלת סמכויותיה באופן נטול פניות ובמנותק מכל שיקול זר, נגזרת אפוא מחובתה לפעול כדין, ומהווה תנאי הכרחי ליכולתה להגן על הדמוקרטיה" (**בג"ץ 8987/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת** בפסקה 3 לפסק דינה של כבוד השופטת ג' כנפי שטיינץ (2.1.25)). לעצמאות המשטרה מפני חדירת שיקולים פוליטיים חשיבות יתרה בתחום החקירות ואף ביתר שאת בחקירות נגד אישי ציבור. "החשש מחדירת שיקולים פוליטיים ... נכון ביתר שאת כאשר עסקינן בתחומי החקירה הפלילית. האפשרות כי החלטה בדבר פתיחה בחקירה פלילית והשימוש בסמכויות השלטוניות הפוגעניות הכרוכות בה, ייעשו שלא מטעמים עניינים או מקצועיים, מהווה פגיעה בגרעין הלגיטימציה של עצם החקירה הפלילית..." (**שם, בפסקה 179 לפסק דינו של ממלא מקום הנשיא, כבוד השופט ע' פוגלמן**). על המשטרה להפעיל סמכויותיה באופן עצמאי וממלכתי, על יסוד שיקולים מקצועיים בלבד, באופן בלתי תלוי ובלתי מוטה וזאת על מנת "למנוע ניצול לרעה של הכוח העצום שנתון בידי המשטרה, ולהבטיח כי משטרת ישראל תמלא את תפקידה כמשטרה של מדינת ישראל, ולא של ממשלת ישראל" (**שם, בפסקאות 203-204**). על רקע האמור פסל בית המשפט העליון

הוראות חוק שהקנו לשר סמכות להתוות מדיניות בתחום החקירות (שם). בית המשפט העליון עמד על כך שהחשש מפני פוליטיזציה של המשטרה, ש"עלולה להיות הרת-אסון", מתעורר ביתר שאת דווקא כתוצאה מסמכותו הרחבה של השר בתחום המינויים "סמכות זו מקנה לשר, בעקיפין, 'שליטה רבה על המשטרה' ובפרט 'כוח רב למנות אנשים לפי טעמו והשקפתו, ולהרחיק כאלה שאינם מקובלים עליו' ... מצב דברים זה מקים, למרבה הצער, קושי גדול ... בכל הנוגע לחשש מפני השפעה פוליטית על שיקול הדעת שמפעילים גורמי המשטרה במסגרת הפעלת סמכויותיהם" (שם, בפסקה 72 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) נ' סולברג; וראו גם בפסקה 123 לפסק דינו של ממלא מקום הנשיא, כבוד השופט ע' פוגלמן).

46. ראינו לעיל כי על רקע האמור קיבל בית המשפט העליון את עמדת המדינה שלפיה ככלל על השר לקבל את המלצות מפכ"ל המשטרה ביחס לקידום קציני משטרה וכי דחיית מועמד המפכ"ל מחייבת נימוקים כבדי משקל.

העקרונות האמורים קיבלו ביטוי גם במסמך עקרונות שגובש בהסכמה בין היועצת המשפטית לממשלה לבין השר במסגרת ההליך בבג"ץ (בג"ץ 9037-08-24, שנזכר למעלה שעניינו בעתירות להעברת השר מתפקידו, ראו בפסקה 25 לעיל). בכל האמור במינויים נקבע שם כי "תהליך המינוי עד לדרגת ניצב (לא כולל) יתקיים על בסיס המלצותיו המקצועיות של הספ"כ והמפכ"ל, ודחייתן תחייב הנמקה בהתאם לדין".

עקרונות אלה חלים על העניין שלפנינו.

47. השר הדגיש בטענותיו בתשובה ובדיון כי בהתאם להלכה הפסוקה ככלל ינהג בית המשפט בריסון וימעט להתערב בהחלטות שעניינן מינוים במשטרה ובמערכות המופקדות על בטחון המדינה ועל אכיפת החוק. אכן כך נפסק (ראו, מכלל רבים, בג"ץ 3884/16 **פלונית נ' השר לביטחון פנים** בפסקאות 25-26 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) ע' פוגלמן (20.11.17); בג"ץ 5562/07 **עו"ד שוסהיים נ' השר לביטחון פנים** בפסקה 8 לפסק דינה של כבוד השופטת א' פרוקצ'יה (23.7.07)). יחד עם זאת, פסקי הדין שאליהם הפנה השר נסבו על החלטות של השר הממונה שהתקבלו על דעת גורמי המקצוע ושאותן ביקש צד שלישי לתקוף. זאת בשונה ממצב הדברים בענייננו שבו פועל השר בניגוד לעמדת המפכ"ל וגורמי המקצוע במשטרה. מכל מקום – ועל כך אין חולק – גם החלטות שעניינן מינויים במשטרה ובגופי ביטחון אחרים נתונות לביקורת שיפוטית ולבחינה אם הן נגועות בפגם מינהלי ובכלל זה האם ההחלטה חורגת מסמכות, נגועה בשיקול זר, לוקה באי סבירות קיצונית, אם

נשקלו בגדרה כל השיקולים הצריכים לעניין ואין בלתם ועוד (בג"ץ 5562/07 הנזכר, בפסקאות 9-12 לפסק דינה של כבוד השופטת א' פרוקצ'יה).

48. על רקע דברים אלה נידרש למקרה שלפנינו.

<u>בנסיבות העניין יש לראות בשר כמי שסירב לאשר את העלאת העותרת בדרגה</u>

49. השר טען, כפי שראינו לעיל, כי כלל לא התקבלה על ידו החלטה מינהלית סופית שלא להעניק לעותרת דרגת סנ"צ, כי ההליך המינהלי המקצועי טרם הושלם וכי לא ניתן להשלימו עד שתיפרש לפני השר התשתית העובדתית המלאה, לאחר דיון מחודש בספ"כ, ומשכך כי אין בנמצא החלטה מינהלית "בת-תקיפה" (למשל, ס' 32-44 לתשובת השר).

50. טענות אלה אינן עולות בקנה אחד עם התנהלות הדברים כפי שהובאה לפניי ועל כן בנסיבות המקרה הנדון אין לקבלן.

51. לכתחילה אישר השר בשלהי שנת 2024 את קידומה של העותרת לתפקיד עוזרת ראש אח"מ "בדרגת סגן-ניצב", כפי שצוין במפורש באישור עליו חתם השר וזאת ללא כל הסתייגות (ע/3, מ/8). התפנית בעמדת השר חלה רק לאחר שהעותרת זומנה להעיד בחודש מרץ 2025 במסגרת תיק 4000 המתנהל נגד ראש הממשלה שלכך נידרש בהמשך. בראשית חודש אפריל 2025, כחודש לפני סיום קורס הפו"מ הועברה לשר המלצת המשטרה והמפכ"ל לאשר את הדרגה לעותרת. לא הונחה תשתית להתייחסות כלשהי מצד השר להמלצה שהועברה אליו, לתהייה כלשהי שהעלה או לבירור כלשהו שביקש לערוך. זאת לא בפרק הזמן שעד לסיום הקורס ואף לא זמן רב לאחר מכן. כך היה אף שעל פי הנוהֵג והמקובל הדרגה מוענקת עם סיום הקורס (ראו בפסקה 12 לעיל) ואף שהובהר לשר לכתחילה, ועוד קודם לאישור המקורי שנתן, כי "דרגת הסנ"צ תוענק לקצינה עם סיום קורס הפו"מ" (מ/7). גם לאחר שהעותרת סיימה את קורס הפו"מ ובמשך קרוב לשלושה חודשים נוספים לא באה התייחסות כלשהי מצד השר לעניינה של העותרת. בדרך זו עוכב בפועל קידומה של העותרת (וזאת בשונה משני קציני משטרה אחרים שקודמו בדרגה בסיום הקורס או סמוך לאחריו, ע' 8, ש' 17-18 ובאופן שחותר תחת הטענה שהועלתה לראשונה בדיון ביחס לפרק הזמן הנדרש לאישור מינוי ברגיל, ע' 8, ש' 15). רק במחצית חודש יולי 2025 ורק לאחר פניית הייעוץ המשפטי לממשלה לשר, העלה השר לראשונה סוגיות שונות בעניינה של העותרת וביקש השלמות עובדתיות (ע/6, ע/7). אלא שכל אלה קיבלו מענה מנומק ומפורט מצד גורמי המקצוע במשטרה – הן יועמ"ש המשטרה הן מפכ"ל המשטרה – אשר הדגישו כי מדובר בקצינה מצטיינת, הראויה לקידום, כי כלל הסוגיות שהעלה השר "הוצפו באופן

חריג בעניינה של [העותרת] ולא הוצפו במקרים זהים קודמים" וכי אין בהן כדי להקים מניעה כלשהי לקידומה של העותרת (מ/11, ע/8). לכך לא בא מענה ענייני, למצער לא מענה של ממש, מצד השר. גם במועד זה – שלהי חודש יולי 2025 – לא ראה השר לקבל החלטה בעניינה של העותרת. תחת זאת, ועל אף המענה המפורט שקיבל מאת גורמי המקצוע הבכירים, כעת ביקש השר כי יתקיים דיון נוסף בספ"כ בעניינה של העותרת, שבלעדיו, כך הבהיר, לא יוכל לקבל החלטה (ש/5, ע/16). עיכוב קידומה של העותרת נמשך. בהמשך לכך במחצית חודש ספטמבר 2025, הבהיר המפכ"ל לשר, באמצעות ראש אמ"ש, כי אין בכוונת המפכ"ל לכנס את הספ"כ פעם נוספת כיוון שאין לכך כל הצדקה, כי אין בנמצא כל דיווח משמעתי או אחר שהיה צריך להציגו לספ"כ וכי אין כל שינוי בתשתית בעניינה של העותרת (מ/12). חרף האמור, ואף שחלפו מאז למעלה מארבעה חודשים נוספים, גם עתה לא קיבל השר החלטה בעניינה של העותרת. חרף המענה שניתן השר עודנו מסרב לקבל החלטה. יוער כי בתשובתו לעתירה כלל לא התייחס השר, למצער לא באורח ממשי, לעמדת המפכ"ל שנמסרה לו ושלפיה הוחלט שאין הצדקה לכינוס נוסף של הספ"כ. הן בתשובה לעתירה, הן בדיון לפניי, השר אף לא ביקש לקבל החלטה על יסוד כל שהובא לפניו. תחת זאת, חזר על עמדתו כי בלי כינוס מחדש של הספ"כ כלל לא ניתן לקבל החלטה (למשל, ס' 40-41 לתשובה, ע' 9, ש' 9-10).

52. בנסיבות חריגות אלה, כשהשר מסרב הלכה למעשה לקבל החלטה בעניינה של העותרת פעם אחר פעם וגם לאחר שהונחו לפניו תשתית מלאה ומענה מקצועי מפורט, יש לראות בו כמי שהחליט שלא לקדם את העותרת בדרגה.

לעניין זה ניתן ללמוד מהוראת ס' 6(ב) לחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958 המורה כי אי מתן מענה במועד כמוהו כהחלטה לסרב ללא מתן נימוקים (ראו, לאחרונה, אף שבנסיבות שונות: עע"מ 2714/23 **רשות מקרקעי ישראל נ' פל-דואב** בפסקה 49 לפסק דינה של כבוד השופטת ד' ברק-ארז (19.1.26)). עיקרון זה יפה גם מקום בו אין תחולה ישירה לחוק האמור (יצחק זמיר **הסמכות המינהלית – ההליך המינהלי** 1108 (2011)). ודוק: בעתירה שלפניי אין עסקינן בעיכוב במתן החלטה בשל עומס, חוסר תשומת לב או מטעמים דומים שאז אפשר אולי שלא לראות בכל עיכוב משום החלטת סירוב. בענייננו השר נמנע ממתן ההחלטה בעניין קידומה של העותרת בדרך זו או אחרת מזה למעלה מעשרה חודשים (מאז 2.4.25), תחילה בשתיקה ובאי התייחסות ובסופה של דרך בהחלטה ביודעין שלא לקבל החלטה גם לאחר שניתן מענה מפורט לכל שהעלה וגם לאחר שהודע לו שהוחלט כי אין הצדקה או בסיס לכינוס נוסף של הספ"כ וכי זה לא יכונס. בנסיבות אלה, כאשר גורמי המקצוע הבהירו כי כלל הנתונים הרלבנטיים הובאו לפני השר, וגם אם לשיטת השר נתונים אלה אינה מספקים לאישור הדרגה או שהחוסר הנטען מצדיק

לדחות את המלצת הקידום, משהוברר כי לא יובאו לפני השר התייחסות או נתונים נוספים, וחרף האמור התמיד השר בהימנעות ממתן החלטה בלא שהובא כל הסבר להמשך העיכוב בהחלטה, מתבקשת המסקנה כי יש לראות בשר כמי שהחליט שלא לקדם את העותרת בדרגה.

בהמשך נידרש לכך שבנסיבות המקרה שלפנינו עולות אינדיקציות המקימות ספק ממשי ומהותי בדבר קיומם של שיקולים זרים ובלתי עניינים ביסוד ההתנהלות בנוגע לקידומה של העותרת ובדבר חשש סביר וממשי כי השר כבר גיבש דעתו שלא להעלות את העותרת בדרגה אף שהוא נמנע מליתן החלטה בעניין. גם בכך יש כדי לתמוך במסקנה שלפיה בנסיבות המקרה יש לראות בהתנהלות השר, ובשיהוי המתמשך תוך הימנעות מודעת ממתן החלטה, משום החלטת סירוב שיש לבחון אותה לגופה (זמיר לעיל בע' 1108-1109, תוך התייחסות לכך שמקום בו שיהוי מינהלי מסתיר החלטה לגוף העניין רשאי בית המשפט להתייחס לשיהוי כאל החלטת סירוב; וראו גם ההפניות בה"ש 98-100; ראו גם: יצחק זמיר **הסמכות המינהלית – הביקורת השיפוטית: כללי הסף** 1883, 1904 (2014)).

53. יש לדחות אפוא את טענת השר כי אין בנמצא החלטה "בת-תקיפה" ובנסיבות העניין יש לראות בהתנהלות השר משום החלטה שלא לקדם את העותרת בדרגה.

<u>אי קידומה של העותרת בדרגה – חוסר סבירות קיצוני</u>

54. התנהלות השר עולה בנסיבות העניין כדי החלטה שלא לקדם את העותרת בדרגה. אף שהשר נמנע, כאמור לעיל, ממתן החלטה פורמלית בעניינה של העותרת, ואף שבנסיבות אלה אפשר לראות בכך משום החלטת סירוב ללא נימוקים, בנסיבות העניין יש להתייחס אל הטעמים שהועלו במכתביו של השר ובתשובתו לעתירה, כפי שהובאו לעיל, כאל טעמי הסירוב.

55. טעמים אלה הם בעיקרם של דברים: הביקורת הנטענת על התנהלות העותרת בפסיקת בית המשפט העליון בעניין חקירת יועצי ראש הממשלה; "התמונה המדאיגה" שעולה מעדותה בתיק 4000; הציון "המטריד" שקיבלה במרכז הערכה; העובדה שעברה קורס פו"מ בשב"ס ולא במשטרה; וכן הערות ביחס לצורך בשני עוזרים לראש אח"מ ולכך שההמלצה לשר הועברה לפי הנטען באיחור.

56. כפי שנראה להלן, בנסיבות המקרה מתקיים ספק וחשש ממשי שמא עסקינן בשיקולים בלתי עניינים שהועלו באורח חריג ואך ורק ביחס לעותרת. אולם, גם בהתעלם מחשש ממשי

זה סבורני כי הטעמים שהעלה השר לאי קידומה של העותרת בדרגה מעוררים בנסיבות העניין קושי לגופם של דברים, באופן המביא למסקנה שההחלטה שלא לקדם את העותרת בדרגה נגועה בחוסר סבירות קיצוני.

57. עמדתו של השר מנוגדת באורח קוטבי לעמדת גורמי המקצוע במשטרה וזאת בלא כל בסיס.

לכתחילה המליצו המפכ"ל והספ"כ על קידומה של העותרת לתפקיד עוזרת ראש אח"מ בדרגת סנ"צ (בכפוף להשלמת קורס פו"מ). זאת, לאחר דיון שיבוצים בספ"כ שבמהלכו הוצגו גם נתוניה של העותרת (ש/4, סקירת נתוני הקצינה על ידי רמ"ח כ"א; טענת השר בתשובה (למשל בס' 106 שם) כי הדיון כלל לא התייחס לתשתית עובדתית של העותרת אינה מתיישבת עם האמור; הטענה כי בדרך כלל כולל פרוטוקול דיון שיבוצים הערות מקצועיות מעבר למה שנכלל בדיון בעניינה של העותרת, הועלתה באורח ממשי לראשונה בדיון לפניי בלא שהוצגה לכך תמיכה, ע' 10, ש' 6-7; הטענות גם אינן מסבירות כיצד אישר השר לכתחילה את הקידום על יסוד המלצה שבדיעבד מועלות ביחס אליה טענות למכביר).

גורמי המקצוע במשטרה – ובראשם המפכ"ל בהמשך לדיון הספ"כ – הביעו עמדה עקבית ונחרצת שלפיה מדובר בקצינה מצטיינת, בעלת נתונים אישיים מעולים, גבוהים במיוחד והרבה מעל הממוצע, אשר ראויה לקידום, שאין כל מניעה לקידומה ושכל ניסיון להציג את הדברים אחרת חוטא לאמת (מ/11, ע/8). המפכ"ל הביע עמדתו זו לאחר שנדרש לכלל הנקודות והסוגיות שהעלה השר ולאחר שנתן לכל אחת ואחת מהן מענה מפורט (ונזכיר: המפכ"ל חזר על עמדתו כי העותרת ראויה לקידום גם במסמך שהוגש לתיק ביום 12.11.25 לאחר הגשת תשובת המשיבים).

זו אפוא עמדת הגורמים בעלי הידע והמומחיות בכל הנוגע למקצועיות משטרתית ולהתאמת אדם לתפקיד ולדרגה במשטרה. לעמדה זו יש משקל משמעותי.

58. אלא שהשר – הלכה למעשה – מתעלם מעמדת גורמי המקצוע. הוא אינו נדרש אליה או מתייחס אליה באורח ממשי. הוא אינו מתמודד עמה לגופם של דברים, להוציא הדרישה שלא הונחה לה תשתית של ממש, לבחינת הדברים פעם נוספת בספ"כ. הדבר מקים קושי משמעותי. ראינו לעיל כי נפסק שהשר אינו מפכ"ל-על, כי יש להקפיד על עיקרון עצמאות המשטרה, וכי ככלל על השר לקבל את המלצות מפכ"ל המשטרה ביחס לקידום קציני משטרה וכי דחיית מועמד של המפכ"ל מחייבת נימוקים כבדי משקל (ראו בפסקה 44 לעיל). במסמך עקרונות שגובש בהסכמת השר בהליך בבג"ץ נקבע בדומה כי "תהליך המינוי עד

תיק חיצוני:

לדרגת ניצב (לא כולל) יתקיים על בסיס המלצותיו המקצועיות של הספ"כ והמפכ"ל, ודחייתן תחייב הנמקה בהתאם לדין".

לא כך פעל השר בענייננו. למעשה, די בכך שהשר מנע בהתנהלותו את קידומה של העותרת, בניגוד לעמדת המפכ"ל ודרגי המקצוע במשטרה, בלא כל הנמקה של ממש, ובלא להתמודד עם המענה המפורט שנתנו לכלל הסוגיות שהעלה, כדי לשמוט את הבסיס מתחת לעמדתו ולתמוך במסקנה כי זו חורגת באורח קיצוני ממתחם הסבירות.

ולא למותר להזכיר: בראשית הדרך – קודם שזומנה העותרת למסור עדות בתיק 4000 וקודם שחלה תפנית בעמדתו – אישר השר את קידומה של העותרת לתפקיד שהוא לשיטתו תפקיד רגיש ורב חשיבות. השר אישר את המלצת הספ"כ והמפכ"ל לקידומה של העותרת וחתם על כתב מינויה לתפקיד של עוזר ראש אח"מ בדרגת סנ"צ (ע/3, מ/8). זאת ללא כל הסתייגות, בלא להעלות כל תהייה, בלא כל הרהור או קושי. העותרות והמשיבים טענו כי מדובר מבחינה מהותית בהחלטה סופית וכי החתימה על אישור העלאה בדרגה לאחר השלמת קורס הפו"מ איננה אלא אקט פורמלי משלים ליישומה שאינו מתחייב מהנהלים. לטענה זו הובאה תמיכה מסוימת (ראו ס' 8 למכתב יועמ"ש המשטרה, מ/10; השר לא הפנה למקום בנהלים ממנו עולה אחרת; לצד זאת עלה כי על פי הנוהג מובא העניין לשר לחתימה נוספת). מכל מקום, גם בלא להידרש לטענה אחרונה זו, ברי כי החלטת השר משלהי 2024 לאשר את קידומה של העותרת לתפקיד בדרגת סנ"צ היא בעלת משקל ומשמעות. לכל הפחות היא צופה את פני קידומה לדרגת סנ"צ לאחר השלמת קורס הפו"מ. במצב דברים זה נדרשים ביתר שאת נימוקים משמעותיים לסטייה מעמדת המפכ"ל וגורמי המקצוע במשטרה ומהדרך שהחלה באישורו של השר עצמו.

והנה, חרף כל האמור, השר אינו מתמודד, למצער לא באורח ממשי, עם עמדת המפכ"ל וגורמי המקצוע ולא מספק מענה של ממש לעמדתם. בכלל זה לכך שמדובר בקצינה מצטיינת בעלת נתונים מעולים; כי קודמה לדרגת רב פקד ובהצטיינות במועדים שלאחר מעורבותה בחקירת יועצי ראש הממשלה שאליה הפנה; כי הביקורת בפסיקה שאליה הפנה התמקדה בגורמי החקירה בכללותם ולא בעותרת באופן אישי וכי משלא ננקטו כלפיה צעדים כלשהם היא אינה רלבנטית להליך הקידום; כי קורס הפו"מ שעברה מקובל על גורמי המקצוע ואינו חריג כלל ועוד ועוד. לכל אלה לא באה התייחסות של ממש או מענה מצד השר. אף לא הונחה תשתית לכך שהשר שקל את הפגיעה בעותרת נוכח האישור שנתן לכתחילה בעניינה; את הפלייתה ביחס לקציני משטרה אחרים שהיו עמה בקורס וקודמו; ואת החשש העולה מההתנהלות בעניינה הן לפגיעה בעצמאות המשטרה הן להרתעת חוקרי משטרה בכלל וחוקרים המעורבים בחקירות אנשי ציבור בפרט.

בדיון לפניי הדגיש השר כי הוא אינו בבחינת "חותמת גומי" (למשל, ע' 9, ש' 35). אלא שבכך אין כדי לפטור אותו מעוּלו של המשפט המינהלי. אף אין בכך כדי לשנות מהמסקנה שלפיה בנסיבות העניין החלטת השר להתעלם מעמדת המפכ"ל וגורמי המקצוע במשטרה בלא כל התמודדות עניינית, להורות על כינוס נוסף של הספ"כ בלא בסיס והצדקה, ולהתעלם משיקולים רלבנטיים, לוקה בחוסר סבירות קיצוני. כפי שנפסק לא פעם סטייה מהמלצת גורמי המקצוע בלא טעם מבורר והתעלמות משיקולים רלבנטיים יכולה לבסס מסקנה כי ההחלטה חורגת ממתחם הסבירות (ראו והשוו, למשל, בג"ץ 5657/09 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל** בפסקה 62-63 לפסק דינה של כבוד השופטת א' פרוקצ'יה (24.11.09); בג"ץ 8134/11 **אשר נ' שר האוצר** בפסקאות 2-4 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) ע' פוגלמן (29.1.12); בג"ץ 5769/18 **פרופ' אמיתי נ' שר המדע והטכנולוגיה** בפסקה 10 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) נ' הנדל (4.3.19); יואב דותן **ביקורת שיפוטית על שיקול דעת מינהלי** 903-904 (2023) שם ציין כי התעלמות מעמדת גורמי המקצוע או החלטה בניגוד לעמדה כאמור בלא הסבר מפורט ומשכנע של הטעמים לכך יכולה להביא לפסילת ההחלטה מחמת חוסר סבירות).

59. בהינתן שכך פעל השר בענייננו, הרי שהחלטתו להימנע מקידומה של העותרת בדרגה לוקה בחוסר סבירות קיצוני באופן המקים הצדקה להתערבות.

<u>התנהלות השר בנסיבות העניין מעלה ספק מהותי וחשש ממשי לשיקולים זרים</u>

60. כפי שראינו לעיל, העותרות והמשיבים טענו כי החלטת השר להימנע מקידומה של העותרת בדרגה מיוסדת על שיקולים זרים ופסולים, בעיקר בשל מעורבותה של העותרת בחקירות ובעדויות בתיקים הפליליים נגד ראש הממשלה ויועציו ותוך חשש כבד לפגיעה בעצמאות המשטרה.

61. כידוע, על הרשות המינהלית להפעיל את סמכותה אך על יסוד שיקולים ענייניים ואל לה להתחשב בשיקולים זרים. בפני מי שטוען לקיומם של שיקולים זרים עומדות משוכות ראייתיות לא קלות. אך לאחרונה חזר בית המשפט העליון וציין כי הוכחת קיומם של שיקולים זרים איננה מלאכה פשוטה כלל ועיקר, אף שאין מדובר במשימה בלתי אפשרית (ראו דנג"ץ 70105-05-25 **ממשלת ישראל נ' מכון לואיס ברנדייס** בפסקה 102 לפסק דינו של כבוד השופט ד' מינץ (3.2.26)). על רקע זה נפסק כי "אם העותר מעורר ספק ממשי ביחס לשיקולי הרשות – ולעניין זה ניתן אף להיעזר בראיות נסיבתיות – ניתן להעביר את הנטל לרשות להוכיח כי לא שקלה אלא שיקולים ענייניים" (עע"מ

2638/20 **עמותת בר-קיימא נ' ראש עיריית ירושלים** בפסקה 2 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) ע' פוגלמן (6.9.20); בג"ץ 4790/14 **יהדות התורה – אגודת ישראל – דגל התורה נ' השר לשירותי דת** בפסקה 49 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) ע' פוגלמן (19.10.14)). בדומה נאמר כי "כאשר הניח הטוען אינדיקציות לקיומם של שיקולים פסולים.. יש להעביר את נטל הראיה אל כתפי הרשות המינהלית", לשם כך "אין צורך בראיה מוכחת, שעל-פי רוב היא אינה בנמצא ובדרך כלל אינה בהשגה. די ביצירת ספק מהותי, שיסודו בחשד סביר וממשי" לקיומו של מניע זר או פסול, לשם העברת נטל הראייה אל כתפי הרשות המינהלית להוכיח כי לא שקלה אלא שיקולים ענייניים. ספק כאמור ניתן לבסס בין היתר על ראיות נסיבתיות ועל פגמים חיצוניים (בג"ץ 37830-08-24 **מכון לואיס ברנדייס נ' ממשלת ישראל** בפסקה 46-48 לפסק דינו של כבוד הנשיא י' עמית (12.5.25)). עיכוב קיצוני בקבלת ההחלטה יכול אף הוא ללמד על שיקולים זרים (דפנה ברק-ארז **משפט מינהלי** 671-672 (2010)).

62. כפי שנראה להלן, התנהלות השר מעלה בנסיבות העניין גם חשש סביר וממשי בדבר קיומם של שיקולים זרים ובלתי ענייניים העומדים ביסוד ההימנעות מקידומה של העותרת.

63. חשש זה עולה מהשתלשלות הדברים בענייננו נוכח מעורבות של העותרת בחקירות ראש הממשלה ויועציו, כמו גם מעמדת גורמי המקצוע – שלא בא לה מענה של ממש – שלפיה כלל הסוגיות שהעלה השר בדיעבד כטעמים לבירור ולעיכוב הקידום הועלו אך בעניינה של העותרת בלא שהועלו במקרים זהים קודמים. חשש זה גורר עמו גם חשש לפגיעה בעצמאות המשטרה ובגורמי החקירה בה.

64. נעמוד על עיקרי הדברים כפי שהם עולים מהתשתית העובדתית שהובאה לפני בית המשפט ושפורטה לעיל.

65. לכתחילה אישר השר את קידומה של העותרת על יסוד המלצת המשטרה והמפכ"ל וחתם על כתב המינוי שלה לתפקיד עוזרת ראש אח"מ בדרגת סנ"צ (ע/3, מ/8), זאת ללא כל הסתייגות או קושי. התפנית בעמדת השר חלה רק במועד מאוחר יותר ולאחר שהעותרת מסרה עדות בתיק 4000 המתנהל נגד ראש הממשלה. באותה נקודת זמן ולקראת סיום קורס הפו"מ בו השתתפה העותרת נמנע השר מלאשר את העלאת העותרת בדרגה, בלא שהובא כל טעם או נימוק לדבר. רק כעבור מספר חודשים ורק לאחר פניית הייעוץ המשפטי לממשלה אליו העלה השר לראשונה ובדיעבד נקודות וסוגיות שונות הטעונות לשיטתו בירור ושהן העומדות ביסוד עיכוב הקידום. סוגיות אלה כולן זכו למענה מפורט מאת גורמי המקצוע במשטרה ובכלל זה המפכ"ל, יועמ"ש המשטרה וראש אמ"ש. אלה הדגישו כי לא

זו בלבד שאין בסוגיות שהעלה השר משום עילה כלשהי למנוע את קידומה של העותרת בדרגה אלא גם שכלל הסוגיות "הוצפו באופן חריג בעניינה של [העותרת] ולא הוצפו במקרים זהים קודמים" (מ/11, ע/8, קו תחתי הוסף). חרף האמור וגם לאחר מכן התמיד השר בהימנעותו מקידום העותרת וזאת בלא שבא מצדו מענה של ממש או התמודדות עם עמדת גורמי המקצוע ובלא שבא כל הסבר מדוע הועלו הדברים דווקא בעניינה של העותרת.

נתייחס בקצרה לסוגיות שהעלה השר, למענה שניתן להן ולתמונה הכללית העולה מכל מה שהובא.

66. פסיקת בית המשפט העליון בעניין חקירת יועצי ראש הממשלה – השר טען כי הושמעה כלפי העותרת ביקורת קשה וכי זו טעונה התייחסות (ש/6). ראינו כי הערות בית המשפט שם התמקדו בעיקרן בביקורת כלפי גורמי החקירה ולא בעותרת באופן אישי (בפסקה 31 לעיל, וראו גם מ/12). מעבר לכך המפכ"ל ויתר גורמי המקצוע השיבו לשר בפירוט וציינו כי מדובר בחקירה משנת 2019, כשהעותרת שהייתה אז קצינה זוטרה לא הייתה ממונה על החקירה ופעלה באישור ובהתאם להנחיות הממונים עליה ובלא שנשקלו או ננקטו כלפיה צעדים משמעתיים או פיקודיים. עוד הוסבר כי אין מדובר בעניינים המחויבים דיווח בהתאם לנוהלי המשרד. המפכ"ל ציין עוד כי "ביחס לאף אחד מהגורמים שעסקו בחקירה לא ננקט צעד כלשהו וקידומם לא עוכב" (ס' 1(ב) ל-מ/11) שלכך יש להוסיף כי לאחר אירועים אלה קודמה העותרת בחודש ספטמבר 2020 לדרגת רב פקד כמצטיינת (ע/1; אף שהקידום נעשה לפני פסק הדין בגלגול השני בעניין חקירת יועצי ראש הממשלה, שבו העיר כבוד השופט מלצר הערה בנוגע לעותרת שממנה הסתייג כבוד השופט סולברג). מעמדות גורמי המקצוע עלה בבירור כי לא מוכר תקדים כלשהו לפנייה מסוג זה למשטרה במסגרת הליכי קידום (ס' 1(ח) ל-ע/8). דברים אלה בדבר התנהלות חריגה וחסרת תקדים אך בעניינה של העותרת לא נסתרו. בתשובה לעתירה ובהקשרה של סוגיה זו הדגיש השר את חשיבותה של הביקורת השיפוטית ואת חשיבותו של בית המשפט כגורם המבקר את המשטרה (ס' 131-132 לתשובה). אכן, על כך אין מחלוקת. אלא שבטיעונים מטעם השר לא באו כל התייחסות, מענה או הסבר לכך שהעניין הועלה אך ורק בעניינה של העותרת, ובזיקה לחקירת יועצי ראש הממשלה, ולא במקרים אחרים של הערות שהעיר בית משפט בנוגע להתנהלות קציני משטרה בחקירות כאלה ואחרות. בכל אלה יש כדי להקים קושי וסימן שאלה של ממש.

67. עדות העותרת בתיק 4000 המתנהל נגד ראש הממשלה – במכתב מיום 15.7.25 – שבו העלה השר לראשונה ובדיעבד את תהיותיו ביחס לעותרת – התייחס השר לעדות שמסרה העותרת בתיק 4000 (בחודש מרץ 2025). השר טען כי מהעדות עולה "תמונה מדאיגה" של

העדר הכרת נהלים והעדר זיכרון והביא בהרחבה יחסית ציטוטים של קטעי עדות שונים שבהם הדגיש את המקומות שבהם השיבה העותרת שאינה זוכרת (ע/7). המפכ"ל ויועמ"ש המשטרה הסבירו כי העותרת הייתה קצינה זוטרה בחקירה, כי העידה שנים רבות לאחר החקירה, כעדת הגנה ובלא שנערך לה ריענון זיכרון, וכי לא ניתן לצפות שתזכור את כלל הפרטים. צוין כי "קשה להבין את הביקורת בנושא זה" (ע/8) תוך שהמפכ"ל ויועמ"ש המשטרה הבהירו כי "מדובר בתשובות שגרתיות הנשמעות על דוכן העדים חדשות לבקרים ואין בהן כל דבר חריג הראוי לציון" (מ/10). אכן, עיון בקטעי העדות שציטט השר – ובפרט משלא ניתן לדברים כל הקשר או הסבר – לא מגלה כל דבר חריג. עצם ההפניה לתשובות שגרתיות בעדות תוך הצגתן, בלא פירוט או הסבר, ככאלה המעלות "תמונה מדאיגה" שבכוחן לשקול לחובת העותרת ולמניעת קידומה בדרגה מעוררת קושי ממשי וחשש לשיקולים בלתי ענייניים. גם כאן הסביר יועמ"ש המשטרה כי "איני מכיר פניות מסוג זה למשטרה במסגרת הליכי קידום. איני מכיר שהמשרד בוחן עדויות (שגרתיות) של קצינים במהלך שירותם ומתייחס אליהן במהלך הליך הקידום" וכי הדבר אינו מוצדק ואינו בר ביצוע (ס' 1(ח) ל-ע/8). דברים אלה שלפיהם עסקינן בהתנהלות חריגה וחסרת תקדים אך בעניינה של העותרת לא נסתרו. בתשובתו לעתירה טען השר כי הניסיון לטעון שהתנהלותו נובעת מעדותה של העותרת בתיק 4000 המתנהל נגד ראש הממשלה היא עלילה של ממש והוסיף כי לא יעלה על הדעת להעלים עין מפגיעה בזכויות אזרח רק משום שמדובר בראש הממשלה (ס' 142-144 לתשובה; יוער כי ההתייחסות לעדות בתיק 4000 שלכתחילה זכתה למקום של הדגשה בטענות השר, הוסטה לאחור ולשולי תשובת השר לעתירה). לא הובהר הקשר בין עדות העותרת בתיק 4000 לטענה לפגיעה בזכויות. מעבר לכך גם כאן לא באו מצד השר כל הסבר או התייחסות לכך שהתפנית בעמדת השר – שנסמכה בדיעבד על סוגיות שונות שלמצער חלקן היו ידועות קודם לכן – באה רק לאחר עדותה של העותרת בתיק 4000. אף לא באו מצד השר כל הסבר או התייחסות לכך שההיזקקות לקטעי עדות שאינם יוצאי דופן נעשתה באופן חריג וחסר תקדים אך ורק בעניינה של העותרת, ואך בזיקה לעדותה בתיק נגד ראש הממשלה, ולא במקרים אחרים. אף באמור יש כדי להקים קושי וסימן שאלה ממשיים בדבר קיומם של שיקולים בלתי ענייניים ובאופן שעלול להיות לו אפקט מרתיע על גורמי החקירה.

68. <u>ציונה של העותרת במרכז הערכה</u> – עניין נוסף שהעלה השר ככזה המצריך התייחסות הוא הציון שניתן לעותרת במרכז הערכה (מיום 19.12.23) – ציון 5 – שהוא לדבריו "נתון מטריד" (ס' 9 ל-ע/7). המפכ"ל ויועמ"ש המשטרה הבהירו כי מדובר בקצינה מצטיינת, בעלת נתונים אישיים מעולים, גבוהים במיוחד והרבה מעל הממוצע (תוך פירוט נתוניה וציוניה); ותוך הבהרה שהציון שקיבלה במרכז הערכה אינו חריג ואינו מהווה חסם לקידום, כי 20% מהקצינים שקודמו קיבלו ציון כאמור או נמוך ממנו, וכי נתוני ציון מרכז הערכה הועברו

למשרד טרם חתימתו של השר על מינויה של העותרת לתפקידה כעוזרת ראש אח"מ והיו ידועים (מ/11, ע/8). יועמ"ש המשטרה הוסיף כי "לא ברור מדוע דווקא בעניינה של [העותרת] הועלתה, באופן חריג, הטענה בעניין זה, ובפרט שמדובר בקצינה שנתוניה האישיים האחרים, כאמור, מעולים" (ס' 2(ד) ל-ע/8, קו תחתי הוסף). ההתנהלות גם בעניין זה מעוררת קושי. לא הוברר ולא ניתן כל הסבר מדוע לא העלה השר את תהייתו ביחס לציון מרכז הערכה לכתחילה וקודם שאישר את קידומה של העותרת עוד בשלהי 2024 וככל שמדובר בנתון בעל חשיבות מדוע לא פעל השר לברר זאת אז; לא הוברר כיצד זה הועלה העניין והפך לנתון מטריד רק בדיעבד ורק לאחר התפנית בעמדת השר; לא הוברר מדוע הועלה העניין דווקא בנוגע לעותרת שנתוניה בכללותם מעולים; ולא הוברר מדוע חזר השר על טענותיו בעניין זה גם בתשובתו לעתירה ולאחר שקיבל מענה מפורט מגורמי המקצוע ביחס לכלל נתוניה האישיים של העותרת (כשטענות השר ביחס לכך שגם במקרים אחרים ביקש הבהרות בקשר לציון כאמור, ע' 10, ש' 4-5 לפרוטוקול, הועלו בלא פירוט או תמיכה). לכל אלה לא בא הסבר של ממש והדבר מקים קושי.

69. <u>השתתפות העותרת בקורס פו"מ בשב"ס</u> – סוגיה נוספת שהעלה השר נסבה על כך שהעותרת עברה קורס פו"מ בשב"ס ולא במשטרה תוך שהפנה לכתבה שהתפרסמה באתר כלכליסט שממנה עולה לכאורה שמדובר ב"הליך מהיר ומיוחד בעניינה" (ס' 11 ל-ע/7). כאמור לעיל, במענה לאמור הבהירו גורמי המקצוע במשטרה כי אין מדובר בעניין ייחודי, כי קורס הפו"מ של שב"ס נערך במתכונת דומה לקורס של המשטרה ומקובל על גורמי המקצוע במשטרה וכי בקורס הנדון השתתפו יחד עם העותרת שני קציני משטרה נוספים שקיבלו את הדרגה בסיום הקורס או סמוך לאחר מכן (מ/11, ע/8, וראו גם: ע' 8, ש' 17-18 לפרוטוקול). קשה להשתחרר מהרושם כי נימוק זה, של מעבר קורס בארגון קרוב, באישור ועל דעת גורמי המקצוע במשטרה, ובאופן שאינו ייחודי לעותרת, אינו יכול לשמש במהותו שיקול להימנע מקידום. בהמשך לכך העלה יועמ"ש המשטרה תמיהה: "גם בעניין זה, לא ברור מדוע הטענה מועלית דווקא בעניינה של [העותרת]" (ע/8). תמיהה זו נותרה בלא מענה של ממש מצד השר. לא בא כל הסבר מדוע הועלתה הטענה רק כלפי העותרת וכיצד זה שנמנע קידומה של העותרת בדרגה בעוד שאחרים שהשתתפו עמה בקורס קודמו ללא קושי, בלא שהונחו בסיס או הנמקה של ממש שיכולים להצדיק את ההבחנה (ואין באמירה הלקונית כי העותרת ממלאת תפקיד רגיש במשטרה, שנזכרה בהקשר זה לראשונה בתשובה לעתירה ובלא פירוט של ממש (שם בס' 122), כדי להוות מענה מספק). בהעדר הסבר נותר על כנו החשש כי גם נימוק זה הועלה בעניינה מטעמים שאינם ענייניים.

70. <u>הצורך בשני עוזרים לראש אח"מ</u> – במסגרת הטענות שהעלה בדיעבד בעניין קידומה של העותרת בדרגה ביקש השר לבחון את הצורך בשני עוזרים אישיים לראש אח"מ. העלאת

סוגיה זו בעיתוי שבו הועלתה ורק בדיעבד מעוררת אי נוחות בהינתן כי זמן רב קודם לכן, בשלהי שנת 2024, אישר השר את מינויה של העותרת לתפקיד עוזרת ראש אח"מ. מכל מקום, גורמי המקצוע במשטרה, ובראשם המפכ"ל, הבהירו לשר כי טענת השר היא בגדר טעות, כי אין מדובר בכפל תפקידים אלא בעוזר אישי אחד ובעוזר לענייני משפט הנדרש לראש אח"מ, וכי זה מצב הדברים הקיים בפועל מזה שנים רבות (מ/11, ע/8). יועמ"ש המשטרה הוסיף תהייה כי "גם כאן שאלה מסוג זו עולה דווקא כעת וביחס לקצינה [העותרת]" (ס' 4 ל-ע/8). לתהייה זו לא בא מענה של ממש מצד השר ובכלל זה בתשובה לעתירה. לא הוברר מדוע הועלה העניין רק בדיעבד ולא בעת אישור קידומה של העותרת לכתחילה. אף לא הוברר מדוע הועלה רק ביחס לעותרת כאשר זה מצב הדברים מזה שנים.

71. לשלמות הדברים יוער כי השר העלה טענות גם ביחס <u>להליך העברת ההמלצה למשרד לביטחון לאומי</u>. אלא שגם כאן הבהיר המפכ"ל כי ההליך נעשה באורח מקצועי וסדור וכי ההמלצה הועברה לשר זמן קצר לאחר דיון השיבוצים בספ"כ מיום 14.10.24 ובצירוף כלל המסמכים והמידע הנדרש בהתאם לנהלים (למשל, ס' 5(א) ל-מ/11, ס' 1 למכתב ראש אמ"ש, מ/12). כאמור לעיל, השר אישר עוד ביום 29.12.24 את ההמלצה שהועברה לו ואת קידומה של העותרת (ע/3, מ/8) בלא שהעלה כל טענה על חוסרים ובלא שביקש השלמות כלשהן, ובלא שחל שינוי רלבנטי בנסיבות בפרק הזמן שלאחר מכן. יש בכך כדי להקרין על הטענות שהועלו מאוחר יותר בהקשר זה ובכלל זה בקשר כי ההמלצה שהועברה אינה עדכנית (ונראה כי הטענות בס' 14-15 למכתב השר ע/7 התעלמו מההמלצה שהועברה לשר סמוך לאחר הדיון בספ"כ ומהאישור שנתן).

72. התמונה העולה מכלל האמור היא זו: לכתחילה אישר השר את קידומה של העותרת בלא כל הסתייגות. תפנית בעמדתו חלה רק במועד מאוחר יותר ולאחר שהעותרת מסרה עדות בתיק 4000. באותה נקודת זמן נמנע השר מלאשר את העלאת העותרת בדרגה בלא שהובא הסבר לפשר השינוי. רק כעבור מספר חודשים ולאחר פניית הייעוץ המשפטי לממשלה אליו העלה השר לראשונה נקודות וסוגיות הטעונות לשיטתו בירור קודם לקידומה של העותרת. גורמי המקצוע במשטרה – בראשם המפכ"ל וכן יועמ"ש המשטרה וראש אמ"ש – נתנו מענה מפורט לכלל הסוגיות. הללו הדגישו כי כלל הסוגיות הועלו באופן חריג בעניינה של העותרת ולא הועלו במקרים זהים קודמים וכי אין בהן כדי להקים מניעה לקידום (מ/11, ע/8).

לעניין זה נביא פעם נוספת את עמדת המפכ"ל בסיכום דבריו (מ/11):

עת"מ 60933-09-25 סבן ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח'

תיק חיצוני:

"מדובר בקצינה מצטיינת, הראויה לקידום, ובפרט לאחר שהמינוי כבר נחתם על ידי השר כדין ולאחר שהיא כבר ממלאת את התפקיד בפועל בהצלחה מזה חודשים ארוכים.

בפניה שהועברה למשטרה עלו טענות שונות, רובן מציפות סוגיות שאינן חריגות וחלקן כנראה שגויות. **סוגיות אלה הוצפו באופן חריג בעניינה של [העותרת] ולא הוצפו במקרים זהים קודמים**. אשר על כן, אין מניעה כלשהי לקדם את [העותרת]" **(הדגשה וקו תחתי הוספו)**

מדובר בעמדת הגורם המקצועי הבכיר. יש לה משקל משמעותי. והנה, מצד השר לא בא מענה של ממש לעמדת גורמי המקצוע. לא בא הסבר של ממש מדוע הועלו הדברים בעיתוי שבו הועלו ודווקא בעניינה של העותרת. לא הובהר מדוע מתמיד השר בהימנעותו מהחלטה בעניין דרגתה של העותרת תוך עמידה על קיום דיון נוסף בספ"כ בלא שהונחה תשתית לשינוי נסיבות שיכול להצדיק זאת, ולצורך בירור סוגיות המועלות באורח חריג אך בעניינה של העותרת ואשר לא הועלו ואינן נבחנות במסגרת הליכי קידום של אחרים.

73. בנסיבות העניין יש בכל מה שהובא לפני בית המשפט משום עֻבָּר של אינדיקציות שדי בו כדי ליצור ספק מהותי וממשי הנסמך על חשד סביר וממשי לכך שביסוד ההימנעות מקידומה של העותרת בדרגה עומדים שיקולים זרים ובלתי ענייניים נוכח מעורבותה בחקירות ראש הממשלה ויועציו. עמדנו לעיל על החשיבות של שמירת עצמאות המשטרה ועצמאות גורמי החקירה. החלטה ביחס לקידום קצין משטרה הנגועה בפגמים והמעלה חשש לשיקולים זרים עלולה לפגוע בעצמאות המשטרה ולהרתיע את חוקריה בכלל ואת אלה האמונים על חקירות אנשי ציבור בפרט.

74. כאמור לעיל, מקום בו קם ספק ממשי ביחס לשיקולי הרשות יעבור הנטל לכתפי הרשות להראות כי לא שקלה אלא שיקולים ענייניים. בענייננו וכאמור לעיל, הונחה תשתית ראייתית שיש בה כדי ליצור ספק מהותי וממשי ביחס לשיקולים שביסוד ההתנהלות וההימנעות מקידומה של העותרת בדרגה. בראי עילת השיקולים הזרים די במה שהובא כדי להצדיק את העברת נטל הראיה אל השר. אלא שמצד השר לא באו הסברים של ממש לדברים, לא לכתחילה ואף לא בדיעבד ובמסגרת התשובה לעתירה או בדיון לפניי. גם בכך יש כדי להצדיק את קבלת העתירה והתערבות.

<u>התייחסות משלימה</u>

75. בטרם סיום נתייחס למספר טענות נוספות. כאמור לעיל, בתשובתו לעתירה העלה השר מספר טענות סף. טענה אחת שלפיה טרם התקבלה החלטה סופית "בת-תקיפה" נדונה לעיל. נידרש לטענות נוספות.

76. <u>ייצוגה של העותרת בידי התנועה לאיכות השלטון</u> – כאמור לעיל השר טען כי ייצוגה של העותרת בידי התנועה לאיכות השלטון בלא תמורה עולה כדי עבירות פליליות, משמעתיות ואתיות, ושאף הוגשו בעניין תלונות לגורמי האכיפה. ברי כי העתירה דנן אינה המסגרת המתאימה לבירור טענות מעין אלה. נראה כי בטענותיו כיוון השר לדרישה כי העותר יבוא לבית המשפט בכפיים נקיות (וראו ס' 22 לתשובת השר). בהקשר זה יצוין כי בתגובה לטענת השר הבהירו המשיבים כי קודם להגשת העתירה פנתה העותרת ליועמ"ש המשטרה וזה אישר לה את הייצוג האמור (ס' 3 לתגובה ותצהיר יועמ"ש המשטרה). העותרות הוסיפו בתגובתן כי מעבר לקבלת האישורים הנדרשים נערך עמה גם הסכם ניגוד עניינים שלפיו לא תטפל בענייני התנועה לאיכות השלטון (ס' 48 לתגובה). די בכך כדי להביא למסקנה כי לא דבק בעותרת חוסר ניקיון כפיים המצדיק את סילוק העתירה.

77. <u>הטענה כי יש להוציא את תגובת המשיבים מהתיק</u> – כאמור לעיל, השר טען כי תשובת המשיבים לעתירה הוגשה למעשה על ידי היועצת המשפטית לממשלה שאינה מייצגת את השר וכאשר המפכ"ל – כך לפי הטענה – "התנער" ממנה במכתבו מיום 12.11.25. השר העלה טעמים נוספים המצדיקים לשיטתו את הוצאת התגובה. אין בידי לקבל טענות אלה. היועצת המשפטית לממשלה היא בעצמה משיבה לעתירה. די בכך כדי להביא לדחיית הבקשה להוצאת התגובה מהתיק. מעבר לכך, היועצת המשפטית לממשלה היא הפרשנית המוסמכת של הדין מבחינתה של הרשות המבצעת והיא המוסמכת לייצגה בערכאות (לאחרונה, בג"ץ 31238-09-24 **השר לביטחון לאומי נ' היועצת המשפטית לממשלה** בפסקה 42 לפסק דינה של כבוד השופטת ד' ברק-ארז (9.3.25)). בנוסף, במכתבו הנזכר לא חזר בו המפכ"ל מהעמדה שהביע קודם לעתירה (מ/11) ואף הדגיש כי בעניינה של העותרת התקיים הליך מקצועי וסדור וכי היא ראויה לקידום בדרגה באופן העולה בקנה אחד ומבחינה מהותית עם תשובת המשיבים כפי שהוגשה. בכל האמור בתצהיר שהוגש בתמיכה לתגובת המשיבים, השר העלה טענה כללית בלא להצביע על טענת עובדה מסוימת שלא נתמכה כנדרש ובלא שחָלק על טענה שבעובדה כאמור. מעבר לכך, עיון בתצהיר מעלה כי העובדות הנוגעות להתנהלות הדברים, לעמדה שהביעה המשטרה במענה למכתבי השר ולתכתובות שהוחלפו נתמכו כנדרש. יתר הטענות שהעלה השר, ביחס להתנהלות המִשנים תוך איום נטען כלפיו; להעלמת עין מעבירות של העותרת בכך שהגישה את העתירה

באמצעות התנועה לאיכות השלטון, ולסעד שחורג ממה שהתבקש בעתירה, אינן מקימות ולו בקירוב בסיס להוצאת תשובת המשיבים מהתיק כפי שהתבקש. הוא הדין ביחס לטענות כי היועצת המשפטית לממשלה צפויה לכל הפחות למסור עדות בפרשת הפצ"רית (ואף בהתעלם מכך שהועלו בלא תמיכה ממשית).

78. לשלמות הדברים יצוין כי בתשובתו טען השר כי בשלב מאוחר נודעו נושאים נוספים הנוגעים לעותרת והטעונים התייחסות. כדוגמא לכך ציין כי שלמה פילבר הגיש תביעה אזרחית נגד העותרת תוך העלאת טענות לפגיעה בזכויות נחקרים (ס' 146 לתשובה). כתב התביעה הנטען לא צורף. הדברים לא התבררו. ממילא אין בנמצא קביעות או ממצאים בנוגע לעותרת. בנסיבות אלה, ומשראינו לעיל כי הגורמים האמונים על כך לא מצאו לנקוט כלפי העותרת בצעדים משמעתיים או פיקודיים כלשהם, נראה כי אין באמור כדי לשנות.

<u>סיכום והערה באשר לסעד</u>

79. ראינו כי בנסיבות העניין יש לראות בשר כמי שהחליט על סירוב קידומה בדרגה של העותרת. ראינו גם כי סירוב זה עומד בניגוד קוטבי לעמדת המפכ"ל וגורמי המקצוע במשטרה, לוקה בפגם של חוסר סבירות קיצוני, וכי קם חשש ממשי בדבר שיקולים בלתי ענייניים בשל מעורבותה של העותרת בחקירות ראש הממשלה ויועציו. עוד ראינו כי אין בסיס או הצדקה לקיום דיון נוסף בספ"כ בסוגיות שהועלו באורח חריג אך בעניינה של העותרת ואשר לא הועלו ואינן נבחנות במסגרת הליכי קידום של אחרים. במצב דברים זה נוכח התמונה העולה מההתנהלות בדבר עמדתו הברורה של השר, ומשכל שיהוי נוסף עלול להעצים את החשש לפגיעה בעצמאות המשטרה ובגורמים האמונים על החקירות, הסעד הנכון הוא להורות על ביטול החלטת הסירוב ועל מתן צו המורה לשר לאשר את קידומה של העותרת לדרגת סגן ניצב.

<u>התוצאה</u>

80. נוכח כלל האמור העתירה מתקבלת.

81. נקבע בזה כי על המשיב 1, השר לביטחון לאומי, לאשר את קידום העותרת 1 לדרגת סגן-ניצב, וכי קידום זה יהיה בתוקף מיום 28.4.25 הוא מועד סיום קורס הפו"מ על ידי העותרת. חזקה על המשיב 1 כי יאשר את הקידום בלא דיחוי ובמצב דברים זה לא ראיתי בסיס למתן סעד נוסף או במתכונת רחבה יותר כפי שהתבקש בתשובת המשיבים.

82. המשיב 1 יישא בהוצאות העותרות ובשכ"ט עורכי דינן בסך כולל של 20,000 ₪.

83. **<u>המזכירות תמציא לצדדים</u>**.

ניתן היום, כ"ב שבט תשפ"ו, 09 פברואר 2026, בהעדר הצדדים.

דוד גדעוני, שופט

נספח מש/26

החלטת בית המשפט המחוזי בבקשה לעיכוב ביצוע

עמ' 388

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 60933-09-25 סבן ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט דוד גדעוני

העותרות	**1. רפ"ק רינת סבן** **2. התנועה למען איכות השלטון בישראל** **3. קבוצת ניצבים (ומפכ"לים) בדימוס להגנת המשטרה והדמוקרטיה**
	נגד
המשיבים	**1. השר לביטחון לאומי** **2. רב ניצב דניאל לוי, מפכ"ל המשטרה** **3. משטרת ישראל** **4. היועצת המשפטית לממשלה**

החלטה

לפניי בקשת המשיב 1 (**השר**) לעיכוב ביצוע פסק הדין. העותרות הגיבו לבקשה. המשיבה 4 (**היועצת המשפטית לממשלה**) הגישה תגובה בה הציגה את עמדת המדינה ביחס לבקשה. לבקשתו הגיש השר תשובה לתגובות (בהתאם להחלטה שהתירה זאת).

עיינתי בכל מה שהוגש.

כידוע, הגשת ערעור – ובענייננו הודעה על כוונה להגיש ערעור – אין בה כשלעצמה כדי לעכב את ביצועו של פסק דין. על בעל דין המבקש לעכב את הביצוע להראות כי סיכויי הערעור טובים וכי מאזן הנוחות נוטה לטובתו כך שאם יתקבל הערעור יהיה קושי להשיב את המצב לקדמותו. מקובל לתת למאזן הנוחות את מעמד הבכורה בין שני השיקולים.

<u>בכל הנוגע למאזן הנוחות</u> – כפי שנקבע בפסק הדין קידומה של העותרת בדרגה מעוכב מזה למעלה מעשרה חודשים. עיכוב ביצוע פסק הדין עד להכרעה בערעור – שפרק הזמן לדיון בו אינו ידוע – יביא להתמשכות הפגיעה בה. לא פחות חשוב, עיכוב ביצוע כאמור עלול להעצים את החשש לפגיעה באינטרס הציבורי שבעצמאות המשטרה ואת החשש ליצירת אפקט מרתיע על גורמי החקירה (ראו בפסקה 79 ו-73 לפסק הדין). בנוסף, בניגוד לנטען בבקשה, קידומה של העותרת בדרגה אין בו כדי ליצור מעשה עשוי ואין בו כדי למנוע את אפשרות השבת הדברים לקדמותם, ככל שיתקבל הערעור. (ראו והשוו: בג"ץ 4621/16 **בוסו נ' הרשות השניה לטלויזיה ורדיו** בפסקה 3 וההפניות שם

(21.6.16); בג"ץ 5755/08 **ארן נ' ממשלת ישראל** בפסקה 3 (20.4.09); שם נדונו מקרים של מינוי לתפקיד). במצב דברים זה מאזן הנוחות נוטה בבירור נגד קבלת הבקשה. בבקשה נטען עוד כי יש חשש שהעותרת אינה מתאימה לתפקידה (ס' 23). מדובר בטענה מוקשית. השר עצמו הוא שאישר את מינויה של העותרת לתפקיד עוזרת ראש אח"מ בדרגת סנ"צ בלא כל הסתייגות (ע/3, מ/8). המפכ"ל הביע עמדתו כי העותרת ממלאת את תפקידה בפועל בהצלחה מזה חודשים רבים (מ/11), וכך או כך גם לשיטת השר תמשיך העותרת למלא את תפקידה זה ובכלל זה בפרק הזמן שעד להכרעה בערעור (ס' 3(ח) לבקשה). ממילא אין בכך כדי לשנות מן המסקנה ביחס למאזן הנוחות (וגם בכך שונה עניינו מהעניין שנדון בעת"מ (י-ם) 67496-08-24 **אשכנזי נ' השר לביטחון לאומי** (5.9.25) שאליו הפנתה הבקשה).

למעשה, די בשיקול זה של מאזן הנוחות – שלו כאמור מעמד הבכורה – כדי להצדיק את דחיית הבקשה.

למעלה מהדרוש, <u>בכל האמור בסיכויי הערעור</u> – בבקשה חזר השר באורח תמציתי על הטענות שהעלה בתשובתו לעתירה. זאת, בלא להתמודד, למצער לא באורח ממשי, עם הקביעות שבפסק הדין שדחו טענות אלה ובלא להעלות טענות ממשיות לגופו של פסק הדין. ממילא לא הורם הנטל להראות שסיכויי הערעור טובים. משכך, גם בעניין זה אין כדי להוות שיקול לטובת קבלת הבקשה. זאת, אף בהתעלם מפרסום שצורף כנספח 1 לתגובת העותרות בתמיכה לקביעה בפסק הדין שהשר כבר קיבל החלטת סירוב בעניינה של העותרת, בניגוד לטענת השר. בבקשה נטען כי במסגרת הערעור יוצגו ראיות חדשות (ס' 20 לבקשה) והועלו בבקשה "בלי להרחיב" טענות חדשות שלא הועלו במסגרת ההליך שלפניי, ביחס להיתר שניתן לייצוגה של העותרת בידי התנועה לאיכות השלטון (ס' 19-12 לבקשה). בטענות כאמור שלא הועלו לכתחילה ובראיות שלא הוצגו – ושאף לא הובררו אם יש בסיס להתיר את צירופן בשלב הערעור – אין כדי לשנות בשאלת סיכויי הערעור בשלב זה.

לתשובה לתגובות שהגיש השר צורפה בקשה שהגישו יועצי ראש הממשלה בתיק הפלילי המתנהל נגדם לביטול כתב האישום בשל הגנה מן הצדק (ת"פ 27278-02-25). לבקשה צורפו חומרי חקירה מסוימים והועלו בה טענות רבות כלפי היחידה החוקרת, כלפי חוקרים שונים שנטלו חלק בחקירה, ובכלל זה כלפי העותרת עצמה. מדובר בחומרים שלא הובאו במסגרת הדיון בעתירה שכאן ואף לא נזכרו במכתבי השר בעניינה של העותרת בעת שסירב לקדמה. גם כאן לא הובררו אם יש בסיס להתיר את הגשתם בשלב הערעור. כך או כך, נראה כי הבקשה והטענות שבגדרה טרם נדונו על ידי המותב הדן בתיק הפלילי של יועצי ראש הממשלה (לא נטען אחרת). בנוסף, גם עתה לא באו כל הסבר או התייחסות לכך שהעניין מועלה רק בעניינה של העותרת ובזיקה לחקירת יועצי ראש הממשלה ולא בעניינם של אחרים (ראו בפסקה 66 לפסק הדין). בכל אלה יש כדי להקרין לכאורה על משקל הדברים במישור של סיכויי הערעור.

נוכח כל האמור לעיל – הבקשה לעיכוב ביצוע נדחית.

<u>המזכירות תמציא לצדדים</u>.

ניתנה היום, ו' אדר תשפ"ו, 23 פברואר 2026, בהעדר הצדדים.

דוד גדעוני, שופט

נספח מש/27

פרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי מיום 25.1.26

עמ' 392

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 60933-09-25 סבן ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח' **25 ינואר 2026**

לפני כבוד השופט דוד גדעוני

העותרים
1. רפ"ק רינת סבן, מספר שוטר 1115542
2. התנועה למען איכות השלטון בישראל
3. קבוצת ניצבים (ומפכ"לים) בדימוס להגנת המשטרה והדמוקרטיה

נגד

המשיבים
1. השר לביטחון לאומי
2. רב ניצב דניאל לוי, מפכ"ל המשטרה
3. משטרת ישראל
4. היועצת המשפטית לממשלה

<u>נוכחים</u>:
העותרת 1
ב"כ העותרים: עו"ד רחל אל-שי רוזנפלד ועו"ד תומר נאור – התנועה לאיכות השלטון
המשיב 1 ובא-כוחו עו"ד דוד פטר
ב"כ המשיבים 2-4 – עו"ד קרן יוסט רוזנבלום
יועמ"ש המשטרה – תנ"צ אלעזר כהנא

<u>פרוטוקול</u>

<u>בית המשפט</u> – גילוי נאות ולמען הזהירות - אשתי עבדה במחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה (כיום בחל"ת). בשלבים האחרונים של הפרשות שנדונו בדנ"פ 1062/21, לאחר הגלגול הראשון והשני בבית המשפט העליון, היא צורפה לצוות שייצג בהליך הדנ"פ כדי לסייע בסוגיות המשפטיות העקרוניות שהתעוררו ולא בהיבטים העובדתיים של הפרשות (שמעון ואוריך). אין לאשתי כל קשר עם העותרת, רפ"ק סבן, ולא זכור לה שפגשה אותה או ששוחחה עמה אי פעם. סמוך ממש לפני הדיון היום ובשלב ההכנה אליו נתתי דעתי לאמור, ומצאתי לנכון להביא את הדברים לידיעה למען הזהירות.

<u>עו"ד פטר</u>: אנחנו נבקש משפט הרחבה בצוות על תפקידה באוריך.

בית המשפט – כפי שציינתי לעיל אשתי הייתה מעורבת בסוגיות העקרוניות שהתעוררו ואין לה כל קשר עם העותרת.

<u>עו"ד פטר</u>: נבקש 5 דקות התייעצות.

(לאחר הפסקה)

<u>עו"ד פטר</u>: אומר שאנחנו כמובן מעריכים מאוד את המותב ואנחנו גם מעריכים מאוד את הגילוי, שיש בו חשיבות רבה. היות שלב הטיעון שלנו, לפחות בחלקו הנוגע לטענות הסף וגם בלב ההתנהלות של היועמ"ש והפרקליטות באיומים של ממש במטרה לכפות על בעל סמכות סטטוטורית לקבל החלטה מסוימת באמצעות שימוש בכובע הפרקליטות שנוגע לכהונת השר, היות שלב הטיעון המשפטי

כרוך גם בביקורת שיפוטית שהושמעה בעניין אוריך, אנו סבורים שנכון יהיה שבית המשפט יפסול את עצמו מלדון בתיק.

<u>בית המשפט</u> – חשבתי על הדברים, ואין קשר ואין נגיעה, ולי בוודאי אין עניין אישי בתיק הזה.

<u>המשיב 1</u>: אני מכיר את כבודו והופעתי לפניו מספר פעמים ואני זוכר את הגינותו של כבודו כל הזמן, מאידך, יש כאן קמפיין שלם כדי להשפיע על השופט מצד כל מיני גורמים. העניין של אוריך עמד לנגד עיני כשאמרתי שהתיק הזה חייב לחזור לספק שיגיבו לי, ואם רעייתו של בית המשפט היתה בסיפור הזה מהפרקליטות, ופעם בית המשפט ולו בשל זילות שפתיים. אנחנו עומדים על הבקשה.

<u>עו"ד פטר</u>: היות שהעניין הוא לא רק דיון במשמעותו של פסק דין אוריך לענייננו, ואני מסכים עם בית המשפט שאם רק בזה היה אולי העניין היה רחוק מאוד, אבל היות שלב הטיעונים שלנו כרוך ובלתי ניתן להפרדה מהתנהלות הפרקליטות בצורה רחבה ובהשפעתה תוך שימוש בריבויי כובעיה על מנת להוביל שלא כדין בעל סמכות סטטוטורית לקבל החלטה, יש קושי עם הזיקה שציין בית המשפט.

<u>עו"ד אל-שי רוזנפלד</u>: אנחנו מתנגדים לבקשה. בית המשפט כבר ניהל את התיק, קרא את כל החומרים ומצוי בהם ואנו לא רואים סיבה לבקשה. גם לגופו של עניין, אנחנו לא רואים פה שום עילה לפסלות. כמו שבית המשפט אמר, אין לו נגיעה אישית ולא לפרקליטות ולא לתיק אוריך עצמו ולא לליבת התיק, ואציין שבעינינו זה בדיוק אותו חלק ומאותה טקטיקה של משיכת זמן להתיש את העותרת, והנה עוד פעם נהיה פה ועוד פעם ערעור, והכל כדי להתיש את העותרת ולגרום לה למשוך את העתירה ולוותר על הדרגה.

<u>עו"ד יוסט רוזנבלום</u>: חוק בתי המשפט מדבר על עילות הפסלות, וזה לא מתקרב אפילו לקשר שהציג בית המשפט בהקשר זה. הוא מדבר על עניינים של צד להליך או קשר קרוב שלא נמצא כאן.
דבר שני, אני מזכיר לכולם את פסק הדין בעניין פורום המשפחות השכולות נגד שר החינוך, 31230-03-25, שבו בית המשפט בעצם מתווה את הכללים בעניין פסלות שופט, ואפילו מסביר שבתי המשפט אינם חופשיים לפסול את עצמם אלא רק כדי "... חשש ממשי למשוא פנים...". פה אני רוצה להתחבר למשך הזמן שהוא מאוד רלוונטי בהליך שלנו, ונראה שמשך הזמן הוא הימשכותו של ההליך והיא הרבה יותר קשה וחמורה מאשר עילת הפסלות הכל כך רחוקה שיש כאן.

(לאחר הפסקה)

החלטה

בפתח הדיון הודעתי לצדדים, למען הזהירות, כי אשתי עבדה במחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה (וכיום מצויה בחופשה ללא תשלום) וכי בשלבים האחרונים של הפרשות שנדונו בדנ"פ 1062/21, לאחר הגלגול הראשון והשני בבית המשפט העליון, היא צורפה לצוות שייצג בהליך הדנ"פ כדי לסייע בסוגיות המשפטיות העקרוניות שהתעוררו ולא בהיבטים העובדתיים של הפרשות (שמעון ואוריך). עוד ציינתי כי אין לאשתי כל קשר עם העותרת, רפ"ק סבן, וכי לא זכור לה שפגשה אותה או ששוחחה עמה אי פעם.

לאחר התייעצות ביקש המשיב 1 שבית המשפט יפסול את עצמו מלדון בעתירה. בין היתר נטען כי הטיעון של המשיב 1 נוגע גם להתנהלות היועמ"ש והפרקליטות תוך איומים על בעל סמכות ונוגע גם לביקורת שהושמעה בפרשת אוריך שעמד לנגד עינו של המשיב 1 (אף שב"כ המשיב 1 ציין כי עניין זה כשלעצמו הוא רחוק מאד). ב"כ העותרת וב"כ המשיבים 2-4 התנגדו לבקשה.

נתתי דעתי לבקשה. בנסיבות העניין לא קמה עילה לפסלות. בעובדה שאשתי עבדה בפרקליטות (ומצויה כיום בחל"ת) אין כדי להקים עניין אישי כלשהו במחלוקת שלפניי או כדי להקים חשש ממשי למשוא פנים. בכל האמור בהליכים שהגיעו לבסוף לדנ"פ 1062/21 כפי שציין ב"כ המשיב 1 מדובר בעניין רחוק. המשיב 1 העלה טענות בעיקר ביחס להערות שהוערו על ידי בית המשפט העליון בשלבים קודמים של הפרשה, ועוד קודם שאשתי הצטרפה לטיפול בעניין. מכל מקום, אין לאשתי כל קשר עם העותרת. אין לה עניין אישי כלשהו, לכאן או לכאן, בעניין שלפנינו. מעורבותה המקצועית התמצתה בהיותה חלק מהצוות שייצג בדנ"פ ובגיבוש העמדה המשפטית בסוגיות העקרוניות שהתעוררו שם ואשר אין להם קשר לסוגיות שלפנינו. משכך אין בכך כדי להקרין על ההליך הנוכחי. וממילא אין בכך כדי להקים לה, ולו באופן רחוק, עניין אישי כלשהו בהליך שלפניי. משכך, לא קם חשש כלשהו למשוא פנים, לא כל שכן חשש ממשי, ואין כל עילה לפסלות. למעלה מהדרוש אציין שוב כי מזה למעלה משנה אשתי מצויה בחל"ת.

אין צריך לומר כי הזכות לשבת בדין היא גם החובה לשבת בדין. המבחן לפסילה הוא אובייקטיבי במהותו. בהעדר בסיס לחשש אובייקטיבי כאמור יש לדחות את הבקשה.

ניתנה והודעה היום ז' שבט תשפ"ו, 25/01/2026 במעמד הנוכחים.

דוד גדעוני, שופט

<u>עו"ד פטר</u>: אנחנו מכבדים ומקבלים את ההחלטה ולא נערער עליה.
חשוב לי להעיר, בטרם נתחיל את הדיון לגופו, שיש בקשות מקדמיות שצריך להכריע בהן.

<u>עו"ד אל-שי רוזנפלד</u>: יושבת פה העותרת, שוטרת, קצינה מצטיינת, שיש לה 25 שנים במשטרה שבהם היא הוכיחה את עצמה, שירתה בתפקידים רגישים והתקדמה וקודמה כל פעם ביושר. במשך 25 השנים האלה היא קיבלה חוות דעת חיוביות הן מהמפקדים והן מהפקודים שלה והגיעה להישגים משמעותיים ביותר. הנתונים שלה מצוינים, וכך גם טוענת המשטרה, וכדוגמה אתן את מדד שחק, שבו היא קיבלה 115, שזה מעל הממוצע. זה מדד רוחבי שמשקף מבחני ידע, המלצות של פקודים, קולגות, מבחני תפקוד. את הקידום הקודם שלה היא קיבלה ב-18.9.20.
אין ספק שמדובר בקצינה מצטיינת שראויה לקידום, אבל מעבר להצטיינות שלה, לגופה של העותרת, היה פה גם הליך מינהלי ברמה המינהלית שהיה סדור. נעשו פה כל השלבים הנדרשים. מולאו כל התנאים המקדימים בנהלי המשטרה עצמם, היו המלצות של כל הגורמים. גם הדיון בספ"כ התנהל כמו שהוא מתנהל. לאחר שהוא שמע סקירה מלאה, ובניגוד למה שהמשיב 1 טוען, היתה סקירה מלאה ורואים את זה בפרוטוקול, המפכ"ל...

<u>עו"ד פטר</u>: היא מצהירה על משהו שהיא לא היתה שם.

<u>עו"ד אל-שי רוזנפלד</u>: המפכ"ל חתם שם. בהסתמך על כל הדברים האלה, כשהיה כתוב בהמלצה עצמה, שכל מה שצריך על מנת לקבל את הדרגה זה לעבור את אותו קורס פו"ם והעותרת עברה אותו בציון של 95 כשנכתבו עליה דברים מאוד יפים גם על ידי המפקדים בקורס עצמו.

<u>עו"ד פטר</u>: בדרך כלל מסיימי פו"ם מקבלים דרגה.

<u>עו"ד אל-שי רוזנפלד</u>: כשמסתכלים על מכלול הנסיבות התוצאה המתבקשת צריכה להיות הקידום של העותרת, ובכל זאת, איכשהו, באופן שאי אפשר להסביר אותו בכלל, אנחנו עומדים פה היום עשרה חודשים אחרי שהקידום הזה היה צריך לקרות, מבלי שהיא קיבלה אותו, וזאת למרות ששני קצינים שעשו איתה את הפו"ם כבר קיבלו את הדרגה הזו. התוצאה הלא סבירה הזו היא תולדה של התנהלות מכוונת של המשיב 1, שבשל שיקולים זרים ופוליטיים שאסור בשום פנים ואופן שיכנסו לתוך הליך הקידום והמינוי במשטרה, שם לעצמו מטרה לסכל את מינוי העותרת ולהתיש אותה.

לשאלת בית המשפט – קורס פו"ם הוא לחודשיים.

אני מבקשת להסתכל על התוצאה הזו בשתי פריזמות, הראשונה, הממד האישי הנוגעת לעותרת עצמה. אנחנו מדברים לא רק על קידום בדרגה, אלא גם על השחרה ממשי. הפגיעה היא לא רק בדרגה עצמה, יש פה ממש פגיעה מקצועית וטענות מקצועיות קשות מאוד וזה מותיר את העותרת להתמודד עם כוחות גדולים. ספציפית נעשו תקדימים בעניין העותרת: הראשון, הקצינה הראשונה שאי פעם במסגרת הליך קידום נבחנו עדויות שהיא נתנה בתיקים ספציפיים שהם פתוחים ומתנהלים היום. לא נשמע דבר כזה לא רק על ידי השר המכהן כיום, אלא גם על ידי שרים קודמים, תוך התעלמות מכך שאומרים לקדם אותה, ואפילו ממציאים קריטריונים חדשים שלא ראינו כלפי אף אחד אחר והם גם לא מופיעים באף חוק או נוהל. ויותר מזה, אני רוצה להדגיש, וזה אולי משהו שלא כתבנו, שלהיפך: דווקא במקרים אחרים, ואני אומרת זאת בזהירות, אבל אנחנו רואים קידום של שוטרים אחרים שהיו בתיק האישי הערות ואפילו שיבוש ראיות ותקיפת מפגינים, ויש עתירה בבית משפט זה בדיוק על דבר כזה, ושם השר לא העלה במקרים אחרים דברים כאלה.

אני ממחישה את הבררנות שיש במקרה של העותרת.

התקדים השני הוא הדרישה לכנס את הספ"כ מחדש, וזה שמור למקרים חריגים ואין שינוי בתשתית העובדתית מאז הפעם הראשונה שהספ"כ התכנס להיום (אציין את התעקשות המשיב 1 לקבל את הפרוטוקול של אותו ספ"כ שהוא דורש שיתכנס מחדש, על מנת שיוכל לבחון איזה קצין אמר מה).

עולה השאלה מה קורה כשאותו ספ"כ, שמורכב מקצינים בכירים במשטרה שיודעים שהם דנים פעם שניה בתיק ויודעים מה עמדת השר.

תקדים נוסף היה הדיון שנעשה בעניינה של העותרת בכנסת. אמרה את זה גם היועמ"שית לכנס עצמה. מעולם לא היה דיון כזה, שגם יוזמים וגם דנים מהסיעה של המשיב 1.

חייבת להישאל השאלה מדוע דווקא במקרה שלה יש סטיה דרמטית מההליכים הרגילים.

המהלך המסוכן שקורה פה – יש פה שר שעושה שימוש פסול בסמכות שלו כדי לעכב מינוי של קצינה שחקרה בתיקים כנגד ראש הממשלה כשהוא שר בממשלה שלו ומתבסס על עדויות שלה באותם תיקים נגד ראש הממשלה והיועצים שלו, שאגב שניהם תיקים פתוחים. אני רוצה לחדד שגם התיק הפלילי נגד יועצי הממשלה פתוחים. בתיק הפלילי הוגשו כתבי אישום, בהטרדת עד, הוא פתוח.

הממד השני הוא הפריזמה הציבורית, ואומר שאנחנו יודעים שהיום יש שוטרים במשטרת ישראל שנושאים עיניים לאולם זה לראות מה יהיה פה וצריכים להסיק מסקנה. הם רוצים לדעת מה קורה, ולצערנו לא חסרים תיקים שמעורבים בהם גורמים שלטוניים מאוד חזקים ורמים והם רוצים לדעת

מה עתיד הקידומים במשטרת ישראל. החלטה בתיק זה שתאפשר לא לקדם את העותרת עלולה לגרום לאפקט מצנן קשה מאוד כלפי אותם חוקרים.

הטיעונים עצמם – על פניו הטיעונים של השר היו יכולים להישמע משכנעים, אבל דווקא כשיורדים לנסיבות ולרזולוציות מבינים שאין פה כלום. בעצם הם לא מחזיקים מים. הן נשמעות טוב מבחוץ, ארוזים בעטיפה מינהלית יפה, אבל בפנים לא צריכים לעבור את מבחן הביקורת השיפוטית, ועובדה שאותם תירוצים הועלו על ידו בפעם הראשונה רק כשיקבל את הטיעונים מהמשנה ליועמ"ש. לו היתה למשיב 1 טרוניה היה צריך להעלות אותה בדצמבר 24' או בסיום הקורס באפריל 25'. הוא לא העלה את הטענות אז. מדובר באחד התפקידים הרגישים במדינה. מדוע לא העלה אז שאין לה ציון מספיק? השתיקה של המשיב 1 גם במשך אותם שלושה חודשים עד אשר נשאל והבין שהוא יהיה חייב לספק פה תירוץ או הסבר להתנהלותו אומרת הכל. ההסבר היחיד לשינוי בעמדה שלו היא העובדה שבמרץ 25' העותרת העידה בתיק 4000.

לגופו של עניין, מעולם אף אחד לא אמר שלשר אין את הסמכות, השאלה היא איך עושים את הסמכות הזו.

לעניין התשתית העובדתית החסרה, היא אינה. רוב הדברים היו ידועים לשר עוד כשהוא חתם עליהם. כלל הנתונים בעצם הועברו גם במכתבים הקודמים. אדגיש לא רק את המכתב של היועמ"ש והמפכ"ל עצמו, אלא גם את המכתב מ/12, ואומר שקורס הפו"ם בשב"ס זו טענה שהועלתה לראשונה בתגובה של המשיב.

העותרת רוצה לומר כמה מילים.

<u>העותרת</u>: שנה שלמה לא דיברתי כי כקצינה בארגון אני לא יכולה להגיב. אני 25 שנים כמעט משרתת בארגון, ומי שמכיר אותי ועבד איתי והמפקדים והעמיתים שלי יודעים שאני דוגלת בעבודה קשה. לא נתפס מבחינתי שאני צריכה לעמוד פה בבית המשפט ולהסביר למה אני ראויה לקידום.

אני שומעת את השר מתייחס לתיקים שחקרתי בהם, ולפחות בעוד תיק אחד שאני אמורה להעיד בו – ואני שואל איזה מסר אני אמורה לקבל וקצינים אמורים לקבל כשמדובר בתיקים פתוחים. האם יש פה איום אדוני השר? יש פה מימוש של איום – דעו לכם שאם תתעסקו בתיקים מסוימים זה המחיר שתאלצו לשלם, ויש פה מחיר אישי קשה מאוד שאני משלמת. לחוקרים אסור לחשוש מלבצע את עבודתם. אנחנו מנרמלים סיטואציה של חוסר צדק. אני מקווה שאף קצין לא ייאלץ לעבור את מה שאני עוברת.

<u>עו"ד יוסט רוזנבלום</u>: חלק גדול מהטיעונים דומים לטיעוני חברתי.

ראשית, מדובר פה בעצם בהליך מינהלי סדור שמנסים לתקוף אותו. אני לא חושבת שאחרי שקוראים את העובדות אפשר לראות שלא היה פה הליך מינהלי סדור – היתה פה המלצה של הספ"כ, שקיבל החלטה, ובסופו של דבר יש פה הימנעות מקבלת החלטה, שהמשמעות שלה היא החלטה לסרב ויש לה משמעות מאוד חזקה.

למדד הזמן יש פה חשיבות עליונה. כולם מדברים במסגרת התיק הזה על העובדה של ההשתהות הזו, ההשהיה הזו, יש לה מחיר מאוד גבוה כי בעצם יש פה החלטה שלא ניתנת ושהכל ממשיך לתפקד

במובן מסוים ולא ממשיך לתפקד, כי בפועל הטענות שהועלו במסגרת חמשת הטענות שהועלו בשלב מאוחר ושלא היו אמורות לעלות לפני הספ"כ, אבל הן כוללות שתי טענות שעוסקות בעדויות של שוטרים. אני לא צריכה לספר לבית המשפט שעדויות של שוטרים הם עבודה יומיומית של חוקרים ושוטרים, והתחושה כאן היא שיש איזשהו ניסיון לכרסם ביכולת של שוטרים או חוקרים לבוא לפני בית המשפט ולהציג ולהיחקר. בעצם זו אולי הפעם הראשונה שיש התייחסות לסיטואציה הזו, שלא אמורה לעלות לספ"כ, כפי שעלה בנספחים 11 ו-12 אצלנו, ובעצם כפי שעולה מנספחים אלה, המשטרה משיבה שם בצורה מאוד ברורה וגם מסבירה מה אמור לעלות לספ"כ, רק דברים שהובילו בצעדים פיקודיים או משמעתיים. לא נפתחו כאן, ובצדק, הליכים משמעתיים ולכן זה לא אמור היה לעלות לספ"כ, ולכן שתי נקודות אלה לא רלוונטיות להליך זה. בעניין אוריך לא היו המלצות אישיות כנגדה, וההליך השני, סך הכל מדובר בהליך שהיא באה באמצע קורס לעדות, בלי שעברה רענון, כשהיתה החוקרת הזוטרה, אז הניסיון לייחס וליצור יש מאין בהקשר זה הוא לא במקומו. אזכיר, אנחנו פה בדיון מינהלי, בעתירה מינהלית, ואנו צריכים לפעול לפי כללי המשפט המינהלי.

שמעתי, וחשוב לי להגיד גם את זה – על כל העובדות והתמיכה שיש במשטרה, כולל המפכ"ל, כולם תומכים במינוי הזה.

הניסיון להשתמש בכלים המינהליים ולהחזיר בחזרה לספ"כ אין לו שום בסיס, לפי כללי המשפט המינהלי; ויש לו משמעות שהיא הרבה יותר חזקה – האפקט המצנן. שוב, זה עניין של ממד הזמן, גם של התחושה שבוחנים אותך ובמקום שתתעסק במה שעומד מולך אתה צריך לחשוב מה יהיה אחר כך או מה יגידו עלי, זה דבר שאף אחד לא רוצה.

אני מפנה לסעד שאנו מבקשים. אנחנו חושבים שצריך לקבל פה החלטה מאוד ברורה ושבגדרה צריך לבוא מינוי כרגע, שהמינוי ישתכלל...

<u>עו"ד פטר</u>: אין סעד מבוקש כזה בעתירה.

<u>עו"ד פטר</u>: חשוב להדגיש בפתח הדברים את מה לא שמעתי מחברתי מהתנועה לאיכות השלטון. לא שמעתי מילה על עצם ייצוגה כאן, שהיא מתנה לעובד ציבור, כפי שהארכתי בכתובים, וכאשר התנועה לאיכות השלטון היא זו שעתרה כנגד מימון הגנת רוה"מ. בעצם מה התחדש? שלמעשה הוגשו תגובות לעניין הטענות המקדמיות, טענות הסף. אם נזקק מהי התשובה? היא מאוד פשוטה מפיהם – העותרת סיכמה את העניין עם יועמ"ש המשטרה. אני אמנם לא זקן, אבל נער הייתי וגם זקנתי ולא שמעתי נימוק מהסוג מדוע מותר לתנועה לאיכות השלטון להעניק מתנה לעובד ציבור.

אני מגיש לצדדים ולבית המשפט מענה של אח"מ לתנועה לאיכות השלטון מדצמבר, עת אנו ממתינים לדיון, בבדיקה שנפתחת חקירה כנגד עובדי ציבור, כאשר אח"מ משיבים לעו"ד רותם בבלי דביר. העלמת העין הזו מצד חברתי כאן, שהיא ב"כ היועמ"שית לממשלה, מתרחשת, כשהיא גם אגב מסרבת להגיב לגופם של דברים לטענות הללו. בית המשפט לא יכול להעלים עיניו. היועצת מנועה מלעסוק בענייני אח"מ, כפי שנקבע בעניין בוארון. לעניין זה מצטרף מכתבו של המפכ"ל, שגם הוא הוגש בהודעה מאוחרת, כאשר המפכ"ל מתנער.

באופן די חריג יצא לי לייצג בלא מעט הליכים כייצוג נפרד ומעולם לא נתקלתי בכך שאיש המקצוע מגיש הודעה שמתנערת מייצוג הייעוץ המשפטי לממשלה, בדרך כלל השר הוא המתנער. לכן לא ברור לי את מי מייצגת חברתי עו"ד יוסט רוזנבלום.

דבר נוסף שלא שמעתי מחברותיי זו תשובה לגופם של דברים, שאין כאן החלטה מינהלית. נאמר כאן שיש כל מיני טענות אווירה והנסיבות מלמדות, אבל יש את הנוהל המחייב את השר. נוהל כתוב במפורש שצריך המלצת ספ"כ ויש סמיכות זמנים שהנוהל דורש, וגם זה לא מתקיים כאן.

מה שחשוב זו התוצאה. היות שאין בפניו המלצה עדכנית יש בפניו המלצה לא עדכנית. כל אדם, לאו דווקא משפטן שיקרב עיניו לנספח 4, עוד לפני שהוא יודע דבר על העותרת הוא יודע לומר מה אין כאן, ואין כאן דיון לגופם של דברים. אין שם כי הלך הרוח והמודעות של חברי הספ"כ היתה שהיות שמדובר במינוי שהוא עדיין של אמון של ראש אח"מ אין דיון, ולכן לומר שהיה כאן הליך סדור, ואני מכיר הרבה הליכים מינהליים, בדרך כלל תוקפים את בעל הסמכות הסטטוטורית שהוא מתעלם מההמלצה או מקבל החלטה בתשתית לא מספקת. אני לא מכיר הליך שבו בעל הסמכות הסטטוטורית מקבל המלצה ריקה מתוכן ואומר שהוא מוריד הילוך ודורש בסך הכל דיון על מנת שיגבש תמונה שעל בסיסה יוכל לקבל החלטה מינהלית, ובעניינו הדברים חמורים יותר. דיברו על שיהוי ומשך הזמן, ובדרך כלל לוקח כשלושה חודשים לשר לקבל החלטה של מינוי. זה המצב במשרד לביטחון לאומי.

<u>אלעזר כהנא</u>: לשאלת בית המשפט – שני הקצינים שהיו איתה בפו"ם קיבלו את הדרגה בסמוך אלחר הקורס.

<u>עו"ד פטר</u>: אם אין בדברים ממש, שהספ"כ ידון ויגיד שקרא את הפסיקה, פה אחד של תשעה שופטים, בית המשפט בהרכב תשעה מעיר פרסונלית על התנהלות בעייתית של קצינת משטרה. כאשר זה מגיע לדנ"פ ההתייחסות היא לאירוע קונקרטי, ולא שנוי במחלוקת שזו היא. זה עניין עובדתי פשוט. לא רק בהתנהלותה בכך שפרח מזכרונה עיקרון הלכת בן חיים, פגיעה בזכויות אזרח נחקר וכו', אלא גם שהמענים שהיא נתנה לבית משפט היו חסרים. אני מכוון לדברים שאמר השופט מלצר.

זו התשתית העובדתית שאניה שנויה במחלוקת. כאשר בעל סמכות סטטוטורית בא ואומר – בבקשה מכם ספ"כ נכבד עת אתם מגישים לשולחני המלצה לא יכול להיות שלא תהיה התייחסות לאירוע מהסוג הזה, כאשר בפסיקה בין היתר נדונה השאלה מהי המדיניות הנכונה על מנת שלא לאותת למשטרה שאין מחיר להתנהגות כזו. לכך מצטרף הנושא שבמרכז ההערכה היא קיבלה ציון 5, פו"ם בשב"ס, והיות שבעיני התיק כיום, בשונה מחברותיי, לא עוסק בעותרת עצמה בכלל, התיק עוסק בשאלה האם ניתן לומר לבעל סמכות סטטוטורית שבמקש השלמה בהיוועצות – אסור לך. זו השאלה, כך אומר המשנה ד"ר לימון – דע לך, יש מניעה, לא תוכל לכנס את הספ"כ ואני אוסר עליך. הדרגה צריכה להינתן והספ"כ לא התכנס. עם העותרת היתה רפ"ק אחרת זה עניין שרירותי כמעט. יש כאן שאלה מהותית בדין המינהלי. אגב, אם אני הייתי קונסילייר לד"ר לימון הייתי אומר בשביל מה לנהל את הדיון המינהלי כעת? תנהלו בספ"כ.

במדינה דמוקרטית המשטרה היא בעל הכוח הרב ביותר בממשק היומיומי מול האזרח, ולכן יש שני גורמים מבקרים. הם שומרי הסף האמיתיים, ולכן לא להתייחס ולאסור על התייחסות תוך כדי

איומים בכתב, תוך שימוש בריבוי הכובעים של היועמ"ש לממשלה, שאומר בכובע אחד שאסור לא לכנס התייעצות וחייב לתן את ההתקדמות ואם לא נלך לבג"צ.

חשוב להדגיש שהפסיקה מאוד ברורה בנוגע להתערבות שיפוטית בארגונים ביטחוניים.

חברתי מהתנועה לאיכות השלטון אומרת שבעניינו מוחל קריטריון אחר. זה לא כך. יש נוהל ברור של ספ"כ, ההתייעצות לא עדכנית ועוד, ולכן מבקשים השלמה. נאמר שהנתונים הוצגו לשר בהתכתבויות, אלה שמה שחשוב לשר כמוסד זה לא נתונים, שהם אמצעי, מה שחשוב זו התמונה השלמה שבה הספ"כ, שהוא הגורם המפעיל את שיקול הדעת להיוועצות, בוחן את הדברים מניסיונו, הוא יודע לבחון האם הדבר חמור מקצועית או האם זה יכול לקרות ועוד, מכלול רחב, כל אחד לפי תחומו. לכן זה שהיועמ"ש שולח מכתב לשר שהיא קיבלה ציון 5 לא נורא ועוד, לא עובדים כך. הספ"כ חייב להפעיל את שיקול דעתו וכל עוד לא הפעיל ההליך פגום. עוד נאמר שלא היה שינוי בתשתית העובדתית. כל התיק פה הוא על שינוי בתשתית העובדתית. הדבר נודע לשר, ויש גם דברים אחרים שנועדו, אבל אנחנו לא מנהלים פה דיון אישי בעניין העותרת, ואני מוריד את הכובע בפני כל מי שעשה שירות כמוה, אבל הספ"כ היה צריך להיות ער לדברים והוא חייב להתייחס.

נאמר פה שהשוטרים נושאים עיניהם להליך הזה, אני בהחלט מסכים. יש כאן ניסיון, וזו לא התלהמות, יש כאן ניסיון להפוך את הסמכות הסטטוטורית של השר למעין חותמת גומי. רוצים להחליש את המנגנון שלפיו השר הוא בעל הסמכות, וזה לא עניין טכני.

נאמר כאן שהטענות של השר הן בעצם טענות דמה שהועלו בשלב מאוחר. על בסיס מה דברים אלו נטענו? אני תמהה. ברגע שהמינוי הובא לשולחנו של השר הוא עשה בחינה של הדברים, והדברים לוקחים חודשים אצל כל רפ"ק, במהלך חודשים הלשכה מנסה לגבש את התמונה, הפרוטוקול לא הוגש לשר, שהיה צריך לפנות שוב ושוב עד שקיבל את הפרוטוקול, הדברים החדשים שפורטו בכתב נודעו לו ומייד הוא שלח מכתב מענה, וכאשר ד"ר לימון נקש בדלתו, מטאפורית. אני מדבר על המכתב הראשון מה-15 ליוני, שם יש את ראשית הדברים.

חברתי טוענת, וגם התנועה לאיכות השלטון, שיש כאן עניין של חקירה בבית משפט בהליך מתנהל כאילו זה העניין, כאילו עניינו של רוה"מ הוא העניין. חשוב לי להדגיש: הנקודה היתה פסיקות בית המשפט והציטוט שהובא הוא על כך שההתנהלות נמשכת וזה דורש שיקול דעת.

בהחלט אני מתריע, לא רק שאין כאן עילה משפטית ואני לא מכיר הליך שבו רפ"ק מבקש דרגות בבית משפט, שבית המשפט עצמו יכין את הטקס, ואכן אני מסכים עם חברתי שיש כאן פוטנציאל לאפקט מצנן שהוא שבמקום מורא הפיקוח השיפוטי ומורא הפיקוח של נבחר ציבור הפועל על פי חוק כבעל סמכות סטטוטורית תיוותר רק הרתעה שהתביעה בישראל, שעובדת צפוף צפוף עם אח"ם, זה דבר שישבש לחלוטין בעומקם של דברים את האיזונים והבקרה על הכוח המשטרתי במדינת ישראל, ולכן מה שנראה כהליך מינהלי כמעט אזוטרי בעניינה של רפ"ק מסוימת הוא ניסיון לפרום את האיזון שקבע המחוקק על מנת שלא יהיה מדובר בחמושים כלליים אלא במשטרת חוק אוכפת חוק.

<u>המשיב 1</u>: איומים זה נכון – איימו עלי. אחד מהיועצים הכי קרובים של היועמ"ש לממשלה העביר מסר ליועץ שלי – אם היא לא תמונה –אתה תפוטר. הדברים מאוד ברורים. אני לא חותמת גומי. כשנכנסתי לתפקיד בא אלי המפכ"ל הקודם ואמר לי תחתום, שאלתי מה זה. הוא אמר שזה מינויים.

שאלתי איך אני יודע שהם ראויים, הוא אמר לי – כתוב בצד. במשטרה אומרים להם שזה כפוף להחלטת השר, ותוך כדי המינוי שלה אני מקבל חומרים לא מחקירות נתניהו. לא ראיתי דף אחד מחקירת נתניהו, אבל כן ראיתי החלטה של בית המשפט העליון שמטיח ביקורת, ואיזה שופט בהחזרת תפוס או בהליך שך החרמת פלאפון מתחיל לדבר בגוף החקירה. ציון 5 מאוד נמוך, והיו מקרים שכן מיניתי בציון 5 אבל קיבלתי הבהרות. פרוטוקול שהיינו צריכים לבקש, ולא סתם לא הביאו לנו אותו, מעולם לא הביאו לנו אותו. אני קורא בכל מינויים את הכל, ותמיד דנים לגופם של דברים, אם הוא מקצוען והממ"ז הזה אומר אני מכיר את זה ואת ההוא, ושום דבר מזה לא היה בפרוטוקול שלה. אלה מספיק סיבות כדי להחזיר את התיק ולהגיד – תשיבו לי. היא טוענת שהכל כאן אישית. למה היא לא מספרת שאני חתמתי לבעלה?

מה הניצבים יעשו אם זה יחזור אליהם? יש לי חדשות בשבילם – אין לי לאן לקדם את הניצבים. המפכ"ל נמצא שלוש שנים והניצבים במקומם ואין לי לאן לקדם אותם, ולכן אין טענה של חשש של הניצבים מפני.

יש אולי חסרון למה למנות שר שהיה עורך דין – אני יודע לקרוא, אני מבקש הבהרות, אני שואל שאלות, זו דרכי וזה האופי שלי. המינימום שאני יכול לעשות זה להגיד לספ"כ שיבדקו, שהם לא התייחסו לפרוטוקול ולציון הנמוך. אני רוצה שהם ישיבו לי. הם רוצים שר חותמת גומי והם מבקשים מבית המשפט להפוך אותי לחותמת גומי.

<u>עו"ד אל-שי רוזנפלד</u>: הדבר המסכם את האירוע זה שחברי אומר שהעתירה הזו היא לא בעניינה של העותרת והוא טועה – העתירה הזו היא בהחלט בעניינה של העותרת.

אנחנו לא רק עותרים ציבוריים, אלא בהחלט גם מייצגים משרתים וחושפי שחיתות.

לעניין סמיכות הזמנים, עובדה כשההמלצה עלתה בשנית סמוך לסיום קורס הפו"ם, אם היה מה לעדכן היו מעדכנים.

המשיב 1 התייחס גם התייחס לתיק של נתניהו, כי עובדה שהוא כתב את זה בכתב.

עניין הריסון בפסיקה נועד כדי לשמור על העצמאות, וזה בדיוק מה שאנחנו מבקשים פה.

<u>המשיב 1</u>: חשוב לומר שלא ראיתי דף אחד מחקירת נתניהו במשטרה. מה ציטטתי זה מהעדויות.

<u>עו"ד יוסט רוזנבלום:</u> נאמר שהשר הוא לא חותמת גומי, ואני חוזרת על מה שכתבנו. גם החלטות השר צריכות לעמוד בכללי המינהל, ומיה שנפגע פה קשה זה המשטרה. אני מפנה גם להיבט הזמן, שהוא מאוד בעייתי.

<u>עו"ד פטר</u>: אני מבקש שבית המשפט יתן דעתו לשתי החלופות.

החלטה

נדחה לעיון ולמתן פסק-דין, שיישלח לב"כ הצדדים.

ניתנה והודעה היום ז' שבט תשפ"ו, 25/01/2026 במעמד הנוכחים.

דוד גדעוני, שופט

הוקלד על ידי נעמי ביטון

נספח מש/28

ההתכתבות בעניין קידומה של הקצינה רותי האוסליך

עמ' 404

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل
ייעוץ וחקיקה
OFFICE OF LEGAL COUNSEL AND LEGISLATIVE AFFAIRS
المشورة والتشريع

המשנים ליועצת המשפטית לממשלה
(מנהל מערך יעוץ וחקיקה)
(משפט ציבורי-מינהלי)
י״ט בטבת התשפ״ו
8 בינואר 2026

לכבוד

חה״כ איתמר בן גביר

<u>השר לביטחון לאומי</u>

הנדון: <u>חשש להתערבות פוליטית פסולה בקידומם של קצינים במשטרת ישראל</u>

סימוכין: מכתבנו מתאריך 13.7.2025; מכתבנו מתאריך 21.7.2025

1. כפי שהובהר בעבר במספר הקשרים, הסמכות הנרחבת הנתונה לשר לביטחון לאומי בתחום המינויים והפיטורים במשטרת ישראל, מקנה לשר שליטה משמעותית על משטרת ישראל, אשר בהתאמה מייצרת פוטנציאל לתלות ולזיקה בין הדרג הפוליטי לבין פעילותם האופרטיבית של שוטריה (ראה, למשל, מהעת האחרונה, את דבריו של המשנה לנשיא בית המשפט העליון, בפסק הדין בעניין **פקודת המשטרה**, בהתייחס לסמכות השר בתחום המינויים והפיטורים: ״מצב דברים זה מקים, למרבה הצער, קושי גדול בהרבה מזה שיוצר התיקון דנן, בכל הנוגע לחשש מפני השפעה פוליטית על שיקול הדעת שמפעילים גורמי המשטרה במסגרת הפעלת סמכויותיהם״[1]).

2. על רקע זה, נכלל במסמך העקרונות שהוגש לבית המשפט העליון בעתירות הנוגעות להעברתך מתפקיד השר לביטחון לאומי (בג״ץ 9037-08-24; בג״ץ 37631-08-24; בג״ץ 46277-09-24; בג״ץ 52917-09-24) (להלן: **ההליכים המשפטיים**), פרק ייעודי בנושא המינויים, שנועד למנוע, ככל הניתן, ניצול לרעה של סמכות המינויים, בעיקר בדרגות הנמוכות יותר וכן בתפקידים רגישים, ולהקפיד על קיומו של הליך תקין ומתן משקל הולם להמלצות גורמי המקצוע במשטרה בדבר קידומם של קצינים.

3. על אף שמסמך העקרונות גובש בשיתוף עם אנשיך ובהסכמתך והוגש לבית המשפט במסגרת ההליכים המשפטיים העוסקים בהעברתך מכהונה כשר לביטחון לאומי, פעלת בניגוד לאמור בו, למשל בכל הקשור להימנעותך מקידומה של הקצינה רינת סבן, על אף המלצת הספ״כ של המשטרה ועל אף שחתמת בשלב מוקדם יותר על קידומה (וראה בעניין זה את מכתבינו שבסימוכין).

4. בעת האחרונה, הובאו לידיעתנו אירועים נוספים בהם נעשה, לכאורה, שימוש לרעה בסמכותך בתחום המינויים במשטרת ישראל, לרבות מינויים לתפקידים רגישים באגף החקירות והמודיעין.

5. **דוגמא מרכזית לכך נוגעת לעיכוב קידומה של קצינה לאייש תפקיד רגיש באגף החקירות.** בעקבות פרסום על כך בתקשורת מחודש אוקטובר 2025, ממנו עלה כי אתה מעכב, לכאורה

[1] בג״ץ 8987-22 **התנועה למען איכות השלטון נ׳ הכנסת**, פסקה 72 לפסק הדין של המשנה לנשיא סולברג (אר״ש 2.1.2025).

ללא סיבה, את קידומה של קצינה לתפקיד ראש מחלקת חקירות באגף החקירות והמודיעין, וזאת למרות המלצת המפכ"ל והספ"כ לקדמה; על אף שלא הוצגו לכך טעמים עניניים; ולמרות שקצינים אחרים שלגביהם ניתנה המלצת קידום באותו סבב שיבוצים – אכן קודמו,[2] פנינו לייעוץ המשפטי של המשרד לביטחון לאומי ושל משטרת ישראל. בירור זה העלה כי דיון השיבוצים בו התקבלה המלצת הספ"כ על קידומה של הקצינה נערך לפני **כחצי שנה**, בחודש יולי 2025, וכי חומרי הרקע בעניינה של אותה קצינה הועברו זה מכבר ללשכתך, אך אתה נמנע מלאשר את הענקת הדרגה, וזאת מבלי שנמסר לכך כל נימוק רשמי. על אף תזכורות שנשלחו, עד היום לא קיבלנו כל תשובה באשר לשאלה מדוע קידומה של קצינה זו מעוכב.

6. לצד זאת, לאחרונה נמסר לנו, ואף פורסם בתקשורת, כי מינויים נוספים במשטרה, לרבות באגף החקירות והמודיעין, מעוכבים על-ידך.[3] עניין נוסף שהובא בפנינו בהקשר זה נוגע לפרקטיקה חדשה הננקטת על ידך, לפי הנטען, במסגרתה אתה מאשר את דרגותיהם של קצינים המצויים בהליכי קידום במשטרה, אך נמנע מלחתום על כתב המינוי שלהם לתפקיד החדש. על פני הדברים, מדובר בפרקטיקה פסולה שאינה עולה בקנה אחד עם הוראות החוק, שכן הסמכות הנתונה לשר לפי סעיף 7 לפקודת המשטרה היא למנות שוטר "למלא כל תפקיד מתפקידיו של קצין משטרה בכיר".

7. **כאמור לעיל, ככל שהטענות האמורות נכונות, הרי שהתנהלות זו מעוררת חשש כבד להמשך שימוש לרעה בסמכות המינויים במשטרת ישראל הנתונה בידיך, כאמצעי להשפעה פוליטית פסולה באופן שאינו מאפשר לשמור על עצמאות משטרת ישראל ואופייה כגוף ממלכתי ואי-פוליטי**.

8. נודה להתייחסותך לדברים בהקדם.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)

שרון אפק, עו"ד
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

העתק:
היועצת המשפטית לממשלה
מפכ"ל המשטרה
פרקליט המדינה
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי
היועץ המשפטי למשטרת ישראל

[2] יהושע (ג'וש) ברייזר "בניגוד לעמדת המפכ"ל, בן גביר שוב מונע קידום קצינה בכירה באגף החקירות" **הארץ** (22.10.2025) https://www.haaretz.co.il/news/law/2025-10-22/ty-article/.premium/0000019a-0b84-d1c4-a99f-7bb6a5580000.

[3] רועי ינובסקי וורד פלמן "בן גביר מעכב מינויים באגף החקירות והמודיעין במשטרה" **כאן** (4.1.2026) https://www.kan.org.il/content/kan-news/politic/986609/.

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

כ' בחשוון תשפ"ו
11 **בנובמבר** 2025
סימוכין - 5700-0084-2025-003097

לכבוד
ד"ר גיל לימון
<u>המשנה ליועצת המשפטית לממשלה</u>

לכבוד
מר שרון אפק
<u>המשנה ליועצת המשפטית לממשלה</u>

שלום רב,

הנדון: <u>מענה לפנייתכם "חשש להתערבות פוליטית פסולה בקידומם של קצינים במשטרת ישראל"</u>
סימוכין: "מכתבכם מיום 8.1.2026"

תחילה יצוין כי פנייתכם הוגשה בשיהוי ניכר. כשבוע לפני הדיון בעתירות הנוגעת להמשך כהונתי כשר לביטחון לאומי, בחרתם לפנות אליי לראשונה, באופן ישיר, באשר לקידומה של סנ"צ רותי האוסליך, רמ"ד חקירות (להלן: "הקצינה") כאשר אתם נשענים על כתבה מיום 22.10.2025, **קרי לפני כמעט שלושה חודשים.**

כדברי השופטת דפנה ברק-ארז בשינויים המחייבים, להתנהלות זו לא ניתן הסבר מניח את הדעת, ולאמיתו של דבר – לא ניתן הסבר כלל ועיקר. פנייתכם, אינה בבחינת 'נשק סודי' שניתן לשמור לעת מצוא... אין מקום להמתין עם העלאת טענות כאמור עד למועד דיוני נוח עבור בעל הדין. לסיכום, ניתן להצטער כי טענות שהועלו בכלי התקשורת מצאו עצמן לאחר חודשים בפנייתכם שבסימוכין.

יחד עם זאת, בחרתי להשיב על כך בקצרה.

1. מושכלות יסוד הן כי הליך מנוי קצין בכיר במשטרת ישראל הוא הליך מקצועי וסדור, תוך שקילת מכלול השיקולים הרלוונטיים בהתבסס על תשתית עובדתית מלאה.
2. **מהמידע הגלוי שמצוי בידיי, עולה תמונה מדאיגה של קצינה הפועלת באופן שיטתי ומתמשך להציג מצגי שווא, להטעות גורמים חיצוניים למשטרה, לשקר ביודעין, לפעול בניגוד לחוק וליטול לעצמה סמכויות של דרג נבחר.**
3. **ראשית**, כידוע, קידומו של קצין לדרגה או לתפקיד בכיר (סנ"צ ומעלה) דורש לפי החלטת השר, כאשר הכלל חל גם על מינוי ממלא מקום (ראה סעיף י"ג לנוהל המשרדי מספר - 02.01.01).
4. **חרף זאת, הקצינה הוציאה תחת ידה מכתב מענה מיום** 10.9.2025 **למנכ"ל חברת חשמל, אותו היא חתמה בתואר "<u>מ"מ רמ"ח חקירות</u>" – זאת מבלי שקיבלתי החלטה בעניינה, <u>קרי מבלי שמונתה לתפקיד</u>.**

קריית הממשלה מנחם בגין, בניין ג', ת"ד 18182, **ירושלים** 91181 | **מספר נייח**: 073-365-7000 | **פקס**: 02-541-8083

<u>sar@mops.gov.il</u> I **<u>www.mops.gov.il</u>**

5. **מדובר באירוע חמור בו מאין כמותו בו קצינה מחליטה להעניק לעצמה תפקיד במשטרה בניגוד לדין ובהתעלמות מסמכותו של הדרג הנבחר. אין צורך לומר באילו מדינות קצינים נוטלים לעצמם סמכויות חוקיות של דרג נבחר.**

6. **שנית**, כנציגת משטרה במספר דיונים בוועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת (להלן: "**הוועדה**"), **הקצינה הביעה שוב ושוב עמדות בניגוד לכללים, לעמדת הממשלה, למדיניות השר ולמדיניות המפכ"ל, וכן הצהירה הצהרות שווא לוועדה ולחברי הכנסת והסתירה מהם עובדות חשובות.**

7. רקע קצר: מתחילת 2023 מקיימת הוועדה דיונים רבים בנושא טיפול מערכת אכיפת החוק בהסתה לטרור, ולצורך כך זומנו לכל הדיונים נציגי פרקליטות המדינה, ונציגי המשטרה.

8. במהלך הדיונים, הציגו הנציגים עמדה אחידה ומתואמת, שהתבררה בהמשך כלא נכונה בלשון המעטה. בתמצית, עמדתם הייתה שאין כל מחלוקות בין המשטרה לפרקליטות בשאלה מה ראוי לחקור ומה לא, ואין עיכובים בטיפול הפרקליטות בבקשות. חברי הכנסת שרצו בקידום חקיקה שתשקף את עמדת נבחרי הציבור כיצד ראוי לפעול מול הסתה לטרור, קיבלו מצג שווא שאין מה לתקן ואין מה לחוקק.

9. **אי אפשר להפריז בחומרת הדברים: ועדה בכנסת ישראל יוזמת ומקיימת דיוני פיקוח מתוך הבנה שנושא המאבק בהסתה לטרור לא מטופל באופן הראוי ביותר, אלא שחלק מגורמי המקצוע שמגיעים, במקום לשקף את האמת, מציגים מצג שקרי.**

10. ביום 5.2.2024 התקיים דיון נוסף בוועדה, לדיון זה הוזמן לראשונה נציג של מחוז ירושלים, שהיה אחראי על כל נושא אישורי החקירה בהסתה לטרור במחוז, **ובו לראשונה התברר כי יש מחלוקות ופערים דרמטיים שהוסתרו מהוועדה.**

11. במהלך הדיון יו"ר הוועדה וחברי הכנסת פנו לנציג מחוז ירושלים וביקשו ממנו להבין האם התמונה שהוצגה עד כה משקפת את המצב בשטח. אלא שהקצינה בשלב זה הודיעה שהיא מנחה את נציג המחוז שלא להשיב לשאלות אלו, ולאר התעקשות של יו"ר הוועדה הסבירה כי מדובר בנושא שאינו מתאים לדיון פתוח. בתגובה יו"ר הוועדה שינה את סטטוס הדיון לדיון סגור, ושם לראשונה הוועדה גילתה את הפערים והמחלוקות בין הפרקליטות למשטרת ישראל.

12. **רק כעת, לראשונה, הקצינה הודתה שאכן יש פערים כלל ארציים, וציינה חמישה מהם כעיקריים. כן הודתה, לאחר הפצרות ובקשות חוזרות ונשנות מחברי הכנסת, שאכן לא נכונה הטענה שנטענה בעבר לגבי משך הזמנים למענים, לפיה כל התשובות מפרקליטות המדינה מגיעות תוך דקות, או שעות ואפילו לא תוך ימים, זאת בניגוד גמור למה שהוצהר שוב ושוב בכנסת עד לדיון זה, הן על ידי הפרקליטות והן על ידה.**

13. כעבור כשבועיים, ביום 19.2.24 התקיים דיון המשך בוועדה, ובו נאמר על ידי נציגי המשטרה כי בקרוב עתידה להתקיים ישיבה בין המשטרה, כולל מחוז ירושלים, והפרקליטות, כדי לדון בפערים שהתגלו והוצפו, ולאחריה ניתן יהיה לעדכן את הוועדה.
14. ביני לביני, הממשלה אשרה לקדם הצעת חוק פרטית בנושא, כשעמדת המשטרה הייתה תמיכה לשניים משלושת התיקונים המוצעים בתיקון החוק (הורדת רף ההסתברות הנדרש, והגדרת לייק כהבעת תמיכה), והתנגדות לתיקון שתכליתו ביטול הנחיה הקובעת כי משטרת ישראל נדרשת לקבל אישור פרקליטות כדי לחקור חשד לעבירת הסתה לטרור, תוך שצוין כי המשטרה אינה מתנגדת באופן גורף ומסכימה כי ברוב המקרים ניתן להימנע מהצורך באישור, אך במקצתם יש להשאיר את ההנחיה שדורשת אישור.
15. ביום 26 במרץ 2024, התקיים דיון נוסף בוועדה, לרבות בהצעת החוק כאמור לעיל. **לדיון זה, לא התייצב נציג מחוז ירושלים ולשאלת היו"ר מדוע, הקצינה הנידה ראש שאינה יודעת. הוא שב ושאל מדוע אין התייצבות, ולאחר שלא נענה, ביקש להפסיק את הישיבה וביקש מאנשי מזכירות הועדה לברר מדוע אין התייצבות של מחוז ירושלים בדיון למרות שהוזמן. רק לאחר חזרה מההפסקה, מצאה הקצינה לנכון לעדכן את היו"ר את מה שידעה קודם, ולפיה מדובר בהחלטת ראש אח"מ.**
16. במהלך הדיון שאל יו"ר הוועדה את הקצינה האם הפערים בין המשטרה לפרקליטות שעלו בדיונים הקודמים עדיין קיימים, ועל כך השיבה הקצינה: "*יש פערים שעדיין קיימים, ואנחנו בשיח רציף. השיח עדיין לא נגמר*, ***רוב הפערים צומצמו ו/או נסגרו – הם נסגרו***", **כל זאת כשהיא יודעת שרוב הפערים לא צומצמו.**
17. בהמשך הדיון שאל היו"ר את הקצינה על פער נקודתי שעלה בדיונים קודמים בנוגע ל-"פרסום יחיד" של הסתה לטרור, וגם על כך השיבה הקצינה "***אדוני, גם הפער הזה צומצם, זה חלק מהפערים שצומצמו. אני לא רוצה להיכנס לזה, אבל זה חלק מהפערים שצומצמו***", **וגם זאת בניגוד למצב העובדתי באותה עת.**
18. **עוד בהמשך הדיון:**

<u>רותי האוסליך:</u>

<u>נכון לשיחה מהיום בבוקר מול מחוז ירושלים, כשהקשר איתו הוא רציף, אין שום פערים בינינו לבין מחוז ירושלים</u>. בהמשך למה ששלומי אמר לגבי אותה שיחה בלילה, גם אני הייתי שותפה לשיחה הזאת, אפרופו פערים.

<u>היו"ר שמחה רוטמן:</u>

אין פערים ביניכם לבין המחוז?

<u>רותי האוסליך:</u>

<u>אין שום פערים</u> בינינו לבין המחוז, ואם יש פערים הם דואגים למשוך.

היו"ר שמחה רוטמן:

לא קרה, ואם קרה מה קרה? לא הבנתי, יש או אין פערים?

רותי האוסליך:

<u>אין פערים</u>, אני אומרת את זה במפורש. אין פערים עם מחוז ירושלים ועם כלל מחוזות משטרת ישראל.

גם זאת, בניגוד למצב העובדתי נכון לאותה עת, והכל אל מול נבחרי ציבור ובהקשר להצעות חוק בתמיכת הממשלה.

19. וכך בדיון המשך בוועדה מיום 10 ביוני 2024 שעסק בחקיקה כאמור וביחס להורדת רף ההסתברות הנדרש להוכחת עבירת הסתה, בעוד שנציג מחוז ירושלים שנכח בדיון הציג את הצורך בתיקון **<u>בהתאם לעמדת השר, הממשלה והמשטרה</u>**, **הקצינה סתרה את דבריו והצהירה כי עמדת הקצין אינה עמדת המשטרה ויצרה מצג שווא שאין כל צורך בקידום החקיקה ("אין צורך בכלים נוספים")**.
20. בדיון המשך בוועדה מיום 8.9.2024, שאל יו"ר הוועדה את הקצינה שוב על מסמכים שהועברו לוועדה ממחוז ירושלים, ובתגובה הצהירה תחילה הקצינה שהיא אינה מכירה את המסמכים – **אותם היא הכירה היטב**, ובהמשך לאחר שנציגת המזכירות הביטחונית ציינה כי המסמכים מוכרים והועברו לוועדה, השיבה הקצינה כי היא תבחן מסמכים אלו. ויודגש, מדובר במסמכים שהועברו לוועדה על דעת לשכת מפכ"ל, ומוכרים היטב לקצינה.
21. **מהדוגמאות הללו עולה תמונה מדאיגה של קצינה שמשקרת בפומבי לחברי כנסת ולציבור, שמסתירה עובדות מהותיות, שפועלת בחוסר מקצועיות ושמביעה עמדות "על דעת המשטרה" בניגוד לעמדת הממשלה, השר והמשטרה.**
22. **אין פלא שקצינה שמציגה עמדות בניגוד לעמדת הממשלה, השר והמשטרה, תצפצף על עמדת השר ותמנה את עצמה לתפקיד בניגוד לדין.**
23. בנסיבות אלה, וכבירור ראשוני בלבד, אבקש לקבל הסברים על האירועים החמורים המתוארים במכתבי זה.

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

העתקים:
מפכ"ל המשטרה
מר משה בכר, סמנכ"ל בכיר

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

קריית הממשלה מנחם בגין, בניין ג', ת"ד 18182, **ירושלים** 91181 | **מספר נייח**: 073-365-7000 |
פקס: 02-541-8083

sar@mops.gov.il | **www.mops.gov.il**

המשנים ליועצת המשפטית לממשלה
(מנהל מערך ייעוץ וחקיקה)
(משפט ציבורי-מנהלי)

כ״א שבט תשפ״ו
08 פברואר 2026

לכבוד
ח״כ איתמר בן גביר
<u>השר לביטחון לאומי</u>

שלום רב,

הנדון: **<u>חשש להתערבות פוליטית פסולה בקידומה של קצינה במשטרת ישראל</u>**
סימוכין: מכתבנו מיום 8.1.2026; מכתבך מיום 13.1.2026

לאחר עיון במכתבך שבסימוכין, נבקש להשיבך כדלקמן:

1. כמפורט במכתבנו שבסמך, פנייתנו אליך בעניין עיכוב קידומה של הקצינה סנ״צ רותי האוסליך לתפקיד רמ״ח חקירות באגף החקירות והמודיעין (אח״ם), נעשתה לאחר שפנינו קודם לכן ליועץ המשפטי של משרדך וביקשנו כי יברר את הנושא מולך. הפניה הראשונה נערכה ביום 26.10.2025, ונשלחו בעקבותיה מספר תזכורות, האחרונה שבהן ביום 18.12.2025. משנמנעת מלהשיב בעניין באמצעות היועץ המשפטי של משרדך במשך זמן ממושך, ללא כל הסבר או התייחסות, לא היה מנוס מהמכתב שנשלח אליך בנושא.

2. על אף פניות אלו, והגם שההמלצה של הספ״כ לקידומה של הקצינה הועברה אליך מגורמי המשטרה כבר בחודש יולי 2025, וחרף העובדה שלפי הנמסר לנו גורמי המקצוע במשטרה ודרג הפיקוד הבכיר לא הצביעו על כל טעם שיש בו, ולו בקירוב, כדי להצדיק את עיכוב קידומה של הקצינה, כבשת עד כה את טעמיך הנטענים לאי-קידומה.

3. למיטב ידיעתנו, במהלך תקופה זו לא נערכה כל פנייה מטעמך אל מפכ״ל המשטרה בעניין האירועים הנטענים על ידך במכתב כמצדיקים את העיכוב. במקום זאת בחרת להימנע מאישור המינוי חודשים ארוכים. בקשתך לקבל הסברים לאירועים מסוימים שהתרחשו בדיוני הכנסת, הועלתה, כאמור, לראשונה במכתבך שבסמך.

4. די באמור כדי לבסס את החשש הכבד באשר לשיקולים זרים העומדים בבסיס ההחלטה לעכב את המינוי הרגיש, ולבסס חשש כבד כי הנטען במכתבך מהווה, הלכה למעשה, כסות בדיעבד להחלטה שיסודה בשיקולים זרים.

5. **זאת ועוד, גם לגופם של דברים, מכתבך הופך את היוצרות: אתה אינך אמור לשמש כ"מפכ"ל על" ואינך מפקדם של קציני המשטרה.** עמדות מקצועיות שמוצגות על ידי קציני משטרה בפני מוסדות המדינה והכנסת, בקשר למילוי תפקידם, צריכות להיקבע בשיח מקצועי ופיקודי בתוך המשטרה, על ידי שרשרת המקצוע והפיקוד. ככל שיש לך תלונה, כזו או אחרת, באשר לדברים שמוצגים בכנסת על ידי קציני משטרה, עליך לפנות למפכ"ל המשטרה לבירור העניין על-ידו ולטיפולו. אינך מוסמך "להעניש" קציני משטרה על עבודתם המקצועית, בדרך של הקפאת קידומם בניגוד להמלצת הספ"כ, רק משום שהיא אינה לרוחך.

6. מעבר לכך: הטענות שהעלית מעורפלות ובלתי ברורות. הן אינן מגלות על-פניהן כל עילה לעיכוב קידומה של הקצינה. בפרט, מתעוררת תהייה מדוע בחרת להעניק משקל מכריע לאירועים הנזכרים והנטענים במכתבך, שכלל לא פנית למשטרה לגביהם, ושעל פני הדברים אין בהם כל הצדקה לעיכוב מינוי. **בה בעת, הינך בוחר למנות ולקדם קצינים אחרים, אשר יש להם עבר משמעתי או פלילי או שמתקיים בעניינם הליך תלוי ועומד.**

7. עוד חשוב לעמוד בהקשר זה על כך כי אגף החקירות והמודיעין הוא אגף רגיש במשטרת ישראל, כאשר בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ כבר קבע שלא רק שאסור לך להשפיע, במישרין או בעקיפין, על חקירות, אלא שאף אסור לך לקבוע מדיניות בתחום החקירות. הרגישות המיוחדת הנלווית לקידום בעלי תפקידים באח"ם, באה לידי ביטוי גם במסגרת מסמך העקרונות שגובש עמך ושאותו אתה מפר, שבו הוטלו מגבלות על דרך הטיפול של השר במינויים לתפקידים ביחידה זו. ניצול לרעה של סמכות המינויים המסורה בידך מהווה מעקף בוטה ופסול של פסיקת בית המשפט וחריגה מסמכות.

8. כידוע, זו לא הפעם הראשונה בה אתה נמנע מלקדם קצינה באח"ם, מטעמים פסולים, על אף המלצה של המפכ"ל ושל ספ"כ המשטרה לקדמה, תוך העלאת טענות בלתי מבוססות, שאפילו לא התגבשו לכדי פגם פיקודי. כמו כן, קשה לנתק את האירועים הללו ממכלול של אירועים ובכלל זאת פעולתך להוציא את הטיפול בנושא עבירות ביטוי מאגף החקירות והמודיעין, נושא שאמור להיות מובל על-ידי סנ"צ האוסליך.

9. **ממכלול הדברים עולה כי המשקל שניתן על-ידך לאירועים נטענים מסוימים בהחלטות על קידום קצינים במשטרה תלוי בטעמים פוליטיים ובאינטרסים שאינם ממן העניין, שהם שיקולים זרים להליך זה. בכך, למעשה אתה מסמן לשוטרים, ובכלל זאת לקציני חקירה שעוסקים בתחומים רגישים ביותר כגון עבירות שחיתות שלטונית ועבירות ביטוי והתבטאויות ברשת, כי אם יפעלו באופן שתואם את רצונותיו הפוליטיים של השר - יקודמו, גם אם הדבר כרוך בהליך משמעתי או פלילי; ולעומת זאת, אם יפעלו באופן שלא תואם את רצונותיו הפוליטיים של השר - קידומם יעוכב, גם אם לא נפל פגם בהתנהלותם, וגם אם עמדת שרשרת הפיקוד, כולל עמדתו של המפכ"ל, הפוכה.**

10. **לאור האמור, וכפי שצוין במכתבנו שבסמך, התנהלותך מעוררת חשש כבד לשימוש לרעה בסמכות המינויים במשטרת ישראל הנתונה בידיך, כאמצעי להשפעה פוליטית פסולה בתחומים הרגישים ביותר, באופן שפוגע באפשרות לשמור על עצמאות משטרת ישראל ואופייה כגוף ממלכתי וא-פוליטי.**

11. נשוב ונבקש כי תתקבל לאלתר החלטה מנומקת בעניין מינויה של סנ״צ האוסליך, בהתאם לכללי המשפט המינהלי, לפסיקת בית המשפט העליון ולמסמך העקרונות; וכי תחדל מלעשות שימוש בסמכות המינויים לצורך השפעה פוליטית על עבודת המשטרה, לרבות עיכובם של מינויים רגישים למשך חודשים רבים ללא כל הצדקה.

זאת, לשם שמירה על דמותה המקצועית והממלכתית של משטרת ישראל, וכן להפסקת הפגיעה המשמעותית והמצטברת בקצינת המשטרה הנדונה, תוך פגיעה בלתי חוקית בזכויותיה כעובדת ציבור.

בברכה,

ד״ר גיל לימון, עו״ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מנהלי)

שרון אפק, עו״ד
מנהל מערך ייעוץ וחקיקה
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

העתק:
היועצת המשפטית לממשלה
מפכ״ל המשטרה
פרקליט המדינה
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי
היועץ המשפטי למשטרת ישראל

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

בלמ"ס

כ"ב בשבט תשפ"ו
09 בפברואר 2026
סימוכין - **5700-0084-2026-000694**

לכבוד
ד"ר גיל לימון
<u>המשנה ליועצת המשפטית לממשלה</u>

לכבוד
מר שרון אפק
<u>המשנה ליועצת המשפטית לממשלה</u>

שלום רב,

הנדון: <u>החלטתי בעניינה של הקצינה רותי האוסליך</u>
סימוכין: מכתב המשנים מיום 8.1.2026 ; מכתבי מיום 13.1.2026; מכתב המשנים מיום 8.2.2026

בהמשך למכתבי הקודם בנושא מיום 13.1.2026, ובשים לב לאמור בפסק הדין מהיום בעניינה של הקצינה רינת סבן, (להלן – **פס"ד סבן**) ואחר ששקלתי בכובד ראש את מכלול השיקולים הצריכים לעניין כמפורט, הגעתי לכדי החלטה שלא לקדם את הקצינה רותי האוסליך (להלן – **הקצינה**) וזאת על בסיס הנימוקים כדלקמן:

1. **ראשית, הקצינה הוציאה תחת ידה מכתב אותו היא חתמה בתואר ובתפקיד שאליו לא מונתה ולא קודמה, עת ששאלת מינוייה נבחנת על ידי, השר הממונה בהתאם לחוק, התנהלות חמורה שעד למועד כתיבת מכתב זה לא זכתה לכל הסבר או התייחסות.**
2. **כלומר הקצינה התחזתה לבעלת תפקיד שאליו לא מונתה, והציגה מצג שווא לגורמים חוץ משטרתיים, כל זאת שעה ששאלת קידומה נתונה לפתחי, ובכך הפרה את הדין ופעלה בניגוד לפקודות המשטרה.**
3. כך, על אף שסעיף 7 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 קובע כי השר לביטחון לאומי אחראי על מינוי לתפקיד של קצין משטרה בכיר, הקצינה הוציאה תחת ידה מכתב מענה מיום 10.9.2025 למנכ"ל חברת חשמל, אותו היא חתמה בתואר ובתפקיד **<u>מ"מ רמ"ח חקירות</u>**, בעוד היא מכהנת בתפקיד **<u>רמ"ד חקירות</u>** ושאלת קידומה נמצאת לפתחי, קרי **החליטה לעשות דין לעצמה ולמנות את עצמה לתפקיד בניגוד לדין**. למען הסר ספק הכלל חל גם על מינוי ממלא מקום (ראה סעיף י"ג לנוהל המשרדי מספר 02.01.01-).
4. כמו כן, מדובר בהפרה של סעיף 5 לפקודת המשטרה - עריכת מכתבים ואיסור שימוש בתואר אקדמי לא מוכר במשטרת ישראל (מס' **03.04.02**) הקובע כי "**מכתב שנכתב על ידי שוטר יכלול** את חתימת כותב המכתב, **<u>תוארו תפקידו הרשמי</u>** ודרגתו **<u>של כותב המכתב</u>**"

5. בנוסף, מדובר גם בעבירת משמעת שעניינה "**התחזות לבעל דרגה אחרת או לבעל סמכות אחרת**" [פקודת המטה הארצי – עבירות משמעת 06.01.01].

6. לא ניתן להפריז בחומרת האירוע, בו אשת משטרה, כגורם שאחראי על אכיפת החוק, מחליטה להעניק לעצמה תפקיד במשטרה בניגוד לדין ובהתעלמות מסמכותו של הדרג הנבחר.

7. **שנית, כנציגת משטרה ונציגת המשרד לביטחון לאומי בכנסת, במספר דיונים בוועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת (להלן: "ועדה" או "ועדת חוקה"), הקצינה הביעה שוב ושוב עמדות בניגוד לעמדת הממשלה, לעמדת המשרד לביטחון לאומי ולעמדת משטרת ישראל, כפי שבאה לידי ביטוי במדיניות השר והמפכ"ל ובהנחותיהם, תוך שהצהירה הצהרות שווא לחברי הכנסת, הציגה מצג שקרי והסתירה מסמכים ועובדות.**

8. כידוע, מתחילת 2023 מקיימת הוועדה דיונים רבים בנושא טיפול מערכת אכיפת החוק בהסתה לטרור, ולצורך כך זומנו לכל הדיונים נציגי פרקליטות המדינה, ונציגי המשטרה.

9. במהלך הדיונים, הציגו הנציגים עמדה אחידה ומתואמת, שהתבררה בהמשך כלא נכונה בלשון המעטה. בתמצית, עמדתם הייתה שאין כל מחלוקות בין המשטרה לפרקליטות בשאלה מה ראוי לחקור ומה לא, ואין עיכובים בטיפול הפרקליטות בבקשות. חברי הכנסת שרצו בקידום חקיקה שתשקף את עמדת נבחרי הציבור כיצד ראוי לפעול מול הסתה לטרור, קיבלו מצג שווא שאין מה לתקן ואין מה לחוקק.

10. **אי אפשר להפריז בחומרת הדברים: ועדה חוקה, ועדה בכנסת ישראל, יוזמת ומקיימת דיוני פיקוח מתוך הבנה שנושא המאבק בהסתה לטרור לא מטופל באופן הראוי ביותר, אלא שחלק מגורמי המקצוע שמגיעים, במקום לשקף את האמת, מציגים מצג שקרי.**

11. ביום 5.2.2024 התקיים דיון נוסף בוועדת חוקה, לדיון זה הוזמן לראשונה נציג של מחוז ירושלים, שהיה אחראי על כל נושא אישורי החקירה בהסתה לטרור במחוז, **ובו לראשונה התברר כי יש מחלוקות ופערים דרמטיים שהוסתרו מהוועדה.**

12. במהלך הדיון יו"ר הוועדה וחברי הכנסת פנו לנציג מחוז ירושלים וביקשו ממנו להבין האם התמונה שהוצגה עד כה משקפת את המצב בשטח. אלא שהקצינה בשלב זה הודיעה שהיא מנחה את נציג המחוז שלא להשיב לשאלות אלו, ולאר התעקשות של יו"ר הוועדה הסבירה כי מדובר בנושא שאינו מתאים לדיון פתוח. בתגובה יו"ר הוועדה שינה את סטטוס הדיון לדיון סגור, ושם לראשונה הוועדה גילתה את הפערים והמחלוקות בין הפרקליטות למשטרת ישראל.

13. **רק בשלב זה, לראשונה, הקצינה הודתה שאכן יש פערים כלל ארציים, וציינה חמישה מהם כעיקריים. כן הודתה, לאחר הפצרות ובקשות חוזרות ונשנות מחברי הכנסת, שאכן לא נכונה הטענה שנטענה בעבר לגבי משך הזמנים למענים, לפיה כל התשובות**

מפרקליטות המדינה מגיעות תוך דקות, או שעות ואפילו לא תוך ימים, זאת בניגוד גמור למה שהוצהר שוב ושוב בכנסת עד לדיון זה, הן על ידי הפרקליטות והן על ידה.

14. כעבור כשבועיים, ביום 19.2.24 התקיים דיון המשך בוועדה, ובו נאמר על ידי נציגי המשטרה כי בקרוב עתידה להתקיים ישיבה בין המשטרה, כולל מחוז ירושלים, והפרקליטות, כדי לדון בפערים שהתגלו והוצפו, ולאחריה ניתן יהיה לעדכן את הוועדה.

15. ביני לביני, הממשלה אשרה לקדם הצעת חוק פרטית בנושא, כשעמדת המשטרה הייתה תמיכה בשניים משלושת התיקונים המוצעים בתיקון החוק (הורדת רף ההסתברות הנדרש, והגדרת לייק כהבעת תמיכה), והתנגדות לתיקון שתכליתו ביטול הנחיה הקובעת כי משטרת ישראל נדרשת לקבל אישור פרקליטות כדי לחקור חשד לעבירת הסתה לטרור, תוך שצוין כי המשטרה אינה מתנגדת באופן גורף ומסכימה כי ברוב המקרים ניתן להימנע מהצורך באישור, אך במקצתם יש להשאיר את ההנחיה שדורשת אישור.

16. ביום 26 במרץ 2024, התקיים דיון נוסף בוועדה, לרבות בהצעת החוק כאמור לעיל. **לדיון זה, לא התייצב נציג מחוז ירושלים ולשאלת היו"ר מדוע, <u>הקצינה הנידה ראש שאינה יודעת, כל זאת שעה שהיא יודעת היטב מדוע הנציג לא נכח בדיון</u>. היו"ר שב ושאל מדוע אין התייצבות, ולאחר שלא נענה, ביקש להפסיק את הישיבה וביקש מאנשי מזכירות הועדה לברר מדוע אין התייצבות של מחוז ירושלים בדיון למרות שהוזמן. רק לאחר חזרה מההפסקה, <u>מצאה הקצינה לנכון לעדכן את היו"ר את מה שידעה קודם</u>, ולפיה מדובר בהחלטת ראש אח"מ.**

17. עוד במהלך הדיון שאל יו"ר הוועדה את הקצינה האם הפערים בין המשטרה לפרקליטות שעלו בדיונים הקודמים עדיין קיימים, ועל כך השיבה הקצינה: *"יש פערים שעדיין קיימים, ואנחנו בשיח רציף. השיח עדיין לא נגמר, **רוב הפערים צומצמו ו/או נסגרו – הם נסגרו**"*, **<u>כל זאת כשהיא יודעת שרוב הפערים לא צומצמו</u>.**

18. בהמשך הדיון שאל היו"ר את הקצינה על פער נקודתי שעלה בדיונים קודמים בנוגע ל-"פרסום יחיד" של הסתה לטרור, וגם על כך השיבה הקצינה *"**אדוני, גם הפער הזה צומצם, זה חלק מהפערים שצומצמו. אני לא רוצה להיכנס לזה, אבל זה חלק מהפערים שצומצמו**"*, **וגם זאת בניגוד למצב העובדתי באותה עת.**

עוד בהמשך הדיון:

<u>רותי האוסליד:</u>

<u>נכון לשיחה מהיום בבוקר מול מחוז ירושלים, כשהקשר איתו הוא רציף, אין שום פערים בינינו לבין מחוז ירושלים</u>. בהמשך למה ששלומי אמר לגבי אותה שיחה בלילה, גם אני הייתי שותפה לשיחה הזאת, אפרופו פערים.

<u>היו"ר שמחה רוטמן:</u>

אין פערים ביניכם לבין המחוז?

רותי האוסליד:

<u>אין שום פערים</u> בינינו לבין המחוז, ואם יש פערים הם דואגים למשוך.

היו"ר שמחה רוטמן:

לא קרה, ואם קרה מה קרה? לא הבנתי, יש או אין פערים?

רותי האוסליד:

<u>אין פערים</u>, אני אומרת את זה במפורש. אין פערים עם מחוז ירושלים ועם כלל מחוזות משטרת ישראל.

גם זאת, בניגוד למצב העובדתי נכון לאותה עת, והכל אל מול נבחרי ציבור ובהקשר להצעות חוק בתמיכת הממשלה בכלל והמשרד והמשטרה בפרט.

19. וכך בדיון המשך בוועדה מיום 10 ביוני 2024 שעסק בחקיקה כאמור וביחס להורדת רף ההסתברות הנדרש להוכחת עבירת הסתה, בעוד שנציג מחוז ירושלים שנכח בדיון הציג את הצורך בתיקון **<u>בהתאם לעמדת הממשלה, המשרד והמשטרה</u>**, **הקצינה סתרה את דבריו והצהירה כי עמדת הקצין אינה עמדת המשטרה ויצרה מצג שווא שאין כל צורך בקידום החקיקה ("אין צורך בכלים נוספים").**

20. בדיון המשך בוועדה מיום 8.9.2024, שאל יו"ר הוועדה את הקצינה שוב על מסמכים שהועברו לוועדה ממחוז ירושלים, ובתגובה הצהירה תחילה הקצינה שהיא אינה מכירה את המסמכים – **אותם היא הכירה היטב**, ובהמשך לאחר שנציגת המזכירות הביטחונית ציינה כי המסמכים מוכרים והועברו לוועדה, השיבה הקצינה כי היא תבחן מסמכים אלו. ויודגש, מדובר במסמכים שהועברו לוועדה על דעת לשכת מפכ"ל, ומוכרים היטב לקצינה.

21. מדובר בהתנהלות חמורה בניגוד לפקודת המטרה הארצי - התייצבות שוטר כנציג המשטרה בוועדות הכנסת ובוועדות שרים (מס' 03.02.01).

22. כך סעיף 6א(3) קובע כי "**<u>נציג המשטרה המתייצב בוועדות לא יציג עמדה שיש בה התנגדות להצעת חוק ממשלתית, להחלטה של הממשלה או להחלטה של ועדת השרים לענייני חקיקה</u>**.[...]".

23. וכך סעיף 6א(4) קובע כי "**<u>נציג המשטרה המתייצב בוועדות לא יציג עמדה שיש בה התנגדות למדיניות השר והמשרד, וכן לא יציג עמדה שיש בה סטייה ממדיניות השר והמשרד</u>** – **ככל שמדיניות השר והמשרד לביטחון הפנים הובאה לידיעת המשטרה**."

24. כמו כן, מדובר בעבירת משמעת שעניינה "**אי מילוי הוראה מהוראות פקודות משטרת ישראל או כל הוראה אחרת שניתנה כדין, או סירוב למלא הוראה כאמור**", עבירת משמעת שעניינה "**מתן הצהרה כוזבת או העלמת ידיעות שחובה למסרן**, לשם התגייסות למשטרה **<u>או בענין אחר הקשור לשירות במשטרה</u>**", עבירת משמעת שעניינה "**אי המצאת**

מסמך שנדרש כדין להמציאו", עבירת משמעת שעניינה "אי מתן תשובה או מתן תשובה מתחמקת או כוזבת" ועבירת משמעת שעניינה "התנהגות שאינה הולמת שוטר או שיש בה כדי לפגוע בתדמית המשטרה" [פקודת המטה הארצי – עבירות משמעת 06.01.01].

25. להתנהלות חמורה זו לא ניתן כל הסבר מניח את הדעת, ולו בדוחק. ההתייחסות היחידה שניתנה במכתבכם היא כי "הטענות שהעלית מעורפלות ובלתי ברורות. הן אינן מגלות על-פניהן כל עילה לעיכוב קידומה של הקצינה".

26. לקרוא ולא להאמין. **פעילות בניגוד לחוק ופקודות המשטרה וביצוע שורה של עבירות משמעת** "**<u>אינן מגלות על- פניהן כל עילה לעיכוב קידומה של הקצינה</u>**".

27. במכתבכם אינכם מתמודדים באורח ממשי עם התנהלותה החמורה של הקצינה, ואינכם מספקים כל הסבר מניח את הדעת, דבר שמעלה חשד כי התנהלותכם נובעת משיקולים פוליטיים ומשיקולים זרים נוספים.

28. מתגובתכם אני למד כי עמדת הממשלה, השר והמפכ"ל, אינן מחייבות את הדרג הלא נבחר ברשות המבצעת, לרבות קצינים בגופי הביטחון, וכי דרג לא נבחר לרבות קצינים בגופי הביטחון רשאים להציג מצגי שווא, להסתיר מידע מנבחרי ציבור, לשקר וקדם את עצמם בתפקידם.

29. **אם התנהלות כזו מדינה דמוקרטית לא יכולה להשלים, והתנהלות כזו אני כשר לא יכול לקבל.**

30. על כן, בשים לב ל**פס"ד סבן** (עליו אני שוקל לערער) ולאחר שהובהר לי כי כלל הנתונים הרלוונטיים מבחינתכם הובאו בפניי, ואין בפיכם כל מענה ענייני לגופן של הטענות החמורות מלבד, כאמור, הסכמה משתמעת להתנהלות זו, הגעתי לכדי החלטה בעניינה של הקצינה.

31. בנסיבות המתוארות במכתבי זה, ולאחר ששקלתי בכובד ראש את מכלול השיקולים הצריכים לעניין, **הגעתי לכדי החלטה שלא לקדם את הקצינה**.

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

העתקים:
רנ"צ דני לוי, מפכ"ל משטרת ישראל
עו"ד גלי בהרב, מיארה היועצת המשפטית לממשלה
מר משה בכר סמנכ"ל בכיר את"ב, המשרד לביטחון לאומי

11–02–2026
כ״ד שבט תשפ״ו

לכבוד,
<u>השר לביטחון לאומי</u>

הנדון: **<u>החלטתך מיום 9.2.2026 בעניין סנ״צ רותי האוסליך</u>**

מרשתנו, סנ״צ רותי האוסליך, מילאה ידנו לפנות אליך בנושא שבנדון, ואנו מתכבדים לעשות כן:

1. מרשתנו משרתת במשטרת ישראל מזה כשלושה עשורים, במסגרתם מילאה תפקידי ליבה מורכבים ומגוונים במערך החקירות של החיל, החל מרמת התחנה וכלה בתפקידי פיקוד ומטה. בתפקידה הנוכחי, מרשתנו משרתת בתפקיד ראש מדור חקירות באגף החקירות והמודיעין במטה הארצי.

2. בשל מקצועיותה הבלתי מתפשרת והצטיינותה בכלל תפקידיה, בתום דיוני תנועות לשנות עבודה 2023 ו-2024, מרשתנו נמצאה מתאימה לקידום (סיכום דיונים מיום 2.3.2023 ומיום 23.6.2024, שניהם בחתימת ראש אח״מ בעת הרלוונטית). בתום דיון מקצועי סדור ומקיף, ביולי 2025 המליץ פורום סגל הפיקוד הכללי של משטרת ישראל שבראשו עומד המפכ״ל (להלן, **הספ״כ**), לקדם את מרשתנו לתפקיד ראש מחלקת חקירות ובד בבד להעלותה לדרגת נצ״מ.

3. לנוחות הקורא, לפנייתנו זו מצורף **נספח** ובו מקצת מובאות מתוך גיליונות הערכה וראיונות שנעשו ונערכו עם מרשתנו לאורך שנות שירותה, בהן היא מתוארת כקצינה ומפקדת מקצועית וערכית בצורה יוצאת דופן.

4. כיוון שעסקינן בקצין משטרה בכיר, אזי בהתאם להוראות סעיף 7 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל״א-1971 (להלן, **פקודת המשטרה**), על המינוי והקידום להיעשות על ידי השר. אולם, חרף עמדתו המקצועית של הספ״כ הארצי, ממועד המלצתו ועד ליום 9.2.2026, נמנעת מלממש את הסמכות המוקנית לך בדין בקשר עם מינויה וקידומה של מרשתנו, כך שבפועל הוא הוקפא, עד אשר במועד האמור, כפי שיורחב בהמשך, פורסמה ברבים החלטתך נשוא פניה זו.

5. סמכותו של השר הנכבד בנוגע למינוי וקידום קציני משטרה בכירים, מותנית וכפופה להפעלת שיקול דעת בהתאם לעקרונות היסוד של המשפט המינהלי. אלו מושכלות ראשונים ואין צורך להרחיב עליהן, אולם בכך לא סגי. הסמכות הקבועה בסעיף 7 לפקודה אינה ניצבת לבדה בבחינת סמכות ייחודית או בלעדית, אלא שהיא משתלבת עם הוראות נורמטיביות נוספות,

בשים לב להוראות סעיף 9ג(א) לפקודת המשטרה הקובע: "לענין פקודה זו רואים את פקודות משטרת ישראל כדינים".

מכאן נלמד, כי הוראות המשטרה, פקודות המטה הארצי ופקודות נוספות שהותקנו מכוחן – מעמדם הנורמטיבי הוא כשל דין, ועל כן כוחן יפה ובוודאי שאינו פוחת מיתר ההוראות המפורטות בפקודה, לרבות סעיף 7 לפקודה.

כיוון שכך, יש לפנות ל**נוהל אמ"ש 05.03.08**, המפרט את כלל תנאי הסף ואמות המידה הרלוונטיים לקידום קצין לדרגת נצ"מ, לרבות עבודת המטה, ההערכות המקצועיות והדיון הנדרש לשם כך בפורום המתאים. לפי מיטב ידיעתנו, אין ולא יכולה להיות טענה על כך שמרשתנו עומדת בכל תנאי הסף המפורטים סעיף 2 לנוהל הנ"ל, וכי ההחלטה המקצועית למנותה לתפקיד ולקדמה בדרגה התקבלה על ידי הפורום המוסמך לכך, בהתאם להוראות סעיף 3(ה)(3) לנוהל, לאחר שהתמלאו כלל התנאים הנחוצים לכך.

הנחיית משרד הבט"ל 02.01.02 היא הנחייה מינהלית שאף היא מסדירה ומפרטת את אמות המידה לקידום קצין בכיר, על עבודת המטה המינהלית והמקצועית הנדרשת לשם כך, וזאת מנקודת מבטו של המשרד לבט"ל. לא יכול להיות חולק שמרשתנו עומדת בכל תנאי הסף, הדרישות המקדימות והקריטריונים המקצועיים המפורטים בסעיף 4 לנוהל האמור, לרבות המלצת מפכ"ל והעדר כל רבב בהיבט המשמעתי. מאידך, לא מתקיימים בעניינה אי-אילו מן הסייגים, המגבלות או החריגים המפורטים בנוהל, שבכוחם לעכב או למנוע את קידומה.

6. לפי מיטב ידיעתנו ומן האמור במכתבם של המשנים ליועצת המשפטית לממשלה שנשלח אליך ביום 8.2.2026 והופץ לעיון הציבור, בחלוף שלושה חודשים ממועד החלטת הספ"כ הארצי והמלצת המפכ"ל בעניינה של מרשתנו, ביום 26.10.2025 פנתה אליך היועצת המשפטית לממשלה בנוגע לעיכוב המסתמן בקידומה ומינויה של מרשתנו. בהעדר מענה מטעמך, נשלחו אליך תזכורות ופניות נוספות שבהן הובהר ש"גורמי המקצוע במשטרה ודרג הפיקוד הבכיר לא הצביעו על כל טעם שיש בו, ולו בקירוב, כדי להצדיק את עיכוב קידומה של הקצינה".

7. רק ביום 13.1.2026 השבת ליועצת המשפטית לממשלה והעלית – לראשונה – שתי טענות הנוגעות למרשתנו, שיש בהן, לשיטתך, כדי למנוע את מינויה וקידומה. בתשובתך זו ההנת לציין, כי מדובר ב"קצינה הפועלת באופן שיטתי ומתמשך להציג מצגי שווא, להטעות גורמים חיצוניים למשטרה, לשקר ביודעין, לפעול בניגוד לחוק וליטול לעצמה סמכויות של דרג נבחר". עוד ציינת, כי עת הופיעה כנציגת משטרת ישראל בועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, מרשתנו "הביעה שוב ושוב עמדות בניגוד לכללים, לעמדת הממשלה, למדיניות השר ולמדיניות המפכ"ל".

לתמיכה בטענות משוללות יסוד אלו, נתלית בדברים שלכאורה נאמרו בישיבות הוועדה שהתקיימו בימים 5.2.2024, 19.2.2024, 26.3.2024 ו-10.6.2024. דא עקא, מלבד היותן של הטענות מופרכות, סלקטיביות ומטעות בהיבט העובדתי – הן כבושות. בפתח מכתבך הלנת על כך שהמשנים ליועצת המשפטית לממשלה השתהו בפנייתם אליך, וכי פנייתם המאוחרת אינה אלא "נשק סודי שניתן לשמור לעת מצוא", והנה בהמשכו של אותו מכתב – עשית לחברך את ששנוא עליך.

8. כפי שציינו המשנים ליועצת המשפטית לממשלה, מאז קרות ה"אירועים" המפורטים במכתבך, לא מצאת לנכון לפנות למפכ"ל או לממונה הישיר של מרשתנו בנוגע להתנהלותה הנטענת. הדברים נעורו רק בתגובה – מאוחרת מאד – לפנייתם אליך, דבר שיש בו כדי ללמד על שיקולים זרים העומדים בבסיס ההחלטה לעכב את מינויה של מרשתנו.

הדברים מקבלים משנה תוקף, בשים לב לכך שהפגיעה המסתברת במרשתנו על רקע מילוי תפקידה, כמוה כפגיעה באגף החקירות והמודיעין של משטרת ישראל, והרתעת חוקרים ובעלי תפקיד בו מפני ביצוע תפקידם ללא מורא – למעט מוראו של הדין; הדברים אף מקבלים משנה חומרה נוכח הרגישות הבלתי רגילה של התפקיד אותו מרשתנו מבצעת ועתידה לבצע, לרבות בכל הנוגע לחקירת שחיתות שלטונית, עבירות ביטוי וחקירת עיתונאים ועורכי דין. להדגיש, עצם הטענה הבלתי נתפסת שלפיה, מרשתנו לכאורה פעלה בניגוד "לעמדת הממשלה" ו"למדיניות השר", אינה אלא שיקול פוליטי זר ופסול, הקורא תיגר בגלוי על עצמאותה של משטרת ישראל בכלל, ואגף החקירות בפרט.

הדעת נותנת, כי אילו היה בדברים ממש, חזקה עליך שהיית פונה לגורמים המוסמכים במשטרת ישראל על מנת שיערכו בירור וינקטו בצעדים פיקודיים או משמעתיים נגד מרשתנו בנוגע לטענותיך, אולם המציאות מלמדת אחרת. למעשה, לפי מיטב ידיעתנו לא ראית לנכון לפנות למפכ"ל או לכל גורם מוסמך אחר במשטרת ישראל, גם לאחר מכתבך למשנים ליועצת המשפטית לממשלה. הדברים אומרים דרשני.

9. לגוף טענותיך, כאמור – אין באף אחת מהן כל ממש. כל אימת שמרשתנו ייצגה את משטרת ישראל בפני ועדה פרלמנטרית, קדמה לכך היערכות מקצועית אינטנסיבית, בין היתר, על יסוד דרישות שונות למידע ונתונים שנדרשו על ידן. כמו כן, כל אימת שהתבקשה עמדה מוסדית מטעם משטרת ישראל ביחס לסוגיה מקצועית מסוימת, קדמו לכך התייעצויות וישיבות עבודה בראשות ראשת חטיבת החקירות. עמדת החטיבה לעולם קיבלה אישור מטעם ראש אח"מ עובר להצגתה.

עוד יודגש, כי בכל דיון שהתקיים בכנסת שבו הוצגה עמדה מטעם משטרת ישראל, אזי עמדה זו הועברה קודם לכן לקבלת דירקטיבת מפכ"ל באמצעות ראש אח"מ, וזו הועברה באמצעות

לשכת המפכ"ל למשרדך. לאמור, דבר לא נעשה על דעתה האישית-פרטית של מרשתנו, בניגוד גמור לנטען על ידך.

אם לא די בזה יובהר, כי מפקדיה של מרשתנו ממילא עודכנו על-ידה בסמוך לאחר כל ישיבה שהתקיימה בכנסת בהשתתפותה, על כלל הדברים שעלו בה. אילו היה זיק של אמת בטענותיך ומסקנותיך, הדברים היו מטופלים באופן הולם.

10. לעניין טענתך שלפיה מרשתנו התהדרה בתואר "מ"מ רמ"ח חקירות" ללא אישורך, מדובר בהוראה ישירה ומפורשת של ראש אח"מ ועל פי דרישתו, למלא את מקומו של נצ"מ בועז חממי עד לחתימתך על כתב המינוי למרשתנו, על מנת שלא ליצור ואקום מוסדי. הווה אומר, גם זאת לא עשתה על דעת עצמה אלא בהוראת מפקדיה.

11. רצה הגורל וביום 9.2.2026 פורסם פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעניין עת"מ 60933-09-25 **סבן ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח'**, במסגרתו נמתחה ביקורת נוקבת על טעמיך הבלתי ענייניים בקשר לעיכוב קידומה של רפ"ק רינת סבן, ולחוסר הסבירות הקיצוני שדבק במעשיך במישור המינהלי.

בסמיכות זמנים יוצאת דופן, באותו היום מצאת לנכון להשיב לפנייתם של המשנים ליועצת המשפטית לממשלה, במכתב שכותרתו "החלטתי בעניינה של הקצינה רותי האוסליד", המתיימר להסתמך על פסק הדין, ככל הנראה על רקע המסקנה המשפטית הרואה בהתנהלותך באותו מקרה משום "סירוב ללא נימוקים". במכתבך האמור חזרת על כלל הטענות שעלו במכתבך מיום 13.1.2026, ואף הוספת רשימה של עבירות משמעתיות שהתנהלותה מגבשת, לשיטתך, באופן שנועד להטיל על מרשתנו מורא שמא יבולע לה אם תבקש להעמיד את התנהלותך לביקורת שיפוטית. נראה שהסקת מפסק הדין, כי כריכת טיעונים בעלי גוון משמעתי נגד מועמד לקידום – ישרתו את מטרתך.

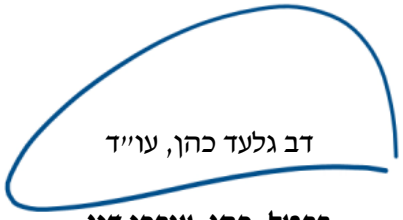
12. כאמור לעיל, אין בטענות כל ממש ומוטב היה לו הייתה נערכת בדיקה מדוקדקת קודם להעלאתן על הכתב, בין בדרך ישירה – באמצעות מתן זכות טיעון רחבה למרשתנו בנוגע למיוחס לה בסמוך למועד האירועים הנטענים; בין בדרך עקיפה – באמצעות פנייה למפקדיה בבקשה להבהיר את הטעון הבהרה. לדאבון הלב, לא פעלת כך. חלף זאת, מרשתנו הפכה כלי ניגוח בינך לבין היועצת המשפטית לממשלה, על לא עוול בכפה.

13. על כן, בשים לב להמלצתו המקצועית של המפכ"ל והספ"כ הארצי; וכן, בשים לב לכך שמרשתנו עומדת בכל תנאי הסף ואמות המידה לקידום; וכן, בשים לב להיותה קצינה מובילה ומצטיינת; וכן, בהינתן התשתית העובדתית חסרת הבסיס שעליה נסובה החלטתך; בשים לב לכל אלה עולה, כי עיכוב קידומה ומינויה של מרשתנו עד ליום 9.2.206 והחלטתך הנמהרת מאותו היום, נסובים על טענות משוללות יסוד, שיקולים זרים, בלתי ענייניים ופוליטיים, הכל

בניגוד גמור להמלצתם של גורמי המקצוע, ולפיכך לוקים בחוסר סבירות קיצוני. דינה הראוי – בטלות.

14. מרשתנו מתעתדת להעמיד את התנהלותך והחלטתך לביקורת שיפוטית, ולפיכך נבקשך לראות בפנייה זו כמיצוי הליכים. נודה להתייחסותך לאמור עד ליום 19.2.2026, על מנת שנוכל לצרפה לערכאה המוסמכת.

בברכת שלום,

דב גלעד כהן, עו"ד

ברטל, כהן, עורכי דין

העתקים:
מפכ"ל המשטרה
ר' אמ"ש, משטרת ישראל
ר' אח"מ, משטרת ישראל
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (מנהל מערך ייעוץ וחקיקה)
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)

נספח

מובאות מתוך גיליונות הערכה

בתפקידי רפ"ק:

- "קצינה טובה מאד... מקצועית ומנוסה בתחומה, משקיעה מזמנה ומרצה להצלחת המחלק" (2011);
- "בעלת ידע מקצועי עשיר וניסיון רב... מבצעת את התפקיד על הצד הטוב ביותר" (2012);
- "קצינה ראויה לכל הערכה, מקצועית, בעלת יכולות ביצועיות וחשיבתיות גבוהות, מתאימה לקידום במערכת" (2013);
- "קצינה מקצועית אינטיליגנטית ומנהיגה מכוח אישיותה. חדורת מוטיבציה ורוח לחימה, נחישות ואמונה בדרך. ראויה ומתאימה לקידום בתפקידי פיקוד" (2014);
- "קצינה מקצועית מאוד ומחוייבת, יצירתית ומהווה מודל ודוגמה לפקודיה בדגש על המסירות והמחוייבות" (2015);
- "מקצועית מאוד, ערכית, משקיעה רבות בתפקידה, בעלת גישה שירותית וחברית הן לפקודיה והן לעמיתיה לעבודה, מהווה מקור ידע בתחום החקירות" (2018);
- "קצינה ותיקה ומקצועית... אחראית מאוד, מקצועית מאוד, יוזמת ומשקיעה. בעלת מוסר עבודה גבוה, ערכיות ולויאליות למפקדיה" (2019).

בתפקידי סנ"צ:

- "קצינה מקצועית ואחראית, מבצעת את תפקידה ביעילות, בעלת כושר ביצוע ברמה גבוהה, מפגינה יכולת אבחנה בין עיקר לטפל וממוקדת בעיקר. מובילה ומפתחת תהליכים בתחומי האח"מ..." (2020-2021);
- "קצינת חקירות ותיקה מאוד הבקיאה בעבודת האח"מ. ניסיון כמפקדת וקצינת חקירות ביחידות השטח תורם לביצוע התפקיד... מגשרת על פערי ידע מקצועיים ולמרות שאינה עו"ד, מנהלת מומחים, השתלבה בפיקוד על המדור... הישגית מאוד, מלאה במוטיבציה ומרץ לקידום פרויקטים ועבודה" (2022).

<u>מובאות מתוך ראיונות מפקדים לאחר שהשתלבה בתפקידי פיקוד בכירים</u>:

- בראיון שערך עמה ממ"ז ת"א, ניצב (כתוארו אז) דני לוי, ביום 26.11.2023, ציין כי מדובר מדובר בקצינה "מוערכת לאורך כל הדרך. מפקדת במגוון תפקידי אח"מ, תחנה, מרחב ומטה, עם ראיה רחבה של תפקידי האח"מ".

- בראיון שערך עמה רמ"ח חקירות, נצ"מ זיו שגיב, ביום 14.2.2024, נאמר, בין היתר: "שמח מאוד שדרכנו הצטלבו והכרתי אותך כקצינה רצינית ומקצועית וכמפקדת מסורה, אחראית...".

- בראיון מיום 31.8.2025, רמ"ח חקירות, נצ"מ בועז חממי, הרעיף מילות שבח על תפקודה של מרשתנו ויכולותיה האישיות והמקצועיות, וחתם את דבריו כך: "את קצינה מעולה, מקצועית, חרוצה, מסורה וערכית".

נספח מש/29

עתירתה של רפ"ק רותי האוסליך

עמ' 428

בבית המשפט המחוזי בירושלים **עת"מ** _____

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים

העותרת: **סנ"צ רותי האוסליך (025322215)**
ע"י ברטל, כהן, עורכי דין
רח' החילזון 5, רמת גן 5252269
טלפון: 03-9499666, פקס: 03-9499667, נייד: 054-8024444
office@bartal-cohen.co.il

נגד

המשיבים: 1. **השר לביטחון לאומי**
2. **המפקח הכללי של משטרת ישראל**
3. **היועצת המשפטית לממשלה**
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
רח' מח"ל 7, ירושלים 9149301
טלפון: 073-3920000, פקס: 02-6468053
ez-jer@justice.gov.il

עתירה מינהלית

לפי פרט 37(1) לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000

■ מוגשת בזאת עתירה מינהלית נגד החלטתו של השר לביטחון לאומי מיום 9.2.2026, שבמסגרתה הודיע, כי החליט לדחות את המלצתם המקצועית של המפקח הכללי של משטרת ישראל (להלן, **המפכ"ל**) וסגל הפיקוד הכללי הארצי של משטרת ישראל (להלן, **הספ"כ הארצי**), למנות את העותרת לראש מחלקת חקירות בחטיבת החקירות ולהעלות את דרגתה מסגן ניצב לניצב משנה.

העותרת תטען ותדגים, כי החלטת השר נסובה על שיקולים זרים הקוראים תיגר באופן גלוי על עצמאותה של משטרת ישראל בכלל ואגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל בפרט; וכן, כי היא נשענת על תשתית עובדתית שגויה, מעושה ומאולצת; וכן, כי היא מתעלמת מהמלצות פוזיטיביות של הדרג הפיקודי-מקצועי של משטרת ישראל, אשר גובשו בתום הליך מקצועי מובנה וסדור; ובשל כל האמור, היא לוקה בחוסר סבירות קיצוני ודינה להתבטל.

בית המשפט יתבקש, אפוא, לבטל את החלטתו של משיב 1 מיום 9.2.2026; וכן, להורות למשיב 1 לאמץ את המלצת המפכ"ל והספ"כ הארצי בעניינה של העותרת; ולצורך כך, להורות למשיב 1 בצו להפעיל את הסמכות המוקנית לו בסעיף 7 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן,

פקודת המשטרה) למנות את העותרת לתפקיד ראש מחלקת חקירות בחטיבת החקירות ולהעלותה לדרגת נציב משנה.

אלא אם נאמר במפורש אחרת, ההדגשות אינן במקור.

* * *

<u>הצדדים לעתירה</u>

1. העותרת, סנ"צ רותי האוסליך, משרתת במשטרת ישראל מזה כשלושה עשורים במגוון רחב של תפקידי ליבה מורכבים בתחום החקירות והמודיעין. לאורך שירותה, העותרת התקדמה במנעד התפקידים והדרגות בארגון בזכות כישוריה, ביצועיה שזכו לכל שבח ממפקדיה והצטיינות יתרה בעשייתה המקצועית. העותרת נושאת כעת בתפקיד ראש מדור במחלקת החקירות שבחטיבת החקירות במטה הארצי. כפי שיפורט להלן, ביולי 2025 הוחלט על ידי הספ"כ הארצי, בראשות משיב 2, לקדם את העותרת ולמנותה לתפקיד ראש מחלקת החקירות ולהעלות את דרגתה לניצב משנה.

2. משיב 1, השר לביטחון לאומי, הוא הגורם שנתונה לו הסמכות בסעיף 7 לפקודת המשטרה למנות קציני משטרה בכירים. כפי שיפורט להלן, המלצתם של הספ"כ הארצי ומשיב 2 לקדם את העותרת, הונחה על שולחנו של משיב 1 עוד ביולי 2025, אולם עד ליום 13.1.2026, היינו – משך כשבעה חודשים, מילא פיו מים ונמנע מלאמץ את המלצתם או לנמק את סירובו לעשות כן, הגם שעוד באפריל 2025 הושגו בינו לבין משיבה 3 הבנות בקשר למינויים של שוטרים וקידומם, במסגרת **בג"ץ 9037-08-24**. את טעמיו לעיכוב קידומה של העותרת, ובהמשך – החלטתו לדחות את ההמלצה לקדמה, מסר משיב 1 רק לאחר שנעשתה אליו פניה מטעם משיבה 3, אשר העלתה חשש ממשי בדבר שיקולים זרים העומדים בבסיס התנהלותו.

3. משיב 2, המפקח הכללי, הוא בעל התפקיד הבכיר ביותר במשטרת ישראל והוא אחראי על סדרי ניהולה ועל הפעלתה. בהתאם לנוהלי המשטרה והנחיות המשרד לביטחון לאומי, כפי שיפורט בגוף העתירה, משיב 2 עומד בראש פורום הספ"כ הארצי, עת הוא מתכנס לשם קבלת החלטות בדבר מינוי וקידום קציני משטרה. החלטת הספ"כ נמסרת למשיב 1.

4. משיבה 3, היועצת המשפטית לממשלה, היא הפרשן המוסמך של החוק כלפי רשויות המינהל, וחוות דעתה מחייבת אותן – כל עוד לא פסק בית המשפט אחרת (בג"ץ 158/21 **רופאים לזכויות אדם ואח' נ' השר לביטחון פנים ואח'** (31.1.2021). כאמור לעיל, במסגרת עתירות שהוגשו לבית המשפט העליון המבקשות להעביר את משיב 1 מתפקידו, הושגו הסכמות בינו לבין משיבה 3, המסדירות את ממשקי העבודה שבין משטרת ישראל לבין המשרד והשר לביטחון לאומי, לרבות בכל הנוגע למינוי שוטרים וקידומם. משיבה 3 פנתה חזור ונשנה למשרד לביטחון לאומי

בנוגע לקידומה של העותרת – ללא מענה. משיב 1 נאות להשיבה ביום 13.1.2026, רק לאחר שפנתה אליו באופן ישיר והעלתה חשש ממשי בדבר שיקולים זרים העומדים בבסיס התנהלותו.

* * *

<u>העובדות הצריכות לעניין</u>

5. העותרת היא קצינה מצטיינת, מוערכת, עתירת ידע וניסיון בתחומי החקירות והמודיעין, המשרתת במשטרת ישראל מעט למעלה מעשרים ושמונה שנים, במגוון תפקידי ליבה מקצועיים ופיקודיים מורכבים. אמנם קצרה היריעה מלפרט, אך לא נצא ידי חובה אם לא נפרט מקצת מן השבחים להם זכתה לאורך שנות שירותה:

א. <u>הערכות מקצועיות</u>.

- "קצינה טובה מאד... מקצועית ומנוסה בתחומה, משקיעה מזמנה ומרצה להצלחת המחלק" (2011);
- "בעלת ידע מקצועי עשיר וניסיון רב... מבצעת את התפקיד על הצד הטוב ביותר" (2012);
- "קצינה ראויה לכל הערכה, מקצועית, בעלת יכולות ביצועיות וחשיבתיות גבוהות, מתאימה לקידום במערכת" (2013);
- "קצינה מקצועית אינטיליגנטית ומנהיגה מכוח אישיותה. חדורת מוטיבציה ורוח לחימה, נחישות ואמונה בדרך. ראויה ומתאימה לקידום בתפקידי פיקוד" (2014);
- "קצינה מקצועית מאוד ומחוייבת, יצירתית ומהווה מודל ודוגמה לפקודיה בדגש על המסירות והמחוייבות" (2015);
- "מקצועית מאוד, ערכית, משקיעה רבות בתפקידה, בעלת גישה שירותית וחברית הן לפקודיה והן לעמיתיה לעבודה, מהווה מקור ידע בתחום החקירות" (2018);
- "קצינה ותיקה ומקצועית... אחראית מאוד, מקצועית מאוד, יוזמת ומשקיעה. בעלת מוסר עבודה גבוה, ערכיות ולויאליות למפקדיה" (2019).
- "קצינה מקצועית ואחראית, מבצעת את תפקידה ביעילות, בעלת כושר ביצוע ברמה גבוהה, מפגינה יכולת אבחנה בין עיקר לטפל וממוקדת בעיקר. מובילה ומפתחת תהליכים בתחומי האח"מ..." (2020-2021);
- "קצינת חקירות ותיקה מאוד הבקיאה בעבודת האח"מ. ניסיון כמפקדת וקצינת חקירות ביחידות השטח תורם לביצוע התפקיד... מגשרת על פערי ידע מקצועיים

ולמרות שאינה עו"ד, מנהלת מומחים, השתלבה בפיקוד על המדור... הישגית מאוד, מלאה במוטיבציה ומרץ לקידום פרויקטים ועבודה" (2022).

ב. <u>ראיונות</u>.

- בראיון שערך עמה משיב 2 (ממ"ז חוף באותה העת), ציין כי העותרת קצינה "מוערכת לאורך כל הדרך. מפקדת במגוון תפקידי אח"מ, תחנה, מרחב ומטה, עם ראיה רחבה של תפקידי האח"מ" (26.11.2023);

- בראיון שערך עמה רמ"ח חקירות, נצ"מ זיו שגיב, נאמר, בין היתר: "שמח מאוד שדרכנו הצטלבו והכרתי אותך כקצינה רצינית ומקצועית וכמפקדת מסורה, אחראית..." (14.2.2024);

- בראיון שערך עמה רמ"ח חקירות, נצ"מ בועז חממי, הרעיף מילות שבח על תפקודה של העותרת ויכולותיה האישיות והמקצועיות, וחתם את דבריו כך: "את קצינה מעולה, מקצועית, חרוצה, מסורה וערכית" (31.8.2025).

עת/1	גיליונות הערכה שנתיים (דף ראשון והערכה מילולית);
עת/2	קובץ ראיונות מפקדים (סנ"צ);

6. ביום 14.7.2025, בתום הליך סדור ומקצועי, הוחלט בפורום הספ"כ הארצי בראשות המפכ"ל, למנות את העותרת לתפקיד ראש מחלקת חקירות בחטיבת החקירות, אגף החקירות והמודיעין, ולהעלות את דרגתה מדרגת סגן ניצב לניצב משנה. תשומת ליבו של בית המשפט הנכבד, כי מדובר במסמך פנימי אשר העותרת מודעת לקיומו ותוכנו, אך אינה מורשית להעתיקו, ולפיכך לא עלה בידה לצרפו כ**נספח**.

7. החלטתו של הספ"כ הארצי נשענה על כישוריה של העותרת, היותה קצינה מצטיינת, ניסיונה הרב, מקצועיותה הבלתי מתפשרת והמלצת גורמי המקצוע הרלוונטיים. למותר אף לציין, כי העותרת עומדת בכל תנאי הסף ואמות המידה הקבועים בהנחיית המשרד לביטחון לאומי 02.01.02 ("גיוס, מינוי, העלאה בדרגה ופרישה של קצונה בכירה במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר" (21.12.2010)) ונוהל אמ"ש 05.02.08 ("מינוי, קידום ושיבוץ של קצינים לתפקידי רפ"ק ומעלה" (11.4.2018)).

עת/3	נוהל אמ"ש 05.02.08;
עת/4	נוהל המשרד לביטחון לאומי 02.01.02;

8. היות ועסקינן במינוי וקידום "קצין משטרה בכיר", כמשמעות מונח זה בסעיף 1 לפקודת המשטרה, אזי בהתאם להוראות סעיף 7 לפקודת המשטרה, על המינוי והקידום להיעשות על

ידי משיב 1, השר לביטחון לאומי. כאמור בפתח הדברים, משיב 2 מסר את המלצתו בעניין העותרת למשיב 1 בחודש יולי 2025.

9. לפי מיטב ידיעתה של העותרת, בחלוף שלושה חודשים, ביום 26.10.2025, בשל העדר כל התייחסות מצד משיב 1 להמלצה האמורה, ועל רקע חשש מפני עיכוב בלתי מוצדק בקידומם של מספר קצינים נוספים, פנו המשנים ליועצת המשפטית לממשלה, עוה"ד ד"ר גיל לימון ושרון אפק (להלן, **המשנים ליועמ"ש**) ליועץ המשפטי של המשרד לביטחון לאומי, בדרישה להבין את פשר העיכוב בקידומה של העותרת. פנייתם זו לא זכתה לכל מענה, הגם שנשלחו לאחריה מספר תזכורות נוספות, האחרונה שבהן ביום 18.12.2025.

10. נוכח שתיקתו, ביום 8.1.2026 פנו המשנים ליועמ"ש למשיב 1 באופן ישיר. במכתבם הנושא את הכותרת "חשש להתערבות פוליטית פסולה בקידומם של קצינים במשטרת ישראל", ציינו המשנים ליועמ"ש, כי הסמכות הנרחבת המוקנית למשיב 1 בתחום המינויים והפיטורים במשטרת ישראל "מייצרת פוטנציאל לתלות ולזיקה בין הדרג הפוליטי לבין פעילותם האופרטיבית של שוטריה". עוד הוסיפו, כי על רקע החשש האמור נחתם עם משיב 1 מסמך עקרונות על רקע העתירות הנוגעות להעברתו מתפקידו, שמטרתו, בין היתר, "למנוע, ככל הניתן, ניצול לרעה של סמכות המינויים" בפרט בתפקידים רגישים, ובתוך כך "להקפיד על קיומו של הליך תקין ומתן משקל הולם להמלצות גורמי המקצוע במשטרה בדבר קידומם של קצינים".

חרף ההבנות שגובשו עמו, ציינו המשנים ליועמ"ש, משיב 1 מעכב את קידומה של העותרת, וזאת בניגוד להמלצת משיב 2 והספ"כ הארצי וללא טעם מבורר ועניני, שעה ש"קצינים אחרים שלגביהם ניתנה המלצת קידום באותו סבב שיבוצים – אכן קודמו". בשל כך, חתמו הנ"ל את מכתבם וציינו "שהתנהלות זו מעוררת חשש כבד להמשך השימוש לרעה בסמכות המינויים במשטרת ישראל הנתונה בידיך, כאמצעי להשפעה פוליטית פסולה באופן שאינו מאפשר לשמור על עצמותה של משטרת ישראל ואופיה כגוף ממלכתי וא-פוליטי".

עת/5	פניית המשנים ליועמ"ש מיום 8.1.2026;

11. ביום 13.1.2026 נאות משיב 1 – לראשונה – להתייחס לפנייתם של המשנים ליועמ"ש בנוגע לעותרת. בהתייחסותו העלה משיב 1 כלפי העותרת שתי טענות, בהסתמך, כך לדבריו, על מידע גלוי שמצוי בידיו:

א. אחת, טענה שלפיה מדובר ב"קצינה הפועלת באופן שיטתי ומתמשך להציג מצגי שווא, להטעות גורמים חיצוניים למשטרה, לשקר ביודעין, לפעול בניגוד לחוק וליטול לעצמה סמכויות של דרג נבחר", וכן, כי בעת שהופעה העותרת כנציגת משטרת ישראל

בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, היא "הביעה שוב ושוב עמדות בניגוד לכללים, לעמדת הממשלה, למדיניות [משיב 1] ולמדיניות [משיב 2]".

ב. שנייה, טענה שלפיה ביום 10.9.2025, העותרת הוציאה תחת ידה מכתב למנכ"ל חברת החשמל, עליו חתמה בתואר "מ"מ רמ"ח חקירות", ללא שמונתה על ידו למלאת מקום.

עת/6	תשובתו של משיב 1 למשנים ליועמ"ש, 13.1.2026;

12. ביום 8.2.2026 שבו ופנו המשנים ליועמ"ש למשיב 1, כי הוא כבש את טעמיו לאי-קידומה של העותרת משך זמן רב, וזאת "חרף העובדה שלפי הנמסר לנו גורמי המקצוע המשטרה ודרג הפיקוד הבכיר לא הצביעו על כל טעם שיש בו, ולו בקירוב, כדי להצדיק את עיכוב קידומה".

עוד הוסיפו הללו, כי לפי מיטב ידיעתם, למן המועד שבו הומלץ על ידי משיב 2 והספ"כ הארצי לקדם את העותרת ועד להתייחסותו הראשונה והיחידה של משיב 1 בקשר לנושא, קרי – פרק זמן של למעלה מחצי שנה, הוא כלל לא טרח לפנות למשיב 2 בקשר לטענות המועלות על ידו. "די באמור" הודגש, "כדי לבסס את החשש הכבד באשר לשיקולים זרים העומדים בבסיס ההחלטה לעכב את המינוי הרגיש, ולבסס חשש כבד כי הנטען במכתבך מהווה, הלכה למעשה, כסות בדיעבד להחלטה שיסודה בשיקולים זרים".

לבסוף ציינו המשנים ליועמ"ש, כי עמדות מקצועיות המוצגות על ידי קציני משטרה בפני מוסדות המדינה והכנסת, נקבעות בשיח מקצועי ופיקודי בתוך המשטרה, וכי ככל שבפיו של משיב 1 טרוניה בנוגע לעמדות אלו עליו "לפנות [למשיב 2] לבירור העניין על-ידו ולטיפולו". כך או כך הודגש, כי משיב 1 אינו "מוסמך "להעניש" קציני משטרה על עבודתם המקצועית, בדרך של הקפאת קידומם בניגוד להמלצת הספ"כ, רק משום שהיא אינה לרוחך".

עת/7	תשובת המשנים ליועמ"ש למשיב 1, 8.2.2026;

13. ביום 9.2.2026 פורסם פסק דינו של בית משפט נכבד זה בתיק עת"מ 60933-09-25 **סבן ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח'**, בעניינה של קצינת משטרה אחרת שמשיב 1 עיכב את קידומה במשך זמן רב, בלא שניתן לכך כל הסבר (להלן, **פס"ד סבן**). בדומה-עד-זהה לענייננו, הנמקתו של משיב 1 בעניין מניעת קידומה של אותה קצינה אף היא אחרה מאד לבוא, וטעמיה נסובו כולם על מעשים שעשתה, לטענתו, תוך ביצוע תפקידה.

בית משפט נכבד זה לא חסך את ביקורתו על התנהלות משיב 1 וקבע, כי התעלמותו מפניות חוזרת ונשנות בקשר לקידומה של אותה קצינה, חרף המלצת הדרג הפיקודי והמקצועי לקדמה, כמוה כ"סירוב ללא נימוקים". עוד נקבע בפסק הדין הנ"ל, כי משיב 1 נמנע מלנקוט כל פעולה בקשר לטעמים המצויים בבסיס הנמקתו המאוחרת להימנע מקידומה של אותה קצינה, וכי

ממילא לא ננקטו צעדים ארגוניים נגדה, פיקודיים ומשמעתיים כאחד, בקשר עם הדברים הנטענים נגדה על ידו.

לפיכך הכריע בית משפט נכבד זה, כי התנהלותו של משיב 1 לוקה בחוסר סבירות קיצוני.

14. בסמיכות זמנים יוצאת דופן, עוד באותו יום, שלח משיב 1 למשנים ליועמ"ש מכתב הנושא את הכותרת "החלטתי בעניינה של [העותרת]", הנסמך – על-פי הנטען בו – על **פס"ד סבן**. במכתבו הנ"ל, חזר משיב 1 על כלל טענותיו במכתבו למשנים ליועמ"ש מיום 13.1.2026, אולם זו הפעם הוסיף רשימת עבירות משמעתיות שלדבריו נעברו על ידי העותרת במעשיה המתוארים. לאור כל האמור, ציין משיב 1, כי החליט שלא למנות ולקדם את העותרת לתפקיד ולדרגה שהומלצו בעניינה על ידי משיב 2 והספ"כ הארצי. היא ההחלטה נשוא עתירה זו.

עת/8	החלטתו של משיב 1 בנוגע לעותרת, 9.2.2026;

15. ביום 11.2.2026 פנתה העותרת למשיב 1 לטובת מיצוי הליכים והעמדת התנהלותו לביקורת שיפוטית. בפנייתה הבהירה העותרת למשיב 1, כי הסמכות המוקנית לו בסעיף 7 לפקודת המשטרה אינה ניצבת לבדה בבחינת סמכות בלעדית ומוחלטת, אלא שככל סמכות סטטוטורית, בפרט בכל הנוגע למינויים, היא כפופה לעקרונות היסוד ואמות המידה של המשפט המינהלי. יתרה מכך, במקרה דהכא, סמכותו של השר נדרשת להשתלב עם פקודות המשטרה המסדירות את נושא הקידום והמינוי של קצינים בכירים. מעמדן הנורמטיבי של פקודות אלו הוא כשל "דינים".

עוד הוסיפה העותרת, כי החלטתו של משיב 1, על אחת כמה וכמה בסמיכות יוצאת דופן לפרסום **פס"ד סבן**, מושתתת על שיקולים זרים, נוגדת את עמדת הדרג הפיקודי והמקצועי של משטרת ישראל וקוראת תיגר באופן גלוי על עצמאותה בכלל, ואגף החקירות והמודיעין בפרט. בהתייחס לטענותיו של משיב 1, ציינה העותרת, כי הן נשענות על תשתית עובדתית מוטעית, כי לא נפל כל פגם בהתנהלותה המקצועית וכי משיב 1 ממילא לא טרח לערוך כל בירור עובדתי בנושא.

בשל כל האמור, הדגישה העותרת, כי החלטתו של משיב 1 בעניינה לוקה בחוסר סבירות קיצוני ודינה להתבטל; משיב 1 התבקש להשיב לפנייה עד ליום 19.2.2026, אך טרם עשה כן.

עת/9	פניית העותרת למשיב 1, 11.2.2026;

16. להשלמת התמונה יובהר, כי העותרת התבקשה על ידי היועץ המשפטי של המשטרה להגיב לגוף טענותיו של משיב 1. לפי מיטב ידיעתה, בהתבסס על עמדתה הנ"ל נשלחה התייחסות ארגונית מטעם ר' אח"מ למשיב 2. מדובר בתכתובת פנימית שלא ניתן לעותרת היתר לצרפה כנספח.

* * *

נימוקי העתירה והעילות לקבלתה

17. ביום 21.2.2024 פורסם פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין בג"ץ 8910/22 **אורני פטרושקה נ' ח"כ בנימין נתניהו**. העתירה דשם ביקשה לקבוע, כי מינויו של משיב 1 לשר לביטחון לאומי הינו חסר סבירות באופן קיצוני. בית המשפט העליון אמנם דחה את העתירה, אולם הדגיש שקביעתו, כמו גם עמדתה של היועצת המשפטית לממשלה באותה עתירה (משיבה 3 בענייננו), מתבססת "בין יתר השיקולים, על יסוד עצמאותה של המשטרה", וכי חרף סמכותו של משיב 1 לקבוע את מדיניותה הכללית של המשטרה "אין הוא משמש כ"מפכ"ל על"", שכן "המשטרה היא גוף עצמאי אשר הפעלת סמכויותיו נעשית בנפרד למגרש הפוליטי, ויחסי הכוחות בין המשרד לביטחון לאומי ובין המשטרה הם כאלה השומרים על האיזון הנאות בין עצמאות המשטרה לבין הפיקוח על פעולותיה" (**שם**, בפסקה 31 לפסק דינו של השופט עמית).

18. חודשים ספורים לאחר מכן, הוגשו ארבע עתירות נוספות המבקשות להעביר את משיב 1 מתפקידו (בג"ץ 9037-08-24 **גלעד יאיר הכהן נ' חה"כ בינימין נתניהו, ראש הממשלה**). במסגרת תגובתה המקדמית לעתירה, צרפה היועצת המשפטית לממשלה מסמך "עקרונות ביחס לממשק בין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל" שהושג על דעתו ובהסכמתו של משיב 1 (להלן, **מסמך העקרונות**).

פרק ה' במסמך העקרונות, נוגע ל"ממשק השר והמשטרה בנושא מינוי וקידום שוטרים", ומורה כך: "מינוי וקידום שוטרים יעשו בהתאם לנהלי משרד הבל"מ והמשטרה", וכן כי "תהליך המינוי על לדרגת ניצב (לא כולל) יתקיים על בסיס המלצותיו המקצועיות של הספ"כ והמפכ"ל, ודחייתן תחייב הנמקה בהתאם לדין".

עת/10	נספח "עקרונות היחס לממשק בין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל", מתוך תגובתה המקדמית של משיבה 3 בבג"ץ 9037-08-24;

בית המשפט העליון רשם לפניו את העקרונות האמורים והורה לצדדים להוסיף ולעדכנו בדבר יישומם בהמשך (החלטה מיום 5.5.2025). לפי מיטב ידיעתנו, ביום 4.2.2026 נקבע, כי העתירה תידון בפני הרכב של תשעה שופטים, ובד בבד ניתן צו על-תנאי המופנה לראש הממשלה לבוא וליתן טעם מדוע לא יעביר את משיב 1 מתפקידו – "וזאת, בשים לב, ומבלי למצות, לטענות הנוגעות לפעולות השר בתחום החקירות והמינויים".

19. כאמור לעיל, בחודש יולי 2025 החליטו משיב 2 והספ"כ הארצי למנות את העותרת לתפקיד ראש מחלקת חקירות בחטיבת החקירות ולהעלותה לדרגת ניצב משנה. מדובר בתפקיד רגיש מאין כמותו, בין השאר משום שממלאו נדרש לדון, לקבוע מדיניות ולקבל החלטות בסוגיות עקרוניות הנוגעות לחקירת תיקי שחיתות שלטונית, עבירות ביטוי וגבייה אמרות מעורכי דין ועיתונאים.

20. למען שלמות התמונה יוסבר, כי בהתאם ל**נוהל אמ"ש 05.03.08**, הליך קידומם של קציני משטרה לדרגת נצ"מ מתחיל ב"דיון תנועות" הנערך בפני פורום הספ"כ הארצי בראשות המפכ"ל ובהשתתפות ראש מחלקת כוח אדם וראש ממד"ה (מחלקת מדעי ההתנהגות במשטרת ישראל). במסגרת זו נאספים ומוצגים נתוניו של הקצין, תפקידים שביצע בעבר, נתוני הסף ונתונים תומכי החלטה נוספים, וכן חוות דעת מטעם הגורם המקצועי המטה הארצי (במקרה דהכא) וחוות דעתו של המפקד הישיר. עוד נדרש, לבחון את נתוני המשמעת של הקצין, על מנת לוודא שאין מניעה לקדמו בהיבט הזה.

עניינו של קצין שנמצא מתאים מבחינה ארגונית ומקצועית לקידום, יעלה ל"דיון שיבוצים" בפני הספ"כ הארצי, ועם קבלת החלטה מקדמת בעניינו, יומלץ על ידי משיב 2 שכך ייעשה, בפני משיב 1 (לסקירה מקיפה וממצה בנוגע להליכים המינוי, הקידום והשיבוץ במשטרת ישראל, ראו: דו"ח מבקר המדינה, **הליכי מינוי קצינים במשטרת ישראל** (8.5.2018)).

21. כפי שהובהר לעיל, מעמדן הנורמטיבי של הוראות, פקודות ונוהלי משטרת ישראל הוא כשל "דינים", בהתאם להוראות סעיף 9ג(א) לפקודת המשטרה. מדובר בהסדר נורמטיבי משלים לסמכות המוקנית למשיב 1 בסעיף 7 לפקודת המשטרה, אשר ממילא, כאמור, יש להפעילה בהתאם לעקרונות היסוד של המשפט המינהלי (**פס"ד סבן**, בפסקאות 44 ו-58).

22. בשים לב לכך שסמכותו של משיב 1 מותנית מלכתחילה בהמלצה של משיב 2, המבוססת על הליך מקצועי רחב היקף המוסדר ב"דינים" ובהנחיות מינהליות –

> "12. [...] בפסיקה הובהר כי בתרחיש שבו הפעלתה של סמכות מינהלית טעונה התייעצות עם גוף מייעץ, הרשות המוסמכת חייבת ליתן משקל ראוי להמלצה שמוצגת לפניה... שאלת המשקל שאותו יש ליתן להמלצות אלו תלויה בנסיבות המקרה, ובכלל זה במעמדו ובמומחיותו של הגוף המייעץ, אך מכל מקום ברי כי נדרשים נימוקים מבוססים ועניניים על מנת לדחותן [...]" (בג"ץ 8951/22 **אגוד מכוני הרישוי בישראל נ' שר האוצר ואח'** (14.7.2024))

מעמדן של המלצותיו המקצועיות של הספ"כ הארצי בנוגע למינוי וקידום קציני משטרה ומשקלן, נדונו זה מכבר בבית המשפט העליון במסגרת בג"ץ 5562/07 **שוסהיים נ' השר לביטחון פנים** (23.7.2007), וכך נקבע בעניין זה:

> "השוטרים הם המשאב האנושי עליו בנויה המשטרה, ואין גורם חשוב מהם לקביעת רמתה ואיכותה של המשטרה... המשימות המיוחדות המוטלות על המשטרה כגוף היררכי, מחייבות שיקול דעת מקצועי מיוחד בהליך המינויים ואיוש התפקידים... הנהגת המשטרה היא בעלת היכולת המקצועית להחליט על התאמת מועמדים לתפקידים השונים; היא המודעת לצרכי המערכת,

לדרישות התפקיד, ולמידת התאמתו של המועמד לשמש בו. חזקה עליה כי שיקוליה בהליכי המינויים הם שיקולים מקצועיים וערכיים. חזקה עליה כי היא מודעת לחשיבות העליונה של תפקידה של המשטרה במערכת השלטון, ולחשיבות המיוחדת באיוש נכון וראוי של התפקידים השונים במסגרתה, החל בדרגים הנמוכים ועד להנהגה הבכירה, לצורך עמידה במשימותיה והבטחת אמון הציבור בפעולתה."

עוד ראוי להפנות לעמדת המדינה, כפי שנלקחה בחשבון במסגרת בג"ץ 1993/03 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, מר אריאל שרון** (9.10.2003), בפסקה 34 לחוות דעתו של השופט א' ריבלין:

"הבאנו בחשבון החלטתנו גם את טיבן של סמכויות השר בהקשר הנדון. אכן, אין להקל ראש ולהמעיט בחשיבותן של סמכויות אלה, אולם השר לביטחון פנים אינו "מפכ"ל-על", ובהקשרים הרלבנטיים לענייננו, סמכויותיו הן סמכויות של פיקוח, אישור וקביעת מדיניות. בתשובתה מציינת המדינה, כי באשר להליכי מינויים של קציני משטרה בכירים, אופן הפעלת הסמכות על-ידי השר:

"כפוף לכללי המשפט המנהלי, וככזה הוא מותנה בחובת היוועצות, ושמיעת עמדת המפקח הכללי של המשטרה וגורמים מקצועיים נוספים, עובר למינוי. ככלל המפקח הכללי של המשטרה הוא המציע לשר את מועמדיו לכל תפקיד ותפקיד, שכן הוא, כמי שעומד בראש המערכת, נדרש לעבוד עם הקצין שייבחר. דחיית מועמד של המפקח הכללי, ומינוי אדם לתפקיד שלא על דעת המפקח הכללי טעונים העלאת נימוקים כבדי משקל על-ידי השר, והללו כפופים לביקורת שיפוטית..."."

23. החלטתם של משיב 2 והספ"כ הארצי התגבשה בתום הליך מקצועי סדור ומקיף, שקדמו לו דיוני תנועות שבהן העותרת נמצאה מתאימה לקידום (למען הבהירות: דיוני תנועות מיום 2.3.2023 ומיום 23.6.2024). למותר לציין, כי נמצא שהעותרת עומדת בכל תנאי הסף ואמות המידה הקבועים הן בנוהל המשטרתי הנוגע לקידום ומינוי שוטרים, והן בהוראות מקבילות הקבועות בהנחיה המינהלית הרלוונטית של המשרד לביטחון לאומי (לחשיבותן, נחיצותן ומעמדן של הנחיות מינהליות, ראו: ד' ברק ארז **משפט מינהלי** כרך א 234-232 (2010); דותן **החובה לקבוע כללים מינהליים** משפטים כ"ג 437, 458 (תשנ"ד-1994)). החלטתם של הספ"כ הארצי ומשיב 2 נעשו בהתבסס על נתוניה המקצועיים של העותרת, היותה קצינה מצטיינת, מוערכת ועתירת ניסיון מעשי ופיקודי בתחומי החקירות והמודיעין.

24. שתיקתו של משיב 1 החל מיולי 2025, מועד ההחלטה בדבר מינויה וקידומה של העותרת, ועד ליום 13.1.2026, משך כשבעה חודשים, היא לבדה אומרת דרשני ומנוגדת לחובתו הכללית בדין לפעול במהירות ובהגינות, ואף סותרת את המתווה שהוסכם עליו במסמך העקרונות, לנמק "בהתאם לדין" כל החלטה הדוחה המלצות מקצועיות בדבר מינויים.

25. בהינתן העובדה שמשיב 1 התעלם מפניות חוזרות ונשנות שנעשו למשרדו בעניין זה מטעם המשנים ליועמ"ש, ובשים לב לכך שטעמיו לעיכוב הקידום עלו לראשונה רק במענה לפנייתם הישירה אליו, אזי מתעורר חשש ממשי שעמדתו מבוססת על שיקולים זרים ובלתי ענייניים, בבחינת הנמקה בדיעבד שמטרתה לחפות על התנהלותו הקלוקלת ומחדליו.

26. הדברים מקבלים משנה תוקף בשל כך שה"אירועים" המרכזיים נשוא מכתבו של משיב 1 מיום 13.1.2026 והחלטתו מיום 9.2.2026, אירעו למעלה משנה עובר להחלטתם של משיב 2 והספ"כ הארצי לקדם את העותרת. ואף על פי כן, קולו נדם לאורך כל התקופה ולא נעשתה כל פניה מטעמו למשיב 2 או למפקדיה של העותרת לטובת בירור העניין, לא כל שכן נמנע הוא במפגיע מלהעניק לעותרת זכות טיעון בסיסית בקשר לנטען.

טעם לפגם גם נמצא בהיפוך היוצרות הטבוע במכתבו של משיב 1 מיום 13.1.2026, אותו חתם בדרישה: "בנסיבות אלה, וכבירור ראשוני בלבד, אבקש לקבל הסברים על האירועים החמורים המתוארים במכתבי זה", משל המשנים ליועמ"ש, משטרת ישראל והעותרת הם אלו שמילאו פיהם מים במשך חודשים רבים ללא הסבר מניח את הדעת.

בדיעבד ברור לחלוטין, כי היפוך יוצרות זה הוא התגלמות האקדח של צ'כוב, שניתן לתארה כך: התעלמות ארוכה --> דרישת הסברים בתגובה לביקורת --> שבירת כלים מהירה בהעדר הסברים.

27. אילו משיב 1 היה פועל כדין, בהתאם לחובות הרובצות לפתחו מכוח כללי המשפט המינהלי ובהתאם למסמך העקרונות שנערך על דעתו ובהסכמתו, אזי היה נוכח לגלות, כי אין באף אחת מן הטענות שהעלה כלפי העותרת במכתבו מיום 13.1.2026 ובהחלטתו מיום 9.2.2026 כל ממש. מוטב היה אילו משיב 1 היה טורח לברר ולבסס את טענותיו, טרם ההין לכנות קצינה מצטיינת במשטרת ישראל ככזו הפועלת "להציג מצגי שווא", "להטעות גורמים חיצוניים למשטרה", וחמור מכך – "לשקר ביודעין".

הלכה למעשה, כל אימת שהעותרת ייצגה את משטרת ישראל בפני מוסדות מדינה, לרבות ועדת החוקה חוק ומשפט בכנסת, קדמה לכך היערכות מקצועית אינטנסיבית, בין השאר, על יסוד דרישות מקדימות למידע ונתונים. משנתבקשה עמדה ארגונית מטעם משטרת ישראל ביחס לסוגיה מקצועית מסוימת, קדמו לכך התייעצויות וישיבות עבודה בראשות ראשת חטיבת החקירות. עמדת החטיבה לעולם קיבלה אישור מטעם ראש אח"מ עובר להצגתה. יתרה מכך,

בכל דיון שהתקיים בכנסת שבו הוצגה עמדה מטעם משטרת ישראל, אזי עמדה זו הועברה קודם לכן לקבלת דירקטיבת מפכ"ל באמצעות ראש אח"מ, וזו הועברה באמצעות לשכת מפכ"ל למשרדו של משיב 1.

אם לא די בזה יובהר, כי מפקדיה של העותרת ממילא עודכנו על-ידה בסמוך לאחר כל ישיבה שהתקיימה בכנסת בהשתתפותה, על כלל הדברים שעלו בה. לאמור, דבר לא נעשה על דעתה האישית-פרטית של העותרת, אלא בהוראת מפקדיה, בהרשאתם ובהסכמתם.

28. לעניין טענתו של משיב 1 שלפיה, העותרת התהדרה בתואר "מ"מ רמ"ח חקירות" ללא אישורו, הרי שאף בעניין זה – מדובר בהוראה ישירה ומפורשת של ראש אח"מ ועל פי דרישתו, למלא את מקומו של ראש מחלקת חקירות היוצא, נצ"מ ב' חממי, עד לחתימתו של משיב 1 על כתב המינוי של העותרת, וזאת על מנת שלא ליצור ואקום מוסדי. הווה אומר, גם זאת לא עשתה על דעת עצמה אלא בהוראה ישירה של מפקדיה.

29. לדאבון הלב, טענותיו הכבושות של משיב 1, הן במכתבו מיום 13.1.2026 והן בהחלטתו מיום 9.2.2026, הן מופרכות, סלקטיביות, שגויות ומטעות. הן נשענות על רסיסי ציטוטים שהוצאו מהקשרם, בשילוב אינטרפרטציה מוטית שיצק אליהן משיב 1, בהתאם לצרכי השעה.

כאמור וכפי שציינו המשנים ליועמ"ש, מאז קרות האירועים המפורטים במכתבו של משיב 1 מיום 13.1.2026, הוא לא טרח לפנות בטרוניה כלשהי למשיב 2 או למפקדיה של העותרת, בקשר עם הטענות המיוחסות לה. לו היה פונה, כאמור, היה נוכח לגלות שהעובדות עליהן ביסס את שתיקתו במשך חודשים, ובהמשך – את החלטתו, שגויות מן היסוד.

אילו היה בטענותיו של משיב 1 מן האמת, חזקה עליו שהיה פונה לגורמים המוסמכים במשטרת ישראל על מנת שיערכו בירור וינקטו בצעדים פיקודיים או משמעתיים נגד העותרת בנוגע לטענותיו, אולם המציאות מלמדת אחרת.

למעשה, לפי מיטב ידיעתנו, משיב 1 לא ראה לנכון לפנות למשיב 2 או לכל גורם מוסמך אחר במשטרת ישראל, גם לאחר מכתבו מיום 13.1.2026 למשנים ליועצת המשפטית לממשלה, ואף לאחר החלטתו מיום 9.2.2026.

טעם נוסף לפגם, נמצא בכך שמשיב 1 התיימר לייחס לעותרת עבירות משמעת, במסגרת החלטתו מיום 9.2.2026. אנו סבורים שהוא עשה כן, על מנת לשרת שלוש מטרות שונות:

(-) האחת, כאמור לעיל, להפוך את היוצרות ולהעמיד "משקל נגד" הנחזה להיות בעל משמעות, בעיניו, לשתיקתו ארוכת החודשים;

(-) השנייה, על מנת להקדים להניח תשתית כלשהי, שוב – בעיניו, במטרה לנסות ולהבחין בין העותרת דכאן לבין העותרת ב**פס"ד סבן** (ראו שם, בפסקאות 17, 21,

29, 35, 66 ו-78, שבהן התייחס בית משפט נכבד זה להעדר כל רבב פיקודי או משמעתי בעניינה של העותרת דשם).

(-) השלישית, להטיל מורא על העותרת, חבריה ועמיתיה לבל יפעלו ב"סטיה" מתפיסות העולם של משיב 1, פן יבולע להם. הכיצד? בדרך של זריעת בעתה מפני נקיטה בצעדים הרי אסון כלפיהם בהיבט האישי והארגוני כאחד.

הדברים מקבלים משנה תוקף, בשים לב לכך שהפגיעה בעותרת על רקע מילוי תפקידה, כמוה כפגיעה באגף החקירות והמודיעין של משטרת ישראל, והרתעת חוקרים ובעלי תפקיד בו מפני ביצוע תפקידם ללא מורא – למעט מוראו של הדין.

30. חומרה יתרה גלומה בעצם הטענה הבלתי נתפסת מצידו של משיב 1, במכתבו מיום 13.1.2026 ובהחלטתו מיום 9.2.2026, שלפיה העותרת פעלה בניגוד "לעמדת הממשלה" ו"למדיניות השר". אין זה אלא שיקול פוליטי זר ופסול, הקורא תיגר בגלוי על עצמאותה של משטרת ישראל. והדברים מתעצמים, נוכח רגישותו הרבה של התפקיד אותו העותרת המיועד לעותרת.

אמור מעתה, כי בעניינה של העותרת, לא זו בלבד שמשיב 1 הפר באופן ישיר את התחייבותו במסגרת מסמך העקרונות בכל הנוגע למינוי שוטרים וקידומם, אלא שנוכח תפקידה הנוכחי של העותרת והתפקיד שלו היא מיועדת, הוא אף פגע – גם אם באופן עקיף – בהתחייבותו שלא להתערב או להשפיע בכל אופן שהוא, במישרין או בעקיפין, בענייני חקירות (ראו: מסמך העקרונות, פרק ד').

31. לסיכום, לאור כל האמור לעיל ובשים לב לנ"ל:

א. עמידתה של העותרת בכל תנאי הסף ואמות המידה הנדרשים למינוי וקידום, כמפורט בנוהל אמ"ש ובהנחיית המשרד לביטחון לאומי, ובהעדר כל נתון רלוונטי שבכוחו לעכב או למנוע מינוי וקידום;

ב. המלצתם המקצועית של משיב 2 והספ"כ הארצי למנות את העותרת לתפקיד ראש מחלקת חקירות בחטיבת החקירות, בתום הליך מקצועי מובנה וסדור;

ג. היות העותרת קצינה מצטיינת, מובילה ומוערכת על מפקדיה ופקודיה;

ד. העיכוב הבלתי מוסבר מצד משיב 1 במינוי העותרת וקידומה, בהתאם להמלצת גורמי המקצוע, והתעלמותו במשך חודשים רבים מפניות חוזרות ונשנות מצד המשנים ליועמ"ש בנושא זה;

ה. התשתית העובדתית המאוחרת, המאולצת וחסרת הבסיס שעליה נשענות טענותיו של משיב 1 כלפי העותרת;

ו. נימוקיו הבלתי ענייניים של משיב 1, הכוללים שיקולים זרים גלויים, כדוגמת סטייתה של העותרת מתפיסות העולם ומדיניות הדרג הפוליטי, וזאת בסתירה לעיקרון היסוד בדבר עצמאותה של המשטרה ואף למסמך העקרונות שהושג בינו לבין היועצת המשפטית לממשלה;

אזי, המסקנה המתבקשת היא, כי עיכוב קידומה ומינויה של העותרת עד ליום 9.2.206 והחלטתו הנמהרת של משיב 1 מאותו היום עם פרסום **פס"ד סבן**, מבוססים על טענות משוללות יסוד, שיקולים זרים, בלתי ענייניים ופוליטיים, הכל בניגוד גמור להמלצתם של גורמי המקצוע ולהתחייבותו של משיב 1 בפני בית המשפט העליון, ולפיכך לוקים בחוסר סבירות קיצוני.

* * *

<u>הסעד המבוקש</u>

32. אשר על כן, בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת:

א. לקבל את העתירה ולבטל את החלטתו של משיב 1 מיום 9.2.2026;

ב. להורות למשיב 1 לאמץ את המלצת משיב 2 והספ"כ הארצי בלא דיחוי, ולמנות את העותרת לתפקיד ראש מחלקת החקירות בחטיבת החקירות, ובד בבד לקדמה ולהעלות את דרגתה לדרגת ניצב משנה;

ג. להורות, כי ככל שמשיב 1 לא יעשה כמבוקש לעיל בלא דיחוי, אזי מינויה וקידומה של העותרת ישתכללו מכוח החלטתו של בית המשפט הנכבד;

ד. להורות כי מינויה וקידומה של העותרת ייעשו למפרע, החל מחודש אוגוסט 2025.

33. עוד מבוקש בזאת, כי בית המשפט הנכבד ישית על משיב 1 את הוצאותיה ושכר טרחת עורכי דינה של העותרת.

דב גלעד כהן, עו"ד

(40540)

ברטל, כהן, עורכי דין

בא-כוח העותרת

ג' אדר תשפ"ו (20.2.2026)

טופס 2

(תקנה 5(ג), 9(א), 10(ג), 37)

בבית המשפט המחוזי בירושלים — עתירה מינהלית מס׳

בשבתו כבית משפט לענינים מינהליים

בענין:

רותי האוסליך — העותר

נגד

השר לביטחון לאומי ואח׳ — המשיב

תצהיר העותר

אני החתום מטה רותי האוסליך, מס׳ זהות 025322215, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזה לאמור:

1. אני מכהנת כראש מדור חקירות בחטיבת החקירות, אגף החקירות והמודיעין במטא״ר של משטרת ישראל.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בעתירה ולאימות האמור בה.
3. האמור בסעיפים 5, 10-14, 27-28 שבעתירה הוא בידיעתי האישית.
4. האמור בסעיפים 6-9, 16, 29 שבעתירה הוא נכון לפי מיטב ידיעתי ואמונתי. המקור לידיעתי ולאמונתי הוא יעוץ משפטי ועיון בנספחים.
5. אני מצהיר כי השם דלעיל הוא שמי, החתימה דלמטה היא חתימתי, וכי תוכן תצהירי זה אמת.

חתימת המצהיר

אישור

אני החתום מטה ציון שגיב, עורך דין, מאשר בזה כי ביום 19.2.26 הופיע בפני רותי האוסליך המוכר לי אישית / ~~שזוהתה~~ על פי תעודת זהות מס׳ 025322215 ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר נכונות הצהרתו דלעיל וחתם עליה בפני.

עו"ד ציון שגיב
מ.ר 52678
טל' 050-6277410

חתימת מקבל התצהיר

תוכן עניינים

נספח	כותרת	עמוד
ע/1	גיליונות הערכה שנתיים (דף ראשון והערכה מילולית);	17
ע/2	קובץ ראיונות מפקדים (סנ"צ);	36
ע/3	נוהל אמ"ש 05.02.08;	49
ע/4	נוהל המשרד לביטחון לאומי 02.01.02;	72
ע/5	פניית המשנים ליועמ"ש מיום 8.1.2026;	82
ע/6	תשובתו של משיב 1 למשנים ליועמ"ש, 13.1.2026;	85
ע/7	תשובת המשנים ליועמ"ש למשיב 1, 8.2.2026;	91
ע/8	החלטתו של משיב 1 בנוגע לעותרת, 9.2.2026;	95
ע/9	פניית העותרת למשיב 1, 11.2.2026;	101
ע/10	נספח "עקרונות היחס לממשק בין השר לביטחון לאומי ומשטרת ישראל", מתוך תגובתה המקדמית של משיבה 3 בבג"ץ 9037-08-24;	109

נספח מש/30

עמדת מפכ"ל המשטרה הקודם, יעקב שבתאי, מיום 18.6.24, שהוגשה במסגרת עתירות תיקון פקודת המשטרה

עמ' 446

- בלמס -

לשכת המפקח הכללי
טלפון: 02-5428100
פקס: 02-5428118
18/06/2024
י"ב בסיון, התשפ"ד
סימוכין לשכ"מ: 53174224

הנדון: <u>עמדת מפכ"ל המשטרה ביחס לתיקון 37 לפקודת המשטרה בבג"צ 8987/22 דיון מיום 18.6.24</u>

בהמשך לדיון שהתקיים בבית המשפט בעתירות ביחס לתיקון 37 לפקודת המשטרה ולבקשתי להביא בפני בית המשפט את עמדתי בסוגיות הנדונות, להלן תפורט עמדתי:

ההכרעות שיתקבלו בעתירה זו הן קריטיות לעתיד המשטרה ולתיפקודה. הן ישפיעו באופן עמוק על דמותה של המשטרה; על יכולתה לבצע את משימותיה באופן ממלכתי, מקצועי וא-פוליטי, ועל יכולתה למלא את ייעודה על פי החוק באופן חוקי.

משטרה שאינה ממלכתית; משטרה המושפעת משיקולים זרים; לא יכולה לבצע את תפקידה, ובהכרח תאבד את אמון הציבור.

אני עומד לסיים בקרוב את כהונתי כמפכ"ל לאחר כ- 38 שנות שירות, רובם בתפקידים מבצעיים ולאחר כהונה של שלוש וחצי שנים כמפכ"ל, בהם עבדתי עם שלושה שרים. עתידה של המשטרה ושל החברה בישראל חשוב לי ועל כן בחרתי להתייחס לנושאים הנדונים בעתירה.

לכן ומתוך דאגה לעתיד המשטרה, אני מבקש להציג בפני בית המשפט הנכבד, בתמצית, את התובנות שלי בנושאים אלה, בהם עוסקת העתירה על פי ניסיוני הרבה ועל בסיס היכרות מעמיקה של עבודת המשטרה והממשק שלה עם הציבור.

איני מתכוון להתייחס כאן להיבטים אישיים כלשהם או לענייני הרגע, אלא אך ורק לסוגיות מקצועיות, וליסודות העקרוניים הנדרשים לשם תפקודה התקין של משטרת ישראל, ולממשק הראוי בינה לבין הדרג המדיני, כפי שאני רואה אותו מניסיוני.

ההתייחסות להלן אינה עוסקת בהיבטים משפטיים שאינם בתחום מומחיותי ואינני מתכוון להתייחס לסוגיות החוקתיות.

אני כן מבקש להתייחס למה, שלהבנתי, חסר בחוק, וצריך היה להיות בו.

בראשית הדברים אציין, כי מאז שנחקק החוק אנו עדים לתהליך התערערות עקרונות בסיסיים מאוד של עבודת המשטרה – משטרה מקצועית, ממלכתית, א-פוליטית, אשר פועלת אך ורק על בסיס שיקולים מקצועיים.

אבהיר את המובן מאליו - אין חולק כי המשטרה כפופה לדרג המדיני.

אין חולק כי השר, הממונה על המשטרה מטעם הממשלה, רשאי לקבוע מדיניות וסדרי עדיפויות בעבודת המשטרה. את כל זאת, עליו לעשות תוך שיח מקצועי שוטף עם המפכ"ל וגורמי המקצוע במשטרה, כפי שאפרט מיד.

כך היה תמיד ולשם כך אין צורך בתיקון חקיקה.

כבר כאן ראוי לציין, כי משטרת ישראל, כמשטרה לאומית אחת, אשר ממלאת מגוון עצום של משימות מגוונות בתחום ביטחון הפנים, אינה עשויה מיקשָה אחת.

גם ביחס לקביעת המדיניות, יש להתייחס באופן שונה לתחומים רגישים במיוחד, כגון הטיפול במחאות, בפרט הפגנות וחופש ביטוי.

אני מבקש להדגיש שני עקרונות בסיסיים בעבודת המשטרה, אשר מבהירים את ההכרח בעצמאות המשטרה, ואת ההפרדה הרעיונית בפעילותה מול הדרג המדיני:

העיקרון המרכזי הוא **שהשוטר מפעיל סמכויות כלפי אזרחי המדינה ולא כלפי האויב.**

בעת שהוא עושה זאת הוא מייצג את <u>החוק</u> ולא את הממשלה, ובוודאי שלא שר כזה או אחר.

כאשר שוטר ניגש לאזרח לצורך הפעלת סמכות, בין אם מדובר על נהג או על חשוד או על פיזור מחאה בלתי חוקית – האזרח חייב לראות לפניו את החוק ולא את הממשלה או שר פלוני.

זה כוחה וזו מהותה של משטרה אוכפת חוק ועל כך מבוסס אמון הציבור במשטרה. על מנת לוודא זאת, חייבת להיות הפרדה ברורה בין שיקולים פוליטיים לבין הפעלת הסמכות.

עיקרון שני הוא, שהמשטרה היא מערכת הירארכית, שפועלת על פי פקודות. שוטרים נדרשים לפעול בתנאים לא פשוטים, החל מלחימה של ממש וסיכון חיים, אירועים מורכבים המחייבים הפעלת כח ועימות פיסי וכן פעילות מאומצת בתנאים קשים ומורכבים, לעיתים במשך שעות רבות, ימים ולילות.

גם מרכיב זה מחייב לחזק את עצמאות הגורם הפוקד, הגורם המקצועי, המפעיל את הכח.

לאור זאת, חייבת להיות הפרדה ברורה בין קביעת המדיניות העקרונית לבין הפעלת הכח. לפי הבנתי, ההפרדה הזו חייבת לקבל ביטוי חוקי ברור.

במקביל לקביעת סמכות הממשלה והשר לקבוע מדיניות וסדרי עדיפויות כלליים, נדרש לקבוע כלים אשר יאפשרו למפכ"ל להציב גבולות ברורים ככל הניתן בין קביעת המדיניות לבין העצמאות התפקודית שהיא קריטית ליכולת המשטרה למלא את ייעודה. הגדרות אלה נדרשות הן מול הדרג המדיני והן מול הארגון.

הפרדה זו <u>אינה</u> יכולה להיות רק רעיונית אלא חייבת לבוא לידי ביטוי במנגנונים <u>מובנים הלכה למעשה</u>. מצב חוקי עמום, שאינו מגדיר את הכלים למימוש ההפרדה עלול להביא להתערבות פסולה בעבודת המשטרה.

על בסיס ניסיוני אני מבקש להצביע על ארבעה נושאים מרכזיים כאלה:

1. <u>מניעת התערבות באירועים קונקרטיים</u>: כפי שנקבע גם במסגרת ההחלטות בעתירה הזו, חייבת להיות הבחנה ברורה בין קביעת מדיניות כללית לבין התערבות של הדרג הפוליטי בשאלת ה"איך".

   הניהול האופרטיבי של אירועים מבצעיים חייב להיות באחריות וסמכות מלאה של המפכ"ל ושל המפקדים, ללא התערבות ישירה או עקיפה.

   הדברים אמורים במיוחד ביחס לנושאים בהם המשטרה פועלת באופן ישיר בכפיפות למערכת אכיפה החוק, היועצת המשפטית לממשלה, ופסיקת בתי המשפט. הדגש הוא כמובן לכל נושא החקירות בתחום הפלילי וכן לסוגיית הטיפול במחאות וההפגנות. נושאים אלה חייבים לקבל התייחסות נפרדת ייחודית.

2. <u>הקצאת כוחות</u>: אופן חלוקת הכוחות והקצאתם ברמה הארצית והמקומית חייב להיות נתון להחלטות המפכ"ל.

   תיעדוף המשימות העומדות בפני המשטרה, שתמיד תהיה בחסר של כח אדם, מחייב הכרעות יומיומיות שהן בעיקרן החלטות מבצעיות ומקצועיות. מה דחוף ומה דחוף יותר, כמה כח אדם נדרש לכל משימה וכיצד לתכנן את המשימות השונות ולקבוע סדרי עדיפויות פרטניים בכל זמן נתון.

חשוב לזכור שאותו כח אדם צריך להיות זמין הן למשימות ביטחוניות, הן למשימות אכיפת חוק ופשיעה, הן למשימות סדר ציבורי והן לתנועה. כך שכל החלטה בענין זה משפיעה באופן ישיר על יכולתה של המשטרה למלא את תפקידה כמי שאחראית על הסדר הציבורי ואכיפת החוק. אלו החלטות שחייבות להישאר בסמכות המפקדים.

3. <u>קשר ישיר בין השר לדרגי השטח</u>: על מנת לשמר את אחריותו וסמכותו של המפכ"ל כדרג הפוקד היחיד על השוטרים, חובה למנוע התערבות ישירה של השר או גורמים פוליטיים אחרים באופן ישיר מול דרגי השטח.

קשר כזה מייצר השפעה קונקרטית על התנהלות המפקדים באירועים ופוגע בשרשרת הפיקודית וביכולת המפכ"ל והמפקדים לממש את אחריותם כפי שהצגתי קודם לכן.

קשר כזה גם פוגע כמובן בנראות של מעמד המשטרה ובלגיטימיות של פעולותיה.

4. <u>מינויים</u>: סוגיית המינויים היא תמיד כבדת משקל, בפרט בארגונים היראכיים הפועלים על בסיס דרגות. מינויים לתפקידים נחשקים, בודאי בכירים, הוא אחד המנופים החזקים ביותר בניהול ארגון וביכולת השפעה על הארגון בזמן אמת - גם במשטרת ישראל.

במשטרה מתקיימים הליכי מינוי סדורים, על בסיס פקודות ונהלים. יש חשיבות עליונה להקפיד בתחום זה על מסגרת פורמלית סדורה.

על פי חוק, השר לביטחון לאומי מוסמך למנות כל קצין מדרגת סגן ניצב ומעלה. אזכיר, כי בצה"ל, מעורבות השר מצומצמת הרבה יותר.

בית המשפט העליון התייחס בעבר לנושא המינויים וקבע, כי גם ביחס למינויים הבכירים, הליך המינוי מתבצע במשטרה והמפכ"ל מציג לשר את המועמד מטעמו על בסיס ההליך המקצועי. המקרים בהם השר יכול שלא לאשר מינוי כזה צריכים להיות חריגים ורק בשל נימוקים כבדי משקל.

לצערי, הסוגיה הזו, נשחקה במהלך השנים.

זו נקודה קריטית שיש לה השפעה דרמטית על הארגון ועל המשרתים בו ונדרש לוודא שהמנגנון האמור נשמר, ושהמינויים במשטרה אינם מינויים פוליטיים אלא מקצועיים.

<u>לסיכום:</u>

עצמאות המשטרה והא-פוליטיות שלה במסגרת הפעלת סמכויותיה ומילוי תפקידה היא קריטית ליכולתה לתפקד ולאכוף את החוק.

שוטר המפעיל סמכות כלפי אזרח מייצג את החוק ולא את השר.

הבהרתי כבר, כי איני מתנגד להסדרה חוקית של תפקיד השר לבל"מ ביחס למשטרה. הסדרה כזו אף תהיה מבורכת.

חקיקה מסוג זה יש לעשות בזהירות ולאחר עבודת מטה מעמיקה אשר תגדיר את 'הרעיון המסדר' שממנו ניתן יהיה לגזור את ההסדר הראוי.

כמו כן, החקיקה נדרשת לעסוק לא רק בסמכויות השר אלא במקביל לבסס את עצמאות המשטרה בהפעלת שיקול הדעת ואת הא-פוליטיות שלה, כפי שנקבע גם בוועדות קודמות ובפסיקה של בית המשפט הזה. בחוק הנוכחי חסרות הקביעות האלה.

יתרה מכך, הסעיף היחיד בפקודת המשטרה, אשר מתייחס לתפקיד המפכ"ל כמי שמופקד על ניהול המשטרה בפן האופרטיבי ובפן הניהולי, הוא סעיף 9. **גם בסעיף זה נעשה תיקון, שבפועל עלול להחליש את מעמדו של המפכ"ל** מבלי לייצר את האיזון החיוני בענין זה.

כפי שהסברתי, 'עצמאות המשטרה' אינה רק סיסמא אלא יש לה ביטויים מעשיים פרטניים בולטים, אותם תיארתי בתמצית: איסור על התערבות באירועים קונקרטיים; הקצאת כוחות; מניעת קשר ישיר עם גורמי השטח וסוגיית המינויים.

אני משוכנע, כי כל הליך מעמיק, אילו היה מתבצע, היה נותן ביטוי לסוגיות אלה והיה מעניק כלים לשמירה על אופיה הממלכתי של המשטרה, ואני סבור כי חשוב שבית המשפט יראה לנכון להתייחס לחוסר הקיים כיום בכלים אלה.

בברכה,

יעקב שבתאי, רב ניצב
המפקח הכללי